

UCHWAŁA Nr 49 / 1213 / 19
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 30 maja 2019r.

w sprawie przyjęcia *Raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2018 r.*
i przekazania go pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Na podstawie art. 34a ust. 1,2 i 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o *samorządzie województwa* (Dz.U. z 2019 r., poz. 512),

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:

§ 1

Zarząd Województwa Podkarpackiego postanawia przyjąć *Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2018 r.* i przekazać go pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego celem odbycia debaty przed głosowaniem nad udzieleniem Zarządowi Województwa Podkarpackiego votum zaufania.

§ 2

Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2018 r. stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr 49/1213/19
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 30 maja 2019r.

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2018 r.

Rzeszów, maj 2019 r.

Spis treści:

Wstęp.....	3
I.SYTUACJA SPOŁECZNO–GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2018 ROKU.....	4
II.MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020.....	66
III.RAMY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA	88
IV.REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ.....	92
V.REALIZACJA WOJEWÓDZKICH POLITYK	112
VI.WYKAZ UCHWAŁ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO	276
ZAKOŃCZENIE.....	288
WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW.....	290

Wstęp

Raport o stanie województwa jest dokumentem opracowanym na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019.512.t.j.) Raport obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa w roku 2018, w szczególności realizację polityk, programów i strategii oraz uchwał Sejmiku Województwa. Został przygotowany zgodnie z Uchwałą nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania *Raportu o stanie województwa*.

Rozdział I *Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa podkarpackiego w 2018 roku* zawiera, zgodnie z aktualnym stanem na czas przygotowania raportu, dostępne dane statystyczne, dotyczące województwa podkarpackiego. Źródłem danych jest przede wszystkim Główny Urząd Statystyczny, ale również Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Regulacji Energetyki, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

w Rzeszowie. Ponadto bardzo znaczna część danych pochodzi z opracowań i ekspertyz Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego oraz Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie. W związku z tym, że ustawodawca powiązał raport o stanie województwa z absolutorium dla zarządu województwa, które ma być rozpatrzone do 30 czerwca br., w raporcie pojawiają najnowsze dostępne dane, które w odniesieniu do statystyki publicznej są najczęściej danymi za 2017 r. Większość danych za 2018 r. GUS opublikuje w II. połowie roku 2019. Rozdział został przygotowany przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) funkcjonujące w Departamencie Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie (UMWP).

Rozdział II *Monitoring Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* obejmuje wykaz wszystkich wskaźników przyjętych dla poszczególnych priorytetów tematycznych SRW, za monitorowanie których odpowiada ROT we współpracy z Urzędem Statystycznym przy udziale reprezentantów regionalnego sektora nauki, badań i rozwoju oraz ekspertów zewnętrznych.

Kolejny, Rozdział III *Ramy ekonomiczne działalności Samorządu Województwa* zawiera strukturę dochodów województwa podkarpackiego w latach 2016-2018 oraz informację w zakresie przedsięwzięć wieloletnich ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018-2042. Rozdział został opracowany na podstawie danych pochodzących z Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Rozdział IV *Realizacja zadań Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej* podzielono na części dotyczące zadań Instytucji Zarządzającej RPO WP w perspektywie 2007–2013 oraz 2014–2020. Dodatkowo wskazano sposób koordynacji procesu zamknięcia RPO WP 2007–2013, a także stan realizacji RPO WP 2014–2020. Zawiera on także informacje dotyczące udziału samorządu województwa w realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020.

Rozdział V *Realizacja wojewódzkich polityk* prezentuje działalność Zarządu Województwa Podkarpackiego w 2018 r. w zakresie zadań i polityk publicznych. Informacje przedstawiono w korelacji z dziedzinami wyznaczonymi w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*. W rozdziale tym przedstawiono również programy i strategie realizowane przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w 2018 r. Źródłem materiału są dane gromadzone przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostki organizacyjne.

W ostatnim rozdziale zawarto wykaz uchwał przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w 2018 r. wraz z podsumowaniem działalności Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Źródłem danych są materiały gromadzone przez Kancelarię Sejmiku UMWP w Rzeszowie.

W Zakończeniu, znajduje się zwięzłe podsumowanie analiz zaprezentowanych we wcześniejszych częściach Raportu.

Przygotowanie *Raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2018 rok* koordynował Departament Rozwoju Regionalnego.

I. SYTUACJA SPOŁECZNO–GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2018 ROKU

UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE

Ludność i procesy demograficzne

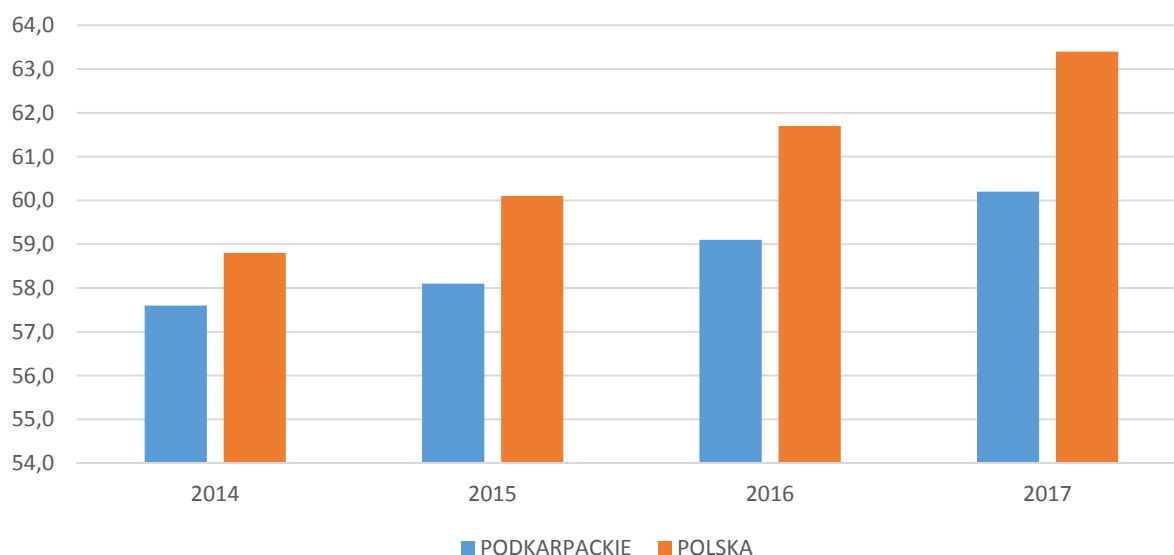
Na dzień 31.12.2018 r. liczba ludności w województwie podkarpackim wynosiła 2 129 015 osób, co stanowiło 5,5% ludności Polski. W porównaniu z końcem 2014 r., liczba ludności Podkarpacia nieznacznie się zmniejszyła (o 172 osoby).

Ludność województwa koncentruje się głównie w największych ośrodkach miejskich oraz wokół nich. W 2018 r. najliczniej zamieszkałe było miasto Rzeszów (194 298 osoby).

Zmiany liczby ludności są zróżnicowane w poszczególnych powiatach. Największy przyrost liczby ludności w okresie 2014-2017 w województwie podkarpackim odnotowano w Rzeszowie (o 2,5%) i powiecie rzeszowskim (o 1,5%), zaś największy spadek w Przemyślu (o 2,6%), powiecie lubaczowskim (o 1,4%), Tarnobrzegu (o 1,3%) oraz powiecie bieszczadzkim (o 1,2%). W pozostałych powiatach następuje mniej, bądź bardziej, dynamiczny proces wyludniania.

Podkarpackie należy do grupy województw o najkorzystniejszej strukturze wiekowej. W 2017 r. współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 60,2 osób (w Polsce 63,4). W stosunku do 2014 r. zwiększył się o 4,5%. W tym czasie w kraju (58,8) wskaźnik ten wzrósł o 7,8%

Wykres 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2014 - 2017

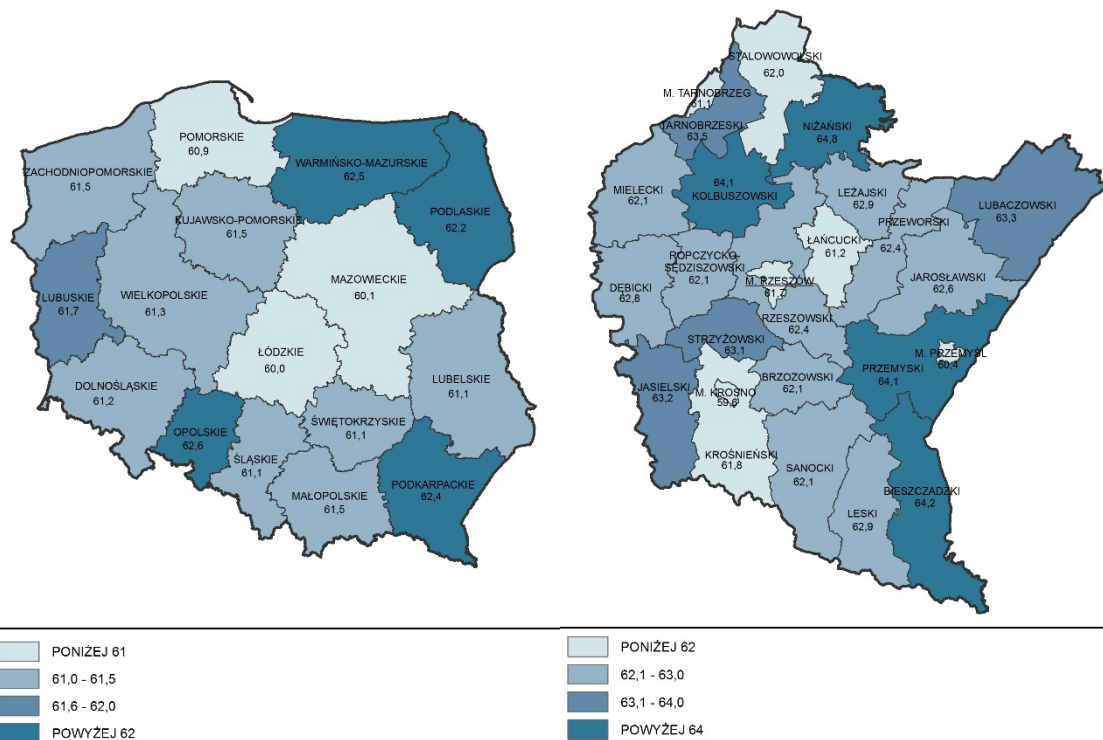

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym elementem określającym wielkość zasobów pracy jest ludność w wieku produkcyjnym. W 2017 roku na Podkarpaciu populacja ta stanowiła 62,4% ogółu mieszkańców województwa i był to jeden z najwyższych wyników w kraju zaraz za warmińsko – mazurskim (62,5%) i opolskim (62,6%). W latach 2014 – 2017 wartość analizowanego wskaźnika na podkarpaciu systematycznie malała (spadek w stosunku do 2014 r. o 1,1 p. proc.).

Wśród powiatów województwa podkarpackiego największy odsetek osób w wieku produkcyjnym odnotowano w powiecie niżańskim (64,8%), bieszczadzkiem (64,2%), a także kolbuszowskim i przemyskim (po 64,1%). Najmniejszy udział osób w tej grupie wiekowej występował w Krośnie (59,6%).

Mapa 1. Udział ludności w wieku produkcyjnym w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r. [%]

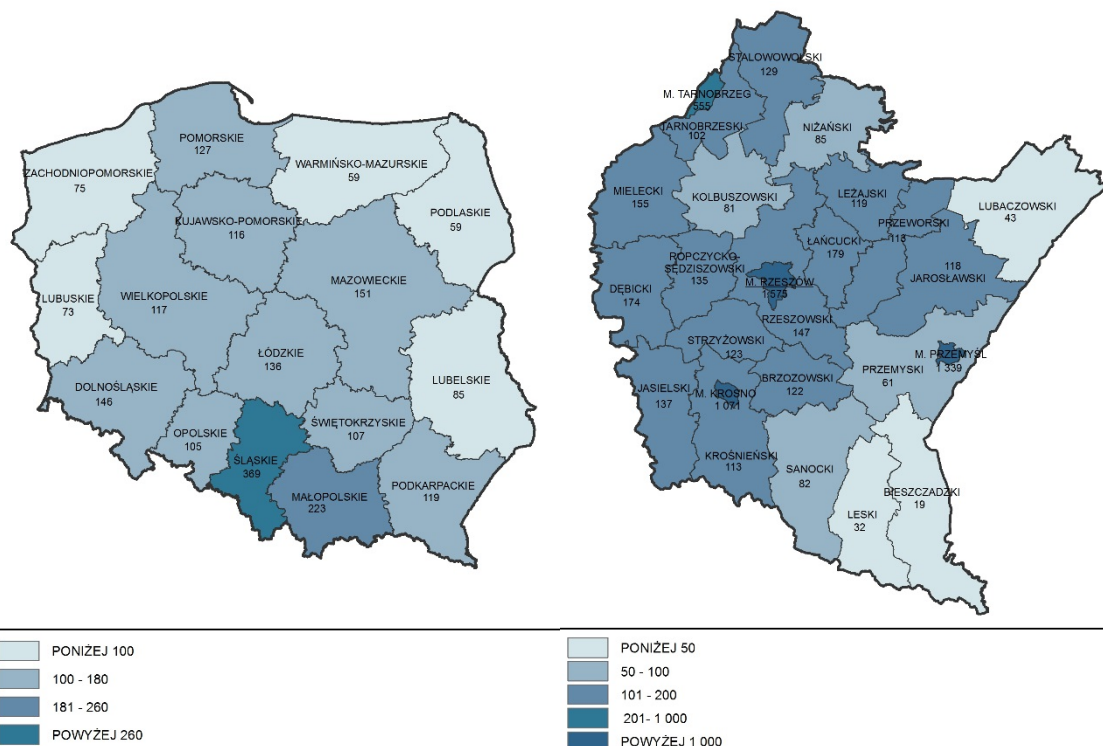

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Ludność zamieszkująca województwo podkarpackie (podobnie jak w kraju) skoncentrowana jest w największych ośrodkach miejskich oraz na ich obrzeżach. Region należy do najstąbiej zurbanizowanych województw w Polsce. W I półroczu 2018 r. jedynie 41,14% mieszkańców województwa zamieszkiwało w miastach.

Na Podkarpaciu średnia gęstość zaludnienia wynosiła 119 osób na km² powierzchni województwa, co dawało 7. lokatę w rankingu województw.

Mapa 2. Gęstość zaludnienia w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów 2017 r. [osoba/km²]

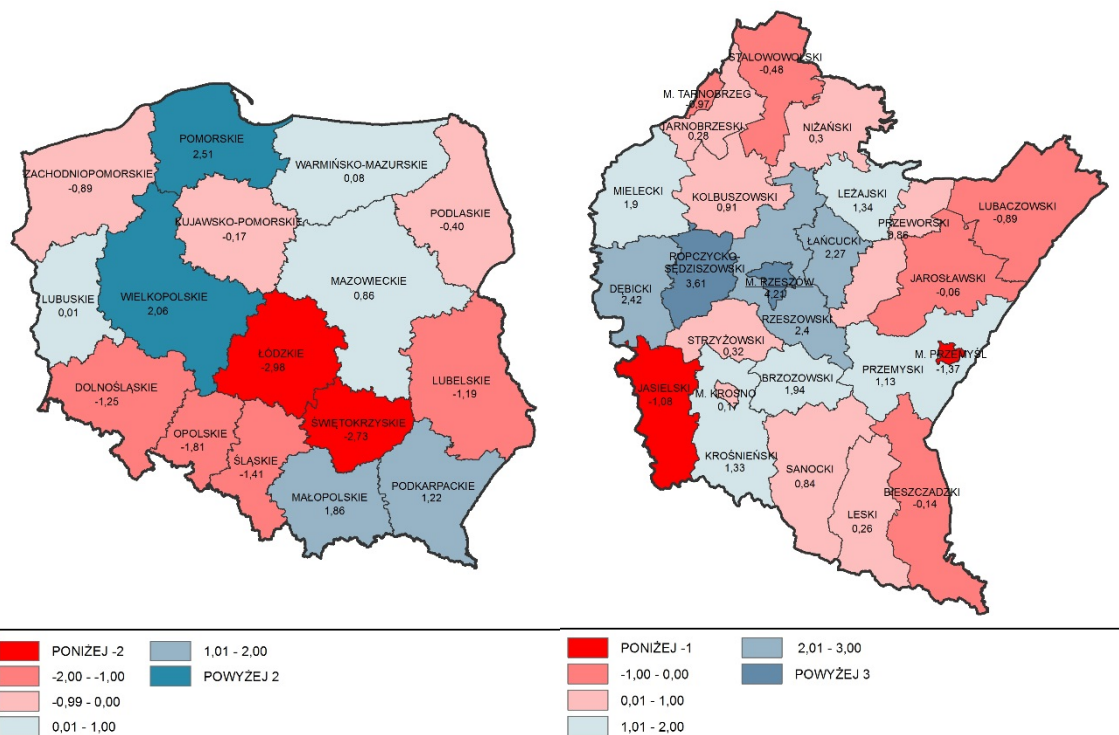

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Od lat ludność Podkarpacia cechuje wyższy, niż przeciętnie w kraju, poziom przyrostu naturalnego. W latach 2014-2017 Podkarpacie było jednym z pięciu województw, w których notowano dodatni przyrost naturalny, co oznacza, że przez wszystkie analizowane lata liczba zgonów była mniejsza od liczby urodzeń. W 2017 r. województwo podkarpackie z wynikiem 1,2 zajęło 4. miejsce w kraju pod względem przyrostu naturalnego na 1000 ludności. W Polsce w tym czasie zanotowano niewielki, aczkolwiek ujemny przyrost naturalny (-0,02).

Sytuacja demograficzna województwa podkarpackiego w podziale na powiaty jest zróżnicowana. Najwyższy przyrost naturalny na 1000 ludności wśród powiatów w 2017 r. zanotowano w Rzeszowie (4,21), a także powiatach: ropczycko-sędziszowskim (3,61), dębickim (2,42) oraz w rzeszowskim (2,40). Najniższy zaś w Przemyśle (-1,37), powiecie jasielskim (-1,08), a także w Tarnobrzegu (-0,97). Podobnie sytuacja kształtowała się na przestrzeni lat 2014-2017.

Mapa 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r.

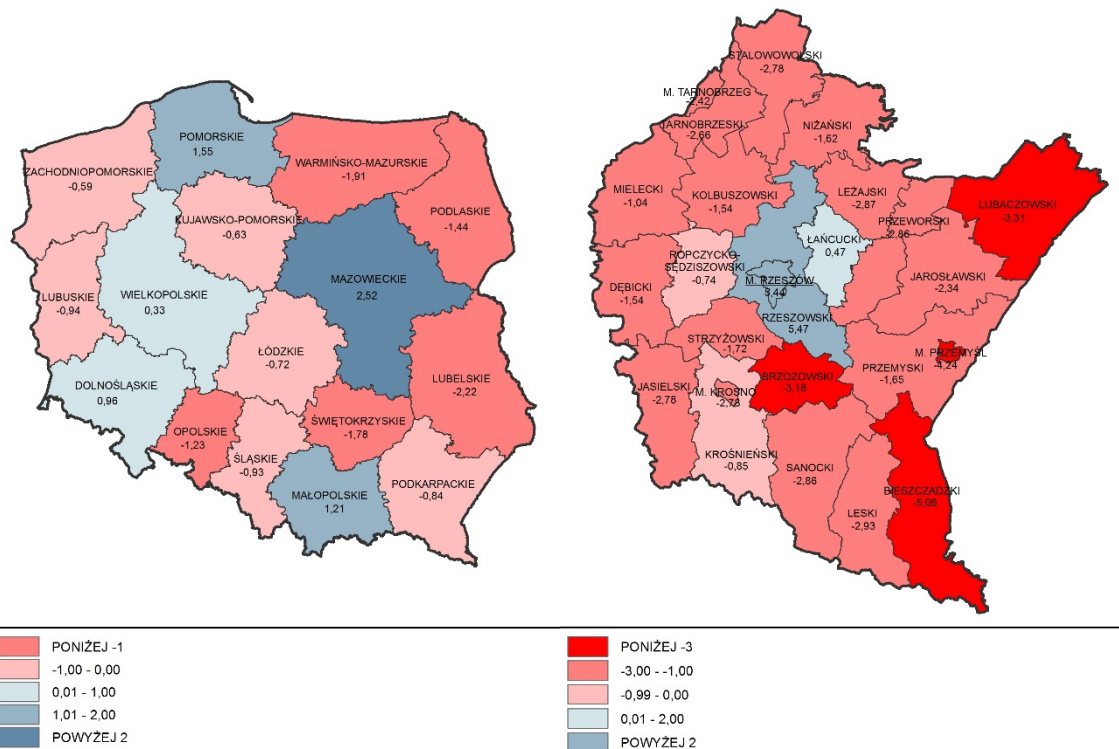

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na stan zaludnienia są migracje wewnętrzne i zewnętrzne na pobyt stały: wymeldowania (odpływ) i zameldowania (napływ). W 2017 r. odpływ ludności na pobyt stały wyniósł 22,4 tys. natomiast napływ: 20,7 tys. osób. Wartość ujemnego salda migracji stałej zmniejszyła się z minus 3 102 w 2013 r. do minus 1 777 w 2017 r. Główny udział w ujemnym saldzie migracji na Podkarpaciu w 2017 r. mieli mieszkańcy miast (minus 1 609), natomiast saldo migracji dla wsi było mniejsze (minus 168). Częściej na zmianę stałego pobytu decydowały się kobiety (52,8% ogółu wymeldowań)¹.

¹ Warunki życia ludności w województwie podkarpackim w latach 2013 – 2017, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2018, s. 19.

Mapa 4. Saldo migracji stałej na 1000 ludności w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r. [%]

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Wśród powiatów województwa podkarpackiego w 2017 r. jedynie w Rzeszowie oraz w powiatach rzeszowskim i łańcuckim odnotowano dodatnie saldo migracji stałej na 1000 ludności (w 2014 r. do tej grupy powiatów należał również powiat krośnieński). Najgorszą wartość tego wskaźnika odnotowano w powiecie bieszczadzkiem (-5,06) i w Przemyśle (-4,24).

Analizując przeciętne dalsze trwanie życia mieszkańców województwa podkarpackiego w 2017 r., zauważyć można, że osiągnęło ono wartość będącą najlepszym wynikiem w kraju, zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet (mężczyźni – 75,6 lat; kobiety – 83,1 lat). W porównaniu z 2014 r. trwanie życia na Podkarpaciu wydłużyło się w przypadku mężczyzn o 0,5 roku, zaś w przypadku kobiet o 0,3 roku. W przypadku osób mieszkających w miastach ich przeciętne dalsze trwanie życia jest dłuższe, niż na wsi. Mężczyźni z terenu województwa podkarpackiego urodzeni w 2017 r. i mieszkający w miastach mają szansę żyć o 1,6 roku dłużej od tych zamieszkałych na wsi, natomiast w przypadku kobiet różnica ta jest nieznaczna i wynosi 0,1 roku.

Ochrona zdrowia

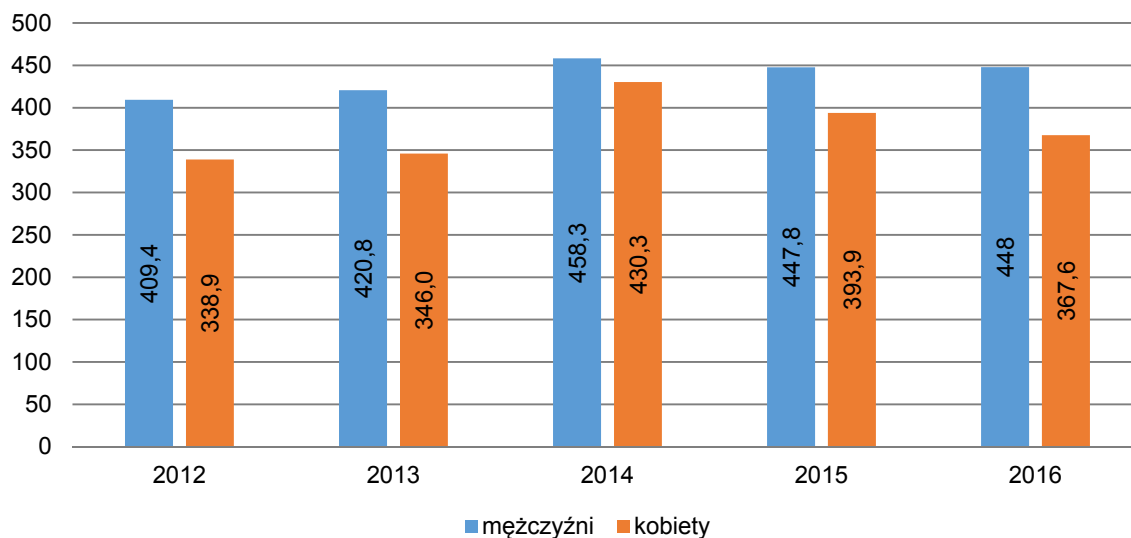
Ludność województwa podkarpackiego cechuje stosunkowo dobry, na tle kraju stan zdrowia. Do najczęstszych chorób zakaźnych, występujących na Podkarpaciu w 2017 r. należała niewątpliwie grypa

i choroby pochodne. W powyższym roku zachorowało na nią w województwie podkarpackim 84,1 tys. osób (w Polsce – 5 044 tys. osób). Było to znacznie więcej, niż w 2014 r., kiedy to na grypę zachorowało 50 tys. osób (w Polsce – 3 137 tys. osób). W tym okresie odnotowano również wysoką liczbę na salmonellozę. W 2017 r. zdiagnozowano ją u 775 mieszkańców Podkarpacia (w 2014 r. u 588 osób).

W skali Polski zachorowań było 10 tys. (w 2014 r. nieco mniej, bo 8 932). Również dość powszechną chorobą zakaźną była również szkarlatyna – w 2017 r. zachorowało na nią w regionie 621 osób (w 2014 r. 415 osób), a w Polsce – 16 411 osób (w 2014 r. – 22 885 osób).

Niepokojącym może być fakt, że liczba zachorowań (wśród kobiet i mężczyzn) na Podkarpaciu w latach 2012 - 2015 rosła, i dopiero w 2016 roku zauważalny jest spadek wartości tego wskaźnika. W 2012 r. wśród mężczyzn było 4 267 nowych zachorowań, podczas gdy w 2016 r. już 4 666, natomiast wśród kobiet liczba nowych zachorowań wzrosła z 3 682 (w 2012 r.) do 3 990 w 2016 r.

Wykres 2. Zachorowania na nowotwory złośliwe na 100 tys. ludności w województwie podkarpackim w latach 2012-2016

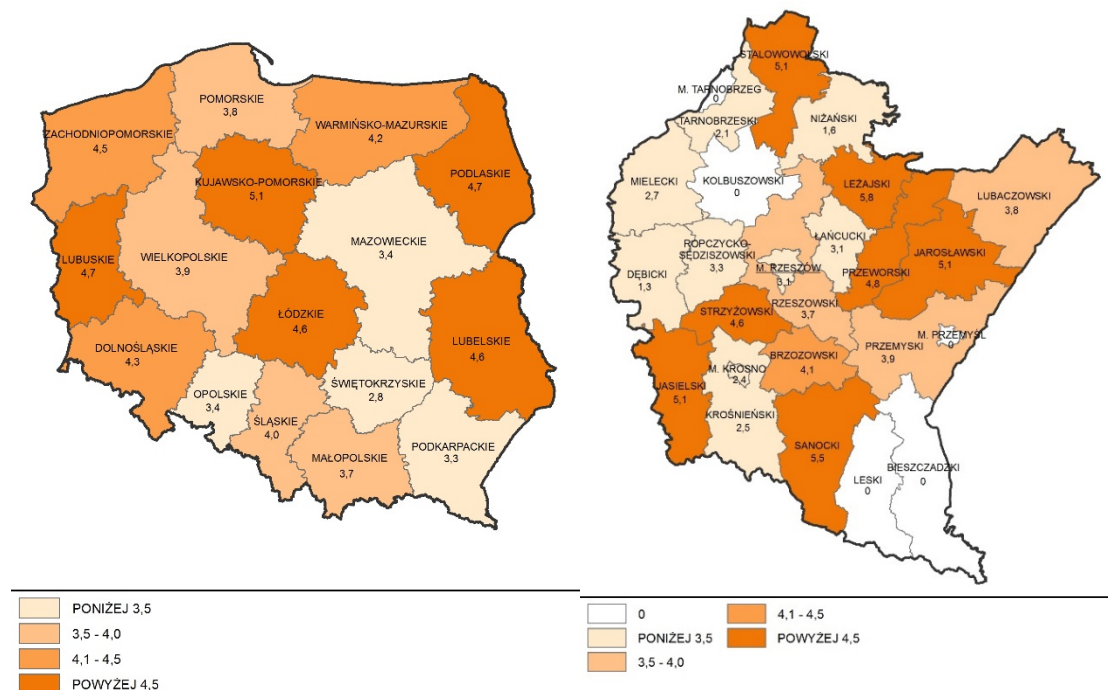

Źródło: <http://onkologia.org.pl/raporty/>

W 2017 r. na 1000 urodzeń żywych w województwie podkarpackim zmarło 3,3 dzieci. W tym samym czasie w Polsce wskaźnik ten wyniósł 4,0. W porównaniu z rokiem 2014 liczba zgonów zmniejszyła się. W 2014 r. na Podkarpaciu wynosiła 5,0 (w latach 2015-2016 – odpowiednio – 4,1 i 4,5), w Polsce 4,2 (w latach 2015-2016 – 4,0).

Natężenie zgonów niemowląt w województwie podkarpackim jest zróżnicowane. Powiatami, które w 2017 roku cechowały się największym współczynnikiem zgonów niemowląt był powiat leżajski (5,85), sanocki (5,49), jarosławski (5,15) i jasielski (5,14). W pięciu powiatach tj. bieszczadzkim, kolbuszowskim, leskim, Przemyślu i Tarnobrzegu nie zarejestrowano zgonów niemowląt.

Mapa 5. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r.

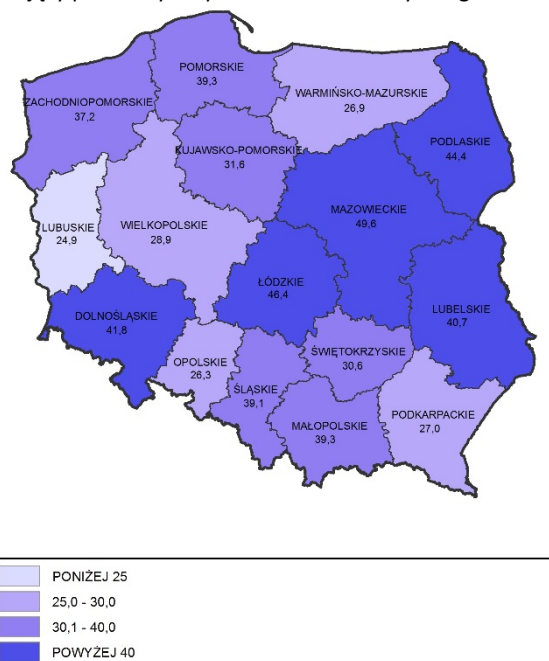
Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

W 2017 roku na obszarze województwa podkarpackiego w ramach ambulatoryjnej opieki medycznej funkcjonowało 1739 podmiotów, w tym 1242 przychodnie, przy czym 61% (763) zlokalizowanych było w miastach, a pozostałe 39% na wsi oraz 497 praktyk lekarskich ogółem (68% (338) zlokalizowane w miastach, a pozostałe 32% na wsi). W latach 2014 – 2017 na Podkarpaciu zmalała liczba praktyk lekarskich (o 51) na rzecz przychodni, których liczba wzrosła o 117.

Na terenie województwa podkarpackiego w 2017 r. działało 41 szpitali ogólnych, w których do dyspozycji pacjenta znajdowało 10 219 łóżek. Porównując z rokiem 2014, liczba szpitali nie zmieniła się, jednakże zmniejszeniu uległa liczba łóżek (o 70).

W 2017 r. liczba lekarzy posiadających prawo wykonywania zawodu w województwie podkarpackim wyniosła 5 754 (11. lokata w kraju) i w porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 6,0% (w kraju o 3,3%). W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba lekarzy w województwie podkarpackim w 2017 r. wyniosła 27 (13. lokata w kraju), a w 2014 r. – 25 (15. lokata w kraju), w Polsce wskaźnik ten wynosił odpowiednio 38 oraz 37. Liczba pielęgniarek i położnych (łącznie z tytułem magistra) posiadających prawo wykonywania zawodu wyniosła w województwie podkarpackim w 2017 r. 20 881. W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba pielęgniarek i położnych była najwyższa w kraju i wyniosła 98,1.

Mapa 6. Lekarze posiadający prawo wykonywania zawodu medycznego na 10 tys. ludności w 2017 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

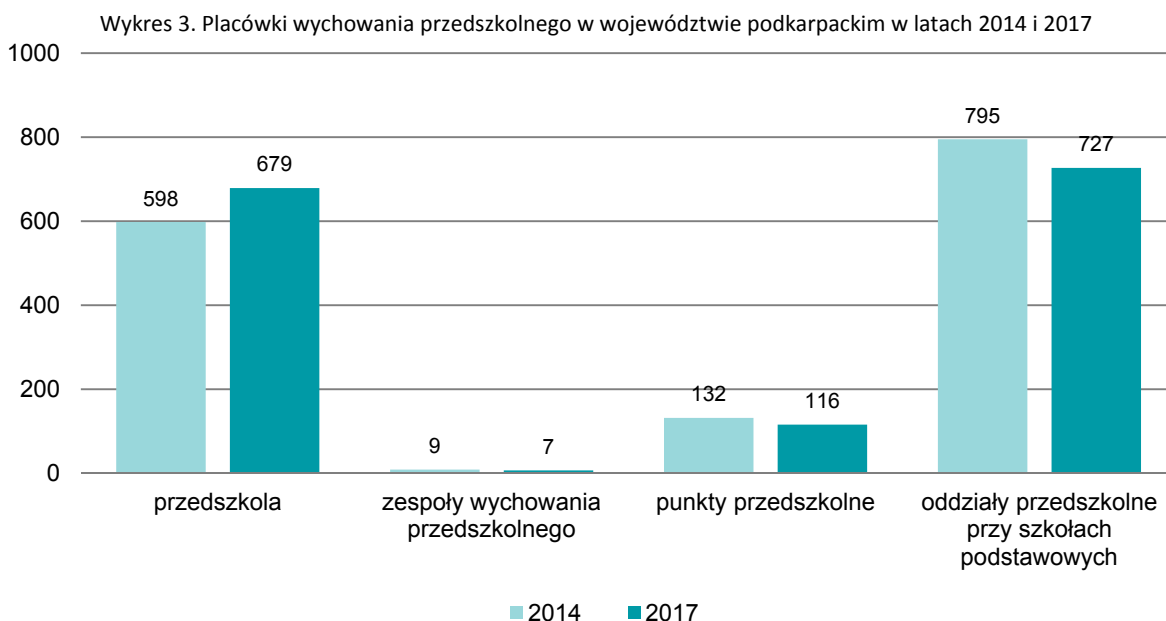
Województwo podkarpackie od lat należy do czołówki województw pod względem lecznictwa uzdrowiskowego. Wody mineralne, torfy lecznicze oraz specyficzne cechy mikroklimatu stały się podstawą do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w 5 miejscowościach znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego tj. w Iwoniczu-Zdroju, Rymanowie-Zdroju, Polańczyku, Horyńcu-Zdroju i od 2018 r. w Latoszynie. W 2017 r. w kraju funkcjonowało łącznie 240 szpitali uzdrowiskowych i sanatoriów. Na Podkarpaciu w 2017 r. usługi lecznictwa uzdrowiskowego świadczyło 25 placówek (w 2014 r. - 24), tj. 22 sanatoria i 3 szpitale uzdrowiskowe (5. lokata w kraju).

Oświata i wychowanie

Na Podkarpaciu w porównaniu z 2014 r. znacząco wzrosła liczba żłobków i klubów dziecięcych (z 75 w 2014 r. do 133 w 2017 r.- co stanowiło 4,26% wszystkich obiektów w Polsce (3 120)), przy czym liczba żłobków wzrosła o 45 placówek, a klubów dziecięcych o 13.

Spośród powiatów województwa podkarpackiego pod względem infrastruktury żłobków i klubów dziecięcych wyróżniają się powiaty: m. Rzeszów (34), rzeszowski (16) oraz m. Przemyśl i mielecki (po 12). Najmniej takich placówek występowało w powiecie brzozowskim i nizańskim (po 1). W powiecie przemyskim, w którym do 2016 r. nie było takich placówek, funkcjonują obecnie już 2 żłobki.

W 2017 r. placówek wychowania przedszkolnego, licząc przedszkola, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne, było na Podkarpaciu 1 529 (w 2014 r. – 1 534). Placówki te dysponowały 60,3 tys. miejsc (w 2014 r. było ich 51,2 tys.). Uczęszczało do nich 72,3 tys. dzieci, a liczba korzystających z opieki przedszkolnej wzrosła od 2014 r. o 11,9%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

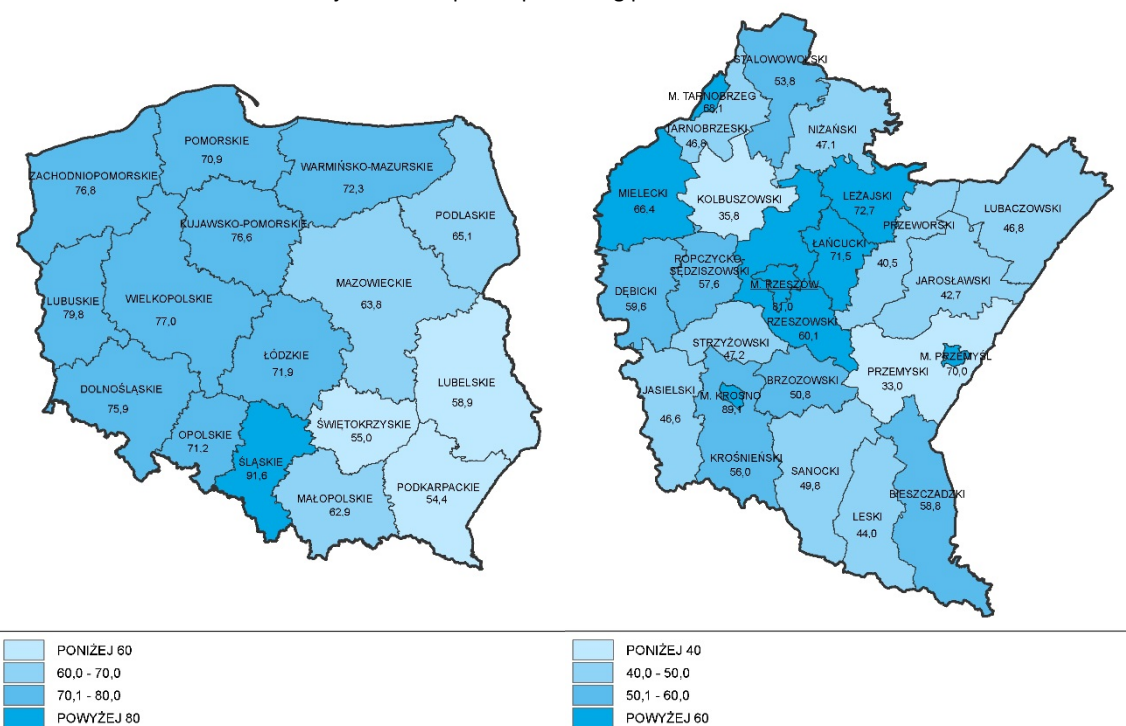
Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat w ogólnej liczbie dzieci w tej grupie wiekowej w 2017 r. w województwie podkarpackim wynosił 81,5% (11. miejsce w kraju). W porównaniu z rokiem 2014 wartość tego wskaźnika zwiększyła się o 7,9 p. proc. W kraju w 2017 r. udział ten wynosił 84,7% i był to wzrost o 5,3 p.proc. w porównaniu z 2014 r.

W grupie dzieci w wieku 3-6 lat, które były objęte wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w tej grupie wiekowej w 2017 r. na Podkarpaciu odsetek ten wynosił 84,5% (10. miejsce w kraju) i w porównaniu z 2014 r. wzrósł o 5,5 p. proc. (z 79,1%). W kraju w 2017 r. udział ten wynosił 86,4%, a wzrósł w porównaniu z 2014 r. o 4,1 p. proc.

W 2017 r. na 1 placówkę wychowania przedszkolnego przypadało w Polsce 70 dzieci w wieku 3-6 lat i w porównaniu z 2014 r. wskaźnik ten zmniejszył się 7 dzieci. W województwie podkarpackim wynosił on w 2017 r. 54 (60 w 2014 r.) i była to najniższa wartość wskaźnika wśród wszystkich województw.

Wśród powiatów województwa podkarpackiego w 2017 r. największą przeciętną liczbą dzieci w wieku 3-6 lat przypadająca na 1 placówkę wychowania przedszkolnego charakteryzowały się miasta na prawach powiatu: m. Krosno (89) i m. Rzeszów (81). Natomiast ich najmniejszą liczbę obserwujemy w powiecie przemyskim (33) i kolbuszowskim (36).

Mapa 7. Przeciętna liczba dzieci w wieku 3-6 lat przypadająca na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

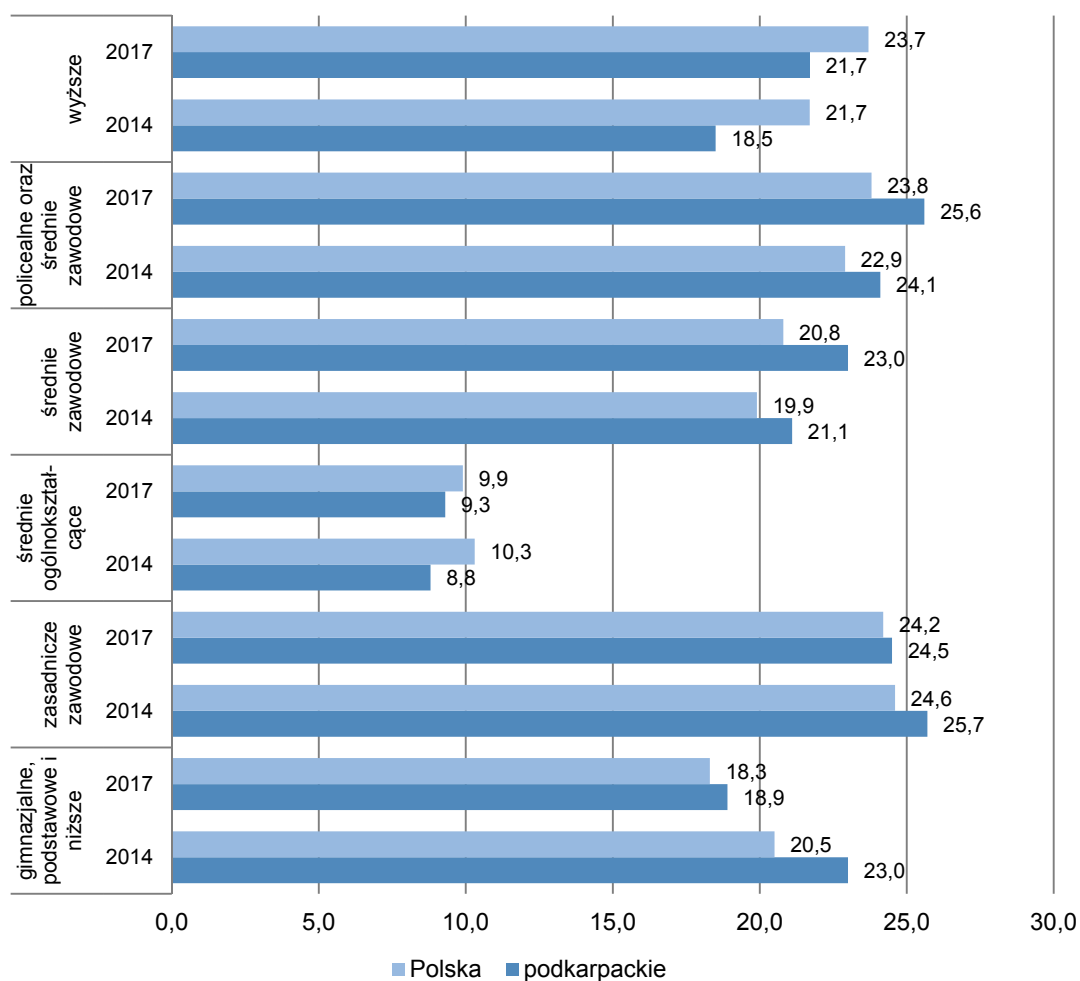
W roku 2017 w województwie podkarpackim funkcjonowało 1 115 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi). Uczęszczało do nich 144,1 tys. uczniów. Na wsi działały 875 szkoły podstawowe do których uczęszczało 79,9 tys. uczniów. W miastach było 240 szkół, w których uczyło się 64,2 tys. dzieci. Ze względu na zmiany jakie zaszły w systemie edukacji, na Podkarpaciu funkcjonowało już tylko 109 gimnazjów dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Uczęszczało do nich 41,2 tys. uczniów.

W 2017 r. działało w województwie podkarpackim 506 szkół ponadgimnazjalnych i policealnych (łącznie ze szkołami specjalnymi i szkołami dla dorosłych). W szkołach tego typu kształciło się łącznie 91,5 tys. osób (głównie w liceach ogólnokształcących i technikach).

W województwie podkarpackim w 2017 r. 21,7% mieszkańców w wieku 15 lat i więcej posiadało wykształcenie wyższe, co lokowało województwo na 9. miejscu w kraju. W latach 2014 – 2017 obserwowany jest na Podkarpaciu wzrost odsetka osób w wieku 15 lat i więcej z wykształceniem wyższym. W porównaniu z 2014 r w województwie podkarpackim wzrósł on o 3,2 p. proc. (z 18,5%), natomiast w kraju o 2,0 p. proc. (z 21,7%).

Porównując rok 2017 do rok 2014, zarówno w kraju jak i w województwie podkarpackim najmniej osób w wieku 15 lat i więcej posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, iż w porównaniu z rokiem 2014, odsetek osób posiadających takie wykształcenie w Polsce malał, zaś na Podkarpaciu rósł (z 8,8% w 2014 r. do 9,9% w 2017 r.). W latach 2014 - 2017 w Polsce najwyższy odsetek ludności posiadał wykształcenie zasadnicze zawodowe. Również na Podkarpaciu w 2014 r. największy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (25,7%). Sytuacja zmieniła się w 2017 r., gdzie większość stanowiły osoby z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym (25,6%).

Wykres 4. Odsetek ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w latach 2014 i 2017 [%]

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

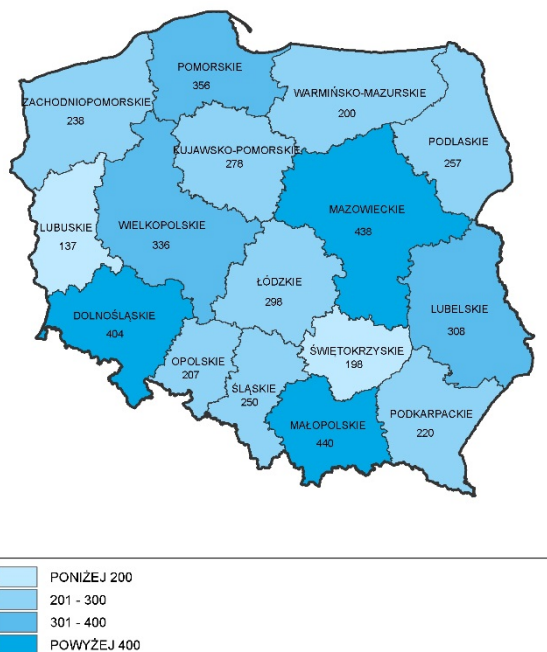
W 2017 r. funkcjonowało na Podkarpaciu 17 uczelni wyższych (10. miejsce w kraju), co stanowiło 4,28% wszystkich uczelni wyższych w Polsce (397). W porównaniu z rokiem 2014, na Podkarpaciu wzrosła liczba szkół wyższych o 3 szkoły.

W uczelniach wyższych, mających siedzibę na terenie województwa podkarpackiego, kształciło się 49 532 studentów, stanowiło to 3,83% wszystkich studentów w kraju. W porównaniu z rokiem akademickim 2014 liczba studiujących na uczelniach mających siedzibę w województwie podkarpackim zmalała o 16,5%.

Głównym ośrodkiem akademickim w województwie podkarpackim jest Rzeszów. W roku 2017 na terenie tego miasta funkcjonowało 6 uczelni wyższych, w których kształciło się 40 016 studentów, co stanowiło 80,78% studentów studiujących na terenie województwa podkarpackiego. W porównaniu z rokiem 2014 liczba studentów w Rzeszowie zmalała o 5 785 osób (12,63%). W pozostałych ośrodkach w 2017 r. kształciło się od 2 728 studentów (w powiecie jarosławskim) do 72 (w powiecie niżańskim).

Pod względem liczby studentów na 10 tys. ludności w 2017 r. województwo podkarpackie z wartością 220 zajmowało 12. miejsce w Polsce (w 2014 r. – 279 – również 12. lokata). W kraju przeciętnie na 10 tys. ludności przypadało 317 studentów (w 2014 r. – 382). W okresie od 2014 r. we wszystkich województwach w kraju corocznie notowano spadek wartości tego wskaźnika.

Mapa 8. Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności według województw w 2017 r

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Kultura i sport

Na Podkarpaciu w 2017 r. funkcjonowało 674 biblioteki publiczne (łącznie z filiami) i 42 punkty biblioteczne. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek i fili nieznacznie spadła (o 4 placówki), a w przypadku punktów bibliotecznych ich liczba w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się o 24. Pod względem nasycenia placówkami bibliotecznymi województwo podkarpackie znajduje się na 4. miejscu w skali kraju, bowiem na jedną placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi) przypadało 2 974 osoby (2 862 w 2014 r.).

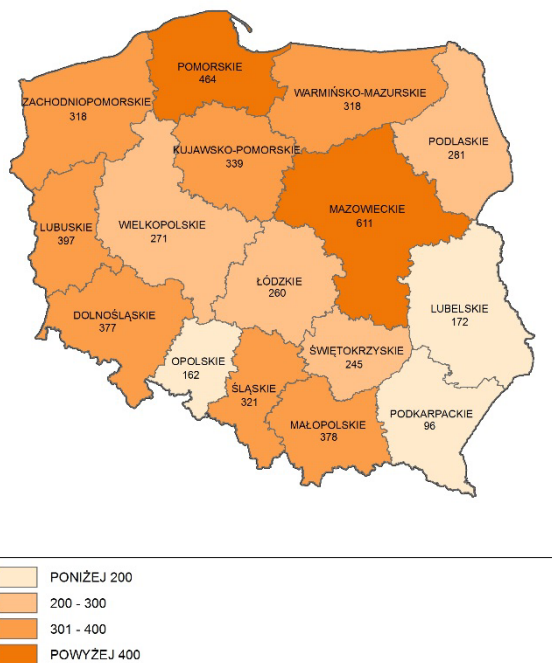
Podkarpackie wyróżnia się na tle kraju dużym zasobem księgozbioru bibliotek publicznych. W 2017 r. na 1 tys. ludności Podkarpacia przypadało 4 001 woluminów i pomimo ich nieznacznego zmniejszenia na przestrzeni analizowanych lat (4 072 w 2014 r.) był to 2. wynik w Polsce. Wśród województw wskaźnik ten był wyższy jedynie w województwie podlaskim (4070).

Ważną rolę w kreowaniu aktywnych form uczestnictwa w kulturze odgrywają placówki prowadzące wielokierunkową działalność społeczno- kulturalną. Na terenie Podkarpacia w 2017 r. działało 370 instytucji kultury (centrów, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic), co stanowiło 8,7% takich instytucji kultury w kraju. Po województwie małopolskim i śląskim była to 3. lokata w kraju. W roku 2014 instytucji tych na Podkarpaciu było 360.

Działalność sceniczną i wystawienniczą prowadziły dwa teatry² i filharmonia. W 2017 r. województwo podkarpackie zanotowało najmniejszą liczbę widzów i słuchaczy w tych instytucjach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (96), podczas gdy średnia wartość dla Polski wyniosła 345.

² Dane dotyczące liczby teatrów są gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny na podstawie rocznej sprawozdawczości instytucji kultury (formularz K-01).

Mapa 9. Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności według województw w 2017 r.

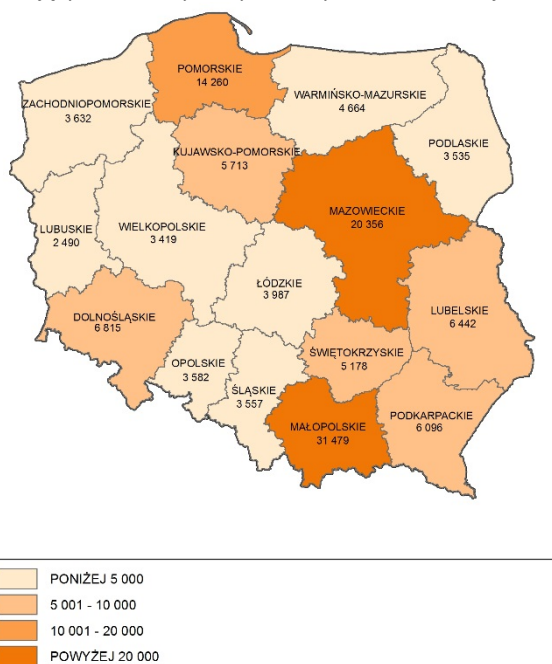

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najważniejszą formę organizacyjną ochrony zabytków ruchomych stanowią muzea. Zasób zabytków ruchomych województwa podkarpackiego należy do największych w Polsce. W 2017 r. na terenie województwa działało 57 muzeów i oddziałów muzealnych (7. lokata w kraju), a w porównaniu z 2014 r. przybyło 8 obiektów.

W 2017 r. muzea i wystawy muzealne zwiedziło 1,3 miliona osób (3,5% ogółu zwiedzających w kraju, w tym 282,5 tys. młodzieży w zorganizowanych grupach), czyli o ponad 126 tys. mniej, niż w 2014 r. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba zwiedzających muzea i oddziały wynosiła 6 096 osób (6. miejsce w kraju), a w 2014 r. 6 686 (w kraju było to odpowiednio 9 761 i 7 954 osób).

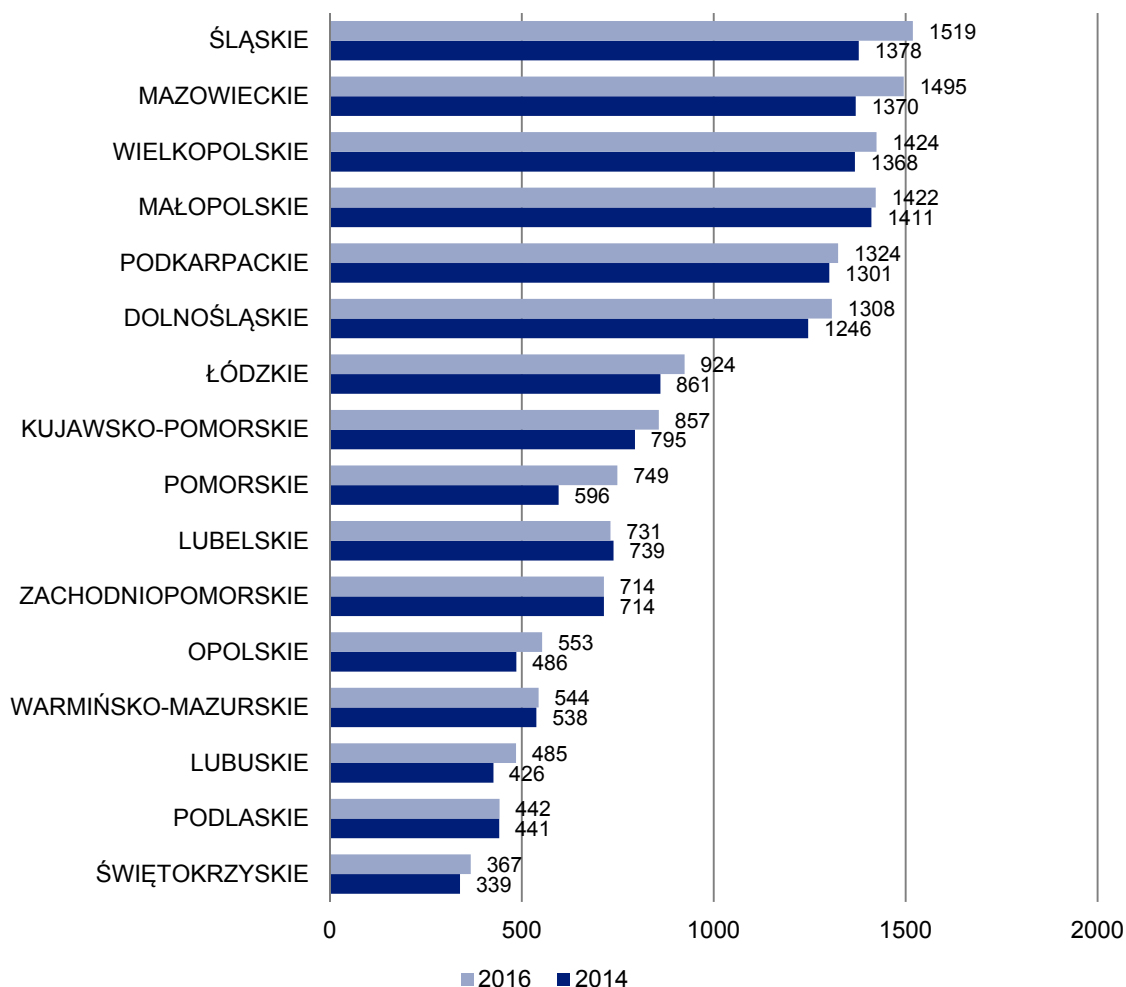
Mapa 10. Zwiedzający muzea i wystawy na 10 tys. ludności w kraju w 2017 r. [osoby]

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

W 2016 r. w Polsce działało 14 858 klubów sportowych. Ich liczba w stosunku do 2014 r. wzrosła o 6,1%. W 2016 r. na Podkarpaciu działało 1324 kluby sportowe (8,9% ogółu) i w ciągu analizowanych dwóch lat wzrosła o 1,8%.

Wykres 5. Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS według województw w roku 2014 i 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród powiatów województwa podkarpackiego w 2016 r. najwięcej klubów sportowych działało w powiecie rzeszowskim – 96 klubów, w m. Rzeszów – 95 klubów oraz w powiecie mieleckim – 94 kluby, zaś najmniej w powiecie bieszczadzkim – 13 klubów i leskim – 14 klubów. W stosunku do 2014 roku w trzynastu podkarpackich powiatach nastąpił wzrost liczby klubów, największy w m. Rzeszów – o 19 klubów, powiecie stalowowlskim – 6 klubów oraz w powiatach ropczycko – sędziszowskim i m. Krosno – po 5 klubów. W pozostałych jedenastu powiatach liczba klubów zmniejszyła się. Największy spadek wystąpił w powiecie strzyżowskim – o 7 klubów i powiatach jarosławskim i rzeszowskim – po 4 kluby. W jednym powiecie – tarnobrzeskim, liczba klubów pozostała na tym samym poziomie.

Pomoc społeczna

W województwie podkarpackim działa 160 ośrodków pomocy społecznej oraz 25 powiatowych centrów pomocy rodzinie (w stolicach podregionów funkcje powiatowych centrów pomocy rodzinie pełnią miejskie ośrodki pomocy społecznej lub miejskie ośrodki pomocy rodzinie)³. W regionie funkcjo-

³ Jednostki samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wobec wyzwań pomocy społecznej. Raport końcowy z badania, Warszawa 2018 r., s.117-118.

W województwie podkarpackim w IV kwartale 2018 r. liczba osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej wyniosła 147 tys. Spośród tej grupy zaledwie 28 tys. stanowiły osoby aktywne zawodowo. W 2017 r. niepełnosprawność jako powód przyznania pomocy rodzinie wystąpiła w 21 694 decyzjach przyznających świadczenie z pomocy społecznej.

Samorząd województwa będzie podejmował, wspólnie ze stroną rządową, działania zmierzające do realizacji Programu Dostępność Plus, ukierunkowanego na zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz dającego możliwość udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach.

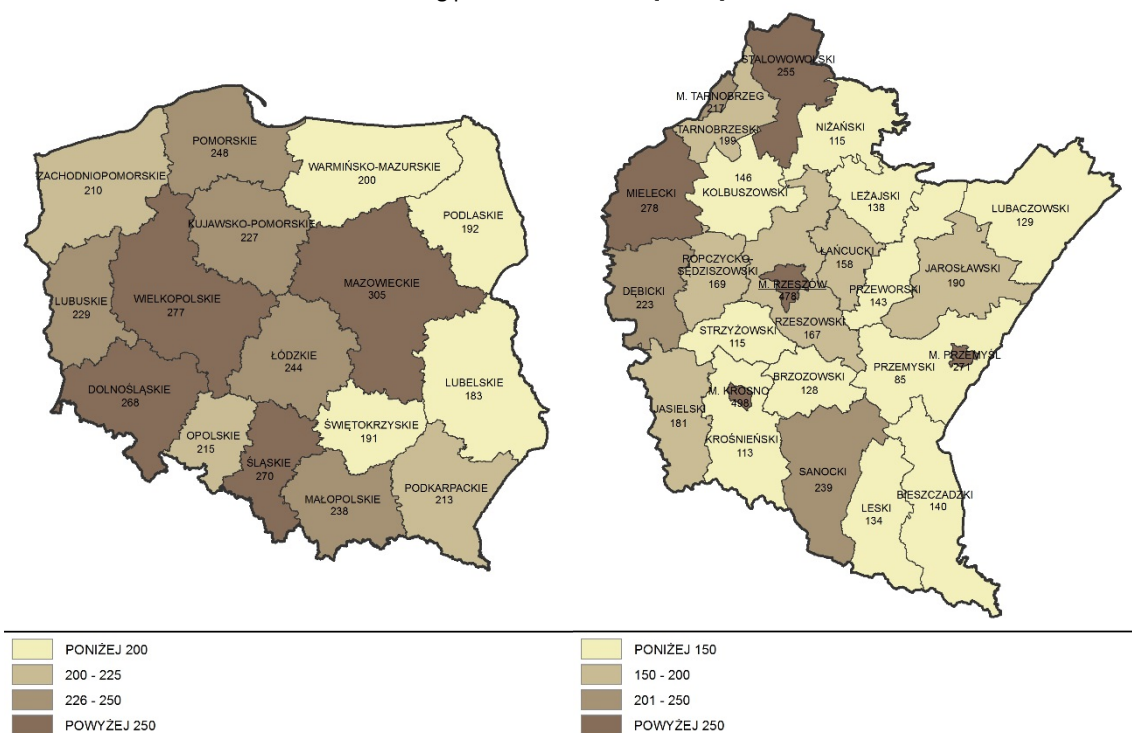
Na zmniejszenie odsetka osób korzystających ze świadczenia pomocy społecznej niewątpliwie miało wpływ uruchomienie świadczenia „Rodzina 500+”, z którego w 2017 r. przeciętnie korzystało 146 830 rodzin (9. miejsce w kraju). Rodziny w podkarpackim otrzymały świadczenie na 235 377 dzieci (średniomiesięcznie). Na powyższe świadczenia wypłacono w województwie podkarpackim 1 437 300 755 zł (7. miejsce w kraju).

Dodatkowym czynnikiem zmniejszającym obciążenie budżetu domowego może być również Karta Dużej Rodziny, z której w województwie w 2017 r. korzystało 180 tys. osób. W 2015 r. liczba ta wyniosła niecałe 66 tys. łącznie, co najmniej jedną kartę posiada już ponad 34 tys. rodzin na Podkarpaciu.

Regionalny rynek pracy

W końcu 2017 r. liczba pracujących w województwie podkarpackim wyniosła 848,0 tys. osób i wzrosła w odniesieniu do 2014 r. o 50,0 tys. Pracujący na Podkarpaciu stanowili 5,2% ogółu pracujących w Polsce (16 423 tys.) (jednocześnie ludność województwa podkarpackiego stanowi 5,5% ludności kraju – niedoreprezentowanie mieszkańców Podkarpacia wśród pracujących w kraju wynikać może z niższej, niż przeciętnie aktywności zawodowej osób dorosłych, ale jednocześnie młodości demograficznej regionu – większego udziału osób w wieku poniżej wieku aktywności zawodowej oraz osób biernych zawodowo z powodu kontynuacji nauki). Liczba pracujących w województwie podkarpackim w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w końcu 2017 r. wyniosła 398 osób (w kraju – 427 osób). W 2015 r. wskaźnik ten był niższy i wynosił 375.

Mapa 12. Liczba pracujących w gospodarce narodowej na 1000 mieszkańców w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r. [osoba]

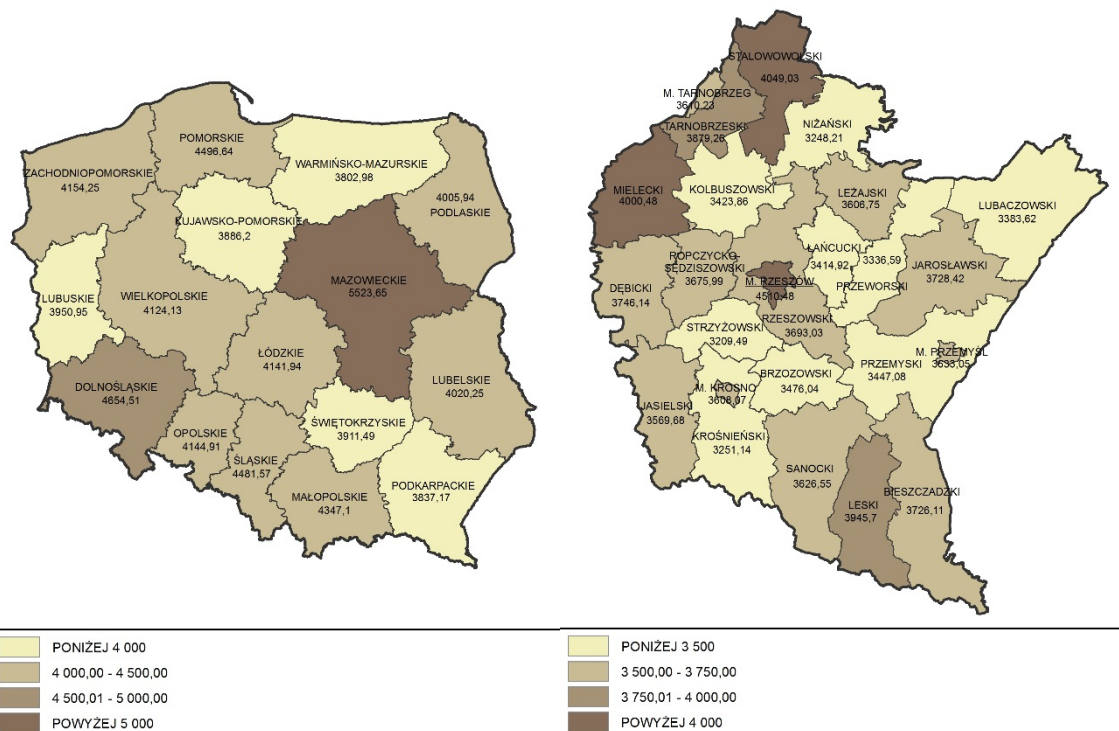
Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Spśród pracujących w 2017 r. w województwie podkarpackim najwięcej osób pracowało w przemyśle (34,8%), handlu, naprawie pojazdów samochodowych (14,1%) oraz edukacji (12,8%).

W roku 2017 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosło 3 837,17 zł, co stanowiło 84,7% średniej płacy krajowej i w porównaniu z rokiem 2014 było wyższe o około 425 zł (czyli o 12,5%). W rankingu województw pod względem wysokości wynagrodzenia Podkarpacie plasowało się na 15. miejscu. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia otrzymali pracownicy w sekcji informacja i komunikacja (7303,34 zł), a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej (2452,34 zł). W latach 2014-2017 wynagrodzenia na Podkarpaciu systematycznie rosły (najwyższy wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano w 2017 r. – o 5,0%).

Wśród powiatów województwa podkarpackiego w 2017 r. najwyższe wynagrodzenia odnotowano w stolicy województwa – 4 510,48 zł. W porównaniu z 2014 r. najstąbiej wzrosły wynagrodzenia w Przemyśle (o 225 zł) i powiecie niżańskim (o 270 zł). Największy wzrost odnotowano w powiatach: leskim (o 585 zł), stalowowolskim (535 zł) i mieleckim (o 515 zł). Powiaty o najniższym wynagrodzeniu w województwie to strzyżowski (3088,30 zł) i niżański (3097,08 zł).

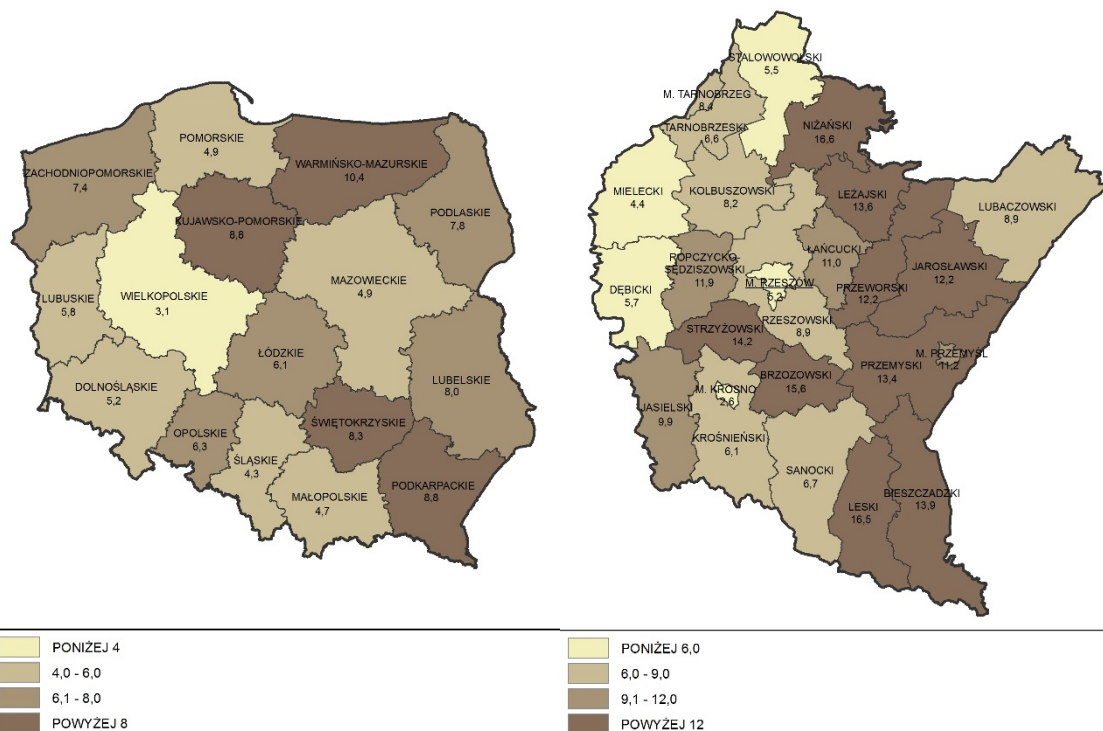
Mapa 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r. [zł]

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Liczba osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy woj. podkarpackiego sukcesywnie spada (podobnie jak w całym kraju) – w 2018 r. spadek ten wyniósł 8,8% w stosunku do roku poprzedniego oraz 32,8% w stosunku do 2015 r. W rejestrach na koniec roku 2018 pozostawało 82,9 tys. osób bezrobotnych, co stanowi 9,8% liczby osób pracujących w regionie (wg GUS BAEL – 848 tys.) W ciągu roku w powiatowych urzędach pracy dokonano ponad 117 tys. rejestracji osób bezrobotnych, tj. o blisko 12% mniej, niż w roku poprzednim. Od 2015 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie systematycznie malała, by w 2018 r. osiągnąć poziom 8,8% (2015 r. – 13,2%). W kraju stopa bezrobocia wyniosła 5,8%, wobec 9,7% w 2015 r. W rankingu województw, Podkarpacie pod względem wysokości stopy bezrobocia plasowało się na 14. miejscu w kraju.

Mapa 14. Stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2018 r. [%]

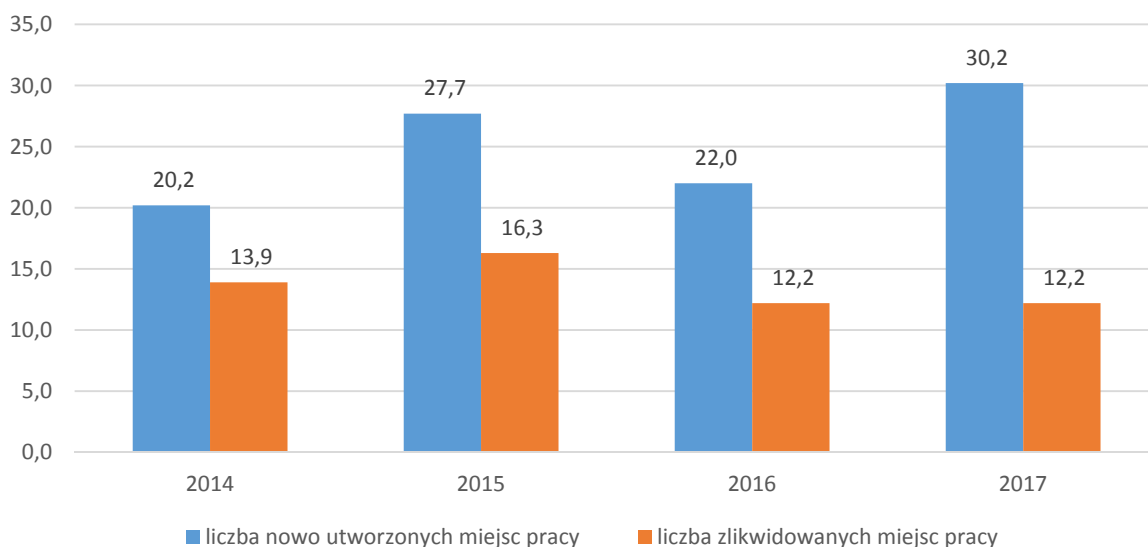

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

W 2017 r. na terenie województwa podkarpackiego utworzono 30,2 tys. nowych miejsc pracy (8. miejsce w skali kraju). W latach 2014-2017 dynamika liczby nowo utworzonych miejsc pracy ulegała znacznym wahaniom.

W 2017 roku w województwie podkarpackim zlikwidowano 12,3 tys. miejsc pracy, ale w stosunku do 2014 roku wartość ta była niższa o 11,5%. Podobnie jak w przypadku nowo utworzonych miejsc dynamika liczby zlikwidowanych miejsc pracy na Podkarpaciu ulegała znacznym wahaniom.

Wykres 6. Liczba utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy w województwie podkarpackim w latach 2014 – 2017 [tys.]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

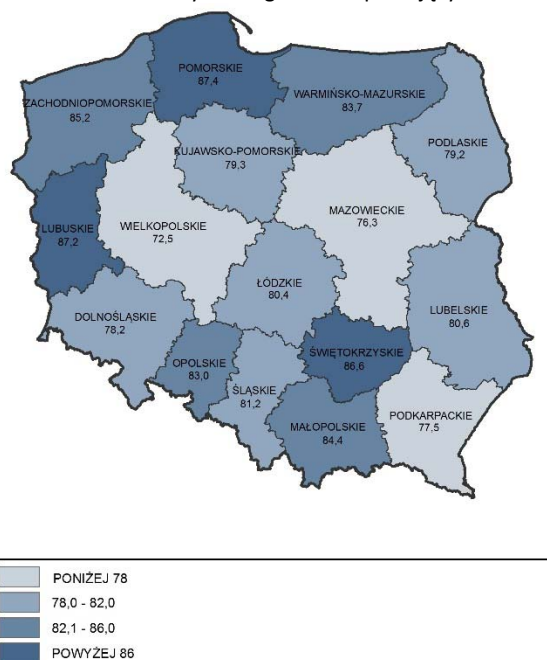
Rozpatrując strukturę pracujących w gospodarce narodowej w województwie podkarpackim można zauważyć, że w latach 2014-2017 nie uległa istotnym zmianom. Nadal dominują osoby zatrudnione w rolnictwie. Stanowiły one 30,5% wszystkich pracujących, w kraju udział ten wyniósł 15,5%. Pracujący w przemyśle stanowili 20,5%, a w jednostkach obejmujących handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację – 18,2%. W budownictwie pracowało 4,8%, zaś w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości jedynie 1,9%. W pozostałych usługach pracujący stanowili 24,1%.

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle na terenie województwa podkarpackiego wyniosło 136,6 tys. osób, co stanowiło zaledwie 4,8% wszystkich osób zatrudnionych w przemyśle w Polsce. Pozwoliło to zająć 9. miejsce w kraju. W latach 2014-2017 dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle wzrastała w całej Polsce.

W województwie podkarpackim w 2017 r. liczba pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie łącznie z zatrudnionymi w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 259,9 tys. osób, tym samym lokując województwo na 4. miejscu w kraju. Pracujących w rolnictwie na Podkarpaciu stanowili 10,9% pracujących w kraju.

W 2017 r. w województwie podkarpackim w działalności badawczo- rozwojowej pracowało 7,6 tys. osób. W tym samym czasie w Polsce w działalności B+R pracowało 187,6 tys. osób. Natomiast udział pracowników naukowo- badawczych w ogóle osób pracujących w sektorze B+R wyniósł 77,5% w województwie podkarpackim. Dla Polski wskaźnik ten osiągnął wartość 79,5%, co dało Podkarpaciu 14. miejsce w kraju.

Mapa 15. Udział pracowników naukowo-badawczych w ogóle osób pracujących w działalności B+R (w EPC) w 2017 r.

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Kapitał społeczny

Kapitał społeczny to potencjał społeczeństwa oraz poszczególnych jednostek w postaci instytucji, norm, wartości, zachowań, który decyduje o zdrowych relacjach społecznych opartych na zaufaniu, dbaniu o dobro wspólne oraz współpracy. O kapitale społecznym świadczy m.in. zaangażowanie społeczeństwa w życie publiczne i w działalność społeczną.

W 2018 r. w wyborach samorządowych do sejmiku województwa frekwencja w województwie podkarpackim wyniosła 53,11% i w porównaniu z frekwencją w wyborach w 2014 r. była wyższa o 2,6 p. proc. W wyborach do rad powiatów frekwencja wyniosła 53,20% (51,43% w 2014 r.), do rad gmin i miast na prawach powiatu – 53,47% (51,43% w 2014 r.), a na wójtów burmistrzów i prezydentów miast – 53,18% (50,72% w 2014 r.) I tura oraz 49,56% (42,35% w 2014 r.) II tura. W porównaniu do średniej krajowej, tylko w przypadku wyborów wójtów burmistrzów i prezydentów miast frekwencja w II turze wyborów na Podkarpaciu była wyższa, niż średnia w kraju.

O zaangażowaniu mieszkańców w sprawy społeczne świadczy udział podatników przekazujących 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego- w regionie w 2016 r. osiągnął on wartość 61,09%.

W 2015 roku w województwie podkarpackim funkcjonowały 34 organizacje pozarządowe⁵ w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców. Warte podkreślenia jest również dynamika zmian w liczbie tego typu instytucji. W 2015 roku ich liczba, w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców zwiększyła się w województwie podkarpackim o 14,1% w stosunku do roku 2012.

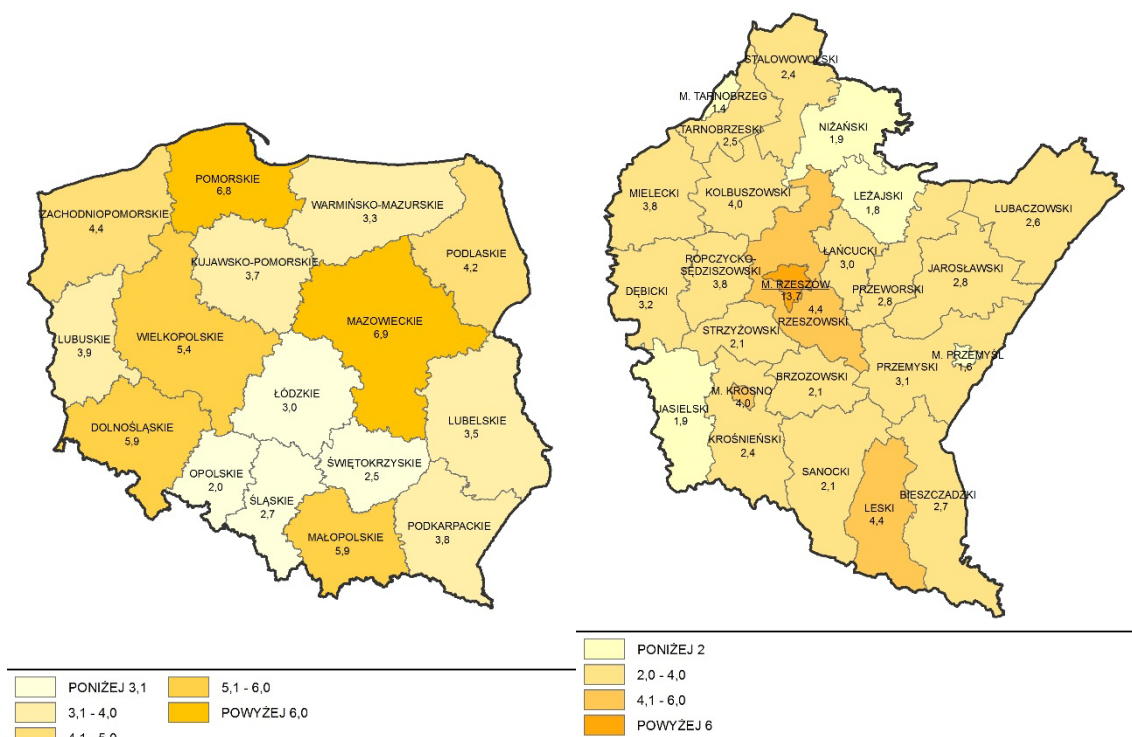
Jakość i warunki życia mieszkańców

Istotnym wskaźnikiem określającym jakość życia mieszkańców województwa są warunki mieszkaniowe. W 2017 r. w województwie podkarpackim zostało oddanych do użytkowania 3,8 mieszkań na 1000 ludności. Pomimo dużej liczby mieszkań oddawanych do użytku w ostatnich latach w regionie, w dalszym ciągu zajmuje on odległe miejsca wśród województw - w 2017 r. pod tym względem Podkarpacie zajęło 8. miejsce w kraju. Na przestrzeni lat 2014-2017 wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności w województwie podkarpackim wzrósł o 0,8.

Analizując rozkład przestrzenny mieszkań oddanych do użytkowania można stwierdzić, że najwięcej nowych mieszkań buduje się w Rzeszowie (13,7), powiecie rzeszowskim i leskim (po 4,4). Najmniej nowych mieszkań powstaje w powiecie jasielskim (1,9) .

⁵ Stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje społeczne.

Mapa 16. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

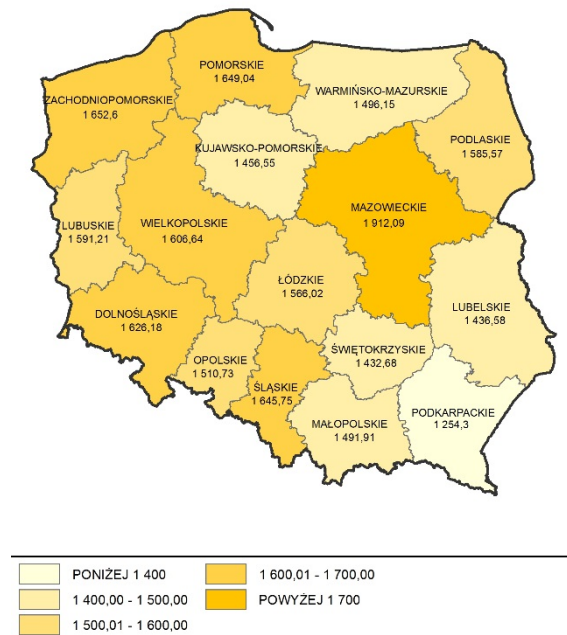
W 2017 r. powierzchnia użytkowa jednego mieszkania na Podkarpaciu wyniosła 81,7 m² i zwiększyła się w stosunku do 2014 r o 0,8 m. W tym samym okresie czasu w kraju nastąpił wzrost powierzchni użytkowej jednego mieszkania z 73,4 m² do 74,0 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania na osobę wyniosła w 2017 r. 25,4 m² (w 2014 – 24,4 m²). W Polsce w tym samym czasie powierzchnia użytkowa była większa i wyniosła 27,8 m² (w 2014 r. – 26,7 m²). Na jedno mieszkanie na Podkarpaciu przypadało średnio 3,21 osoby (w 2014 r. – 3,32), w Polsce wartość ta była niższa- 2,66 (w 2014 r. – 2,75).

Prawie wszystkie gospodarstwa posiadały odbiornik telewizyjny, a w 64% również urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej. Gospodarstwa domowe na Podkarpaciu są dosyć dobrze wyposażone w samochody osobowe, prawie ¾ gospodarstw miało chociaż jeden samochód. To, co nasze województwo wyróżnia na tle Polski, to udział gospodarstw domowych posiadających komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu. W kraju takich gospodarstw jest 53,8%, podczas gdy w województwie podkarpackim –74,9%.

Głównym miernikiem poziomu zamożności gospodarstw domowych i podstawowym czynnikiem warunkującym zaspokojenie ich potrzeb są dochody.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na jedną osobę w gospodarstwie domowym na Podkarpaciu w 2017 roku wyniósł 1 254,30 zł (podczas gdy w Polsce – 1598,13 zł). Tym samym region zajął ostatnie miejsce w kraju pod względem powyższego wskaźnika. W 2017 roku na Podkarpaciu o 201,28 zł w porównaniu z 2014 rokiem wzrósł przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na jedną osobę w gospodarstwie domowym. Tempo wzrostu było jednak niższe niż w kraju (w Polsce wzrost o 257,69 zł w porównaniu z 2014 r.).

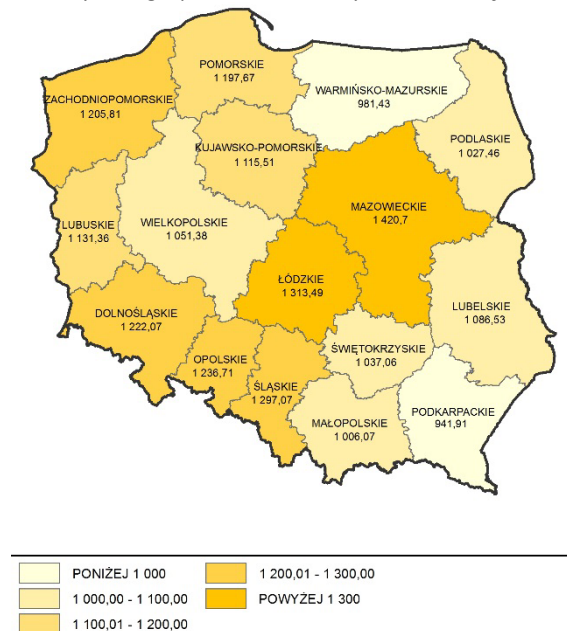
Mapa 17. Dochód rozporządzalny na 1 osobę w 2017 r. [zł]

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Natomiast średnie miesięczne wydatki na Podkarpaciu zamknęły się kwotą 941,91 zł (w kraju wydatki były wyższe o 234,53 zł). Wydatki w przeliczeniu na 1 osobę w gospodarstwie domowym w województwie podkarpackim w 2017 r. wyniosły 1 176,44 zł. W analizowanym okresie (2014-2017) na Podkarpaciu wydatki gospodarstw domowych przypadające na 1 osobę wzrosły o 40,96 zł. W Polsce wzrost ten był wyższy i wyniósł 97,70 zł⁶.

Mapa 18. Wydatki gospodarstw domowych na 1 osobę w 2017 r. [zł]

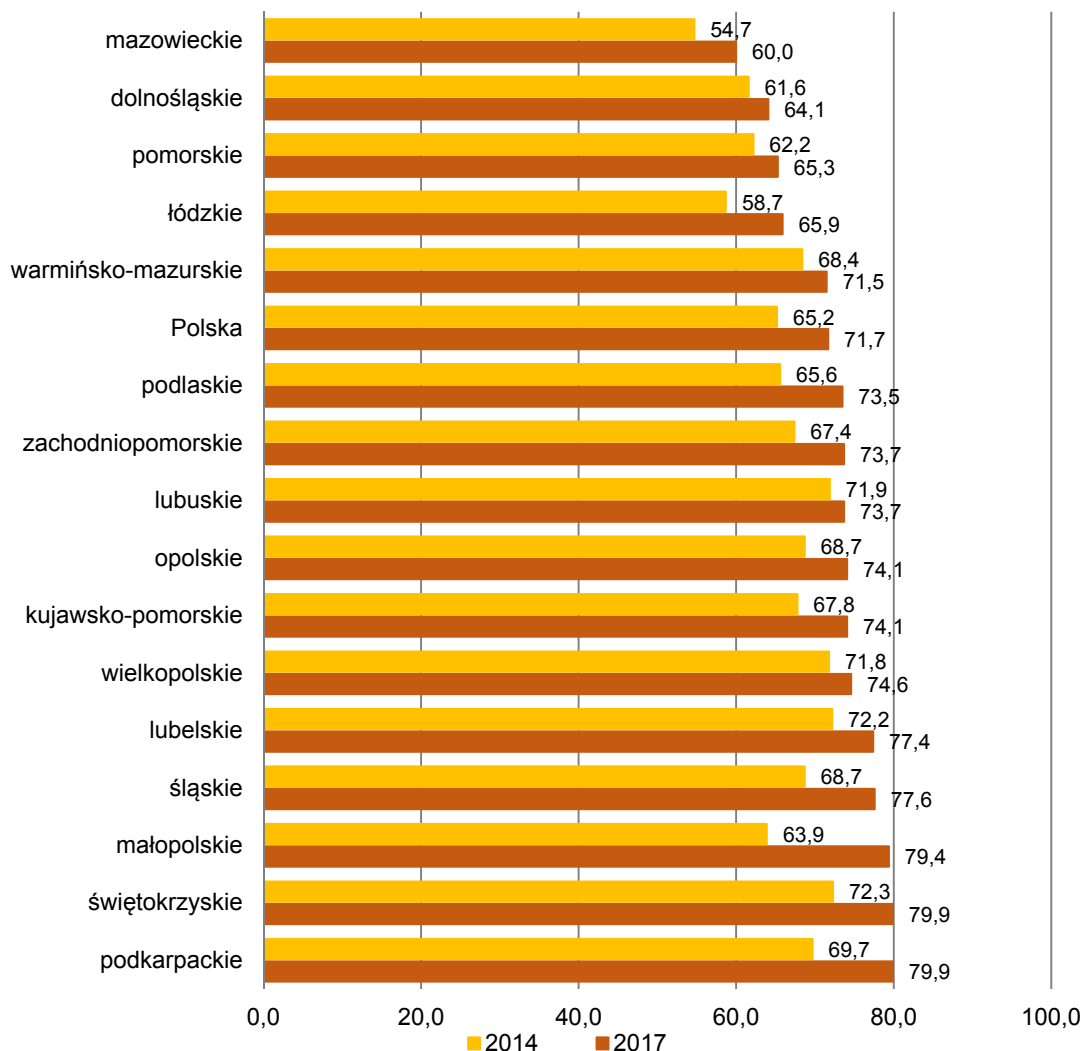
Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Z badania budżetów gospodarstw domowych wynika, że w 2017 r. prawie 13% gospodarstw domowych na Podkarpaciu oceniało swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą, prawie 20% jako dobrą, niecałe 56% jako przeciętną, ponad 9% jako raczej złą i około 2,5% jako złą.

⁶ Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2017, UMWP, Rzeszów 2018 r., s. 247.

Podkarpacie od lat należy do regionów, których mieszkańcy wysoko oceniają poczucie bezpieczeństwa. Województwo podkarpackie cechuje bardzo wysoki wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych przez Policję. W 2018 r. wyniósł on 76,7%.

Wykres 7. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję według województw w latach 2014 i 2017 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Innym wskaźnikiem obrazującym poziom bezpieczeństwa publicznego jest liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1000 mieszkańców. Pod względem tego wskaźnika Podkarpacie w 2017 r. charakteryzowało się jedną z najniższych wartości (14,0) zaraz po województwie podlaskim (13,9)⁷. W tym czasie w Polsce na 1000 mieszkańców przypadało 19,6 przestępstw stwierdzonych przez Policję.

⁷ Na podst. danych. GUS/BDL

GOSPODARKA

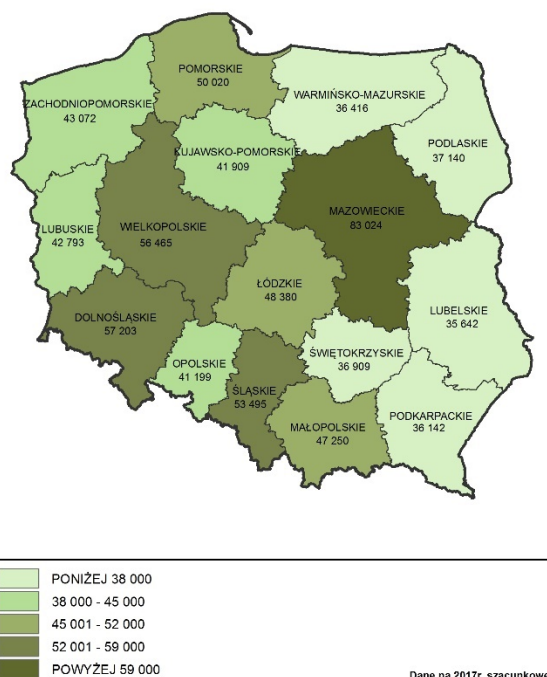
Potencjał gospodarczy

Województwo podkarpackie, tak jak inne województwa Polski, w latach 2004-2017 systematycznie poprawiało swoją pozycję na tle całej Unii Europejskiej, czego wyrazem jest zmiana PKB *per capita* według parytetu siły nabywczej z 36% do 49% średniej UE 28 w tym okresie. W 2016 r.⁸ wartość wytworzonego PKB w województwie podkarpackim wyniosła 72,6 mld zł. W porównaniu z 2015 r. wartość PKB była wyższa o 2,8% (w kraju o 3,4%). Jak wskazują dane szacunkowe GUS⁹ w 2017 r. wartość wytworzonego PKB w województwie podkarpackim wyniosła 76,9 mld zł. W porównaniu z 2016 r. wartość PKB była wyższa o 6,0% (w kraju o 6,9%).

W 2016 r. dynamika PKB (2013=100) w województwie podkarpackim wyniosła 11,5% i był to 7. wynik w kraju (12,3%). Na podstawie danych szacunkowych GUS¹⁰ dynamika PKB w 2017 r. w województwie podkarpackim wyniosła 18,1%, wobec 20,0% w kraju.

Pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca województwo podkarpackie (34 120 zł) zajmowało w 2016 r.¹¹ przedostatnie miejsce w kraju (przed lubelskim). Na podstawie danych szacunkowych GUS¹² PKB na 1 mieszkańca w 2017 r. w województwie podkarpackim wyniosło 36 142 zł (średnia dla kraju 51 760 zł).

Mapa 19. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw w roku 2017 – szacunek wstępny

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

⁸ Najbardziej aktualne dane, za 2017 r. GUS podał szacunek wstępny w dniu 03.01.2019 r.

⁹ Szacunek wstępny z dnia 03.01.2019 r.

¹⁰ Szacunek wstępny z dnia 03.01.2019 r.

¹¹ Najbardziej aktualne dane, za 2017 r. GUS podał szacunek wstępny w dniu 03.01.2019 r.

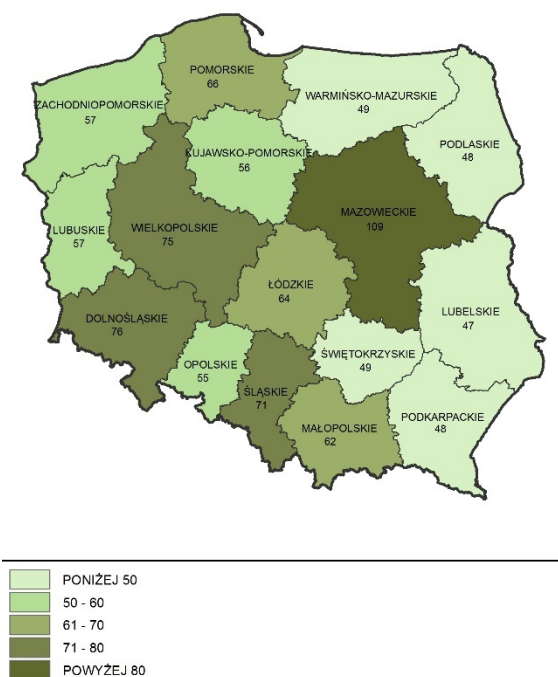
¹² Szacunek wstępny z dnia 03.01.2019 r.

W latach 2012-2016 zwiększyła się także relacja wskaźnika PKB przypadającego na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim w stosunku do kraju z 69,9% (w 2012 r.) do 70,4% (w 2016 r.), co jest niewątpliwie korzystne.

W województwie podkarpackim widać dużą dysproporcję między poszczególnymi podregionami w poziomie produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w 2016 r. Szczególnie zaznacza się dominacja podregionu rzeszowskiego (42 429 zł) i tarnobrzesckiego (35 860 zł) nad pozostałymi podregionami: krośnieńskim (27965 zł) oraz przemyskim (25 589 zł).

Według danych Eurostatu, w 2016 r. województwo podkarpackie zajęło 261. pozycję w rankingu wszystkich 276 regionów UE na poziomie NUTS 2¹³. Wartość PKB na 1 mieszkańca, wyrażona we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS), wyniosła 14 000 PPS, co stanowiło 48% średniej UE. Należy jednak zaznaczyć, że w porównaniu z rokiem 2013 nastąpił wzrost PKB na 1 mieszkańca o 10,9% (9,0% w UE) i był to 82. wynik wśród wszystkich regionów NUTS 2 w UE.

Mapa 20. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw w 2016 r. (UE=100)

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Wartość dodana brutto, czyli wartość wszystkich wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie podmioty, pomniejszona o koszty związane z ich wytworzeniem w 2016 r. na Podkarpaciu wyniosła 64 098 mln zł (9. miejsce w kraju). Stanowiło to 3,9% wartości WDB wytworzonej w kraju (1 643 981 mln zł).

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w 2016 r.¹⁴ na Podkarpaciu, wynoszący 32%, miały podmioty prowadzące działalność przemysłową. W latach 2013-2016 wzrost udziału przemysłu w WDB w podkarpackim wyniósł 2,7 p. proc. (w Polsce był to wzrost o 1,4 p. proc.), co było najwyższym wzrostem wśród wszystkich województw. Jednostki prowadzące działalność w usługach, obejmujących handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwa-

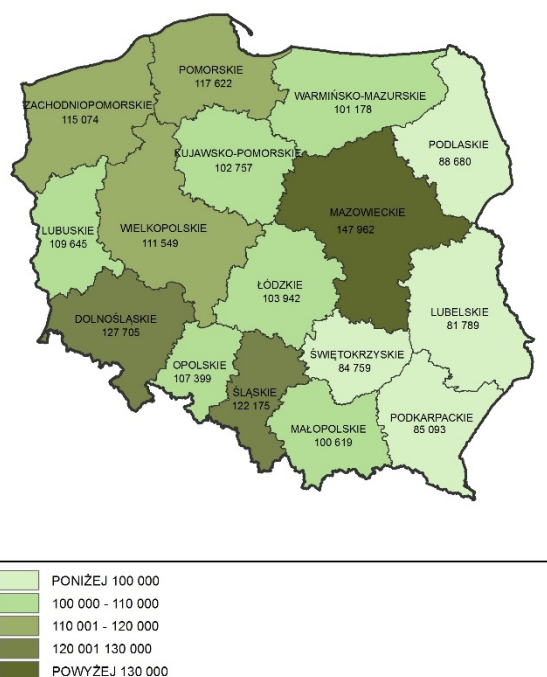
¹³ Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) dzieli regiony Unii Europejskiej według liczby ludności na poziomy NUTS1, NUTS2 oraz NUTS3. Dla poziomu NUTS2 liczba ludności zawiera się w przedziale od 800 tys. do 3 milionów.

¹⁴ Dane za 2016 r. w momencie opracowywania raportu były najnowszymi danymi, udostępnianymi przez GUS

terowanie i gastronomię; informację i komunikację wytworzyły 26,6% wartości dodanej brutto w województwie podkarpackim w 2016 r. Udział rolnictwa był najmniejszy w tworzeniu wartości dodanej brutto i wyniósł 1,5% (w 2013 r. 1,9%).

Wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego w województwie podkarpackim w 2016 r wyniosła 85,1 tys. zł. Był to trzeci od końca wynik w kraju. W porównaniu z przeciętną wydajnością w kraju w 2016 r., w województwie podkarpackim największą wydajność osiągnęły jednostki funkcjonujące w zakresie działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości (115,7%), następnie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji (89,7%) oraz nieco mniejszą – w budownictwie (85,1%) i przemyśle (85%). Natomiast najmniejsza wydajność miała miejsce w rolnictwie – zaledwie 25% przeciętnej wydajności krajowej w tej grupie.

Mapa 21. Wartość dodana brutto na 1 pracującego według województw w 2016 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Przedsiębiorstwa

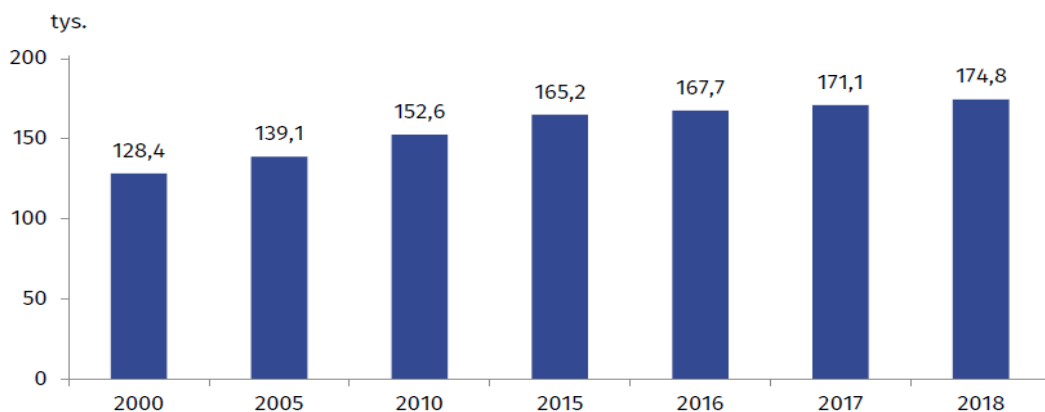
W końcu 2018 r. do rejestru REGON wpisanych było 174,8 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tzn. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z siedzibą na terenie województwa podkarpackiego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zamieszkałych na tym terenie¹⁵. W porównaniu z 2017 r. jest to o 3,8 tys., czyli o 2,2% więcej. Natomiast w porównaniu z 2000 r. odnotowano wzrost o 36,2%. Podmioty z województwa podkarpackiego stanowiły 4,0% ogółu podmiotów zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON.

Zdecydowana większość podmiotów¹⁶ (167,7 tys., tj. 95,9%) należała do sektora prywatnego, natomiast podmioty sektora publicznego (5,3 tys.) stanowiły 3,1%. Wśród podmiotów sektora prywatnego zdecydowaną większość – 77,4% (129,9 tys.) – stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W porównaniu z rokiem poprzednim było ich o 3,4% więcej.

¹⁵ Prezentowane informacje nie obejmują jednostek lokalnych oraz osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne.

¹⁶ W podziale według formy własności prezentowane dane nie obejmują podmiotów, dla których informacje te nie występują w rejestrze REGON (w związku z tym mogą nie sumować się na liczbę ogółem).

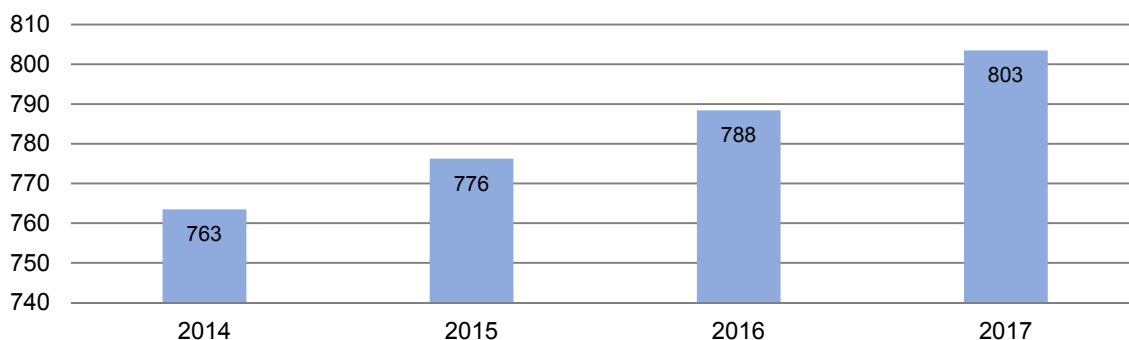
Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej (stan na koniec 2018 r.)

Źródło: Informacja sygnałna: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podkarpackim. Stan na koniec 2018 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

Miernikiem obrazującym nasycenie przedsiębiorczością w danym regionie jest wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. W województwie podkarpackim w 2017 r. wyniósł on 803, a na przestrzeni lat 2014-2017 jego wartość systematycznie wzrastała. W rankingu województw Podkarpacie pod względem tego wskaźnika zajmowało ostatnią lokatę w kraju (wartość tego wskaźnika dla kraju wynosiła 1 121).

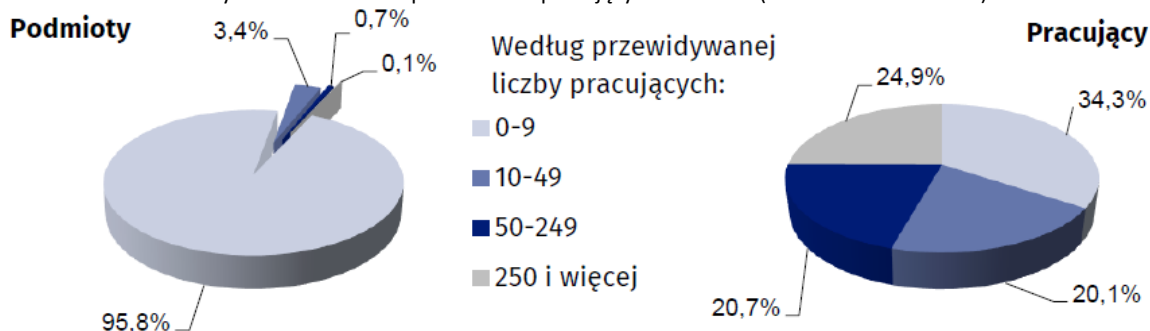
Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w województwie podkarpackim w latach 2014-2017

Źródło: Przegląd Regionalny. Województwo Podkarpackie 2017.

Wśród zarejestrowanych podmiotów w 2018 r. w województwie podkarpackim zdecydowanie przeważały takie, które deklarowały przewidywane zatrudnienie do 9 osób, stanowiły one 95,8% ogółu zarejestrowanych jednostek. Udział podmiotów małych (o przewidywanej liczbie pracujących od 10 do 49 osób) wynosił 3,4%, podmiotów średnich (od 50 do 249 pracujących) – 0,7%, a dużych (250 pracujących i więcej) – 0,1%.

Wykres 10. Struktura podmiotów i pracujących w 2018 r. (stan na koniec 2018 r.)

Źródło: Informacja sygnałna: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podkarpackim. Stan na koniec 2018 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

W 2018 r. w województwie podkarpackim zarejestrowano 16,5 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej, w tym 13,4 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 1,5 tys. spółek handlowych. Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w sekcjach: budownictwo – 3,7 tys. (22,4% ogółu nowo zarejestrowanych) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 2,8 tys. (17,2%), a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 1,5 tys. (9,3%). W porównaniu z rokiem 2017 nowych podmiotów zarejestrowano o 944 (o 6,1%) więcej.

W omawianym roku z rejestru REGON wyrejestrowano 12,2 tys. podmiotów, w tym 8,5 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 2,2 tys. spółek handlowych. Najwięcej podmiotów wykreślono w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 3,3 tys. (26,8% ogółu wyrejestrowanych), budownictwo – 1,9 tys. (15,5%), pozostała działalność usługowa – 1,4 tys. (11,3%).

W porównaniu z rokiem 2017 wyrejestrowano o 247 (o 2,1%) więcej podmiotów.

W 2017 r. na Podkarpaciu funkcjonowało 84,5 tys. przedsiębiorstw niefinansowych. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców było to 39,7 przedsiębiorstw, co plasowało Podkarpacie wraz z województwem warmińsko-mazurskim na ostatnim miejscu wśród województw.

W przedsiębiorstwach niefinansowych na Podkarpaciu pracowało na koniec 2017 r. 389,9 tys. osób. Przeciętnie pobierali oni miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości 3 569 tys. zł (15. miejsce wśród województw). Przychody ogółem przedsiębiorstw niefinansowych na Podkarpaciu w 2017 roku wyniosły 156,0 mld zł. Na jedno przedsiębiorstwo było to 1,8 mln zł. Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe zamknęły się kwotą 5,7 mld zł.

W 2017 roku liczba przedsiębiorstw niefinansowych na Podkarpaciu w porównaniu z 2016 rokiem wzrosła o 4,2 tys. jednostek. Nastąpiły również zmiany w samej strukturze przedsiębiorstw. Zmniejszyła się ich liczba w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 934 podmioty), a zwiększyła w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 1031 jednostek). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było wyższe o 202 zł. Przychody ogółem przedsiębiorstw niefinansowych były w tym okresie wyższe o 13,4 mld zł¹⁷.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej z udziałem kapitału zagranicznego na Podkarpaciu w 2017 r. wyniosła 519 jednostek. Wśród ww. podmiotów w 2017 r. występowało wg klas wielkości 356 podmiotów 0-9; 61 podmiotów 10-49; 64 podmioty 50-249 oraz 38 podmiotów 250 i więcej.

Liczba podmiotów średnich i dużych zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego. Zmalała jednak liczba podmiotów mikro i małych.

Kapitał zagraniczny w tych podmiotach w województwie podkarpackim w 2017 r. zamknął się kwotą 2,7 mld zł (10. miejsce w Polsce). Wartość kapitału zagranicznego wzrosła w stosunku do roku 2016 r. o 9,9%. Jednak należy zaznaczyć, że w odniesieniu do 2014 r. spadek wartości kapitału zagranicznego nastąpił niemalże o 50%.

Największy kapitał zagraniczny w województwie podkarpackim w 2017 r. pochodził z Niemiec – 0,65 mld zł. następnie z Wielkiej Brytanii 0,43 mld zł oraz Francji 0,30 mld zł. Szczególnie niepokojące jest zmniejszenie się wysokości kapitału zagranicznego USA. W 2015 r. osiągnął on wartość 3,11 mld zł, zaś w 2017 r. było to już zaledwie 0,06 mld zł.

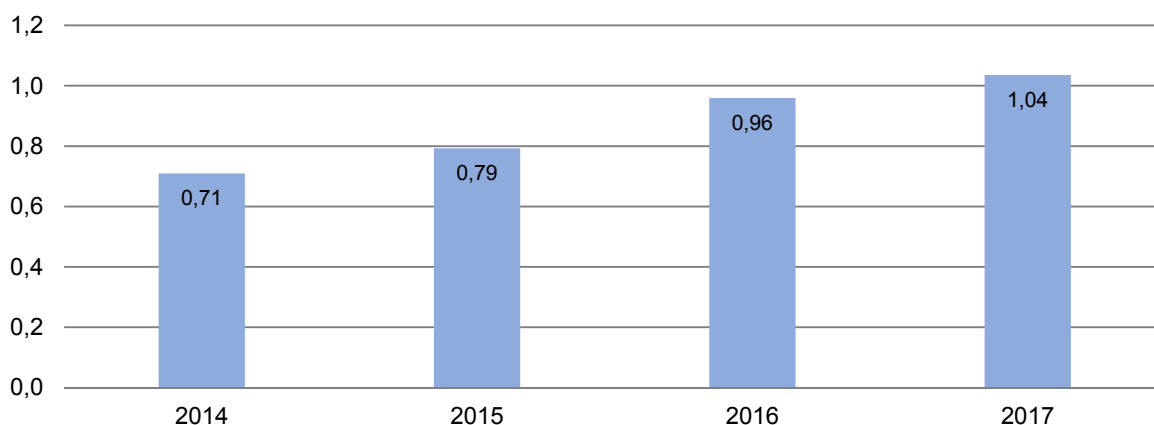
Liczba podmiotów gospodarki narodowej z udziałem kapitału zagranicznego na Podkarpaciu w 2017 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyniosła 2,4 wobec średniej dla Polski 6,0. W wojewódz-

¹⁷ Informacja prasowa „Przedsiębiorstwa niefinansowe na Podkarpaciu”, Urząd Statystyczny w Rzeszowie

twie podkarpackim w 2017 r. zarejestrowanych było 2205 spółek (handlowych) z udziałem kapitału zagranicznego. W porównaniu z 2016 r. nastąpił ich wzrost o 8,0%.

Na przestrzeni lat 2014-2017 wskaźnik liczby spółek (handlowych) z udziałem kapitału zagranicznego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie podkarpackim odznaczał się systematycznym wzrostem.

Wykres 11. Spółki (handlowe) z udziałem kapitału zagranicznego na 1000 ludności w województwie podkarpackim w latach 2014-2017

Źródło: Przegląd Regionalny. Województwo Podkarpackie 2017.

Gałęzie gospodarki województwa podkarpackiego

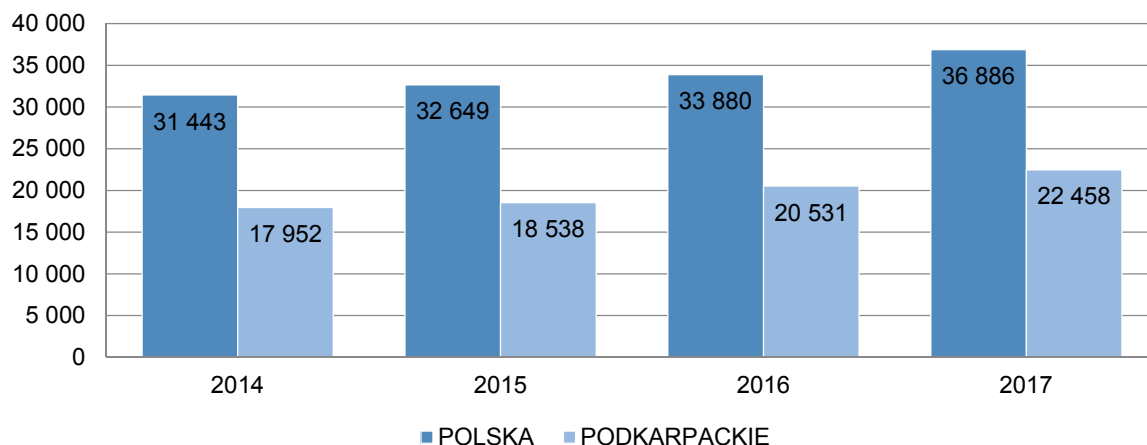
W 2017 r. w Polsce było 410 540 podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność w sektorze przemysłu wpisanych do rejestru REGON¹⁸. Województwo podkarpackie z liczbą 17 850 podmiotów prowadzących działalność przemysłową zajęło 10. lokatę w rankingu województw.

W województwie podkarpackim wartość produkcji sprzedanej przemysłu ogółem w 2017 r. wyniosła 47,8 mld zł, co stanowiło 3,4% wartości wskaźnika dla kraju i jednocześnie pozwoliło zająć Podkarpaciu 9. pozycję w rankingu województw. W latach 2014-2017 dynamika sprzedaży produkcji przemysłu wykazywała w kraju tendencję wzrostową. Województwo podkarpackie wyróżniało się na tle innych województw wysokim wzrostem dynamiki tego wskaźnika.

W latach 2014-2017 produkcja sprzedana przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju wzrosła o 17,3%, podczas gdy na Podkarpaciu wzrost był na poziomie 25,1%. Pomimo dynamicznego wzrostu w zakresie analizowanego wskaźnika województwo podkarpackie zdecydowanie odstaje od czołówek województw w kraju.

¹⁸ Dane dotyczą Podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 (sekcje B,C,D i E)

Wykres 12. Produkcja sprzedana przemysł w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2014-2017 [zł]

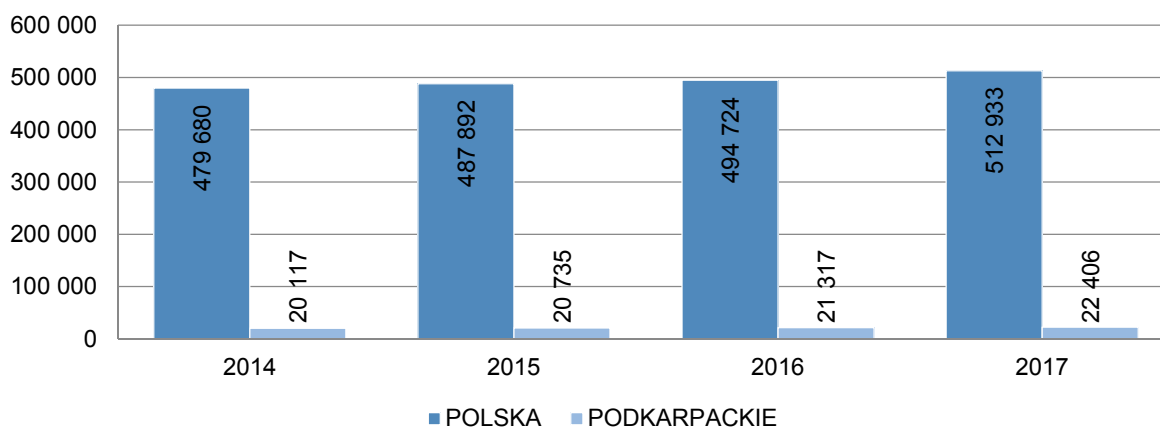
Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

W województwie podkarpackim najwyższe wartości wskaźnika produkcji sprzedanej brutto w 2017 r. osiągnęły przedsiębiorstwa duże, zatrudniające ponad 1 000 pracowników, generując 22,4% udział w produkcji sprzedanej ogółem na Podkarpaciu oraz przedsiębiorstwa średnie, które osiągnęły 22,3% udział.

Przetwórstwo przemysłowe stanowi główną gałąź przemysłu. W 2017 r. produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego w kraju wyniosła 87,2% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego w 2017 r. na Podkarpaciu osiągnęła wartość 43,3 mld zł, co stanowiło 95,8% ogółu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie. Województwo podkarpackie zajęło 9. pozycję w rankingu województw.

Budownictwo obok przemysłu jest ważną gałęzią polskiej gospodarki. W 2017 r. było 512,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność w zakresie budownictwa wpisanych do rejestru REGON¹⁹. W województwie podkarpackim do rejestru REGON wpisanych było 22,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej działających w ramach branży budowlanej, co pozwoliło na zajęcie 10. pozycji w kraju. W okresie 2014- 2017 liczba podmiotów prowadzących działalność w sektorze budownictwa systematycznie rosła. W 2017 r. do rejestru REGON wpisanych było o 11,4% więcej podmiotów, niż w 2014 r.

Wykres 13. Podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w branży budownictwa w województwie podkarpackim w latach 2014-2017 [zł]

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

¹⁹ Analizowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON (sekcja F)

Ważnym wskaźnikiem obrazującym stan budownictwa w kraju w poszczególnych regionach jest produkcja sprzedana budownictwa. Produkcja ta w 2018 r. w Polsce osiągnęła wartość 239,5 mld zł, natomiast w województwie podkarpackim wartość tego wskaźnika w omawianym roku osiągnęła wartość 7,5 mld zł (3,14% ogółu produkcji sprzedanej w kraju). Uplasowało to Podkarpacie na 9. miejscu wśród pozostałych regionów w kraju.

Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa w kraju w latach 2014-2018 ulegała wahaniom. Największy spadek dynamiki odnotowany został w 2016 r.- w województwie podkarpackim produkcja sprzedana budownictwa osiągnęła 76,2% analogicznej produkcji z roku 2015. Natomiast w 2017 r. w podkarpackim nastąpił wzrost dynamiki w stosunku do 2016 r. W 2018 r. Podkarpacie w porównaniu z 2017 r. odznaczało się wysoką dynamiką produkcji sprzedanej w budownictwie. Dynamika ta wzrosła o 24,8% (przy wartości 13,4% dla Polski).

Wskaźnikiem opisującym stan produkcji budowlano- montażowej jest sprzedaż produkcji budowlano- montażowej na 1 mieszkańca. W 2017 r. wartość tego wskaźnika dla Polski wyniosła 4 862 zł przypadające na 1 mieszkańca kraju.

Wskaźnik sprzedaży produkcji budowlano- montażowej dla województwa podkarpackiego na 1 mieszkańca w 2017 r. wyniósł 3 686 zł, co pozwoliło na zajęcie zaledwie 12. miejsca w rankingu województw. Należy jednak zauważyć, że w latach 2014- 2016 nastąpił stopniowy spadek w zakresie sprzedaży produkcji budowlano- montażowej w województwie podkarpackim. Wartość sprzedaży produkcji budowlano- montażowej na 1 mieszkańca Podkarpacia w 2017 r. wyniosła o 379 zł więcej w porównaniu z 2014 r. oraz o ponad 1 tys. zł w stosunku do roku 2016.

Tabela 1. Sprzedaż produkcji budowlano- montażowej na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim w latach 2014- 2017

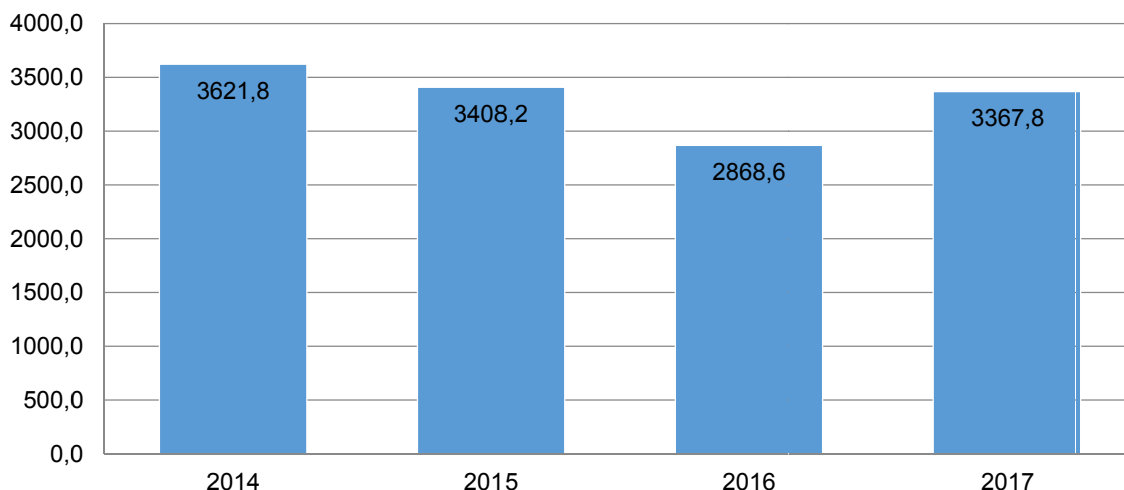
	2014	2015	2016	2017
POLSKA	4 306	4 455	4 342	4 862
PODKARPACKIE	3 307	3 063	2 681	3 686

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2017 r. podmioty budowlane, których siedziba znajduje się na terenie województwa podkarpackiego ogółem zrealizowały prace budowlano- montażowe na łączną wysokość 3,4 mld zł. Wartość produkcji budowlano- montażowej zrealizowanej przez wyżej wymienione podmioty w latach 2014-2017 ulegała wahaniom. W roku 2016 była o 753,2 mln zł niższa w stosunku do 2014 r., natomiast w 2017 r. widoczny jest ponowny wzrost.²⁰

²⁰ Analizowane dane dotyczą produkcji budowlano- montażowej zrealizowanej przez podmioty budowlane (PKD 2007), zatrudniających powyżej 9 pracowników, które mają siedzibę na terenie województwa podkarpackiego

Wykres 14. Wartość produkcji budowlano- montażowej w województwie podkarpackim w latach 2014-2017 [mln zł]

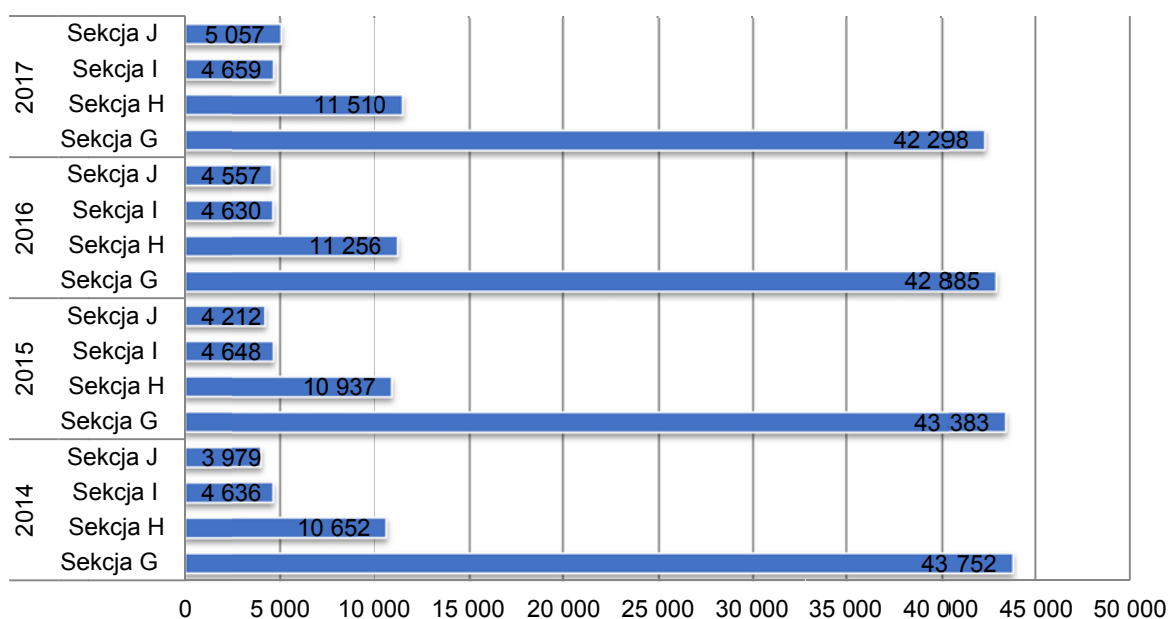
Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Sektor usług jest najszerszym działem gospodarki, gromadzącym wszystkie formy działalności, których celem jest świadczenie usług, a nie wytwarzanie dóbr materialnych. Według Głównego Urzędu Statystycznego sektor usług dzieli się na trzy główne kategorie:

- 1) handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (sekcje G,H,I,J),
- 2) działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości (sekcje K,L)
- 3) pozostałe usługi (sekcje M,N,O,P,Q,R,S,T).

W 2017 r. w Polsce do rejestru REGON wpisanych było 1 581 644 podmiotów gospodarki narodowej, które prowadziły działalność w ramach sekcji G-J. Na Podkarpaciu do rejestru REGON wpisanych było 101 447 podmiotów gospodarki narodowej działających w branżach z sekcji G-J. Województwo zajęło 6. miejsce w kraju. W latach 2014-2017 liczba podmiotów nieznacznie wzrastała. W 2017 r. zarejestrowanych do rejestru REGON było o 505 podmiotów więcej, niż w 2014 r.

Wykres 15. Podmioty gospodarki narodowej województwa podkarpackiego wpisane do rejestru REGON (sekcje G-J) w latach 2014-2017

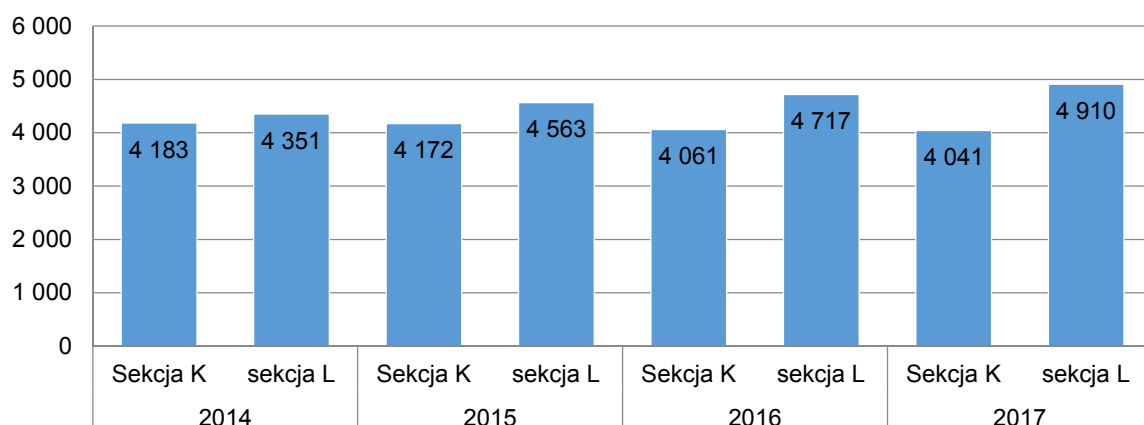
Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Największą liczbę podmiotów gospodarki narodowej działających na Podkarpaciu w analizowanej grupie w 2017 r. stanowiły podmioty prowadzące działalność w ramach sekcji G, tj. handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy samochodów. Najmniejszą grupę tworzyły podmioty prowadzące działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii (sekcja I- 4 659 podmiotów).

Kolejną grupę stanowią podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, prowadzące działalność finansową i ubezpieczeniową oraz działalność w zakresie obsługi rynku nieruchomości (sekcje K i L). W ramach analizowanej grupy w 2017 r. w Polsce wpisanych do rejestru REGON było 372 102 podmioty gospodarki narodowej. W województwie podkarpackim w 2017 r. zanotowano 8 951 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, które prowadziły działalność finansową, ubezpieczeniową oraz w zakresie obsługi rynku nieruchomości. Tym samym województwo podkarpackie znalazło się na 14. miejscu w rankingu województw.

Na przestrzeni lat 2014-2017 zaobserwować można stopniowy spadek liczby przedsiębiorstw zajmujących się działalnością finansową i ubezpieczeniową. W 2017 r. liczba podmiotów prowadzących działalność w sekcji K spadła o niespełna 4%. Natomiast w przypadku podmiotów prowadzących obsługę rynku nieruchomości zauważalny jest odwrotny trend. W okresie 2014-2017 liczba podmiotów dynamicznie wzrastała. W 2017 r. zanotowano o 12,8% więcej podmiotów działających w sektorze nieruchomości w stosunku do 2014 r.

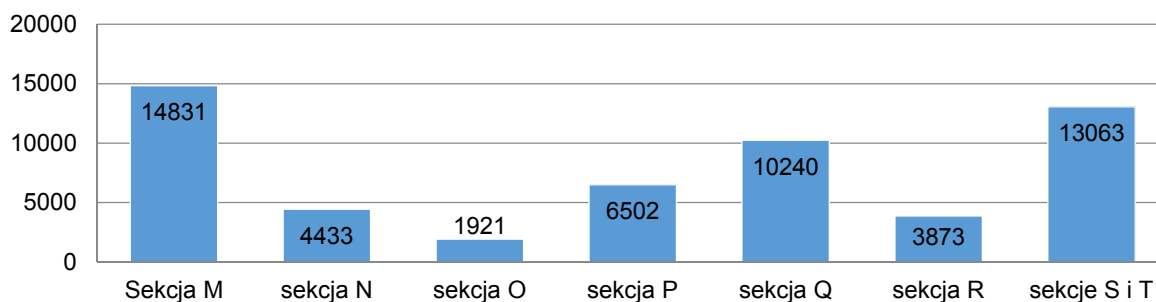
Wykres 16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON prowadzące działalność usługową (sekcje K i L) w województwie podkarpackim w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

W Polsce w 2017 r. odnotowano 1 350 761 podmiotów świadczących usługi w ramach sekcji M-T. Województwo podkarpackie, w którym do rejestru REGON wpisanych było 54 863 podmioty wykonujące pozostałą działalność usługową, w 2017 r. zajęło 11. miejsce w rankingu województw. Na terenie Podkarpacia w 2017 r. najwięcej podmiotów prowadziło działalność w ramach sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) oraz sekcji S i T (pozostałe usługi).

Wykres 17. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON prowadzące działalność usługową w ramach sekcji M-T w 2017 w województwie podkarpackim

Źródło: opracowanie PBPP na podstawie danych GUS

Wartość sprzedaży detalicznej towarów w województwie podkarpackim w 2017 r. wyniosła 23 793,0 mln zł i wzrosła w stosunku do 2014 r. o 22,2%.

Sprzedaż hurtowa w województwie podkarpackim w 2017 r. wyniosła 42 628,8 mln zł i była wyższa od notowanej w 2014 r. o 114%. W porównaniu z poprzednim rokiem, po znacznym wzroście w 2015 r. i nieznacznym spadku w 2016 r. dynamika sprzedaży hurtowej w końcu analizowanego okresu zanotowała ok. 43% wzrost. Województwo podkarpackie pod kątem analizowanego wskaźnika zajmowało w 2017 r. 8. pozycję w kraju.

Korzystne położenie geopolityczne Podkarpacia, u zbiegu granic trzech państw, na obszarze powiązanym przyrodniczo (Karpaty), kulturowo (historyczne granice sprzed 1939 roku) i funkcjonalnie (współczesne formy transgranicznej współpracy społecznej, gospodarczej, kulturalnej i turystycznej), jest jednym z potencjałów decydującym o możliwości rozwoju turystyki w województwie

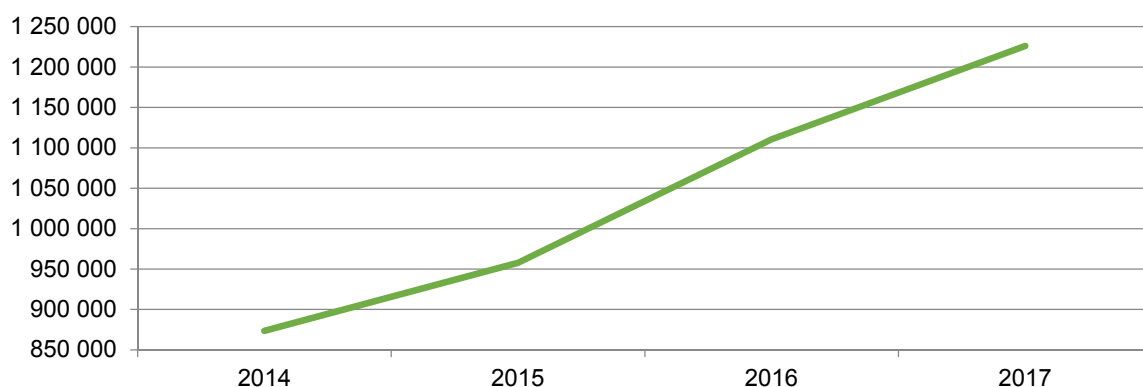
Według stanu na dzień 31 lipca 2018 r. w województwie podkarpackim czynne były 642 turystyczne obiekty noclegowe, co stanowiło 5,8% obiektów działających w kraju. Pod względem liczby turystycznych obiektów noclegowych Podkarpacie uplasowało się na 7. miejscu w kraju. W porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost liczby turystycznych obiektów noclegowych w województwie podkarpackim o niespełna 18%.

Turystyczne obiekty noclegowe dysponowały łącznie ponad 34,7 tys. miejscami noclegowymi (w 2015 r. było ich 28,7 tys.) stanowiąc 4,3% wszystkich miejsc noclegowych w kraju (9. lokata). Najwięcej miejsc noclegowych dla turystów oferowały hotele – 10,5 tys. (w 2015 r. 9,4 tys.), zakłady uzdrowiskowe – 3,2 tys. (3,1 tys. w 2015 r.), ośrodki wczasowe – 2,7 tys. oraz ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe – 2,4 tys., które w 2015 r. miały odpowiednio po 2,1 tys. i 1,8 tys. miejsc noclegowych.

Analizując liczbę miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności, w województwie podkarpackim w 2017 r. wskaźnik ten wyniósł 15,5, lokując Podkarpacie na 8. pozycji w kraju.

Miarą ruchu turystycznego jest korzystanie z turystycznych obiektów noclegowych, z których w 2017 r. w województwie podkarpackim skorzystało 1 226,0 tys. turystów. Pomimo znaczącego wzrostu liczby korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w latach 2014-2017, województwo podkarpackie pod względem tego wskaźnika znalazło się dopiero na 11. pozycji w kraju.

Wykres 18. Dynamika liczby korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w województwie podkarpackim w latach 2014-2017

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Spośród turystów korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w województwie podkarpackim w 2017 r. – 13,3% (162,7 tys. osób) stanowili turyści zagraniczni (2,4 % turystów zagranicznych w Polsce). Wynik ten lokował województwo podkarpackie na 12. pozycji w kraju. Jednocześnie w porównaniu z 2014 rokiem udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów wzrósł nieznacznie, bo zaledwie o 0,8 p. proc.

Najliczniejszą grupę turystów zagranicznych (35,7%) stanowili goście z Ukrainy – 58,2 tys. osób. Spośród pozostałych, najwięcej osób przybyło z Niemiec – 24,4 tys., Stanów Zjednoczonych Ameryki – 11,2 tys., Wielkiej Brytanii – 7,3 tys., Izraela – 6,3 tys., Rosji – 5,7 tys. oraz Francji – 5,4 tys.

W 2017 r., w turystycznych obiektach noclegowych udzielono łącznie 3 384,9 tys. noclegów, w tym 303,7 tys. noclegów udzielono turystom zagranicznym. Tym samym Podkarpacie znalazło się na 9. pozycji w kraju. Jednocześnie w porównaniu z 2014 r., wskaźnik ten wzrósł o 26,3%.

Najwięcej, bo blisko 40% wszystkich noclegów udzielono w hotelach (1 268,6 tys.). W grupie pozostałych obiektów, największą liczbę udzielonych noclegów odnotowano w zakładach uzdrowiskowych – 25,4% ogółu noclegów, ośrodkach wczasowych – 7,7% oraz ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych – 5,8%. Turyści zagraniczni najczęściej korzystali z noclegów w hotelach, ale także w zakładach uzdrowiskowych i innych obiektach hotelowych.

Produkcja rolna należy do najbardziej złożonych przejawów działalności człowieka w środowisku. Odbywa się w różnorodnych warunkach przyrodniczych i zróżnicowanych warsztatach jakimi są gospodarstwa rolne. Dodatkowo w ostatnich latach rolnictwo poddane zostało silnej presji wynikającej z rosnących wymogów jakościowych żywności, nowych technologii żywienia i utrzymania zwierząt gospodarskich, a także ochrony zasobów przyrody i poszukiwania nowych źródeł energii.

Województwo podkarpackie w porównaniu z innymi częściami kraju charakteryzuje się odmienną strukturą gospodarowania, która wynika ze zróżnicowanych warunków przyrodniczych, społeczno-gospodarczych, ekonomicznych, a także historycznych.

W ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego wynoszącej 1 784,6 tys. ha, w posiadaniu gospodarstw rolnych w 2017 r. znajdowało się 683,6 tys. ha, tj. 38,3% powierzchni Podkarpacia, co plasowało województwo na 13. miejscu w kraju (średnia dla Polski wyniosła 52%). W podkarpackim powierzchni ogólna gospodarstw rolnych w porównaniu z 2014 r. była większa o 4,8 tys. ha.

Pomimo niskiego udziału powierzchni gospodarstw rolnych w ogólnej powierzchni województwa, Podkarpacie charakteryzuje się dużą liczbą gospodarstw rolnych. Według danych GUS w województwie podkarpackim w 2017 r. odnotowano 129,5 tys. gospodarstw rolnych, tym samym dając Podkarpaciu 5. miejsce w kraju.

Obserwuje się tendencję zmniejszania liczby gospodarstw rolnych (z 134,1 tys. w 2014 r do 129,5 tys. w 2017 r.) przy jednoczesnym niewielkim wzroście ich średniej powierzchni użytków rolnych (z 4,29 ha w 2014 r. do 4,39 ha w 2017 r.).

Pomimo wprowadzania zmian w rolnictwie (m.in. poprzez realizację narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej), struktura gospodarstw rolnych województwa podkarpackiego nadal pozostaje bardzo rozdrobniona i znacznie odbiega od struktury występującej w kraju.

W 2017 roku gospodarstwa rolne o powierzchni do 5 ha stanowiły ponad 80% wszystkich grup obszarowych użytków rolnych. Więcej tego typu gospodarstw rolnych w 2017 roku zanotowano jedynie w województwie małopolskim.

Regionalne Inteligentne Specjalizacje

Inteligentne specjalizacje regionu są rezultatem wyboru bazującego przede wszystkim na regionalnych atutach i endogenicznych zasobach, w tym także w aktualnej i przyszłej działalności naukowo-badawczej i przedsiębiorczości. Wskazano następujące specjalizacje:

Inteligentne specjalizacje wiodące: lotnictwo i kosmonautyka, motoryzacja, jakość życia

Inteligentna specjalizacja wspomagająca: informacja i telekomunikacja

Ważne jest wspieranie innowacji w całym łańcuchu wartości inteligentnych specjalizacji, a więc też dostawców branż z inteligentnych specjalizacji, którzy mogą poprzez swoje odkrycia i innowacje zmienić podstawy konkurencyjności inteligentnych specjalizacji. W województwie podkarpackim widać rozwój przedsiębiorczości w obszarach powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami i wydaje się, że w tych obszarach może powstać w regionie więcej innowacyjnych rozwiązań.

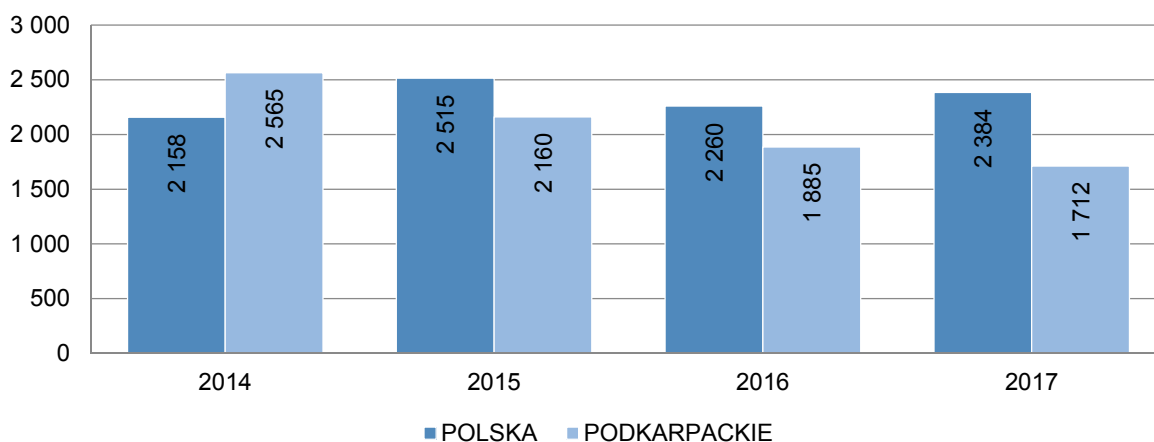
Konkurencyjność i innowacyjność sektora przedsiębiorstw województwa podkarpackiego

Jednym z wyznaczników rozwoju przedsiębiorstw jest innowacyjność. Tworzenie nowych rozwiązań, produktów, technologii prowadzi do zwiększenia efektywności przedsiębiorstw, a tym samym do podniesienia ich konkurencyjności.

Udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w roku 2017 w kraju wyniósł 14,5%, natomiast województwo podkarpackie zajęło 3. pozycję w kraju z wynikiem 15,3%.

W latach 2014-2017 na Podkarpaciu poziom nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 osobę aktywną zawodowo systematycznie spadał. W 2017 r. nakłady osiągnęły wysokość 1712 zł przy wartości 2 384 zł dla Polski. Województwo tym samym znalazło się na 8. miejscu w rankingu województw.

Wykres 19. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 osobę aktywną zawodowo w latach 2014-2017 [zł]

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Kluczowym dla określenia poziomu innowacyjności jest udział nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w nakładach krajowych. Wskaźnik ten w 2017 r. na Podkarpaciu osiągnął wartość niespełna 4%, co pozwoliło na zajęcie 8. miejsca w kraju. Zauważyć jednak należy, że udział nakładów na działalność innowacyjną w stosunku do roku 2014 zmniejszył się niemal dwukrotnie.

Istotnym czynnikiem świadczącym o poziomie innowacyjności przedsiębiorstw jest również udział nakładów na działalność innowacyjną w relacji do PKB. Analizując powyższy wskaźnik można zauważyć, że w województwo podkarpackie należy do liderów w kraju. W 2016 r. Podkarpacie z udziałem nakładów w relacji do PKB w wysokości 2,39% zajmowało 3. miejsce w kraju. Wartość powyższego wskaźnika dla kraju w 2016 r. wyniosła 2,10%.

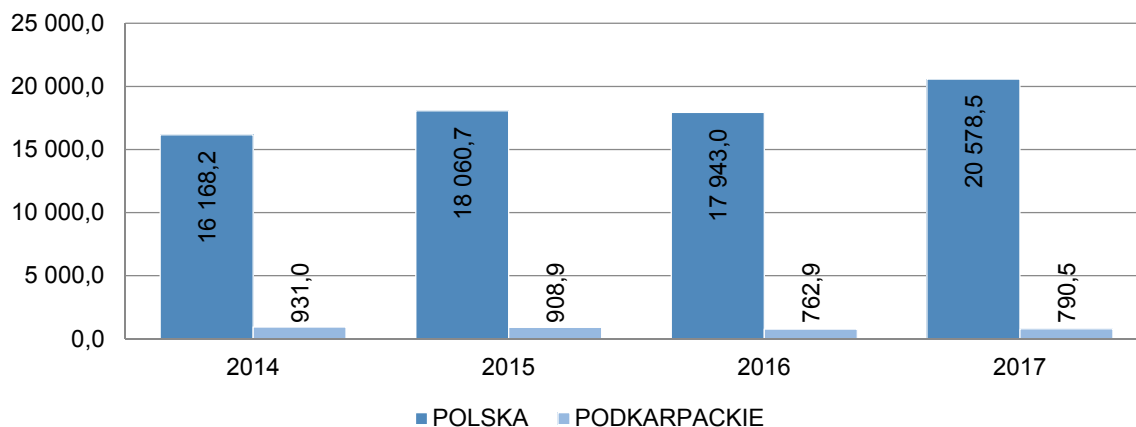
O innowacyjności przedsiębiorstw świadczy również udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych. Na Podkarpaciu w 2017 r. udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych wyniósł 12,2% i był wyższy od wskaźnika dla kraju o 3,4 p. proc.

W województwie podkarpackim udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży ogółem w 2017 r. w porównaniu z rokiem 2016 uległ nieznacznemu zmniejszeniu (-0,7 p. proc), niemniej jednak Podkarpacie zajmuje 3. pozycję w kraju (co oznacza awans o jedną pozycję w stosunku do roku poprzedniego).

Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w 2017 r. w kraju wyniósł 7,1. Podkarpacie w 2017 r. uzyskało wynik 7,9% udziału, zajmując 4. miejsce w kraju.

O poziomie rozwoju działalności B+R świadczy m.in. wysokość nakładów wewnętrznych poniesionych na prowadzenie działalności naukowo badawczej. W 2017 r. wysokość nakładów wewnętrznych na B+R w Polsce wyniosła 20,6 mld zł. Nakłady na powyższy cel poniesione w województwie podkarpackim wyniosły 790,5 mln zł, co dało Podkarpaciu 8. miejsce w rankingu województw. W latach 2014-2016 wartość nakładów na badania i prace rozwojowe w województwie systematycznie spadała, natomiast w 2017 r. zanotowano niewielki wzrost.

Wykres 20. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w województwie podkarpackim w latach 2014-2017 na tle kraju

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

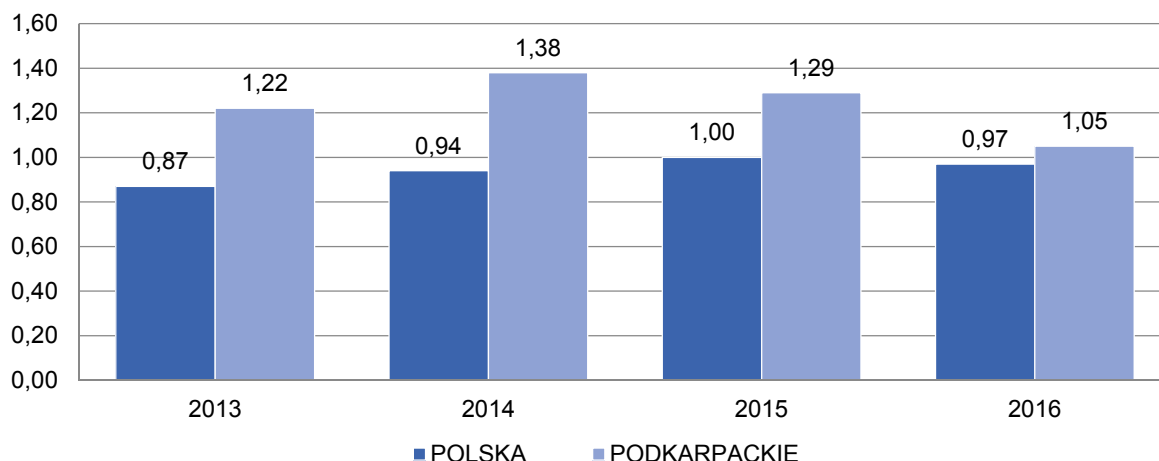
Pod względem wartości nakładów na B+R przeliczonych na 1 pracującego w działalności badawczo-rozwojowej województwo podkarpackie zajęło wysoką 4. pozycję wśród województw. W 2017 r. wartość tego wskaźnika wynosiła na Podkarpaciu 103,8 tys. zł, podczas gdy w Polsce osiągnęła poziom 109,7 tys. zł.

Udziały nakładów na działalność B+R finansowych ze środków przedsiębiorstw krajowych w nakładach na działalność B+R ogółem w 2015 roku w województwie podkarpackim wyniosły 67,5% (2 miejsce w Polsce).

W 2016 r. województwo podkarpackie zajmowało 4. miejsce pod względem udziału nakładów wewnętrznych na B+R w PKB w kraju.

Na przestrzeni analizowanych lat udział nakładów wewnętrznych na B+R w produkcie krajowym brutto na Podkarpaciu rósł do 2014 roku, natomiast od 2015 r. odnotowuje się jego spadek.

Wykres 21. Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB w województwie podkarpackim latach 2013-2016

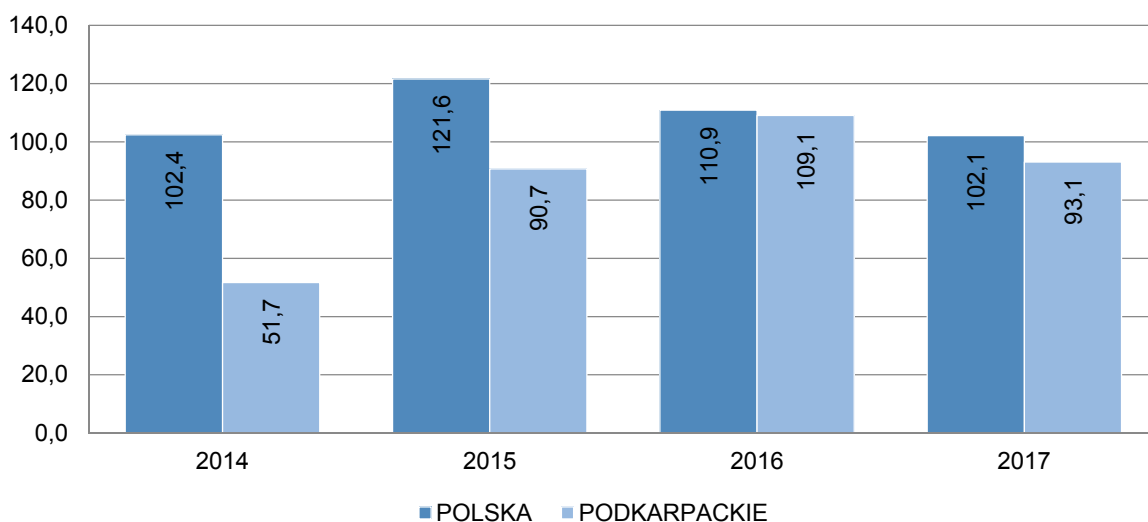
Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Tak samo korzystną pozycję ma Podkarpacie pod względem udziału w PKB nakładów wewnętrznych na badania naukowe i prace rozwojowe w sektorze przedsiębiorstw. W 2016 r. z wielkością wskaźnika 0,79% zajmowało 4. lokatę wśród województw i przewyższało średnią dla kraju o 0,16 p. proc.

W województwie podkarpackim w 2017 r. zgłoszonych zostało do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej 198 wynalazków²¹. Zgłoszone wynalazki z województwa podkarpackiego stanowiły 5,0% wynalazków zgłoszonych w skali kraju. W przeliczeniu na 1 mln mieszkańców na Podkarpaciu wynalazków zgłoszonych do UPRP było 93,1. Wartość ta pozwoliła województwu zająć 9. lokatę w kraju. Dla Polski liczba zgłoszonych wynalazków przeliczona na 1 mln mieszkańców wynosiła w 2017 r. - 102,1.

Liczba zgłoszeń wynalazków w UPRP w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców w województwie podkarpackim wzrastała na przestrzeni lat 2014-2016, natomiast w roku 2017 nastąpił jej spadek.

Wykres 22. Liczba zgłoszeń wynalazków w UPRP na 1 mln mieszkańców w województwie podkarpackim na tle kraju w latach 2014-2017

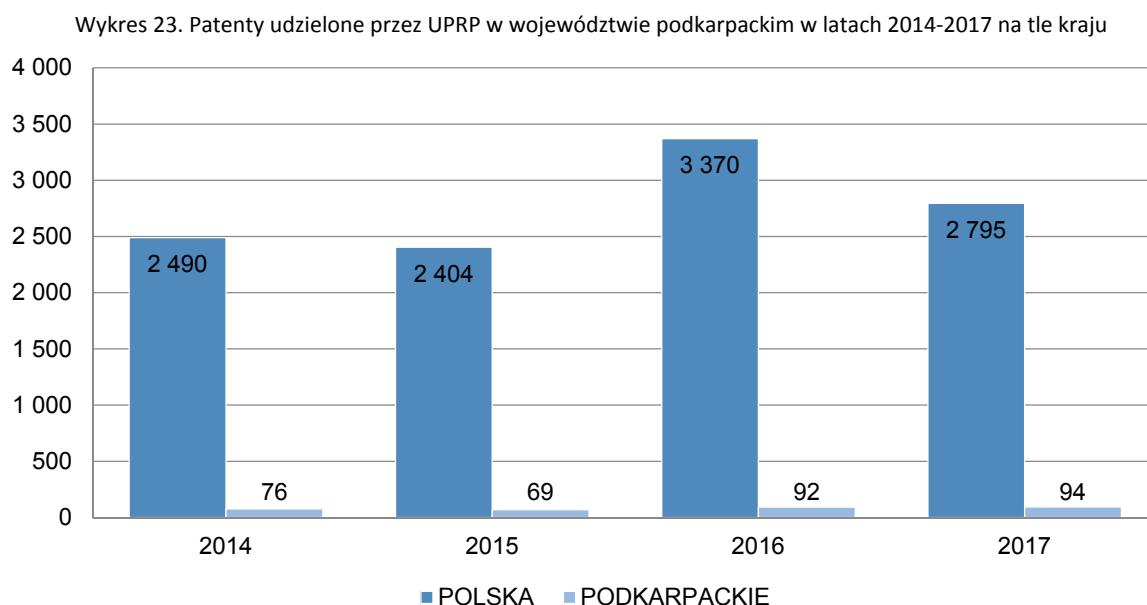

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

²¹ Za wynalazek uznawane jest nowe rozwiązanie, mające charakter techniczny, które charakteryzuje się poziomem wynalazczym (nieoczywistymi w światowym stanie techniki) i jednocześnie nadaje się do przemysłowego zastosowania. Wynalazek może podlegać ochronie, jeśli spełnia wszystkie powyższe cechy. Źródło: <https://www.uprp.pl/podstawowe-informacje-o-ochronie-prawnej-wynalazkow-i-wzorow-uzytkowych/Lead05,23,1692,4,index,pl,text/>, dostęp w dniu 20.03.2019 r.

Na wynalazki, które uznane są za nowatorskie rozwiązania, spełniające niezbędne warunki, mogą zostać udzielone patenty. W 2017 r. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej udzielił łącznie 2 795 patentów. Na Podkarpaciu udzielono 94 patenty. W porównaniu z rokiem 2014 liczba ta wzrosła o 18 patentów.

Na przestrzeni lat 2014-2017 liczba udzielonych patentów w województwie podkarpackim najpierw ulegała zmniejszaniu, jednak od 2016 roku zdecydowanie zwiększyła się i nadal utrzymuje tendencję wzrostową.

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

Obok wynalazków, kolejną kategorią podlegającą ochronie własności przemysłowej są wzory użytkowe. W 2017 r. w województwie podkarpackim zgłoszonych do UPRP zostało 39 wzorów użytkowych, natomiast prawami ochronnymi ostatecznie objętych zostało 21 wzorów. W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wskaźnik udzielonych praw ochronnych wynosił na Podkarpaciu 1,0, podczas gdy wartość powyższego wskaźnika dla Polski była dwukrotnie wyższa. Jednocześnie był to jeden z dwóch najniższych wyników w kraju.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

System komunikacji

Najważniejsze znaczenie dla powiązań zewnętrznych województwa ma sieć komunikacji drogowej i kolejowej. Sieć ta jest powiązana i spójna z układem krajowym i międzynarodowym. Szczególne znaczenie ma wyznaczona przez Unię Europejską²² transeuropejska sieć transportowa TEN-T, będąca instrumentem służącym koordynacji oraz zapewnieniu spójności i komplementarności inwestycji infrastrukturalnych.

Do drogowej i kolejowej sieci bazowej TEN-T należą: droga międzynarodowa E40 (autostrada A4), droga krajowa nr 19 na odcinku: Lublin – Janów Lubelski – Nisko – Sokołów Małopolski – Rzeszów

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz. U. L 348 z 20.12.2013, str. 1-128) oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz. U. L 348 z 20.12.2013, str. 129-171).

oraz magistrala kolejowa E30 relacji: Niemcy - Zgorzelec – Wrocław – Kraków – Rzeszów – Medyka - Ukraina, w którą wpisuje się linia kolejowa nr 91.

Do drogowej i kolejowej sieci kompleksowej TEN-T należą: droga krajowa nr 19 na odcinku: Rzeszów – Barwinek – granica państwa – Słowacja/kierunek Koszyce (w przyszłości rolę drogi DK19 ma przejąć realizowana droga ekspresowa S19), linie kolejowe: nr 68 relacji Lublin – Przeworsk na odcinku Stalowa Wola Rozwadów – Przeworsk, nr 74 relacji Sobów – Stalowa Wola Rozwadów, nr 78 relacji Sandomierz – Grębów, nr 25 relacji Skarżysko Kamienna – Ocice²³.

Duże znaczenie w zewnętrznej dostępności województwa mają powiązane z ww. układem inne główne trasy komunikacyjne, w tym: międzynarodowa droga E371 (łącząca trasy europejskie E77 i E50) relacji: Radom – Ostrowiec Świętokrzyski – Rzeszów (po DK9), Rzeszów – Barwinek (po DK19) i dalej na terenie Słowacji do Preszowa, szerokotorowa linia kolejowa LHS (Linia Hutnicza Szerokotorowa) biegnąca od polsko-ukraińskiego przejścia granicznego Hrubieszów – Izów, do stacji Sławków Południowy (jest to linia wyłącznie towarowa)²⁴.

Na sieć drogową województwa podkarpackiego składa się ponad 20 975,7 kilometrów dróg publicznych, wszystkich kategorii i rodzajów nawierzchni, w tym ponad 16 807,9 km dróg publicznych o twardej nawierzchni. W 2017 roku łączna długość sieci dróg najwyższego rzędu, tj. ekspresowych i autostrad, wynosiła 182,5 km i w porównaniu z 2014 r. ich długość zwiększyła się o 59,2 km. Długość dróg krajowych w województwie w tym okresie wzrosła o 49 km (do 926,6 km w 2017 r.). W 2017 r. wzrosła również długość dróg wojewódzkich do 1 708,3 km (o 11,8 km w porównaniu z 2014 r.). Najmniejszy wzrost długości dróg, zaledwie o 8,6 km (do 6 434,3 km w 2017 r.), odnotowano w zakresie dróg powiatowych. Największy przyrost długości dróg zanotowano w drogach gminnych. Ich długość na terenie podkarpackiego wzrosła o 500,2 km (z 7 238,5 km w 2014 r. do 7 738,7 km w 2017 r.).

Tabela 2. Długość sieci drogowej w województwie podkarpackim

Drogi	Drogi publiczne o twardej nawierzchni					
	krajowe	w tym:		wojewódzkie	powiatowe	gminne
		autostrady	ekspresowe			
w kilometrach						
województwo podkarpackie	926,6	152,5	30,0	1708,3	6434,3	7738,7

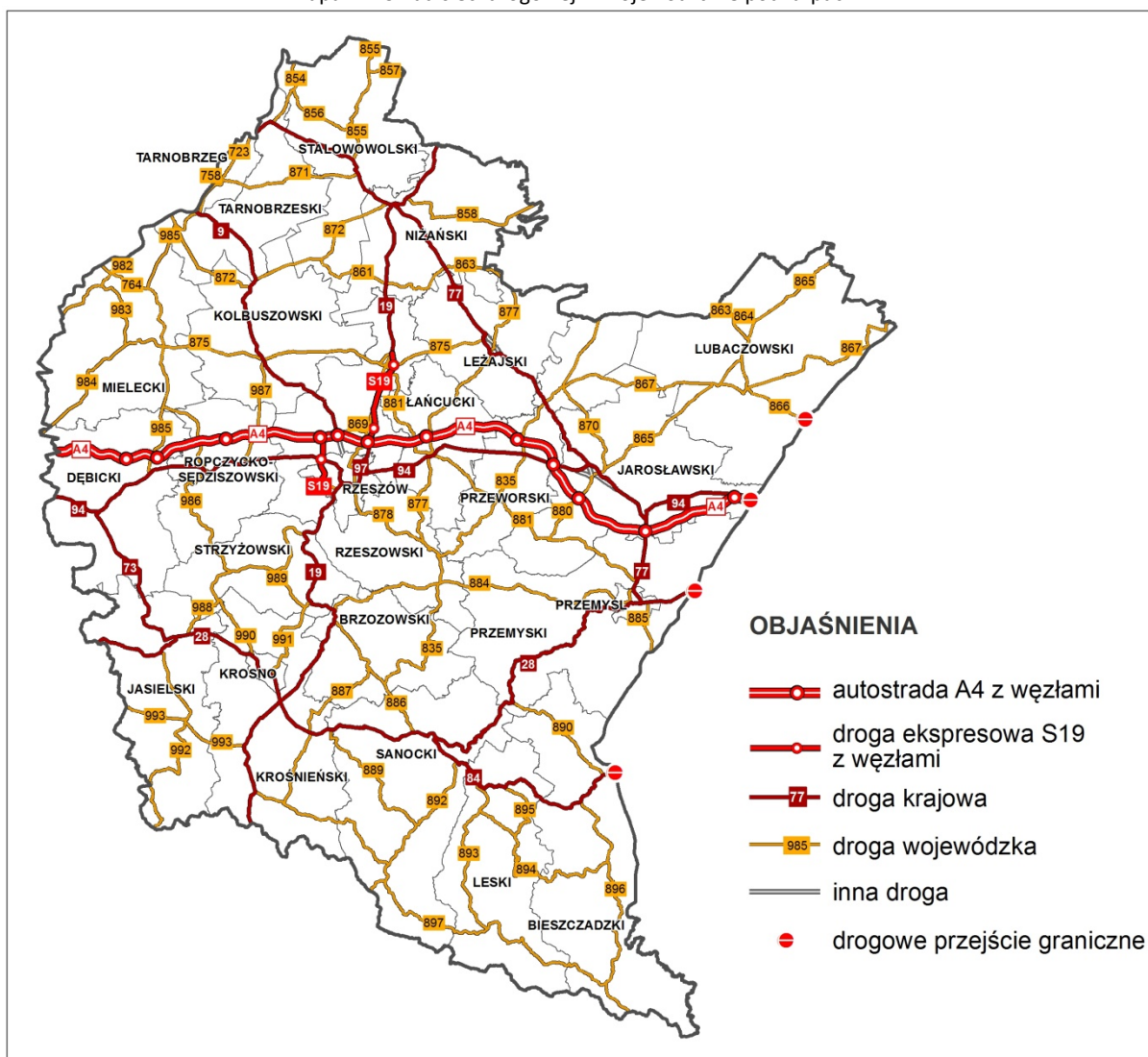
Źródło: GUS BDL (stan na 31.12.2017 r.)

W województwie podkarpackim wśród dróg publicznych o twardej nawierzchni, drogi krajowe stanowiły zaledwie 5,5%, drogi wojewódzkie 10,2%, drogi powiatowe 38,3%. Największy odsetek stanowiły drogi gminne: 46% dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie.

²³ *Studium rozwoju turystyki i rekreacji w województwie podkarpackim*, Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Rzeszów 2018 r, s. 199.

²⁴ Tamże, s. 199-200.

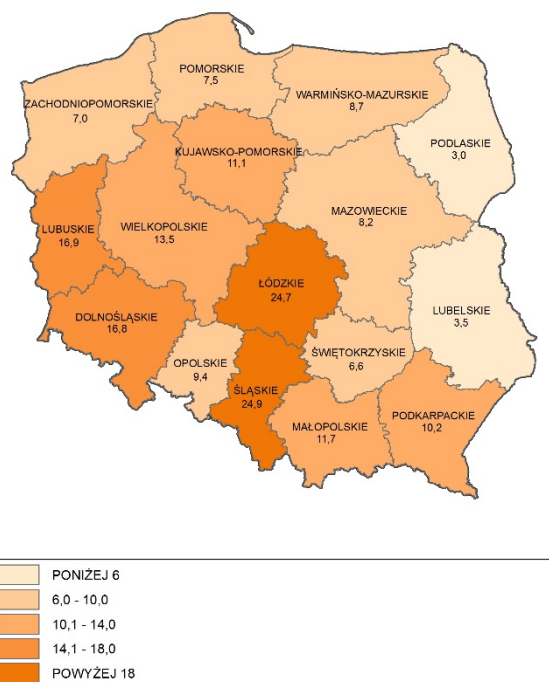
Mapa 22. Układ sieci drogowej w województwie podkarpackim

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie

Gęstość dróg ekspresowych i autostrad na Podkarpaciu wynosiła w 2017 r. 10,23 km na 1000 km², przy średniej dla Polski wynoszącej 10,89 km na 1000 km² (w 2014 r. było to odpowiednio 6,91 km i 9,61 km). Pod względem wielkości tego wskaźnika województwo podkarpackie plasowało się na 8. miejscu w kraju.

Mapa 23. Długość dróg ekspresowych i autostrad na 1000 km² według województw w 2017 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Najważniejsze znaczenie dla zapewnienia dobrej dostępności województwa mają drogi krajowe. Przez obszar województwa podkarpackiego przebiega 10 dróg krajowych. Długość dróg publicznych o twardej nawierzchni na 100 km² w województwie podkarpackim w 2017 r. wyniosła 9,42 km na 100 km².

Generalny Pomiar Ruchu w 2015 r. wykonany przez GDDKiA²⁵ wykazał, iż średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na sieci dróg krajowych w województwie podkarpackim, wyniósł 9 226 poj./dobę i był niższy od krajowego (11 178 poj./dobę). Był to 10. wynik wśród wszystkich województw w kraju.

Sieć dróg krajowych uzupełnia 47 dróg wojewódzkich, umożliwiających powiązania komunikacyjne w obrębie miast oraz zapewniających połączenia z sąsiednimi województwami i z przejściami granicznymi.

Według danych Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie łączna długość dróg wojewódzkich wg stanu na 31.12.2018 r. wynosiła 1 665,691 km.

Według danych GUS²⁶ łączna długość dróg wojewódzkich w 2017 r. wyniosła 1 708,3 km, a ich gęstość 9,57 km/100 km². Pod względem długości dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej, Podkarpackie jest porównywalne z innymi województwami w kraju. W 2017 r. pod względem długości dróg wojewódzkich województwo lokowało się na 9. miejscu w kraju. W porównaniu z 2014 r. ich długość utrzymała się na podobnym poziomie (1 696,5 km)²⁷.

W związku z tym, że GUS BDL nie zamieszcza danych dotyczących długości dróg wojewódzkich w poszczególnych powiatach, dlatego do wyliczenia wskaźnika gęstości dróg wojewódzkich na tych obszarach, przyjęto długości tych dróg wykorzystując dane GIS²⁸. Na podstawie tych danych najwięk-

²⁵ GPR 2015 został wykonany na istniejącej sieci dróg krajowych z wyjątkiem tych odcinków, dla których zarządcami są prezydenci miast na prawach powiatu.

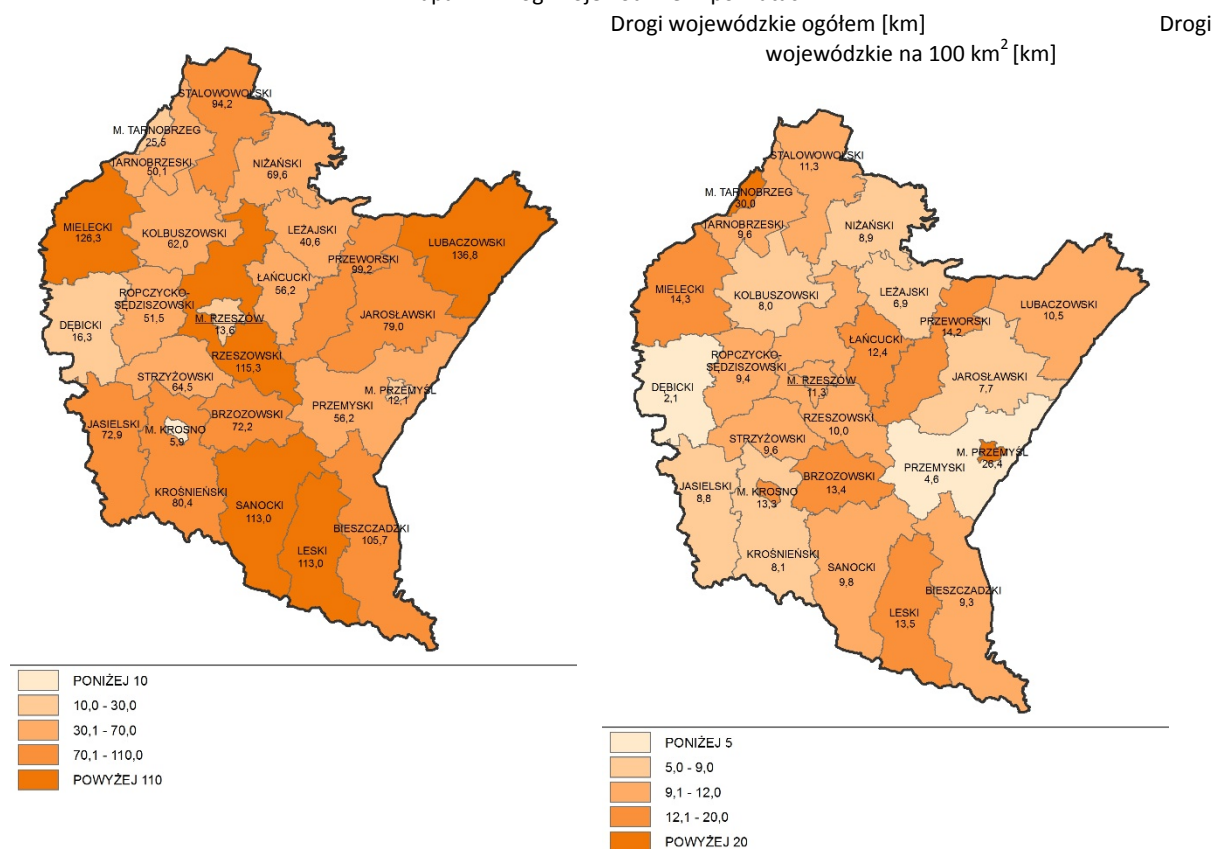
²⁶ Najnowsze dane publikowane przez GUS

²⁷ Na podst. danych GUS/BDL

²⁸ Sumaryczne dane (dotyczące całego województwa) w oparciu o dane GIS różnią się nieznacznie od danych GUS BDL.

szym wskaźnikiem gęstości dróg wojewódzkich odznaczają się miasta: Przemyśl i Tarnobrzeg, następnie powiaty: brzozowski, leski, łańcucki, mielecki, przeworski i miasto Krosno.

Mapa 24. Drogi wojewódzkie w powiatach²⁹

Źródło: opracowanie PBPP na podstawie danych GIS

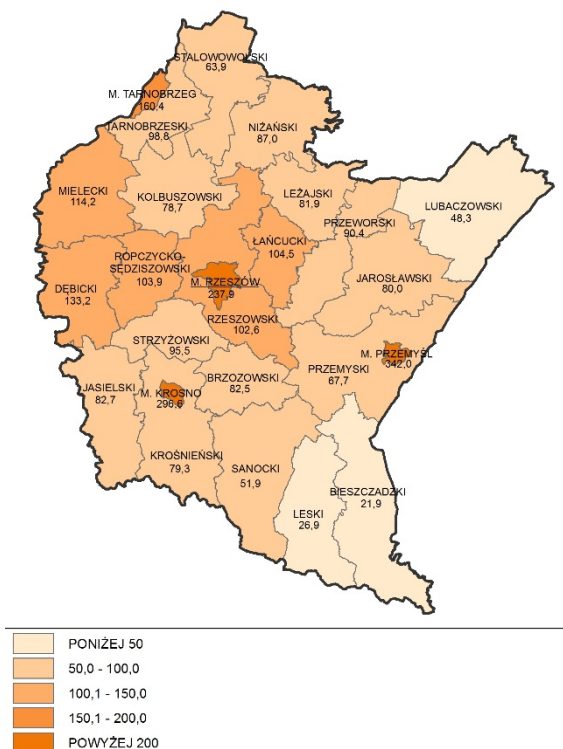
Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu z 2015 r. wykonanym przez GDDKiA³⁰ średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na sieci dróg wojewódzkich w podkarpackim wzrósł do 3 946 poj./dobę w 2015 r. i był wyższy od krajowego, wynoszącego 3 520 poj./dobę.

O wewnętrznej dostępności komunikacyjnej województwa, w dużym stopniu decyduje sieć i jakość dróg powiatowych i gminnych. Według danych GUS długość sieci dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni twardej w 2017 r. wynosiła 14 173 km (drogi powiatowe 6 434,3 km, drogi gminne 7 738,7 km). Łącznie gęstość dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni twardej wynosiła 79,4 km/100 km² (w Polsce 80,3). Zdecydowanie najwyższą gęstością dróg tych kategorii w województwie podkarpackim charakteryzowały się miasta na prawach powiatu, a także powiaty: dębicki, mielecki, łańcucki, ropczycko-sędziszowski oraz rzeszowski. Najstąbsze zagęszczenie dróg gminnych i powiatowych wystąpiło w powiatach bieszczadzkim i leskim (odpowiednio 21,9 i 26,9 km na 100 km²). Na przestrzeni lat 2014-2017 widoczny był systematyczny wzrost opisywanego wskaźnika.

²⁹ Długości dróg wojewódzkich z wykorzystaniem danych GIS.

³⁰ GPR 2015 został wykonany na istniejącej sieci dróg krajowych z wyjątkiem tych odcinków, dla których zarządcami są prezydenci miast na prawach powiatu.

Mapa 25. Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni w 2017 r.

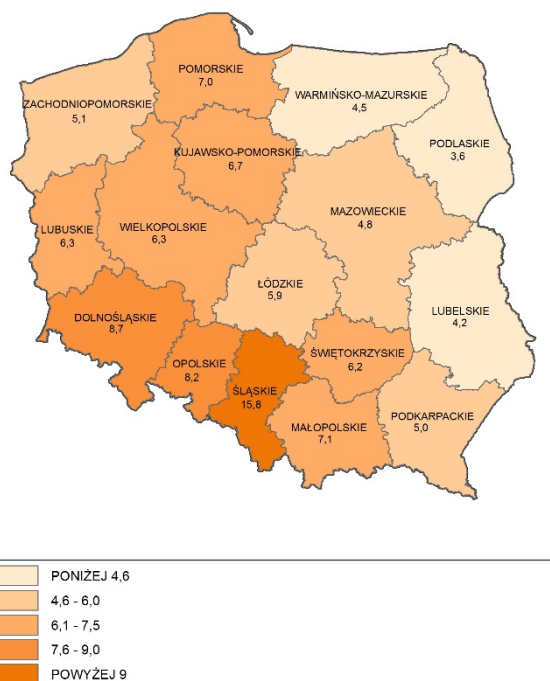
Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Długość dróg gminnych o nawierzchni twardej w analizowanych latach wzrosła o 500,2 km (z 7 238,5 km w 2014 r. do 7 738,7 km w 2017 r.), czyli o 6,9%.

Uzupełnieniem dróg gminnych o nawierzchni twardej są drogi gminne o nawierzchni gruntowej. Ich długość w województwie podkarpackim w 2017 r. wynosiła 3 908,9 km.

W 2017 r. w województwie podkarpackim eksploatowanych było 895 km linii kolejowych (12. miejsce w kraju), co stanowiło 4,66% takich linii w Polsce (19 209 km). W porównaniu z 2016 r. długość linii kolejowych eksploatowanych w podkarpackim zmniejszyła się o 83 km. Należy przy tym zauważyć, iż w latach 2014-2016 ich długość pozostawała na niezmiennym poziomie (978 km). Spośród linii kolejowych eksploatowanych w podkarpackim w 2017 r. tylko 369 km było zelektryfikowanych, co stanowiło 41,2% ogółu linii kolejowych eksploatowanych w województwie podkarpackim. Gęstość linii kolejowych na terenie województwa podkarpackiego wyniosła w 2017 r. 5,0 km na 100 km². Wynik taki plasował Podkarpacie na 12. miejscu w rankingu wszystkich województw

Mapa 26. Długość eksploatowanych linii kolejowych na 100 km² według województw w 2017 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Województwo podkarpackie jest regionem o relatywnie dobrej dostępności lotniczej. Zgodnie z rejestrem lotnisk cywilnych Urzędu Lotnictwa Cywilnego w Warszawie (ULC) oraz wykazem lądowisk cywilnych wpisanych do ewidencji ULC na dzień 21.09.2018 r. w województwie podkarpackim funkcjonowało 6 lotnisk (lotnisko Iwonicz niedaleko Krosna zostało wykreślone z rejestru w sierpniu 2018 r.). Poza lotniskami: Rzeszów-Jasionka i Mielec, są to lotniska: Krosno, Turbia k/Stalowej Woli, które są lotniskami sportowymi, lotnisko Rzeszów zlokalizowane przy lotnisku Rzeszów-Jasionka, pełniące rolę Ośrodka Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej oraz lotnisko „Sanok-Baza” – lotnisko Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Sanoku.

Na terenie województwa jest zlokalizowanych 9 funkcjonujących lądowisk, w tym 7 lądowisk samolotowych. Funkcjonuje również 10 lądowisk sanitarnych zlokalizowanych przy szpitalach.

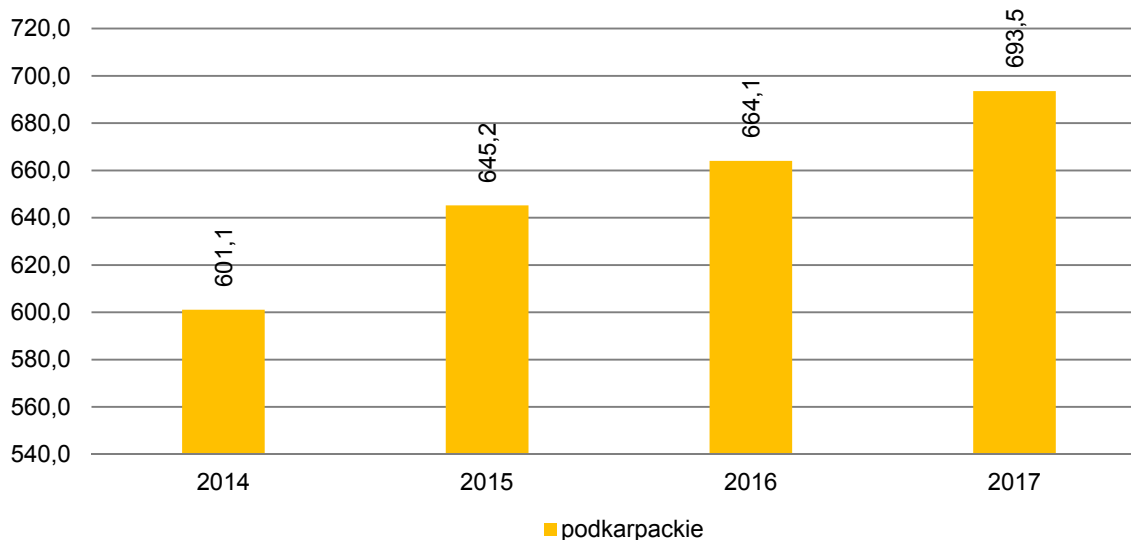
Połączenia lotnicze regionu wykonywane są z Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka. Jest ono jedynym w regionie lotniskiem ujętym w kompleksowej sieci TEN-T.

W 2018 r. lotnisko obsłużyło ogółem 771 287 pasażerów, o 77 745 pasażerów więcej, niż w 2017 r., osiągając wzrost ruchu na poziomie 11,2%. W przylocie obsłużono 384 927 pasażerów, a w odlocie 386 360 pasażerów³¹.

Liczba pasażerów przybyłych w 2017 r. wyniosła 346,8 tys. osób i była o 16,64% większa, niż w 2014 r., zaś liczba pasażerów odprawionych – 346,7 tys. osób i wzrosła o 14,15%. Pod względem przewiezionych pasażerów w 2017 r. województwo podkarpackie znajdowało się na 7. miejscu w kraju (podobnie jak w 2014 r.).

³¹ Dane z Departamentu Dróg i Transportu Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego

Wykres 24. Ruch pasażerów w portach lotniczych (przyjazdy i wyjazdy) w województwie podkarpackim w latach 2014-2017 tys. osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. wykonano 18 164 operacji startów i lądowań statków powietrznych, co oznacza wzrost ilościowy w porównaniu do 2017 r. o 3 875 operacji (wykonanie za 2017 r. wyniosło 14 289), przy dynamice 127,1%.³²

Wzrost liczby pasażerów jest efektem rozwoju siatki połączeń międzynarodowych z ważnymi ośrodkami gospodarczymi w Europie i na świecie (nowe bezpośrednie trasy do Nowego Jorku, Tel-Awiwu i Aten oraz zwiększenia częstotliwości połączeń z portami przesiadkowymi w Warszawie i Monachium). W 2018 r. połączenia czarterowe realizowano m.in. do Tirany, Burgas, Antalyi oraz na Kretę, Korfu oraz Rodos.

W 2018 r. ilość obsłużonego frachtu cargo wyniosła 2 694,5 tony, z tego 338,8 ton przypadło na cargo samolotowe, a 2 355,7 ton na tzw. lotnicze cargo samochodowe (RFS). W 2017 r. ilość obsłużonego frachtu cargo wyniosła 1 278,4 ton³³.

Loty międzynarodowe mogą odbywać się również z lotniska w Mielcu, na którym ustanowione jest dodatkowe lotnicze przejście graniczne dla ruchu osobowego. Na lotnisku świadczone są głównie usługi dla firm znajdujących się w pobliskich SSE³⁴.

Wejście Polski do strefy Schengen zapewniło swobodę przepływu osób na granicy Polski z państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Granica z Ukrainą stała się zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, na której funkcjonuje 7 przejść granicznych: transportu drogowego: Korczowa – Krakowiec, (w sieci bazowej TEN-T), Medyka – Szeginie, Krościenko – Smolnica, Budomierz – Hruszew; (w realizacji jest przejście graniczne Malhowice – Niżankowice), 3 transportu kolejowego: Werchrata – Rawa Ruska, Przemyśl – Mościska (w sieci bazowej TEN-T), Krościenko – Chyrów (obecnie nieczynne)³⁵.

Jednym z nowych trendów w transporcie pasażerów i towarów jest rozwój elektromobilności. Rynek e-mobilności rozbudowywany bardzo prężnie w krajach zachodnich, zarówno w Polsce jak i na Podkarpaciu nadal jest bardzo słabo rozwinięty. Widoczna jest jednak tendencja wzrostowa. W 2017 r. w województwie podkarpackim liczba samochodów osobowych korzystających z napędu elektrycz-

³² Dane z Departamentu Dróg i Transportu Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego

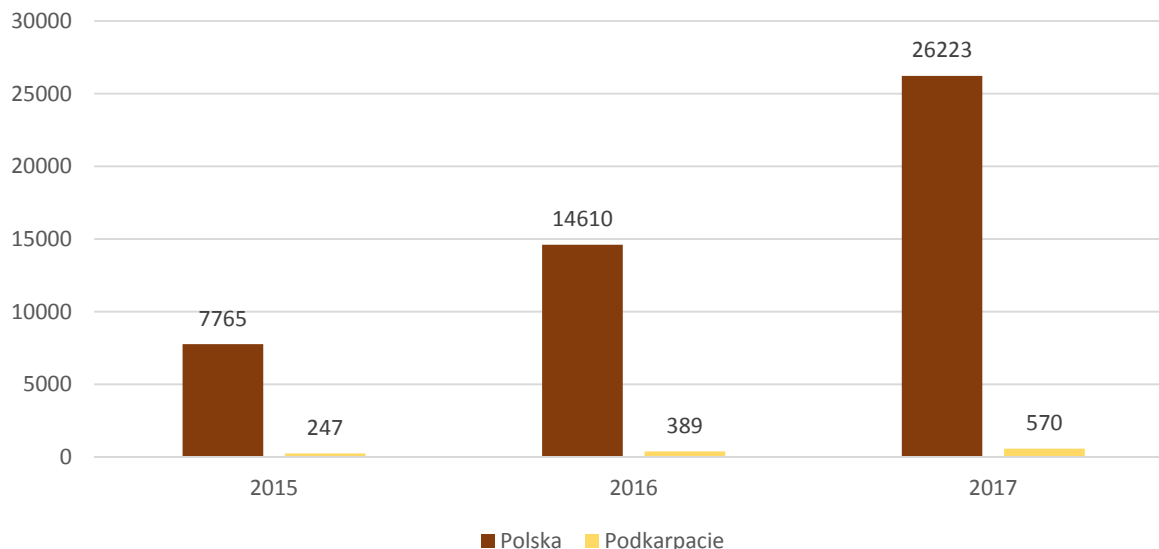
³³ Dane z Departamentu Dróg i Transportu Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego

³⁴ Studium rozwoju turystyki, s. 201.

³⁵ Tamże, s. 204.

nego wyniosła 570, podczas gdy w Polsce było to ponad 26,2 tys. samochodów. Liczba samochodów wzrosła o 230,8% w porównaniu do 2015 r.³⁶, zauważyć jednak należy, że tempo wzrostu jest nieco niższe, niż w kraju.

Wykres 25. Liczba samochodów osobowych z napędem elektrycznym w województwie podkarpackim w latach 2015-2017 na tle Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podejmowane są również pierwsze kroki mające na celu rozwój e-mobilności w komunikacji miejskiej. W 2017 r. na Podkarpaciu odnotowano 3 autobusy korzystające z napędu elektrycznego (w porównaniu z 2015 r. liczba ta zwiększyła się trzykrotnie)³⁷. Zwiększa się również dostępność infrastruktury dedykowanej e-mobilności. Obecnie na terenie Podkarpacia zlokalizowanych jest 24 publicznych punktów ładowania pojazdów elektrycznych, 4 kolejne planowane są do uruchomienia w niedługim czasie³⁸.

Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

Bardzo ważnym jest stan i rozwój infrastruktury informatycznej rozumianej jako m. in. dostęp przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych do Internetu. W ostatnich latach można zauważyć w tej kwestii poprawę. W 2018 r. 94,3% przedsiębiorstw sektora niefinansowego z terenu Podkarpacia posiadało dostęp do Internetu (93,5% w 2014 r.). Pod względem wielkości tego wskaźnika województwo Podkarpackie zajmowało 12. miejsce w kraju.

Znacząca liczba przedsiębiorstw wykorzystywała Internet w kontaktach z administracją publiczną. W 2017 r. udział takich przedsiębiorstw na Podkarpaciu wynosił 94,2%, podczas gdy w 2014 r. był on niższy i wynosił 94,0%. Inne cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach to głównie e-sprzedaż i e-zakupy. W 2017 r. udział przedsiębiorstw z województwa podkarpackiego składających zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI) wynosił 29,6% i w stosunku do roku 2014 wzrósł on o 11,4 p. proc. Natomiast udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe wynosił na Podkarpaciu 11,6% w 2017 r. (w 2014 r. 10,4%).

Korzystnie wyglądała również sytuacja pod względem dostępu do Internetu w gospodarstwach domowych. Od 2014 r. sukcesywnie zwiększał się udział gospodarstw domowych posiadających kom-

³⁶ Transport- wyniki działalności w 2015 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2016, s. 150

³⁷ Transport- wyniki działalności w 2017 r., <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/transport-i-laczynosc/transport/transport-wyniki-dzialalnosci-w-2017-roku,9,17.html#>

³⁸ www.elektrowoz.pl/ladowarki, dostęp w dniu 22.05.2019 r.

puter osobisty z dostępem do Internetu. W 2017 r. wyniósł on 74,9% (w kraju 53,8%). W porównaniu z 2014 r. oznacza to wzrost o 3,5 p. proc. Pod względem wielkości tego wskaźnika zarówno w 2017 r., jak i 2014 r. województwo podkarpackie zajmowało 1. miejsce w Polsce.

Mapa 27. Gospodarstwa domowe posiadające komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu według województw w 2017 r. [%]

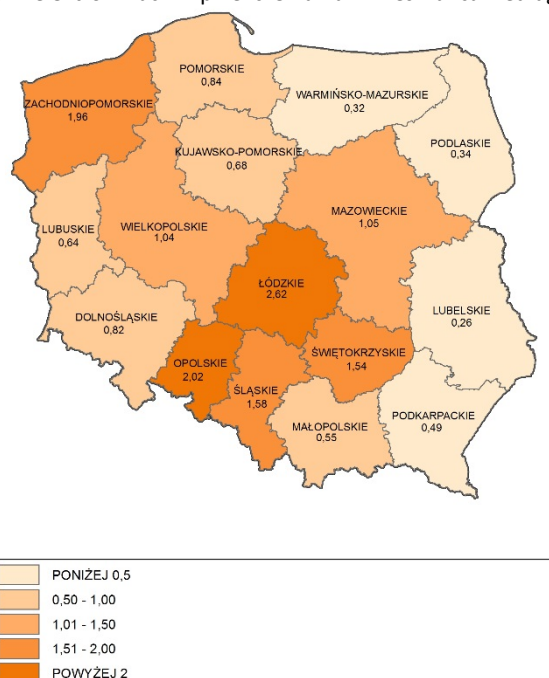

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Infrastruktura energetyczna

Potencjał wytwarzania energii elektrycznej województwa podkarpackiego przekroczył w 2016 r. 1 GW i stanowił około 2,5% energii wytworzonej w całym kraju (12. miejsce wśród województw). W przeliczeniu na 1 mieszkańca potencjał – moc osiągalna wyniosła 0,49 kW w 2016 r., co w porównaniu z rokiem 2013 r. stanowi wzrost o 0,05 kW, tj. o 9,6%. W porównaniu do Polski jest to wzrost wyższy o 3,1 p. proc.

Mapa 28. Moc osiągalna w elektrowniach w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw w 2016 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego wyniosła w 2017 r. 705,2 tys. i w porównaniu z 2014 r. wzrosła o 2,7% (w kraju wzrost liczby odbiorców był nieco większy i wyniósł 3,6%). Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło na Podkarpaciu 579,3 kWh i na przestrzeni ostatnich lat systematycznie rosło (w 2014 r. było to 566,2 kWh). Jednak pod względem wielkości tego wskaźnika Podkarpacie znajduje się na ostatnim miejscu wśród województw.

Przez teren województwa podkarpackiego przebiegają dwie główne magistrale przesyłowe gazu, zasilające obszar kraju w gaz ziemny importowany z Rosji oraz gaz pozyskiwany z eksploatowanych złóż na obszarze województwa.

W województwie podkarpackim w 2017 r. długość ciepłowniczej sieci przesyłowej wynosiła 748,4 km i była dłuższa o 84,8 km w stosunku do 2012 r., co stanowi wzrost o 13%³⁹.

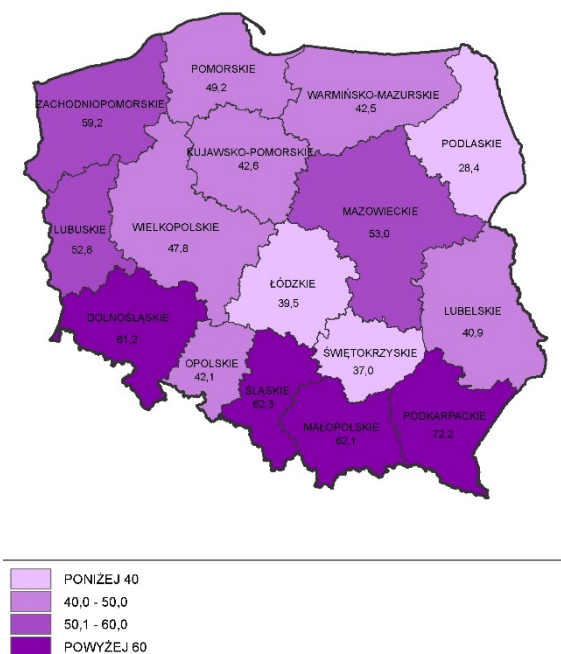
Moc cieplna zainstalowana w 20 przedsiębiorstwach produkujących energię cieplną na terenie województwa w 2017 r. wynosiła 1 501,2 MW, osiągnięta moc cieplna wyniosła 1 499,4 MW, z czego wykorzystano 982,5 MW⁴⁰. W 2016 r. było to odpowiednio 1563,1 MW energii wyprodukowanej, z czego wykorzystano 1041,2 MW.

Długość czynnej sieci gazowej rozdzielczej na Podkarpaciu była jedną z najdłuższych wśród województw i wynosiła w 2017 r. 18,1 tys. km, a w porównaniu do 2014 r. jej długość wzrosła o 5,7%. Odsetek mieszkańców z dostępem do sieci gazowej wynosił 72,2% i pomimo nieznacznego spadku w odniesieniu do 2014 r. (o 0,3 p. proc.) był zdecydowanie najwyższy w Polsce.

³⁹ Energetyka cieplna w liczbach – 2017, Urząd Regulacji Energetyki, Warszawa 2018 r., s. 71.

⁴⁰ Tamże, s.

Mapa 29. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej według województw w 2017 r.

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Rosnące wraz z rozwojem cywilizacyjnym zapotrzebowanie na energię, przy wyczerpywaniu się jej tradycyjnych zasobów – głównie paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny) oraz towarzyszący ich zużyciu wzrost zanieczyszczenia środowiska naturalnego, powodują zwiększenie zainteresowania wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych.

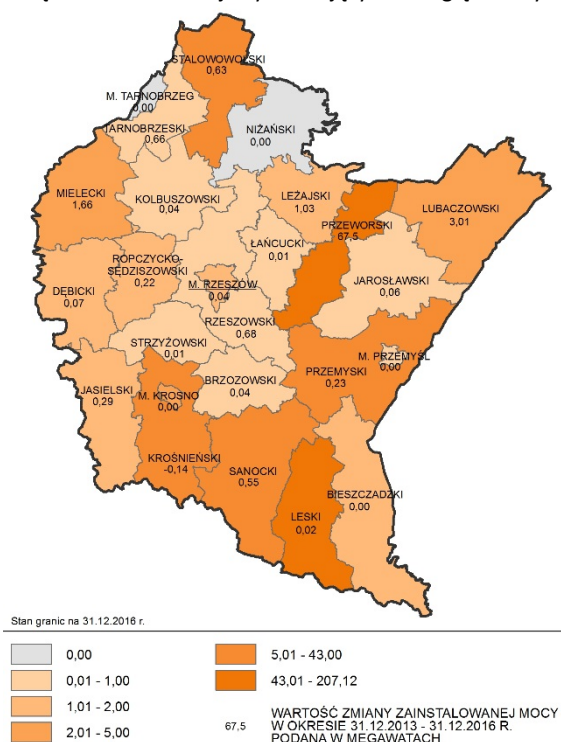
Według danych Urzędu Regulacji Energetyki (URE) z 31.12.2016 r. na terenie województwa podkarpackiego znajdowało się:

- 25 elektrowni wiatrowych o łącznej zainstalowanej mocy 152.915 MW;
- 16 elektrowni wodnych, w tym:
 - 12 elektrowni wodnych przepływowych do 0,3 MW, o łącznej zainstalowanej mocy 0,785 MW;
 - 2 elektrownie wodne przepływowe do 1 MW, o łącznej zainstalowanej mocy 1,484 MW;
 - 1 elektrownia wodna przepływowa do 10 MW, o łącznej zainstalowanej mocy 8,3 MW;
 - 1 elektrownia wodna szczytowo - pompowa przepływowa z członem pompowym o łącznej zainstalowanej mocy 198,6 MW;
- 10 elektrowni biogazowych, wytwarzających energię elektryczną z biogazu z oczyszczalni ścieków, o łącznej zainstalowanej mocy 3,253 MW;
- 3 elektrownie biogazowe, wytwarzające energię elektryczną z biogazu składowiskowego, o łącznej zainstalowanej mocy 2,278 MW;
- 3 elektrownie biogazowe, wytwarzające energię elektryczną z biogazu rolniczego, o łącznej zainstalowanej mocy 2,498 MW;
- 3 elektrownie biomasowe, wytwarzające energię elektryczną z biomasy z odpadów leśnych, rolniczych i ogrodowych, o łącznej zainstalowanej mocy 3,380 MW;
- 1 elektrownia biomasowa, wytwarzająca energię elektryczną z biomasy mieszanej, o łącznej zainstalowanej mocy 30 MW;
- 30 elektrowni wytwarzających energię elektryczną z promieniowania słonecznego, o łącznej zainstalowanej mocy 4,106 MW;

- 2 elektrownie realizujące technologię współspalania paliw kopalnych i biomasy (brak informacji o mocy zainstalowanej w odniesieniu do energii ze źródeł odnawialnych)⁴¹

W 2017 r. produkcja energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii, (suma produkcji energii elektrycznej z elektrowni wodnych przepływowych, wiatrowych oraz wyprodukowanej z biomasy, biogazu i biopaliw (łącznie z ich współspalaniem)) w województwie podkarpackim wyniosła 675,4 GWh (12. miejsce w kraju). Stanowiło to zaledwie 2,81% całej energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii wyprodukowanej w Polsce. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem na Podkarpaciu wyniósł 25,7% (5. miejsce w kraju), co było wartością większą niż średnia krajowa (14,1%). Łączna zainstalowana moc w elektrowniach wykorzystujących odnawialne źródła energii na terenie województwa podkarpackiego wyniosła 407,599 MW, co stanowi 0,006% zainstalowanej mocy w OZE w skali kraju⁴².

Mapa 30. Łączna moc instalacji wytwarzających energię elektryczną z OZE

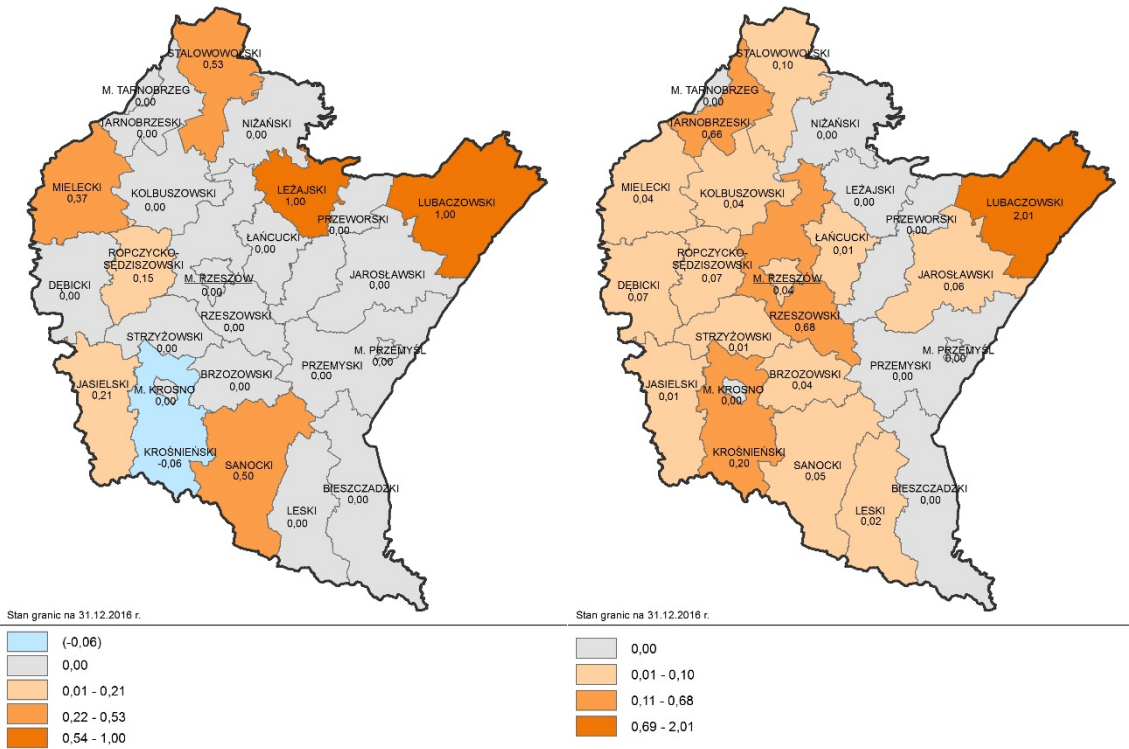

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

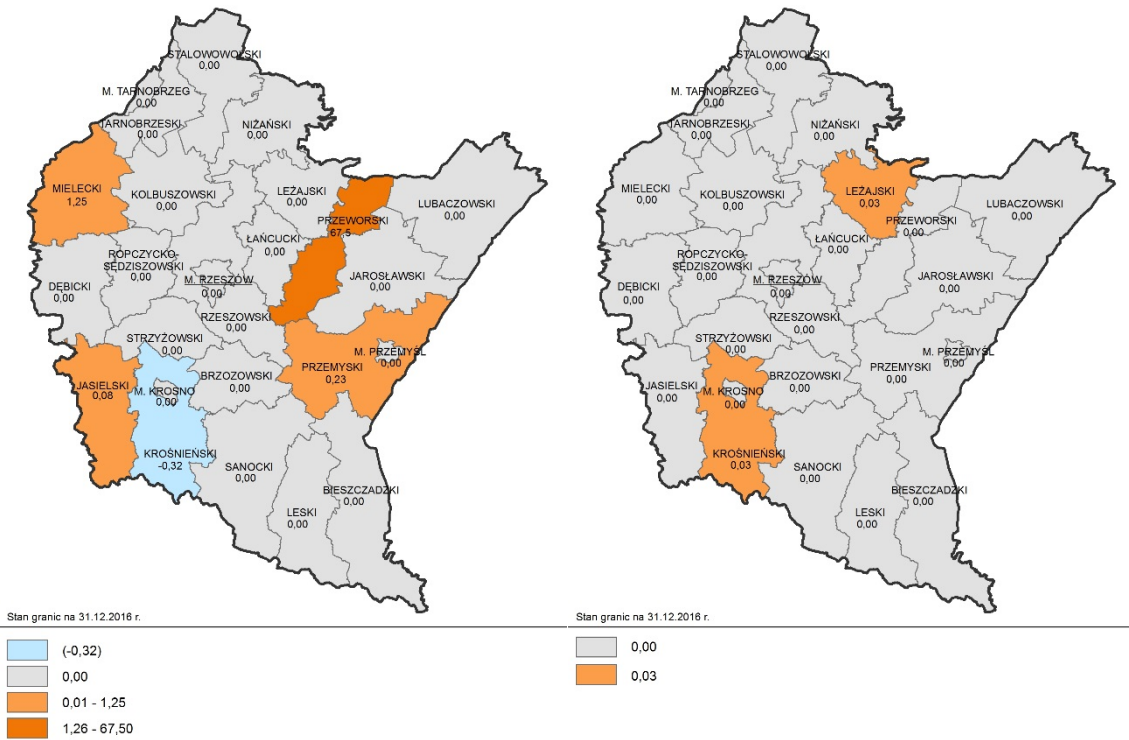
⁴¹ Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego oraz ocena realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego za okres 2014-2017, Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Rzeszów 2018 r., s. 155-256.

⁴² Raport o stanie..., s. 156.

Mapa 31. Zmiany mocy w elektrowniach w okresie od 31 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2016 r.
biogazowa słoneczna

wiatrowa

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS.

Infrastruktura komunalna

Dla codziennego funkcjonowania mieszkańców regionu duże znaczenie ma infrastruktura sieciowa. Podstawowymi jej składowymi jest sieć wodociągowa i kanalizacyjna.

W 2017 r. w województwie podkarpackim długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wynosiła 15,1 tys. km (wzrost o 4,7 % w porównaniu z 2014 r.), a liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania 329,5 tys. (wzrost o 2,7% w porównaniu z 2014 r.). W 2017 r. dostarczono gospodarstwom domowym 48,7 tys. dam^3 wody (o ponad 1 tys. dam^3 więcej niż w 2014 r.).

W 2018 r. 77,8% mieszkańców Podkarpacia korzystało z wodociągu.

Tabela 3. Odsetek mieszkańców korzystających z dostępu do publicznych sieci wodociągowych w układzie makro dla województwa NUTS 2 i podregionów NUTS 3

	Region	NUTS 2	NUTS 3			
	Wskaźnik	Województwo podkarpackie	Podregion krośnieński	Podregion przemyski	Podregion rzeszowski	Podregion tarnobrzeski
1	Ogółem	77,77%	47,50%	87,14%	82,36%	91,32%
2	Z wyłączeniem gmin miejskich	68,49%	32,10%	82,57%	74,62%	87,14%

Źródło:

Długość sieci kanalizacyjnej na Podkarpaciu w 2017 r. wynosiła 16,7 tys. km i w porównaniu z 2014 r. jej długość wzrosła o 6,3%. Korzystało z niej w 2017 r. 69,8% mieszkańców województwa podkarpackiego (w 2014 r. 68,7%). W rankingu województw Podkarpacie zajmowało 10. miejsce pod względem udziału ludności korzystającej z kanalizacji.

Mapa 32. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej według województw w 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

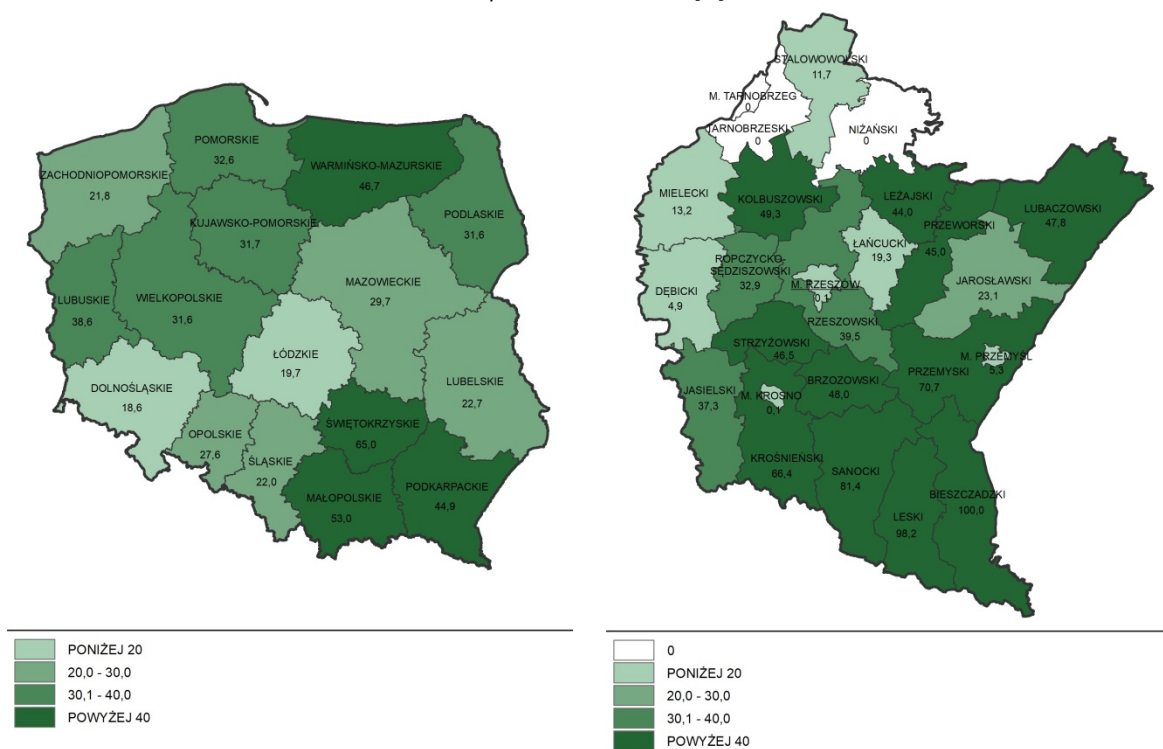
ŚRODOWISKO I BEZPIECZEŃSTWO

Stan środowiska naturalnego

W 2017 r. obszary o szczególnych walorach, objęte prawną ochroną przyrody, zajmowały w województwie podkarpackim 801 235,11 ha, co stanowiło 44,9% ogólnej powierzchni województwa. Powierzchnia obszarów objętych ochroną od roku 2014 r. zwiększyła się zaledwie o 0,07%⁴³ Województwo podkarpackie znajduje się na 4. miejscu w kraju pod względem udziału obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem województwa.

⁴³ Bank Danych Lokalnych, GUS wg. informacji na dzień 26.02.2019 r.

Mapa 33. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r. [%]

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

System ochrony przyrody województwa podkarpackiego tworzą: 2 parki narodowe, 97 rezerwatów przyrody, 10 parków krajobrazowych, z tego 6 w całości znajduje się w granicach województwa, 13 obszarów chronionego krajobrazu, 7 obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, 55 specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000, z tego 2 wyznaczone rozporządzeniami Ministra Środowiska, 1 obszar specjalnej ochrony ptaków i specjalny obszar ochrony siedlisk mający znaczenie dla Wspólnoty, oznaczony kodem PLC: Bieszczady PLC180001, a także 1655 pomników przyrody⁴⁴; 28 stanowisk dokumentacyjnych⁴⁵; 465 użytków ekologicznych⁴⁶; 9 zespołów krajobrazowych⁴⁷.

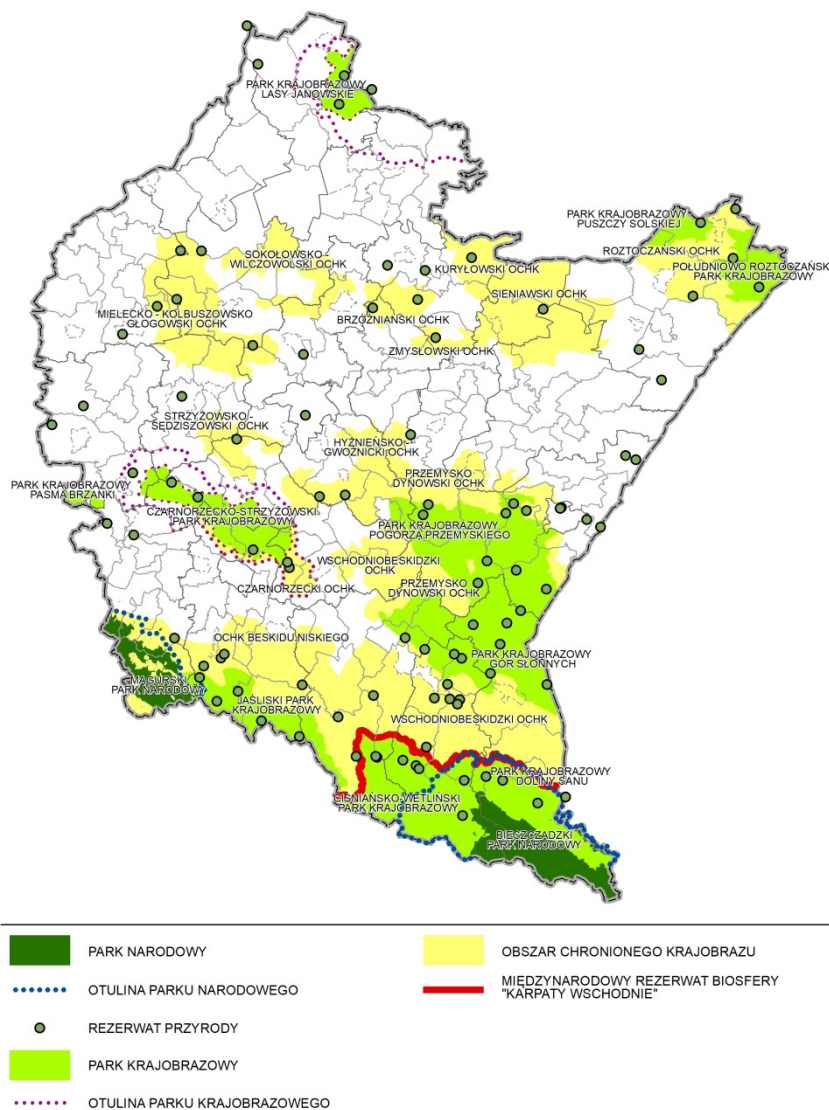
⁴⁴ Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GIOŚ (stan na dzień 26.02.2019 r.).

⁴⁵ Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GIOŚ (stan na dzień 26.02.2019 r.).

⁴⁶ Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GIOŚ (stan na dzień 26.02.2019 r.).

⁴⁷ Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GIOŚ (stan na dzień 26.02.2019 r.).

Mapa 34. Ochrona przyrody w województwie podkarpackim – system krajowy

Źródło: opracowanie własne PBPP w Rzeszowie w PZPWP

Województwo podkarpackie jest regionem o dużej lesistości. W 2017 r. lasy zajmowały powierzchnię 682,6 tys. ha, z czego ponad połowę stanowiły lasy ochronne (58,1 %) ⁴⁸.

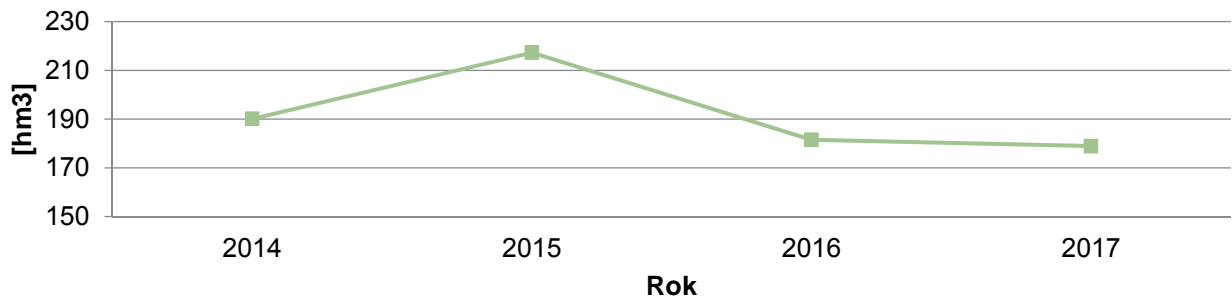
W roku 2017 oczyszczenia wymagało 72,5 hm³ ścieków, z których 98,55% poddano procesowi oczyszczania, a 1,45% odprowadzono bez oczyszczania siecią kanalizacyjną, bądź bezpośrednio z zakładów do wód lub do ziemi. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ilość odprowadzonych ścieków wymagających oczyszczania wynosiła 34,1 m³ i mimo że w latach 2014-2017 wskaźnik ten wzrósł o 1,5 m³ (32,6 m³ w 2014 r.) to jest on jednym z najniższych w kraju. Pod względem stopnia oczyszczania ścieków województwo podkarpackie z wynikiem 98,55% zajmuje 9. miejsce, (średnia kraju wynosi 95,15 %). Odsetek oczyszczanych ścieków z każdym rokiem nieznacznie wzrasta, w porównaniu do roku 2014 wzrósł o 0,23 p. proc.

W ostatnich latach zauważalny jest spadek ilości odprowadzanych ścieków przemysłowych i komunalnych. W roku 2017 r. do wód lub ziemi odprowadzono 178,9 hm³ ścieków, wśród

⁴⁸ Bank Danych o Lasach, data dostępu: 04.04.2019 r.

których przeważały (66,0%) ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi z zakładów, natomiast siecią kanalizacyjną odprowadzono 34,0%. W porównaniu do roku 2014 odprowadzono o 11,2 hm³ ścieków mniej.

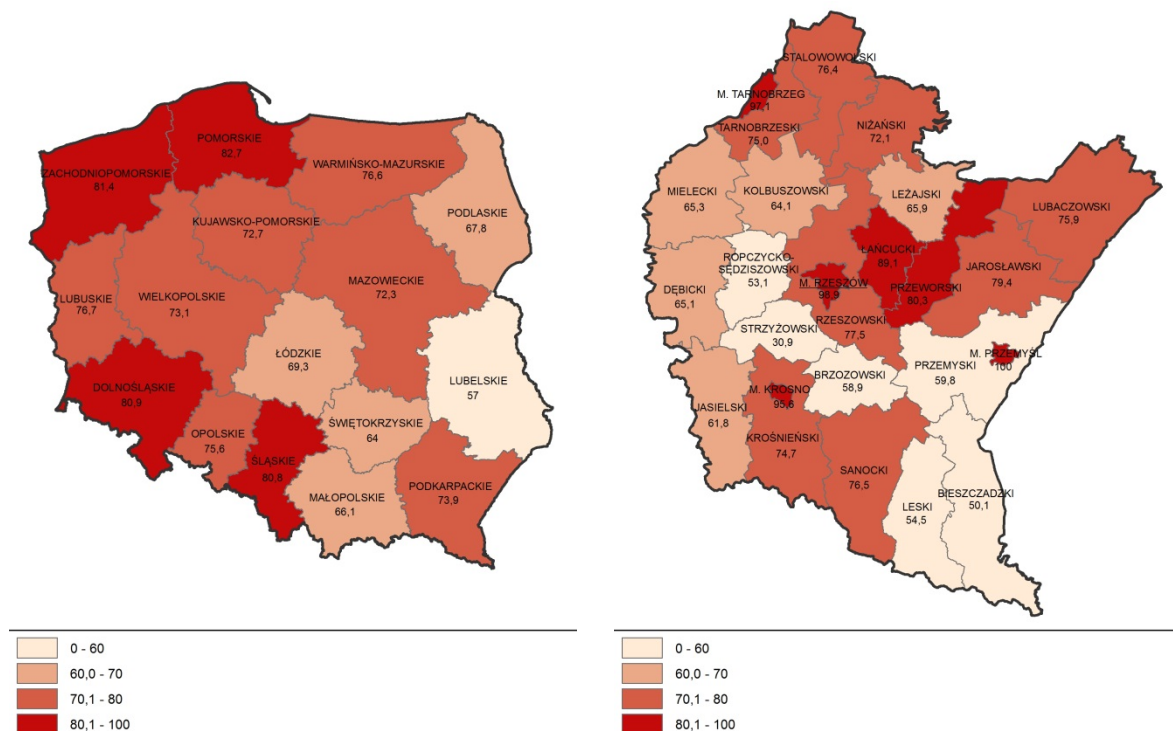
Wykres 26. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w województwie podkarpackim w latach 2014-2017

Źródło: Opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

W roku 2017 w województwie podkarpackim pracowało 228 oczyszczalni komunalnych, w tym 191 oczyszczalni biologicznych i 37 z podwyższonym usuwaniem biogenów o łącznej przepustowości 413 dam³/d. Oczyszczalni przemysłowych funkcjonowało 50, w tym 12 mechanicznych, 7 chemicznych, 29 biologicznych i 2 z podwyższonym usuwaniem miogenów, o łącznej przepustowości 340,1 dam³/d. W 2017 r. z komunalnych oczyszczalni ścieków korzystało 73,9 % ludności i była to nieznacznie wyższa wartość, niż średnia dla Polski, która wyniosła 73,6 %. Odsetek ludności korzystających z oczyszczalni ścieków w ostatnich latach systematycznie wzrasta, od roku 2014 wzrósł o 2,4 p. proc.

Mapa 35. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w kraju i województwie podkarpackim wg powiatów w 2017 r. [%]

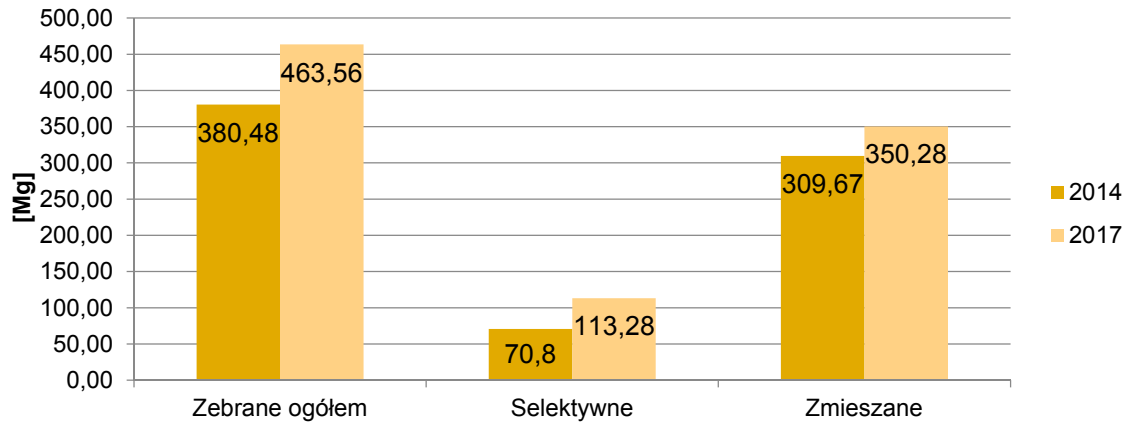

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

W 2017 r. z terenu województwa podkarpackiego 92 badane zakłady przemysłowe wyemitowało 2 815 tys. ton zanieczyszczeń gazowych, podczas gdy w Polsce było to 213 920 tys. ton (1,3% w skali kraju), co plasuje województwo na 13. miejscu w kraju.

W 2017 r. na terenie województwa podkarpackiego wg danych GUS zebrano ogółem 463,6 tys. Mg odpadów komunalnych. Masa ta była większa o 17,9% niż w 2014 r.

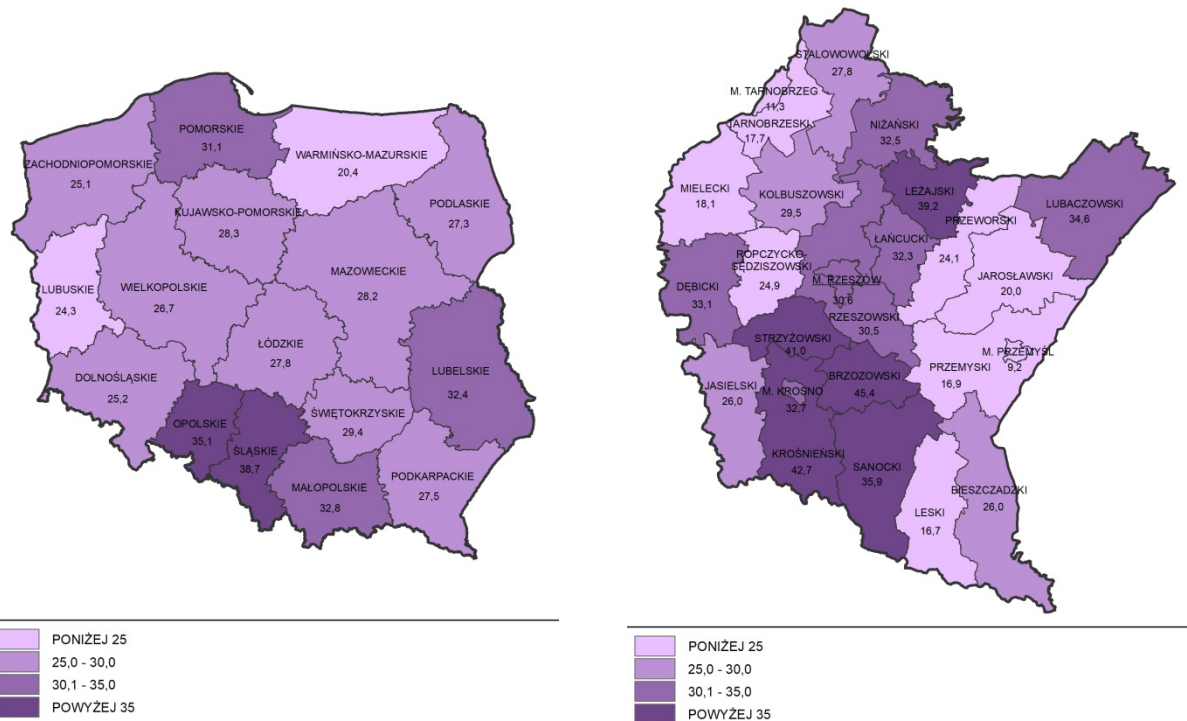
Wykres 27. Odpady komunalne zebrane w latach 2014 i 2017 na terenie województwa podkarpackiego [Mg]

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych GUS.

Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu zebranych odpadów komunalnych wyniósł 27,5%.

Mapa 36. Odsetek odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów wg województw i wg powiatów województwa podkarpackiego w 2017 r. [%]

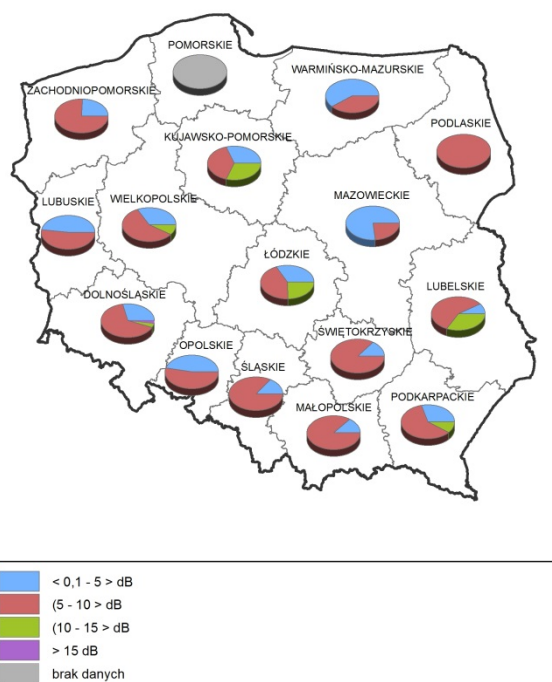

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych GUS

Największy udział wśród odpadów zebranych w sposób selektywny stanowiły frakcje takie jak szkło, tworzywa sztuczne i odpady wielkogabarytowe.

Dominującym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w województwie jest komunikacja drogowa. Nadmierny hałas komunikacyjny to problem dotyczący znacznej części mieszkańców województwa podkarpackiego, a pomiary poziomu hałasu, prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wskazują na ciągły jego wzrost. Badania hałasu drogowego prowadzone w 2017 r. plasują województwo podkarpackie na 2. miejscu w kraju pod względem długości skontrolowanych ulic w mieście, na których przekroczono maksymalny poziom hałasu.

Mapa 37. Przekroczenia maksymalnego poziomu dopuszczalnego hałasu w Polsce wg województw [dB]

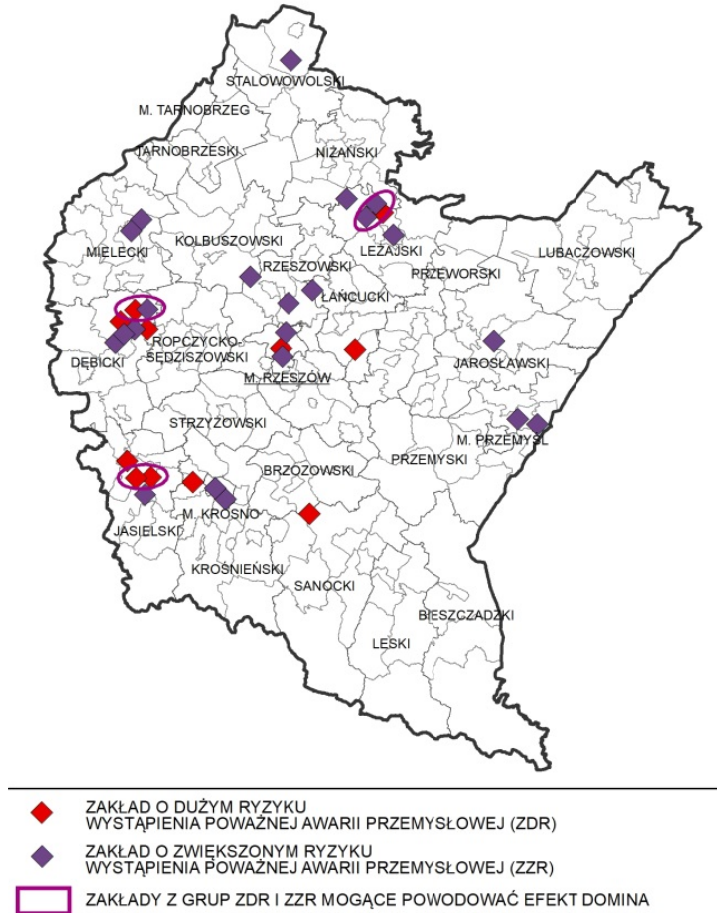
Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie Raportu o stanie klimatu akustycznego w 2017 r. na tle wielolecia obejmujący m.in. analizę trendów w odniesieniu do poszczególnych źródeł hałasu, GIOŚ

Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom

Na obszarze województwa podkarpackiego na koniec grudnia 2018 r. 11 zakładów zaliczono do grupy zakładów o dużym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej oraz 22 zakłady do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku⁴⁹.

⁴⁹ Źródło: Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii - stan na dzień 31.12.2018 r., WIOŚ w Rzeszowie.

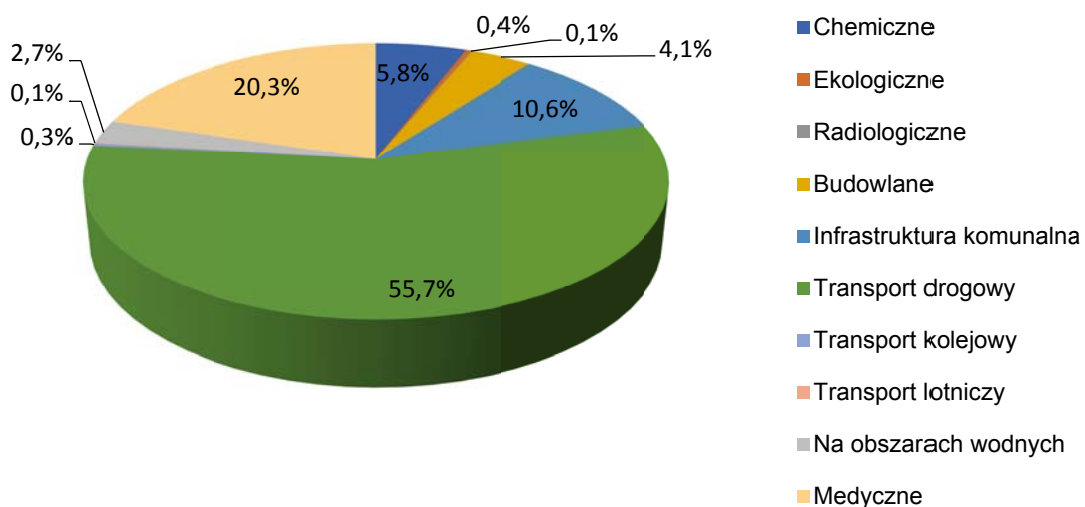
Mapa 38. Potencjalni sprawcy poważnych awarii

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, wg stanu na koniec października 2017 r.

Zagrożenia chemiczne i ekologiczne stanowiły zaledwie 5% ogółu zdarzeń, jakie miały miejsce w województwie podkarpackim w 2018 r. Pozostałe zagrożenia miejscowe występowały głównie na drogach (56%) albo były to zagrożenia medyczne (20%).

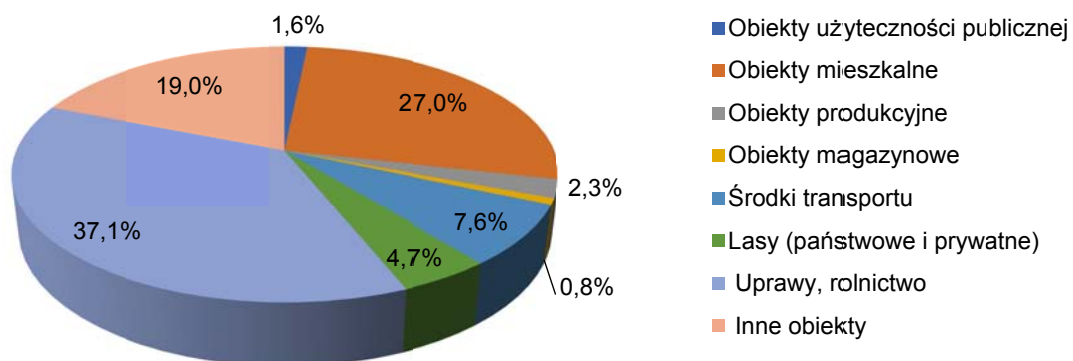
Wykres 28. Zagrożenia miejscowe na terenie województwa podkarpackiego wg rodzajów w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych statystycznych KG PSP (źródło: www.kgpsp.gov.pl, data dostępu: 21.03.2019 r.).

W roku 2018 na terenie województwa podkarpackiego zdarzyło się 5 659 pożarów i stanowiły one 4% wszystkich pożarów w kraju. Najwięcej pożarów objęło uprawy rolne (37%) i obiekty mieszkalne (27%). Wśród pożarów upraw polowych dominowały pożary nieużytkowanych gruntów rolnych (78%), pożary obiektów mieszkalnych obejmowały głównie zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (69%), spośród obiektów użyteczności publicznej płonęły głównie obiekty handlowo-usługowe (54%), a wśród obiektów produkcyjnych przede wszystkim budynki gospodarcze (48%) i budynki produkcyjne (38%).

Wykres 29. Pożary na terenie województwa podkarpackiego wg rodzajów w 2018 r. [liczba zdarzeń]

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych statystycznych KG PSP (źródło: www.kgpsp.gov.pl, data dostępu: 21.03.2019 r.).

II. MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020

W systemie realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, przyjęto rozwiązanie, iż będzie ona wdrażana w oparciu o zasady wielostronnej koordynacji oraz wielopodmiotowego i wielopoziomowego zarządzania. Uznano, iż szczególną rolę w procesie realizacji *Strategii* odgrywa samorząd województwa podkarpackiego (wraz z jednostkami organizacyjnymi oraz samorządowymi osobami prawnymi) jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadań z zakresu rozwoju regionalnego. Jednakże, ze względu na to, iż katalog instrumentów, będących w dyspozycji samorządu województwa, jest ograniczony, bez udziału lokalnych podmiotów publicznych, innych podmiotów regionalnych oraz podmiotów należących do sektorów prywatnego i społecznego, skuteczna realizacja polityki rozwoju regionalnego będzie niemożliwa. Dlatego, w proces realizacji *Strategii* zaangażowany jest – zgodnie z koncepcją zarządzania wielopodmiotowego – szeroki wachlarz aktorów regionalnych.

W procesie monitoringu i ewaluacji wdrażania SRW wykorzystywane są standardowe narzędzia (analiza

dokumentów, analizy ilościowe i jakościowe, benchmarking, panele ekspertów i interesariuszy, analizy sieciowe, sondaże, studia przypadków) oraz formy ewaluacji partycypacyjnej, samoewaluacji, aktywności obywatelskiej ukierunkowanej na poprawę nieprawidłowości i nadużycia.

Wskaźniki przyjęte do monitorowania SRW pochodzą w znacznej mierze z Głównego Urzędu Statystycznego (116), a także z innych źródeł (58). Rokiem bazowym dla większości wskaźników jest rok przyjęcia *Strategii* (2013), zaś docelową wartością jest stan w roku 2020. W opracowaniu znalazły możliwie najbardziej aktualne dane. Większość z nich odnosi się do roku 2017 i 2018, jednak część przedstawiona jest dla lat 2014, 2015 i 2016. Należy mieć na względzie fakt, iż poszczególne instytucje publiczne posiadają różne i właściwe sobie metodologie gromadzenia i przetwarzania danych, co wpływa na czas ich udostępniania.

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
1.1	Priorytet tematyczny 1.1. Przemysł											
1.	Udział przemysłu (sekcje B, C, D, E) w wartości dodanej brutto – według siedziby lokalnej jednostki działalności [%]	26,6	27,6	28,4	29,3	30,1	31,1	32,0			30,3	GUS
2.	Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (Polska=100)	.	56,34	56,87	58,39	57,09	56,78	60,60	60,90		60	GUS
3.	Odsetek pracujących w sektorze przemysłowym wg BAEL [%]	.	30,5	30,4	30,4	31,2	30,8	32,2	33,5		33,7	GUS
4.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej [%]	.	7,6	6,9	6,3	6,8	8,4	9,6	6,0		10	GUS
5.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na działalność innowacyjną - przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 osób i więcej [%]	.	16,7	14,4	15,8	14,8	14,4	19,66	15,90		20	GUS
6.	Liczba klastrów działających w województwie podkarpackim	.	.	19	21	22	26	28	28		co najmniej podwojenie liczby klastrów	Źródła własne, PARP
7.	Liczba członków klastrów działających w województwie podkarpackim	.	.	567	763	860	970	1173	1236		co najmniej potrójne liczbę członków klastrów	Źródła własne, PARP

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
1.2	Priorytet tematyczny 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe											
1.	Nakłady na działalność B+R na 1 mieszkańca [zł]	.	254,8	298,0	372,9	437,4	427,2	358,7	371,5		350	GUS
2.	Udział samodzielnych pracowników naukowych w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich w podstawowym miejscu pracy [%]	.	.	25	22,4	25,6	25,6	26,6	26,43		28	4 uczelnie: UR, PR, WSIiZ, WSPiA
3.a	Liczba zespołów badawczych ogółem	.	.	431	297	421	342	391	448		480	4 uczelnie: UR, PR, WSIiZ, WSPiA
3.b	Liczba międzynarodowych zespołów badawczych	.	.	73	17	12	11	17	18		100	4 uczelnie: UR, PR, WSIiZ, WSPiA
4.a	Liczba zgłoszeń wynalazków krajowych w Urzędzie Patentowym RP	.	120	103	113	110	193	232	198		wzrost o 20%	GUS
4.b	Liczba udzielonych patentów na wynalazki krajowe przez Urząd Patentowy RP	.	53	49	78	76	69	92	94		wzrost o 20%	GUS
5.	Liczba zleceń badawczych dla uczelni	.	.	365	391	326	422	610	512		500	4 uczelnie: UR, PR, WSIiZ, WSPiA
6.	Wartość zleceń badawczych dla uczelni [mln zł]	.	.	54,9	4,72	5,4	5,7	8,5	7,55		100	4 uczelnie: UR, PR, WSIiZ, WSPiA
7.	Liczba jednostek o statusie Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego-projekt zakończony	.	.	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	.		3	MNiSW
8.	Zatrudnieni w B+R [EPC]*	.	2851,3	3832,0	4329,8	5925,7	5441,3	5708,4	5361,4		3500	GUS
9.	Liczba studentów studiujących na kierunkach zamawianych -projekt zakończony	.	.	7098	7990	8458	7083	.	.		10000	Źródła własne
10.a	Liczba zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy	.	.	45	34	36	34	19	10		70	Źródła własne
10.b	Wartość zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy [mln zł]	.	.	25,2	21,9	34,2	26,6	12,8	3,6		44	Źródła własne

* OD 2016 r. nastąpiła zmiana metodologii w obliczaniu wskaźnika osób pracujących w sektorze B+R. Do 2015 r. w BDL GUS funkcjonował wskaźnik „Zatrudnieni w B+R”, od 2016 r. dane dotyczące osób zatrudnionych w sektorze działalności badawczo- rozwojowej gromadzone są w kategorii „Pracujący w B+R”

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
1.3	Priorytet tematyczny 1.3. Turystyka											
1.	Liczba zbudowanych wielofunkcyjnych, wysoko standardowych kompleksów rekreacyjno-wypoczynkowych i leczniczych z bazą noclegową o standardzie 3 gwiazdek i wyżej	.	.	0	0	1	1	1	1		6	Źródła własne
2.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	.	.	2284453	2297077	2493522	2772613	3097584	3384948	3540363	2 700 tys.	GUS
3.	Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	.	.	147661	159789	174499	213379	259276	303657	291635	230 tys.	GUS
4.	Roczna frekwencja odwiedzających w 10 wybranych dużych atrakcjach turystycznych regionu [tys.]	.	.	1065	1109,4	1149,3	1205,9	1464,6	1506,0		Wzrost o 10% (tj. do 1172)	Źródła własne
5.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	.	21591	24205	25504	27598	28711	30746	32968	34743	27 tys.	GUS
6.	Liczba podmiotów zrzeszonych w klastrach turystycznych, Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz Lokalnych Organizacjach Turystycznych	.	.	231	252	269	281	284	240*		500	Źródła własne

* bez danych z jednego LOT

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
1.4	Priorytet tematyczny 1.4. Rolnictwo											
1.	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym [ha]	.	.	4,56	4,6	4,63	4,71	4,73	4,77		5	ARiMR
2.	Globalna produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych [zł]	3328	3537	3859	4490	4597	4146	4235	4373		4000	GUS
3.	Liczba podmiotów działających w sektorze rolno-spożywczym	868	841	843	.	.	.				1000	GUS
4.	Liczba grup producenckich (grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw)	.	.	39	50	49	49	58	44		100	Dep. Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem UMWP
5.	Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych z certyfikatem w gospodarstwach ekologicznych w powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych [%]	.	4,19	4,31	4,43	3,60	2,52	2,19	2,20		5	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
1.5	Priorytet tematyczny 1.5. Instytucje otoczenia biznesu											
1.	Wartość udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych [mln zł]	.	49,9	35,3	42,2	9,98	15,47	9,56	2,62		wzrost o 15%	Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, źródła własne
2.	Liczba udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych	.	232	214	271	64	171	85	58		wzrost o 15%	Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, źródła własne
3.	Wartość udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe [mln zł]	9,99	17,78	14,30	47,18	53,45	41,64	36,83	27,08		wzrost o 15%	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych,

												źródła własne
4.	Liczba udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe	118	160	127	324	776	658	588	431		wzrost o 15%	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, źródła własne
5.	Liczba wykonanych usług doradczych o charakterze ogólnym świadczona przez podmioty zaliczone do KSU	.	1830	2070 ¹	5942 ¹	4945 ¹	2882 ²	1627 ²	653 ³		wzrost o 10%	PARP, źródła własne
6.	Liczba wykonanych usług szkoleniowych świadczona przez podmioty zaliczone do KSU	.	688	273 ¹	341 ¹	741 ¹	1715 ²	402 ²	288 ³		wzrost o 10%	PARP, źródła własne
7.	Liczba wykonanych usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym KSU świadczona przez podmioty Krajowej Sieci Innowacji KSU	.	126	44 ¹	93 ¹	190 ¹	116 ²	112 ²	175 ³		wzrost o 20%	PARP, źródła własne
8.	Liczba wykonanych usług doradczych w zakresie finansowania zwrotnego (pożyczki, poręczenia) świadczona przez podmioty Krajowej Sieci Innowacji KSU	.	0	125 ¹	324 ¹	476 ¹	493 ²	391 ²	192 ³		100	PARP, źródła własne
9.	Liczba inwestorów w parkach przemysłowych i technologicznych	.	.	55	56	77	80	94 ^a 53 ^b 13 ^c	109 ^a 62 ^b 47 ^c		co najmniej podwojenie liczby inwestorów	Źródła własne
10.	Wartość inwestycji w parkach przemysłowych i technologicznych [mln zł]	.	.	ok. 1000,0	1958,1	1724,0	2029	2428,6	2858,4		co najmniej podwojenie wartości nakładów	Źródła własne
11.	Udział podmiotów gospodarczych pozostających na rynku przez minimum 2 lata po opuszczeniu Inkubatora w liczbie inkubowanych podmiotów gospodarczych [%]	.	.	0	28,5	29,9	25,4	25,9	36,1 [^]		osiągnięcie poziomu min. 90%	Źródła własne

¹ dane otrzymane z PARP,

² dane pozyskane przez UMWP (dane nie obejmują informacji z jednego podmiotu)

³ dane pozyskane przez UMWP (brak danych z 2 instytucji)

^a ogółem

^b posiadający zezwolenie

^c nie posiadający zezwolenia

[^] bez jednego podmiotu

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
2.1	Priorytet tematyczny 2.1. Edukacja											
1.a	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w mieście [%]	.	84,3	84,5	89,3	95,2	102	101,2	106,1		95	GUS
1.b	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi [%]	.	47,1	50,2	54,5	59,5	64,5	61,7	65,5		60,1	GUS
1.c	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	.	61,7	63,8	68,2	73,6	79,3	77,3	81,5		78	GUS
2.a	Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części humanistycznej (Polska=100) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika)	.	106,64	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z języka polskiego (Polska=100)	103,08	101,61	102,94	101,61	.		utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
				Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (Polska=100)	101,64	101,72	101,69 (historia)	101,56 (historia)	.			
2.b	Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części matematyczno-przyrodniczej (Polska=100) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika)	.	103,22	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki (Polska=100)	104,26	104,17	104,25	104,16	.		utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
				Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych (Polska=100)	102	105,08	101,92 (przyroda)	102,0 (przyroda)	.			
2.c	Zdawalność matur (Polska =100)	.	100	100	100	100	101,35	101,27	99,24		utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
3.a	Liczba uczniów szkół podstawowych (bez specjalnych) przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów [osoby]	.	7,95	7,55		6	GUS

3.b	Liczba uczniów gimnazjów (bez specjalnych) przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów [osoby]	.	9,2	8,66	8	GUS
4.a	Udział absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	.	16,9	16	15,3	11,2	15,0	15,7	13,2		20	GUS
4.b	Udział absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	.	33,7	33,9	32,6	35,1	34,9	36,5	38,9		40	GUS
4.c	Udział absolwentów liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	.	49,5	50,1	52,1	53,7	50,1	47,8	47,9		40	GUS
5.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu [%]	.	3	3	2,6	1,9	1,9	2,0	2,1		9	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
2.2	Priorytet tematyczny 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe											
1.a	Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	.	25,31	27,4	29,65	32,33	29,93	28,48	27,10		wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
1.b	Wydatki budżetów powiatów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	.	4,54	5,93	5,84	5,06	4,76	4,97	5,23			
1.c	Wydatki budżetów gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	.	112,3	111,3	116,14	114,77	109,83	107,1	124,77			
2.	Przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę	.	56,4	59,34	49,81	53,71	48,55	47,66	56,27		wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS

	w gospodarstwie domowym [zł]											
3.	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	.	164	168	169	162	159	156	151		wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
4.	Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców	.	114,85	103,98	105,58	105,88	88,40	100	80		wzrost	GUS
5.	Zwiedzający muzea i oddziały muzealne na 1000 ludności	.	.	474,5	494,4	668,6	686,1	661,9	609,6	592,3	wzrost o 20%	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
2.3	Priorytet tematyczny 2.3. Społeczeństwo obywatelskie											
1.	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) [%]	50,75	.	.	.	43,85	-	-	-		65	PKW/GUS
2.	Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców [szt.]	.	30,32	31,6	33,2	32,5	34,5	35,0	36,3		42	Stowarzyszenie Klon/Jawor
3.	Odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz OPP [%]	.	46,2	52,2	54,7	58,1	60,65	61,09	.		60	Izba Skarbowa

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
2.4	Priorytet tematyczny 2.4. Włączenie społeczne											
1.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych [%]	.	21,3	17,7	GUS
2.	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej [%]	.	49,3	48,8	48,1	46,9	48,0	50,6	51,8	.	57	GUS
3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności	.	637	617	641	597	569	511	454	.	600	GUS
4.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym (Polska = 100)	.	76,4	75,0	76,8	78,6	78,0	76,9	78,5	.	zmiana pozycji w rankingu województw o 1 miejsce w górę	GUS
5.	Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	.	15,5	16,4	16,3	14,6	13,2	11,6	9,7	8,8	zmiana pozycji w rankingu województw o 2 miejsca w górę	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
2.5	Priorytet tematyczny 2.5. Zdrowie publiczne											
1.a	Odsetek zgonów z powodu nowotworów [%]	.	23,1	23,5	23,1	23,2	23,5	25,8	25,1	.	17	GUS
1.b	Odsetek zgonów z powodu chorób układu krążenia [%]	.	50,3	50,6	50,6	46,1	53,4	46,7	43,1	.	40	GUS
2.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	.	5,3	5,1	4,5	5,0	4,1	4,5	3,3	.	3	GUS
3.a	Przeciętne trwanie życia kobiet [lata]	.	82	82,1	82,4	82,8	82,5	83,0	83,1	.	84	GUS

3.b	Przeciętne trwanie życia mężczyzn [lata]	.	74,1	74,3	74,8	75,1	74,9	75,4	75,6		76	GUS
4.	Liczba lekarzy na 10 tys. ludności (personel pracujący ogółem)	.	35	37	38	39	41	43	44		40	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
2.6	Priorytet tematyczny 2.6. Sport powszechny											
1.	Liczba punktów zdobytych przez reprezentantów województwa podkarpackiego w systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży	.	.	4794,52	5105,74	4840,91	4871,38	5225,42	5081,48		8000	Polska Federacja Sportu Młodzieżowego
2.	Odsetek populacji mieszkańców województwa do lat 19 uczestniczącej w imprezach sportu szkolnego [%]	21,8	21,8	22,4	22,2	23,4	23,7	24,05	24,24		23,8	Zarząd Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego
3.	Młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1000 osób w wieku do lat 18 (obliczanie wskaźnika co 2 lata)	114	.	110	.	116	.	127			200	GUS
4.	Stopień wykorzystania infrastruktury sportowej w województwie (boiska uniwersalne) [%]	71	.	71	.	74	.	.			80	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
3.1	Priorytet tematyczny 3.1. Dostępność komunikacyjna											
1.a	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Warszawy [min]	.	375	370	360	336	262	250	230		200	PKP
1.b	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Krakowa [min]	.	230	191	230	209	120	110	92		80	PKP

1.c	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Przemyśla (granica państwa) [min]	.	90	89	85	85	68	67	73		50	PKP
2.a	Łączna długość czynnych linii kolejowych [km]	.	1024	1024	924	978	978	978	895		1029	GUS
2.b	Długość zelektryfikowanych eksploatowanych linii kolejowych [km]	.	355	365	355	367	367	369	369		436	GUS
3.a	Ilość odprawionych pasażerów (wyjazdy) transportem kolejowym [mln osób] (dostępność danych GUS co 5 lat)	4,929	3,175	.	.	.	5,2	GUS
3.b	Ilość odprawionych pasażerów (wyjazdy) transportem kolejowym - przewozy wewnątrz województwa (mln osób) (dostępność danych GUS co 5 lat)	3,25	2,490	.	.	.	3,7	GUS
4.a	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Tarnobrzega [min]	.	82	75	63	68	50	48,5	48		70	PKP
4.b	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Jasła [min]	.	118	90	86	84	70	68	99		70	PKP
4.c	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Zagórza [min]	.	270	239	240	197	174	183	191		120	PKP
5.	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej [mln osób]	.	54	48,2	54,7	53,4	52,6	55,5	59,6		wzrost o 10-15%	GUS
6.	Liczba obsłużonych pasażerów w portach lotniczych - przyjazdy i wyjazdy [tys.]	.	491,3	564,9	589,9	601,1	645,2	664,1	693,5		900	GUS
7.	Długość rozbudowanych dróg wojewódzkich (kat. 10t/oś) [km]	.	85,9	109,26	125,34	212,58	236,36	236,36	236,36		150	Dep. Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP
8.	Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na 100 tys. pojazdów	.	18,13	14,46	11,49	10,60	9,63	9,51	8,00		zmniejszenie do poziomu średniej krajowej	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
3.2	Priorytet tematyczny 3.2. Dostępność technologii informacyjnych											
1.	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego [%]	.	59,8	62,6	67,6	71,3	73,8	74,7	74,9		80	GUS
2.	Liczba gmin objętych systemem GIS [%]	.	.	2	21	41	60	68	77		90	PBPP
3.	Przedsiębiorstwa (powyżej 9 pracujących) posiadające własną stronę internetową [%]	.	59,4	61,4	58,8	60,3	56,5	62,5	62,7	57,3	80	GUS
4.	Średnia liczba usług świadczonych on-line przez JST w ramach PSeAP co najmniej na poziomie 3	.	.	0	0	0	0	0	197		50	Dep. Społeczeństwa Informacyjnego UMWP

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
3.3	Priorytet tematyczny 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa											
1.	Gęstość zaludnienia - MOF Rzeszowa	.	337	337	340	342	343	345	344		wzrost o 5% (352)	GUS
2.	Udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu w ogólnej liczbie podmiotów [%] - MOF Rzeszowa	.	35,31	36,71	38,51	39,58	40	41,09			wzrost o 5% (37,1)	GUS
3.	Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców -	.	958	986	1029	1062	1087	1111			wzrost o 10% (1053,8)	GUS

	MOF Rzeszowa											
4.a	Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa w ciągu roku [mln km] - MOF Rzeszowa	.	11,63	11,07	10,5 3	10,65	12,09	12,4	13,11		wzrost o 20% (13,96)	MPK, MKS
4.b	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa [mln osób] - MOF Rzeszowa	.	32,16	30,5	34,2 6	35,14	35,50	37,8	41,78		wzrost o 20% (38,59)	MPK, MKS
5.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni geodezyjnej ogółem [%]- MOF Rzeszowa	.	2,8	3,24	3,37	3,74	3,85	.			wzrost do poziomu 5%	GUS
6.	Drogi publiczne o nawierzchni twardej ulepszonej – łącznie krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminach zaliczonych do MOF [km] - MOF Rzeszowa	.	.	1424,2* 1369,1	1411 ,2	1378,9	1385,7	1411,41			1550	Dane uzyskane z gmin, zarządów dróg powiatowych, PZDW, GDDKiA oddział w Rzeszowie

*dane zebrane w procesie przygotowywania Strategii

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
3.4	Priorytet tematyczny 3.4. Funkcje obszarów wiejskich											
1.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej na wsi [%]	.	64,8	65,1	65,7	70,5	71,2	71,5	71,7		70	GUS
2.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na wsi [%]	.	43,1	44,4	45,5	54,5	55,3	55,9	56,1		48	GUS
3.	Drogi zamiejskie o twardej nawierzchni ulepszonej na 100 km2 [km]	64,5	65,9	68	69,3	70,6	71,5	72,7	73,8		65	GUS
4.a	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na wsi (polska wieś = 100)	.	76,77	76,53	76,48	76,45	76,37	76,75			80	GUS
4.b	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospo-	.	7	6,8	7,02	7,01	7,2	7,4	7,6		9	GUS

	darczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na wsi											
5.	Stopa bezrobocia osób w wieku 15 lat i więcej na wsi wg BAEL [%]	.	11,7	12,9	13,9	13,7	12,2	10,5	8,9		7	GUS
6.	Liczba gospodarstw agroturystycznych/ miejsc noclegowych	.	.	908 gosp. agr./ 7866 miejsc noclegowych	956 gosp. agr./ 8331 miejsc noclegowych	985 gosp. agr./ 8516 miejsc noclegowych.	.	.			1300 gosp. agr./ 14000 miejsc noclegowych	GUS UWAGA: Liczone SA KWATERY ! (od 2013 r)
7.	Liczba gmin uczestniczących w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi [%]*	.	32% tj.46 jst	32% tj.46 jst	61,1% tj.88 jst	66% tj.95 jst	66% tj.95 jst	75% tj.108 jst	67,36% tj. 97 jst		95%, tj.137 jst	Dep. PROW UMWP
8.	Liczba produktów tradycyjnych zarejestrowanych na liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	.	.	111	156	179	204	219	227		200	Rejestr Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
9.	Liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na wsi	.	3072	3213	3297	3389	3544	3637	3714	3625	3500	GUS

*Do programu mogą zostać włączone gminy wiejskie i miejsko – wiejskie: 144 samorządy z terenu województwa podkarpackiego (Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2011 – 2016)

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
3.5	Priorytet tematyczny 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu											
1.a	Gęstość zaludnienia – MOF Krosna	.	273	273	273	273	272	272			wzrost o 5%	GUS
1.b	Gęstość zaludnienia- MOF Mielca	.	238	238	238	238	238	238			wzrost o 5%	
1.c	Gęstość zaludnienia- MOF Przemyśla	.	213	213	213	212	211	210,12			wzrost o 5%	

1.d	Gęstość zaludnienia- MOF Stalowej Woli	.	236	236	235	234	232	232			wzrost o 5%	
1.e	Gęstość zaludnienia - MOF Tarnobrzega	.	170	170	169	168	167	166			wzrost o 5%	
2.a	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie - Krosno	.	1,6	1,6	1,58	1,56	1,55	1,53	1,51		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	GUS
2.b	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie - Przemyśl	.	1,28	1,28	1,27	1,27	1,28	1,31	1,31		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.c	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie - Mielec	.	1,34	1,34	1,34	1,33	1,33	1,33	1,32		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.d	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie – Stalowa Wola	.	1,34	1,33	1,30	1,29	1,27	1,25	1,22		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.e	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie - Tarnobrzeg	.	1,42	1,40	1,39	1,34	1,32	1,28	1,28		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
3.a.1	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%] – podkarpacki	.	39,6	38,7	38,9	38,8	39,0				.	GUS
3.a.2	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%] – Krosno	.	40	38,8	42,2	42,2	44,1				bez zmian	
3.a.3	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%] – Przemyśl	.	25,1	22,6	22,9	22,4	21,6				wzrost	
3.a.4	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%] – Mielec	.	59,5	62,6	61,3	61,3	61,8				utrzymanie	
3.a.5	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%] – Stalowa Wola	.	53,9	53,1	52,3	53,4	55,6				utrzymanie	
3.a.6	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%] – Tarnobrzeg	.	29,4	28,2	28,0	-	-				wzrost	
3.b.1	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%] – podkarpackie	.	21,1	20,7	20,7	20,6	20,6				.	GUS
3.b.2	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%] – Krosno	.	27,3	26	23,3	22,8	22,1				spadek	

3.b.3	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%] – Przemysł	.	25,5	25,1	24,5	24,3	25,7				wzrost	
3.b.4	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%] – Mielec	.	16,3	14,4	13,6	14,5	14,4				spadek	
3.b.5	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%] – Stalowa Wola	.	17,9	18,3	17,6	-	-				spadek	
3.b.6	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%] – Tarnobrzeg	.	22,3	19,3	19,4	20,3	20,6				wzrost	
3.c.1	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%] – podkarpackie	.	35,6	36,9	39,5	39,6	39,5				.	
3.c.2	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%] – Krosno	.	30,3	32,8	34,3	34,8	33,7				wzrost	
3.c.3	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%] – Przemysł	.	45,2	47,7	52,3	52,8	52,3				spadek	GUS
3.c.4	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%] – Mielec	.	22	20,9	24,9	24,0	23,6				wzrost	
3.c.5	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%] – Stalowa Wola	.	24,9	25,2	30,0	30,2	28,5				wzrost	
3.c.6	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%] – Tarnobrzeg	.	44,1	48,1	52,6	56,3	56,2				spadek	
4.a	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] – podkarpackie	.	10,7	11,3	11,4	10,2	9,2	8,04	6,8		.	
4.b	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] - Krosno	.	7,2	8,6	8,8	7,3	6,3	5,0	3,6		bez zmian	
4.c	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] - Przemysł	.	12,9	12,8	12,7	11,9	10,6	10,2	9,2		spadek do 10%	GUS
4.d	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] - Mielec	.	9,9	9,2	8,4	8,2	8,1	5,6	4,3		bez zmian	
4.e	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] – Stalowa Wola	.	8,7	9,2	9,0	7,5	5,9	4,5	4,0		bez zmian	
4.f	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] - Tarnobrzeg	.	9,2	9,9	9,7	9,1	7,9	7,1	5,9		bez zmian	
5.a	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregional-	.	130,3	129,2	114,8	101,9	114,2	137,6	132,8		powyżej 100%	GUS

	nych (gminy miejskie-Polska=100) - Krosno												
5.b	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100) - Przemyśl	.	134,0	105,2	178,1	51,2	50,4	50,7	47,0			powyżej 100%	
5.c	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100) - Mielec	.	65,6	59,2	59,4	64,0	75,9	88,0	88,8			powyżej 100%	
5.d	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100) – Stalowa Wola	.	77,3	87,0	87,2	80,6	91,9	108,0	104,6			powyżej 100%	
5.e	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100) – Tarnobrzeg	.	106,6	64,4	79,5	61,1	74,9	75,5	68,3			powyżej 100%	
6.	Przeciętny przebieg 1 wozu w ciągu doby w miejskiej komunikacji autobusowej w województwie [km] - podkarpackie	.	143	143	131	126	148	150				wzrost o 20 %	GUS
7.	Linie komunikacji miejskiej [km] - podkarpackie	.	3221	3295	3530	2967,8	2964,8	2888,7				wzrost o 5 %	GUS

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
4.1	Priorytet tematyczny 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków											
1.	Odsetek jednostek ratowniczych państwowej straży pożarnej spełniających minimalny standard wyposażenia [%]	.	28	30	30	40	48	48	52		80	Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie
2.	Odsetek jednostek ratowniczych ochotniczej straży pożarnej włączonych do krajowego systemu ratownictwa gaśniczego spełniających minimalny standard wyposażenia [%]	.	19	37	50	70	71	72	72		60	Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie
3.	Liczba ludności zabezpieczonej / chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska [tys. osób]	.	170	172,3	ok.177,7	178,18	204,59	205,19	205,19		250	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wod-

														ných
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło	
													Wartość docelowa
4.2	Priorytet tematyczny 4.2. Ochrona środowiska												
1.	Odsetek powierzchni obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości powietrza [%]	.	25	b.d.	36	6,4	9,4	62,0	42,0			utrzymanie lub zmniejszenie	Dziennik Urzędowy Woj. Podkarpackiego
2.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków [%]	.	66,2	68,7	69,9	71,5	72,4	73,4	73,9			75	GUS
3.	Odsetek wód powierzchniowych w dobrym stanie [%]	.	14,8	18,2	21,2	16,2	18,1	6,5	5,7			wzrost wartości wskaźnika	WIOŚ w Rzeszowie
4.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	.	69	b.d.	65,35	81	89	99	89			35	Dep. Ochrony Środowiska UMWP
5.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha]	.	797648	797639	800560	800704	801228	801271	801235			utrzymanie	GUS
6.	Liczba zatwierdzonych planów ochrony i planów zadań ochronnych dla form ochrony przyrody	.	.	0 ^c	0 ^c	11	13	28	55			77	RDOŚ w Rzeszowie
7.	Powierzchnia form ochrony przyrody objęta planami [km2]	.	.	0 ^c	0 ^c	1602,31	1916,53	656,99	679,98			9822,34	RDOŚ w Rzeszowie
8.	Powierzchnia obszarów form ochrony przyrody objęta ochroną czynną [km2]	.	.	738,78	905,64	905,75	906,00	906,36	906,49			1503,5	RDOŚ w Rzeszowie

L.p.	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
											Wartość docelowa	
4.3	Priorytet tematyczny 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii											
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]	.	11,1	12,9	16,1	23,4	19,8	24,3	25,7		15	GUS
2.a	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy PGE Dystrybucja S.A. Oddział Rzeszów [%]	.	.	4,61	4,58	4,55	4,12	4,24	4,01		4,5	PGE Dystrybucja SA Oddział Rzeszów (75 % pow. województwa)
2.b	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość [%]	.	.	6,32	6,47	6,56	6,20	5,93	5,60		7,5	PGE Dystrybucja SA Oddział Zamość (20 % pow. województwa)
2.c	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy TAURON Dystrybucja Oddział Tarnów [%]	.	.	5,49	5,57	5,14	4,67	4,1	4,01		5,33	TAURON Dystrybucja Oddział Tarnów
3.	Odsetek gmin posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe [%]	.	10*	6	19	28,3	41,0	59,7	.		50	PAE

*wartość szacunkowa

Legenda:

	- wartość bazowa wskaźnika
--	----------------------------

"." - zupełny brak informacji, wypełnienie jest niemożliwe lub niecelowe lub dane jeszcze nie dostępne

Podsumowanie

Wyniki prowadzonych analiz wskazują na zauważalny postęp jaki dokonał się od momentu przyjęcia *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*. O fakcie tym świadczą zauważone zmiany w wartościach wskaźników monitorujących, gdzie na ogólną liczbę 174 wskaźników, w przypadku 56 zakładana wartość została osiągnięta lub przekroczona. Skuteczność działań względem wyznaczonych celów mogą potwierdzić zmiany wskaźników w kolejnych latach, a także badania i analizy prowadzone przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne na poziomie priorytetów tematycznych.

Analizując obecne zmiany możemy stwierdzić, że realizacja *Strategii* zmierza w dalszym ciągu w dobrym kierunku, czego potwierdzeniem są pozytywne zmiany zakładanych wskaźników większości priorytetów tematycznych.

zmiana pozytywna nastąpiła w przypadku 46,55 % wskaźników (81 wskaźników)

zmiana negatywna nastąpiła w przypadku 30,46 % wskaźników (53 wskaźników)

brak zmiany wystąpił w przypadku 8,04 % wskaźników (14 wskaźników)

brak danych dotyczył 14,94 % wskaźników (26 wskaźników)

Najwięcej pozytywnych zmian można zaobserwować w odniesieniu do działań ukierunkowanych na rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki, w szczególności przemysłu nowoczesnych technologii, turystyki, społeczeństwa obywatelskiego, jakości życia w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej, zdrowia publicznego, włączenia społecznego oraz funkcji metropolitalnych Rzeszowa. Właściwy kierunek zmian można wskazać również w obszarze wsparcia dotyczącego funkcji obszarów wiejskich, zapobiegania i przeciwdziałania zagrożeniom oraz usuwania ich negatywnych skutków, a także bezpieczeństwa energetycznego i racjonalnego wykorzystania energii.

Trendy niekorzystne (spadek wartości zakładanych wskaźników) dostrzeżono w priorytetach tematycznych dotyczących: Instytucji Otoczenia Biznesu (m.in. w zakresie liczby i wartości udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych, a także liczby wykonanych usług doradczych o charakterze ogólnym, usług szkoleniowych, usług o charakterze proinnowacyjnym i w zakresie finansowania), Kultury i dziedzictwa kulturowego (m.in. w zakresie zmniejszenia się liczby czytelników bibliotek publicznych, zwiedzających muzea i oddziały muzealne, widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych).

We wszystkich dziedzinach działań strategicznych przeważają priorytety tematyczne w których dominują zmiany pozytywne. Zmiany niekorzystne występują również, jednakże są w zdecydowanej mniejszości.

III. RAMY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

W 2018 r. dochody Województwa Podkarpackiego ogółem ukształtowały się na poziomie 1 197,3 mln zł i były wyższe o 254,7 mln zł w stosunku do 2017r, tj. o 27%. Dochody bieżące wyniosły 820,7 mln zł i były wyższe o 16,4% w stosunku do 2017r., dochody majątkowe wyniosły 376,5 mln zł i były wyższe o 58,4% w stosunku do 2017r. W stosunku do 2017r. wzrosły dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE o 96,8%, dochody własne o 33%, subwencje o 4,2%.

Największy udział w zrealizowanych w 2018r. dochodach ogółem miały dochody własne 31,4% ogółu dochodów. Udział środków pochodzących z budżetu UE wyniósł 28,7%, subwencji 20,2%, dotacji celowych 19,7%.

W stosunku do roku 2017 wzrósł udział dochodów ze środków pochodzących z budżetu UE o 10,2% oraz dochodów własnych o 1,4%. Zmniejszył się natomiast udział subwencji o 4,4% oraz dotacji celowych o 7,2% w dochodach ogółem.

W 2018r. wydatki ogółem wyniosły 1 143 mln zł i były wyższe o 226,5 mln zł w stosunku do 2017r., tj. o 24%. Wydatki bieżące wyniosły 587,1 mln zł i stanowiły 51,4% wydatków ogółem (wzrost w stosunku do roku 2017 o 0,7%), wydatki majątkowe wyniosły 555,9 mln zł i stanowiły 48,6% (wzrost w stosunku do roku 2017 o 66,6%).

Główne kierunki wydatków budżetu województwa to wydatki na realizację zadań z zakresu: transportu - 56,2% ogółu wydatków (wzrost wydatków w stosunku do roku 2017 o 65,2 %), oświaty i wychowania - 6,2% ogółu wydatków (wzrost wydatków w stosunku do roku 2017 o 15 %), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego 6,2% ogółu wydatków (wzrost wydatków w stosunku do roku 2017 o 22,8 %).

W 2018r. budżet Województwa Podkarpackiego zamknął się nadwyżką w kwocie 54,2 ml zł (w 2017r. nadwyżką w kwocie 26 mln zł).

Tabela. Struktura dochodów Województwa Podkarpackiego w latach 2016-2018 (w zł)

Wyszczególnienie	2016	Struktura	2017	Struktura	2018	Struktura
Dochody bieżące w tym:	634 734 963	85,93%	704 859 200	74,78%	820 742 446	68,55%
Subwencja:	213 300 371	28,88%	228 188 179	24,21%	236 143 360	19,72%
- część oświatowa	38 109 309	5,16%	34 995 265	3,71%	33 146 746	2,77%
- część regionalna	58 184 629	7,88%	60 151 262	6,38%	61 415 508	5,13%
- część wyrównawcza	117 006 433	15,84%	133 041 652	14,11%	141 581 106	11,83%
Udział w podatkach:	193 625 893	26,21%	209 517 972	22,23%	252 241 161	21,07%
- CIT	144 620 569	19,58%	155 872 895	16,54%	191 894 084	16,03%
- PIT	49 005 324	6,63%	53 645 077	5,69%	60 347 077	5,04%
Dotacje za zadania bieżące	148 017 679	20,04%	222 673 209	23,62%	233 729 537	19,52%
Pozostałe dochody bieżące	79 791 021	10,80%	44 479 840	4,72%	98 628 389	8,24%
Dochody majątkowe w tym:	103 917 041	14,07%	237 764 047	25,22%	376 537 001	31,45%
Dotacje na inwestycje	84 260 104	11,41%	212 865 332	22,58%	365 646 382	30,54%

Pozostałe dochody majątkowe	15 262 305	2,07%	20 893 015	2,22%	5 066 419	0,42%
Rezerwa subwencji na drogi	4 394 632	0,59%	4 005 700	0,42%	5 824 200	0,49%
Dochody ogółem w tym:	738 652 005	100%	942 623 247	100%	1 197 279 447	100%
bieżące	634 734 963	85,93%	704 859 200	74,78%	820 742 430	68,55%
majątkowe	103 917 041	14,07%	237 764 047	25,22%	376 537 017	31,45%

Informacja w zakresie przedsięwzięć

Na koniec 2018 r. w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018-2042 ujętych było 127 przedsięwzięć wieloletnich, w tym do realizacji w ramach programów unijnych 80 przedsięwzięć (na koniec 2017r. 74 przedsięwzięcia), z tego m.in.: 30 to przedsięwzięcia drogowe, 16 przedsięwzięcia edukacyjne, 8 przedsięwzięć z zakresu promocji, 6 przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia i polityki społecznej, 3 przedsięwzięcia kulturalne, 3 przedsięwzięcia kolejowe, 2 przedsięwzięcia informatyczne.

W roku 2018 rozpoczęto realizację 24 przedsięwzięć, a zakończono realizację 31.

Zadłużenie Województwa Podkarpackiego na koniec 2018 roku wyniosło 195.920.000 zł, z tego z tytułu:

- zaciągniętych kredytów długoterminowych 4.000.000 zł,
- zaciągniętej pożyczki w Banku Rozwoju Rady Europy – 143.920.000,
- wyemitowanych obligacji – 48.000.000 zł,

i zmniejszyło się w stosunku do roku 2017 o kwotę 33.560.000 zł tj. o spłatę zadłużenia dokonaną w 2018r.

Tabela 4. Struktura wydatków Województwa Podkarpackiego w latach 2016-2018 wg działów klasyfikacji budżetowej (w zł)

Tabela. Struktura wydatków Województwa Podkarpackiego w latach 2016-2018 wg działów klasyfikacji budżetowej (w zł)

Wyszczególnienie	2016	Struktura	2017	Struktura	2018	Struktura
010 Rolnictwo i łowiectwo w tym:	65 905 901	10,73%	93 699 398	10,22%	36 110 021	3,16%
- majątkowe	18 118 237		46 055 972		8 190 344	
050 Rybołówstwo i rybactwo w tym:	491 791	0,08%	452 356	0,05%	471 299	0,04%
- majątkowe	15 635		0		0	
150 Przetwórstwo Przemysłowe w tym:	11 660 307	1,90%	14 792 046	1,61%	11 689 798	1,02%
- majątkowe	7 745 702		250 000		6 221 986	
500 Handel w tym:	168 494	0,03%	226 712	0,02%	236 200	0,02%
- majątkowe	0		0		0	
600 Transport i łączność w tym:	185 133 838	30,15%	389 119 715	42,45%	642 787 129	56,23%
- majątkowe	38 135 675		231 160 470		464 084 905	

630 Turystyka w tym:	897 093	0,15%	573 756	0,06%	1 234 886	0,11%
- <i>majątkowe</i>	127 134		10 000		174 163	
700 Gospodarka mieszkaniowa w tym:	1 851 729	0,30%	1 232 050	0,13%	639 896	0,06%
- <i>majątkowe</i>	185 659		218 020		400 159	
710 Działalność usługowa w tym:	7 000 711	1,14%	17 847 280	1,95%	30 006 128	2,63%
- <i>majątkowe</i>	1 848 241		4 825		0	
720 Informatyka w tym:	8 870 683	1,44%	9 363 864	1,02%	5 350 837	0,47%
- <i>majątkowe</i>	685 985		4 330 066		256 554	
730 Nauka w tym:	179 312	0,03%	225 486	0,02%	560 718	0,05%
- <i>majątkowe</i>	98 737		0		107 600	
750 Administracja publiczna w tym:	115 078 392	18,74%	114 977 751	12,54%	139 147 621	12,17%
- <i>majątkowe</i>	17 249 088		10 095 385		22 540 169	
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa w tym:	0	0,00%	0	0,00%	927 917	0,08%
- <i>majątkowe</i>	0		0		0	
752 Obrona narodowa w tym:	3 000	0,00%	5 000	0,00%	0	0,00%
- <i>majątkowe</i>	0		0		0	
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w tym:	903 928	0,15%	1 038 652	0,11%	1 255 201	0,11%
- <i>majątkowe</i>	748 303		709 595		935 601	
757 Obsługa długu publicznego w tym:	8 177 986	1,33%	7 239 001	0,79%	6 240 822	0,55%
- <i>majątkowe</i>	0		0		0	
758 Różne rozliczenia w tym:	0	0,00%	0	0,00%	302 285	0,03%
- <i>majątkowe</i>	0		0		0	
801 Oświata i wychowanie w tym:	45 790 711	7,46%	61 642 053	6,73%	70 885 290	6,20%
- <i>majątkowe</i>	77 725		260 506		2 821 029	
803 Szkolnictwo wyższe w tym:	1 566 749	0,26%	1 669 386	0,18%	1 402 300	0,12%
- <i>majątkowe</i>	1 055 818		986 631		1 149 974	

851 Ochrona zdrowia w tym:	50 265 436	8,18%	82 260 038	8,97%	45 589 290	3,99%
- majątkowe	22 416 972		31 348 704		39 296 024	
852 Pomoc społeczna w tym:	8 340 257	1,36%	9 943 044	1,08%	24 477 334	2,14%
- majątkowe	294 861		537 314		1 081 094	
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w tym:	31 866 305	5,19%	36 948 712	4,03%	37 157 903	3,25%
- majątkowe	4 323 882		4 140 823		719 172	
854 edukacyjna opieka wychowawcza w tym:	3 152 651	0,51%	4 883 696	0,53%	4 880 736	0,43%
- majątkowe	410 000		10 000		50 000	
855 Rodzina w tym:	0	0,00%	5 455 116	0,60%	5 299 046	0,46%
- majątkowe	0		0		0	
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w tym:	1 294 691	0,21%	1 154 104	0,13%	1 011 797	0,09%
- majątkowe	318 897		84 102		59 993	
921 Kultura i ochrona dziedzictwa naturalnego w tym:	60 573 179	9,86%	57 660 803	6,29%	70 794 660	6,19%
- majątkowe	5 046 959		3 367 728		7 699 943	
925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody w tym:	1 575 860	0,26%	1 158 916	0,13%	1 424 003	0,12%
- majątkowe	208 599		0		63 219	
926 Kultura fizyczna w tym:	3 380 254	0,55%	3 027 000	0,33%	3 165 776	0,28%
- majątkowe	79 758		190 053		47 950	
Wydatki ogółem w tym:	614 129 254	100%	916 595 935	100%	1 143 048 893	100%
bieżące	494 937 387	80,59%	582 835 740	63,59%	587 149 014	51,37%
majątkowe	119 191 866	19,41%	333 760 195	36,41%	555 899 879	48,63%

IV. REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2007–2013

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpacie 2020)
1.	Realizacja zadań związanych z rozliczeniami finansowymi i odzyskiwaniem środków od beneficjentów oraz nadzór nad Centralnym Rejestrem umów w ramach RPO WP na lata 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Realizacja polityki wyjścia w zakresie instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
3.	Koordinacja procesu zamknięcia RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Ad.1. Realizacja zadań związanych z rozliczeniami finansowymi i odzyskiwaniem środków od beneficjentów oraz nadzór nad Centralnym Rejestrem umów w ramach RPO WP na lata 2007–2013

Celem realizacji zadania jest m. in. windykacja od beneficjentów środków finansowych przypisanych do zwrotu na podstawie decyzji przekazanych przez departamenty Urzędu w zakresie RPO WP 2007–2013, realizacja płatności środków na rzecz beneficjentów w wyniku ostatecznych rozstrzygnięć spraw sądowo-administracyjnych, rozliczanie zwrotów dokonanych przez beneficjentów i weryfikacja poprawności naliczonych kwot odsetek oraz nadzór nad Centralnym Rejestrem umów w ramach RPO WP na lata 2007-2013.

Wobec beneficjentów, którzy nie zgodzili się z wydanymi decyzjami zwrotowymi, w wyniku odwołań wszczęte zostały postępowania sądowo-administracyjne i obecnie dotyczą 24 projektów oraz jednocześnie prowadzone są 3 postępowania upadłościowe. W ramach tego zadania 17 postępowań zakończyło się odzyskaniem środków. Kwota odzyskanego dofinansowania ze środków europejskich i budżetu państwa w odniesieniu do zakończonych postępowań wynosi 3 522 376,75 zł. Łączna kwota odzyskanych środków w sprawach zakończonych i niezakończonych obejmująca dofinansowanie z EFRR, budżetu państwa oraz odsetek i opłat prolongacyjnych wynosi 5 479 229,07 zł.

Ad.2. Realizacja polityki wyjścia w zakresie instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach RPO WP 2007–2013

Realizowana polityka wyjścia z instrumentów inżynierii finansowej pozostałych po realizacji RPO WP 2007–2013 ma na celu prawidłowe gospodarowanie środkami wycofanymi od dotychczasowych pośredników finansowych.

W celu dalszego zarządzania i dysponowania ww. środkami z dotychczasowymi pośrednikami finansowymi podpisano 14 aneksów do umów zwanych Umowami „Strategia Wyjścia”, które określiły zasady czasowego przekazania w zarządzanie wkładów finansowych oraz wszystkich przychodów związanych z obrotem tymi środkami. Umowy „Strategia Wyjścia” regulują szczegółowe zasady, tryb i warunki zarządzania przekazanym wkładem finansowym po zakończeniu realizacji Projektu oraz zasady jego zwrotu. Aktualnie trzy fundusze poręczeniowe i sześć funduszy pożyczkowych przystąpiły do etapu wycofywania wolnych środków na rachunek założony w Banku Gospodarstwa Krajowego. Łączna kwota wycofywanych środków od wszystkich pośredników finansowych szacowana jest na około 120 mln zł.

Ad.3. Koordynacja procesu zamknięcia RPO WP 2007–2013

W dniu 27 lipca 2018 r. Komisja Europejska przesłała „closure letter” – list zamknięcia RPO WP 2007–2013. Zgodnie z informacją przekazaną publicznie przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, saldo końcowe dla RPO WP 2007–2013 zostało wypłacone przez Komisję Europejską na rachunek Ministra Finansów w dniu 6 sierpnia 2018 r. w wysokości 59 939 347,85 EUR. Fakt ten oznacza, że pełna alokacja dla RPO WP na lata 2007–2013 w wysokości 1 198 786 957,00 EUR została wypłacona Państwu Członkowskiemu. Wypłata pełnego salda końcowego oznacza, że IZ RPO WP 2007-2013 wykorzystwała wszystkie dostępne środki w Programie.

REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Zgodnie z zapisami art. 25 ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1307, 1669.), za prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) jest Zarząd Województwa Podkarpackiego. Realizacja RPO WP 2014-2020 jest jednym z zadań wynikających z art. 14 ustawy o samorządzie województwa, a także odzwierciedla cele i priorytety *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020*.

RPO WP 2014-2020 jest dokumentem określającym obszary oraz szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa podejmują lub mają zamiar podjąć w celu wzmocnienia i efektywnego wykorzystania gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa, przy zastosowaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Formułuje on ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

W ramach systemu instytucjonalnego RPO WP 2014-2020 funkcjonują następujące instytucje:

- Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 (IZ RPO WP) jednocześnie pełniąc funkcję Instytucji Certyfikującej – Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014–2020 realizuje zadania (2018 r.) poprzez:

- Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym – koordynacja RPO WP 2014-2020, wdrażanie OP X,
- Departament Wspierania Przedsiębiorczości – wdrażanie OP I,
- Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego – wdrażanie OP II-VI,
- Departament Rozwoju Regionalnego – pełniący funkcję Instytucji Certyfikującej,
- Departament Organizacyjno-Prawny – funkcja wspomagająca wdrażanie OP X, obsługa Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI),
- Departament Budżetu i Finansów – obsługa finansowa RPO WP 2014–2020 w zakresie środków krajowych,
- Departament Kontroli – kontrola finansowa beneficjentów RPO WP 2014–2020, kontrola beneficjentów OP X,
- Koordynator ds. środowiska w ramach IZ RPO WP 2014–2020 – wsparcie merytoryczne w zakresie aspektów ochrony środowiska.
- Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie (IP WUP) - wdrażanie OP VII-IX,

- Instytucja Pośrednicząca – Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (IP ZIT) – realizacja projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

W zakresie systemu realizacji opracowane zostały dokumenty warunkujące właściwe wdrażanie Programu, m.in. Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zatwierdzona przez ZWP 25.08.2015 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 23.10.2018 r.), Opis Funkcji i Procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zatwierdzony przez ZWP 25.08.2015 r., Instrukcja realizacji projektów w osi priorytetowej X Pomoc techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez ZWP 07.07.2015 r. (aktualizacja dokumentu: 06.11.2018 r.).

Stan realizacji RPO WP 2014-2020

Źródłem prezentowanych danych są raporty wygenerowane z SL2014 według stanu na 31.12.2018 r. Do obliczeń przyjęto kurs Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 28.12.2018 r. (1 EUR = 4,3028 PLN). Wartości liczbowe wyrażone jako % zostały wyliczone w stosunku do alokacji Programu uwzględniającej rezerwę wykonania.

RPO WP 2014-2020 realizowany jest przy udziale środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), o łącznej wysokości 2 114 243 760 EUR (9 097 168 050,53 PLN), z czego wartość środków EFRR wynosi 1 519 517 194 EUR (6 538 178 582,34 PLN), zaś wartość środków EFS – 594 726 566 EUR (2 558 989 468,18 PLN).

Numer i nazwa osi priorytetowej	Alokacja UE ogółem (alokacja z rezerwą wykonania) [EUR]
I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	374 372 710
II. Cyfrowe Podkarpackie	81 039 212
III. Czysta energia	253 741 612
IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	186 159 639
V. Infrastruktura komunikacyjna	406 382 648
VI. Spójność przestrzenna i społeczna	217 821 373
Suma EFRR	1 519 517 194
VII. Regionalny rynek pracy	227 385 570
VIII. Integracja społeczna	169 088 779
IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	128 549 197
X. Pomoc techniczna	69 703 020
Suma EFS	594 726 566
Razem:	2 114 243 760

Ogłoszone nabory wniosków

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. ogłoszonych zostało 183 naborów wniosków na kwotę ogółem 8 518 376 267,26 PLN. W ramach EFRR ogłoszono 107 naborów na kwotę ogółem 6 645 885 753,67 PLN (UE: 6 623 099 690,53 PLN). W zakresie EFS uruchomiono dotychczas 76 naborów na kwotę ogółem 1 872 490 513,59 PLN (UE: 1 740 902 040,46 PLN). Jednocześnie wkład UE w ogłoszonych dotychczas naborach wyniósł 8 364 001 730,99 PLN, co stanowi 91,94 % alokacji RPO WP (alokacja z rezerwą wykonania).

Wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie

Do końca 2018 r. beneficjenci złożyli 4 862 wnioski poprawne formalnie w ramach, których wysokość wkładu UE wyniosła 10 553 460 552,53 PLN (116,01% alokacji RPO WP). W ramach EFRR złożono 2 667 wniosków poprawnych formalnie o łącznej wartości wkładu UE 7 319 210 681,51 PLN, co stanowi 111,95% alokacji EFRR. W ramach EFS 2 195 wniosków poprawnych formalnie o łącznej wartości wkładu UE 3 234 249 871,02 PLN zaangażowało 126,39% alokacji EFS.

Wnioski wybrane do dofinansowania

W wyniku przeprowadzonych naborów wybranych do dofinansowania zostało 2 577 wniosków, dla których wkład UE wyniósł 6 521 688 046,08 PLN (71,69% alokacji RPO WP). W ramach EFRR wybrano do dofinansowania 1 437 wniosków o łącznej wartości wkładu UE 4 876 378 043,74 PLN, co stanowi 74,58% alokacji dla EFRR. Natomiast w zakresie EFS do dofinansowania wyłoniono 1 140 wniosków o łącznej wartości wkładu UE 1 645 310 002,34 PLN (64,30% alokacji EFS).

Zawarte umowy / decyzje o dofinansowanie projektów

Do dnia 31.12.2018 r. z beneficjentami podpisano 2 300 umów/decyzji o dofinansowanie projektów, dla których wkład UE wyniósł 5 887 889 931,91 PLN (64,72% alokacji RPO WP). W zakresie EFRR podpisano 1 265 umów/decyzji o łącznej wartości wkładu UE 4 365 580 487,62 PLN (66,77% alokacji EFRR). W ramach EFS podpisano 1 035 umów/decyzji o dofinansowaniu o łącznej wartości wkładu UE 1 522 309 444,29 PLN (59,49% alokacji EFS).

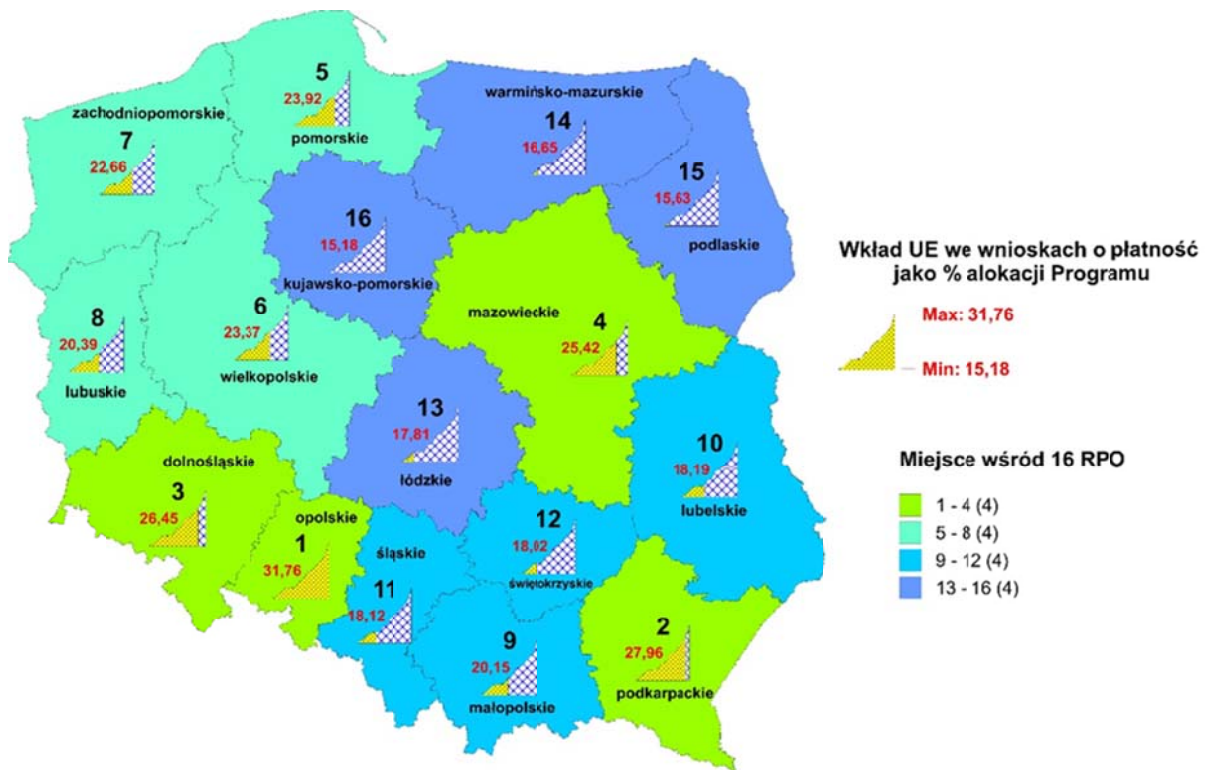
Wnioski o płatność beneficjentów i płatności na rzecz beneficjentów

Do końca 2018 r. beneficjenci złożyli 9 204 wnioski o płatność na kwotę wkładu UE 2 543 440 213,25 PLN (27,96% alokacji RPO WP). W ramach EFRR w analizowanym okresie złożono 4 146 wniosków o płatność o łącznej wartości wkładu UE 1 800 363 175,41 PLN (27,54% alokacji EFRR). W zakresie EFS liczba złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność wynosi 5 058 (wkład UE 743 077 037,84 PLN, co stanowi 29,04% alokacji EFS).

Do dnia 31.12.2018 r., Beneficjentom wypłacono środki w wysokości 3 116 089 677,30 PLN, z czego środki UE stanowiły 2 969 518 648,11 PLN (łącznie ze środkami PT).

Wg stanu na 31.12.2018 r., na poziomie kraju województwo podkarpackie plasuje się na 2 miejscu pod względem wartości wkładu UE we wnioskach o płatność, jako % alokacji (27,96% - 9 204 wniosków).

Mapa. Wkład UE w zatwierdzonych wnioskach o płatność jako % alokacji Programu.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie SL2014 – stan na dzień 31.12.2018 r.

Certyfikacja

W ramach 56 wniosków o płatność przekazanych przez IC RPO WP do KE, zadeklarowano kwotę UE 2 233 410 343,52 PLN (523 186 668,41 EUR) – 24,55% alokacji RPO WP, z czego w zakresie EFRR przekazano 27 wniosków o płatność na kwotę 1 593 370 912,33 PLN (373 709 629,75 EUR) – 24,37% alokacji RPO WP, natomiast w ramach EFS przekazano 29 wniosków o płatność na kwotę 640 039 431,19 PLN (149 477 038,66 EUR) – 25,01% alokacji RPO WP.

Do dnia 31.12.2018 r. KE zrefundowała środki w wysokości 422 518 659,55 EUR (1 800 930 088,77 PLN).

Zasada automatycznego anulowania zobowiązań (n+3)

Minimalny próg certyfikacji dla RPO WP 2014-2020 wymagany dla realizacji zasady n+3 na koniec 2018 r. wynosił 291 796 099 EUR. Do końca 2018 r. udało się osiągnąć poziom realizacji wskaźnika wynikającego z zasady anulowania zobowiązań na poziomie 179,30% (kwota wkładu UE certyfikowanego do KE w ramach RPO WP 2014-2020 w ujęciu narastającym na koniec 2018 r. wyniosła 523 186 668,41 EUR).

Rezerwa i ramy wykonania

Część alokacji RPO WP (6%) została ujęta na tzw. rezerwę wykonania. W przypadku RPO WP jest to zatem ponad 126 mln EUR (niespełna 550 mln zł). Środki te mogą zostać uruchomione wówczas, gdy w poszczególnych osiach priorytetowych na koniec 2018 r. spełnione zostaną tzw. ramy wykonania, tzn. osiągnięte zostaną minimalne wymagania w zakresie wartości wskaźników postępu finansowego i rzeczowego. Dotychczasowe działania IZ związane z realizacją Programu nastawione były na osiągnięcie ram wykonania i tym samym uzyskanie rezerwy wykonania. Ustalając harmonogramy naborów

w kolejnych latach, w pierwszej kolejności planowano przeprowadzanie konkursów z zakresu realizującego wskaźniki objęte ramami wykonania. W szczególności w 2018 roku wszelkie działania

IZ skoncentrowane były na sprawnej kontraktacji oraz rozliczaniu tych projektów. W przypadku RPO WP ramy wykonania obejmują 32 wskaźniki (20 wskaźników produktu, 3 KEW oraz 9 wskaźników finansowych) i na koniec 2018 roku wszystkie zostały osiągnięte. Tym samym w ramach RPO WP 2014-2020 zachowano pełną pulę alokacji, przypisaną do rezerwy wykonania Programu.

Projekty pozakonkursowe

Szacowana wartość alokacji przeznaczonej na projekty pozakonkursowe (EFRR i EFS) wynosi 2 426 524 213,75 PLN i stanowi 26,74% alokacji Programu (alokacja wg kursu na koniec 2018 r.)

Do końca 2018 r. ze środków EFRR zakontraktowano 48 (z zaplanowanych 73) projektów pozakonkursowych. łączna wartość dofinansowania tych projektów wynosi 1 567 227 551,79 PLN (w tym 9 projektów ZIT), co stanowi 66,65% alokacji środków EFRR dla trybu pozakonkursowego w ramach RPO WP 2014-2020.

Instrumenty finansowe

W ramach RPO WP instrumenty finansowe wdrażane są w trybie pozakonkursowym, przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK): w ramach poddziałania 1.4.2 Instrumenty finansowe (EFRR), wartość dofinansowania projektu wynosi 193 681 536,65 PLN (odbiorcom ostatecznym wypłacono

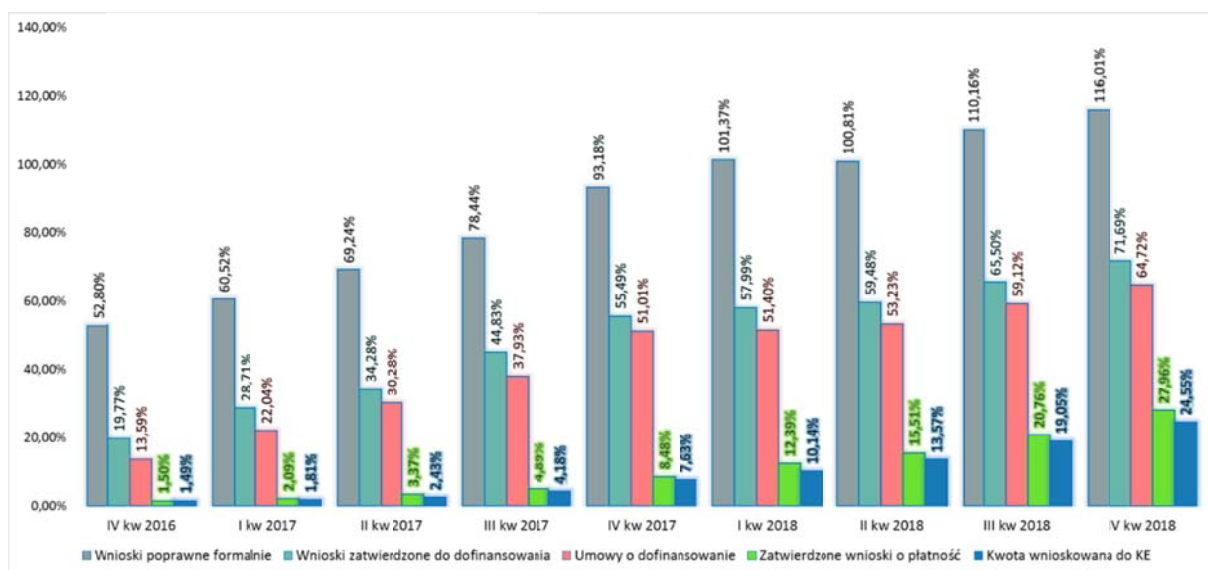
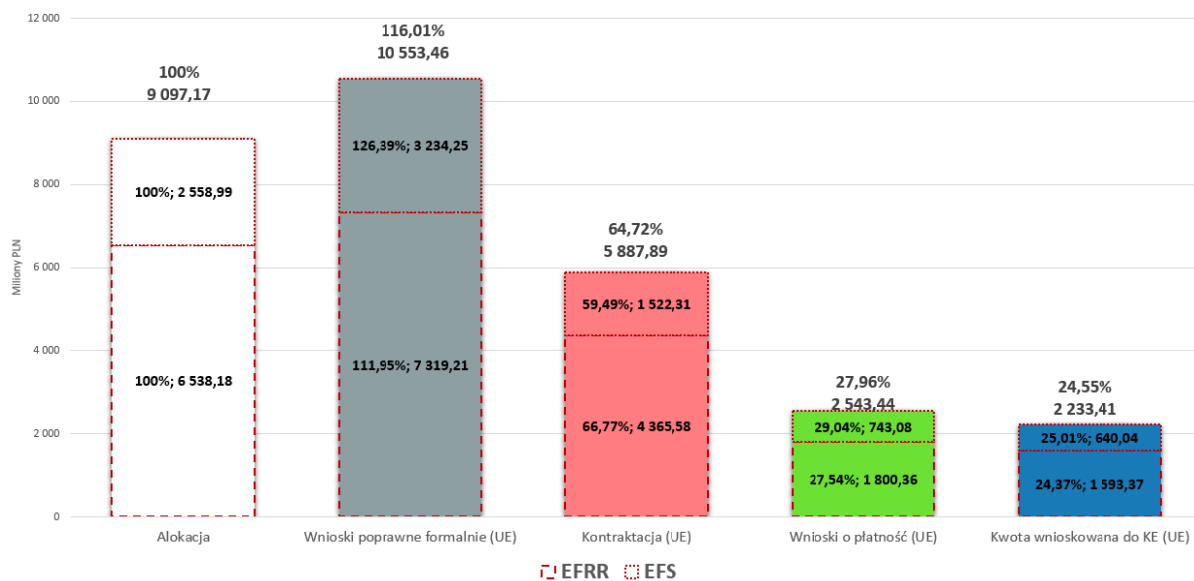
235 pożyczek z dofinansowaniem UE 29,5 mln PLN) oraz w ramach działania 7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (EFS), wartość dofinansowania z EFS wynosi 24 814 910,99 PLN (odbiorcom ostatecznym wypłacono 3 pożyczki z dofinansowaniem 0,2 mln PLN).

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

Na realizację instrumentu ZIT w obszarze EFRR (osie I-VI) przeznaczono kwotę 335 413 388,08 PLN, a w obszarze EFS (osie VII-IX) przeznaczono kwotę 32 427 699,00 PLN. łącznie na realizację instrumentu ZIT wydzielono kwotę 367 841 087,08 PLN.

Do końca 2018 r. zakontraktowano 9 projektów na łączną wartość dofinansowania z EFRR 221 347 328,73 PLN. 4 kolejne wnioski oczekiwały na kontraktację. W 2019 roku planowane jest złożenie 4 kolejnych wniosków o dofinansowanie, o szacowanej wartości dofinansowania z EFRR w kwocie 106 365 523,06 PLN.

Podsumowanie stanu wdrażania RPO WP 2014 – 2020 na koniec 2018 r.

Realizacja zadań w zakresie podmiotu wdrażającego/instytucji pośredniczącej dla działań delegowanych w ramach *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020*

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań w zakresie podmiotu wdrażającego/instytucji pośredniczącej dla działań delegowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Priorytetem Programu jest poprawa konkurencyjności sektora rolnego z jednoczesnym uwzględnieniem celów środowiskowo-klimatycznych. Przede wszystkim wspierana jest restrukturyzacja i modernizacja gospodarstw rolnych oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Istotnym elementem Programu są działania wspierające modernizację gospodarstw rolnych.

Samorząd Województwa w zakresie działań delegowanych wdraża poszczególne poddziałania/typy operacji w ramach trzech działań, tj.:

1. Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa:
 - scalanie gruntów
2. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich:
 - wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii:
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - budowa lub modernizacja dróg lokalnych,
 - wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury:
 - inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne,
 - kształtowanie przestrzeni publicznej,
 - inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów,
 - wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej:
 - ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego,
3. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER:
 - wsparcie przygotowawcze,
 - wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
 - przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania,
 - wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji.

Limity środków przyznanych dla województwa podkarpackiego w ramach poszczególnych działań, poddziałań, typów operacji określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2015 r. w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

skich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1755 z późn. zm.). Łączny budżet przeznaczony na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 wynosi ponad 13,6 mld euro, co stanowi ok. 57,2 mld zł, natomiast budżet dla województwa podkarpackiego wynosi blisko 761 mln zł⁵⁰ i jest to alokacja najwyższa w kraju.

Realizacja poszczególnych działań wdrażanych przez samorząd województwa w ramach PROW w 2018 roku przedstawia się następująco:

Scalanie gruntów

Z uwagi na strukturę agrarną, Podkarpacie dysponuje najwyższą alokacją w skali całego kraju. Pomoc przyznawana jest na operacje w zakresie prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego. Jej beneficjentami są starostowie.

W terminie od 2 stycznia 2018 r. do 19 stycznia 2018 r. ogłoszony został drugi nabór wniosków, w ramach którego złożonych zostało 5 wniosków o przyznanie pomocy. W dniu 7 czerwca 2018 roku podpisano ze wszystkimi aplikującymi beneficjentami umowy o dofinansowanie.

Całkowity koszt realizacji wszystkich 5 operacji wynosi 27 104 251,91 zł, z czego wartość dofinansowania to 27 104 251,91 zł (w tym EFRROW 17 246 431,00 zł). Pomoc trafi do 3 powiatów (jarosławski, przemyski, rzeszowski). Łączna powierzchnia scalanych gruntów wyniesie ponad 2 323,27 ha, a scalenia zostaną przeprowadzone w 5 miejscowościach. Liczba gospodarstw uczestniczących w scaleniu to 731.

W 2018 roku został również ogłoszony trzeci nabór wniosków, który trwał od 25 lipca 2018 r. do 31 sierpnia 2018 r. W ramach naboru złożonych zostało 13 wniosków o przyznanie pomocy. O pomoc ubiegało się 3 powiaty. Do 31 grudnia 2018 r. podpisano 10 umów, pozostałe zawierane są od początku 2019 r. Łącznie zostanie podpisanych 13 umów z 3 beneficjentami na łączną kwotę 68 636 776,46 zł, z czego wartość dofinansowania to 68 636 776,46 zł (w tym EFRROW 43 671 211,00 zł). Łączna powierzchnia scalanych gruntów wyniesie około 5 700 ha. Liczba gospodarstw uczestniczących w scaleniu wynosi 1 493. Planowanych do budowy jest 110,21 km dróg, natomiast przebudowanych ma być około 114,28 km.

Po przeprowadzonych trzech naborach (pierwszy przeprowadzony w 2016 r.) zakontraktowane środki wyniosą ponad 233 mln zł. Łączny obszar scalonych gruntów wyniesie ponad 21 300 ha. Według założeń w ramach realizacji PROW 2014–2020 w województwie podkarpackim, łącznie scalaniem objętych zostanie ok. 30 tys. ha.

Budowa lub modernizacja dróg lokalnych

Pomoc w ramach działania przyznawana jest na operacje w zakresie budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych. Jej beneficjentem może być gmina, związek międzygminny, powiat oraz związek powiatów.

Nabór wniosków odbywał się w 2016 r. Zawarto 138 umów o wartości całkowitej 107 695 730,12 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 67 599 313,41 zł. Na inwestycje związane z budową, przebudową lub zmianą nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych otrzymało dofinansowanie 12 powiatów oraz 58 gmin, przebudowanych zostanie blisko 260 km dróg.

⁵⁰ wg kursu euro 4,2916 zł. O przeliczeniu limitu wyrażonego w euro na zł decyduje kurs euro Europejskiego Banku Centralnego podany w przedostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym zawierana jest umowa.

Rok 2018 to kontynuacja realizacji działania. W terminie do 31 grudnia 2018 roku wpłynęło 148 wniosków o płatność o wartości całkowitej 106 339 633,94 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 66 250 939,07 zł. W ramach prowadzonych procedur zrealizowano 143 płatności na kwotę 102 756 991,12 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW wynosi 63 949 818,03 zł.

Zakończonych zostało 131 operacji o wartości całkowitej 101 056 392,02 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 62 925 347,03 zł.

Gospodarka wodno-ściekowa

Działanie ma na celu rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Uzbrojenie terenu w tę infrastrukturę umożliwi inwestowanie, co z kolei pozwala na powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze turystycznym, rekreacyjnym, uzdrowiskowym oraz małym przetwórstwie rolno-spożywczym.

Pomoc przyznawana jest na operacje w zakresie dotyczącym budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków.

W ramach naboru, który odbywał się w 2017 roku złożonych zostało 78 wniosków o przyznanie pomocy. Łączna wartość złożonych aplikacji wyniosła 250 752 419,08 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 122 408 327,00 zł. Weryfikacja wniosków oraz limit środków pozwoli ostatecznie na zawarciu 65 umów o wartości 194 568 959,47 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 94 918 147,00 zł. Jeden z beneficjentów rozwiązał umowę o przyznanie pomocy.

W 2018 r. trwała realizacja operacji w ramach przedmiotowego działania, w tym kontynuacja wypłaty środków. Do końca czwartego kwartału 2018 r. zostało złożonych 55 wniosków o płatność o wartości całkowitej 160 145 552,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 45 562 700,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 39 płatności na kwotę 72 036 917,57 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW wynosi 33 438 327,47 zł. Zakończonych zostało 17 operacji o wartości całkowitej 41 728 987,46 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 19 610 427,39 zł.

Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów

Pomoc na tego typu operacje obejmuje budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów.

W wyniku ogłoszonego naboru w 2017 r. zostało złożonych 9 wniosków o przyznanie pomocy. Łączna wartość złożonych wniosków wynosi 14 757 205, 88 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 8 090 766, 00 zł. W ramach targowisk zawarto 9 umów na łączną wartość 14 395 796,13 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 8 090 766,00 zł.

Rok 2018 to kontynuacja realizacji działania. Zostało złożonych 3 wnioski o płatność o wartości całkowitej 5 835 841,26 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 2 435 156,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 2 płatności na kwotę 3 355 841,26 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW wynosi 1 435 324,00 zł. Zakończone zostały 2 operacje o wartości całkowitej 3 355 841,26 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 1 435 324,00 zł.

Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne

Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje budowę, przebudowę lub wyposażanie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury.

Termin składania wniosków obejmował okres od 2.05.2018 r. do 22.06.2018 r. Złożonych zostało 55 wniosków na kwotę 31 033 717,66 zł mln zł, z czego wnioskowany poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 17 421 001,00 zł. Po wstępnej weryfikacji do następnego etapu konkursu przeszło 26 wniosków, dla których wnioskowane dofinansowanie wynosi 9 052 257,00 zł.

Po zakończeniu procesu weryfikacji wniosków z wnioskodawcami zostaną podpisane umowy do wysokości dostępnego limitu.

Kształtowanie przestrzeni publicznej

Pomoc przyznawana jest na operacje z zakresu kształtowania przestrzeni publicznej zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego. Jej beneficjentami są gminy.

Termin składania wniosków obejmował okres od 2 maja 2018 r. do 22 czerwca 2018 r. W wyniku zakończonego naboru zostało złożonych 41 wniosków o przyznanie pomocy. Łączna wartość przedłożonych aplikacji wynosi 24 569 101,53 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 14 615 280,53 zł.

Po wstępnej weryfikacji do następnego etapu konkursu przeszło 34 wnioski, których wnioskowane dofinansowanie wynosi 11 603 624,53 zł. Po zakończeniu procesu weryfikacji wniosków z wnioskodawcami zostaną podpisane umowy do wysokości dostępnego limitu.

Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego

Pomoc jest przyznawana w zakresie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej.

Termin składania wniosków obejmował okres od 2.05.2018 r. do 22.06.2018 r. W wyniku zakończonego naboru zostało złożonych 9 wniosków o przyznanie pomocy. na kwotę 5 374 984,07 zł, z czego wnioskowany poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 3 101 153,00 zł.

Po wstępnej weryfikacji do następnego etapu konkursu przeszło 6 wniosków, których wnioskowane dofinansowanie wynosi 2 587 493,00 zł. Po zakończeniu procesu weryfikacji wniosków z wnioskodawcami zostaną podpisane umowy do wysokości dostępnego limitu

Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER

Celem inicjatywy jest przede wszystkim budowanie kapitału społecznego wsi poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) wspierany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) jest wdrażany przez Lokalne Grupy Działania (LGD), które są rodzajem partnerstwa tworzonego na obszarach wiejskich, zrzeszającego przedstawicieli lokalnych organizacji (z sektora publicznego, gospodarczego i społecznego) oraz mieszkańców danego obszaru wyznaczonego granicą gmin członkowskich.

W województwie podkarpackim funkcjonuje 26 LGD, które obejmują swoim zasięgiem obszar województwa podkarpackiego i trzech gmin województwa małopolskiego. Skupiają łącznie 1 524 661 mieszkańców. Budżet poszczególnych LGD jest zróżnicowany i zależy od wielkości obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (LSR). Kwota pomocy wynosi od 5,5 mln zł w przypadku LGD, której liczba ludności jest najmniejsza i wynosi ponad 36 tys. mieszkańców. Kwota proporcjonalnie wzrasta do ponad 14 mln zł dla obszaru LSR którego liczba ludności wynosi blisko 110 tys. mieszkańców. LGD dysponują łącznie budżetem w wysokości 222 939 521,49 zł.

Głównym zadaniem LGD jest wybór operacji do finansowania w ramach budżetu określonego w LSR oraz ustalanie kwoty wsparcia. LGD dokonują wyboru operacji na podstawie opracowanych przez siebie kryteriów wyboru operacji. Ważnym zadaniem jest również aktywizacja społeczności lokalnej oraz udzielanie doradztwa potencjalnym beneficjentom.

Poddziałanie „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”

W wyniku przeprowadzonego konkursu na wybór Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność, zostały zawarte umowy o warunkach i sposobie realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Zawarcie powyższych umów umożliwiło LGD ogłoszenie naborów wniosków o przyznanie pomocy realizujących zapisy zawarte w Lokalnej Strategii Rozwoju.

Do dnia 31 grudnia 2018 r. lokalne grupy działania w ramach swoich budżetów przedłożyły do Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich 1 310 wniosków o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Łączna wartość złożonych wniosków wynosi 259 334 534,46 zł, z czego wartość dofinansowania to 170 511 606,22 zł (w tym EFRROW 108 535 006,95 zł).

Wnioski złożone w poszczególnych zakresach w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020 wg stanu na 31.XII.2018 r.

Lp.	Zakres wniosków o przyznanie pomocy	Ilość wniosków
1.	Podejmowanie działalności gospodarczej	494
2.	Rozwój działalności gospodarczej	347
3.	Wzmocnienie kapitału społecznego	33
4.	Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych i powiatowych	28
5.	Tworzenie lub rozwój inkubatorów	9
6.	Budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej	255
7.	Zachowanie dziedzictwa lokalnego	88
8.	Promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych	32
9.	Wspieranie współpracy w zakresie rozwijania rynków zbytu	2
10.	Wspieranie współpracy w zakresie świadczenia usług turystycznych	1
11.	Inne	21
	Razem	1310

W wyniku pozytywnej oceny przedłożonych wniosków do końca 2018 r. zostało podpisanych 748 umów na kwotę 134 959 523,68 zł, z czego wartość dofinansowania to 99 774 540,67 (w tym EFRROW – 63 518 353,75 zł).

W 2018 r. w ramach działania wypłacane były również środki finansowe. Łącznie wpłynęło 624 wnioski o płatność na kwotę 61 309 220,67 zł, z czego wartość dofinansowania do przedłożonych wniosków to 46 898 897,32 zł (w tym EFRROW – 29 836 258,24 zł). W ramach procedur zrealizowano 477 płatności w wysokości 30 836 883,38 zł, z czego wartość dofinansowania to 25 766 763,99 zł (w tym EFRROW – 16 395 391,67 zł).

Tabela. Wskaźniki realizacji poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020 wg stanu na 31.XII.2018 r.

Wskaźniki		
Zakres	j.m.	ilość
Długość wybudowanych/przebudowanych dróg	km	21,91
Długość wybudowanych/przebudowanych ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych	km	74,35
Liczba nowo powstałych szlaków turystycznych	szt.	16
Liczba nowych lub zmodernizowanych lub wyposażonych obiektów infrastruktury społecznej (turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej)	szt.	445
Liczba operacji polegających na rozwoju/wsparcia istniejącego przedsiębiorstwa	szt.	60
Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	szt.	147
Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje, w tym rozwój przedsiębiorczości	szt.	51
Liczba wydarzeń/imprez sportowych, kulturalnych i innych	szt.	247
Liczba szkoleń	szt.	660
Liczba utworzonych miejsc pracy	etaty	635
Liczba wspartych podmiotów działających w sferze kultury	szt.	187
Liczba wydanych publikacji/wydawnictw/materiałów promocyjnych	kpl	35
Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	szt.	59
Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych	szt.	21

Wdrażanie projektów współpracy

O pomoc mogą ubiegać się LGD, których LSR zostały wybrane do realizacji i finansowania ze środków PROW 2014–2020. Projekty współpracy mogą dotyczyć współpracy międzyterytorialnej (pomiędzy LGD w ramach jednego województwa lub różnych województw) lub międzynarodowej.

LGD przedłożyły 10 wniosków o przyznanie pomocy. Jeden ze złożonych wniosków został wycofany.

Łączna wartość przedłożonych aplikacji wynosi 3 785 588,79 zł, z czego wartość dofinansowania to 3 724 862,00 zł (w tym EFRROW 2 370 129,66 zł). Do dnia 31 grudnia 2018 r. zawarto 5 umów o dofinansowanie na kwotę 2 647 330,63 zł, z czego wartość dofinansowania to 2 647 329,00 zł (w tym EFRROW – 1 684 495,43 zł). W tym okresie wpłynęło 5 wniosków o płatność na kwotę 43 811,00 zł, z czego wartość dofinansowania do przedłożonych wniosków to 43 811,00 zł (w tym EFRROW – 27 876,93 zł). W ramach procedur zrealizowano 4 płatności w wysokości 37 845,00 zł, z czego wartość dofinansowania to 37 845,00 zł (w tym EFRROW – 24 080,77 zł).

Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

W ramach poddziałania, Lokalne Grupy Działania, przedłożyły wnioski o przyznanie pomocy na pokrycie kosztów związanych z bieżącym funkcjonowaniem oraz wsparciem procesu aktywizacji związanej z realizacją LSR.

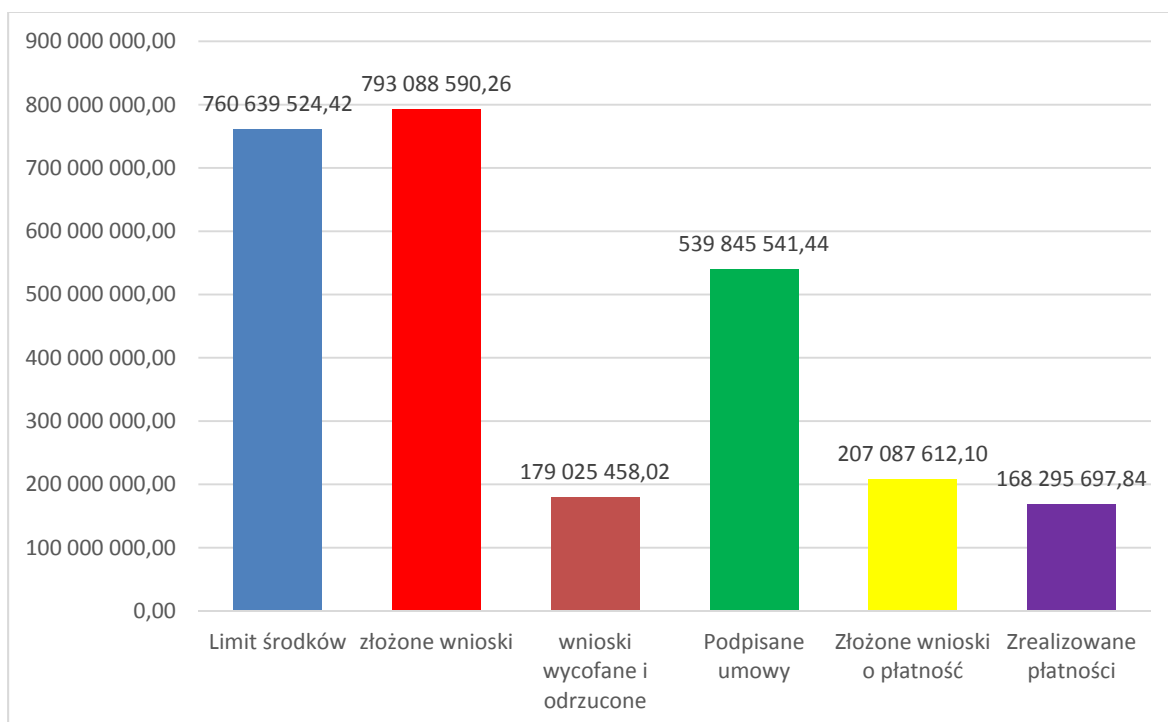
Łączna wartość 26 wniosków o przyznanie pomocy wynosi 41 581 519,98 zł, z czego wartość dofinansowania to 41 581 519,98 zł (w tym EFRROW – 26 458 321,16 zł). Ze wszystkimi LGD zostały zawarte umowy o dofinansowanie w ramach działania.

W ramach realizacji operacji zostało złożonych 35 wniosków o płatność o wartości całkowitej 19 899 246,34 zł, wartość dofinansowania to 19 899 246,34 zł (w tym EFRROW –12 661 890,30 zł), 31 wniosków o płatność zostało zrealizowanych o wartości całkowitej 17 676 971,82 zł, wartość dofinansowania to 17 654 471,82 zł (w tym EFRROW – 11 233 540,29 zł).

Podsumowanie

W ramach działań/poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, dla których podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego do końca 2018r., podjęto szereg czynności mających na celu wdrożenie poszczególnych działań, w wyniku czego ich Beneficjenci otrzymali pomoc finansową. Zrealizowane inwestycje pozwoliły na osiągnięcie zakładanych wskaźników, co z kolei przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Leader) wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Wykres. Realizacja PROW 2014-2020 (działań wdrażanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego) w województwie podkarpackim wg stanu na 31.XII.2018 r.

Realizacja zadań w zakresie instytucji pośredniczącej dla działań wdrażanych w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” (PO RYBY 2014–2020)

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań w zakresie instytucji pośredniczącej dla działań wdrażanych w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” (PO RY-BY 2014–2020)	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Samorząd Województwa realizuje poszczególne zadania objęte PO „Rybnactwo i Morze” 2014-2020 w ramach realizacji Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”. Głównym jego celem jest wspieranie rozwoju obszarów zależnych od rybnactwa. Cele szczegółowe są związane z promowaniem wzrostu gospodarczego i włączenia społecznego oraz promowaniem tworzenia miejsc pracy i wspieraniem zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury. Ponadto istotą wsparcia w ramach tego priorytetu jest aktywizacja lokalnych rynków pracy. Dofinansowaniem zostały objęte także działania przyczyniające się do tworzenia nowych miejsc i form zatrudnienia w sektorze rybnackim oraz poza nim dla osób związanych z tym sektorem. Ponadto, wspierane są działania zachęcające młodych ludzi do przedsiębiorczości i podejmowania działalności gospodarczej.

Limit środków dla województwa podkarpackiego wynosi 4 mln euro.

Samorząd Województwa realizuje zadania Instytucji Zarządzającej jako Instytucja pośrednicząca. W województwie podkarpackim funkcjonuje 2 LGR. Obydwie Lokalne Strategie Rozwoju mają zasięg międzywojewódzki, gdyż obejmują część województw podkarpackiego (19 gmin) i lubelskiego (8 gmin). Skupiają łącznie 251 240 mieszkańców.

Do konkursu w 2015 roku na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020 przystąpiły obie LGR. W 2016 r. zostały zawarte umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (tzw. umowy ramowe) pomiędzy Samorządem Województwa Podkarpackiego a 2 Lokalnymi Grupami Rybnackimi. Każda grupa podpisała umowy na kwotę 2 000 000 EUR. Zawarcie umów ramowych umożliwiło LGR ogłaszanie naborów wniosków na realizację operacji w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju.

Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność.

Pomoc finansowa w ramach działania jest przyznawana na realizację następujących typów operacji:

- Podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
- Wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenie miejsc pracy na obszarach rybnackich;
- Wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybnackich i akwakultury, w tym działania na rzecz łagodzenia zmian klimatu;

- d) Propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;
- e) Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.

Lokalne Grupy Rybackie realizujące zapisy zawarte w LSR, w wyniku naboru wniosków o przyznanie pomocy w 2017 i 2018 roku, przedłożyły do Samorządu Województwa 59 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 9 586 177,84 zł. W wyniku oceny złożonych wniosków podpisano 54 umowy o dofinansowanie na kwotę 8 986 057 zł. Do końca 2018 roku wpłynęło 31 wniosków o płatność na kwotę 5 201 520,50 zł. Rozliczono 21 wniosków o płatność na kwotę 3 120 089 zł.

Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

Zawarcie umowy ramowej umożliwi LGR wsparcie bieżącego funkcjonowania Lokalnych Grup Rybackich i ich biur zapewniając sprawną i efektywną pracę oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju.

Do końca 2018 roku LGR złożyły 8 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 1 150 986,18 zł. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji złożonych wniosków zawarto do końca IV kwartału 2018 roku 6 umów na kwotę 803 817,00 zł. Złożono 4 wnioski o płatność w kwocie 453 188,44 zł. Rozliczono złożone wnioski o płatność na kwotę 446 806,74 zł.

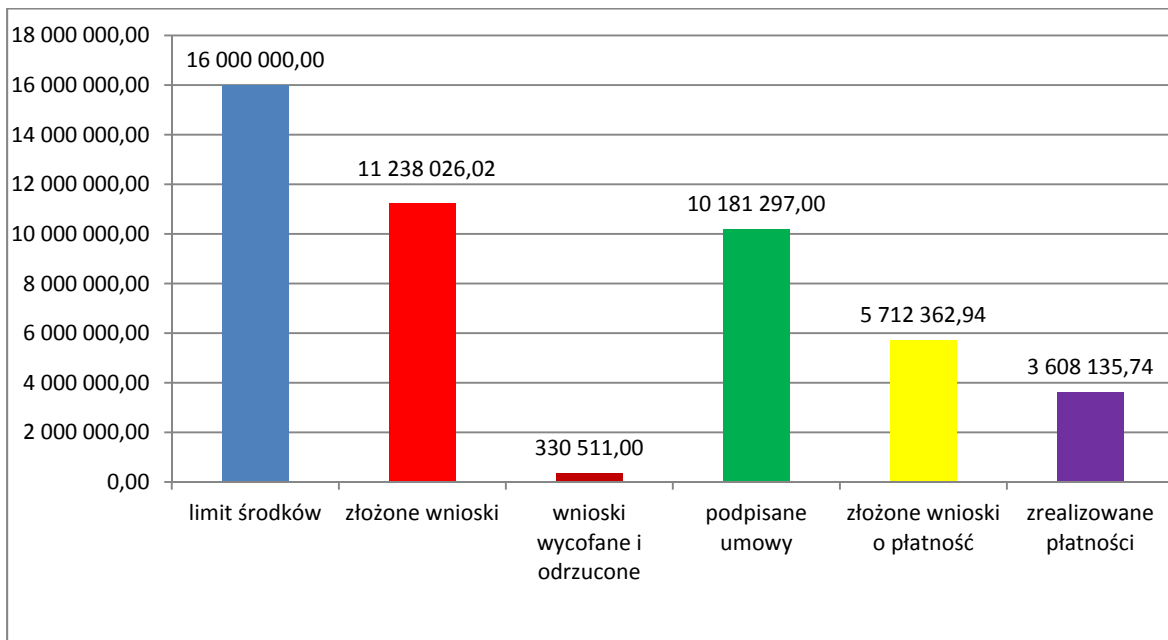
Działania prowadzone w ramach współpracy Lokalnych Grup Rybackich

Do końca 2018 roku do Samorządu Województwa Podkarpackiego wpłynęło 6 wniosków o dofinansowanie na kwotę 480 862,00 zł. Podpisano 5 umów o dofinansowanie na kwotę 371 423,00 zł. Do końca IV kwartału 2018 roku wpłynęły 2 wnioski o płatność na kwotę 37 654,00 zł. Wniosek o płatność na kwotę 21 240,00 zł rozliczono. Pozostały wniosek w IV kwartale 2018 roku był w trakcie weryfikacji. Planowany koniec realizacji zadań w ramach 5 podpisanych umów to początek 2020 roku.

Podsumowanie

Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” 2014-2020 dla którego podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego do końca 2018 r., podjęto szereg czynności mających na celu wdrożenie poszczególnych działań, w wyniku czego ich Beneficjenci otrzymali pomoc finansową. Zrealizowane inwestycje pozwoliły na osiągnięcie zakładanych wskaźników, co z kolei przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu. Dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju obszarów związanych z rybołówstwem śródlądowym. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Wykres. Realizacja PO Rybactwo i Morze 2014-2020 (program wdrażany przez Samorząd Województwa Podkarpackiego) wg stanu na 31.XII.2018 r.

Realizacja komponentu regionalnego *PO WER 2014–2020*

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja komponentu regionalnego PO WER 2014–2020	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie wykonuje zadania Instytucji Pośredniczącej *PO Wiedza Edukacja Rozwój* (PO WER) w zakresie wdrażania Priorytetu Inwestycyjnego 8ii. Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży. W ramach Osi Priorytetowej I. Osoby młode na rynku pracy, WUP w Rzeszowie wdraża na terenie województwa podkarpackiego:

- Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe, Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W WUP prowadzona jest całość działań finansowanych z EFS związanych ze wspieraniem aktywizacji zawodowej osób młodych do 29 roku życia, niezatrudnionych oraz nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu (tzw. młodzież NEET) oraz zdobywaniem i doskonaleniem przez osoby młode do 29 roku życia umiejętności społecznych ważnych na rynku pracy. Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy) jest udzielane w formie:

- pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej;
- pośrednictwa pracy;
- uzupełnienia lub zdobywania nowych umiejętności i kompetencji;
- pomocy w zdobyciu doświadczenia zawodowego;
- niwelowania barier, na jakie młode osoby niepełnosprawne napotykać na rynku pracy;
- zwiększania zawodowej mobilności międzysektorowej i geograficznej (poprzez sfinansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie w formie dodatku relokacyjnego);
- działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia (m. in. bezzwrotne dotacje na założenie działalności gospodarczej).

W latach 2015–2018 w ramach wdrażanego PO WER w województwie podkarpackim z pomocy skorzystało już ponad 27 000 osób bezrobotnych w wieku 18–29 lat (w tym prawie 11 500 osób długo-trwale bezrobotnych) oraz 1 050 osób biernych zawodowo. Blisko 4 400 osób młodych otrzymało dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Z prac interwencyjnych skorzystało około 1 650 młodych osób, a 94 pracodawców skorzystało z możliwości uzyskania środków na wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy. Kolejnych ponad 4 600 uczestników projektów skorzystało ze szkoleń i uzyskało kwalifikacje przydatne na rynku pracy, zgodne z potrzebami pracodawców. Natomiast we wsparciu w postaci staży lub praktyk wzięło udział ponad 25 400 osób.

Na dzień 31.12.2018 r. wartość zakontraktowanych środków w stosunku do alokacji na Program wynosi odpowiednio dla Działania 1.1 – 54,3% oraz Działania 1.2 – 53,6%. Natomiast wartość rozliczonych środków w stosunku do środków już zakontraktowanych wynosi dla Działania 1.1 – 88,5% oraz Działania 1.2 – 45,4%.

Środki zakontraktowane	Wartość osiągnięta od początku realizacji Programu [zł]	Wartość osiągnięta w 2018 r. [zł]
Poddziałanie 1.1	315 445 386,11	72 193 266,00
Poddziałanie 1.2	87 414 254,18	39 293 431,98
Razem	402 859 640,29	111 486 697,98

Środki rozliczone	Wartość osiągnięta od początku realizacji Programu [zł]	Wartość osiągnięta w 2018 r. [zł]
Poddziałanie 1.1	279 302 942,99	70 621 138,82
Poddziałanie 1.2	39 753 672,27	16 597 901,48
Razem	319 056 615,26	87 219 040,30

V. REALIZACJA WOJEWÓDZKICH POLITYK

PROGRAMOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU REGIONU

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Opracowanie <i>Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
2.	Działalność Podkarpackiego Forum Terytorialnego	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
3.	Wdrażanie Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu Strategicznego „Błękitny San”	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
4.	Prowadzenie badań i analiz dotyczących sytuacji społeczno- gospodarczej województwa	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
5.	Zaangażowanie w przygotowanie krajowych dokumentów strategicznych oraz innych dokumentów programowych oraz aktów prawnych	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
6.	Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji	Polityka społeczna	Sieć osadnicza
7.	Prowadzenie Biura Informacji o Funduszach Europejskich	Promocja, wspieranie gospodarki, polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
8.	Wdrażanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego 2014–2020	Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka Kapitał ludzki i społeczny Sieć osadnicza Środowisko i energetyka

Ad.1. Opracowanie *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*

Prace nad *Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* rozpoczęły się w dniu 29 października 2018 r. przyjęciem przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwały nr LXII/986/18 w sprawie przystąpienia do opracowania *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*.

Realizując harmonogram prac, który stanowi załącznik do ww. uchwały, przeprowadzono procedurę wyboru Eksperta ds. opracowania *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, która została rozstrzygnięta w dniu 31 grudnia 2018 r. Rozpoczęto prace diagnostyczne.

Ad.2. Działalność Podkarpackiego Forum Terytorialnego

Podkarpackie Forum Terytorialne jest organem opiniodawczo-konsultacyjnym, działającym przy Zarządzie Województwa Podkarpackiego. Zostało powołane uchwałą nr 282/6837/13 z dnia 22 października 2013 r.

Do zadań Podkarpackiego Forum Terytorialnego należy m.in. kształtowanie przestrzeni dla wymiany wiedzy i informacji między podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz rozwoju województwa podkarpackiego, inicjowanie i organizowanie debat oraz dyskusji na temat rozwoju regionalnego. W skład Forum wchodzi członkowie (przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, partnerów społecznych i gospodarczych, instytucji naukowych, badawczych, rozwojowych), obserwatorzy (senatorowie, posłowie na Sejm RP, posłowie do Parlamentu Europejskiego) oraz doradcy (dyrektorzy departamentów UMWP oraz jednostek samorządowych i rządowych)

W dniu 19 marca 2018 r. miało miejsce VII posiedzenie Podkarpackiego Forum Terytorialnego, w ramach którego odbyła się konferencja „Rzeszów – miasto czy metropolia?”. Uczestnicy spotkania dyskutowali o rozwoju funkcji metropolitalnych Rzeszowa, doświadczeniach wynikających ze współpracy gmin tworzących jego obszar funkcjonalny oraz zmianach w zakresie planowania przestrzennego. W VII posiedzeniu Podkarpackiego Forum Terytorialnego uczestniczyło 81 osób.

Ad.3. Wdrażanie Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu Strategicznego „Błękitny San”

Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad (PSRB).

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Bieszczad, Samorząd Województwa Podkarpackiego we współpracy ze Związkiem Bieszczadzkich Gmin Pogranicza uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 201/4060/16 z dnia 2 sierpnia 2016 r. przyjął tekst jednolity Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad, który swoim zasięgiem obejmuje 12 bieszczadzkich gmin (Czarna, Lutowska i Ustrzyki Dolne – w powiecie bieszczadzkim, Baligród, Cisna, Lesko, Olszanica, Solina – w powiecie leskim, Komańcza, Tyrawa Wołoska, Zagórz – w powiecie sanockim, Bircza – w powiecie przemyskim). Zaplanowane w nim działania ukierunkowane są na rozwój turystyki i rekreacji, przedsiębiorczości, kapitału ludzkiego i społecznego oraz infrastruktury służącej poprawie dostępności i ochronie środowiska.

Program nie posiada własnego budżetu, jednak poprzez zapewnienie spójności PSRB z krajową i regionalną polityką oraz systemem programowanego rozwoju, umożliwia wykorzystanie instrumentów finansowych przewidzianych m.in. w RPO WP na lata 2014-2020, Kontrakcie Terytorialnym, a także środki publiczne z innych źródeł np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W 2018 r. przygotowano informację na temat postępów w realizacji wskaźników Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad w okresie styczeń – czerwiec 2017 r. oraz Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad za 2017 r., które w dniu 14 listopada 2018 r. zostały zaprezentowane na posiedzeniu Rady Programowej PSRB i pozytywnie zaopiniowane. Następnie, w dniu 27 grudnia 2018 r. Sprawozdanie roczne zostało przedłożone Zarządowi Województwa Podkarpackiego i przyjęte uchwałą nr 11/273/18.

Wsparcie udzielone w 2018 r. dla podmiotów uczestniczących w realizacji Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad przez Zarząd Województwa Podkarpackiego oraz inne instytucje włączone do realizacji PSRB

W 2018 roku zostały ogłoszone nabory wniosków w ramach następujących konkursów, w których przewidziano preferencje dla podmiotów uczestniczących w PSBS:

- 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń, nabór wniosków - grudzień 2018 r.
- 4.2 Gospodarka odpadami, nabór wniosków - październik 2018 r.
- 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę, nabór wniosków - czerwiec 2018 r.
- 4.5 Różnorodność biologiczna, nabór wniosków – kwiecień 2018 r.,

Na podstawie informacji z 31 stycznia 2019 r. dotyczącej zaktualizowanej listy projektów wybranych do dofinansowania w ramach naboru nr RPPK.04.03.02-IZ.00-18-001/18, działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa, poddziałanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę wynika, że dwa projekty złożone przed podmioty uczestniczące w *PSRB* otrzymały dofinansowanie.

Tabela. Wykaz projektów z terenu *PSRB* które uzyskały dofinansowanie z RPO WP 2014-2020 w ramach działania 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa, poddziałanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę.

Wnioskodawca	Tytuł projektu	Całkowity koszt projektu	Dotacja EFRR
Gmina Bircza	Budowa sieci wodociągowych wraz z przyłączami dla zaopatrzenia w wodę budynków w miejscowości Stara Bircza	6 626 560,62 zł	1 313 286,80 zł
Zakład Usług Technicznych Sp. z o.o. w Zagórz	Przebudowa infrastruktury wodociągowej w miejscowościach Kalnica i Średnie Wielkie	1 602 893,26 zł	1 087 112,49 zł
RAZEM		8 229 453,88 zł	2 400 399,29 zł

Źródło: Strona internetowa www.rpo.podkarpackie.pl.

W dniu 22 kwietnia 2019 r. zostały opublikowane wyniki naboru wniosków do działania 4.5 Różnorodność biologiczna z których wynika, że żaden podmiot uczestniczący w *PSRB* nie otrzymał dofinansowania (dotacje otrzymał Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie i Gmina Kamień).

Planowany termin rozstrzygnięcia konkursu w ramach działania 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń został wyznaczony na czerwiec 2019 r. (typu projektów - Realizacja inwestycji mających na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym; Rozbudowa istniejącego regionalnego systemu wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń, w szczególności powodzi) i na październik 2019 r. (typ projektu Zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej). Natomiast konkurs dotyczący wsparcia projektów w działaniu 4.2 Gospodarka odpadami został wyznaczony na sierpień 2019 r.

Inwestycje drogowe na terenie objętym *PSRB* w 2018 r. finansowane były również ze środków Samorządu Województwa Podkarpackiego.

Z informacji przekazanych przez Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP wynika, że zrealizowano 2 inwestycje w zakresie odnowy i przebudowy dróg wojewódzkich, a także remontów chodników w ciągach dróg wojewódzkich. Łącznie na przebudowę dróg wojewódzkich oraz remont chodników w ciągach dróg wojewódzkich położonych na terenie gmin wchodzących w skład *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad* przeznaczono kwotę 358 235,27 zł.

W 2018 roku Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie zrealizował przebudowę dwóch mostów w m. Liskowate w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 890 Kuźmina-Krościenko. W efekcie przebudowy m.in. podniesiona została ich nośność.

W 2018 roku na terenie gmin objętych PSRB przeprowadzono również kompleksowe remonty pięciu mostów (w m. Żłobek i Czarna w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 896 Ustrzyki Dolne - Ustrzyki Górne, w m. Bystre i Jabłonki w c.dr.woj. Nr 893 Lesko -Cisna, w m. Smolnik w c.dr.woj. Nr 897 Tylawa – Wołosate).

Ponadto Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem UMWP, udzielił wsparcia na inwestycje związane z budową i modernizacją dróg dojazdowych do gruntów rolnych w wysokości łącznej 750 000 zł.

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2018 r. udzielił dotacji 11 podmiotom z terenów gmin objętych PSRB na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na łączną kwotę 309 000 zł.

W 2018 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podpisał dwie umowy związane z realizacją projektów turystyczno-promocyjnych w ramach zadań publicznych na rzecz podmiotów z terenów gmin objętych PSRB na łączną kwotę 84 990 zł, a w ramach *Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020* realizowano w obszarze turystyki siedem projektów na łączną kwotę 348 549,70 zł.

W 2018 roku Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP podpisał cztery umowy z gminami uczestniczącymi w PSRB na realizację projektów w ramach *Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020* na łączną kwotę 39 809 zł.

W realizację *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad* zaangażowane są również:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, który udzielił wsparcia 14 podmiotom PSRB w ramach osi współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego *RPO WP 2014-2020* oraz na przedsięwzięcia społeczne wdrażane w ramach *Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój* na łączną kwotę 15 832 859,78zł.
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, który 21 podmiotom z terenu oddziaływania *Programu* udzielił dotacji lub pożyczek na łączną kwotę 22 844 143,42 zł. Wsparcie zostało udzielone na realizacji projektów w zakresie edukacji ekologicznej, ochrony wód, gospodarki wodnej, ochrony atmosfery.
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, która partycypując w kosztach realizacji inwestycji przeznaczyła łączną kwotę 604 603,33 zł na przebudowę infrastruktury drogowej oraz kwotę 956 599,42 zł na inwestycje w zakresie turystycznego udostępniania lasu przez nadleśnictwa znajdujące się na terenie Bieszczad.

Program Strategiczny „Błękitny San” (PSBS).

Opracowanie w 2016 r. Programu Strategicznego „Błękitny San” wynikało ze wspólnej inicjatywy samorządów lokalnych i samorządu województwa podkarpackiego. Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 201/4059/16 z dnia 2 sierpnia 2016 r. przyjął tekst jednolity Programu Strategicznego „Błękitny San”, który służy realizacji założeń *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, uszczegóławiając jej zapisy w zakresie zapewniającym jak najlepsze wykorzystanie zasobów endogenicznych 48 gmin położonych w województwie podkarpackim wzdłuż biegu rzeki San.

Zaplanowane w nim działania ukierunkowane są na rozwój przedsiębiorczości i energetyki oraz turystyki, kapitału ludzkiego i społecznego, a także ochronę środowiska”.

Program nie posiada własnego budżetu, jednak poprzez zapewnienie spójności PSBS z systemem krajowego i regionalnego programowania i realizacji polityki rozwoju, jego realizacja odbywa się przy wykorzystaniu instrumentów przewidzianych m.in. w RPO WP na lata 2014-2020, PROW na lata 2014-2020, Kontrakcie Terytorialnym, a także środki publiczne z innych źródeł np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W 2018 r. przygotowano Informację na temat postępów w realizacji wskaźników Programu Strategicznego „Błękitny San” w okresie styczeń – czerwiec 2017 r. oraz Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Strategicznego „Błękitny San” za 2017 r., które zostały w dniu 15 listopada 2018 r. zaprezentowane na posiedzeniu Rady Programowej PSBS i pozytywnie zaopiniowane. Następnie, zgodnie z Zasadami systemu wdrażania PSBS, w dniu 27 grudnia 2018 r. Sprawozdanie roczne zostało przedłożone Zarządowi Województwa Podkarpackiego i przyjęte uchwałą nr 11/272/18.

Wsparcie udzielone w 2018 r. dla podmiotów uczestniczących w realizacji Programu Strategicznego Błękitny San” przez Zarząd Województwa Podkarpackiego oraz inne instytucje włączone do realizacji PSBS

W wybranych procedurach konkursowych związanych z realizacją *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* przewidziane zostały preferencje punktowe dla projektów zgłaszanych przez podmioty z terenu JST, którym dedykowano *Program Strategiczny „Błękitny San”*.

Preferencje punktowe w RPO WP 2014-2020 dotyczą działań:

- 2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług – 5 punktów;
- 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń – 5 punktów;
- 4.2 Gospodarka odpadami – 5 punktów;
- 4.3.1 Gospodarka ściekowa – 5 punktów;
- 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę – 5 punktów;
- 4.4 Kultura – 5 punktów;
- 4.5 Różnorodność biologiczna (dla 4 typu projektu - Opracowywanie:
 - a) planów ochrony dla rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych oraz dokumentów waloryzujących obszary chronionego krajobrazu,
 - b) inwentaryzacji przyrodniczych, na potrzeby dokumentów wymienionych w lit a), inwentaryzacji nieleśnych siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 położonych w granicach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu,
 - c) audytu krajobrazowego dla województwa podkarpackiego) – 5 punktów,
- 6.1 Rozwój potencjału endogenicznego regionu (typ projektu nr 2 - Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze, przestrzenne i kulturowe, poza wskazanymi gminami uzdrowiskowymi na terenach, dla których sporządzono operat uzdrowiskowy lub które posiadają status obszaru ochrony uzdrowiskowej. W ramach 2 typu projektu możliwe są inwestycje w zakresie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego) – 15 punktów.

W 2018 roku zostały ogłoszone nabory wniosków w ramach następujących konkursów, w których przewidziano preferencje dla podmiotów uczestniczących w PSBS:

- działanie 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń, nabór wniosków - grudzień 2018 r.,
- działanie 4.2 Gospodarka odpadami, nabór wniosków - październik 2018 r.,
- działanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę, nabór wniosków - czerwiec 2018 r.,
- działanie 4.5 Różnorodność biologiczna, nabór wniosków – kwiecień 2018 r.,

Tabela. Wykaz projektów z terenu PSBS, które uzyskały dofinansowanie z RPO WP 2014-2020 w ramach działania 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa, poddziałanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę.

Wnioskodawca	Tytuł projektu	Całkowity koszt projektu	Dotacja EFRR
Gmina Dubiecko	Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Dubiecko poprzez budowę infrastruktury wodociągowej	1 370 625,99 zł	945 087,71 zł

	w miejscowościach Nienadowa, Przedmieście Dubieckie		
Gmina i Miasto Rudnik nad Sanem	Rozwój systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem	1 727 328,62 zł	1 193 682,37 zł
STARE MIASTO-PARK Sp. z o.o.	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody oraz przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach Przychojec oraz Stare Miasto, Gmina Leżajsk	5 366 227,16 zł	1 826 222,89 zł
Zakład Usług Technicznych Sp. z o.o. w Zagórz	Przebudowa infrastruktury wodociągowej w miejscowościach Kalnica i Średnie Wielkie	1 602 893,26 zł	1 087 112,49 zł
	Razem:	10 067 075,03 zł	5 052 105,46 zł

Źródło: Strona internetowa www.rpo.podkarpackie.pl.

W 2018 r. Departament Wspierania Przedsiębiorczości UMWP w ramach naborów RPO WP 2014-2020 osi I priorytetowej i działania 1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia; 1.3 Promowanie przedsiębiorczości; 1.4 Wsparcie MŚP, 1.4.1 Dotacje bezpośrednie wybrał 23 podmioty objęte oddziaływaniem Programu Strategicznego „Błękitny San” z którymi zostały podpisane umowy dotyczące przyznania dotacji bezzwrotnej na łączną kwotę 20 989 568,87 zł.

Oprócz RPO WP 2014-2020 w ramach PROW na lata 2014-2020 przewidziane są preferencje punktowe dla projektów realizowanych na terenie objętym *Programem Strategicznym „Błękitny San”* w ramach naboru wniosków o przyznanie pomocy na operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i oszczędzanie energii”. W 2018 roku nie został ogłoszony nabór wniosków na ww. działanie. Ostatni nabór wniosków przeprowadzony został w dniach od 2 stycznia do 28 lutego 2017 r. Kolejny przewidziany jest w 2019 r.

W 2018 roku na terenie oddziaływania Programu Strategicznego „Błękitny San” zrealizowano 18. inwestycji w zakresie odnowy i przebudowy dróg wojewódzkich, a także remontów chodników w ciągach dróg wojewódzkich.

Tabela. Wykaz zrealizowanych w 2018 r. inwestycji w zakresie przebudowy i odnowy nawierzchni dróg wojewódzkich na terenie oddziaływania *PSBS*.

Lp.	Gmina	Miejscowość	Wartość zadania (w zł)	Udział finansowy Województwa (w zł)	Udział finansowy Gminy (w zł)	Długość (m)
1	Dydnia	Niebocko	377 997,30	264 598,11	113 399,19	850
2	Dydnia	Dydnia	192 989,80	135 092,86	57 896,94	400
3	Jeżowe	Jeżowe - Groble	413 148,71	293 148,71	120 000,00	650
4	Krzeszów	Krzeszów	328 276,37	295 448,73	32 827,64	700
5	Solina	Wołkowyja	304 616,88	188 618,77	115 998,11	286
6	Żurawica	Maćkowice	509 954,36	509 954,36	0,00	860

7	Nisko	Zarzecze	431 540,66	302 080,66	129 460,00	910
Razem			2 558 524,08	1 988 942,20	569 681,88	4 656

Źródło: Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP

Tabela. Wykaz zrealizowanych w 2018 r. inwestycji w zakresie remontów i budowy chodników w ciągach dróg wojewódzkich na terenie oddziaływania PSBS

Lp.	Gmina	Miejscowość	Wartość zadania (w zł)	Udział finansowy Województwa (w zł)	Udział finansowy Gminy (w zł)	Długość (m)
1	Krzywcza	Ruszelczyce	92 884,93	49 886,36	42 998,57	560
2	Dynów	Bachórz	89 966,50	44 983,25	44 983,25	550
3	Dydnia	Jabłonka	289 992,70	169 993,72	119 998,98	247,00
4	Dydnia	Niebocko	124 933,65	4 933,65	120 000,00	68,60
5	Dydnia	Dydnia	114 974,98	0,00	114 974,98	90,00
6	Cisna	Cisna	274 616,50	169 616,50	105 000,00	166,04
7	Jarosław	Koniaków	259 942,14	129 971,07	129 971,07	167,00
8	Wiązownica	Ryszkowa Wola	200 499,80	131 824,51	68 675,29	175,00
9	Krzeszów	Koziarnia	299 086,09	149 543,05	149 543,04	220,00
10	Radomyśl nad Sanem	Chwałowice	300 000,00	150 000,00	150 000,00	367,00
11	Gorzyce	Wrzawy	199 999,04	99 999,04	100 000,00	140,00
Razem			2 246 896,33	1 100 751,15	1 146 145,18	2750,64

Źródło: Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP

W 2018 roku Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie zrealizował przebudowę dwóch mostów. Ponadto na terenie gmin objętych PSBS przeprowadzono również kompleksowe remonty siedmiu mostów.

Zarząd Województwa Podkarpackiego w ramach podziału środków budżetu województwa stanowiących dochód z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej w roku 2018 podpisał umowy z 38 gminami uczestniczącymi w PSBS na realizację inwestycji w zakresie budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Łączna kwota podpisanych umów wyniosła 3 351 700 zł

W 2018 roku Samorząd Województwa Podkarpackiego podpisał 23 umowy z gminami uczestniczącymi w PSBS na realizację projektów w ramach *Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020* na łączną kwotę 228 077 zł⁵¹.

Dodatkowo w 2018 roku za pośrednictwem Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP zostały udzielone cztery dotacje podmiotom PSBS w ramach *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020* na łączną kwotę 794 818 zł.

Tabela. Wsparcie udzielone w 2018 r. podmiotom PSBS w ramach *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020*

Lp.	Nazwa podmiotu	Wartość dofinansowania (w	Nazwa projektu
-----	----------------	---------------------------	----------------

⁵¹ Gmina Przemyśl otrzymała pomoc lecz na własną prośbę rozwiązała Umowę Nr 38/OW-IX.072.6.66.2018/2018

		zł)	
1.	Gmina Radomyśl nad Sanem	194 139	Przebudowa budynku Domu Ludowego w miejscowości Pniów
2.	Gmina Zaleszany	200 000	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku zlokalizowanym w miejscowości Motycze Szlacheckie w Gminie Zaleszany
3.	Gmina Gorzyce	170 999	Budowa zaplecza rekreacyjnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną przy Zalewie w Gorzycach
4.	Gmina Wiązownica	229 680	Budowa kompleksu rybackich placów zabaw na terenie Gminy Wiązownica
Razem 794 818 zł			

Źródło: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

W ramach projektu RPO WP 2014-2020 pn. *Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego*, udzielono wsparcia sześciu podmiotom z obszaru objętego Programem Strategicznym „Błękitny San” w wysokości 32 045,06 zł. W 2018 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podpisał również sześć umów związanych z realizacją projektów turystyczno-promocyjnych w ramach zadań publicznych na rzecz podmiotów z terenów gmin objętych PSBS na łączną kwotę 152 890 zł, a w ramach *Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020* realizowano na terenie PSBS, w obszarze turystyki dziewięć projektów na łączną kwotę 383 249,70 zł.

W 2018 roku Zarząd Województwa Podkarpackiego udzielił również dotacji 46 podmiotom z terenu PSBS na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze PSBS na łączną kwotę 1 787 779 zł.

W realizację Programu Strategicznego „Błękitny San” zaangażowane są również jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Podkarpackiego. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie udzielił wsparcia podmiotom PSBS w ramach osi współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego RPO WP 2014-2020 na łączną kwotę 76 845 783,62 zł oraz na przedsięwzięcia społeczne wdrażane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na kwotę 40 698 817,41 zł (należy zwrócić uwagę, że część projektów realizowanych było na poziomie powiatów).

W 2018 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie udzielił 124 podmiotom z terenu oddziaływania PSBS dotacji lub pożyczek na łączną kwotę 62 343 447,99 zł. Wsparcie zostało udzielone na realizację projektów w zakresie edukacji ekologicznej, ochrony wód, gospodarki wodnej, ochrony atmosfery, przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i poważnym awariom, ochrony powierzchni ziemi.

Ważną rolę w realizacji Programu Strategicznego „Błękitny San” pełni Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, która wsparła realizację zadań prowadzonych przez samorządy wszystkich szczebli w zakresie przebudowy infrastruktury drogowej kwotą 1 281 473,26 zł oraz inwestycje w zakresie turystycznego udostępniania lasu przez nadleśnictwa znajdujące się na terenie Bieszczad kwotą 723 006,53 zł.

W pierwszej połowie 2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego prowadzona była kontrola Najwyższej Izby Kontroli pn. Realizacja wojewódzkich programów strategicznych „Bieszczady” i „Błękitny San”, która wykazała iż Programy realizowane były sposób prawidłowy. Kon-

trola przeprowadzana była w szerokim zakresie, obejmowała Urząd Marszałkowski oraz wybrane przez kontrolujących gminy uczestniczące w Programie.

Ad.4. Prowadzenie badań i analiz dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej województwa

WIV kwartale 2018 r wykonano zadanie pn.: „Analiza i ocena systemów monitoringu w Programie Strategicznym „Błękitny San” i Programie Strategicznego Rozwoju Bieszczad oraz opracowanie wskaźników monitoringowych”. Jego efektem było przygotowanie nowego systemu monitorowania wskaźników, którego celem jest usprawnienie systemu sprawozdawczego.

Zadanie było realizowane przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) funkcjonujące w Departamencie Rozwoju Regionalnego.

ROT zostało powołane w związku z zapisami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego o konieczności stworzenia ROT, które obok analogicznych instytucji na poziomie krajowym, miały tworzyć system współpracy i przepływu informacji między najważniejszymi podmiotami publicznymi biorącymi udział w realizacji polityki rozwoju na szczeblu regionalnym. W województwie podkarpackim funkcjonuje od 19 lutego 2013 r. Jest pierwszą w regionie tego typu jednostką, która tworzy zaplecze badawczo-analityczne, dostarczające informacji na potrzeby kształtowania polityki rozwoju w województwie, monitoruje efekty realizacji strategii rozwoju województwa, zbiera wyniki badań i analiz prowadzonych przez inne podmioty oraz udostępnia je w jednym miejscu. ROT prowadzi także badania i analizy własne zgodnie z potrzebami Samorządu Województwa.

W 2018 r. w ramach tego zadania ROT przeprowadził następujące działania:

Monitorowanie i ewaluacja postępów w realizacji strategii rozwoju województwa

- Pozyskane zostały dane do wskaźników we wszystkich priorytetach tematycznych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* wg stanu na 31.12.2017 r. lub ostatniego najbardziej aktualnego. Dane pozyskano zarówno z Głównego Urzędu Statystycznego, jak również ze źródeł własnych (m.in. uczelnie, klauzury, straż pożarna, Krajowa Administracja Skarbowa);
- Przygotowana została *Informacja o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, według układu Strategii, w podziale na 4 dziedziny działań strategicznych i 19 priorytetów tematycznych. Informacja zawierała, do każdej dziedziny, opis sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego na tle kraju. W niektórych przypadkach przedstawiała również zróżnicowanie wewnątrz województwa (na podregiony, powiaty). Następnie w każdej dziedzinie działań strategicznych przedstawiono wskaźniki we wszystkich priorytetach tematycznych. Każdy wskaźnik został przeanalizowany od roku bazowego do roku najbardziej aktualnego. Poziom każdego wskaźnika został oceniony w kontekście wartości docelowej (*Informacja o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* stanowi Załącznik do niniejszego Raportu),
- Pozyskane dane do wskaźników zasiliły portal GUS-STRATEG oraz narzędzie informatyczne „Monitoruj podkarpackie” dostępne na stronie internetowej www.rot.podkarpackie.pl.

Badania i analizy dotyczące sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego

Przeprowadzono następujące badania i przygotowano raporty dotyczące aktualnej sytuacji, tendencji rozwojowych i proponowanych zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych na potrzeby zarządzania strategicznego oraz służące optymalizacji podejmowanych decyzji w zakresie wyznaczania kierunków rozwoju regionu oraz wynikających z bieżących potrzeb Zarządu Województwa:

- „*Jednostki samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wobec wyzwań pomocy społecznej*” zawiera analizę uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, mających wpływ na organizację pomocy społecznej w województwie podkarpackim. Przedstawione zostały zasoby, organizacja i finansowanie systemu pomocy społecznej w regionie. Analizie poddano czynniki wpływające na jakość świadczenia usług z zakresu pomocy społecznej, związane m.in. z kompetencjami ka-

dry zaangażowanej w realizację powyższych zadań oraz czynniki wpływające na organizację współpracy jednostek pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami publicznymi. Wnioski i rekomendacje zawarte w raporcie mogą służyć w szczególności do ukierunkowania polityki regionalnej województwa. Badanie sfinansowane z projektu *RPO WP 2014-2020*.

- „Przegląd regionalny. *Województwo podkarpackie 2017*”, przedstawia najważniejsze czynniki kształtujące wzrost gospodarczy województwa podkarpackiego, jak również zawiera opis istotnych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej z takich obszarów badawczych jak: demografia, kapitał społeczny, rynek pracy, gospodarka, oświata i wychowanie, środowisko naturalne, infrastruktura techniczna i społeczna oraz wykorzystanie funduszy europejskich. W opracowaniu skupiono uwagę na zjawiskach istotnych z punktu rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, jak też przeanalizowano procesy zachodzące w gospodarce na terenie Podkarpacia. Raport opracowywany jest corocznie we współpracy z Krajowym Obserwatorium Terytorialnym. Badanie sfinansowane z projektu *RPO WP 2014-2020*.
- „*Produkt krajowy brutto w powiatach województwa podkarpackiego – wnioski dla polityki regionalnej województwa*”. Przedstawione w raporcie dane dotyczą produktu krajowego brutto (PKB) powiatów województwa podkarpackiego i zostały opracowane za pomocą wypracowanej przez Instytut Rozwoju w Sopocie metodologii szacowania PKB wg parytetu siły nabywczej (PSN) w różnych układach terytorialnych. Efektem powyższego badania jest ukazanie poziomu PKB województwa podkarpackiego, jego subregionów i powiatów na tle innych województw Polski, w tym makroregionu Polski Wschodniej. Badanie finansowane z budżetu województwa.
- „*Obszary wiejskie w województwie podkarpackim*”. Raport zawiera przegląd sytuacji społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich województwa podkarpackiego. Analizie poddano składowe poziomy rozwoju obszarów wiejskich: dostępność przestrzenną gmin, dezagrarizację gospodarki lokalnej, rozwój funkcji rolniczej i pozarolniczej, lokalne finanse publiczne, problematykę demograficzną, stopień zrównoważenia rynku pracy, problematykę edukacyjną, aktywność społeczną, spójność i zamożność społeczności lokalnej oraz elementy warunków mieszkaniowych. Badanie finansowane z budżetu województwa.
- „*Analiza potencjałów i kierunków wykorzystania lotnisk i lądowisk zlokalizowanych na obszarze województwa podkarpackiego*”. Celem głównym badania było określenie wpływu lotnisk i lądowisk, zlokalizowanych na obszarze województwa podkarpackiego oraz związanej z ich funkcjonowaniem działalności gospodarczej na rozwój społeczno-gospodarczy w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na rynek pracy i poprawę poziomu atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków regionalnych i subregionalnych województwa podkarpackiego. Badanie finansowane z budżetu województwa.

Raporty z przeprowadzonych badań zostały rozpowszechnione i są dostępne na stronie internetowej www.rot.podkarpackie.pl.

Ponadto:

- zbierano, analizowano, opracowywano dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów i wybranych miast – regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Dane te były częścią wydawanych wspólnie przez UMWP i Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Wojewódzki Ośrodek Badań Regionalnych, comiesięcznie: *Komunikatu o sytuacji społeczno – gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego oraz Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej wybranych miast-regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego*. Powyższe opracowania są publikowane na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Rzeszowie przez www.rot.podkarpackie.pl, a także rozsyłane do firm i instytucji, objętych siecią współpracy ROT.
- wykonano analizy dotyczące m.in. diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, kondycji społeczno – gospodarczej rodzin, rynku pracy.

Współpraca z instytucjami dysponującymi danymi z zakresu rozwoju województwa, w celu ich upublicznienia, przekazywania, scalania, zbierania

- W wyniku sieciowania współpracy w dniu 10 grudnia 2018 roku zorganizowana została konferencja pn. *Rozwój społeczno – gospodarczy województwa podkarpackiego wobec aktualnych wyzwań*, mająca na celu zaprezentowanie wyników badań, prowadzonych przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne. W konferencji udział wzięli m.in. przedstawiciele Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego oraz gminnych ośrodków pomocy społecznej, a także przedstawiciele jednostek B+R, przedsiębiorcy oraz pracownicy regionalnych obserwatoriów terytorialnych funkcjonujących przy Urzędach Marszałkowskich w kraju i pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego zaangażowani merytorycznie w tematykę konferencji. Konferencja finansowana była z RPO WP 2014-2020.
- Prowadzana jest stała wymiana informacji, danych w zakresie sytuacji społeczno – gospodarczej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie, ROT-ami z innych województw, Krajowym Obserwatorium Terytorialnym;
- Wiedza zebrana i wytworzona w ROT jest wykorzystywana przez inne departamenty UMWP, gminy, powiaty z terenu województwa podkarpackiego, uczelnie wyższe i innych zainteresowanych. Służy m.in. do monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji, PSRB, PSBS, RPO WP 2014-2020.

Realizowane projekty

Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu w 2018 r. Projekt realizowany był w okresie od 1.01.2018 do 31.12.2018 r. ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, X. oś priorytetowa Pomoc techniczna. Jego wartość wynosiła 300 000 zł, tym: 255 000 zł (85%) stanowiło dofinansowanie projektu z UE, a 45 000 zł (15%) dofinansowanie z budżetu Województwa. Celem projektu było dostarczenie podmiotom wpływającym na sytuację społeczno-gospodarczą w województwie wiedzy dla decyzji rozwojowych. Realizacja projektu zapewniała również ciągłość procesu programowania, między innymi poprzez ukierunkowanie opracowywanych w ramach projektu badań i analiz na kolejną perspektywę finansową.

Kondycja społeczno-gospodarcza rodzin z uwzględnieniem zjawiska depopulacji. Projekt realizowany jest w okresie od 1.06.2018 r. do 30.12.2019 r. ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020. Wartość projektu to 850 000 zł, w tym 722 500 zł (85%) stanowi dofinansowanie projektu z UE, a 127 500,00 (15%) finansowane jest z budżetu państwa. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Województwem Małopolskim, Urzędem Statystycznym w Rzeszowie oraz Uniwersytetem Rzeszowskim. Głównym celem projektu jest przeprowadzenie badania pn. *Kondycja społeczno-gospodarcza rodzin w województwach podkarpackim i małopolskim ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska depopulacji* oraz upowszechnienie wyników zrealizowanego procesu badawczego. Projekt umożliwi właściwe zdiagnozowanie kondycji rodzin i gospodarstw domowych w wybranych województwach oraz wskaże zadania dla administracji publicznej, dzięki którym uda się złagodzić ewentualne konsekwencje występującego zjawiska depopulacji. W IV kwartale 2018 roku opracowano koncepcję badania i rozpoczęto procedurę wyłonienia wykonawcy.

„Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej miast powiatowych województwa podkarpackiego w latach 2004-2014”

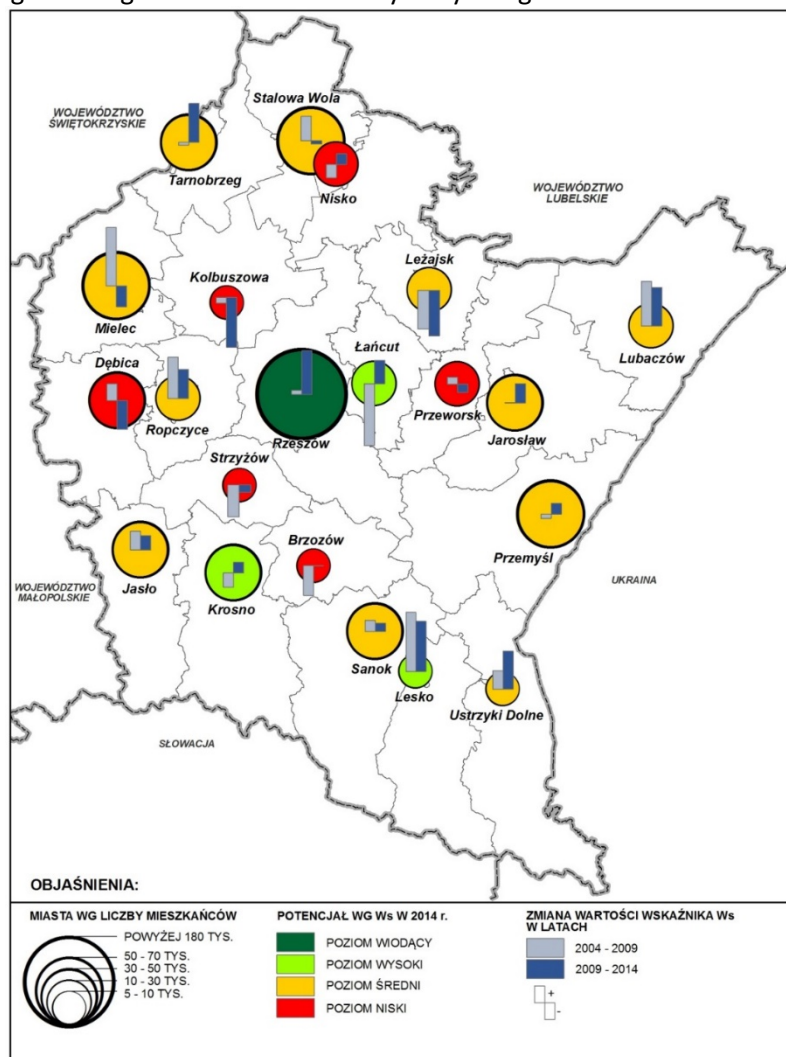
W 2018 r. ukończono prace nad opracowaniem pn. *Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej miast powiatowych województwa podkarpackiego w latach 2004-2014* przygotowanym przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie na podstawie art. 38 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Celem opracowania było określenie poziomu potencjału społeczno-gospodarczego miast powiatowych w 2014 r. oraz identyfikacja wiodących funkcji w strukturze funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa podkarpackiego wraz z oceną możliwości

rozwoju zasięgu przestrzennego z uwzględnieniem regionalnych biegunów wzrostu i obszarów funkcjonalnych.

Badaniem objęto 21 miast powiatowych, w tym 4 miasta na prawach powiatu grodzkiego: Rzeszów – ośrodek wojewódzki, Przemyśl, Krosno i Tarnobrzeg oraz 17 miast będących siedzibami powiatów ziemskich.

W ramach prac dokonano przeglądu dokumentów strategicznych i planistycznych szczebla krajowego i regionalnego w zakresie polityki miejskiej, analizę powiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz charakterystykę społeczno-gospodarczą miast powiatowych. Analizę dokonano w oparciu o wieloaspektowy zestaw wskaźników reprezentujący osiem dziedzin, które z kolei pogrupowano w trzy strefy: potencjał społeczny, infrastrukturę społeczną i potencjał gospodarczy.

Rysunek. Wyniki analiz: „zmiany potencjału społeczno-gospodarczego miast powiatowych województwa podkarpackiego według wartości wskaźnika syntetycznego w latach 2004–2009–2014”

Ad.5. Zaangażowanie w przygotowanie krajowych dokumentów strategicznych oraz innych dokumentów programowych oraz aktów prawnych

Województwo Podkarpackie aktywnie angażuje się w proces przygotowania krajowych dokumentów strategicznych oraz różnych dokumentów programowych m.in. poprzez udział w pracach związanych z procesem ich konsultacji. Wśród nich wyróżnić należy projekty rządowych dokumentów strategicznych powiązanych ze *Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. W 2018 r. uczestniczono między innymi w konsultowaniu projektów następujących dokumentów:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,

- System Zarządzania Rozwojem Polski,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2012–2020 (2030),
- Krajowa Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do roku 2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030,
- Strategia Produktywności,
- Strategia Sprawne Państwo 2020,
- Polityka Energetyczna Polski,
- Projekt aktualizacji wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020,
- Projekt Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”. Aktualizacja 2018–2020.

Województwo Podkarpackie za pośrednictwem Departamentu Rozwoju Regionalnego realizowało również działania na rzecz powstającej makroregionalnej Strategii Karpackiej w zakresie wsparcia merytorycznego tej inicjatywy.

W ramach zaangażowania w opracowywanie oraz monitorowanie programów operacyjnych dotyczących makroregionu Polski Wschodniej opiniowano m.in.: zmiany w planie ewaluacji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014–2020, zmiany metodyki i kryteriów wyboru projektów działań i poddziałań PO PW, projekty rozporządzeń zmian w PO PW. Województwo Podkarpackie było zaangażowane w opracowanie stanowiska w sprawie ustanowienia PO PW w okresie programowania 2020+ dla Związku Województw RP.

W ramach prowadzonych prac uczestniczono również w konsultacjach licznych projektów aktów prawnych rangi ustawowej oraz aktów wykonawczych.

Ad.6. Prowadzenie Biura Informacji o Funduszach Europejskich

W dniu 11 kwietnia 2014 r. Województwo Podkarpackie zawarło z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju umowę dotacji dotyczącą realizacji projektu pomocy technicznej DIP/BDG-II/POPT/53/14 pn. „Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich”. Projekt realizowany jest w ramach Biura Informacji o Funduszach Europejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Jest on współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014–2020.

Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonuje Główny Punkt Informacyjny w Rzeszowie oraz 5 Lokalnych Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich – w Krośnie, Mielcu, Przemyślu, Tarnobrzegu i Sanoku. Do głównych zadań Biura należy m.in.: udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy z odpowiedniego programu Polityki Spójności 2014-2020, organizacja i prowadzenie Mobilnych Punktów Informacyjnych, spotkań informacyjnych, konferencji, szkoleń oraz warsztatów dla potencjalnych i faktycznych beneficjentów Funduszy Europejskich, promowanie Funduszy Europejskich, Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, Sieci Punktów Informacyjnych w województwie oraz świadczonych przez Sieć Punktów Informacyjnych usług oraz przeprowadzanie konsultacji na etapie przygotowania i realizacji projektów w tym udzielanie wstępnej pomocy w rozliczaniu wniosków,

Poniżej przedstawiono działania prowadzone w 2018 r. przez Biuro.

Tabela. Aktywność Sieci Punktów Informacyjnych w województwie podkarpackim w 2018 r.

Rodzaj aktywności	Liczba
konsultacje bezpośrednie	12 453
konsultacje telefoniczne	15 992

konsultacje poprzez e-mail/pisma	1190
konsultacje indywidualne u klienta	31
spotkania informacyjne	82
szkolenia	3
szkolenia z ekspertem	1
spotkania informacyjne w szkołach ponadgimnazjalnych i uczelniach	32
Mobilne Punkty Informacyjne ⁵²	148
Dodatkowe działania informacyjne, w tym:	
wystąpienia na konferencji w roli prelegenta	16
udział ze stoiskiem na targach, konferencjach	17
udział ze stoiskiem na imprezach plenerowych	17

Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim zorganizowała w 2018 r. rajd rowerowy „Fundusze Europejskie na szlaku GreenVelo”. Jego celem była promocja Funduszy Europejskich i usług świadczonych przez Punkty Informacyjne. Ponadto, w ramach zorganizowanego przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju konkursu „10 lat PIFE”, sieć Punktów w województwie podkarpackim zrealizowała dwa projekty: „O Funduszach przy kawie” (15–17.11.2018 r.) oraz „Wspólnie zagrajmy o dotację” (14–16.11.2018 r.). Celem projektów było zwiększenie rozpoznawalności marki Sieci PIFE w regionie wśród przedsiębiorców.

Ad.7. Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji

W okresie od 23.12.2015 r. do 31.10.2018 r. na podstawie umowy z Ministrem Inwestycji i Rozwoju Województwo Podkarpackie realizowało projekt w zakresie wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji. Łączna wartość projektu wynosiła 2 656 350,55 zł, w tym kwota dotacji wyniosła 2 374 274,54 zł.

Zadaniem projektu było ogłoszenie konkursu dotacji, którego celem było wsparcie gmin w uruchomieniu procesów zmierzających do rewitalizacji obszarów zdegradowanych m.in. w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego* (RPO) poprzez pomoc w przygotowaniu programów rewitalizacji jako dokumentów podstawowych dla prowadzenia tych procesów i służących rozwiązywaniu problemów rewitalizacyjnych na obszarach wymagających szczególnej interwencji,

z uwzględnieniem specyfiki i uwarunkowań poszczególnych gmin. Przedmiotem konkursu było wsparcie gmin w procesie opracowania lub aktualizowania programów rewitalizacji, stanowiących podstawę do ubiegania się o dotację z funduszy UE przy realizacji projektów rewitalizacyjnych.

⁵² Mobilne Punkty Informacyjne są formą konsultacji w miejscowościach, w których Punkt nie jest zlokalizowany i z uwzględnieniem zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych mieszkańców danego rejonu. Mobilne Punkty Informacyjne są co do zasady organizowane we współpracy z lokalnym samorządem.

Na realizację projektu Województwo Podkarpackie otrzymało dotację celową. Dotacja współfinansowana była w 85% ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020* oraz w 15% z Budżetu Państwa. Województwo Podkarpackie oraz gminy zobowiązane były do wniesienia wkładu własnego, wynoszącego minimum 10 % kosztów kwalifikowalnych realizacji zadania (w zależności od zadania w szczegółowym budżecie projektu).

Ogłoszono trzy edycje Konkursu dotacji – Przygotowanie programów rewitalizacji. Ostatecznie 53 gminy otrzymały refundację wydatków związanych z przygotowaniem programów rewitalizacji na łączną kwotę: 1 797 290,87 zł. Uzyskanie dotacji przez gminy w ramach Konkursu dotacji było warunkowane uzyskaniem wpisu opracowanego programu rewitalizacji do Wykazu programów rewitalizacji województwa podkarpackiego.

Dzięki realizacji Projektu możliwe było uruchomienie naboru wniosków w ramach RPO WP na lata 2014–2020 (działanie 6.3 i 6.5). Warunkiem formalnym ubiegania się o środki w ramach ww. działań było wpisanie opracowanego przez gminę programu rewitalizacji do Wykazu programów rewitalizacji województwa podkarpackiego.

Efektami realizacji projektu było zorganizowanie 11 spotkań z przedstawicielami gmin dot. zasad udziału w Konkursie dotacji (I, II, III edycja) oraz informowania o zmianie w podejściu do rewitalizacji w perspektywie 2014–2020, wpisanie 84 programów rewitalizacji do Wykazu programów rewitalizacji województwa podkarpackiego (dzięki dotacjom z projektu oraz pracy Zespołu ds. rewitalizacji) oraz możliwość uruchomienia naboru wniosków w ramach RPO WP na lata 2014–2020 dla działań 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej (konkursy ogólne i dla MOF) oraz 6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Realizacja projektu umożliwiła gminom ubieganie się o środki w ramach RPO WP. Otrzymanie dotacji w ramach projektu pozytywnie wpłynęło m. in. na pobudzenie rozwoju gospodarczego obszarów miejskich i wiejskich w województwie podkarpackim, przywrócenie dotychczasowych funkcji zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i środowiskowo obszarów miejskich i wiejskich dzięki opracowaniu wieloletnich programów rewitalizacji.

Ponadto, w 2018 r. zaopiniowano 7 projektów gminnych programów rewitalizacji pod względem ich zgodności ze Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2020. Ponadto w ramach Zespołu ds. rewitalizacji dokonano oceny kilkudziesięciu gminnych programów rewitalizacji oraz lokalnych programów rewitalizacji pod kątem spełnienia przez nie wymogów ustawy o rewitalizacji, Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 Ministra Rozwoju, a także instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach RPO.

Ad.8. Wdrażanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego 2014–2020

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Podkarpackiego to umowa między rządem i samorządem województwa, stanowiąca Załącznik do Uchwały Nr 4/94/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2014 r. Przedmiotem Kontraktu jest określenie wspólnych celów i najważniejszych przedsięwzięć o istotnym znaczeniu dla rozwoju kraju oraz województwa podkarpackiego, co do których strony deklarują współpracę w ramach realizacji właściwych programów operacyjnych, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności oraz innych instrumentów, z których mogą być finansowane przedsięwzięcia priorytetowe przyczyniające się do osiągnięcia celów Kontraktu.

Źródłami finansowania Kontraktu są w szczególności środki przeznaczone na realizację właściwych programów operacyjnych, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, budżet państwa, budżet Województwa, budżety innych jednostek samorządu terytorialnego, środki pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, środki państwowych funduszy celowych i inne środki publiczne.

W 2018 r. z inicjatywy strony rządowej do Kontraktu Terytorialnego w każdym województwie wprowadzono przedsięwzięcie dot. klastrów energii. Inicjatywy klastrowe mają przyczynić się do rozwoju energetyki rozproszonej służącej poprawie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego w sposób zapewniający uzyskanie efektywności ekonomicznej oraz przyjaznej środowisku. Przyczynią się do tworzenia optymalnych warunków organizacyjnych, prawnych i finansowych umożliwiających wdrożenie najnowszych technologii przy uwzględnieniu miejscowych zasobów i potencjału energetycznego.

Aneksem nr 2 do Kontraktu Terytorialnego wprowadzono przedsięwzięcie podstawowe pn. Rozwój klastrów energii w województwie podkarpackim poprzez realizację projektów służących rozwojowi energetyki na poziomie lokalnym Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, wskazane w art. 6 ust. 1 pkt 1) pkt 2 Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego.

W 2018 roku w wyniku rozstrzygniętych konkursów dla klastrów energii do załącznika 1b Lista projektów uzgodnionych rzeczowo do Kontraktu Terytorialnego zostały dopisane 3 projekty pn.: *Projekty realizowane w ramach Baligródzkiego Klastra Energii Odnawialnej*, *Projekty realizowane w ramach Rzeszowskiego Klastra Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii* oraz *Projekty realizowane w ramach Solińskiego Klastra Energii*

17 września 2018 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął Aneks nr 4 do Kontraktu Terytorialnego, którym wprowadzono zmianę polegającą na poszerzeniu katalogu przedsięwzięć wskazanych w art. 6 ust. 1 Kontraktu o przedsięwzięcie pn. „Program dla Bieszczad”.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Uchwalanie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wraz z planem miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
2.	Audyty krajobrazowy	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza, środowisko i energetyka
3.	Opracowanie Raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
4.	Tworzenie bazy danych GIS dla województwa podkarpackiego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
5.	Sporządzanie opinii, informacji i wniosków z zakresu planowania przestrzennego oraz Uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego a także prowadzenie innych prac projektowych i analitycznych z zakresu planowania przestrzennego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
6.	Tworzenie Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej	Polityka gospodarki przestrzennej	Sieć osadnicza
7.	Przygotowanie i realizacja projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”	Polityka rozwoju województwa	Sieć osadnicza
8.	Działalność Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej	Polityka rozwoju województwa	Sieć osadnicza

Ad.1 Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wraz z planem miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego

Zadanie polegające na opracowaniu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (PZPWP) wraz z planem miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego realizowane było na podstawie Uchwały Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

PZPWP jest podstawowym narzędziem do prowadzenia regionalnej polityki przestrzennej przez organy samorządu województwa w celu osiągnięcia ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju województwa. Jest dokumentem planistycznym, który odnosi się do zagadnień istotnych dla właściwego funkcjonowania przestrzeni całego województwa. PZPWP Jest źródłem informacji w zakresie uwarunkowań rozwoju, pomocnych przy podejmowaniu decyzji o charakterze inwestycyjnym.

PZPWP zawiera wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez *Strategię rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*.

Projekt PZPWP został przyjęty 5 czerwca 2018 r. przez Zarząd Województwa uchwałą Nr 437/9107/18 i skierowany pod obrady Sejmiku. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 został uchwalony 27 sierpnia 2018 r. uchwałą Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 18 września 2018 r. poz. 3937. Obowiązuje od 3 października 2018 r.

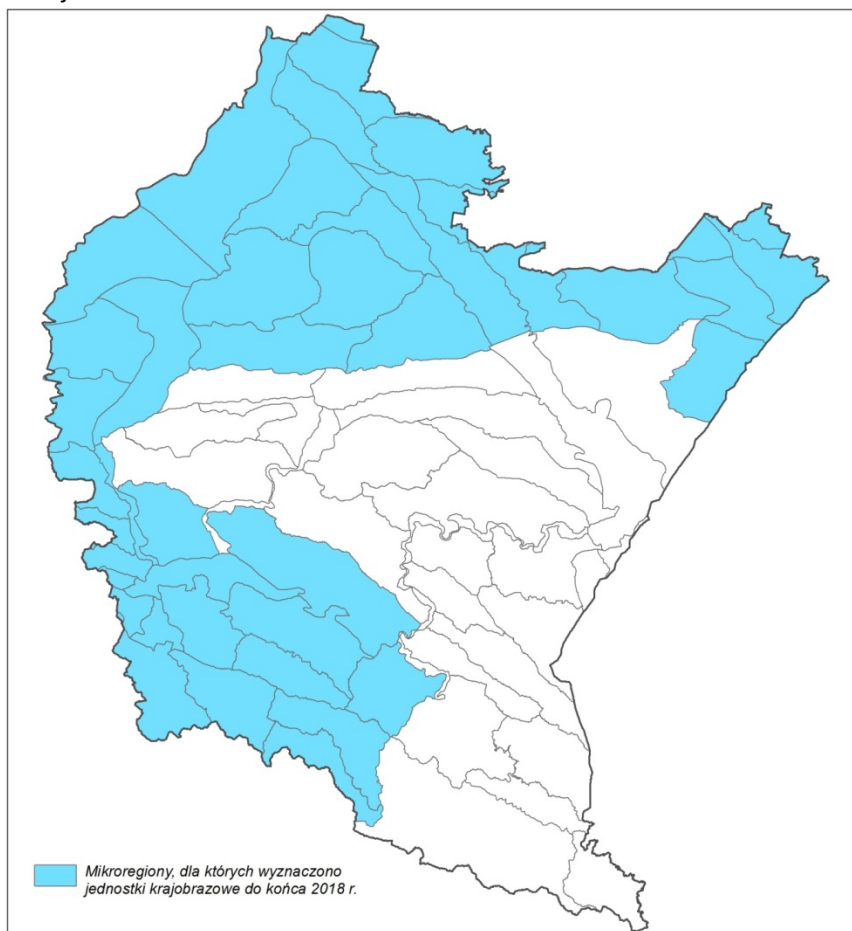
Ad.2. Audyt krajobrazowy

Obowiązek przeprowadzenia audytu wynika z art. 38 i art. 38a ust. 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jego celem jest identyfikacja krajobrazów występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz dokonanie oceny ich wartości, w tym wskazanie krajobrazów priorytetowych, jak również określenie zasad zagospodarowania. Zadanie realizowane jest przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

Po nawiązaniu współpracy z Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie (IOŚ-PIB) w zakresie metodyki uszczegółowienia przebiegu granic mezoregionów i wydzielenia granic mikroregionów na terenie województwa podkarpackiego, przystąpiono do wyznaczania granic krajobrazów polegającego na szczegółowej analizie pokrycia i użytkowania terenu oraz na określeniu podtypów wydzielonych krajobrazów.

W trakcie prac prowadzonych do końca 2018 r. wyznaczono granice krajobrazów w 41 mikroregionach na ogólną liczbę 68 zidentyfikowanych mikroregionów. Prace, zgodnie z przyjętą metodologią, kontynuowane są w 2019 r. Efekty prowadzonych prac zostaną zebrane w dokumencie pn. „Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego”. Formalny czas na realizację całego zadania to 3 lata od wejścia w życie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie audytów krajobrazowych, tj. od połowy marca 2019 r.

Rysunek. Stan prac nad audytem krajobrazowym do końca 2018 r. Mikroregiony, dla których wyznaczono jednostki krajobrazowe do końca 2018 r.

Ad.3. Opracowanie Raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego

Obowiązek sporządzenia *Raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz Oceny realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa* wynika z art. 45 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Raport został przygotowany przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie. Celem sporządzenia dokumentu było przedstawienie zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym województwa podkarpackiego w latach 2014–2017 w kontekście stanu faktycznego i prawnego, w tym aktualności zapisów obowiązującego wówczas Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjętego uchwałą Nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.

Dokonano również oceny realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. W ramach prac dokonano weryfikacji stopnia realizacji ogółem 309 działań i zadań ujętych w Planie w podziale na wskazane powyżej dziedziny wraz z analizą przyczyn braku realizacji niektórych z nich.

Opracowany dokument przedstawiono na posiedzeniu Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w dniu 10 kwietnia 2018 r. i uzyskano opinię pozytywną. Finalna wersja dokumentu została przyjęta uchwałą Nr 424/8859/18 z dnia 30 kwietnia 2018 r. na posiedzeniu Zarządu Województwa Podkarpackiego. Wyniki przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym województwa oraz ocenę realizacji zadań przedstawiono na posiedzeniu Komisji Rozwoju Regionalnego oraz

sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 28 maja 2018 r. Opracowany dokument przekazano do wiadomości Ministrowi Infrastruktury i Budownictwa.

Ad.4. Tworzenie bazy danych GIS dla województwa podkarpackiego

Zadanie realizowane jest na podst. §5. ust. 2. pkt 5. Statutu Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego zgodnie z którym do zadań Biura należy tworzenie bazy danych GIS na potrzeby planowania przestrzennego. Zgodnie z par. 13 ust. 1 oraz 3 Regulaminu organizacyjnego PBPP, stanowiącego załącznik do Uchwały nr 359/7595/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. Biuro pozyskuje, gromadzi i przetwarza do postaci elektronicznej, w szczególności dane przestrzenne (dane geodezyjne i metadane) z zakresu zagospodarowania i planowania przestrzennego – tworząc tym samym bazę danych przestrzennych.

Prace nad bazą danych GIS mają charakter ciągły. Polegają one przede wszystkim na wprowadzeniu nowych oraz aktualizacji istniejących danych w związku m.in. ze zmianą przepisów prawnych, udostępnieniem nowych danych, czy realizacją inwestycji na terenie województwa podkarpackiego.

W oparciu o Bazę Danych GIS prowadzone są prace związane z tworzeniem map i rysunków W 2018 r., oprócz załączników graficznych do podstawowych opracowań wynikających z przyjętego przez Zarząd Województwa Planu pracy PBPP.

Ad.5. Sporządzanie opinii, informacji i wniosków z zakresu planowania przestrzennego oraz Uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego a także prowadzenie innych prac projektowych i analitycznych z zakresu planowania przestrzennego

Zarząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego realizuje zadania polegające na wydawaniu postanowień, uchwał, opinii, informacji i wniosków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów innych ustaw.

W 2018 r. w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzono:

wnioski i informacje z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego do:

- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 11 pkt 2) – 47 informacji,
 - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 17 pkt 2) – 126 informacji.
- uzgodnienia:
- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w zakresie zgodności z ustaleniami PZPWP (art. 11 pkt 5) – 46 postanowień,
 - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zadań samorządu województwa, stanowiących inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ujętych w PZPWP (art. 17 pkt 6 lit. b) – 142 postanowienia,
 - decyzji o warunkach zabudowy (art. 53 ust. 4 pkt 10 i 10a) – 113 postanowień,
 - decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (art. 51 ust. 1 pkt 1 oraz art. 53 ust. 4 pkt 10 i 10a) – 45 postanowień.

Ponadto w 2018 r. sporządzono opinie w oparciu o:

- ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (art. 17 ust. 2 pkt 4 lit. a) w zakresie zgodności projektu gminnego programu rewitalizacji z obowiązującym PZPWP – 7 uchwał Zarządu WP,
- ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (art. 9o ust. 3 pkt 4 lit. g) w zakresie zadań samorządowych, służących realizacji celu publicznego, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – 1 opinia Marszałka WP.

Sporządzano także opinie Zarząd Województwa Podkarpackiego, dotyczące lokalizacji inwestycji w oparciu o inne przepisy prawa, m.in.:

- ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych – 111 opinii,
- ustawę z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego – 1 opinia,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (art. 6 ust. 3 pkt 11) – 2 opinie,
- ustawę z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych – 1 opinia.

Ponadto PBPP opracowywało opinie z zakresu energetyki, w sprawach przedłożonych do zaopiniowania, sporządzane na podstawie: ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, Polityki energetycznej Polski do 2030 roku, Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz PZPWP, m.in:

- projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (lub projektów aktualizacji) dla obszaru gminy, w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa – propozycje 4 opinii,
- projektów planów rozwoju przedsiębiorstw operatorów energetycznych, działających na terenie województwa, w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na nośniki energetyczne – propozycje 5 opinii,
- wniosków Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, dotyczących udzielenia lub cofnięcia koncesji bądź promesy koncesji na działalność przedsiębiorcy w zakresie produkcji, przesyłu, dystrybucji, obrotu, magazynowania, przeladunku paliw lub energii – propozycje 18 opinii do wniosków.

Prowadzono również Rejestr systemów energetycznych wynikających z dokumentów zaopiniowanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, w postaci opisowej (tabela) oraz graficznej (mapa w skali 1:200 000).

Wszystkie przedstawione powyżej prace związane z przygotowywaniem opinii, informacji i wniosków oraz prowadzeniem rejestru mają charakter ciągły.

Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego uczestniczy w realizacji innych prac oraz zadań na rzecz departamentów Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek Samorządu Województwa Podkarpackiego bądź we współpracy z nimi. Zgodnie z §5 ust. 2. pkt 2. Statutu Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego, do jego zadań należy w szczególności opracowywanie raportów, analiz, studiów, prognoz i programów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony środowiska – odpowiednio do potrzeb prac podejmowanych przez Zarząd Województwa. Zgodnie z §5 ust. 2. pkt 10. Statutu do zadań Biura należy także wykonywanie innych, mieszczących się w zakresie działania Biura, zadań zleconych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Prace o charakterze projektowym i analitycznym polegają na opracowywaniu dokumentów oraz innych materiałów (mapy, rysunki, prezentacje, etc.) na potrzeby departamentów Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek Samorządu Województwa Podkarpackiego bądź we współpracy z nimi. Wśród przykładowych opracowań realizowanych w 2018 r. należy wymienić następujące:

- „Analiza dostępności komunikacyjnej terenów położonych w sąsiedztwie węzłów drogi ekspresowej S19 na odcinku od granicy z województwem lubelskim do węzła Rzeszów Południe” – aktualizacja, poszerzenie zakresu opracowania o obszar gminy Boguchwała;
- „Analiza dostępności komunikacyjnej terenów położonych w sąsiedztwie węzłów drogi ekspresowej S19 na odcinku od węzła Rzeszów Południe do Barwinka (Słowacja)” – zakończenie prac;
- „Poprawa dostępności komunikacyjnej wybranych gmin znajdujących się w obszarze wsparcia Programem Strategicznym Rozwoju Bieszczad i Programem Strategicznym Błękitny San” – aktualizacja, dodano dodatkowy wariant przebiegu powiązań drogowych;
- „Obszary w województwie podkarpackim wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju – aktualizacja 2018”;

- Analiza projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Preszowskiego, pod kątem powiązań z województwem podkarpackim, w obszarze działań i zadań z zakresu gospodarki przestrzennej, służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Ad.6. Tworzenie Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej

Realizując zapisy *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* oraz Listu Intencyjnego podpisanego 24 września 2014 r. w sprawie współpracy na rzecz przygotowania i realizacji projektu Systemu Informacji Przestrzennej w województwie podkarpackim, Departament Społeczeństwa Informacyjnego w ramach II osi priorytetowej Cyfrowe Podkarpacie RPO WP na lata 2014-2020 realizuje projekt pn. Podkarpacki System Informacji Przestrzennej.

Celem Projektu jest stworzenie systemu świadczącego e-usługi z zakresu gospodarki przestrzennej, geodezji i kartografii o wysokim poziomie dojrzałości dla całego województwa oraz konieczność stworzenia centralnego dostępu do danych agregowanych dla całego województwa i udostępnienie ich za pomocą łatwych do obsłużenia e-Uслуг.

Projekt realizowany jest przez Województwo Podkarpackie pełniące rolę Lidera Projektu wraz z 22 powiatami i miastami na prawach powiatu z terenu województwa podkarpackiego jako Partnerami Projektu. W dniu 28 marca 2017 r. Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 287/5752/17 projekt został zatwierdzony do realizacji i podpisano decyzję o dofinansowaniu.

Projekt współfinansowany jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 – osi priorytetowa: II. Cyfrowe Podkarpacie, działanie: 2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług. Jego całkowita wartość, to 181 232 570,39 zł, z czego 177 454 454,75 zł stanowią wydatki kwalifikowane. Na wartość projektu składają się: wkład UE – 150 836 258,08 zł, wkład Budżetu Państwa – 18 535 597,66 zł oraz wkład własny: 30 396 312,31 zł. Wydatki poniesione od początku realizacji projektu uwzględniające udział Partnerów Projektu wyniosły 55 386 838 zł, w tym w roku 2018: 25 564 360,93 zł.

PSIP będzie otwartym systemem informacyjnym służącym do wprowadzania, gromadzenia, przetwarzania, analizowania oraz wizualizacji danych przestrzennych, a jedną z jego głównych funkcji będzie wspomaganie procesu decyzyjnego na szczeblu województwa, powiatów oraz miast i gmin zintegrowanych z tym systemem. Realizacja projektu PSIP umożliwi starostwom powiatowym oraz Marszałkowi Województwa Podkarpackiego wypełnienie wymogów wynikających z ustaw i rozporządzeń, w tym w szczególności ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

Realizacja Projektu zapewni także dostęp do wiarygodnych informacji publicznych dzięki przygotowaniu i wdrożeniu e-usług z zakresu danych przestrzennych związanych z obszarem społeczeństwa informacyjnego przez budowę nowych usług i baz danych jednostek tak, aby wspomóc procedury realizacji spraw. W kontekście projektu PSIP jest to świadczenie e-usługi zarówno dla obywateli, jak i podmiotów gospodarczych. PSIP będzie udostępniał dane, które mogą być publikowane w sposób otwarty

z uwzględnieniem właściwych im aktów prawnych, zgodnie ze skalą 5 Star Open Data, na poziomie nie niższym niż 3 gwiazdki. Projekt PSIP jest zorientowany na potrzebę doskonalenia obsługi Klienta w kontekście ograniczania uciążliwości wynikających z czasochłonności i ograniczeń czasowych dostępu do danych. Jego kluczową kwestią jest orientacja usług jednostek na Klienta oraz optymalizacja procesów biznesowych.

Jednym z planowanych elementów projektu było wykonanie zdjęć lotniczych oraz ortofotomapy obejmującej całe województwo podkarpackie. Etap prac został zakończony i rozliczony.

Ponadto, w ramach wydatków poniesionych w latach 2014-2017 przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie opracowano mapy topograficzne w skali 1:10

000 na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k) dla wybranego obszaru województwa podkarpackiego. W dniu 28 marca 2018 r. ogłoszono postępowanie w ramach zadania nr 12 „Opracowanie mapy topograficznej 1:10 000 na podst. BDOT10k cz. VII”.

27 czerwca 2018 r. została podpisana umowa nr OR-IV.273.2.22.2018 na świadczenie usług Inżyniera Kontraktu z firmą Quantron Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.

W dniu 22 sierpnia 2018 r. została zawarta umowa z firmą P.P.H.U Janusz Ciosek Wielka Reklama na realizację zadania polegającego na zaprojektowaniu, wykonaniu, dostawie i montażu 24 tablic informacyjnych pamiątkowych dla projektu. Realizacja umowy zakończyła się w dniu 14.09.2018 r.

W związku ze zgłoszeniami Partnerów projektu PSIP o braku możliwości rozstrzygnięcia postępowań o udzielenie zamówień publicznych dla zadań realizowanych w powiatach, zostało przygotowane i procedowane stanowisko Sejmiku Województwa Podkarpackiego w zakresie konieczności zapewnienia dodatkowych środków finansowych na realizację projektu. W dniu 25.06.2018 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr LV/913/18 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w zakresie konieczności zapewnienia dodatkowych środków finansowych na realizację projektu pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej PSIP”, która została przesłana do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 9.07.2018 r. Ponadto, po posiedzeniu Zarządu Województwa, w dniu 20.06.2018 r. do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego, został złożony wniosek o wydłużenie terminu realizacji projektu „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)” do dnia 31.12.2021 r.

Z uwagi na dużą liczbę zapytań składanych w trakcie prowadzonego postępowania, kilkakrotnie zmiany terminu składania ofert i w rezultacie przeniesiono zadanie na rok 2019.

Ad.7. Przygotowanie projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”

W związku z Inicjatywą *Catching Up Regions 2*, Samorząd Województwa w 2018 r. podjął działania niezbędne do przystąpienia do realizacji projektu pn.: *Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego* (art. 14 pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 913 z późn. zm.) oraz art. 49f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.).

Projekt ma charakter pilotażowy i będzie realizowany w ramach IV. osi priorytetowej Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działania 4.1. Innowacje społeczne *Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020* ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnego modelu współpracy w zakresie planowania przestrzennego w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt będzie realizowany przez Województwo Podkarpackiego (Lider projektu) w partnerstwie z gminami tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny oraz Stowarzyszeniem Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W ramach projektu zakłada się opracowanie Strategii Przestrzennej ROF, a następnie wdrożenie modelu współpracy pomiędzy gminami wchodzącymi w skład ROF i uwzględniania zapisów Strategii Przestrzennej ROF w planowaniu przestrzennym na poziomie lokalnym. W projekcie przewiduje się również wyposażenie jednostek jst, lidera oraz stowarzyszenie ROF w odpowiednie zaplecze techniczne i technologiczne, a także studia podyplomowe dla pracowników. Jednocześnie zakłada się opracowanie narzędzia internetowego do konsultacji społecznych oraz wymiany danych planistycznych w ramach ROF. Wartość projektu wynosi: 5 387 024 zł

Ad.8. Działalność Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej

Wojewódzka Komisja Urbanistyczno – Architektoniczna (WKU-A) jest organem doradczym marszałka województwa w zakresie opiniowania opracowań służących realizacji polityki przestrzennej i kształtowania ładu przestrzennego w regionie, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.).

Skład osobowy WKU-A stanowią osoby o wykształceniu i przygotowaniu fachowym związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, w tym osoby rekomendowane przez stowarzyszenia i samorządy zawodowe.

EDUKACJA PUBLICZNA, W TYM SZKOLNICTWO WYŻSZE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań organu prowadzącego wobec jednostek oświatowych	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Realizacja przez jednostki oświatowe projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Realizacja projektów z zakresu szkolnictwa wyższego	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Realizacja programów stypendialnych dla uczniów, słuchaczy i studentów	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie popularyzacji nauki	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Udzielanie dotacji celowych szkołom wyższym z terenu województwa podkarpackiego	Polityka edukacyjna	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

Ad.1. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec jednostek oświatowych

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2018 r. był organem prowadzącym następujących jednostek oświatowych:

- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łąncucie,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli,
- Zespół Szkół Specjalnych w Rymanowie Zdroju,
- Zespół Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krośnie wraz z filiami: w Brzozowie, w Jaśle, w Sanoku, w Lesku oraz w Ustrzykach Dolnych,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Gwalberta Pawlikowskiego w Przemyślu wraz z filiami: w Lubaczowie, w Jarosławiu oraz w Przeworsku,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rzeszowie wraz z filiami: w Kolbuszowej, w Leżajsku, w Łąncucie, w Mielcu, w Sędziszowie Małopolskim oraz w Strzyżowie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Tarnobrzegu wraz z filiami: w Stalowej Woli oraz w Nisku,
- Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie wraz z oddziałami w Krośnie, w Przemyślu oraz w Tarnobrzegu oraz Ośrodkiem Edukacji Nauczycieli i Pracowników Administracji Samorządowej w Czudcu.

Do zadań organu prowadzącego należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,

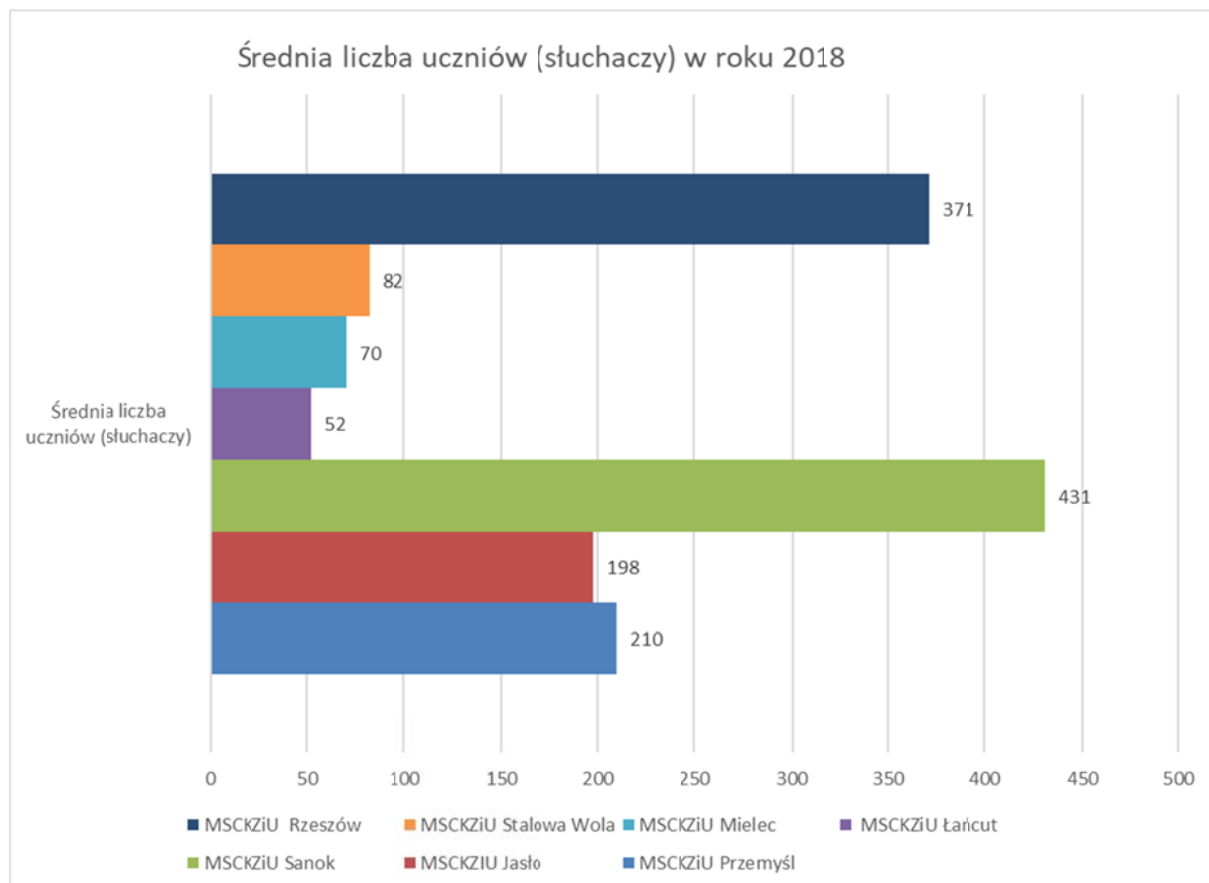
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej,
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych,
- wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Subwencja oświatowa na rzecz ww. jednostek na rok 2018 wyniosła 33 146 746,46 zł. W stosunku do subwencji uzupełniono plan wydatków wojewódzkich jednostek oświatowych z dochodów własnych Województwa Podkarpackiego o kwotę 12 392 516 zł.

Jednostki realizowały wydatki zgodnie z posiadanym planem, a ich realizacja była ściśle związana z ich działalnością statutową. Łączne dochody jednostek w 2018 r. wyniosły ogółem 2 523 423,00 zł, a ich wydatki – 2 521 813,36 zł.

Medyczo-Społeczne Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

W roku szkolnym 2017/2018 w Medyczo-Społecznych Centrach Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (MSCKZiU) odbywało się kształcenie w 17 zawodach: opiekun medyczny, technik sterylizacji medycznej, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa, asystentka stomatologiczna, technik elektroniki i informatyki medycznej, technik farmaceutyczny, protetyk słuchu, higienistka stomatologiczna, technik masażysta, opiekunka dziecięca, terapeuta zajęciowy, opiekun osoby starszej, opiekun w domu pomocy społecznej, technik usług kosmetycznych, technik elektroradiolog, technik dentystyczny. Nauka trwa od 1 do 2,5 roku.

W roku szkolnym 2017/2018 do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w Medyczo-Społecznych Centrach Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego przystąpiło ogółem: w Rzeszowie – 276 uczniów (zdawalność 93,48 %), w Łąncucie – 37 uczniów (zdawalność 97,2%), w Jaśle – 136 uczniów (zdawalność 98,38%), w Przemyślu – 112 uczniów (zdawalność 98%), w Mielcu – 22 uczniów (zdawalność 87,1%), w Stalowej Woli – 56 uczniów (zdawalność 93,77%), w Sanoku – 140 uczniów (zdawalność 94%).

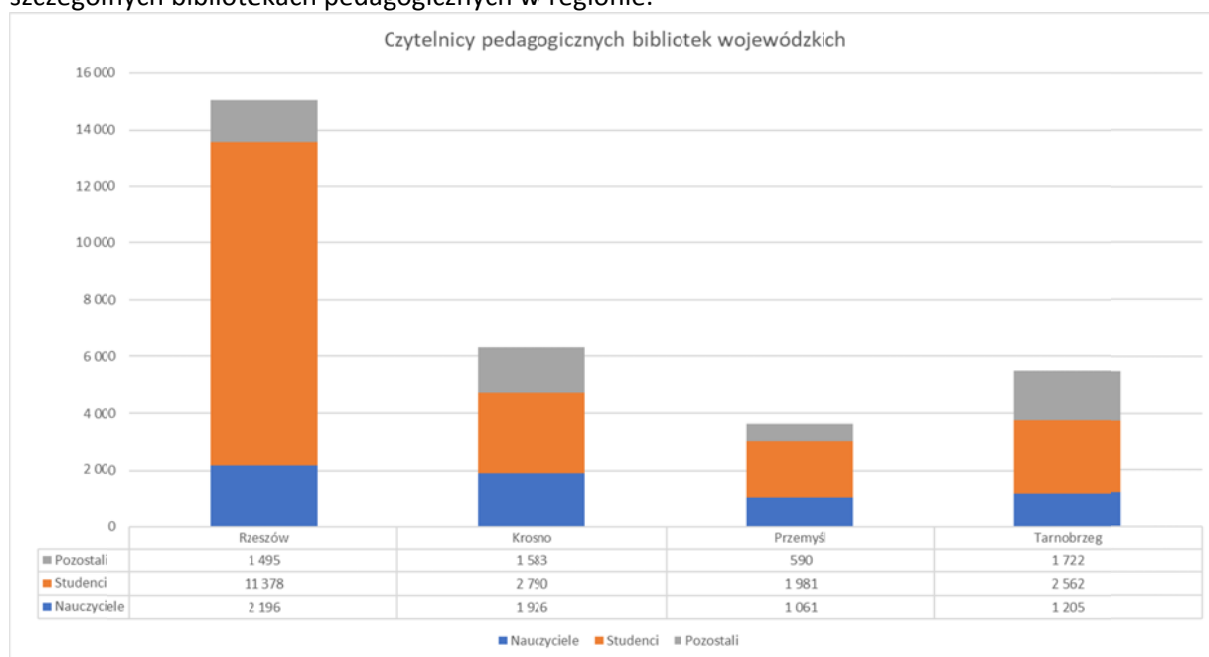
Szkoły specjalne

W Zespole Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w roku szkolnym 2017/2018 uczyło się średnio 250 dzieci (w oddziale przedszkolnym – 23, w szkole podstawowej – 134, w gimnazjum – 63, w liceum ogólnokształcącym – 53). W zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło 248 wychowanków.

W Zespole Szkół Specjalnych w Rymanowie-Zdroju zorganizowanym w Uzdrowisku „Rymanów S.A.” w tym samym okresie uczyło się średnio 55 dzieci (w oddziale przedszkolnym – 6, w szkole podstawowej – 39, w gimnazjum – 13, w liceum ogólnokształcącym – 3). W zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło 74 wychowanków. Należy zauważyć, iż dzieci najliczniej przybywają na leczenie sanatoryjne w okresie wakacyjnym. W lipcu 2018 r. opieką objęto 129 wychowanków a w sierpniu 2019 r. – 142 dzieci.

Biblioteki pedagogiczne

Poniżej zestawiono informacje na temat liczby wypożyczeń i posiadanych zbiorów w 2018 r. w poszczególnych bibliotekach pedagogicznych w regionie.

Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie

Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli (PCEN) w Rzeszowie wraz Oddziałami w Krośnie, Przemyślu i Tarnobrzegu oraz Ośrodek Edukacji Nauczycieli i Pracowników Administracji Samorządowej w Czudcu działa na rzecz podnoszenia jakości edukacji. Celem placówki jest wspieranie środowiska nauczycielskiego, dyrektorów, pracowników samorządowych w realizacji kierunków polityki oświatowej

państwa i wymagań stawianych współczesnej, nowoczesnej szkole. Działania PCEN skierowane były do:

- kadry zarządzającej szkół, przedszkoli, placówek oświatowych, bibliotek i poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- pracowników jednostek samorządu terytorialnego,
- nauczycieli wszystkich typów szkół i szczebli nauczania, przedszkoli i placówek oświatowych,
- doradców metodycznych i zawodowych.

W ramach realizacji zadań statutowych, w roku szkolnym 2017/2018 Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli realizowało następujące działania mające na celu doskonalenie kadry nauczycielskiej.

Rodzaj oferty doskonalenia	Liczba nauczycieli, którzy korzystali z danej formy doskonalenia
Konferencje	6912
Seminaria	256
Szkolenia rad pedagogicznych	9144
Kursy doskonalące	394
Kursy kwalifikacyjne	140
Inne szkolenia (np. warsztaty)	8790
Razem	25636

W roku szkolnym 2017/2018 rozwijano podkarpacki system informacji pedagogicznej. Gromadzono, przetwarzano i upowszechniano informacje edukacyjne, wiedzę psychologiczno-pedagogiczną, innowacje pedagogiczne i organizacyjne, doskonalono dotychczasową wersję publikacji drukowanych i elektronicznych, takich jak: *Kwartalnik Edukacyjny, Nauczyciel i Szkoła, Biblioteczka Nauczyciela*, foldery i prospekty promocyjne, newsletter, serwis informacyjny na stronach internetowych pcen.pl, polonisci.pcen.pl, forum dyskusyjne itp.

Współpraca z organami nadzoru pedagogicznego, szkołami wyższymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz oświaty oraz wymiana doświadczeń polegała na promowaniu form kształcenia ustawicznego, realizowanych w PCEN, wspólnej realizacji przedsięwzięć edukacyjnych, naukowych i organizacyjnych oraz inicjowaniu i wspieraniu zmian innowacyjnych w oświacie

W 2018 r. na zadania inwestycyjne i remontowe jednostek oświatowych wydatkowano 365 783 zł, w tym: na remonty 304 451 zł oraz 61 332 zł na zakupy inwestycyjne.

Ad.2. Realizacja przez jednostki oświatowe projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych

W 2018 r. jednostki oświatowe Samorządu Województwa realizowały przedstawione niżej projekty finansowane ze środków *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014–2020, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa* oraz innych.

Projekt pn. *Dostosowanie oferty kształcenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie do potrzeb podkarpackiego rynku pracy*

Projekt realizowany jest w okresie od stycznia 2018 r. do października 2019 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Działanie 9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego, finansowany ze środków Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa oraz budżetu Województwa Podkarpackiego. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania to 420 363 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. wykonano zakres projektu o wartości 292 357 zł. Założony cel realizacji projektu to podniesienie jakości kształcenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie.

Do końca 2018 r. w ramach projektu zorganizowano 53 staże zawodowe dla słuchaczy szkoły w podmiotach z branży działających na terenie miasta Rzeszowa. Docelowo zakłada się, że 100 uczniów/słuchaczy weźmie udział w takich stażach. Podniesiono kompetencje 7 nauczycieli szkoły poprzez uczestnictwo w zorganizowanych szkoleniach w zawodach technik masażysta i technik usług

kosmetycznych. Ponadto doposażono 6 pracowni kształcenia zawodowego w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne, dzięki czemu poprawi się jakość kształcenia. Umożliwi to również szerszą, dostosowaną do potrzeb rynku realizację podstawy programowej w poszczególnych zawodach.

Projekt pn. *Europa w szkole szpitalnej*

Projekt realizowany jest w okresie 06.2018 r – 09.2019 r. ramach *Programu ERASMUS+*, finansowany jest w 100% ze środków Unii Europejskiej. Bierze w nim udział 10 pracowników Zespołu Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Celem projektu jest doskonalenie umiejętności językowych, poszerzenie wiedzy metodycznej oraz zdobycie wiedzy o kulturze odwiedzanych krajów, tj. Irlandii, Szkocji, Malty, Cypru oraz Austrii. Wartość projektu wynosi 118 221 zł. W 2018 roku zrealizowano wydatki na kwotę 57 217 zł.

W 2018 r. zorganizowano 6 wyjazdów do ww. krajów. W oparciu o uzyskaną tam wiedzę i zdobyte doświadczenia, m in. zorganizowano warsztaty metodyczne dla nauczycieli zespołu samokształceniowego oraz zaproszonych z innych szkół nauczycieli języka angielskiego i niemieckiego. Stworzono bazę materiałów metodyczno-dydaktycznych zainspirowanych szkoleniami zagranicznymi, przeprowadzono kurs interdyscyplinarny matematyczno-językowy „English for Mathematics” na oddziale Psychiatrii Dziecięcej w Łańcucie w klasach licealnych oraz Klinicznym Regionalnym Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjnym dla Dzieci i Młodzieży. Przeprowadzono zajęcia interdyscyplinarne łączące edukację wczesnoszkolną, matematykę i język angielski w klasach 1-3 szkoły podstawowej na Oddziale endokrynologii. W listopadzie 2018 r. rozpoczął się konkurs na mistrza plakatu przedstawiającego ciekawe miejsce lub postać z Austrii – *Österreich - Land und Leute*.

Projekt pn. *Podkarpackie e-biblioteki pedagogiczne*

Projekt realizowany był w okresie 11.03.2016–30.09.2018 r. przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Rzeszowie w ramach RPO WP 2014–2020, działanie 2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług. Całkowita wartość projektu wynosiła 3 092 697,82 zł (w tym: wkład własny – 521566,09 zł, środki UE – 2 571 131,73 zł). Jego celem było wdrożenie nowych e-usług i udoskonalenie już istniejących dostępnych w bibliotekach pedagogicznych województwa podkarpackiego oraz ich filiach.

Projekt obejmował trzy elementy: wdrożenie nowoczesnego katalogu elektronicznego INTEGRO i rozbudowa systemu bibliotecznego PROLIB, uruchomienie portalu bibliotek pedagogicznych oraz utworzenie aplikacji mobilnej. Projekt zrealizowano.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Samorząd Województwa w 2018 roku otrzymał z budżetu państwa dotację celową w wysokości 98 480 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych i bibliotek pedagogicznych – zgodnie z uchwałą Nr 180/2015 Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 3*. Z wyżej wymienionej kwoty dotacji 92 000 zł otrzymały 4 biblioteki pedagogiczne wraz z filiami, a 6 480 zł otrzymały 2 szkoły medyczne. Pozostałą część wydatków przewidzianych na realizację wymienionego programu na zakup książek stanowił wkład własny tj.; biblioteki pedagogiczne 23 000 zł, szkoły medyczne – 1 620 zł. Ogółem przeznaczono na realizację programu kwotę 123 100 zł (dotacja plus wkład własny) i zakupiono ogółem 4 327 książek. Kwota dotacji tj. 98 480 zł została wykorzystana w całości na powyższy cel i została rozliczona na koniec 2018 roku.

Projekt pn. *Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz eksperymentu w procesie nauczania oraz rozwijania kompetencji informatycznych i przyrodniczych*

Projekt realizowany był przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w ramach RPO WP na lata 2014–2020, działanie 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego, finansowany ze środków Unii Europejskiej oraz dotacji z budżetu państwa, w terminie I 2017 r. – VI 2018 r. Projekt realizowany w partnerstwie z podmiotami: Gmina i Miasto Baranów Sandomierski, Gmina Lutowiska, Gmina Rymanów,

Gmina Zagórz, Powiat Brzozowski, Gmina Czarna, Gmina Haczów, Gmina Zaleszany, Gmina Lesko, Gmina Wielopole Skrzyńskie, Powiat Stalowowolski.

Wkład własny partnerów projektu wnoszony był w formie niepieniężnej. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację projektu wynosiły: 3 456 937 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. zrealizowano wydatki na kwotę 2 633 598 zł.

Projekt miał na celu wzrost kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kreatywności innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Realizacja projektu umożliwiła doposażenie pracowni 2 szkół w pomoce dydaktyczne do nauczania przedmiotów przyrodniczych, doposażenie 20 szkół w pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK, przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli podnoszących kompetencje cyfrowe oraz kompetencje zawodowe niezbędne do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu, przeprowadzenie zajęć podnoszących kompetencje cyfrowe oraz kompetencje w zakresie przedmiotów przyrodniczych dla uczniów. Łącznie wsparciem objęto 274 nauczycieli. Ze wsparcia w zakresie stosowania metod aktywizujących w pracy z uczniem skorzystało 271 nauczycieli, natomiast z zakresu TIK – 263 nauczycieli. Szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych objęto 1818 osób (uczniowie i nauczyciele). Projekt został zakończony.

Projekt pn. *Do wiedzy przez eksperyment oraz technologie informacyjno-komunikacyjne*

Projekt realizowany był przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w ramach RPO WP na lata 2014-2020, Działanie 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego, finansowany ze środków Unii Europejskiej oraz dotacji z budżetu państwa. Partnerami projektu były: Gmina Sędziszów Małopolski, Gmina Miejska Dynów, Powiat Ropczycko – Sędziszowski, Gmina Chmielnik, Gmina Wiejska Dynów. Wkład własny partnerów projektu wnoszony był w formie niepieniężnej. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację projektu wynosiły 3 684 723 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. zrealizowano wydatki na kwotę 3 421 688 zł.

Projekt miał na celu wzrost kluczowych kompetencji uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kreatywności innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Łącznie w ramach projektu wsparciem objęto 250 nauczycieli. Ze wsparcia w zakresie stosowania metod aktywizujących w pracy z uczniem i z zakresu TIK skorzystało 243 nauczycieli. Szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych objęto łącznie 1937 uczniów i nauczycieli. Ponadto doposażono pracownie 3 szkół w pomoce dydaktyczne do nauczania przedmiotów przyrodniczych, doposażono 16 szkół w pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK. Projekt został zakończony

Projekt pn. *Czas na Technologie informacyjno-komunikacyjne i eksperyment*

Projekt realizowany był przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w ramach RPO WP na lata 2014-2020, Działanie 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego, finansowany ze środków Unii Europejskiej oraz dotacji z budżetu państwa. Partnerami projektu były: Gmina Przemyśl, Gmina Orły, Miasto i Gmina Cieszanów, Gmina Miejska Przemyśl, Powiat Przemyski, Powiat Przeworski, Gmina Stubno. Wkład własny partnerów wnoszony był do projektu w formie niepieniężnej. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację projektu wynosiły 3 800 080 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. zrealizowano wydatki o wartości 2 938 687 zł.

Projekt miał celu wzrost kluczowych kompetencji uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kreatywności innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Łącznie w ramach projektu wsparciem objęto 254 nauczycieli. Ze wsparcia w zakresie stosowania metod aktywizujących w pracy z uczniem skorzystało 250 nauczycieli, natomiast z zakresu TIK – 246 nauczycieli. Szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych objęto łącznie 1839 uczniów i nauczycieli. Ponadto

doposażono pracownię 4 szkół w pomoce dydaktyczne do nauczania przedmiotów przyrodniczych, doposażono 18 szkół w pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK. Projekt został zakończony

Projekt pn. 50+ angielski

Projekt realizowany był przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w ramach RPO WP na lata 2014-2020, Działanie 9.3 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych, finansowany ze środków Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa oraz z budżetu Województwa Podkarpackiego. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania wynosiły 387 364 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. zrealizowano wydatki o wartości 387 363 zł.

Celem projektu było podniesienie kompetencji w obszarze języka angielskiego u nauczycieli powyżej 50 roku życia. Projekt realizowano od stycznia 2017 r. do listopada 2018 r. W rezultacie 149 (zakładany wskaźnik 124) nauczycieli powyżej 50 roku życia, w tym 104 (zakładany wskaźnik 88) na poziomie docelowym A1 oraz 45 (zakładany wskaźnik 36) na poziomie B1 osiągnęło założone w projekcie rezultaty uzyskując odpowiednie Certyfikaty. Projekt został zakończony.

Projekt pn. Zawodowcy na start

Projekt realizowany był przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w ramach RPO WP na lata 2014-2020, Działanie 9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego, finansowany ze środków Unii Europejskiej oraz dotacji z budżetu państwa. Projekt realizowano w partnerstwie z Powiatem Strzyżowskim oraz Powiatem Ropczycko – Sędziszowskim. Wkład własny partnerów projektu wnoszony był

w formie niepieniężnej. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania to 3 440 459 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. zrealizowano wydatki o wartości 2 880 710 zł.

Projekt miał na celu wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół. W ramach projektu działania skierowano na poprawę jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz na tworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostosowanej do zmieniającego się regionalnego rynku pracy, postępu technologicznego oraz potrzeb branż kluczowych gospodarki regionu. Na koniec 2018 roku:

- 607 uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe uczestniczyło w stażach i praktykach zawodowych u przedsiębiorców,
- 834 uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe zostało objętych wsparciem w projekcie,
- doposażono 8 szkół i placówek oświatowych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego,
- 71 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje po opuszczeniu programu.

Ostatnie zaplanowane w ramach projektu zakupy oraz kurs dla nauczycieli przewidziano na I kwartał 2019 r.

Projekty:

Razem odkryjmy świat programowania – szkolenie dla nauczycieli i uczniów z obszaru przemyskiego,

Razem odkryjmy świat programowania – szkolenie dla nauczycieli i uczniów z obszaru rzeszowskiego,

Razem odkryjmy świat programowania – szkolenie dla nauczycieli i uczniów z obszaru krośnieńskiego

Projekty te realizowane są w ramach *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020*, Działanie 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie, w partnerstwie z Fundacją VCC w Lublinie jako liderem oraz Uniwersytetem Rzeszowskim. Planowane łączne nakłady finansowe na ich realizację wynoszą odpowiednio: 573 059 zł (obszar przemyski), 593 052 zł (obszar rzeszowski), 591 691 zł (obszar krośnieński). Od początku realizacji zadania do końca 2018 r. wykonano zakres projektów o

wartości: 515 194 zł (obszar przemyski), 536 900 zł (obszar rzeszowski), 434 758 zł (obszar krośnieński).

Celem projektów jest rozwój kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności ściśle informatycznych, w szczególności wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli klas 1-3 publicznych szkół podstawowych z terenu gmin wiejskich i wiejsko-miejskich w zakresie nauczania programowania. Do końca 2018 r. w ramach realizacji projektów:

- doposażono szkoły w niezbędny sprzęt, w celu stworzenia trwałych mechanizmów podnoszenia kompetencji cyfrowych, w tym nauczania programowania (obszar przemyski i rzeszowski),
- zrealizowano kompleksowe szkolenia w zakresie nauczania programowania w klasach 1-3 z wykorzystaniem programu Scratch dla czynnych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej 196 (obszar przemyski), 194 (obszar rzeszowski), oraz łącznie około 2380 uczniów klas 1-3 ze szkół wiejskich i miejsko-wiejskich z obszaru przemyskiego i rzeszowskiego,
- zrealizowano kompleksowe szkolenia dla 35 czynnych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej z obszaru krośnieńskiego w zakresie nauczania programowania w klasach 1-3 z wykorzystaniem programu Scratch (docelowo szkoleniem objętych zostanie 223 nauczycieli),
- w ramach projektu dla obszaru krośnieńskiego rozpoczęto realizację jego II etapu polegające na szkoleniu uczniów przez nauczyciela w programowaniu Scratch (mentoring zajęć przez trenerów/konsultantów PCEN). Zadanie będzie kontynuowane w 2019 roku, ma objąć 2340 uczniów.
- w ramach każdego z projektów zorganizowano konferencje dla przedstawicieli kadry kierowniczej szkół biorących udział w projekcie.

Okres realizacji projektów:

- dla obszaru przemyskiego: 1.09.2017 r. – 31.05.2019 r.,
- dla obszaru rzeszowskiego: 1.09.2017 r. – 31.03.2019 r.,
- dla obszaru krośnieńskiego: 01.07.2018 r. – 31.12.2019 r.

Projekt pn. *Zabytkowa siedziba Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie Oddział w Tarnobrzegu atrakcją kulturalną miasta Tarnobrzegu oraz Województwa Podkarpackiego*

Projekt realizowany był od listopada 2016 do listopada 2018 roku, współfinansowany środkami UE w ramach RPO WP na lata 2014-2020, działanie 4.4 Kultura. Całkowita wartość projektu wynosiła 1 731 538,81 zł, w tym środki UE – 1 094 179,60 zł, budżet Województwa Podkarpackiego – 637 359,21 zł.

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie na podstawie uchwały nr XXXI/601/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 marca 2017 r. oraz Uchwały nr 273/5430/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 14 lutego 2017 r.

Celem projektu było zapewnienie ochrony i dostępu do unikalnych zasobów historycznych Pałacu Myśliwskiego, będącego siedzibą tarnobrzegskiego oddziału Centrum. Przeprowadzone prace w ramach projektu miały na celu zatrzymanie postępującej destrukcji Pałacu. Projekt zakończono.

Ad.3. Realizacja projektów z zakresu szkolnictwa wyższego

Projekt pn. *Program rozwoju kompetencji studentów Wydziału Medycznego UR*

Projekt realizowany jest przez Uniwersytet Rzeszowski we współpracy z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach *Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój*, Priorytet III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1. Kompetencje w szkolnictwie wyższym. Wartość projektu to: 1 727 760+ zł, w tym kwota dofinansowania ze środków EFS: 1 675 927,20 zł.

Celem głównym projektu realizowanego w okresie od 1.09.2017 r. do 31.07.2020 r. jest podniesienie kompetencji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa 324 studentów ostatnich 4 semestrów studiów I i II stopnia kierunków Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rze-

szowskiego: fizjoterapia, zdrowie publiczne, dietetyka, ratownictwo medyczne oraz położnictwo poprzez kompleksowe wsparcie edukacyjne.

Ad.4. Realizacja programów stypendialnych dla uczniów, słuchaczy i studentów

Zarząd Województwa Podkarpackiego, za pośrednictwem Departamentu Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego realizuje programy stypendialne skierowane do różnych grup odbiorców, w tym do uczniów, słuchaczy, studentów.

Stypendia i nagrody w ramach Programu *Nie zagubić talentu*

Stypendia i nagrody przeznaczone są dla uczniów od VII klasy szkoły podstawowej do zakończenia szkoły średniej.

W 2017 roku przyznano 70 stypendiów, z czego w okresie od stycznia do czerwca 2018 roku wypłacono 126 000 zł, natomiast w 2018 roku przyznano 110 stypendiów dla uczniów za wybitne osiągnięcia artystyczne lub naukowe. W okresie od września do grudnia wypłacono kwotę 131 250 zł. Oprócz stypendiów w ramach programu przyznano również 96 nagród pieniężnych na kwotę 98 000 zł.

Stypendia dla słuchaczy Medyczno-Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

Stypendia przyznawane są na każdy semestr oddzielnie. Są przeznaczone dla uczniów osiągających najwyższą średnią ocen w danym semestrze oraz za trudną sytuację materialną.

W styczniu 2018 r. wypłacono stypendia dla 153 osób na kwotę 30 600 zł. W okresie od lutego do czerwca 2018 r. wypłacono stypendia dla 245 osób na kwotę 245 000 zł. W okresie od września do grudnia 2018 r. wypłacono stypendia dla 176 osób na kwotę 123 200 zł. Łącznie w 2018 roku wypłacono 398 800 zł.

Projekt pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2017/2018*

Projekt realizowany był przez Województwo Podkarpackie/Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w ramach RPO WP na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6 – Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosiła 2 537 000 zł (w tym: wkład UE – 2 156 450 zł, wkład budżetu państwa – 253 700 zł, wkład budżetu województwa – 126 850 zł). Na realizację projektu w 2018 r. przeznaczono 1 268 500 zł, w tym: 1 180 000 zł na wypłatę stypendiów dla uczniów i 88 500 zł na koszty pośrednie projektu.

Projekt realizowano na podstawie Uchwały Nr XXXIII/582/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 lutego 2017 r. oraz Uchwały Nr XXXIII/584/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 lutego 2017r.

Celem głównym projektu była indywidualizacja procesu nauczania, wsparcie rozwoju kompetencji kluczowych i pobudzenie aktywności edukacyjnej uczniów poprzez wsparcie stypendialne 590 uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, w tym uczniów z niepełnosprawnościami.

W 2017 r. Zarząd przyznał stypendia dla 360 uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne i dla 230 uczniów szkół gimnazjalnych. W 2018 r. wypłacona została II transza stypendium.

Projekt pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2017/2018*

Projekt realizowany był przez Województwo Podkarpackie/Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w ramach RPO WP na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działania 9.6 Wsparcie stypendialne dla uczniów. Całkowita wartość projektu wyniosła

1 694 000,00 zł, w tym: Unia Europejska – Europejski Fundusz Społeczny (85%): 1 439 900,00 zł, Budżet Państwa (5%): 84 700,00 zł, Samorząd Województwa Podkarpackiego (10%): 169 400,00 zł. Projekt realizowany był w okresie od 1 czerwca 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r.

Celem głównym projektu była indywidualizacja procesu nauczania poprzez wsparcie stypendialne w okresie od września 2017 r. do czerwca 2018 r. grupy 385 uczniów/uczennic, w tym osób z niepełnosprawnościami, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcących się w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych na terenie województwa podkarpackiego i osiągających wysokie wyniki w nauce z przedmiotów zawodowych.

Projekt realizowany był przy zaangażowaniu 48 ponadgimnazjalnych szkół zawodowych z terenu województwa podkarpackiego. Stypendia zostały przyznane na okres 10 miesięcy (od 1 września 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.) w wysokości 400 zł/m-c dla każdego stypendysty.

Projekt pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019*

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie/Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, Oś Priorytetowa IX – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6 Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosi 1 920 000 zł (w tym: wkład UE – 1 632 000 zł, wkład budżetu państwa – 192 000 zł, wkład budżetu województwa – 96 000 zł). Na realizację projektu w 2018 r. przeznaczono 960 000 zł, w tym: 800 000 zł na wypłatę stypendiów dla uczniów oraz 160 000 zł na koszty pośrednie projektu).

Celem głównym projektu jest wsparcie rozwoju kompetencji kluczowych u uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych i języków obcych oraz pobudzanie ich aktywności edukacyjnej w tym zakresie. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od IX.2018 r. do VI.2019 r. dla grupy 400 uczniów, w tym uczniów z niepełnosprawnościami, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcących się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne, którzy osiągają wysokie wyniki, w nauce w szczególności

w zakresie przedmiotów przyczyniających się do podniesienia ich kompetencji kluczowych zmierzające do wzrostu tych kompetencji.

W 2018 r. Zarząd przyznał stypendia dla 320 uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne i dla 80 uczniów szkół gimnazjalnych. W 2018 r. wypłacona została I transza stypendium.

Projekt pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019*

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie/Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, Oś Priorytetowa IX – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6 Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosi 1 872 000 zł (w tym: wkład UE – 1 591 200 zł, wkład budżetu państwa – 93 600 zł, wkład budżetu województwa – 187 200 zł).

Celem głównym projektu jest indywidualizacja procesu nauczania poprzez wsparcie stypendialne w okresie IX 2018 r. do VI 2019 r. 390 uczniów/uczennic, w tym osób z niepełnosprawnościami, z terenu województwa podkarpackiego, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcących się w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów zawodowych.

Na realizację projektu w 2018 r. przeznaczono 936 000 zł, w tym: 780 000 zł na wypłatę stypendiów dla uczniów i 156 000 zł na koszty pośrednie projektu. W 2018 r. Zarząd przyznał stypendia dla 363

uczniów techników i dla 27 uczniów zasadniczych szkół zawodowych i szkół branżowych I stopnia. W 2018 r. wypłacona została I transza stypendium (I transza stanowi 50% wartości stypendium).

Program stypendialny pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego

Program jest w całości finansowany ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Podstawą prawną jego realizacji są podjęte uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego: nr XL/811/13 z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz nr X/181/15 z dnia 29 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego i nr XVI/255/15 z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Celem realizacji Programu jest wspieranie stałego podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców województwa podkarpackiego oraz rozwój szkolnictwa wyższego w regionie. Cel projektu zrealizowano poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego studentom pierwszego roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych podejmującym studia po raz pierwszy na studiach pierwszego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich, którzy ponadto podejmują studia w publicznej lub niepublicznej uczelni znajdującej się na terenie województwa podkarpackiego i uzyskali co najmniej 75% punktów z egzaminu maturalnego z jednego z przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, matematyka – zdanego na poziomie rozszerzonym. Program prowadzony jest w roku akademickim 2018/2019 od 1.X.2018 r. do 31.VII.2019 r. Stypendiści w ramach programu przekazują do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, w danym roku akademickim zaświadczenia o byciu studentem II semestru (do 15 kwietnia) oraz o zaliczeniu II semestru (do 15 października).

W roku akademickim 2018/2019 wystąpiły trudności z naborem uczestników. Pomimo dwukrotnego naboru (w terminach: 15.10–26.10.2018 r oraz 13.11.–20.11.2018 r.) nie udało się wykonać wskaźnika -liczba wypłaconych stypendiów w roku akademickim 2018/2019. W roku 2018 r. wartość wypłaconych stypendiów dla 45 studentów (liczba docelowa stypendiów: 100) wyniosła 90 000 zł.

Tabela. Wsparcie stypendialne w ramach programów realizowanych przez Województwo Podkarpackie.

Lp.	Nazwa	Rok (rok szkolny)	Wartość zadania ogółem	Liczba osób objętych wsparciem
1.	Program wspierania uzdolnionej młodzieży „Nie zagubić talentu”	2018 (2017/2018)	310 000 zł	159
2.	Program wspierania uzdolnionej młodzieży „Nie zagubić talentu”	2018 (2018/2019)	428 000 zł	206
3.	Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne	2018 (2017/2018)	2 360 000 zł	590
4.	Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych	2018 (2017/2018)	1 540 000 zł	385
5.	Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształ-	2018 (2018/2019)	1 600 000 zł	400

	cenie ogólne			
6.	Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych	2018 (2018/2019)	1 560 000 zł	390
7.	Program stypendialny dla słuchaczy medyczno – społecznych centów kształcenia zawodowego i ustawicznego, dla których organem prowadzącym jest województwo podkarpackie	2018 (2017/2018)	398 000 zł	398
8.	Program stypendialny dla słuchaczy medyczno – społecznych centów kształcenia zawodowego i ustawicznego, dla których organem prowadzącym jest województwo podkarpackie	2018 (2018/2019)	154 000 zł	176
9.	Program stypendialny dla studentów „Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego”	2018 (2017/2018)	204 000 zł	102
10.	Program stypendialny dla studentów „Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego”	2018 (2018/2019)	90 000 zł	45
11.	Program stypendiów i nagród sportowych	2018 ⁵³	531 550 zł	218

Ad.5. Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie popularyzacji nauki

W 2018 roku w budżecie Województwa Podkarpackiego po raz pierwszy zaplanowane zostały środki finansowe w wysokości 50 000 zł z przeznaczeniem na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie nauki pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę.

Zlecenie realizacji zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie nauki pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę odbyło się w trybie otwartych konkursów ofert.

Zadania w ramach ogłoszonych konkursów objęły organizację przedsięwzięć popularyzujących naukę, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów praktycznego zastosowania osiągnięć naukowych, ukazania pozytywnej roli postępu technologicznego, prezentacji rozwiązań innowacyjnych w obrębie różnych dziedzin naukowych, promowania walorów i możliwości rozwojowych województwa (np. osiągnięć naukowych z dziedziny lotnictwa czy kosmonautyki), a także idei powstania na terenie województwa Podkarpackiego Centrum Nauki.

Celem nadrzędnym zadań było wzbudzenie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, a także instytucji/placówek oświatowych mogących w przyszłości wspierać działania Podkarpackiego Centrum Nauki zainteresowania poznawaniem i odkrywaniem, a także ukazywanie użyteczności nauki i możliwości zastosowania jej w potrzebnym zakresie w celu wsparcia rozwoju gospodarki i poprawy jakości życia mieszkańców regionu.

Podstawą realizacji tego działania w 2018 r. był Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku

⁵³ Stypendia sportowe przyznawane są w ujęciu roku kalendarzowego.

publicznego na rok 2018 zatwierdzony Uchwałą Nr XLVI/771/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 r.

W wyniku przeprowadzonych w 2018 r. 2 konkursów ofert, wsparcie otrzymało łącznie 6 organizacji pozarządowych tj.:

- Fundacja Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu „Dolina Lotnicza” na zadanie pn. „Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę” – na kwotę 9 440 zł,
- Fundacja Kresowe Centrum Nauki i Rozwoju „Perła Galicji” na zadanie pn. „Order of Code Academy” – na kwotę 10 000 zł,
- Fundacja „Generator Inspiracji” na realizację zadania pn. EDUaction – na kwotę 5 035 zł,
- Stowarzyszenie „CRAS”, Centrum Rozwoju Aktywności Społecznej, na realizację zadania pn. Kuźnia edukacyjnych talentów – na kwotę 7 950 zł,
- Stowarzyszenie „Uwierz w siebie” na realizację zadania pn. Potęga umysłu - radość i zabawa na kwotę – 8 575 zł,
- Stowarzyszenie „EKOSKOP” na realizację zadania pn. Jesienny Piknik Naukowy SKRZYDLATORIUM – na kwotę 9 000 zł.

Dofinansowane przedsięwzięcia zostały zrealizowane prawidłowo, a w trakcie ich realizacji nie wystąpiły większe problemy/trudności mające wpływ na prawidłową kompleksową realizację zadania.

Ad.6. Udzielanie dotacji celowych szkołom wyższym z terenu województwa podkarpackiego

Wsparcie kierowane jest do uczelni, których główna siedziba znajduje się na terenie województwa podkarpackiego lub które prowadzą działalność dydaktyczną na terenie województwa podkarpackiego w filiach lub podstawowych jednostkach organizacyjnych.

Podstawę prawną realizacji zadania stanowiły *Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020*, Uchwała Nr XLVII/789/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2017r., art. 14 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie województwa w zw. z art. 94 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Celem udzielonych dotacji było dofinansowanie lub finansowanie przedsięwzięć dotyczących zakupu środków trwałych, które są związane z zadaniami własnymi samorządu województwa. Realizowane przez uczelnie przedsięwzięcia były zgodne z celami *Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego – Podkarpackie 2020*, z potrzebami rynku pracy i były powiązane z rozwojem nowych kierunków kształcenia, a niektóre z nich dotyczyły prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

Wsparcie z budżetu Województwa otrzymało w 2018 roku 10 uczelni. Największym beneficjentem tych środków był Uniwersytet Rzeszowski. Samorząd aktywnie wspiera Uniwersytet Rzeszowski w staraniach dotyczących prowadzenia kierunku lekarskiego na wydziale medycznym, na podstawie zawartej z Uniwersytetem deklaracji współpracy dotyczącej utworzenia kierunku lekarskiego. W latach 2017–2018 Województwo Podkarpackie przekazało Uniwersytetowi dotację w łącznej wysokości 550000 zł (w tym w 2018 r. 200 000zł), która zgodnie z potrzebami uczelni została przeznaczona na zakup aparatury badawczej dla nowouruchomionego Zakładu Chemii Medycznej Pozawydziałowego Instytutu Biotechnologii oraz wzmocnienie potencjału badawczego Laboratorium Biotechnologii przy Katedrze Ogólnej Technologii Żywności i Żywienia Człowieka, a w 2018 roku na zakup aparatury dla laboratorium Spektroskopii Materiałów i Laboratoriów Nanopreparatyki Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.

Wspierając Politechnikę Rzeszowską w 2017 roku Samorząd uwzględnił zdefiniowane przez uczelnię potrzeby związane z unowocześnieniem bazy dydaktyczno-naukowej, związanej z rozwojem Ośrodka Kształcenia Lotniczego i dostosowaniem do obowiązujących standardów kształcenia lotniczego

Tabela. Dotacje dla szkół wyższych w udzielone w 2018 r. z budżetu województwa podkarpackie

Lp.	Nazwa uczelni	Nazwa zadania	Cel zadania	Kwota dotacji
1	Uniwersytet Rzeszowski	<i>Zakup aparatury dla Laboratorium Spektroskopii Materiałów i Laboratorium Nanopreparatyki Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Rzeszowskiego</i>	Zwiększenie potencjału dydaktycznego m.in. kierunku <i>Systemy Diagnostyczne w Medycynie</i> , który 16 marca 2016 r. otrzymał certyfikat „Studia z Przyszłością” oraz zwiększenie szans na zatrudnienie absolwentów przeszkolonych na zakupionej aparaturze w województwie Podkarpackim w sektorach istotnych dla jego rozwoju, takich jak: przemysł farmaceutyczny, medyczny, a także lotniczy wykorzystującym nanotechnologię oraz nanomateriały	200 000 zł
2	Katolicki Uniwersytet Lubelski – Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli	<i>Podniesienie konkurencyjności na rynku pracy absolwentów kierunku inżynierii materiałowej WZPiNoS KUL w Stalowej Woli poprzez nabycie kompetencji i umiejętności z zakresu badań właściwości biologicznych i innowacyjnych biomateriałów używanych w przemyśle i medycynie</i>	Prowadzenie badań naukowych oraz zapoznanie studentów kierunku inżynierii materiałowej z najnowocześniejszymi technikami badania biokompatybilności biomateriałów oraz nanozwiązków, które coraz częściej stosowane są w medycynie i w przemyśle. Umożliwienie prowadzenia kompleksowej diagnostyki nowych substancji o potencjalnym znaczeniu terapeutycznym, celem wsparcia procesu wprowadzania na rynek nowych preparatów, które oprócz potwierdzonych właściwości fizykochemicznych będą też bezpieczne dla ich użytkowników	145 000 zł
3	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku	<i>Wyposażenie pracowni umożliwiające kształcenie praktyczne na kierunku Gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych – studia I i II stopnia</i>	Utworzenie studiów magisterskich na kierunku Gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych poprzez zakup sekwencyjno – skaningowego spektrometru z plazmą wzbudzoną indukcyjnie, zestawu świdrów przyrostowych, regału do hodowli in vitro, młynka tnącego. Powyższe wykazuje związek z gospodarką leśną na Podkarpaciu (znaczny stopień lesistości regionu), wzrastającą specjalizacją gospodarstw rolnych wymagającą wykorzystania nowoczesnej wiedzy o technologiach produkcji, tworzeniem i rozwojem gospodarstw wytwarzających produkty regionalne oraz istnienie na terenie województwa podkarpackiego obszarów przyrodniczo cennych.	130 000 zł
4	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu	<i>Poprawa jakości kształcenia na praktycznych kierunkach studiów w PWSZ im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu</i>	Doskonalenie warunków kształcenia, rozwój działalności naukowo-badawczej oraz wykształcenie kompetentnej kadry specjalistów na potrzeby podkarpackiego rynku pracy poprzez zakup wyposażenia do pracowni bezpieczeństwa, modernizacja zintegrowanego systemu audiowizualnego i wyposażenia do pracowni umiejętności pielęgniarstwa	100 000 zł
5	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa in. Stanisława Pigonia w Krośnie	<i>Laboratorium napędów elektrycznych i hybrydowych</i>	Umożliwienie uczelni we współpracy z firmą Autosan Sp. z o.o., m.in. wprowadzenia do programu nauczania treści z zakresu elektrycznych i hybrydowych układów napędowych poprzez utworzenie innowacyjnego laboratorium dydaktyczno – badaw-	100 000 zł

			czego wyposażonego w dwa stanowiska pomiarowe z silnikami synchronicznymi oraz stanowisko napędu hybrydowego szeregowego w modernizowanym budynku laboratoryjnym	
6	Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemysłu	<i>Dostawa specjalistycznego wyposażenia dla Centrum Modelowania i Symulacji Komputerowych przy Instytucie Sztuk Projektowych PWSW w Przemysłu</i>	Wyposażenie Centrum Modelowania i Symulacji Komputerowych działającego w ramach Instytutu Sztuk Projektowych PWSW w specjalistyczny sprzęt do kształcenia praktycznego studentów kierunków: projektowanie graficzne, architektura wnętrz oraz planowanego kierunku wzornictwo przemysłowe, co poprawi przygotowanie zawodowe oraz podniesie kompetencje profesjonalne absolwentów studiów prowadzonych w Instytucie Sztuk Projektowych PWSW i pozwoli na modernizację zarówno programów kształcenia jak i bazy dydaktycznej w postaci istniejących pracowni grafiki komputerowej 2D i 3D, a także utworzenie nowoczesnych stanowisk odpowiadających celom, metodom i formom kształcenia praktycznego.	145 000 zł
7	Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu	<i>Utworzenie symulacyjnego pokoju przesłuchań do prowadzenia zajęć z kryminologii i kryminalistyki</i>	Celem ogólnym zadania jest skorelowanie metod specjalistycznego szkolenia praktycznego studentów z zapotrzebowaniem na określone umiejętności zgłaszane przez studentów, a tym samym uatrakcyjnienie studiów na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne, poprzez utworzenie prezentacyjnego pokoju przesłuchań do symulowania przesłuchań podejrzanych i świadków. Przyczyni się to do przygotowania lub podniesienia kwalifikacji służb mundurowych województwa podkarpackiego, który ze względu na swe położenie geograficzne jest regionem granicznym nie tylko Polski ale też Unii Europejskiej	50 000 zł
8	Podkarpacka Szkoła Wyższa im. Bł. Ks. Władysława Findysza w Jaśle	<i>Pracownia do nowoczesnych technik diagnozowania pojazdów samochodowych</i>	Utworzenie pracowni do nowoczesnych technik diagnozowania pojazdów samochodowych, która umożliwi studentom przygotowanie do samodzielnego kosztorysowania uszkodzeń pojazdów oraz kosztorysowania napraw pojazdów celem przywrócenia im walorów estetycznych i technicznych, poprzez zakup oprogramowania Info-Ekspert i Audatex-DAT do pracowni nowoczesnych technik diagnozowania pojazdów samochodowych. Dzięki temu uczelnia będzie miała możliwość ustalania wartości rynkowej pojazdów dla potrzeb m.in. Sądów, Kancelarii Komorniczych, Banków i Leasingodawców itd. Ponadto ww. przyczyni się do uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej na kierunku transport, poszerzy zainteresowania studentów, podniesie ich poziom wiedzy i umiejętności.	80 000 zł

9	Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa z siedzibą w Rzeszowie	<i>Stworzenie i wyposażenie Laboratorium CYBER CRIME w ramach Podkarpackiego Centrum Kryminalistyki, Kryminologii i Medycyny Sądowej WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej</i>	Podniesienie kompetencji studentów kierunku bezpieczeństwa wewnętrznego II stopnia (działania podejmowane w ramach Podkarpackiego Centrum Kryminalistyki, Kryminologii i Medycyny Sądowej (PCK-KIMS)), dostosowanych do potrzeb rynku pracy, wdrożenie programu badawczego w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego poprzez rozbudowę potencjału naukowo-dydaktycznego m.in. z zakresu właściwego prowadzenia oględzin, ujawniania i zabezpieczania śladów itd., co podnosi kapitał społeczny jednostek naukowych regionu oraz podnosi świadomość prawną i społeczną studentów.	100 000 zł
10	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie	<i>Zakup wyposażenia do laboratoriów na potrzeby kształcenia studentów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie na kierunkach studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym – KOSMETOLOGIA i kierunku FIZJOTERPIA oraz kierunku studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym GRAFIKA KOMPUTEROWA i PRODUKCJA MULTIMEDIALNA</i>	Wzmocnienie praktycznych aspektów kształcenia na kierunkach studiów drugiego stopnia Kosmetologia oraz Fizjoterapia, poprzez zakup sprzętu i aparatury do laboratoriów.	100 000 zł

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań organu prowadzącego wobec podmiotów leczniczych	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Organizacja staży podyplomowych dla absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Podnoszenie kwalifikacji kadry medycznej oraz promocja zdrowia	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Opracowanie i aktualizacja Map potrzeb zdrowotnych oraz Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej województwa podkarpackiego	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS) w sektorze zdrowia.	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej „PSIM”	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza
9.	Rozwój lecznictwa uzdrowiskowego	Polityka ochrony zdrowia	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny

Ad. 1. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec podmiotów leczniczych

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2018 r. był organem tworzącym i nadzorującym dla 14 samodzielnych publicznych podmiotów leczniczych statutowo działających na terenie całego województwa w oparciu o Ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Samodzielne publiczne podmioty lecznicze posiadają osobowość prawną. Przy wszystkich działają Rady Społeczne. Podmioty te można podzielić na następujące grupy:

- pięć szpitali wielospecjalistycznych: Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie i Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
- dwa szpitale specjalistyczne – dla psychicznie i nerwowo chorych: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu i Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
- dwa zakłady zajmujące się leczeniem uzależnień: Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie i Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli,

- dwie przychodnie: Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie, Obwód Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie,
- dwie stacje pogotowia ratunkowego: Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie i Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu,
- jeden ośrodek medycyny pracy: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie.

W wyżej wymienionych podmiotach w 2018 r.:

- liczba łóżek (stacjonarnych) w podmiotach leczniczych wynosiła 3 127,
- liczba leczonych pacjentów – 310 862,
- liczba zatrudnionych – 8 866 etatów przeliczeniowych.

W ramach realizacji zadania, w oparciu o uchwały Zarządu Województwa lub Sejmiku, w podmiotach dla których Samorząd jest organem tworzącym, w 2018 r. dokonano następujących zmian:

- zmiany w statutach podmiotów leczniczych – 7,
- powołanie Rad Społecznych (zmiany związane z upływem kadencji) – 6,
- zorganizowanie konkursów na dyrektorów SPZOZ – 3.

Na mocy uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 r. utworzono Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu. Jednostka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 1 marca 2018 r. Od 1 sierpnia 2018 r. przejęła kontrakt z NFZ i rozpoczęła działalność w zakresie świadczenia usług ratownictwa medycznego. Roczna wartość kontraktu to ok. 8 mln zł. Utworzenie Stacji związane jest z przygotowaniem organizacyjnym jednostek ratownictwa medycznego do zmian systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego opracowanego przez Ministerstwo Zdrowia.

Uchwałą z dnia 23 kwietnia 2018 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego wyraził wolę utworzenia Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka. W dniu 27 sierpnia 2018 r. uchwałą Sejmiku dokonano zmian w statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 w Rzeszowie, gdzie zamieszczono załącznik nr 3 – „Podkarpackie Centrum Zdrowia Dziecka”.

W skład Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka wchodzi:

- I Klinika Pediatrii i Gastroenterologii Dziecięcej,
- II Klinika Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej,
- Klinika Neurologii Dziecięcej i Pediatrii,
- Klinika Onkohematologii Dziecięcej,
- Klinika Chirurgii Dziecięcej z Pododdziałem Urologii i Pododdziałem Otolaryngologii,
- Oddział Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Dzieci.

W 2018 r. na ochronę zdrowia wydatkowano 33,9 mln zł z budżetu Województwa Podkarpackiego, w tym na inwestycje – kwotę 28 mln złotych. Łącznie realizowano 42 inwestycje. Główne kierunki inwestowania to hematologia, kardiologia i pulmonologia, opieka nad matką i dzieckiem, onkologia, rozwój słabo rozwiniętych w regionie usług medycznych oraz poprawa bezpieczeństwa pacjentów i personelu. Realizowane inwestycje dotyczyły rozbudowy istniejącej infrastruktury, zakupów sprzętu medycznego, a także dostosowania obiektów ochrony zdrowia do obowiązujących przepisów prawa, w tym również wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Efektem zakończonych już inwestycji jest nie tylko poprawa dostępności do świadczeń opieki medycznej, ale również podniesienie komfortu pobytu pacjentów przebywających w szpitalu.

W poniższej tabeli przedstawiono inwestycje realizowane w wojewódzkich podmiotach leczniczych o całkowitej wartości zadania powyżej 0,5 mln zł. Są to inwestycje jednoroczne (realizowane w 2018 roku) oraz wieloletnie. Kwoty podane w tabeli odpowiadają całkowitej wartości inwestycji w całym okresie finansowania oraz wydatkom poniesionym w 2018 roku.

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	Okres realizacji	Całkowita Wartość zadania	Środki wydatkowane w roku 2018	w tym:		
						Fundusze europejskie	Budżet samorządu	Inne (środki szpitala, budżet państwa,
1	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Rozbudowa Kliniki Hematologii oraz Kliniki Nefrologii ze Stacją Dializ Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie	2017-2020	42 735 294,12	6 006 667,15	3 815 910,28	2 175 000,00	15 756,87
2	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Poprawa jakości diagnostyki i leczenia kardiologiczno-kardiologicznego poprzez zakup specjalistycznego sprzętu medycznego w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2018	2 706 618,90	2 709 618,90	2 301 085,07	406 073,83	2 460,00
3	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Wymiana wyeksploatowanego sprzętu medycznego w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2018	982 797,90	982 797,90		745 038,00	237 759,90
4	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Rozwój pracowni angiografii badań naczyniowych w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2018-2019	7 000 000,00	5 000 000,00		3 173 760,00	1 826 240,00
5	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Wymiana wyeksploatowanego sprzętu medycznego w Klinice Kardiologii w Rzeszowie	2018	2 111 640,90	2 111 640,90		1 804 595,00	307 045,90
6	Wojewódzki Szpital im. w. Ojca Pio w Przemyślu	Koordynowana opieka kardiologiczna w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	2016-2018	14 823 831,00	11 044 618,58	7 633 406,41	1 088 364,97	2 322 847,20
7	Wojewódzki Szpital im. w. Ojca Pio w Przemyślu	Zakup mammografu dla potrzeb Zakładu Rentgenodiagnostyki	2018	1 998 600,00	1 998 600,00		1 955 430,24	43 169,76
8	Wojewódzki Szpital im. w. Ojca Pio w Przemyślu	Modernizacja pomieszczeń sanitarnych Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu w celu dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych	2018	691 593,12	691 593,12		597 007,00	94 586,12
9	Wojewódzki Szpital im. w. Ojca Pio w Przemyślu	Modernizacja pomieszczeń sanitarnych, wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych, wymiana dwóch wind	2018	605 406,02	605 406,02		591 262,60	14 143,42
10	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Utworzenie Oddziału Chorób Zakaźnych w celu zwiększenia potencjału leczniczego szpitala umożliwiającego klasyfikację do grupy III stopnia w ramach „sieci szpitali” oraz przebudowa i dostosowanie pomieszczeń pod potrzeby Traktu Sekcyjnego	2018	2 788 471,00	2 788 471,00		1 225 625,00	1 562 846,00

11	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Regionalne Centrum Południowego Podkarpacia Kobieta i Dziecko-wysokospecjalistyczna opieka zdrowotna	2017-2018	19 524 215,37	6 996 791,90	4 445 566,13	632 696,28	1 918 529,49
12	Szpital Wojewódzki im. Zofii z Tarnowskich Zamoyskiej w Tarnobrzegu	Poprawa dostępności do leczenia onkologicznego mieszkańców województwa podkarpackiego. Rozwój Centrum Onkologicznego Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu.	2017-2019	50 484 808,49	9 102 770,88	6 107 221,23	1 593 056,22	1 402 493,43
13	Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy	Adaptacja pomieszczeń w budynku przy ul. Focha w Przemyśle dla potrzeb Dziennego Oddziału Psychiatrycznego	2018	1 325 325,59	1 325 325,59		1 320 669,72	4 655,87
14	Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie	Zakup aparatu RTG kostno-płucnego i aparatu zębowego do Zakładu Diagnostyki Obrazowej WZS	2018	1 279 900,00	1 279 900,00		976 975,83	302 924,17
15	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	Zakup cyfrowego aparatu RTG wraz remontem pomieszczeń i adaptacją	2018	1 003 810,00	1 003 810,00		600 000,00	403 810,00
16	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	Rozbudowa i wyposażenie Oddziału Opieki Paliatywno-Hospicyjnej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	2018	742 805,51	742 805,51			742 805,51
17	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyśle	Dofinansowane zakupu ambulansu sanitarnego dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemyśle	2018	599 996,19	599 996,19		299 996,19	300 000,00
18	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyśle	Dostosowanie budynku poszpitalnego do potrzeb Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemyśle	2018	1 384 034,87	1 384 034,87		1 384 034,87	

W 2018 roku realizowany był program restrukturyzacji zadłużenia szpitali wojewódzkich powiązany ze strategią ich rozwoju oraz programami naprawczymi dla każdego z ww. szpitali. W grudniu 2017 roku umowy kredytowe na restrukturyzację zadłużenia podpisały dwa rzeszowskie szpitale kliniczne, a w sierpniu 2018 roku szpital w Tarnobrzegu i Krośnie. Szpital w Przemyśle jest w trakcie przygotowań do podpisania umowy z BGK. Osiągniętym efektem tych działań jest brak wymagalnych zobowiązań szpitali wojewódzkich. Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim prowadził bieżący monitoring realizacji programów naprawczych oraz przedkładanych sprawozdań finansowych, a raz w kwartale dokonywał kontroli w każdym ze szpitali. Szpitale co miesiąc przedkładały do BGK sprawozdania finansowe, a bank prowadził niezależny monitoring ich sytuacji finansowej.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe informacje o zaciągniętych przez wojewódzkie szpitale kredytach.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota zaciągniętego kredytu/pożyczki	Okres kredytowania	Forma zabezpieczenia	Kwota kredytu/pożyczki do spłaty wg stanu na 31.12.2018 r.	Wysokość zabezpieczenia (poręczenie Samorządu Województwa) wg stanu na 31.12.2018 r.
1	Poręczenie kredytu długoterminowego zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu w Nordea Bank Polska S.A. z siedzibą w Gdyni	Kredyt długoterminowy w kwocie 25.000.000 zł	2008 - 2023	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 35.924.535 zł	6 779 661	7 770 740
2	Poręczenie pożyczki długoterminowej wraz z odsetkami zaciągniętej przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Pożyczka w kwocie 840.000 zł	2013 - 2023	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 954.815 zł	369 313	401 401
3	Poręczenie kredytu długoterminowego zaciągniętego przez Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt długoterminowy w kwocie 72.000.000 zł	2018-2042	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 97.125.010 zł	72 000 000	95 325 010
4	Poręczenie kredytu długoterminowego zaciągniętego przez Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt długoterminowy w kwocie 137.000.000 zł	2018-2042	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 184.807.302 zł	137 000 000	181 382 302
5	Poręczenie kredytu długoterminowego zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Kredyt długoterminowy w kwocie 43.000.000 zł	2018-2043	Ustanowienie hipoteki kaucyjnej na CWK i nieruchomości położonej przy ul. Naruszewicza 11	43 000 000	0
6	Poręczenie kredytu długoterminowego zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt długoterminowy w kwocie 36.800.000 zł,	2018-2043	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 7.500.000 zł plus ustanowienie hipoteki kaucyjnej na CWK i nieruchomości przy ul. Naruszewicza 11	36 800 000	7 000 000
Razem Ochrona Zdrowia					252 948 974	291 879 453

Ponadto ze względu na uzyskanie ujemnego wyniku finansowego za 2017 rok podjęto Uchwały Zarządu w sprawie zatwierdzenia do realizacji Programów Naprawczych dla Obwodu Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej oraz dla Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie.

W 2018 roku przeprowadzono 3 kontrole doraźne w podmiotach leczniczych nadzorowanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego:

- w Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym w Rzeszowie ul. Warzywna 3 – przedmiotem kontroli była liczba i kwalifikacja pracowników, dostępność i jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych,

- w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie – przedmiot kontroli obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia podmiotu leczniczego,
- w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie – przedmiotem kontroli była prawidłowość wykorzystania dotacji celowej przekazanej na dofinansowanie kosztów zakupu ambulansu sanitarnego z wyposażeniem dla potrzeb Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie.

Z uwagi na fakt niestwierdzenia istotnych nieprawidłowości w kontrolowanych podmiotach zaleceń pokontrolnych nie sformułowano.

Ad.2.Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej

Zadanie realizowano w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia publicznego.

W 2018 r. w ramach aktualizacji Podkarpackiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (PPOZP) w 2018 r. podjęto następujące, przedstawione poniżej działania. W czasie organizowanych spotkań i narad znaczną część ich tematyki stanowiła problematyka opieki psychiatrycznej dotycząca dzieci i młodzieży w celu wypracowania nowego modelu organizacyjnego opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą oraz jej finansowania. Łącznie w spotkaniach konsultacyjnych uczestniczyło ok. 150 osób.

Regionalne spotkanie konsultacyjne

Spotkanie odbyło się w dniu 19.01.2018 r. Dotyczyło zapewnienia opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży. Wzięło w nim udział 15 profesjonalistów sprawujących opiekę w tym zakresie.

Podkarpackie Forum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży

Forum pn. *Kompleksowa i skoordynowana pomoc w problemach zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży z perspektywy różnych resortów, instytucji i profesji* odbyło się 02.03.2018 r. z udziałem przedstawicieli Zespołu ds. zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży przy Ministrze Zdrowia, przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W konferencji wzięło udział 111 osób z terenu woj. podkarpackiego.

Narada robocza, dotycząca aktualizacji Podkarpackiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

Narada robocza odbyła się w dniu 16 maja 2018 r. Wzięli w niej udział przedstawiciele różnych środowisk sprawujących opiekę psychiatryczną oraz organizatorów ochrony zdrowia, konsultantów wojewódzkich ds. psychiatrii, psychiatrii dzieci i młodzieży (20 osób). W czasie narady przedstawione zostały materiały i dane statystyczne za 2017 r. z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej, pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dyskutowano na temat analizy danych, stosowania metodologii przy opracowaniu PPOZP.

Pilotaż Centrów Zdrowia Psychicznego

Do programu pilotażowego z terenu województwa podkarpackiego zakwalifikowano 2 podmioty lecznicze, w tym Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. A. Kępińskiego w Jarosławiu nadzorowany przez Samorząd Województwa Podkarpackiego. Zadaniem centrum jest zapewnienie kompleksowej opieki psychiatrycznej dla dorosłych na swoim terenie. Pacjent zgłaszający do centrum będzie mógł uzyskać kontakt z lekarzem specjalistą, psychologiem, psychoterapeutą, pielęgniarką psychiatryczną, którzy dokonają oceny potrzeb pacjenta i ustalą wstępny plan dalszego postępowania, a jeśli pomoc będzie zakwalifikowana jako pilna, to musi być rozpoczęta w ciągu 72 godz.

a w stanie nagłym – natychmiast.

Okres trwania pilotażu Centrów Zdrowia Psychicznego zaplanowano na trzy lata od 1.10.2018 r. – do 30.06.2021 r. Testowanie nowych warunków organizacji i sposobu finansowania opieki psychiatrycznej ma pomóc we wprowadzeniu nowych rozwiązań systemowych w zakresie opieki psychiatrycznej nad populacją osób dorosłych. Wartość kontraktu na realizację świadczeń w ramach pilotażu Centrum Zdrowia Psychicznego za okres od 01.10.2018 do 31.12.2018 wyniosła 4.700.000,00 zł

Ad.3. Organizacja staży podyplomowych dla absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych

Marszałek Województwa Podkarpackiego organizuje, finansuje oraz zapewnia warunki odbywania stażu podyplomowego przez absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych będących obywatelami polskimi, zamierzającymi wykonywać zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa podkarpackiego, a w przypadku osób będących obywatelami innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zamierzających odbywać staż podyplomowy na obszarze województwa podkarpackiego. Środki przeznaczone na sfinansowanie stażu podyplomowego lekarzy Minister Zdrowia przekazał na podstawie stosownej umowy ze środków Funduszu Pracy.

Realizacja zadania polega m.in. na:

- ustalaniu listy podmiotów leczniczych uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów oraz realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów. Na terenie województwa podkarpackiego na liście podmiotów uprawnionych do zawierania umów o pracę z lekarzami w celu odbycia stażu znajdowały się 23 podmioty lecznicze, natomiast do prowadzenia staży częściowych lekarzy znajdowały się 44 podmioty lecznicze, 42 podmioty lecznicze uprawnione do zawierania umów o pracę z lekarzami dentystami oraz 59 podmiotów leczniczych do prowadzenia staży częściowych lekarzy dentystów.
- przygotowywaniu umów, aneksów i porozumień – w 2018 r. podpisano 139 umów,
- rozliczaniu środków – w 2018 r. na realizację staży podyplomowych dla 289 lekarzy i lekarzy dentystów wykorzystano kwotę 6 551 710,81 zł.

Na podstawie Umowy zawartej pomiędzy Województwem Podkarpackim – Marszałkiem Województwa Podkarpackiego, a podmiotami realizującymi program stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów oraz rocznym planem kontroli, przeprowadzono kontrolę w 4 podmiotach prowadzących staże podyplomowe lekarzy i lekarzy dentystów.

- Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim im. Jana Pawła II w Krośnie,
- Zespole Opieki Zdrowotnej Nr 2 w Rzeszowie,
- Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie,
- Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Leżajsku.

Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości realizacji programu stażu podyplomowego lekarzy, celowości i prawidłowości wydatkowania przekazanych środków finansowych oraz ocena prawidłowości dokonywania rozliczeń finansowych.

Z uwagi na fakt niestwierdzenia istotnych nieprawidłowości w kontrolowanych podmiotach zaleceń pokontrolnych nie sformułowano.

Ad.4. Podnoszenie kwalifikacji kadry medycznej oraz promocja zdrowia

W ramach szkolenia i podnoszenia kwalifikacji kadry medycznej, w 2018 r. Samorząd Województwa Podkarpackiego zaangażowany był m.in. w organizację następujących wydarzeń:

- Międzynarodowa Konferencja Medyczna – chirurgiczne leczenie robotem Da Vinci - miała miejsce 19.01. 2018r. w auli Uniwersytetu Rzeszowskiego w Rzeszowie. Konferencja współorganizowana była przez Marszałka Województwa Podkarpackiego i Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie. Konferencja miała na celu wymianę doświadczeń pomiędzy specjalistami niemieckimi i polskimi z zakresu chirurgii robotycznej, szczególnie w dziedzinie urologii, poprzez zaprezentowanie

nowoczesnych metod leczenia pacjenta z użyciem robota chirurgicznego Da Vinci. W trakcie konferencji została przeprowadzona transmisja na żywo z operacji radykalnej prostatektomii z użyciem Robota chirurgicznego Da Vinci. Operacja odbyła się w Szpitalu Klinicznym Leverkusen w Niemczech. Głównym prelegentem był profesor Jurgen Zumbe, kierownik Kliniki Urologii w Szpitalu Klinicznym w Leverkusen, współzałożyciel Niemieckiego Towarzystwa Chirurgii Robotowej. W konferencji wzięło udział ok. 100 osób – przedstawiciele świata nauki, ekspertów w dziedzinie urologii i chirurgii robotowej, lekarzy specjalistów urologów, chirurgów, ginekologów z różnych zakątków Polski oraz studentów kierunków medycznych.

- Konferencja szkoleniowa „Lekarz Medycyny Pracy wobec problemu zaburzeń oddechowych w czasie snu” – organizowana wspólnie przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi oraz Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy. Konferencja odbyła się 14.04.2018 roku. Skierowana była do lekarzy przeprowadzających badania kierowców i kandydatów na kierowców, lekarzy sprawujących opiekę profilaktyczną nad pracownikami, lekarzy pulmonologów oraz osób zajmujących się zagadnieniami ochrony zdrowia pracujących. Wzięło w niej udział ok. 80 osób.
- Konferencja szkoleniowa z zakresu stosowania prawa medycznego w praktyce pielęgniarstwa i położnictwa – zorganizowana przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Rzeszowie odbyła się 10 kwietnia 2018r. w sali audytorijnej Urzędu Marszałkowskiego. Uczestniczyło w niej ok. 100 osób.

W celu promocji zdrowia i zwiększania bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2018 r. zaangażowany był w organizację następujących wydarzeń:

- Konferencja „Pacjent jako aktywny uczestnik procesu diagnostyki, leczenia oraz partycypacji w procesie stanowienia prawa” odbyła 20.09.2018 r. z inicjatywy Marszałka Województwa Podkarpackiego. O pacjencie, jego prawach i etyce w systemie ochrony zdrowia rozmawiali przedstawiciele instytucji ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz uczelni wyższych (ok. 80 osób). Jednym z celów konferencji było wzmocnienie dialogu pomiędzy pacjentami a reprezentantami systemu ochrony zdrowia.
- Konferencja naukowa „Współczesne zagrożenia i problemy zdrowotne” odbyła się 14.11.2018 r. pod honorowym patronatem Ministra Zdrowia oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego. Konferencja połączona była z prezentacją wystawy „Medycyna Wileńska w II Rzeczypospolitej”, przygotowaną przez Główną Bibliotekę Lekarską. Wystawa prezentowana była w dniach 14–23.11.2018 r. w holu głównym Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie.

Ad.5. Opracowanie i aktualizacja Map potrzeb zdrowotnych oraz Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej województwa podkarpackiego

Konieczność opracowania oraz aktualizacji *Map potrzeb zdrowotnych* wynika z Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz dokumentów strategicznych Funduszy Europejskich, a także dokumentu „Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014–2020” stanowiącego krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014–2020.

Za realizację zadania na szczeblu krajowym odpowiada Ministerstwo Zdrowia. Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej monitoruje aktualizację dokumentów i w razie konieczności uczestniczy w konsultacjach w części odnoszącej się do województwa podkarpackiego.

Mapy potrzeb zdrowotnych przedstawiają sytuację służby zdrowia, uwzględniając demografię, epidemiologię oraz zasoby łóżkowe i sprzętowe. Na podstawie map opracowywane są Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej województwa podkarpackiego, wydawana jest opinia o celowości inwestycji oraz oceniania jest zasadność realizacji projektów inwestycyjnych w zakresie ochrony zdrowia finansowanych ze środków UE.

Zadanie realizowane jest poprzez ogólnopolski projekt systemowy pn. „Mapy potrzeb zdrowotnych – Baza Analiz Systemowych i Wdrożeniowych” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Zadanie ustalenia Priorytetów dla regionalnej polityki zdrowotnej województwa podkarpackiego spoczywa na Wojewodzie Podkarpackim, który w porozumieniu z Wojewódzką Radą do spraw Potrzeb Zdrowotnych ustala treść dokumentu.

Konieczność opracowania oraz aktualizacji Priorytetów wynika z Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Opracowanie wskazuje na priorytety dla regionalnej polityki zdrowotnej na podstawie zidentyfikowanych potrzeb zdrowotnych wynikających z analizy i diagnozy stanu opieki zdrowotnej w zakresie leczenia szpitalnego w województwie podkarpackim.

Celem Priorytetów jest poprawa jakości zarządzania zasobami systemu ochrony zdrowia oraz uzyskanie wysokiego poziomu rozwoju profilaktyki chorób, diagnostyki i stanu medycyny naprawczej ukierunkowanych na główne problemy epidemiologiczne w województwie podkarpackim.

W związku z publikacją przez Ministerstwo Zdrowia uzupełnionych analiz z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz podstawowej opieki zdrowotnej (moduł B) zaproponowano uzupełnienie Priorytetów dla regionalnej polityki zdrowotnej w zakresie wynikającym z opublikowanych Map potrzeb zdrowotnych mające na celu m. in.:

- Skrócenie czasu oczekiwania przyjęcia do AOS, likwidacje białych plam w strukturze AOS,
- Wdrożenie systemu integracji leczenia szpitalnego z AOS w ramach szerokiego systemu opieki koordynowanej.
- Zapewnienie dostępu do kompleksowych świadczeń diagnostycznych w tym w szczególności zakontraktowania poradni PET, utworzenie poradni zdrowia psychicznego (w tym również dla dzieci)
- W systemie leczenia chorób przewlekłych wzmocnienie obszarów dla których prognozowany jest wysoki poziom zapadalności.
- Podniesienie roli podstawowej opieki zdrowotnej w celu zapewnienia ciągłości i efektywności leczenia szpitalnego w szczególności w zakresie wczesnej diagnostyki chorób cywilizacyjnych
- Zwiększenie liczby miejsc w opiece paliatywno – hospicyjnej w tym również opiece domowej

Ad.6. Przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS) w sektorze zdrowia.

Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFIS w sektorze zdrowia posiada status podkomitetu w ramach Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa, utworzonego na podstawie art. 14l ustawy wdrożeniowej. Zgodnie z Umową Partnerstwa jest głównym narzędziem koordynacji interwencji ze środków UE. Celem koordynacji jest zapewnienie właściwego ukierunkowania interwencji, zapobieganie ich nakładaniu się, zapewnienie efektywności kosztowej oraz precyzyjne dostosowanie interwencji do zidentyfikowanych, potrzeb.

Departament koordynuje prace nad opracowaniem fiszek projektów pozakonkursowych i przygotowuje Plany Działań zgłaszane pod obrady Komitetu Sterującego. Uzgodnienie zadań na forum Komitetu Sterującego jest warunkiem koniecznym i umożliwia dalsze procedowanie wniosków.

Zadania zgłoszone przez Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UMWP uzgodnione i przyjęte w 2018 roku Uchwałą na posiedzeniu Komitetu Sterującego celem ogłoszenia naboru wniosków

w trybie konkursowym lub pozakonkursowym w ramach środków RPO WP 2014-2020:

- Plan działań nr 1/2019 przyjęty Uchwałą Nr 66/2018/XIX Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFIS w sektorze zdrowia z dnia 18 grudnia 2018 r.

- Poprawa jakości i dostępności do świadczeń medycznych w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Wartość zadania 25 mln zł. Projekt zidentyfikowano jako pozakonkursowy.
- Plan działań nr 3/2018 przyjęty Uchwałą Nr 51/2018/XVIII Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 25 września 2018r.
 - Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim im. F. Chopina nr 1 w Rzeszowie. Wartość zadania 46 mln zł. Podpisano umowę na realizację zadania w trybie pozakonkursowym. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków budżetu państwa na podstawie art.9a ust.1 pkt 3 lit b) Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego w wysokości 4,5mln zł.
 - Wsparcie realizacji w województwie podkarpackim programów profilaktycznych raka piersi, raka szyjki macicy, raka jelita grubego. Wartość zadania 10,5 mln zł. Projekt planowany do realizacji w trybie konkursowym.
- Plan działań nr 4/2018 przyjęty Uchwałą Nr 59/2018/O Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 6 listopada 2018 r.
 - Szkolenia z zakresu opieki i rehabilitacji osób sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi, zależnymi (rodziny, opiekunowie prawni) oraz tworzenie i/lub funkcjonowanie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w połączeniu z nauką ich obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania w celu tworzenia warunków do opieki domowej. Wartość zadania 10,5 mln zł. Projekt planowany do realizacji w trybie konkursowym

Ad.7. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Marszałek Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim realizuje określone zadania z zakresu administracji rządowej na mocy przepisów:

- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2018 r. realizowano następujące zadania:

- zapewnienie realizacji postanowień sądowych o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osób – liczba wyjazdów: 37,
- prowadzenie spraw dot. oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi – liczba dokonanych ocen zasadności: 434,
- prowadzenie przez Marszałka Województwa ewidencji uprawnionych lekarzy wykonujących badania lekarskie przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami – wpisano 2 osoby,
- prowadzenie przez Marszałka Województwa ewidencji uprawnionych psychologów wykonujących badania psychologiczne przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem (badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu) – wpisano 10 osób,
- prowadzenie przez Marszałka Województwa rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu – wpisano 7 i skreślono 3 przedsiębiorców,
- wydawanie przez Marszałka Województwa zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu – wydano łącznie 36 zezwoleń, 6 innych decyzji administracyjnych i 1 duplikat.

Ad.8. Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej „PSIM”

Celem Projektu było zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych na terenie Województwa Podkarpackiego poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania jednostek służby zdrowia. W jego ramach udostępnione zostały elektroniczne usługi, tj. usługi realizowane drogą elektroniczną (przez Internet). Projekt zrealizowano ze środków RPO WP na lata 2007–2013 w ramach osi priorytetowej: 3. Społeczeństwo informacyjne, działanie: 3.1 Społeczeństwo informacyjne.

Liderem projektu było Województwo Podkarpackie, a jego partnerami – 8 szpitali wojewódzkich: Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej Rzeszowie, Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu, Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu, Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy, Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie, Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.

Wdrożenie Projektu PSIM zostało zakończone 31 października 2014 r. W ramach projektu wdrożono zintegrowane systemy dziedziny w obszarach administracji (część szara), obsługi procesów ochrony zdrowia (część biała), oraz radiologii w 8 szpitalach wojewódzkich podkarpackiego, będącymi Partnerami Projektu. Zakres wdrożenia dotyczył zakresu infrastruktury sprzętowej, infrastruktury sieciowej, oprogramowania aplikacyjnego, narzędziowego i systemowego. W ramach projektu zbudowano również RCIM (Regionalne Centrum Informacji Medycznej) wraz z 6 e-Usługami (e-Informacja, e-Rejestracja, e-ERP (Elektroniczny Rekord Pacjenta), e-RRDR (Regionalny Rejestr Danych Ratunkowych), e-EPW-ZOZ (Elektroniczna Platforma Współpracy ZOZ), e-EPN (Elektroniczna Platforma Nadzoru). Całość funkcjonuje pod nazwą System PSIM.

Celem przedsięwzięcia „Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej „PSIM”” jest utrzymanie wytworzonego w ramach projektu spójnego systemu wspierającego zarządzanie i funkcjonowanie opieki zdrowotnej w placówkach służby zdrowia. Zadanie realizowane jest w latach 2014–2019. Planowane łączne nakłady finansowe to 342 989 zł. Poniesiona dotychczas kwota wydatków

z budżetu Samorządu Województwa wyniosła 237 924,01 zł w tym w 2018 r. – 59 615,50 zł.

W realizowanym Modelu utrzymania Projektu wyodrębniono dwa komponenty:

- Część regionalna – Regionalne Centrum Informacji Medycznej (RCIM) w tym e-Usługi administrowane przez Administratora RCIM, którym jest konsorcjum Asseco Poland SA i BMM Sp. z o.o. Koszty obsługi pokrywają wszystkie podmioty zintegrowane. Umowa na świadczenie usług podpisana jest do października 2019, tj. do końca okresu trwałości. Administrator RCIM świadczy usługi wg Modelu utrzymania zawierającego katalog usług, procedury i instrukcje.
- Część lokalna – Lokalne części System PSIM (system dziedziny), tj. oprogramowanie części białej, szarej, radiologia, system informowania kierownictwa, infrastruktura sieciowa i sprzętowa administrowana jest przez indywidualnie przez pracowników jednostek, sprawujących rolę Administratorów lokalnych. Koszt obsługi jest kosztem własnym jednostki. Większość jednostek posiłkuje się dodatkowymi umowami serwisowymi.

Nadzór pracy Administratora RCIM sprawuje Departament Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego. Obejmuje on:

- nadzór nad funkcjonowaniem RCIM (prąd/Internet/utrzymywanie integracji),
- nadzór nad Modelem utrzymania,
- nadzór techniczny nad integracją kolejnych jednostek,
- nadzór nad produktami e-Usług w zakresie wymagań i funkcjonalnym,
- obsługę kontroli projektu.

Z kolei nadzór biznesowy wykorzystania e-Uслуг oraz systemów dziedzinowych prowadzi Departament Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego. Jest on realizowany poprzez:

- nadzór nad produkcyjnym użytkowaniem produktów wdrożonych w ramach Projektu PSIM w tym e-Uслуг,
- promowanie e-Uслуг,
- opiekę nad portalem PSIM,
- monitorowanie jakości oprogramowania, rozliczanie gwaranta i administratora z umowy gwarancyjnej i utrzymaniowej,
- standaryzację wykorzystywania e-Uслуг.

Ad.9. Rozwój lecznictwa uzdrowiskowego

Województwo Podkarpackie jest właścicielem dwóch spółek, które w popularnych podkarpackich miejscowościach uzdrowiskowych Horyniec oraz Rymanów Zdrój świadczą usługi z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego. Są to:

- Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o., w którym Województwo jest wyłącznym udziałowcem,
- Uzdrowisko Rymanów S.A., w którym Województwo Podkarpackie jest wyłącznym udziałowcem.

Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o.

Działalność Spółki obejmuje podstawową działalność leczniczą, działalność produkcyjną oraz pomocniczą. Świadczenie uzdrowiskowych usług leczniczych jest podstawową działalnością Spółki. Głównym profilem leczniczym Spółki „Uzdrowisko Horyniec” są choroby reumatyczne, choroby narządu ruchu, choroby neurologiczne, niektóre schorzenia kobiece oraz niektóre schorzenia skóry. Działalność lecznicza obejmuje zarówno działalność kontraktową, prowadzoną na podstawie kontraktów zawartych z NFZ, jak i działalność komercyjną polegającą na sprzedaży pakietów i usług pobytowych oraz sprzedaży komercyjnej zabiegów przyrodoleczniczych. Działalność prowadzona jest w oparciu o łączną bazę 200 łóżek w sanatoriach uzdrowiskowych. Niezaprzeczalnym atutem oferty zabiegowej Spółki są zabiegi balneologiczne wykonywane przy użyciu własnych, wysokiej jakości tworzyw leczniczych – borowiny i wody siarczkowo-siarkowodorowej. W 2018 r. Zakład Przyrodoleczniczy wykonał ogółem 268 530 zabiegów, co w stosunku do planu zakładającego wykonanie 266 500 zabiegów wynosi 100,76 %.

Sanatoryjne leczenie stacjonarne prowadzone było w 2018 r. w następujących obiektach:

- „Dom Zdrojowy” – 132 łóżka (obiekt przystosowany dla osób niepełnosprawnych),
- „Jawor” – 52 łóżka,
- „Modrzew” – 16 łóżek.

Zabiegi wykonywane są w Zakładzie Przyrodoleczniczym. Obejmują one między innymi: kąpiele borowinowe, okłady borowinowe, jontoforezę borowinową, galwanoborowinę, fasony siarczkowe rąk i nóg, kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe, kąpiele perełkowe w wodzie siarczkowo-siarkowodorowej, kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe w basenie z ćwiczeniami, kąpiele kwasowęglowe, kąpiele perełkowo-ozonowe, masaże klasyczne, masaże wibracyjne, bicze szkockie, okłady parafinowe, zabiegi z zakresu elektrolecznictwa i światłolecznictwa, krioterapię miejscową, magnetoterapię, laseroterapię, inhalacje, kuracje pitne oraz inne.

Poniższa tabela obrazuje ilość osobodni kuracjuszy korzystających z usług Spółki w 2018 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Wykonanie
1.	kuracjusze sanatoryjni z umowy z NFZ	osobodni	31 086
2.	rehabilitacja sanatoryjna z NFZ	osobodni	2 380
3.	kuracjusze ambulatoryjni z umowy z NFZ	osobodni	14 860
4.	kuracjusze pełnopłatni	osobodni	20 904
5.	zabiegi balneologiczne ogółem	zabiegi	268 530

5.1.	w tym zabiegi pełnopłatne dla KRUS i in.	zabiegi	36 530
7.	ambulatoryjna rehabilitacja lecznicza	punkty	52 992

Działalność produkcyjna Spółki obejmuje wydobycie i dystrybucję wody siarczkowo-siarkorowodorowej oraz wydobycie i dystrybucję borowiny. Uzdrowisko Horyniec posiada złoża borowiny leczniczej, którą wydobywa i wykorzystuje jako naturalny surowiec do szerokiej gamy zabiegów borowinowych, wykonywanych w Zakładzie Przyrodolecznictwa. Wydobywa również wodę używaną do produkcji wody źródlanej i napojów smakowych. Część wydobywanych kopalin sprzedawana jest instytucjom i odbiorcom indywidualnym.

Działalność pomocnicza Spółki obejmuje wydobycie i sprzedaż wody użytkowej oraz sprzedaż towarów w kawiarni działającej w Domu Zdrojowym i „Cafe Sanacja”, a także innych towarów i usług świadczonych dla kuracjuszy przebywających w Uzdrowisku.

W 2018 r. Spółka realizowała przedsięwzięcia mające na celu wprowadzenie nowych usług lecznictwa uzdrowiskowego oraz rozwój infrastruktury uzdrowiskowej i turystyczno-rekreacyjnej uzdrowiska obejmujących:

- Utworzenie Klinicznego Centrum Diagnostyczno-Terapeutycznego Narządów Ruchu – realizowane ze środków *RPO WP 2014–2020* w ramach działania 6.1. Rozwój potencjału endogenicznego Regionu. W październiku 2018 r. rozpoczęto roboty budowlane. Do końca 2018 r. wykonano fundamenty wraz z izolacją ścian fundamentowych, roboty sanitarne na poziomie fundamentów, słupy i podciągi budynku głównego i ściany w zakresie parteru.
- Utworzenie Klinicznego Centrum Diagnostyczno-Terapeutycznego schorzeń neurologicznych i kardiologicznych oraz rozbudowę sanatorium „Jawor” – realizowane ze środków *RPO WP 2014–2020* w ramach działania 6.1. W październiku 2018 r. rozpoczęto roboty budowlane. Do końca 2018 r. zrealizowano fundamenty wraz z izolacją, roboty sanitarne na poziomie fundamentów, słupy i podciągi budynku głównego i ściany w zakresie parteru a także fundamenty łącznika do Domu Zdrojowego.
- Rozwój infrastruktury uzdrowiskowej i turystyczno-rekreacyjnej w Zakładzie Przyrodolecznictwa i Domu Zdrojowym w Uzdrowisku Horyniec Sp. z o.o. – projekt znajduje się na 1 miejscu listy rezerwowej projektów przewidzianych do realizacji w ramach działania 6.1. *RPO WP 2014–2020*. W 2017 r. opracowano Studium Wykonalności i dokumentację projektową. W chwili pojawienia się wolnych środków finansowych, Zarząd Spółki niezwłocznie podpisze umowę z Zarządem Województwa na dofinansowanie niniejszego projektu.

Oprócz ww. projektów realizowanych w ramach *RPO WP 2014-2020*, Spółka realizowała w 2018 r. następujące przedsięwzięcia:

- wymiana przestarzałej windy w budynku „Domu Zdrojowego”. Pod koniec roku zamontowano nowoczesny panoramiczny dźwig z 4 przystankami, który w bardzo znaczący sposób podniósł standard Domu Zdrojowego i ułatwił komunikację kuracjuszy Domu Zdrojowego.
- przebudowa i modernizacja obiektu „Modrzew” dla potrzeb administracji Spółki – potrzeba realizacji inwestycji wynika z założenia, iż obecny budynek administracyjny zostanie połączony łącznikiem z budynkiem Jawor, na parterze powstanie stołówka a na piętrze będą znajdować się pokoje dla kuracjuszy. Do końca 2018 r. wykonano dokumentację techniczną i podpisano umowę wykonawcą robót.

Uzdrowisko Rymanów S.A.

W uzdrowisku leczeni są pacjenci cierpiący na choroby układu oddechowego, układu krążenia, choroby ortopedyczno-urazowe, reumatologiczne, neurologiczne, choroby nerek i dróg moczowych oraz otyłość. Pacjenci kierowani są przez NFZ na:

- leczenie dzieci w wieku od 3 do 18 roku życia – w szpitalu uzdrowiskowym,

- leczenie sanatoryjne dzieci w wieku od 3 do 6 roku życia pod opieką osoby dorosłej,
- leczenie sanatoryjne osób dorosłych,
- leczenie osób dorosłych w szpitalu uzdrowiskowym,
- rehabilitację uzdrowiskową pacjentów dorosłych w szpitalu uzdrowiskowym,
- uzdrowiskowe leczenie ambulatoryjne,
- rehabilitację pulmonologiczną w warunkach stacjonarnych,
- rehabilitację kardiologiczną w warunkach stacjonarnych,
- rehabilitację ogólnoustrojową w ośrodku dziennym,
- fizjoterapię ambulatoryjną.

W obiektach Spółki prowadzona jest również rehabilitacja w ramach prewencji rentowej ZUS – dla pacjentów ze schorzeniami narządu ruchu, a także dla pacjentek onkologicznych po leczeniu nowotworu gruczołu piersiowego.

Spółka dysponuje obecnie 13 obiektami, z czego 3 są wyłączone od wielu lat z funkcjonowania i w których obecnie nie są udzielane żadne świadczenia. Strategiczny plan rozwoju Spółki uwzględnia ich rewitalizację. W obiektach funkcjonujących jest zarejestrowanych ogółem 1 041 łóżek.

Lp.	Obiekt	L. łóżek
1.	Szpital Uzdrowiskowy dla dorosłych „Eskulap”	178
2.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci i dorosłych „Zimowit”	388
3.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dorosłych „Teresa”	55
4.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dorosłych „Maria”	70
5.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych „Gołąbek”	41
6.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych „Opatrzność”	30
7.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci pod nadzorem opiekuna „Anna”	72
8.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci pod nadzorem opiekuna „Staś”	22
9.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci „Krystyna” (nieczynny)	–
10.	Podkarpackie Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej „Polonia”	125
11.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci „Gozdawa” (nieczynny)	–
12.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci „Leliwa” (nieczynny)	–
13.	Hotel Kasztanowy Dwór (od 2018 r. Świtezianka)	60
	Razem	1041

W 2018 r. w obiektach Spółki leczonych było 13 550 osób, z czego 2 497 stanowili pacjenci komercyjni.

W 2018 r. Spółka realizowała przedsięwzięcia polegające na budowie nowej i modernizacji istniejącej infrastruktury oraz poprawie wyposażenia bazy ochrony zdrowia i lecznictwa uzdrowiskowego. Ich celem było podniesienie standardów obiektów, zwiększenie komfortu pobytu kuracjuszy oraz liczby dostępnych miejsc w ramach świadczonych usług. Były to:

- Przebudowa Bloku A1 Szpitala Uzdrowiskowego „Zimowit” – polegająca na stworzeniu jednego oddziału dziecięcego usytuowanego na trzech kondygnacjach. Projekt w 85% współfinansowany ze środków RPO WP na lata 2014–2020, pozostałe 15% to wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zakończono etap prac budowlanych wraz z realizacją dostaw części wyposażenia.
- Modernizacja Sanatorium Uzdrowiskowego „Gołąbek” – polegająca na dociepleniu wybranych przegród budynku, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz przebudowę pomieszczeń wraz z aranżacją wewnątrz. Projekt w 85% współfinansowany ze środków RPO WP na lata 2014-2020, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Rozpoczęto prace budowlane.

- Modernizacja Sanatorium Uzdrawiskowego „Opatrzność” – remont i przebudowa wraz z termomodernizacją budynku oraz zmianie sposobu użytkowania garażu na kotłownię w istniejącym obiekcie sanatoryjnym. Projekt w 85% współfinansowany ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Rozpoczęto prace budowlane.
- Przebudowa i modernizacja zakładu przyrodoleczniczego w Szpitalu Uzdrawiskowym „Zimowit” – polegające na rozbiórce ścian wewnętrznych i wykonaniu nowych ścianek działowych, remoncie klatki schodowej, montażu nowej stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej oraz instalacji elektrycznej oraz nowej automatyki basenowej. Zadanie zakłada również zakup wyposażenia, sprzętu i urządzeń do wykonywania zabiegów leczniczych. Projekt w 85% współfinansowany ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Podpisano umowę o dofinansowanie, prowadzono przygotowania do wszczęcia postępowania przetargowego.
- Przebudowa i modernizacja zakładu przyrodoleczniczego w Szpitalu Uzdrawiskowym „Eskulap” – polegające na adaptacji pomieszczeń po byłej kuchni szpitalnej na potrzeby zakładu przyrodoleczniczego wraz z niezbędną infrastrukturą. Zadanie zakłada także zakup wyposażenia, sprzętu i urządzeń do wykonywania zabiegów. Projekt w 85% współfinansowany ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Podpisano umowę o dofinansowanie, prowadzono przygotowania do wszczęcia postępowania przetargowego.
- Przebudowa i rozbudowa Sanatorium Uzdrawiskowego „Anna” – wraz z przebudową wewnętrznych instalacji wod.-kan., c.o., elektrycznej i wentylacji mechanicznej. Projekt w 85% współfinansowany ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Podpisano umowę o dofinansowanie, prowadzono przygotowania do wszczęcia postępowania przetargowego.
- Przebudowa zabytkowego budynku Fizykoterapii – polegająca na remoncie dachu, ociepleniu budynku oraz zmianie układu pomieszczeń na parterze i poddaszu. Koszty projektu ogółem w 27% współfinansowane są ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałą część Spółka zamierza zapewnić z planowanego dokapitalizowania. Podpisano umowa o dofinansowanie, inwestycja w trakcie procesu zmian w zakresie rzeczowo-finansowym, prowadzono przygotowania do wszczęcia postępowania przetargowego.
- Utworzenie szpitala uzdrawiskowego poprzez remont i przebudowę budynku „Leliwa” – obejmuje m.in. prace budowlane i instalacyjne związane z przebudową obiektu i dostosowaniem do pełnienia funkcji szpitala uzdrawiskowego. Koszty projektu ogółem w 27% współfinansowane są ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałą część Spółka zamierza zapewnić z planowanego dokapitalizowania. Inwestycja w trakcie procesu zmian w zakresie rzeczowo-finansowym, planowana jest zmiana przeznaczenia z działalności kontraktowej na działalność komercyjną.
- Budowa zakładu przyrodoleczniczego wraz z basenem przy Szpitalu Uzdrawiskowym „Leliwa” oraz zakup wyposażenia i specjalistycznej aparatury zabiegowej. Koszty projektu ogółem w 24% są współfinansowane ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałą część Spółka zamierza zapewnić z planowanego dokapitalizowania. Inwestycja w trakcie procesu zmian w zakresie rzeczowo-finansowym, planowana jest zmiana przeznaczenia z działalności kontraktowej na działalność komercyjną.
- Remont Sanatorium Uzdrawiskowego „Maria” – polegający na wymianie stolarki okiennej oraz odnowieniu elewacji na wieży. Projekt w 85% współfinansowany ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Inwestycja w fazie przed podpisaniem umowy o dofinansowanie w ramach *RPO WP*.
- Modernizacja energetyczna budynków „Eskulap” i „Teresa”. Projekt w 85% współfinansowany ze środków *RPO WP na lata 2014–2020*, pozostałe 15% stanowi wkład własny pochodzący z dokapi-

talizowania. W trakcie przygotowania jest postępowanie przetargowe na wykonanie zadania w formule „zaprojektuj i wybuduj”.

- Modernizacja kontenerowej stacji uzdatniania wody – polegająca na modernizacji zbiorników magazynowych na wodę oraz wykonaniu nowych zbiorników na wodę wraz z wykonaniem całej przepompowni. Inwestycja w 100% sfinansowana ze środków pochodzących z dokapitalizowania. Została zrealizowana w całości.

KULTURA ORAZ OCHRONA ZABYTEKÓW I OPIEKA NAD ZABYTEKAMI

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Prowadzenie instytucji kultury	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących kulturę i dziedzictwo regionu	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na rzecz pielęgnowania tożsamości i kultury pamięci oraz budowa marek wydarzeń kulturalnych	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Uczestnictwo w projektach międzynarodowych z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, Współpraca międzynarodowa	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Tworzenie innowacyjnej infrastruktury kulturalnej w zakresie ochrony i upowszechnienia dziedzictwa Kresów	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Zapewnienie środków na realizację zadań przez instytucje kultury	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Organizowanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa w zakresie kultury.	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny.
8.	Przyznawanie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów twórczych	Ochrona, promocja i zarządzanie dziedzictwem kulturowym regionu.	Kapitał ludzki i społeczny.
9.	Opracowanie założeń polityki ochrony zabytków Województwa Podkarpackiego	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kultu-	Kapitał ludzki i społeczny

		rowego	
10.	Nadzór nad opracowywaniem i realizacją planów ochrony dóbr kultury w okresie klęsk żywiołowych, zagrożenia i wojny przez instytucje kultury	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
11.	Nabór wniosków o dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego	Ochrona, promocja i zarządzanie dziedzictwem kulturowym regionu.	Kapitał ludzki i społeczny.

Ad.1. Prowadzenie instytucji kultury

Instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora. Rejestr taki prowadzony jest przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego na podstawie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury.

Województwo Podkarpackie jest organizatorem 16 instytucji kultury. Trzydzieści z nich ujęto w ww. Rejestrze. Są to:

- Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach,
- Centrum Kulturalne w Przemyślu,
- Filharmonia Podkarpacka im. Artura Malawskiego w Rzeszowie,
- Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu,
- Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku,
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej,
- Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu.
- Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,
- Muzeum Okręgowe w Rzeszowie,
- Muzeum Podkarpackie w Krośnie,
- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie,
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie,
- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie,

Księgi rejestrowe dla Muzeum – Zamku w Łańcutie oraz Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Ulmów w Markowej prowadzi Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Księgi rejestrowe dla Muzeum Historycznego w Sanoku prowadzi Powiat Sanocki.

W 2018 roku Województwo Podkarpackie objęło wspólnie z Powiatem Sanockim współprowadzenie ww. Muzeum Historycznego w Sanoku. Podpisano także list intencyjny z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie objęcia prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu. Głównym celem współprowadzenia instytucji kultury jest uzyskanie przez nie dodatkowych możliwości i środków finansowych na realizację zadań statutowych oraz zapewnienie im lepszych warunków rozwoju.

Nadzór nad wojewódzkimi instytucjami kultury prowadzony jest na podstawie Uchwały Nr 72/1539/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie określenia zasad sprawowania nadzoru nad instytucjami kultury których Organizatorem jest Województwo Podkarpackie z późn. zm.

W ramach nadzoru nad wyżej wspomnianymi instytucjami kultury prowadzone są zadania kontrolne. Podmiotami zaangażowanymi w realizację zadania są: Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego, samorządowe instytucje kultury i w razie potrzeby biegły/ekspert, jeżeli w toku kontroli konieczne jest przeprowadzenie specjalistycznych badań lub zbadanie określonych zagadnień wymagających szczególnych umiejętności czy specjalistycznej wiedzy. Kontrole w instytucjach kultury mają na celu wykrycie i niwelowanie powstałych uchybień. W 2018 roku Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego przeprowadził ogółem 10 kontroli w samorządowych wojewódzkich instytucjach kultury.

Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w 2018 r. dokonywał analizy planów finansowych oraz ich zmian pod kątem zgodności z obowiązującym stanem prawnym. Analizował sprawozdania z wykonania planów finansowych wojewódzkich instytucji kultury i przygotowywał uchwały dotyczące sprawozdań kwartalnych.

Samorząd Województwa Podkarpackiego udziela wsparcia dla wojewódzkich instytucji kultury w zakresie zabezpieczenia w budżecie województwa środków na realizację zadań inwestycyjnych jednorocznych i wieloletnich, a także zadań remontowych. Dotyczy to zarówno zadań realizowanych ze środków krajowych, jak i zapewnienia wkładu własnego na realizację zadań finansowanych z programów operacyjnych Unii Europejskiej. Udzielone środki z dotacji celowych na te zadania są przekazywane na podstawie zawartych umów dotacyjnych, a następnie podlegają szczegółowemu rozliczeniu po zakończeniu każdego zadania.

W 2018 roku zabezpieczono dotacje z budżetu województwa na wkład własny oraz na realizację zadań dla województwa i wojewódzkich instytucji kultury, w tym:

- Roboty remontowe i prace konserwatorskie zabytkowego Budynku Głównego Muzeum – Zamku w Łańcucie, wraz z murami obronnymi, fosami, alejkami w zabytkowym parku, rzeźbami i ogrodzeniem – kwota dotacji brutto: 1 827 183 zł,
 - Roboty remontowe i prace konserwatorskie zabytkowych budynków oranżerii i ujeżdżalni Muzeum – Zamku w Łańcucie – kwota dotacji brutto: 588 393 zł,
 - Archeologia żywa – rozbudowa Skansenu Archeologicznego Karpacza Troja w Trzciny – kwota dotacji brutto: 608 685 zł,
 - Modernizacja zabytkowego Domu Mazurkiewiczów w Krośnie na cele edukacyjno-kulturalne (Muzeum Podkarpackie w Krośnie) – kwota dotacji brutto: 501 707 zł,
 - Restauracja dworu z Brzezin w Parku Etnograficznym w Kolbuszowej – kwota dotacji brutto: 366 048 zł,
 - Budowa pompowni wody pożarowej dla potrzeb Parku Etnograficznego w Sanoku – kwota dotacji brutto: 953 483 zł,
 - Realizacja projektu „Domy z kulturą” w Arboretum w Bolestraszcach – kwota dotacji brutto: 545 171 zł,
 - Remont pomieszczeń piwnicznych w zabytkowym budynku Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie – kwota dotacji brutto: 481 996 zł,
 - „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania XVI w. dworu – spichlerza w Zgłobniu na cele biurowe i magazynowe. Regionalna Składnica Zabytków Archeologicznych” (projekt Muzeum Okręgowego w Rzeszowie) – kwota dotacji brutto: 204 000 zł,
 - Budowa windy osobowej w budynku WDK – kwota dotacji brutto: 610 814 zł,
 - Opracowanie dokumentacji projektowej dla przebudowy Dużej Sceny w budynku Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie – kwota dotacji brutto: 300 000 zł,
- a także rozpoczęcie realizacji dużego przedsięwzięcia:
- „Utworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki” – planowanego do realizacji w latach 2018–2022 – kwota dotacji brutto: 299 339 zł.

Ad.2. Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących kulturę i dziedzictwo regionu

Obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości

W roku 2018 przewodnim kierunkiem działań z zakresu popularyzacji kultury i dziedzictwa była 100. rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości. Podjęte inicjatywy korespondowały ze stanowiskiem Sejmiku Województwa Podkarpackiego „z okazji nadchodzącej setnej rocznicy odzyskania Niepodległości”, które przyjęło Uchwałą nr XLV/762/17 z dnia 27 listopada 2017 r. Celem zapewnienia społecznej partycypacji w obchodach, a także upowszechnienia pamięci historycznej i wzmocnienia tożsamości, uruchomiona została seria inicjatyw popularnonaukowych pn. Spotkania z Niepodległą.

Realizacja spotkań w województwie podkarpackim była próbą przedstawienia wybranych aspektów polskich dziejów (uwzględniając wątki regionalne), które na przestrzeni różnych epok historycznych obrazują polskie wysiłki na rzecz utrwalenia bądź odzyskania niepodległości. Seria organizowanych i współorganizowanych wydarzeń zaangażowała jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie, szkoły, instytucje publiczne i kulturalne, podmioty życia społecznego oraz mieszkańców Podkarpacia. Działania związane z projektem odbyły się w Rzeszowie, Stalowej Woli, Jarosławiu i Przemyślu, obejmując przy tym ogólnopolską konferencję naukową „W stronę Niepodległej. Gospodarka, przedsiębiorczość, kapitał”, wykłady historyczne, debaty, wydarzenia muzealne i kulturalne. W ramach środków budżetowych samorządu województwa pokryte zostały wynagrodzenia dla autorów prelekcji, wystąpień konferencyjnych, moderatorów dyskusji, a także pozyskano prawa autorskie do artykułów.

Zadaniem związanym z obchodem setnej rocznicy odbudowy państwa polskiego była także organizacja projektu edukacyjnego „Młodzi dla Niepodległej”. Trzon projektu stanowiła wystawa popularnonaukowa, prezentująca wybrane postawy młodego pokolenia Polaków w ostatnich dekadach zaborów, wyprodukowana w kooperacji z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie. Adresowana głównie do młodego odbiorcy omawia kilka wiodących działań ich rówieśników z przełomu XIX/XX wieku – działalność studencką, kulturę fizyczną, ruch harcerski i aktywność paramilitarną, które wspierały proces odzyskania niepodległości. Treść oraz ikonografia wystawy uwzględnia wątki regionalne, co znacząco zwiększyło jej atrakcyjność dla regionalnego odbiorcy. Wystawa posłużyła głównie do organizacji prelekcji i warsztatów edukacyjnych w podkarpackich placówkach oświatowych i instytucjach kultury. Towarzyszyła także innym przedsięwzięciom z zakresu dziedzictwa i kultury organizowanych przez różne instytucje publiczne, których partnerem stało się Województwo Podkarpackie. Łącznie na przestrzeni 6 miesięcy zorganizowano 42 wydarzenia edukacyjne i popularyzatorskie, które zaangażowały wokół wystawy ponad 3 tys. odbiorców i zwiedzających. Działanie to wzmogło zainteresowanie wielu interesariuszy taką formą upowszechniania kultury i dziedzictwa, tworząc przy okazji sieć partnerskich powiązań rokujących owocną współpracę w przyszłości.

Organizacja Konkursu prac dyplomowych „Dziedzictwo i rozwój Podkarpacia”

Ideą Konkursu prac dyplomowych „Dziedzictwo i rozwój Podkarpacia” było pogłębienie wiedzy o regionie wraz popularyzacją jego zasobów dziedzictwa oraz współczesnych walorów rozwojowych. Realizacja Konkursu była także narzędziem promocji województwa, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego, a także wsparciem działań młodych naukowców. Konkurs kierowany był do studentów pochodzących z województwa podkarpackiego bądź związanych z podkarpackimi uczelniami, którzy w obronionych pracach dyplomowych (licencjackich, inżynierskich, magisterskich, doktorskich) podjęli tematykę Podkarpacia.

Zarząd Województwa wyłonił dwóch laureatów Konkursu, a trzech wyróżnił. Zawarto z nimi umowy na przygotowanie abstraktów do prac konkursowych oraz pozyskanie praw autorskich na rzecz województwa. Planuje się uruchomienie kolejnych edycji Konkursu oraz zwiększenia jego oddziaływania poprzez dalszą współpracę z uczelniami.

Ad.3. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na rzecz pielęgnowania tożsamości i kultury pamięci oraz budowa marek wydarzeń kulturalnych

Realizacja zadania przyczynia się do wypełniania zobowiązania Województwa Podkarpackiego do działalności w zakresie ochrony wielokulturowego dziedzictwa wynikające z art. 11 pkt 2 ust. 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. Ich celem jest wspieranie, inicjowanie i współorganizacja przedsięwzięć, które służąc wzmocnieniu tożsamości regionalnej opartej na historycznej wielokulturowości, jednocześnie mając szansę pretendować do miana identyfikatorów podkarpackiej aktywności kulturalnej w kontekście ogólnopolskim i międzynarodowym.

Współorganizacja Festiwalu Dziedzictwa Kresów

Festiwal Dziedzictwa Kresów to działanie z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego zainicjowane przez Gminę Lubaczów, którego współorganizatorem od 2016 roku pozostaje Samorząd Województwa Podkarpackiego. Sam Festiwal angażuje coraz szersze grono partnerów pośród samorządów, instytucji publicznych, kulturalnych, społecznych i gospodarczych oraz wpisał się wyraźnie w kalendarz imprez i kulturę pamięci regionu. Samorząd województwa uczestniczy we współtworzeniu programu Festiwalu oraz przygotowaniu jego poszczególnych inicjatyw, których całościowym celem jest pielęgnowanie tożsamości i kultury poprzez upowszechnianie dziedzictwa Kresów, a także – budując i rozwijając marką Festiwalu – dostarczanie pozytywnych impulsów w rozwoju przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej.

W 2018 r. zaangażowanie Samorządu Województwa (przy wykorzystaniu jego środków budżetowych) we współtworzenie Festiwalu polegało na inicjatywach uruchamianych przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego oraz wkładzie organizacyjnym i merytorycznym wojewódzkich instytucji kultury, tj. Centrum Kulturalnego w Przemyślu i Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie. W tym kontekście w ramach Festiwalu zorganizowano „Dzień Harcerstwa”. Poświęcenie jednego z dni festiwalowych dziedzictwu harcerstwa wiązało się z kontekstem obchodów 100. rocznicy odzyskania Niepodległości oraz z ustanowieniem przez Senat RP rok 2018 Rokiem Harcerstwa. Podobną uchwałę przyjął również Sejmik Województwa Podkarpackiego. Wydarzenie zorganizowane w Kresowej Osadzie w Baszni Dolnej tworzyły działania animacyjno-edukacyjne pt. „Osada harcerska” (gry, zabawy, warsztaty, itp.) oraz sesja popularnonaukowa pt. „Dziedzictwo polskiego harcerstwa”. W ramach kontynuacji odbyła się także sesja popularnonaukowa pt. „Akademia Dziedzictwa Kresów”, która wzorem poprzednich lat, korzystając z udziału ekspertów, rozwijała wątki programowe wszechstronnego dziedzictwa Kresów dawnej Rzeczypospolitej oraz podejmowała refleksję nad kierunkami i metodami jego popularyzacji.

Wykonane działania wraz z szeregiem innych przedsięwzięć wszystkich współtwórców Festiwalu, w tym wojewódzkich instytucji kultury (koncerty, konkurs kulinarny, spotkania popularno-naukowe, itp.), pozwoliły stworzyć bogaty program całej edycji i zapewnić liczone w tysiącach grono odbiorców. Jednocześnie ich efektem była rozbudowa marki tego wydarzenia kulturalnego, które nabiera wyraźnego charakteru ponadregionalnego, a nawet międzynarodowego, co tworzy solidne podstawy dla dalszego rozwoju inicjatywy.

Współorganizacja Jubileuszowych X Obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu

W województwie podkarpackim Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu obchodzony jest od 2008 r. przy udziale jednostek samorządu terytorialnego, stowarzyszeń, instytucji kultury i placówek oświatowych. W 2018 r. wydarzenie objęło swoim zasięgiem 64 miejscowości (w 2017 roku było ich 38), a w ich organizację zaangażowało się ponad 300 podmiotów, które na terenach

swojego oddziaływania przygotowały inicjatywy propagujące wiedzę o wielowiekowej obecności społeczności żydowskiej oraz upamiętniające tragiczne losy Żydów podczas II wojny światowej. Województwo Podkarpackie było ich współorganizatorem wraz z Uniwersytetem Rzeszowskim – Zakład Historii i Kultury Żydów w Instytucie Historii przy wsparciu Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Podkarpackiego Kuratorium Oświaty, Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie oraz Wspólnoty „Drzewo Oliwne”.

Ad.4. Uczestnictwo w projektach międzynarodowych z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego

Projekt pn. „ARTISTIC – Valorization of Intangible Cultural Heritage (ICH) Assets for local sustainable Development in CE Regions”

Celem projektu „Waloryzacja zasobów niematerialnego dziedzictwa kulturowego dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym w regionach Europy Centralnej” jest zidentyfikowanie, wybór i waloryzowanie najbardziej obiecującego niematerialnego dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia tożsamości i rozwoju obszaru Centralnej Europy. Projekt ARTISTIC ma przyczynić się do poprawy zasobów finansowych i wiedzy specjalistycznej operatorów kultury w celu sprawnego rozwijania i zarządzania projektami kulturalnymi. Ponadto celem projektu jest zwiększenie współpracy między operatorami kultury, obywatelami i operatorami finansowymi oraz wzrost jakości podejmowanych przez nich działań. Wartość transnarodową projektu będzie tworzyć wspólna strategia oraz wymiana wiedzy pomiędzy podmiotami oraz powiązanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego z podmiotami finansującymi za pośrednictwem panelu inwestycyjnego i synergia z platformami crowdfundingu Centralnej Europy, aby umożliwić zwiększenie efektywności międzynarodowych strategii inwestycyjnych.

Projekt realizowany jest w okresie 01.07.2017–30.06.2020 r. w ramach programu Interreg Central Europe, Oś priorytetowa: Zasoby naturalne i kulturowe. Jego liderem jest t2i Technology Transfer and Innovation (Włochy). Partnerami są: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Veneto Region (Włochy), Association for the Advancement of Steirisches Vulkanland (Austria), Jarina, cooperative for rural development (Słowenia), Municipality of Bovec (Słowenia), West Pannon Regional and Economic Development Public Nonprofit Ltd (Węgry), b&s consulting and training for the rural area GmbH (Niemcy), University of Hamburg (Niemcy), South Bohemian Chamber of Commerce (Republika Czeska), Slovak Chamber of Commerce (Słowacja) oraz ISN – innovation service network GmbH (Austria). Budżet projektu wynosi 2 484 731,35 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 248 190,00 EUR. Wkład własny RARR S.A. stanowiący 15% całkowitych kosztów projektu to 37 228,50 EUR.

Projekt pn. „CRinMA – Cultural Resources in the Mountain Areas”

Celem projektu „Kulturowe zasoby na obszarach górskich” jest usprawnienie polityk regionalnych, a w efekcie zapewnienie większego wsparcia dla obszarów górskich, na których są identyfikowane wartościowe materialne i niematerialne zasoby kulturowe.

Projekt jest realizowany w ramach Programu Interreg Europe w partnerstwie: Województwo Małopolskie – partner wiodący, Województwo Podkarpackie, Regionalna Agencja Rozwoju Kraju Preszowskiego (Słowacja), Gmina Montalegre (Portugalia), Instytut Rozwoju Gospodarczego Prowincji Ourense (Hiszpania), UNCEM Piemont (Włochy), AEM – Stowarzyszenie Przedstawicieli Obszarów Górskich AEM. W realizację projektu zaangażowani są również interesariusze – instytucje kultury oraz inne organizacje, również z województwa podkarpackiego, których działalność wpisuje się w tematykę projektu.

W ramach realizacji projektu, zgodnie z zapisami we wniosku aplikacyjnym, do tej pory odbyło się pięć wizyt studyjnych: w dniach 10–11.05.2017 r. w województwach małopolskim i podkarpackim, 11–14.09.2017 r. w Piemontie (Włochy), 29.01–2.02.2018 r. w Portugalii i Hiszpanii, 21–24.05.2018 r. we Francji, 17–20.09.2018 r. na Słowacji. Wizyty studyjne, w których uczestniczyli partnerzy projektu oraz interesariusze, mają na celu zapoznanie się z lokalnymi projektami dotyczącymi ochrony i za-

chowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego w przygranicznych rejonach górskich. Oprócz wizyt studyjnych odbyły się dwa warsztaty międzynarodowe: na Słowacji oraz w Portugalii. Pierwszy dotyczył wzmacniania lokalnej tożsamości opartej na dziedzictwie kulturowym, drugi – ulepszenia mechanizmów promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zorganizowano spotkania z partnerami mające na celu przygotowanie tzw. planu działania (Action Plan), który będzie bazować na wiedzy zdobytej podczas wizyt studyjnych, warsztatów międzynarodowych oraz zgromadzonych dobrych praktyk (7–8.12.2017 r. – Stará Ľubovňa; 3.07.2018 r. – Zubrzyca Górna; 13–14.12.2018 r. – Nowy Sącz).

Województwo Podkarpackie zorganizowało również regionalne warsztaty dla interesariuszy z Podkarpacia w dniu 26 listopada 2018 r. na temat wzmacniania lokalnej tożsamości opartej na dziedzictwie kulturowym. W warsztatach uczestniczyło 15 osób.

Projekt pn. „Green Screen – Greening the creative industries: improving policy practices for the European audiovisual industry”

Projekt partnerski, którego działania są realizowane w ośmiu regionach UE w celu poprawy polityk i osiągnięcia wymiernego sukcesu w redukcji emisji dwutlenku węgla w przemyśle filmowym i telewizyjnym. Wskazane branże są ważnym czynnikiem przyczyniającym się do wzrostu gospodarczego w całej Europie oraz mają znaczący wkład w rozwój przemysłów kreatywnych w gospodarce europejskiej. Green Screen ma na celu dostosowanie praktyk odnoszących sukcesy przemysłów kreatywnych, standaryzację praktyk środowiskowych i poprawę polityk regionalnych, w taki sposób, aby w całej Europie mogły zostać zaadoptowane zrównoważone metody/narzędzia realizacji produkcji filmowych, telewizyjnych i treści audiowizualnych. Poprzez realizację projektu „Green Screen”, uczestniczące

w nim regiony poprawią bądź usprawnią polityki, aby motywować i wyposażyć w wiedzę obecne i przyszłe kadry do podejmowania zrównoważonych praktyk, a tym samym do zmniejszenia emisji CO₂.

Projekt realizowany jest w okresie 01.01.2017–31.12.2021 w ramach programu Interreg Europe. Jego liderem jest Film London (Wielka Brytania). Partnerzy projektu to: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Municipality of Ystad (Szwecja), Flanders Audiovisual Fund (Belgia), Ile-de-France Film Commission (Francja), Bucharest Ilfov Regional Development Agency (Rumunia), Promálaga (Hiszpania) oraz Slovak Film Commission (Słowacja). Budżet projektu wynosi 2 004 088,44 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 147 067,66 EUR. Wkład własny RARR S.A. stanowi 15% całkowitych kosztów projektu i wynosi 22 060,15 EUR.

Realizując projekt, w 2018 r. pracowano m.in. nad rozwiązaniami w zakresie zrównoważonej produkcji filmowej i telewizyjnej, które zostaną wdrożone w regionie podkarpackim (przy współpracy z Podkarpacką Komisją Filmową). Zorganizowano również międzynarodowe warsztaty oraz czwarte spotkania Grupy Sterującej projektu w Rzeszowie.

Ad.5. Tworzenie innowacyjnej infrastruktury kulturalnej w zakresie ochrony i upowszechnienia dziedzictwa Kresów

Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej

W 2018 r. podjęto szereg równoległych zadań okołoprojektowych towarzyszących wdrożeniu Portalu MDKDR, które zmierzają w stronę instytucjonalizacji Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej. Były one koordynowane przez Pełnomocnika Zarządu Województwa ds. realizacji projektu strategicznego MDKDR. Miały one charakter programowy, popularyzacyjny, edukacyjny, promocyjny, a także zmierzały do zacieśnienia współpracy interesariuszy projektu. W tym celu odbyły się m.in. spotkania z ekspertami (prof. Dorota Folga-Januszewska), wizyty studyjne (Brama Poznania), sympozja programowe Akademii Dziedzictwa Kresów, kontynuowano inicjatywy popularyzacyjne (Spotkania

z dziedzictwem Kresów) oraz prace nad identyfikacją wizualną, a także zamawiano opracowania historyczno-narracyjne. Jednym z istotniejszych elementów było także włączenie się do współorganizacji międzynarodowej konferencji naukowej poświęconej tematyce dawnej Rzeczypospolitej i jej Kresów.

IV Międzynarodowy Kongres Naukowy „Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej”

Kongres organizowany jest od 2009 roku co trzy lata. Do tej pory dwukrotnie odbywał się w Białymstoku oraz raz w Warszawie. To interdyscyplinarne spotkanie naukowców, których aktywność koncentruje się na dokumentowaniu i badaniu wszystkich przejawów, zjawisk i procesów mających swoje źródło w ziemiach nienależących już do Polski, jest forum wymiany wiedzy i doświadczeń, ale także wskazania kolejnych obszarów wymagających szczegółowego rozpoznania. Biorą w nim udział historycy, historycy sztuki, konserwatorzy zabytków, muzealnicy, archiwiści, bibliotekarze oraz literaturoznawcy z kraju i zagranicy.

Czwarta edycja Międzynarodowego Kongresu Naukowego odbyła się w dniach 3–5.10. 2018 r. w Rzeszowie i w Jarosławiu. Jego organizatorem był Instytut Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy z siedzibą w Białymstoku. Województwo Podkarpackie zaangażowało się w to wydarzenie ponosząc koszty udziału w przedsięwzięciu 15 moderatorów sesji naukowych i 89 prelegentów. Wartością dodaną jest trzyletnia licencja umożliwiająca wykorzystania ich w działaniach propagujących dziedzictwo kresowe.

Ad.6. Zapewnienie środków na realizację zadań przez instytucje kultury

Województwo Podkarpackie za pośrednictwem Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Urzędzie Marszałkowskim na podstawie przyjętego budżetu przekazuje instytucjom kultury dotacje celowe. W 2018 r. dotacje przekazano na omówione poniżej przedsięwzięcia.

Międzynarodowy festiwal Sztuk TRANS/MISJE

W dniach 25-31 sierpnia 2018 roku w Rzeszowie odbyła się pierwsza edycja festiwalu – kompleksowego międzynarodowego projektu, koncentrującego się na prezentacji różnorodnych form teatralnych (off, teatr tańca, lalkowy, performance, instal/akcje) oraz innych dziedzin sztuki: muzyki, tańca, plastyki, filmu. Organizatorem Festiwalu był Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie przy współpracy zagranicznych partnerów. Na program Festiwalu złożyły się wydarzenia artystyczne w wykonaniu twórców i zespołów z 6 państw – partnerów projektu. Zostały zrealizowane następujące cele i rezultaty projektu:

- stworzenie ważnego w tej części Europy festiwalu o charakterze interdyscyplinarnym,
- kulturowa wymiana międzynarodowa, której rezultatem było wzajemne poznanie aktualnych trendów, nurtów, fascynacji i myśli artystycznych wśród partnerów projektu,
- dotarcie do szerokiego grona odbiorców, zarówno pod względem wiekowym jak i społecznym, czy materialnym,
- współpraca i integracja twórcza teatrów – partnerów projektu poprzez realizację wspólnego międzynarodowego widowiska na inaugurację Festiwalu,
- zdobywanie nowych doświadczeń w dziedzinie organizacji wydarzeń na szeroką skalę,
- wspieranie lokalnej turystyki miast partnerskich,
- stworzenie żywej platformy wymiany myśli artystycznej i społecznej,
- niwelowanie granic i barier kulturowych pomiędzy partnerami projektu,
- międzynarodowa promocja regionalnych wartości kulturowych.

„Przestrzeń otwarta dla muzyki”

Projekt realizowany przez Filharmonie Podkarpacką im. A. Malawskiego w Rzeszowie. Edycja w 2018 r. obejmowała 5 koncertów, które odbyły się w okresie od kwietnia do października na terenie województwa podkarpackiego. Prezentowano utwory muzyczne szerokiemu gronu odbiorców, głównie mieszkańcom miast województwa podkarpackiego: Przemyśla, Rzeszowa i Jasła. Dzięki projektowi Filharmonia dociera do słuchaczy, którzy nie mają na co dzień możliwości uczestnictwa w tego typu wydarzeniach artystycznych.

VIII Karpacki Festiwal Archeologiczny „Dwa Oblicza” – Trzcinica 2018

Przedsięwzięcie zrealizowane zostało w dniach 17–19.08.2018 r. na podstawie umowy nr DO-I.502.2.3.12.2018.MB z dnia 20 sierpnia 2018 r. przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 150 tys. zł. Festiwal jest cykliczną imprezą plenerową, zlokalizowaną na terenie Skansenu Archeologicznego w Trzcinicy, która opiera się na rekonstrukcji historycznej i archeologii doświadczalnej związanej z okresem epoki brązu oraz wczesnego średniowiecza. Podczas wydarzenia podejmowana jest próba rekonstrukcji ówczesnego życia. Istotną częścią festiwalu jest rekonstrukcja bitwy armii z wczesnego średniowiecza oraz turnieje bojowe, cieszące się dużą popularnością zarówno wśród odtwórców jak i zwiedzających. W festiwalu uczestniczyło 5 260 osób, a liczba odtwórców i rzemieślników wyniosła niemal 500 osób.

IX edycja Festiwalu „Karpaty zaklęte w drewnie”

Przedsięwzięcie zrealizowane zostało na podstawie umowy nr DO-I.502.2.3.21.2018.MB z dnia 20 sierpnia 2018 r. przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 40 tys. zł. W ramach festiwalu zorganizowano: jarmark rękodzieła, pokaz wyrobów z drewna, pokaz ratownictwa Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego – Grupa Bieszczadzka oraz pokaz sprzętu Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku. Przeprowadzono konkursy, gry i zabawy dla dzieci oraz degustację dań regionalnych. W części muzycznej festiwalu wystąpiły zespoły prezentujące tradycyjną muzykę irlandzką, tradycyjne piosenki śląskie oraz pieśni Kozaków Dońskich. Celem festiwalu jest upowszechnianie kultury ludowej pogranicza i równocześnie zapewnienie doskonałej zabawy dla mieszkańców i odwiedzających skansen turystów. W festiwalu uczestniczyło 3 546 osób.

Festiwal Żarnowiec 2018

Przedsięwzięcie zostało zrealizowane na podstawie umowy nr DO-I.502.2.3.22.2018.MB z dnia 20 sierpnia 2018 r. przez Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu. Współorganizatorem cyklicznej imprezy jest Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krośnie. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 60 tys. zł. W ramach XIV Festiwalu w Żarnowcu w dniach 6–9.09.2018 r. odbyło się 6 spektakli i koncertów plenerowych oraz wystawa czasowa. Wśród wykonawców znaleźli się m. in. soliści Opery Krakowskiej, artyści Piwnicy pod Baranami, soliści, orkiestra i chór Narodowego Akademickiego Teatru Opery i Baletu we Lwowie, a także soliści Opery Śląskiej w Bytomiu i artyści Teatru Starego w Krakowie. Spektakle i koncerty odbywające się w plenerze zabytkowego parku Muzeum, obejrzało i wysłuchało ponad 4 tys. osób, natomiast liczba wykonawców sięgnęła 250. Festiwal odgrywa dużą rolę w promowaniu wysokiej kultury oraz spełnia ważną funkcję edukacyjną, zwłaszcza dla młodzieży. Bogaty program i wysoki poziom artystyczny sprawia, że festiwal cieszy się coraz większym zainteresowaniem, gromadząc uczestników z Podkarpacia i Polski, a także z zagranicy. Ze względu na oddalone od głównych ośrodków miejskich położenie Muzeum, organizacja festiwalu przyczynia się do optymalizacji finansowania kultury, mając na uwadze kryteria demograficzne i geograficzne oraz diagnozowanie potrzeb i warunków kulturowych.

„Promocja postaci kardynała Adama Kozłowieckiego poprzez prezentację spektaklu teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie pt. „Serce bez granic” w reżyserii Sławomira Gaudyna”

W ramach przedsięwzięcia odbyła się ogólnopolska trasa przedstawienia „Serce bez granic” w reżyserii Sławomira Gaudyna. Pierwsza prezentacja spektaklu miała miejsce 25.01.2018 roku w Warszawie, towarzysząc wernisażowi w wystawie w Sejmie RP. Kolejne prezentacje spektaklu i wystawy odbyły się

w Kielcach, Majdanie Królewskim, Krakowie, Kolbuszowej, Częstochowie, kończąc swój cykl w grudniu w miejscowościach Nowa Dęba i Przemyśl.

W trakcie realizacji powyższego projektu podjęta została współpraca partnerska z Fundacją im. Ks. Kard. Adama Kozłowieckiego w ramach wystawy „In nomine Domini. Misjonarz Afryki. Kard. A. Kozłowiecki SJ (1911-2007)”. Realizacja zadania dała Teatrowi możliwość nawiązania i rozwoju nowych kontaktów oraz prezentacji dorobku artystycznego.

Projekt pn. „Kompetentny bibliotekarz – kreatywne działania”

Projekt szkoleniowy realizowany był przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie. W rezultacie stu pięciu bibliotekarzy z bibliotek publicznych województwa uzyskało nowe kompetencje zawodowe w zakresie organizowania wydarzeń skierowanych do użytkowników bibliotek, wykorzystania w pracy nowoczesnych technologii informatycznych i komunikacyjnych, polepszania skuteczności działań promocyjnych bibliotek w środowisku lokalnym. Zdobyta na szkoleniach wiedza i umiejętności ma wpływ na rozszerzenie zakresu usług bibliotecznych, kształtowanie pozytywnego wizerunku bibliotekarzy oraz nowoczesnej biblioteki jako instytucji otwartej, aktywizującej społeczności lokalne.

34. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego

Zorganizowany przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie oraz Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie 34. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego odbył się w dniach 13–14.12.2018 roku. Podczas konkursu wystąpiło 18 grup tanecznych z 6 województw: małopolskiego, podkarpackiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego, śląskiego i dolnośląskiego. Celem konkursu była ochrona tradycyjnego tańca ludowego przed zanikiem oraz rejestracja i dokumentacja wyróżniających się par i grup tanecznych z całej Polski. Zrealizowana została główna idea konkursu tj. ukazywanie i zachowanie tradycyjnego tańca ludowego w jak najbardziej autentycznej formie.

XXXVII Spotkania Cymbalistów

XXXVII Spotkania Cymbalistów zostały zorganizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie w dniach 1–2.12.2018 roku. Głównym celem tego zadania była ochrona gry na cymbałach oraz rejestracja i dokumentacja muzyków ludowych i ich umiejętności. Cymbały są tradycyjnym instrumentem ludowym, który przetrwał na terenie województwa podkarpackiego. Odbywające się cyklicznie spotkania mają na celu międzypokoleniowy przekaz tradycji muzycznych odbywający się pod okiem autentycznych muzyków.

Europejskie Dni Dziedzictwa 2018

Inicjatywy i wydarzenia organizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa (EDD) 2018 w Polsce skupione były wokół obchodów stulecia niepodległości, w ramach ogólnopolskiego programu „Niepodległa”. Tematem przewodnim EDD w 2018 roku była „Niepodległa dla wszystkich”. Koordynatorem regionalnym EDD było Muzeum Podkarpackie w Krośnie. W ramach EDD odbyły się m. in. następujące imprezy:

- Spotkanie autorskie oraz koncert jazzowy w ramach zadania pn. „Preteksty kulturalne/Stasiuk i niepodległość” oraz organizacja wystawy czasowej, prelekcji, pokazu rękodzieła w ramach zadania pn. „Niepodległa dla wszystkich – droga do niepodległości oczami chłopów”, zorganizowane przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie,
- Organizacja gry miejskiej, rekonstrukcja historyczna, prezentacja umundurowania i akcesoriów Wojska Polskiego w ramach zadania pn. „Czas patriotów” – Muzeum Podkarpackie w Krośnie,
- Organizacja wystawy czasowej, prelekcji, gry planszowej w ramach zadania pn. „Pamięć” – Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyśle,

- Organizacja rekonstrukcji historycznej i wystawy w ramach zadania pn. „Scenki rodzajowe w galijskim rynku” – Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku,
- Organizacja wystawy czasowej oraz publikacja tomiku wierszy patriotycznych Marii Konopnickiej w ramach zadania pn. „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród...” – Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu,
- „Niepodległa 2018 – obchody w Arboretum w Bolestraszczykach”, zorganizowane przez Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszczykach,
- „Wydanie audiobooka z fragmentami Pamiętnika z Przeżyć wielkiej wojny (1 i 2 cz.) dr Wincentego Dańca” – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie,
- Przeprowadzenie gry miejskiej w ramach zadania pn. „Zapisane w terenie” – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie.

Organizacja EDD przyczynia się do promocji cennych elementów dziedzictwa kulturowego, z wykorzystaniem instrumentów typu kampanie informacyjne regionalne i ogólnopolskie, akcje promocyjne, spotkania, publikacje. Wpływa na utrzymanie wielokulturowego bogactwa, tożsamości lokalnej i regionalnej m. in. poprzez działania o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim.

„Folklor Rzeszowiaków – obraz przemian”. Wydawnictwo na podstawie badań terenowych

Przedsięwzięcie zrealizowane na podstawie umowy nr DO-I.502.2.3.20.2018.MB z dnia 20 września 2018 r. przez Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 41 tys. zł. Głównym celem zadania było opublikowanie i popularyzacja wyników kilkuletnich badań terenowych, dokumentujących folklor Rzeszowiaków i jego współczesne przemiany, a także wszelkie przejawy kultury tradycyjnej zachowanej na tym obszarze. Został on zrealizowany przez wydanie publikacji w formie wydawnictwa książkowego oraz udostępnienie wydawnictwa jak i wybranych materiałów źródłowych w Internecie. Realizacja zadania wpływa na utrzymanie wielokulturowego bogactwa, tożsamości lokalnej i regionalnej, m. in. poprzez działania o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim, w tym wspieranie folkloru i sztuki ludowej oraz ochronę wartości niematerialnych.

Muzyczny festiwal w Łańcucie

W dniach 19–27.05.2018 r. odbył się 57. Muzyczny Festiwal w Łańcucie organizowany przez Filharmonię Podkarpacką im. A. Malawskiego w Rzeszowie podczas którego odbyły się koncerty w Muzeum Zamku w Łańcucie oraz plenerowe oraz w Sali koncertowej Filharmonii Podkarpackiej. Występy artystów cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem wśród melomanów w całego świata.

Międzynarodowe Triennale Malarstwa „Srebrny Czworokąt Przemysł 2018”

Organizowane przez Galerię Sztuki Współczesnej w Przemysłu Triennale – „Srebrny Czworokąt” ma na celu jest promocję i dokumentację aktualnych tendencji realizowanych w obszarze współczesnego malarstwa, artystów zamieszkałych w przygranicznych regionach pięciu państw, dla których tradycje kultury i sztuki regionu Karpat są odniesieniem do aktualnych problemów.

W 2018 r. miała miejsce 10 edycja tego wydarzenia, które odbyło się pod hasłem: „Przyszłość Europy – jedność w mnogości”. Spośród 279 prac wykonanych w dowolnej technice malarskiej na dowolnym podłożu przez 109 autorów z Polski, Rumunii, Słowacji, Ukrainy i Węgier, w pierwszym etapie oceny prac Krajowe Jury wybrało 76. Następnie w drugim etapie, tym razem Międzynarodowe Jury, wyłoniło czterech laureatów, którym przyznano nagrody finansowe, w tym: Grand Prix Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, równorzędną nagrodę Marszałka Województwa Podkarpackiego, równorzędną nagrodę Prezydenta Miasta Przemysła oraz nagrodę ufundowaną przez sponsora, tj. Elektromontaż S.A. Przemysł i Rzeszów. Ponadto przyznano wyróżnienia oraz nagrody specjalne. Na odrębnym posiedzeniu Międzynarodowe Jury dokonało wyboru nagrody specjalnej dla Wybitnej Osobowo-

ści Artystycznej ufundowanej przez Marszałka Sejmu RP. Uwieńczeniem przedsięwzięcia było wykonanie katalogu oraz zorganizowanie wystaw.

Podkarpacki Regionalny Fundusz Filmowy

Zadanie realizowane jest od 2017 r. przez Podkarpacką Komisję Filmową działającą w strukturze Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie. Jego celem jest wspieranie produkcji filmowych związanych z Województwem Podkarpackim. Zrealizowane filmy mają za zadanie przyczynić się do kulturalnej, turystycznej i gospodarczej promocji regionu. Warunkiem otrzymania wsparcia finansowego było związanie produkcji z Województwem Podkarpackim, m.in. poprzez tematykę, twórców (przedsiębiorstw

i specjalistów z branży audiowizualnej działających w regionie), a przede wszystkim poprzez miejsce realizacji filmu. W 2018 r. do konkursu złożono 10 wniosków, z czego wyłonione zostały cztery projekty, tj.: „Boże ciało” (wnioskodawca: Aurum), „Władcy Przygód. Stąd do Oblivio” (wnioskodawca: Dogoda Media), „Polski Schindler” (wnioskodawca: Plesnar & Krauss Films) oraz „Insekt” (wnioskodawca: Yellow Tapir Films). Z producentami projektów Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie jako operator funduszu podpisał stosowne umowy koprodukcyjne na łączną kwotę 500 000 zł. Ze względu na specyfikę produkcji filmowych będących procesem wieloletnim, środki pochodzące z PRFF zostaną rozliczone po zakończeniu ww. czterech produkcji, która obejmuje okres od I do IV kwartału 2019 r.

Ad.7. Organizowanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa w zakresie kultury

Na trzy ogłoszone konkursy złożono w sumie 126 ofert, z czego 112 zostało zweryfikowanych pozytywnie. Na realizację zadań przekazano łącznie 500 000 zł z zaplanowanych środków w budżecie Województwa na 2018 r.

Podstawę do realizacji tego zadania stanowiły uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego, zawierające szczegółowe wymogi określone dla każdego konkursu odrębnym regulaminem, tj:

- Uchwała nr 393/8227/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 23 stycznia 2018r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Niepodległa wczoraj dzisiaj jutro” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2018 r. Dofinansowania udzielono 11 podmiotom na łączną kwotę 124 000 zł,
- Uchwała nr 393/8228/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 23 stycznia 2018r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Wydarzenia kulturalne” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2018 r. Dofinansowania udzielono 20 podmiotom na łączną kwotę 313 000 zł,
- Uchwała nr 393/8229/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 23 stycznia 2018r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Wydawnictwa” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2018 r. Dofinansowania udzielono 8 podmiotom na łączną kwotę 63 000 zł.

Zadanie realizowane jest przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Urzędzie Marszałkowskim.

Ad.8. Przyznawanie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów twórczych.

Podstawę prawną do działań stanowi Uchwała Nr XLI/775/09 z 28 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, zmieniona Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XVII/286/12, z dnia 30 stycznia 2012 r. W 2018 roku Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 438/9214/18 z dnia 12 czerwca 2018 r. przyznano 19 nagród na łączną kwotę 124 000 zł.

Zakres stypendiów twórczych prowadzony jest na podstawie Uchwały Nr XXIX/546/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 stycznia 2013r. W 2018 roku Uchwałą Nr 415/8699/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 3 kwietnia 2018 przyznano dwa stypendia twórcze na łączną kwotę 27 000 zł.

Zadanie realizowane jest przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.

Ad.9. Opracowanie założeń polityki ochrony zabytków Województwa Podkarpackiego

Podstawę prawną realizacji zadania stanowi Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2017 r., poz. 2187 z późn. zm.), która wprowadziła obowiązek sporządzania przez samorządy wojewódzkie, powiatowe oraz gminne programów opieki nad zabytkami oraz programów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

Opracowany Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2018–2021 został przyjęty Uchwałą Nr LXI/966/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2018–2021.

Realizacja zapisów Programu ma na celu m.in.:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Ad.10. Nadzór nad opracowywaniem i realizacją planów ochrony dóbr kultury w okresie klęsk żywiołowych, zagrożenia i wojny przez instytucje kultury

W ramach sprawowanego nadzoru w 2018 r. w Departamencie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Urzędzie Marszałkowskim podjęto następujące działania:

- Przeprowadzono coroczną odprawę stanu osobowego departamentu i dyrektorów wojewódzkich instytucji kultury, w trakcie której przypomniano zadania operacyjne oraz dokonano aktualizacji dokumentacji. Poinformowano dyrektorów wojewódzkich instytucji kultury o potrzebie natychmiastowego wdrożenia przepisów prawa w zakresie ochrony dóbr i dziedzictwa narodowego wynikających z wprowadzenia stanu gotowości obronnej czasu kryzysu.
- Zobligowano dyrektorów nadzorowanych instytucji kultury do nawiązania współpracy z właściwymi miejscowo podmiotami zewnętrznymi, w szczególności Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Szefami Obrony Cywilnej. Ustalono tryb bieżących kontaktów z dyrektorami nadzorowanych instytucji kultury w celu zapewnienia przepływu informacji.
- Dokonano rozpoznania przebiegu i uwarunkowań kryzysu w zakresie ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz bieżącej oceny zagrożeń dla potrzeb decyzyjnych.
- Zaktualizowano zadania ujęte w planach ochrony zabytków ruchomych, nieruchomych na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych w wojewódzkich instytucjach kultury mające na celu przeciwdziałanie stratom i zniszczeniom oraz przestępstwom przeciwko dobrom kultury i dziedzictwa narodowego
- Zlecono sprawdzenie stanu technicznego systemów zabezpieczenia zabytków oraz organizacji zespołów ludzkich do wykonania specjalistycznych prac z zakresu podwyższenia klasy odporności ogniowej i właściwości konstrukcyjnych zabytkowych obiektów oraz zgromadzenia i utrzymania w gotowości urządzeń i sprzętu niezbędnego do wykonania prac zabezpieczających.
- Podjęto działania związane z upowszechnianiem informacji dotyczących zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, głównie z konwencji Haskiej z dnia 14 maja 1954 r. o ochronie

dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego poprzez kontynuowanie nadzoru nad oznaczaniem obiektów zgodnie ze wspomnianą konwencją na terenach bezpośrednio zagrożonych działaniami sił terrorystycznych oraz sił zbrojnych.

- Przeprowadzono działania umożliwiające uruchomienie systemu informowania oraz rejestrowania strat i zniszczeń dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w nadzorowanych instytucjach kultury mających na celu wzmożenie ochrony fizycznej zabytków ruchomych i nieruchomych.

Ad.11. Nabór wniosków o dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego

Podstawę prawną do realizacji zadań w tym zakresie stanowi Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 30 stycznia 2012 r. w sprawie określenia zasad i kryteriów udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego. Zadanie realizowane jest przez w Departamencie Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego.

W 2018 roku dofinansowanie prac przy ratowaniu zabytków prowadzono w oparciu o uchwałę Nr LIII/884/18 Sejmiku Województwa podkarpackiego z dnia 28 maja 2018 r., w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego (ze zmianami).

W 2018 roku dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach udzielono 147 beneficjentów – na łączną kwotę 4 765 781 zł.

POMOC SPOŁECZNA I POLITYKA PRORODZINNA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja wojewódzkich programów z zakresu polityki społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Badanie, diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Działalność Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Rozwój sektora ekonomii społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Realizacja innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny

Ad.1. Realizacja wojewódzkich programów z zakresu polityki społecznej

Zadania Samorządu Województwa z zakresu polityki społecznej realizowane są w oparciu o przepisy niżej wymienionych ustaw:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. 1508 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. 450 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.2019 r. poz. 217 tj.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (DZ.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.).

Zadania te realizowane są przed wszystkim za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie m. in. poprzez ustanowione wojewódzkie programy:

- *Wojewódzki program pomocy społecznej na lata 2018 – 2023* przyjęty Uchwałą nr XVI/279/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2015 r. Głównym celem programu jest zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji w województwie.
- *Wojewódzki program na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2008–2020*, przyjęty Uchwałą Nr XIX/317/08 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2008 r., zmieniony Uchwałą Nr VII/134/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2015 r. zmieniającą Uchwałą nr XIX/317/08 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia „Woje-

wódzkiego Programu Na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008–2020”. Program wyznacza główne kierunki działań Samorządu Województwa Podkarpackiego w obszarze wspierania środowiska osób niepełnosprawnych. Jego celem nadrzędnym jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

- Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2014–2020, przyjęty Uchwałą Nr XLV/929/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 r. W związku z koniecznością aktualizacji Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014–2020 został zmieniony uchwałą Nr XXXIII/587/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 lutego 2017 r. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zmniejszenie skali tych problemów w województwie podkarpackim.
- Wojewódzki program przeciwdziałania narkomanii na lata 2017–2020, przyjęty Uchwałą nr XXXVI/640/17 z dnia 24 kwietnia 2017 r. przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. W programie określono cel główny, którym jest ograniczenie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie województwa podkarpackiego.
- Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014–2020, przyjęty Uchwałą nr XLV/927/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 r. Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie podkarpackim.
- Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2014–2020 przyjęty uchwałą Nr LV/1073/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 08.09.2014 r. Celem głównym programu jest budowanie i rozwój zintegrowanego systemu wsparcia i pomocy rodzinie oraz pieczy zastępczej w regionie.

Poniżej zestawiono informacje dotyczące realizacji w 2018 r. powyższych programów z zakresu pomocy społecznej i polityki prorodzinnej.

Nazwa Programu	Kwota przeznaczona	Kwota przekazana	Kwota wydatkowana	Podmioty zaangażowane w realizację zadania	Liczba podmiotów	Mierzalne rezultaty
Wojewódzki Program Pomocy społecznej na lata 2018-2023	680 000,00	669 697,50	666 257,86	NGO's	27	Różnymi formami pomocy i wsparcia objęto ponad 12 434 osób
Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020.	1 626 085,98	1 626 085,98	1 624 487,09	NGO's	48	Wsparciem objęto 5 594 osoby niepełnosprawne
Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020	326 289,00	207 950,00	205 311,61	NGO's	16	Różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ponad 3 400 osób
Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020	100 000,00	77 300,00	77 207,62	NGO's	6	Różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ponad 4 000 osób
Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020	150 000,00	150 000,00	150 000,00	NGO's	8	Różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ponad 2 170 osób
Wojewódzki Program	90 000,00	85 000,00	85 000,00	NGO's	8	Wsparciem objęto 1079

Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014 – 2020						osób (rodziców zastępczych, biologicznych, dzieci, pracowników pracujących na co dzień z rodzinami).
--	--	--	--	--	--	--

Priorytety realizowane w 2018 r. zapisane zostały również w „Programie Współpracy Województwa Podkarpackiego z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na rok 2018” i zatwierdzone Uchwałą nr XLVI/771/1716 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizację wytyczonych priorytetów powierzył organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym

w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 ze zmianami) w trybie otwartego konkursu ofert w formie zadań dotacyjnych.

Ad.2. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej

Szkolenia dotyczące doskonalenia kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej – zadanie wynikające z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zrealizowano w II półroczu 2018 r. Wydatkowano kwotę w wysokości 50 608 zł, na szkolenie pn.: „Formy pracy terapeutycznej

i opieki nad osobami starszymi przebywającymi w instytucjach pomocy społecznej” dla pracowników domów pomocy społecznej i środowiskowych domów samopomocy z terenu województwa podkarpackiego. Szkolenie przeprowadzono w 5 grupach – uczestniczyło w nim 72 osoby.

Powyższe zadanie realizowano także w ramach projektu „Blżej rodziny – szkolenia dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.” realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Projekt jest realizowany od 01.06.2017 r. do 31.05.2019 r. przez lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz partnerów projektu – Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej w Lublinie, Białymstoku oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach. Wartość projektu wynosi 4 341 683,55 zł ogółem, w tym wkład własny w wysokości 3 % wartości projektu 130 250,51 zł jest wnoszony proporcjonalnie przez lidera i partnerów projektu.

Projekt obejmuje dwa zadania: organizację szkoleń stacjonarnych z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach którego od początku realizacji projektu przeszkolono 3 280 osób, oraz organizację szkoleń w formule e-learning z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach drugiego zadania, m.in wyłoniono wykonawcę i zawarto umowę dot. opracowania filmów szkoleniowych w formie interaktywnych wykładów wideo, a także zawarto umowę na ich umieszczenie i zapewnienie dodatkowej przestrzeni dyskowej.

Ad.3. Badanie, diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych

W 2018 roku na zadanie „diagnozowanie i monitorowanie wybranych problemów społecznych w regionie” wynikające z art. 21 pkt 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zaplanowano kwotę w wysokości 55 000,00 zł na badania oraz 10 000,00 zł na wydruk raportów z badań.

Zrealizowano badania i analizy o następującej tematyce: „Spożywanie alkoholu i używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim” (badanie I) oraz „Diagnoza poziomu życia rodziny, której dziecko objęto rocznym obowiązkiem przygotowania przedszkolnego” (badanie II). Badanie pierwsze zostało przeprowadzone w instytucjach oświaty (gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne) przez pracowników ROPS przy współpracy Policji. W celu przeprowadzenia badania drugiego nawiązano współpracę z dyrektorami przedszkoli. Badania realizowane były przy wykorzy-

staniu ankiety audytoryjnej wypełnianej przez uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz kwestionariusza ankiety wypełnianego przez rodziców dzieci objętych rocznym obowiązkiem przygotowania przedszkolnego. Planowany łączny koszt obu badań to 10 954 zł, z tego wydatkowano 9 942,02 zł. Pozostała kwota 45 057,98 zł stanowiła oszczędność w realizacji powyższego zadania.

W 2018 r. zaplanowano również kwotę 10 000 zł na wydruk raportów z badań i w II półroczu 2018 roku wyłoniono wykonawcę na druk publikacji pn. „Przyczyny ubóstwa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej na Podkarpaciu za kwotę 4 672,50 zł”.

Ponadto w 2018 roku wykonano analizę danych w systemie CAS oraz opracowanie raportu „Oceny zasobów pomocy społecznej – 2017 rok”, a także wprowadzanie danych do matrycy celem opracowania raportu „Przyczyny ubóstwa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej na Podkarpaciu”.

Ad.4. Prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych

Do zadań samorządu województwa wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.), zgodnie z art. 183 należy prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej. W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej umieszczane są dzieci wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Uchwałą Nr 340/7348/17 z dnia 19 września 2017 roku Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie polityki społecznej – zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej – wsparcie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej w latach 2018–2022. Uchwałą Nr 359/7629/17 Zarząd Województwa Podkarpackiego z dnia 30 października 2017r. w sprawie zlecenia prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej w latach 2018–2022 wybrał dwa podmioty do realizacji powyższego zadania tj.:

- Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie,
- Zgromadzenie Sióstr NMP NP Prowincja Przemyska na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu.

W dniu 28.12.2017 r. zostały zawarte pięcioletnie umowy z ww. podmiotami.

Kwota wydatków poniesionych w roku 2018 r. wyniosła 1 471 830,58 zł i została pokryta z dotacji celowej samorządów powiatowych.

Ad.5. Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych

Poważnymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są między innymi: trudności w uzyskaniu zatrudnienia oraz możliwości rehabilitacji, bariery architektoniczne oraz edukacyjne, trudny dostęp do usług medycznych, trudności w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu, trudne warunki materialno-bytowe i mieszkaniowe, niewielki dostęp do rozrywki i wypoczynku. Samorząd Województwa Podkarpackiego sprzyja poprawie warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych działając w oparciu o Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.).

W 2018 r. podejmowano następujące przedsięwzięcia:

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej

Zakłady aktywności zawodowej działają w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz zaliczanych do umiarkowanego stopnia z tytułu autyzmu, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej. Zakłady te prowadzą rehabilitację zawodową i społeczną zatrudnionych osób niepełnosprawnych, poprzez prowadzenie działalności gospodarczej i obsługowo-rehabilitacyjnej. Zakłady przygotowują zatrudnione osoby niepełnosprawne do życia w otwartym środowisku oraz udzielają pomocy w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości. Na dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej w województwie podkarpackim dla 12 funkcjonujących jednostek przekazano ze środków PFRON kwotę: 9 307 534 zł (wykorzystano 9 307 301,12 zł, tj. 99,99%). Dodatkowo Samorząd Województwa dofinansował koszty działania zakładów aktywności zawodowej z własnego budżetu w wysokości 1 117 009 zł. Zakłady wykorzystały ww. środki w wysokości 1 115 242,01 zł, tj. 99,84%.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie Zakładów Aktywności Zawodowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 850), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 538).

Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów

Ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Podkarpackiego dofinansowano roboty budowlane dotyczące siedmiu obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w wysokości 1 408 055,47 zł. Kwota przeznaczona na ten cel: 1 453 817,00 zł (wykorzystanie środków 96,85%). Dzięki tym inwestycjom uzyskano poprawę stanu bazy lokalowej służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zwiększył się dostęp do usług rehabilitacyjnych, tj. do rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz leczniczej.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 937), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 538).

Opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych lub przyjmujących grupy turnusowe.

Wydano 12 opinii Samorządu Województwa dotyczących wniosków ośrodków ubiegających się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne organizowane dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, z wyłączeniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich; z dysfunkcją narządu ruchu poruszających się na wózkach inwalidzkich; z dysfunkcją narządu słuchu; z dysfunkcją narządu wzroku; z upośledzeniem umysłowym; z chorobą psychiczną; z padaczką; ze schorzeniami układu krążenia. 11 ośrodków uzyskało wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się następujące rodzaje turnusów rehabilitacyjnych: usprawniająco-rekreacyjny; rekreacyjno-sportowy i sportowy; szkoleniowy; psychoterapeutyczny; rozwijający zainteresowania i uzdolnienia; nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością. Osoby niepełnosprawne korzystające z turnusów rehabilitacyjnych w takich ośrodkach otrzymują dofinansowanie ze środków PFRON.

Tabela. Podział środków finansowych wg realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych

Lp.	Rodzaj zadań	Kwota przeznaczona w 2018 r.		Kwota wydatkowana w 2018 r.		Liczba podmiotów	Mierzalne rezultaty
		Środki PFRON	Środki z budżetu Woj.	Środki PFRON	Środki z budżetu Woj.		
1	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej	9 307 534,00	1 117 009,00	9 307 301,12	1 115 242,01	12 ZAZ-ów, dla których organizatorami są: 11 NGO 1 jst gmina	zatrudnienie oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna 522 osób niepełnosprawnych
2	dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych	1 453 817,00	–	1 408 055,47	-	4 st gminy 1 ZPCh	Przebudowano, rozbudowano lub zmodernizowano 7 obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych
3	Opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych lub przyjmujących grupy turnusowe.	13 wniosków (mogą wpływać wnioski o opinię od nowopowstających ośrodków)					Wydano 12 opinii o ośrodkach informujących o dopełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Wydanie opinii każdorazowo poprzedzono dokonaniem wizji ośrodka 1 wniosek nie spełniał wymogów formalnych, wobec powyższego nie został rozpatrzony.
Ogółem		10 761 351,00	2 745 000,00	10 715 356,59	2 739 729,10		

Ad.6. Działalność Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie

Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie prowadzi swoją działalność od dnia 2 stycznia 2012 roku na mocy Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Funkcjonuje jako Oddział w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Rzeszowie. Jest jedynym ośrodkiem na Podkarpaciu realizującym zadania związane z procedurą adopcyjną. Swoim zasięgiem obejmuje dzieci i rodziny z całego województwa. W 2018 r. Ośrodek zatrudniał 16 osób, w tym kierownika, 7 psychologów i 8 pedagogów. Wydatki związane z prowadzeniem Ośrodka Adopcyjnego w 2018 r. wyniosły 1 400 013,07 zł.

Poniżej, w formie tabelarycznej zestawiono informacje na temat realizowanych przez Ośrodek zadań w 2018 r.

Lp.	Zadania Ośrodka Adopcyjnego	Suma
1.	Liczba dzieci zgłoszonych do Ośrodka z uregulowaną sytuacją	149

	prawną	
2.	Liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji	45
3.	Liczba przysposobionych dzieci	34
4.	Liczba prowadzonych preadopcji	25
5.	Liczba wydanych opinii psychologicznych i pedagogicznych na potrzeby Sądu	155
6.	Liczba przeprowadzonych diagnoz pedagogicznych/psychologicznych Kandydatów do przysposobienia dzieci (wszystkich łącznie na potrzeby Sądu i aktualizacje)	353 diagnozy kandydatów i 155 opinii na potrzeby sądu
7.	Liczba diagnoz psychologicznych/pedagogicznych dzieci zgłoszonych do adopcji	235
8.	Liczba dzieci z terenu Woj. Podkarpackiego zgłoszonych do WBD	23
9.	Liczba dzieci z terenu Woj. Podkarpackiego zgłoszonych do CBD	14
10.	Liczba Kandydatów, którzy zgłosili się do ośrodka w celu przysposobienia dziecka	63 rodziny
11.	Liczba wydanych wstępnych pozytywnych opinii do udziału w szkoleniu	31 rodzin/62 osoby
12.	Liczba wydanych opinii na rodzinę adopcyjną - pozytywnych - negatywnych	37 rodzin/72 osoby 21 opinii/41 osób 16 opinii/31 osób
13.	Liczba Kandydatów oczekujących na przysposobienie dziecka	81 rodziny/ 79 małżeństw i 2 osoby samotne
14.	Liczba osób przeszkolonych na rodzinę adopcyjną w oparciu o program autorski zatwierdzony przez MRPiPS „Lecą Bociany”	46
15.	Liczba osób przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w oparciu o program autorski zatwierdzony przez MRPiPS „ Być Rodzicem Zastępczym”	46
16.	Liczba posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w których uczestniczyli pracownicy ośrodka	136
17.	Liczba dzieci, których sprawy były przedmiotem posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	1481
18.	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na każdym etapie procedury adopcyjnej	3043 w tym 125 konsultacji w ramach wsparcia poadopcyjnego
19.	Wsparcie kobiet w ciąży, które sygnalizują zamiar oddania dziecka do adopcji	19

W zakresie promowania idei adopcji Ośrodek Adopcyjny przygotował publikację „O adopcji. Po adopcji. Wspomnienia rodziców adopcyjnych”, która ma być inspiracją i refleksją dla wszystkich, którzy chcą zaangażować się w proces tworzenia rodziny adopcyjnej.

Zorganizowano także spotkania z przedstawicielami Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla wszystkich powiatów w województwie podkarpackim. W trakcie dwóch cykli spotkań realizowanych w czterech grupach omawiano sprawy dotyczące współpracy oraz wynikające z bieżącej działalności instytucji.

Ad.7. Rozwój sektora ekonomii społecznej

Projekt pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2018-2019”

Koordynacja sektora ekonomii społecznej (ES) to zadanie wynikające z art. 21 pkt 4a i art. 21a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. 1508 z późn. zm.). Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie jest realizatorem projektu pozakonkursowego pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2018-2019” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020*, Oś Priorytetowa VIII – Integracja społeczna, Działanie 8.6 – Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie. Realizacja projektu zaplanowana została na okres 01.01.2018–31.12.2019 r. Budżet projektu wynosi 1 440 000 zł, w tym wkład własny – 216 000 zł.

W 2018 roku w ramach projektu zostało wydanych 543 916,62 zł (środki UE – 455 355,16 zł, wkład własny – 88 561,46 zł). Niewykorzystane w 2018 roku środki zostaną wydatkowane w 2019 r.

Celem głównym projektu jest zwiększenie roli sektora ES w woj. podkarpackim poprzez wzmocnienie współpracy i kooperacji podmiotów ekonomii społecznej (PES), wzrostu widoczności PES jako dostawców produktów i usług, promocję sektora ES wśród mieszkańców województwa podkarpackiego.

Poniżej zestawiono wskaźniki realizacji projektu w 2018 r.

Wskaźniki produktu					
1.	Liczba inicjatyw dotyczących rozwoju ekonomii społecznej sfinansowanych ze środków EFS	szt.	15	13	86,67
2.	Liczba osób biorących udział w seminariach/warsztatach.	osoby	K* 91 M 39 ogółem 130	K 39 M 13 ogółem 52	K 42,86 M 33,33 ogółem 40,00
3.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach sieciujących CIS/KIS	osoby	K 18 M 3 ogółem 21	K 17 M 0 ogółem 17	K 94,44 M 0,00 ogółem 80,95
4.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach sieciujących OWES	osoby	K 5 M 2 ogółem 7	K 7 M 4 ogółem 11	K 140 M 200 ogółem 157,14
5.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach sieciujących WTZ	osoby	K 18 M 15 ogółem 33	K 23 M 8 ogółem 31	K 127,78 M 53,33 ogółem 93,94
6.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach sieciujących ZAZ	osoby	K 16 M 7 ogółem 23	K 10 M 7 ogółem 17	K 62,50 M 100,00 ogółem 73,91
7.	Liczba regionalnych sieci kooperacji PES o charakterze reintegracyjnym	szt.	3	3	100
8.	Liczba regionalnych sieci PES	szt.	2	1	50
9.	Liczba regionalnych sieci współpracy OWES	szt.	1	1	100
10.	Liczba rocznych raportów o rozwoju ES w regionie	szt.	2	0	0,00
11.	Liczba zorganizowanych regionalnych targów ES	szt.	4	3	75

*K – kobiety, M – mężczyźni

Projekt pn. „ROWES kompleksowe wsparcie sektora Ekonomii Społecznej w subregionie I”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego ze środków RPO WP 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.5. Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Budżet projektu to: 22 818 554,00 zł. Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2019 r. Obejmuje powiaty: rzeszowski, kolbuszowski, niżański, stalowowolski oraz miasto Rzeszów.

Celem projektu jest wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w latach 2017–2019 poprzez utworzenie 227 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Wsparcie dla uczestników projektu obejmuje:

- wsparcie Animatorów,
- warsztaty partnerstw lokalnych,
- wizyty studyjne,
- wsparcie doradców kluczowych,
- doradztwo specjalistyczne,
- szkolenia ogólne w zakresie ekonomii społecznej,
- szkolenia przygotowujące do założenia przedsiębiorstwa społecznego,
- szkolenia dostarczające i rozwijające kompetencje i kwalifikacje zawodowe potrzebne do pracy w przedsiębiorstwie społecznym,
- wsparcie doradców kluczowych biznesowych,
- dotacje na stworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
- wsparcie pomostowe,
- lustrację lub audyt przedsiębiorstw społecznych,
- szkolenia zawodowe dla pracowników podmiotów ekonomii społecznej.

Projekt pn. „ROWES kompleksowe wsparcie sektora Ekonomii Społecznej w subregionie II”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego ze środków RPO WP 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.5. Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Budżet projektu to: 25 910 731,00 zł. Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2019 r. Obejmuje powiaty: strzyżowski, ropczycko-sędziszowski, dębicki, mielecki, tarnobrzeski oraz miasto Tarnobrzeg.

Celem projektu jest wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w latach 2017–2019 poprzez utworzenie 247 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Wsparcie dla uczestników projektu obejmuje:

- wsparcie Animatorów,
- warsztaty partnerstw lokalnych,
- wizyty studyjne,
- wsparcie doradców kluczowych,
- doradztwo specjalistyczne,
- szkolenia ogólne w zakresie ekonomii społecznej,
- szkolenia przygotowujące do założenia przedsiębiorstwa społecznego,
- szkolenia dostarczające i rozwijające kompetencje i kwalifikacje zawodowe potrzebne do pracy w przedsiębiorstwie społecznym,
- wsparcie doradców kluczowych biznesowych,
- dotacje na stworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
- wsparcie pomostowe,
- lustrację lub audyt przedsiębiorstw społecznych,
- szkolenia zawodowe dla pracowników podmiotów ekonomii społecznej.

Projekt pn. „SENTINEL – Rozwój i umacnianie pozycji przedsiębiorstw społecznych w celu maksymalnego zwiększenia ich wpływu na sektor ekonomiczny i społeczny w państwach Europy Środkowej”

Projekt CE 985 SENTINEL jest współfinansowany z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* w ramach Komponentu 1. Programu Interreg Europa Środkowa, Działanie 1.2 Poprawa umiejętności i przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki i innowacyjności w regionach Europy Środkowej.

Projekt realizowany jest w partnerstwie przez 10 instytucji z Polski, Węgier, Czech, Włoch, Słowenii i Niemiec. Liderem projektu jest Węgierska Służba Medyczna Zakonu Maltańskiego. Jego budżet wynosi 1 952 166,05 EUR.

Celem projektu jest wypracowanie modelu wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych tak, aby stały się prawdziwym motorem integracji społecznej i reintegracji zawodowej. Partnerzy projektu SENTINEL testują nowe modele operacyjne oraz usługi doradcze zaprojektowane w celu wzmocnienia przedsiębiorstw społecznych w mniej rozwiniętych regionach Europy Środkowej. Równocześnie rozwijane są innowacyjne metody ułatwiające wymianę informacji i współpracę tych przedsiębiorstw.

Zaplanowane na 2018 rok wydatki w kwocie 132 062,00 zł zostały wykonane w wysokości 120 323,05 zł tj. 91,10 %. Kwota 102 274,56 zł pochodziła z budżetu Unii Europejskiej, natomiast kwota 18 048,49 zł – z budżetu Województwa Podkarpackiego

ROPS przy realizacji wszystkich zadań projektu współpracuje z partnerem projektu - Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. Ponadto w realizację poszczególnych zadań projektu zaangażowany jest Rzeszowski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (ROWES).

W 2018 roku ukończono wszystkie zadania wynikające z harmonogramu prac projektu. Ukończono prace nad raportami: „Raport krajowy dotyczący usług wsparcia i inicjatyw sieciowania przedsiębiorstw społecznych” oraz „Regionalna analiza potrzeb przedsiębiorstw społecznych odnośnie wsparcia i sieciowania”. Ukończono dokument „Koncepcja Akcji Pilotażowej”. Ponadto zostały przygotowane dwa dokumenty - „Przypadki krajowe uzupełniające podręcznik do zarządzania przedsiębiorstwami społecznymi” oraz „Przypadki krajowe uzupełniające podręcznik usług wsparcia przedsiębiorstw społecznych”. Zespół projektowy wraz z dwoma ekspertami z ROWES uczestniczył w szkoleniu dotyczącym realizacji akcji pilotażowej, które odbyło się w Trydencie. Zespół projektowy brał udział w Spotkaniach Partnerów Projektu i Komitecie Sterującym w Brnie (Czechy) i Trydencie (Włochy). W Rzeszowie zorganizowano drugie spotkanie interesariuszy zwane „Okrągłym stołem interesariuszy”, w którym uczestniczyło 18 przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej, OWESów i JST.

Projekt pn. „Social Seeds – Exploiting Potentials of Social Enterprises through Standardized European Evaluation and Development System”

Projekt „Social Seeds – Wykorzystanie potencjału Podmiotów Ekonomii Społecznej poprzez standaryzację Europejskiego Systemu Ewaluacji i Rozwoju Ich Funkcjonowania” realizowany jest w ramach Programu Interreg Europe w okresie 01.04.2016–31.03.2021. Jego liderem jest IFKA Public Benefit NON-Profit Ltd. for the Development z Węgier. Partnerzy projektu to Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Abruzzo Region (Włochy), Regional Development Agency of South Bohemia RERA Inc. (Czechy), BSC – Business Support Centre Ltd., Kranj (Słowenia), EURADA – European Association of Development Agencies (Belgia) oraz Estonian Advice Centre (Estonia). Całkowity budżet projektu wynosi 1 693 050,00 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 214, 000.00 EUR. Wkład RARR S.A. stanowi 15% całkowitych kosztów projektu i wynosi 32 100 EUR.

Social Seeds to projekt dotyczący analizy i rozwoju narzędzi dla usprawnienia funkcjonowania sektora ekonomii społecznej w Europie. Jego perspektywa i działania pozwolą na wnikliwą analizę i spojrzenie na efektywność polityk na regionalnym, krajowym i unijnym poziomie.

Partnerzy projektu zmotywowani wyzwaniami, jakie stwarza współczesna ekonomia społeczna, wspólnie wypracowują narzędzia diagnostyki i oceny funkcjonowania Ekonomii Społecznej w Europie, by następnie przedstawić wyniki analiz oraz samych narzędzi decydentom i interesariuszom na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. Prowadzić to będzie do jeszcze skuteczniejszego trybu

i jakości podejmowania decyzji korzystnych dla rozwoju sektora społecznego, a tym samym pobudzenia wzrostu gospodarczego, zatrudnienia wśród marginalizowanych grup społecznych, osób niepełnosprawnych i wpływania dzięki temu na całe ekosystemy lokalne i europejskie.

W 2018 r. m.in. przygotowano tzw. Action Plan, tj. dokument wdrożeniowy dla 2 fazy projektu. Przedstawiciele RARR. S.A. między innymi wzięli udział w „Open Days” w Brukseli oraz spotkaniu partnerów projektu w Czechach.

Ad.8. Realizacja innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej

Realizacja programu „Wojewódzka Karta Dużej Rodziny”

Program realizowany jest w województwie podkarpackim od 14.01.2014 r. do 14.01.2024 r. Jego celem jest :

- promowanie dużej rodziny oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji,
- poprawa warunków życia dużych rodzin,
- wspieranie funkcji rodzicielskiej poprzez wyrównanie szans rozwoju dzieci wychowywanych w rodzinie,
- zachęcanie do wspólnego spędzania czasu w szczególności korzystając z dóbr kultury i innych na terenie województwa podkarpackiego,
- budowanie przychylnego klimatu lokalnego, sprzyjającego podejmowaniu korzystnych demograficznie decyzji dla rozwoju dużej rodziny.

W 2018 roku wydano 475 kart dla 92 rodzin, zaktualizowano 74 karty. Wydano 11 duplikatów na kwotę 110 zł. Od początku realizacji Programu wydano 18 087 kart dla 3 440 rodzin.

Współpraca z innymi organami administracji w ramach realizacji zadań z zakresu ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Samorząd Województwa realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.) poprzez realizację Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014–2020 oraz współdziała w tym zakresie z innymi organami administracji. W 2018 r. w ramach współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie oraz Komendą Wojewódzką Policji w Rzeszowie zrealizowano następujące działania:

- przeprowadzono 5 konkursów z zakresu zdrowego stylu życia i profilaktyki uzależnień,
- przeprowadzono działania prewencyjne z zakresu profilaktyki alkoholowej,
- przeprowadzono działania prewencyjne wśród społeczności lokalnych dotyczące problematyki alkoholizmu i narkomanii.

Na realizację wyżej wymienionych działań wydatkowano 19 930,55 zł.

Udzielenie dotacji na pierwsze wyposażenie Centrum Integracji Społecznej

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2019 poz. 217) wskazuje jako źródło finansowania utworzenia Centrum Integracji Społecznej dotację na pierwsze wyposażenie pochodzącą z dochodów własnych samorządu województwa, przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, udzielaną na zasadach określonych w porozumieniu.

W 2018 r. dofinansowaniem na pierwsze wyposażenie objęte zostało utworzenie 3 Centrów Integracji Społecznej. Łączna kwota przekazana na dofinansowanie wyniosła 170 700,00 zł, z czego wydatkowano 168 254,48 zł.

Udzielenie pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego

Zgodnie z Uchwałą Nr LXI/955/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Cieszanów, Województwo Podkarpackie przekazało pomoc w kwocie 138 000 zł, z przeznaczeniem na wpłatę zasiłków celowych mieszkańcom poszkodowanym w związku z występowaniem na terenie powiatu lubaczowskiego afrykańskiego pomoru świń. Gmina Cieszanów przyznała dwudziestu czterem osobom zasiłki celowe, na mocy wydanych przez Gminę decyzji administracyjnych. Mieszkańcy Gminy Cieszanów otrzymali pomoc finansową w łącznej kwocie 138 000 zł z przeznaczeniem na zadania z zakresu pomocy społecznej w związku z wystąpieniem na terenie Miasta i Gminy Cieszanów afrykańskiego pomoru świń.

Na mocy uchwały Nr LII/863/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Błazowa przekazano pomoc finansową w kwocie 50 000 zł z przeznaczeniem na budowę domu rodzinnego rodziny Kozdraś z miejscowości Kąkolówka. W dniu 21 marca 2018 r. miał miejsce pożar budynku mieszkalnego.

Projekt pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”

Projekt realizowany jest w ramach *Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020*, Działanie 2.8 „Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.” przez Województwo Lubelskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie jako lidera projektu, w partnerstwie z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Misericordia, Województwem Podkarpackim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie i Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Radość” oraz Województwem Świętokrzyskim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Kielcach oraz Caritas Diecezji Kieleckiej.

Projekt realizowany jest od marca 2018 do lutego 2022. Jego wartość wynosi 313 705 zł.

Grupę docelową stanowi 5 gminnych jednostek samorządu terytorialnego (3 gminy na terenie województwa lubelskiego, 1 gmina na terenie województwa świętokrzyskiego i 1 gmina na terenie województwa podkarpackiego – Gmina Żyraków), zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej. Celem projektu jest opracowanie modelowego rozwiązania/standardu z zakresu deinstytucjonalizacji, skierowanego do osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym i dotyczące różnych form usług świadczonych w społeczności lokalnej. Opracowany standard zostanie następnie pilotażowo wdrożony na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego, zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej, na terenie których występują zdiagnozowane potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym w formie mieszkalnictwa wspomaganego.

Zaplanowane na 2018 r. wydatki w kwocie 66 721,00 zł zostały wykonane w wysokości 58 879,03 zł tj. 99,97 % planu.

Projekt pn. „Liderzy kooperacji”

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój*, Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5. Skuteczna pomoc społeczna. Projekt realizowany jest przez lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz partnerów: Regionalny Ośro-

dek Polityki Społecznej w Lublinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach oraz Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Projekt realizowany jest od kwietnia 2018 roku. Jego budżet wynosi 12 893 572,46 zł

Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich na obszarze makroregionu I województw: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego. Z terenu województwa podkarpackiego bierze w nim udział 9 NGO. W 2018 r. w ramach realizowanych działań m.in. zrekrutowano 8 gmin i 6 powiatów do udziału w I etapie projektu, zatrudniono 14 animatorów, sformowa-

no 8 Gminno-Powiatowych Zespołów Kooperacji. Odbyło się 56 spotkań roboczych tych Zespołów, przeprowadzono w nich dwa szkolenia oraz dwa szkolenia dla wojewódzkich podmiotów sektorowych. Ponadto odbyło się 5 Spotkań Makroregionalnych, stworzono 1 platformę edukacyjną oraz przygotowano 1 wstępną wersję Modelu kooperacji.

Projekt pn. „Podkarpacki E-senior”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. przy współudziale partnera – Fundacji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych „Societatis” w ramach *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020*, Oś Priorytetowa 3. „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, Działanie nr 3.1. „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”. Budżet projektu wynosi 6 551 198,08 zł, w tym budżet RARR - 3 385 066,80 zł. Wkład własny RARR S.A. to wkład rzeczowy na kwotę 108 928,80 zł.

Celem projektu jest nabycie i utrwalenie kompetencji cyfrowych przez 1600 seniorów w wieku 65+ z min. 40% województwa podkarpackiego w oparciu o działania rozwojowe: szkoleniowe i animacyjne. W projekcie uczestniczą 73 gminy z województwa podkarpackiego.

W ramach projektu seniorzy przejdą cykl 15-godzinnych szkoleń z zakresu obsługi laptopa, tabletu i smartfona w tematyce:

- zdrowia (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w celu zdobycia wiedzy o zdrowym odżywianiu się, porad zdrowotnych dla seniorów),
- relacji społecznych (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w kontaktach z rodziną i znajomymi),
- odpoczynku i hobby (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w celu uzyskania wiedzy o lokalnie organizowanych wydarzeniach klubów seniora, pielgrzymkach, koncertach),
- finansów (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego do zakładania konta bankowego, zakupy on-line),
- spraw codziennych (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w celu zaplanowania podróży, zakupu biletów).

W 2018 r. realizowano I edycję projektu, prowadzono również nabór do II edycji.

WSPIERANIE ROZWOJU ROLNICTWA I MODERNIZACJA TERENÓW WIEJSKICH

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Scalenia i wymiany gruntów	Polityka rolna	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Dysponowanie środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych	Polityka rolna	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
3.	Prowadzenie spraw związanych z postępowaniami dotyczącymi wyrażania zgód na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,	Polityka rolna	Sieć osadnicza
4.	Szacowanie szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta w uprawach i płodach rolnych	Polityka rolna	Sieć osadnicza
5.	Realizacja programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II”	Polityka rolna, Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka Konkurencyjna innowacyjna gospodarka
6.	Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie”	Polityka rolna, Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka Konkurencyjna innowacyjna gospodarka
7.	Wdrażanie Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020	Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich/modernizacja przestrzeni wiejskiej, polityka społeczna.	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Sieć osadnicza
8.	Realizacja zadań zapewniających funkcjonowanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich	Polityka Rolna, wspieranie rozwoju obszarów wiejskich	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny

Ad.1. Scalenia i wymiany gruntów

Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu.

Samorząd Województwa Podkarpackiego zgodnie z art. 3 ust 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów wykonuje prace scaleniowe przy pomocy Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych Rzeszowie.

W 2018 roku Biuro prowadziło scalenia gruntów na terenie powiatów: leżajskiego (1 miejscowość), mieleckiego (2 miejscowości), rzeszowskiego (2 miejscowości), przeworskiego (7 miejscowości), jarosławskiego (5 miejscowości) i przemyskiego (2 miejscowości), które obejmują łącznie 19 miejscowości na powierzchni 15662,00 ha, na kwotę 9 937 518 zł.

Ad.2. Dysponowanie środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych

Zarząd Województwa Podkarpackiego, ze środków stanowiących dochód budżetu województwa związanych z wyłączeniem z produkcji rolniczej gruntów rolnych (art. 22b ustawy o ochronie gruntów rolnych), udziela gminom i powiatom dofinansowania w formie dotacji.

W ramach powyższego zadania w 2018 r. wnioski na dofinansowanie zadań z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych złożyło 137 gmin i 1 powiat. Zarząd Województwa Podkarpackiego przeznaczył dla wnioskujących gmin i powiatu łącznie kwotę 11 151 651,56 zł. Gminy

i powiat wykorzystały przyznaną dotację w wysokości 10 968 933,43 zł, co przyniosło efekt w postaci modernizacji 95,480 km dróg.

Dofinansowaniem zostały również objęte wnioski o dotację na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych. Wnioski te na łączną kwotę 68 640 zł w 2018 r. złożyło 7 powiatów. Potrzeby tych starostw zostały uwzględnione przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w całości. W ostatecznym rozliczeniu, starostwa otrzymały łącznie 66 732 zł dofinansowania do zakupu wnioskowanego sprzętu i oprogramowania.

Działania te wpływają na poprawę infrastruktury wiejskiej poprzez podniesienie jakości zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych, które stanowią własność gmin i zgodnie z ustawą o drogach publicznych nie są zaliczane do kategorii dróg publicznych. Dofinansowanie zakupu sprzętu i oprogramowania dla powiatów przyczynia się z kolei do wyposażenia biur powiatowych w sprzęt niezbędny do obsługi spraw związanych z ochroną gruntów rolnych.

Ad.3. Prowadzenie spraw związanych z postępowaniami dotyczącymi wyrażania zgód na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Celem zadania jest ograniczenie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz pozostałych gruntów leśnych wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Działania te wpływają głównie na politykę przestrzenną w gminach (w wymiarze lokalnym) oraz w wymiarze krajowym poprzez zabezpieczenie elementów środowiska przyrodniczego mających wpływ na zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju, tj. ochronę najcenniejszych gleb w kraju (klas I–III), które stanowią zaledwie ok. 24% jego powierzchni.

W 2018 roku złożono ogółem 33 wnioski, w tym:

- 17 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych klas II, III, IIIa, IIIb na cele nierolnicze na łączną powierzchnię wnioskowaną 189,5409 ha.
- 2 wnioski o wyrażenie zgody na przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa na łączną powierzchnię wnioskowaną 1,2951 ha.
- 16 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa na łączną powierzchnię wnioskowaną 15,7379 ha.

Planowane przeznaczenie gruntów po zmianie to zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz usługi, tereny cmentarza, tereny parkingów, zieleń urządzona, tereny eksploatacji złóż naturalnych, drogi publiczne (główne, zbiorcze, lokalne, dojazdowe), drogi wewnętrzne, tereny infrastruktury technicznej – gazownictwo (gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową), tereny infrastruktury technicznej – elektroenerge-

tycznej (linia elektroenergetyczna 110 kV), teren infrastruktury technicznej (ujęcie wody „Krasne”), tereny zieleni urządzonej – park miejski, tereny zieleni niskiej.

Ad.4.Szacowanie szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta w uprawach i płodach rolnych

Szacowanie szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną, realizowane jest jako zadanie rządowe przez Zarząd Województwa Podkarpackiego na podst. art. 50 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2033).

Przyznanie i wypłata świadczeń z tytułu szkód łowieckich ma na celu rekompensatę poniesionych strat i tym samym przeciwdziałanie zarzucania uprawiania gruntów rolnych oraz powstawania ugorów i odłogów. W ramach zadania, na podstawie zgłoszeń szkód łowieckich kierowanych do Urzędu przez poszkodowanych, przeprowadzane są wizje lokalne uszkodzonych bądź zniszczonych przez zwierzęta łowne upraw rolnych. Etapem finalnym przeprowadzanych czynności jest sporządzenie protokołów szacowania i określenie wysokości odszkodowania za straty oraz wypłata należnego świadczenia.

Szkody łowieckie w 2018 r. w zdecydowanej większości zostały wyrządzone przez dziki, sarny i jelenie (98% wypłaconych odszkodowań) – 3 842 277,27 zł / 4 891 protokołów szacowania. Pozostałe 2% przypada na odszkodowania za szkody wyrządzone przez łosie – 100 130,68 zł / 77 protokołów szacowania. Zgłoszenia szkód łowieckich dotyczyły następujących upraw: trwałe użytki zielone, ziemniaki, kukurydza, rzepak i pszenica.

Ad.5. Realizacja programu *Podkarpacki Naturalny Wypas II*

Program aktywizacji gospodarczo-turystycznej województwa podkarpackiego poprzez promocję cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów łąkowo-pastwiskowych z zachowaniem bioróżnorodności w oparciu o naturalny wypas zwierząt gospodarskich i owadopylność (Podkarpacki Naturalny Wypas II) realizowany jest przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w oparciu o Uchwałę Nr 269/5390/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 7 lutego 2017 r. Uchwałę Nr 279/5572/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 lutego 2017 r., a także przyjmowany na dany rok Program Współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Głównym celem tego Programu jest zachowanie różnorodności biologicznej oraz krajobrazu charakterystycznego dla terenów województwa oraz lepsza ochrona środowiska przyrodniczego bogatego pod względem różnorodnej flory i fauny, poprzez prowadzenie wypasu na terenach cennych przyrodniczo, krajobrazowo i turystycznie, a także poprawa owadopylności.

Realizacja Programu przewidziana jest lata 2017–2020, a wartość środków pochodzących z budżetu Województwa Podkarpackiego na realizację jego celów wynosi 10 750 000 zł. Program wdrażany jest przez Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na mocy uchwały Nr 415/8704/18 z dnia 3 kwietnia 2018 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego w 2018 r. zgodnych z założeniami Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II”. Złożonych zostało 8 ofert. Zarząd Województwa Podkarpackiego dokonał wyboru ofert i udzielił dotacji wszystkim ośmiu podmiotom biorącym udział w konkursie. Na realizację zadań w ramach powyższego konkursu w 2018 r. wydatkowano kwotę 1 999 830,00 zł.

Dotacją objęto ogółem 691 rolników (jako pośrednich beneficjentów programu) posiadających trwałe użytki zielone oraz zwierzęta gospodarskie. Łączna powierzchnia łąk i pastwisk, na których prowadzona jest ekstensywna gospodarka pastwiskowa w ramach Programu wynosiła 14 466,91 ha, w tym

11 003,90 ha stanowią tereny objęte różnymi formami ochrony przyrody. Ilość wypasanych zwierząt wyniosła ogółem 13 811 szt., w tym 9 525 szt. bydła, 336 koni, 2 675 owiec, 741 kóz oraz 534 szt. jeleniowatych.

W oparciu o udzieloną dotację w 2018 r. zrealizowano łącznie 64 działań szkoleniowo-edukacyjnych dla rolników i pszczelarzy oraz kampanii promocyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.

W 2018 r. realizowano projekt pn.: „Cykl szkoleń informacyjnych na temat szkodliwości barszczu Sosnowskiego oraz działania służące jego zwalczaniu w celu ochrony różnorodności biologicznej cennych terenów województwa podkarpackiego w ramach programu Podkarpacki Naturalny Wypas II”. Wojewódzki Fundusz przyznał dotację w kwocie do 80 000 zł.

W ramach tego zadania przeprowadzono cztery szkolenia informacyjne na temat szkodliwości roślin inwazyjnych, w szczególności barszczu Sosnowskiego, ich wpływu na różnorodność biologiczną terenów cennych przyrodniczo oraz metod ich zwalczania ze szczególnym uwzględnieniem wypasu zwierząt gospodarskich. Szkolenia były kierowane do mieszkańców Województwa Podkarpackiego. Realizowano również działanie służące zwalczaniu oraz zapobieganiu rozprzestrzeniania się barszczu Sosnowskiego na terenach trwałych użytków zielonych województwa podkarpackiego objętych formami ochrony przyrody poprzez udział zwierząt gospodarskich. Realizacji tego działania podjęto się na terenie miejscowości Płonna oraz miejscowości Trzcianiec. Na łącznej powierzchni 162,45 ha trwałych użytków zielonych, które objęte były formami ochrony przyrody i na których występował barszcz Sosnowskiego prowadzony był wypas 50 sztuk bydła i 300 sztuk owiec. Wypas odbywał się do końca września 2018 r.

W ramach realizacji Programu prowadzono monitoring przyrodniczy na terenach łąkowo-pastwiskowe objętych co najmniej jedną formą ochrony przyrody, na których prowadzono wypas. Monitoring obejmował także tereny na których realizowane jest działanie służące zwalczaniu barszczu Sosnowskiego.

Ad.6. Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. *Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie*

Kampania informacyjno-edukacyjna pn. *Rola pszczół w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie* w 2018 r. koncentrowała się na dwóch przedsięwzięciach: akcji sadzenia drzew miododajnych z okazji 100-lecia odzyskania Niepodległości oraz organizacji konkursu pn. „Najbardziej aktywne koło pszczelarskie”.

Akcja sadzenia drzew miododajnych z okazji 100-lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę realizowana była w oparciu o Uchwałę Nr 427/8911/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 maja 2018 r. Celem tego działania było tworzenie żywych pomników pamięci oraz wzbogacenie środowiska przyrodniczego, powiększenie bazy pożytków dla pszczół, a tym samym poprawa bioróżnorodności. W ramach akcji zaplanowano zasadzenie po 100 sztuk sadzonek drzew miododajnych na terenie zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego województwa. W realizacji przedsięwzięcia wzięły łącznie 103 jednostki samorządowe z terenu województwa. Zasadzono 10 400 sadzonek drzew miododajnych. Koszt akcji wyniósł 111 800 zł, z czego 34 200 zł stanowiły środki własne z budżetu Województwa Podkarpackiego, a 77 600 zł pochodziło z dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Czwarta edycja konkursu „Najbardziej aktywne koło pszczelarskie” organizowana była przez Samorząd Województwa Podkarpackiego oraz Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Rzeszowie. Celem konkursu było wyłonienie najbardziej aktywnego koła z terenu województwa podkarpackiego spośród 3 grup. W ramach konkursu wpłynęło łącznie 16 ankiet. Laureatami zostały Powiatowe Koło Pszczelarzy w Mielcu, Gminne Koło w Krasnem i Koło w Kołaczycach.

Na organizację konkursu wydatkowano kwotę 21 512,87 zł, w ramach której zostały zakupione nagrody w formie sprzętu pszczelarskiego przydatnego w prowadzeniu pasieki.

Ad.7. Wdrażanie *Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020*

Podkarpacki Program Odnowy Wsi (PPOW) na lata 2017–2020 polega na wspieraniu obszarów wiejskich związanych z rozwijaniem pozarolniczych form aktywności mieszkańców wsi. Jego zadaniem jest integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej poprzez realizację działań mających na celu zaspokajanie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego, a także modernizacja przestrzeni wiejskiej.

Program przyjęto 28 marca 2017 roku Uchwałą Nr 287/5776/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Zadanie realizowane jest przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Rolą Programu jest wsparcie inicjatyw mieszkańców na rzecz rozwoju własnej miejscowości, opartych o oddolnie wypracowane przez społeczności sołeckie Strategie Odnowy Wsi (SSRW). PPOW jest skierowany do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, które zgłosiły swoje zadania uprzednio wskazane przez sołectwa ze swojego terenu w SSRW. Kwota dofinansowania z budżetu województwa podkarpackiego do jednego projektu wynosi maksymalnie 10 000,00 zł, pozostałą część (min. 50% kosztów inwestycji) pokrywa gmina.

Do programu przystąpiło łącznie 97 sołectw.

Po przeszkoleniu zostało złożonych 87 wniosków na kwotę 2 540 037,51 zł, z czego kwota pomocy to 857 411 zł.

Dotacje na realizację zadań uzyskało 68 gmin na sumę 673 474,00 zł. (do wysokości środków zabezpieczonych w budżecie województwa). Umowy z beneficjentami zostały zawarte w lipcu i sierpniu 2018 r. Na etapie podpisywania umów o dofinansowanie dwóch beneficjentów odstąpiło od realizacji swoich zadań.

Realizacja inwestycji trwała do 31 października 2018 r. Ostatecznie pozytywnie zweryfikowano 64 rozliczenia. Do 31 grudnia 2018 r. została wypłacona pomoc finansowa w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 629 380,00 zł.

W 2018 r. realizując zadania w ramach *Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi* mieszkańcy przepracowali nieodpłatnie na rzecz swoich miejscowości 2 491 godzin. Jest to istotny element programu, ponieważ wzmacnia poczucie wspólnoty wśród mieszkańców, którzy są inicjatorami i wykonawcami realizowanych zadań. W realizowanych projektach wzięło udział w sumie 208 partnerów. W 2018 r. beneficjenci prowadzili działania informacyjne i promocyjne na rzecz programu poprzez m.in.: zamieszczenie 87 informacji o programie na gminnych serwisach internetowych, opublikowanie 66 artykułów w lokalnej prasie dotyczących realizacji zadań z PPOW. Ponadto zorganizowano 53 imprezy o charakterze promocyjnym. Promocja programu odbywała się również przy okazji 10 innych zorganizowanych wydarzeń.

Konkurs „Piękna Wieś Podkarpacka 2018 r.”

W ramach *Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi 2017–2018* na podstawie Uchwały Nr 452/9473/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 10.07.2018 r. zrealizowano konkurs Piękna Wieś Podkarpacka, który jest integralną częścią Programu i ma na celu ukazanie zarówno piękna wiejskiego krajobrazu, jak również dbałości mieszkańców o swoje otoczenie. W roku 2018 do konkursu zgłosiło się 20 gmin. Po weryfikacji wniosków do dalszego etapu zakwalifikowało się 10 sołectw. Pierwsze miejsce zajęło sołectwo Bratkowice (gm. Świlcza), kolejne – Gniewczyzna Łańcucka (gm. Tryńcza) oraz Korzeniów (gm. Żyraków).

Realizacja *Podkarpackiego Programu odnowy Wsi na lata 2017–2020*.

	Ilość gmin w Programie	Liczba gmin, którym przyznano pomoc finansową	Liczba gmin, które zrealizowały zadanie	Wysokość przyznanej pomocy finansowej z budżetu województwa (zł)	Wartość wypłaconych dotacji (zł)	Dodatkowe elementy Programu (Piękna Wieś Podkarpacka 2018)	łącznie kwota wypłacona ze środków Samorządu Województwa Podkarpackiego (zł)
2018	97	68	64	673 474,00	629 380,00	19 499,00	648 879,00

Ad.8. Realizacja zadań zapewniających funkcjonowanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Głównym celem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym jak i wspólnotowym, jest zapewnienie efektywnego i dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich przez wymianę informacji i rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie realizowanych programów/operacji dotyczących obszarów wiejskich oraz zapewnienie efektywnej oceny wdrażania tych instrumentów. Zadania zapewniające funkcjonowanie KSOW w województwie podkarpackim realizowane są przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Jednostka regionalna realizuje operacje własne i partnerów sieci w oparciu o sporządzony w dwuletnim cyklu Plan operacyjny, który jest przygotowywany na podstawie wniosków o wybór operacji partnerów sieci oraz operacji własnych. Plan ten jest akceptowany przez Wojewódzką Grupę Roboczą ds. KSOW, następnie zatwierdzony przez Zarząd Województwa, a ostatecznie przez Grupę Roboczą ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Plan Operacyjny na lata 2018–2019 jest realizowany w II etapach. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w ramach I etapu tego Planu wydatkowano 664 500,00 zł, w tym: na projekty własne: – 298 980,71 zł, na projekty partnerów: – 332 107,74 zł, na Plan Komunikacyjny: – 71 352,00 zł.

Drugi Konkurs (2/2018), dotyczący naboru wniosków do Planu operacyjnego KSOW na lata 2018–2019 (etap I 2018 r.), trwał w okresie od 22 stycznia do 6 lutego 2018 r.

W ramach ogłoszonego konkursu do jednostki regionalnej wpłynęło 32 wnioski. Ostatecznie, po dokonaniu oceny wniosków na liście wybranych operacji znalazło się 18 projektów z czego 17 zostało zrealizowanych (jeden Partner Sieci zrezygnował z realizacji operacji przed zawarciem umowy).

OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
2.	Zapewnienie ochrony środowiska przed hałasem	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
3.	Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
4.	Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
5.	Pobór opłat za korzystanie ze środowiska	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
6.	Wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach będących własnością miast na prawach powiatu	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
7.	Zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych oraz od zakazu płoszenia ryb.	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
8.	Opracowanie Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego za lata 2015–2016	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka
9.	Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	Polityka ochrony środowiska	Środowisko i energetyka

Ad.1. Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza

Podjęcie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego tzw. „Uchwały antysmogowej”

W dniu 23 kwietnia 2018 roku na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego została przyjęta uchwała Nr LII/869/18 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. „Uchwała antysmogowa”. Uchwała powstała w oparciu o art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska.

Celem uchwały jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z niskich emitorów poprzez zakaz stosowania w paleniskach węgla niskiej jakości i wilgotnej biomasy. Uchwała określa również harmonogram wymiany istniejących pozaklasowych kotłów na spełniające wymagania klasy V oraz ekoprojektu i wymiany bądź modernizacji podgrzewaczy poprzez zastosowanie elektrofiltrów.

Działania informacyjne i edukacyjne

Celem prowadzonych działań była edukacja dzieci i młodzieży oraz społeczeństwa nt. zagrożenia dla zdrowia jakie niesie za sobą spalanie odpadów w piecach i kotłach domowych, a także informacja

o uchwalonej przez sejmik tzw. uchwały antysmogowej dla Podkarpacia oraz możliwości pozyskania dotacji na wymianę kotłów i świadomy zakup odpowiedniej jakości paliwa. Przedsięwzięcia te realizował Departament Ochrony Środowiska.

W roku 2018 TVP Odział w Rzeszowie na zlecenie Zarządu Województwa Podkarpackiego wyprodukowała i wyemitowała:

- cztery spoty społeczne;
- kampanię edukacyjno-informacyjną obejmującą pięć.

Ponadto, w 2018 roku odbyła się VI edycja kampanii „Razem chrońmy nasze powietrze” organizowana dla dzieci i młodzieży ze szkół oraz mieszkańców Dębicy.

Realizacja ww. przedsięwzięć sfinansowana została ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Koszt realizacji – 68 000,00 zł.

Stworzenie i utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza

Rozbudowa i kontynuacja działań pozwalających na opracowywanie krótkoterminowej prognozy stanu jakości powietrza w województwie podkarpackim realizowano w ramach określonego w obowiązujących programach ochrony powietrza zadania p.n. „Stworzenie i utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza”.

Celem zadania jest przede wszystkim informowanie społeczeństwa o prognozowanej sytuacji, możliwości wystąpienia ryzyka zagrożeń zdrowia i zalecanym sposobie postępowania dla wrażliwych grup społecznych, ale również wspomaganie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w sytuacji działań związanych ze stanami alarmowymi.

Realizacja zadania finansowana była z dotacji WFOŚiGW w wysokości 49 100,00 zł oraz środków budżetu Województwa Podkarpackiego wynoszących 49 300,00 zł.

Realizacja „projektów parasolowych” w ramach RPO WP 2014–2020.

Celem zadania jest systematyczna wymiana starych, niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe). Spowoduje zmniejszenie obszarów przekroczeń i zmniejszenie populacji ludzi narażonych na ponadnormatywne stężenia.

Nabór przewidziano dla „projektów parasolowych” prowadzonych przez gminy, które znajdują się na obszarach przekroczeń zidentyfikowanych w naprawczym programach ochrony powietrza. W ramach RPO WP dofinansowano projekty na kwotę ok. 45 000 000 zł.

Ad.2. Zapewnienie ochrony środowiska przed hałasem

W 2018 r. na obszarze województwa podkarpackiego obowiązywały następujące programy ochrony środowiska przed hałasem:

- Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu ruchem powyżej 6 mln przejazdów rocznie przyjęta Uchwałą Nr LVIII/1096/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 stycznia 2012 r.,
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu ruchem powyżej 3 mln przejazdów rocznie przyjęta Uchwałą Nr XVII/284/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 października 2014 r.,
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Rzeszowa, na lata 2018-2022, uchwalony przez Radę Miasta Rzeszowa i obowiązujący na jego obszarze.

W roku 2017 do Marszałka Województwa Podkarpackiego wpłynęły mapy akustyczne wykonane przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich, Prezydenta Miasta Przemyśla oraz Prezydenta Miasta Krosna. W związku z rozwiązaniem umowy z wykonawcą opracowania i koniecznością przeprowadze-

nia ponownego postępowania przetargowego, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przedłożyła mapy akustyczne w kwietniu 2018 roku.

Na podstawie map akustycznych sporządzony zostanie Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim na lata 2019–2023, będący aktualizacją ww. dokumentów.

Program ochrony środowiska przed hałasem obejmował będzie tereny poza aglomeracjami, położone wzdłuż głównych dróg w województwie podkarpackim o łącznej długości 661,664 km, w tym dróg krajowych i autostrad o długości 470,075 km, dróg wojewódzkich o długości 150,1 km, dróg na terenie miasta Krosna o długości 29,829 km oraz dróg na terenie miasta Przemyśla o długości 11,64 km.

Realizacja zadania finansowana będzie z dotacji WFOŚiGW w wysokości 50 900 zł oraz środków budżetu Województwa Podkarpackiego wynoszących 22 285 zł.

Ad.3. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami

Gospodarowanie odpadami realizowane jest w oparciu o Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (WPGO). Kreuje on politykę gospodarki odpadami województwa podkarpackiego, jednocześnie wraz z Planem Inwestycyjnym będącym integralną częścią WPGO stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie ze środków unijnych realizacji inwestycji w nim ujętych.

W 2018 r. prowadzono prace przygotowawcze do rozpoczęcia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego.

Zadania, będące w kompetencji Marszałka Województwa, wynikające z ustawy o odpadach, ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji realizowane są przez Departament Ochrony Środowiska. W ramach powyższych zadań w 2018 r.:

- wydano 21 decyzji administracyjnych w sprawie uznania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne,
- wydano 1 decyzję administracyjną udzielającą zezwolenie na zbieranie zakaźnych odpadów medycznych i/lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych,
- wydano 1 decyzję o cofnięciu zezwolenia na zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów oraz wystosowano 1 wezwanie do zaniechania naruszeń przepisów ustawy o odpadach w zakresie działalności objętej zezwoleniem bądź warunków zezwolenia,
- wydano 4 decyzje administracyjne zatwierdzające instrukcję prowadzenia składowiska,
- wydano 23 decyzje administracyjne udzielające zgody na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części,
- wystosowano 1 upomnienie oraz wydano 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym, (tj. usunięcia odpadów oraz skutków prowadzenia działalności, na własny koszt), wynikające z decyzji administracyjnych o cofnięciu zezwolenia na zbieranie i zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
- wydano 13 decyzji administracyjnych w sprawie udzielenia lub odmowy udzielenia pozwolenia na wytworzenie odpadów.

Ad.4. Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii

Opiniowanie planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Ustawa Prawo energetyczne nakłada na gminy obowiązek planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na ich obszarze. Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

W 2018 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego zaopiniował 5 projektów planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie OZE

Samorząd Województwa Podkarpackiego organizuje kampanie i konferencje, aby „zaznajomić” społeczeństwo z tematyką OZE. Z roku na rok rośnie zainteresowanie społeczeństwa tą problematyką. Ludzie chcą wiedzieć coraz więcej, nie boją się pytać, a Samorząd Województwa ma za zadanie, a zarazem obowiązek prowadzenia działań edukacyjnych w tym zakresie i uświadamiania ludzi. Energetyka odnawialna w niektórych aspektach jest kontrowersyjna, i powinniśmy o niej mówić jak najczęściej i najwięcej, aby oswoić z nim społeczeństwo.

Ad.5. Pobór opłat za korzystanie ze środowiska

Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje zadanie polegające na poborze opłat za korzystanie ze środowiska o oparciu o art. 284 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r., Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2018 poz.799). Zadanie realizowane jest poprzez Departament Ochrony Środowiska.

W roku 2018 kwota wpływów z opłat za korzystanie ze środowiska za rok 2017 wyniosła 35 226 690 zł. Na kwotę tą składają się opłaty:

- z poboru wód – 7 006 344 zł,
- za wprowadzanie ścieków – 6 326 625 zł,
- za ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 13 819 282 zł,
- za emisję CO₂, - 481 361 zł,
- za gospodarkę odpadami – 7 593 078 zł.

Ad.6. Zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych oraz od zakazu płoszenia ryb

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt dzikich, realizowane jest jako zadanie rządowe przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podst. art. 9a ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2033).

Przedmiotowe zezwolenia wydawane są w przypadkach braku rozwiązań alternatywnych oraz jeżeli płoszenie nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji zwierząt. Wnioski najczęściej dotyczą nieumyślnego wypłaszania zwierząt łownych z terenów budowy przedsięwzięć drogowych.

W 2018 r. została wydana jedna decyzja dotycząca zezwolenia w ramach budowy obwodnicy m. Strzyżów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988.

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu połowu ryb (m.in. w okresach ochronnych, o wymiarach ochronnych), do celów zarybieniowych, hodowli, ochrony zdrowia ryb oraz celów naukowo – badawczych, realizowane jako zadanie rządowe przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podst. ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1476 ze zm.).

Wydane zezwolenia umożliwiają uprawnionym do rybactwa przeprowadzanie połowów ryb, koniecznych dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, gdyż połowy mają na celu zbadanie struktury ichtiofauny śródlądowych wód powierzchniowych (płynących i stojących). Celem połowów jest również zebranie informacji o jakości wód powierzchniowych. Stosowane środki i metody połowu w żaden sposób nie powodują pogorszenia stanu ekologicznego wód.

Ponadto, na podst. zezwoleń uprawnieni do rybactwa, mogą również odławiać tarlaki, co jest niezbędne do podjęcia prac hodowlanych nad sztucznym rozrodem i podchowem wylęgu. Uzyskany w ośrodkach zarybieniowych narybek zostaje wpuszczony do wód otwartych. Tarlaki po pozyskaniu produktów płciowych zostają również wypuszczone w miejscu, w którym zostały odłowione.

W 2018 r. wydano 7 decyzji Marszałka Województwa Podkarpackiego zezwalającej na odstępstwo od zakazu połowu ryb.

Zadanie jest realizowane przez Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem.

Ad.7. Wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach będących własnością miast na prawach powiatu

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody – Rozdział 4. Ochrona terenów zieleni i zadrzewień, Marszałek Województwa Podkarpackiego jest organem właściwym do wydawania zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach będących własnością miast na prawach powiatu: Rzeszowa, Krosna, Tarnobrzega, Przemyśla.

W roku 2018:

- wydano zezwolenie na usunięcie 1319 drzew i 251 m² krzewów,
- odmówiono zezwolenia na usunięcie 88 szt. drzew,
- zobowiązano do wykonania nasadzeń zastępczych w postaci 2 654 szt. drzew i 607 m² krzewów.

Ad.8. Opracowanie Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego za lata 2015 – 2016 z perspektywą do 2019 r.

Celem opracowania Raportu była ocena efektów realizacji średniookresowych i krótkookresowych celów oraz działań priorytetowych założonych w Programie ochrony środowiska województwa podkarpackiego na lata 2012–2015 z perspektywą do 2019 r. Obowiązek sporządzenia Raportu wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Prace prowadzone były przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie. W ich ramach dokonano m.in. oceny aktualnego stanu środowiska, oceny wskaźnikowej realizacji celów zapisanych w Programie, oceny zakresu realizacji działań w obrębie przyjętych celów średniookresowych

i celów krótkookresowych oraz przyjętych w Programie działań priorytetowych.

31 lipca 2018 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę Nr 457/9574/18 w sprawie przyjęcia Raportu za lata 2015–2016 z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012–2015 z perspektywą do 2019 r. Raport przedstawiono na LIX sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 27 sierpnia 2018 r.

Ad.9. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnictwo

Marszałek Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Środowiska realizuje zadania z zakresu administracji rządowej będące w jego kompetencji, wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnictwo poprzez przygotowanie i wydawanie indywidualnych rozstrzygnięć administracyjnych, dotyczących m.in.: zatwierdzania dokumentacji geologicznych złóż kopalin i ujęć wód podziemnych, udzielania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz opiniowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony złóż i wód podziemnych.

W roku 2018 r.:

- przybyło 11 nowych złóż każde o powierzchni powyżej 2 ha, (głównie żwiru i piasku) o łącznych zasobach 14 045 tys. ton kopaliny,
- przyrost zatwierdzonych zasobów wód podziemnych wyniósł 612 m³/h,
- udzielono 14 nowych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, w tym 1 na wydobywanie wód leczniczych,
- rozpatrzono około 340 wniosków o zaopiniowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

TRANSPORT ZBIOROWY I DROGI PUBLICZNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Zarządzanie siecią dróg wojewódzkich	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
2.	Utrzymanie i rozwój sieci dróg wojewódzkich	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
3.	Realizacja kolejowych przewozów pasażerskich	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
4.	Utrzymanie i rozwój taboru kolejowego	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
5.	Utworzenie Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
6.	Działalność Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego	Polityka transportowa	Sieć osadnicza Kapitał ludzki i społeczny
7.	Realizacja dopłat do biletów z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych ulg ustawowych	Polityka transportowa	Sieć osadnicza Kapitał ludzki i społeczny
8.	Utrzymanie i rozwój Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka	Polityka transportowa	Sieć osadnicza

Ad.1. Zarządzanie siecią dróg wojewódzkich

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. na terenie województwa podkarpackiego znajdowało się łącznie 1 665,69 km dróg wojewódzkich podlegających Samorządowi Województwa Podkarpackiego realizującemu zadania z zakresu infrastruktury drogowej poprzez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

Marszałek Województwa jest organem zarządzającym ruchem na drogach wojewódzkich.

W ramach powyższego zadania związanego z zarządzaniem ruchem w roku 2018:

- zatwierdzono 261 projektów stałej organizacji ruchu,
- zatwierdzono 500 projektów czasowej organizacji ruchu,
- wydano 26 opinii do projektów organizacji ruchu dla dróg innych organów zarządzających ruchem.

Ponadto Marszałek Województwa na podstawie art. 65 ustawy prawo o ruchu drogowym wydaje zezwolenia na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (zawody sportowe, rajdy, zgromadzenia i inne imprezy). W 2018 r. wydano:

- 30 decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny,
- 12 postanowień w zakresie wykorzystania dróg w sposób szczególny,
- 18 uzgodnień w zakresie wykorzystania dróg w sposób szczególny.

Ad.2. Utrzymanie i rozwój sieci dróg wojewódzkich

W 2018 r. Województwo Podkarpackie przy zaangażowaniu finansowym samorządów gminnych realizowało szereg działań z zakresu przebudowy oraz odnowy dróg wojewódzkich.

Przebudowano 12 837 m dróg na łączną kwotę 6 835 849,62 zł, z czego 5 303 925,66 zł stanowiły środki z budżetu Województwa, a 1 531 923,96 zł – środki finansowe gmin. W 2018 r. odnowiono

10 955 m dróg wojewódzkich za łączną kwotę 6 316 910,35 zł, tym 5 342 987,78 zł z budżetu województwa oraz 973 922,57 zł ze środków finansowych gmin.

W 2018 r. wybudowano 8 565,91 m chodników przy drogach wojewódzkich. Koszt realizacji tych przedsięwzięć wyniósł 10 828 572,68 zł. 5 528 932,92 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 5 299 639,76 zł stanowiły środki samorządów gmin.

Ponadto, w 2018 r. wyremontowano 5 034 m chodników przy drogach wojewódzkich za kwotę 861 434,44 zł, z czego 464 385,86 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 397 048,58 zł stanowiły środki gmin.

Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie w 2018 r. zakończył realizację następujących inwestycji drogowych finansowanych ze środków *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014–2020*:

- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 988 Babica – Strzyżów – Warzyce na odcinku od m. Zaborów do początku obwodnicy m. Strzyżów, wartość zadania 22.526.717 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Oleszyce i m. Cieszanów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław - Oleszyce – Cieszanów – Bełżec, wartość zadania 20.155.393 zł brutto;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 867 na odcinku od Oleszyc do Lubaczowa wraz z budową obwodnicy Oleszyc, wartość zadania: 17 374 696 zł brutto;
- Budowa DW nr 858 Zarzecze – granica województwa na odcinku Dąbrowica – Sieraków + most na rzece Tanew - ETAP I - Most na rzece Tanew w Ulanowie, wartość zadania: 16 110 082 zł brutto;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk– Grabownica Starzeńska na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 870 w miejscowości Sieniawa do łącznika drogi wojewódzkiej z węzłem „Przeworsk” w miejscowości Gorliczyna – etap I, wartość zadania: 24 763 530 zł brutto.

Zakończono również projekty drogowe, dla których głównym źródłem finansowania były inne programy :

w ramach PO Polska Wschodnia 2014-2020:

- Budowa i rozbudowa DW Nr 869 na odcinku od węzła S-19 Jasionka do węzła DK 9 w Rudnej Małej. Wartość zadania 75 935 075 zł,
- Rozbudowa DW 878 na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do skrzyżowania ul. Grunwaldzkiej z ul. Orkana w Tyczynie (DP nr 1404 R). Wartość zadania: 17 358 921 zł,
- Budowa DW na odcinku od skrzyżowania ul. Podkarpackiej z ul. 9 Dywizji Piechoty w Rzeszowie (DK 19) do węzła Rzeszów-Południe. Wartość zadania: 27 918 756 zł.

w ramach Programu INTERREG V-A Polska – Słowacja na lata 2014-2020:

- „Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy miastami Snina – Medzialaborce – Krosno, przebudowa/ rozbudowa DW 897 na odcinku Tylawa – Daliowa”. Wartość zadania 13 643 218 zł.

W 2018 r. ze środków RPO WP 2014–2020 realizowano następujące projekty, których zakończenie zaplanowano na 2019 r.:

- Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 "Przeworsk" do drogi krajowej 94 (Gwizdaj), planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 24 558 947 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa i Werynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Leżajsk, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 52 593 217 zł brutto;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 861 Bojanów – Jeżowe – Kopki na odcinku od skrzyżowania drogi krajowej 19 w m. Jeżowe do węzła S-19 Podgórze, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 9 767 157 zł brutto;

- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Kolbuszowa – Leżajsk od końca obwodnicy m. Werynia do początku obwodnicy m. Sokołów Małopolski, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 36 379 981 zł brutto;
- Budowa drogi wojewódzkiej Nr 987 na odcinku od DK 94 przez ul. Księżomost do DP 1334 R, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 8 278 213 PLN brutto;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 870 w m. Sieniawa do łącznika drogi wojewódzkiej z węzłem „Przeworsk” w miejscowości Gorliczyna – etap II, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 13 615 295 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Dynów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 37.908.120 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Lubaczów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 866 Dachnów – Lubaczów – granica państwa, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 35.783.137 zł brutto;
- Budowa drogi wojewódzkiej nr 886 na odcinku pomiędzy planowaną obwodnicą miasta Sanoka a drogą krajową nr 28, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 24.512.640 zł brutto;
- Budowa drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło – Granica Państwa na odcinku pomiędzy drogą krajową Nr 28 a drogą krajową Nr 73, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 24 100 000 zł brutto;
- Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 984 od m. Piątkowiec przez m. Rzędzianowice do ul. Sienkiewicza w Mielcu wraz z budową mostu na rzece Wisłoka – Etap I – odcinek Rzędzianowice – Mielec, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 43 659 921 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Strzyżów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 113 834 224 zł brutto;
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 Sokołów Małopolski - Łańcut - Kańczuga - Żurawica na odcinku Czarna -Łańcut wraz z budową mostu na rzece Wisłok i Mikośka + ul. Kraszewskiego w Łańcut - etap I, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 34 100 000 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa w ciągu DW 987 Kolbuszowa- Sędziszów Młp. planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 8.550.496 zł brutto;
- Budowa obwodnicy m. Radomyśl Wielki w Czarnej, ciągu DW 984, planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 13.376.759 zł brutto.

Ponadto, w 2018 r. realizowano również projekty drogowe, dla których głównym źródłem finansowania były inne programy:

- Rozbudowa i budowa DW nr 988 na odcinku Babica – Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca – projekt realizowany w ramach PO Polska Wschodnia 2014–2020. Planowane łączne nakłady finansowe na realizację zadania: 85.189.469 zł,
- „Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło – Zarzecze – Nowy Żmigród – Kąty – Krempna – Świątkowa Mała – Grab – Granica Państwa w m. Jasło wraz z przebudową, budową niezbędnej infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń budowlanych – odcinek od skrzyżowania ulic: Floriańskiej i Jana Kasprowicza w km proj. 0+000 do skrzyżowania ulic: Św. Jana z Dukli, Granicznej, Grunwaldzkiej i Wojska Polskiego w km proj. 2+110” – projekt realizowany w ramach Programu INTERREG V-A Polska Słowacja w ramach zadania „Poprawa połączeń komunikacyjnych powiatów jasielskiego, bardejowskiego i świdnickiego z korytarzami TEN-T. Rozbudowa i przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 885 Przemyśl – Hermanowice – Granica Państwa w km 3+642 – 10+257 – projekt realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina. Całkowita wartość Projektu – 7 500 000,00 Euro, dofinansowanie 90% – 6 750 000,00 Euro,

- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 867: odcinek od Baszni Górnej do Horyniec Zdroju i drogi nr C142010 Starychi – Szkło – projekt realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina. Całkowita wartość projektu – 1 345 127,94 Euro, dofinansowanie 90% - 1 210 615,15 Euro,
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 867: od Lubaczowa do Basznia Górna i droga nr C142005 Szkło – Nowojawyczk – projekt realizowany w ramach Programu INTERREG V-A Polska – Białoruś – Ukraina. Całkowita wartość projektu – 2 536 499,99 Euro, Dofinansowanie 90% – 2 282 849,99 Euro.

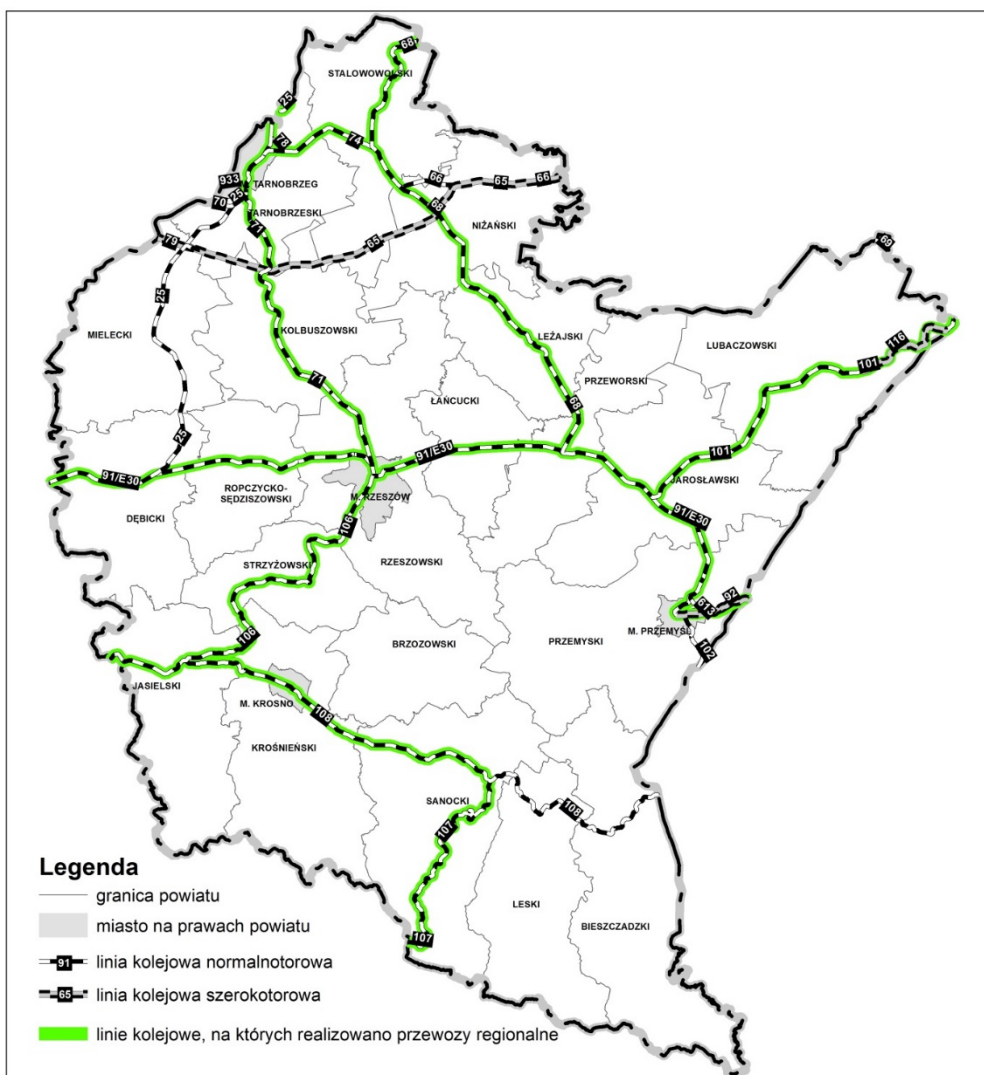
Ad.3. Realizacja kolejowych przewozów pasażerskich

Województwo Podkarpackie jest właścicielem 2,45% udziałów w Spółce Przewozy Regionalne Sp. z o. o. prowadzącej działalność w zakresie pasażerskich przewozów kolejowych. W 2018 roku połączenia kolejowe uruchamiane przez Województwo Podkarpackie realizowane były na następujących liniach kolejowych.

- linia nr 91 – 61 połączeń w dobie,
- linia nr 68 –12 połączeń w dobie,
- linia nr 101 – 9 połączeń w dobie,
- Linia nr 106 – 18 połączeń w dobie,
- Linia nr 108/107 – 32 połączenia w dobie.

Łączna wykonana w 2018 roku praca eksploatacyjna wyniosła 2 735 586,84 pockm. Przewieziono 2 823 942 pasażerów.

Mapa. Linie kolejowe w województwie podkarpackim wg stanu na 31.XII.2018 r.

Ad.4. Utrzymanie i rozwój taboru kolejowego

Województwo Podkarpackie w 2018 r. było właścicielem 27 pojazdów szynowych, wykorzystywanych do realizacji usług przewozowych. Szczegółowe informacje temat posiadanego taboru: 14 pojazdów z napędem spalinowym obsługuje trasy niezelektryfikowane tj. linie 71, 101, 106, 107 oraz 108. Pojazdy szynowe z napędem elektrycznym w ilości 13 szt. realizują przewozy pasażerskie na liniach 68 oraz 91.

W ramach realizacji projektu pn. „Zakup taboru kolejowego do wykonywania przewozów pasażerskich na terenie Województwa Podkarpackiego” ze środków RPO WP na lata 2014–2020 w 2018 roku zakupiono:

- 4 sztuki Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych (EZT),
- 2 sztuki dwuczłonowych zespołów trakcyjnych z napędem spalinowym.

Nowe pojazdy należą do najnowszej generacji pojazdów szynowych i spełniają wszystkie standardy UE i normy kolejowe – Techniczne Specyfikacje Interoperacyjności.

W 2018 r. zrealizowano zakres zadania na łączną kwotę 106 149 000 zł w tym: 19 849 000 zł pochodziło z budżet województwa – koszty niekwalifikowane (VAT), 73 355 000 zł ze środków środka Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a 12 945 000 zł stanowią środki budżetu państwa.

Zadanie zostało zaplanowane w WPF na lata 2016-2018 o łącznych nakładach – 157 721 670 zł. Do końca 2018 r. zrealizowano zakres zadania o wartości – 157 721 670 zł w tym 97 170 zł stanowią wydatki bieżące.

Ad.5. Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej

Utworzenie Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej to zadanie o kluczowym znaczeniu dla rozwoju transportu kolejowego w województwie podkarpackim.

Głównym jego celem jest uruchomienie szybkiej kolei miejskiej łączącej Rzeszów z Dębicą, Kolbuszową, Przeworskiem oraz Strzyżowem, doprowadzenie jej do lotniska Rzeszów Jasionka oraz integracja kolei z innymi formami transportu publicznego. Planowana jest modernizacja istniejącej oraz powstanie nowej infrastruktury, a także zakup nowego taboru.

W celu realizacji ww. przedsięwzięcia, w dniu 19.07.2018 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej”. Projekt realizowany ma być w ramach *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*. Jego beneficjentem jest Województwo Podkarpackie wraz z partnerami: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A oraz samorządami gmin, przez obszar których przebiegać ma Kolej Aglomeracyjna. Koszt projektu to 301 087 338,22 PLN. Kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 244 786 453,84 PLN, a kwota dofinansowania 208 068 485,76 PLN czyli 85%.

Obecnie trwają prace wstępne, które polegają na przygotowaniu umów o współpracy partnerskiej oraz specyfikacji przetargowych na wykonywanie zakresów zgodnie z projektem.

Ponadto, 21.05.2018 r. zawarto umowę między Samorządem Województwa Podkarpackiego oraz Centrum Unijnych Projektów Transportowych na dofinansowanie części projektu POIiŚ dotyczącej taboru, pn. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Zakup taboru wraz z budową zaplecza technicznego”. W ramach projektu województwo podkarpackie zakupi 8 elektrycznych zespołów trakcyjnych oraz 2 zespoły trakcyjne z napędem spalinowym mające obsługiwać połączenia pasażerskie w ramach Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej. Poza zakupem nowego taboru, zaplanowano również budowę zaplecza technicznego służącego jego obsłudze, które ma powstać na stacji Rzeszów Staroniwa.

Z zaplanowanych na 2018 rok nakładów w kwocie 2 791 939,00 zł wydatkowano 1 068,66 zł.

Obecnie prowadzi się starania w celu pozyskania działek niezbędnych do realizacji budowy zaplecza technicznego w Rzeszowie Staroniwie. Pozyskanie działek od PKP Oddział Gospodarowania nieruchomościami w Krakowie może nastąpić w trybie odpłatnym bezprzetargowym.

Ad.6. Działalność Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego

W województwie podkarpackim działają 4 Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego: w Krośnie, Przemyślu, Rzeszowie oraz Tarnobrzegu. Ośrodki zajmują się przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii: AM, A1, A2,A, B, B1, B+E, C, C1, C+E, C1+E, D, D1, D+E, D1+E oraz T.

W 2018 r. Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego przeprowadziły w sumie 69 924 egzaminy teoretyczne oraz 102 424 egzaminy praktyczne.

Ośrodek	Ilość egzaminów	
	teoria	praktyka
WORD w Krośnie	15 446	25 294
WORD w Przemyślu	7 721	11 805

WORD w Rzeszowie	27 312	37 329
WORD w Tarnobrzegu	19 445	27 996

Nadzór nad działalnością Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego sprawuje Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego w Urzędzie Marszałkowskim.

Ad.7. Realizacja dopłat do biletów z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych ulg ustawowych

Dopłaty do krajowych autobusowych przewozów pasażerskich z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych ulg ustawowych realizowane są na podst. art. 50–58 Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym oraz Ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. Środki pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej z przeznaczeniem na wypłatę dopłat przewoźnikom z tytułu stosowania ustawowych ulg w regularnych przewozach autobusowych.

W 2018 r. wypłacono dopłaty do biletów z ulgą ustawową na łączną kwotę 51 737 727,62 zł. Otrzymało je 128 przewoźników.

Ad.8. Utrzymanie i rozwój Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka

Podmiotem realizującym zadania jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Sp. z o.o. w której Samorząd Województwa Podkarpackiego posiada ponad 50 udziałów. Drugim udziałowcem jest Przedsiębiorstwo Państwowe "Porty Lotnicze".

W 2018 r. lotnisko obsłużyło ogółem 771 287 pasażerów, o 77 745 pasażerów więcej niż w 2017 r., osiągając wzrost ruchu na poziomie 111,2%. W przylocie obsłużono 384 927 pasażerów, a w odlocie 386 360 pasażerów. W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. wykonano 18 164 operacje startów i lądowań statków powietrznych, co oznacza wzrost ilościowy w porównaniu do 2017 r. o 3 875 operacji (wykonanie za 2017 r. wyniosło 14.289), przy dynamice 127,1%.

Wzrost liczby pasażerów jest efektem rozwoju siatki połączeń międzynarodowych z ważnymi ośrodkami gospodarczymi w Europie i na świecie (nowe bezpośrednie trasy do Nowego Jorku, Tel-Awiwu i Aten oraz zwiększenia częstotliwości połączeń z portami przesiadkowymi w Warszawie i Monachium). Oprócz wyżej wymienionych tras, z Jasionki w 2018 r. funkcjonowały regularne połączenia międzynarodowe z lotniskami: Bristol, Burgas, Dublin, East Midlands, Glasgow Prestwick, Korfu, Londyn Luton, Londyn Stansted, Manchester oraz Nowy Jork – Newark. Wzrost liczby podróży jest także rezultatem dynamicznego rozwoju oferty połączeń czarterowych, umożliwiających mieszkańcom województwa podniesienie poziomu życia dzięki dostępowi do wyższej jakości oferty turystycznej (wzrost o ponad 50 proc. „rok do roku”). W 2018 r. połączenia czarterowe realizowano m.in. do Tirany, Burgas, Antalyi oraz na Kretę, Korfu oraz Rodos.

W 2018 r. ilość obsłużonego frachtu cargo wyniosła 2 694,5 tony, z tego 338,8 ton przypadało na cargo samolotowe, a 2 355,7 ton na tzw. lotnicze cargo samochodowe (RFS). W 2017 r. ilość obsłużonego frachtu cargo wyniosła 1 278,4 ton. Jednym z efektów tych działań jest ulokowanie w Porcie Lotniczym Rzeszów – Jasionka bazy największego zarejestrowanego w Polsce samolotu towarowego Boeing 767.

KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja programu stypendiów i nagród sportowych	Rozwój i promocja sportu	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie sportu	Rozwój i promocja sportu	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w ramach sportu kwalifikowanego	Rozwój i promocja sportu	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Współpraca transgraniczna i międzynarodowa z zakresu turystyki. / Transgraniczne i międzynarodowe projekty z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki
5.	Realizacja innych projektów z zakresu turystyki.	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
6.	Działania promocyjne mające na celu rozwój turystyki regionu	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki
7.	Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki
8.	Prowadzenie analiz z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
9.	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna, innowacyjna gospodarka

Ad.1. Realizacja programu stypendiów i nagród sportowych

Samorząd Województwa Podkarpackiego, za pośrednictwem Departamentu Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego realizuje program stypendiów sportowych i nagród.

Celem programu jest wspieranie wybitnie utalentowanych zawodników oraz trenerów osiągających wysokie wyniki sportowe i działaczy przyczyniających się do stwarzania zawodnikom i trenerom lepszych warunków do rozwoju.

Podmiotami zaangażowanymi w program stypendiów i nagród są okręgowe związki sportowe oraz kluby sportowe, a bezpośrednimi ich adresatami są zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi.

Program finansowany jest w całości ze środków budżetu Województwa. W 2018 roku przyznano 147 stypendiów sportowych i 71 nagród za wybitne osiągnięcia sportowe, na łączną kwotę 531 550 zł.

Ad.2. Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie sportu

Celem realizacji zadania jest promowanie aktywności ruchowej poprzez dofinansowanie organizacji imprez masowych i ogólnodostępnych, w tym także dla osób niepełnosprawnych. Z dofinansowania korzystać mogą stowarzyszenia i fundacje, które działają w obszarze sportu. Zadania, które uzyskują wsparcie w ramach sportu powszechnego obejmują zarówno dzieci i młodzież, jak i dorosłych oraz seniorów.

Dotacje na realizację zadań w ramach sportu powszechnego finansowane są w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego.

W ramach przeprowadzonego w 2018 roku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w dziedzinie kultury fizycznej i sportu, dofinansowanych zostało 51 zadań. Łączna kwota przekazana na ten cel to 153 992 zł. Zadanie realizowane jest przez Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego.

Ad.3. Udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w ramach sportu kwalifikowanego

Celem realizacji zadania jest wsparcie szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo oraz udział reprezentantów Województwa w systemie współzawodnictwa sportowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Co do zasady, z dofinansowania korzystać mogą okręgowe związki sportowe w poszczególnych dyscyplinach, prowadzące szkolenie kadr wojewódzkich.

Dotacje na realizację zadań w ramach sportu kwalifikowanego finansowane są w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego. W 2018 roku Województwo Podkarpackie dofinansowało 87 zadań realizowanych przez podkarpackie związki sportowe.

Łączna wartość dofinansowania wyniosła 2 372 265 zł (wykonanie na koniec 2018 r.)

Wsparcie przekazywane przez Województwo Podkarpackie na sport kwalifikowany pozwala okręgowym związkom sportowym na prowadzenie kadr wojewódzkich – ich szkolenie i udział w mistrzostwach polski w poszczególnych dyscyplinach w kategoriach wiekowych: młodzików, juniorów młodszych, juniorów i młodzieżowców. Zadanie realizowane jest przez Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego.

Ad.4. Współpraca transgraniczna i międzynarodowa z zakresu turystyki. / Transgraniczne i międzynarodowe projekty z zakresu turystyki.

Województwo Podkarpackie uczestniczyło jako jeden z partnerów w realizacji projektów z zakresu turystyki realizowanych w ramach Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej: Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020 oraz Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020.

Zadanie realizowane było w Departamencie Promocji i Współpracy Gospodarczej. W 2018 r. realizowano bądź zakończono realizację następujących przedstawionych poniżej projektów.

Projekt pn. „Szlak Kultury Wołoskiej”

Projekt realizowano w latach 2017–2018 w ramach programu Interreg V-A PL-SK 2014-2020. Jego partnerem wiodącym było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”.

Zadanie finansowane było ze środków budżetu Unii Europejskiej (85%), oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (15%). Łączne nakłady finansowe wyniosły 566 057 zł

Celem projektu było wytyczenie kompleksowego szlaku turystyki kulturowej, łączącego potencjał przyrodniczy oraz dziedzictwo kulturowe osadników wołoskich, jednych z „Ojców Europy”, a także sublimacja turystyki karpackiej, budowanie i promowanie zrównoważonej turystyki, opartej na ekologicznych wzorcach, będącej narzędziem aktywnej ochrony naturalnych i kulturowych zasobów Karpat. Równocześnie umożliwiła wzbogacenie i urozmaicenie ofert turystycznych i rozwój gospodarczy regionów. Szlak prowadzi przez całe polskie Karpaty. Rozpoczyna się w Beskidzie Śląskim w Ustroniu, a kończy w Ustrzykach Górnych w Bieszczadach.

W ramach projektu w 2018 r. zorganizowano:

- warsztaty zielarskie i rękodzieła artystycznego,

- 4 wydarzenia promujące szlak: „Redyk Karpacki - na pasterskim szlaku” oraz „Wołoska Koliba – folkowe spotkania na pasterskim szlaku”
- 2 edycje „Festiwalu Filmów Karpackich”,
- „study press”.

Projekt pn. „Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)”

Projekt realizowany jest w latach 2017–2019 w ramach programu Interreg V-A PL-SK 2014–2020. Partnerem wiodącym jest Preszowski Samosprawny Kraj.

Projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej (85%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (15%). Łączne nakłady finansowe: 1 276 500 zł (1 085 026 zł – refundacja: budżet Unii Europejskiej, 191 474 00 zł – budżet Woj. Podkarpackiego).

Głównym celem projektu jest stworzenie spójnego zestawu działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego, a w efekcie stworzenie nowego zintegrowanego produktu turystycznego, który uwidoczni również kulturowe, przyrodnicze, historyczne, społeczne i duchowe wartości pogranicza polsko-słowackiego wspierając i promując inne atrakcje turystyczne zlokalizowane na szlaku pielgrzymkowym.

Zadania realizowane w ramach projektu to:

- wykonanie wirtualnego szlaku pielgrzymkowego z wykorzystaniem technologii 3D (www.szlakmaryjny.podkarpackie.pl),
- przygotowanie przewodnika turystycznego,
- warsztaty dla branży turystycznej,
- organizacja konferencji oraz wydarzeń promujących szlak pielgrzymkowy (6 objazdów studyjnych dla touroperatorów, dziennikarzy i partnerów projektu, udział w 2 imprezach wystawienniczo-targowych, 4 biesiady maryjne, 2 wydarzenia w Dukli, 2 wernisaże w Sanoku),
- warsztaty pisania ikon dla mieszkańców pogranicza,
- przygotowanie wkładu do Studium wykonalności,
- przygotowanie wkładu do aplikacji mobilnej.

Projekt pn. „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim”

Projekt realizowano w latach 2017–2018 w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V Polska-Słowacja, w partnerstwie: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” (Partner Wiodący), Detská organizácia Fénix Snina, Województwo Podkarpackie, Regionálna rozvojová agentúra Svidník, Województwo Małopolskie, Związek Podhalan w Polsce, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER, Obec Oravská Polhora, Obec Malatiná, Obec Zázrivá. Projekt finansowano ze środków budżetu Unii Europejskiej (85%), budżetu Województwa Podkarpackiego (10%) oraz budżetu Państwa (5%). Łączne nakłady finansowe to 253 234 zł.

Celem realizowanego projektu było zwiększenie ruchu turystycznego i zaktywizowanie mieszkańców pogranicza poprzez stworzenie zintegrowanego produktu turystycznego – Szlakiem obiektów UNESCO opartego na niekwestionowanej, bezkonkurencyjnej marce UNESCO.

Zadania realizowane w ramach projektu:

- przygotowanie i druk trzyjęzycznej publikacji promującej nowy produkt turystyczny „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim” w nakładzie 30 000 egzemplarzy,
- wykonanie wirtualnego spaceru „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim” (www.szlakunesco.podkarpackie.pl)
- oznakowanie dojazdu do obiektów UNESCO poprzez zamontowanie do istniejących drogowych znaków kierunkowych tabliczek z napisem UNESCO w ilości 24 szt. oraz 4 tablic znaków drogowych,

- organizacja terenowych warsztatów szkoleniowych dla 20 przedstawicieli branży turystycznej,
- organizacja konferencji.

Projekt pn. „W sercu Karpat – granica, która łączy”

Projekt realizowano od maja 2017 r. do kwietnia 2018 r. ramach programu w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V Polska-Słowacja w partnerstwie Województwa Podkarpackiego

i Agencji Rozwoju Regionalnego w Świdniku. Łączne nakłady finansowe zaplanowane na realizację projektu wynosiły 255 906 zł. Celem projektu było wytyczenie przebiegu granicy między Karpatami Zachodnimi a Karpatami Wschodnimi oraz wykorzystanie tego faktu do promocji tej części polsko-słowackich Karpat, jako znaczącej atrakcji turystycznej. W 2017 r. zrealizowano założone w ramach realizacji projektu działania. W 2018 r. sfinalizowano rozliczenie projektu.

Projekt pn. „Świat karpaccich rozet – działania na rzecz zachowania kulturowej unikalności Karpat”

Projekt realizowany w latach 2018–2020 w ramach Celu Tematycznego „dziedzictwo” Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020. Oprócz Województwa Podkarpackiego w inicjatywę zaangażowanych jest 9 podmiotów z Polski i Ukrainy, a Liderem projektu jest Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”.

Celem projektu jest ochrona i zachowanie dla przyszłości pamięci o tradycyjnym rzemiośle, technologii oraz umiejętności związanych z przedprzemysłowym stylem życia karpaccich społeczności. Namacalnym efektem projektowych działań będą centra kultury karpacciej zlokalizowane na terenie polsko-ukraińskich Karpat, w których zebrane informacje będą upowszechniane.

Zadania realizowane w ramach projektu to m.in.:

- wyprawy etnograficzne w Karpaty Wschodnie.
- organizacja warsztatów poświęconych karpacciemu rzemiołstwu.

Oprócz powyższych projektów transgranicznych Województwo Podkarpackie zaangażowane jest w realizację projektu o charakterze międzynarodowym:

Projekt pn. „Zachowanie i promocja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez Zielone Szlaki” (OUR WAY)

Projekt realizowany jest w okresie od 01.06.2018 r. do 30.11.2022 r. w partnerstwie, które obejmuje 6 regionów. Całkowity budżet projektu wynosi 967 244,00 EUR, na co składają się środki EFRR: 810 288,90 EUR oraz wkład partnerów: 156 955,10 EUR, w tym województwa podkarpackiego: 17 879,70 EUR.

Realizacja projektu ma na celu zachowanie, ochronę, promowanie i rozwijanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Europie, zgodnie z ideą Greenways. Cel projektu zostanie osiągnięty poprzez poprawę instrumentów polityki regionalnej, powiązanych z *Regionalną Strategią Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnych specjalizacji*, w tym poprawę narzędzi odpowiedzialnych za zarządzanie oraz promocję Greenways.

W ramach projektu, w dniach 4–5.07.2018 r. w Murcii (Hiszpania), odbyło się spotkanie partnerów projektu OUR WAY („kick-off meeting”), którego celem było omówienie kwestii związanych z realizacją projektu (harmonogram, budżet, organizacja wydarzeń, itp.). Ponadto, partnerzy projektu wzięli udział w wizytacji szlaku Greenaway Via del Noroeste w Caravaca de la Cruz.

Podczas pierwszego semestru w ramach projektu OURWAY zorganizowane zostało pierwsze spotkanie Regionalnej Grupy Roboczej Interesariuszy. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele stowarzyszeń

i związków zaangażowanych w rozwój ekoturystyki w województwie podkarpackim oraz przedstawi-

ciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Ponadto, odbyły się dwa wewnętrzne spotkania osób zaangażowanych w realizację projektu OUR WAY (internal meetings). Projekt realizowany był w 2018 r. przez Departament Rozwoju Regionalnego (obecnie projekt realizuje Departament Gospodarki i Certyfikacji).

Ad.5. Realizacja innych projektów z zakresu turystyki

Zagospodarowanie szlaku turystycznego na Korbanie

W dniu 21.03.2018 r. została podpisana umowa nr RR.II.043.1.2018 dotycząca przekazania przez Województwo Podkarpackie dotacji na realizację zadania pn. „Zagospodarowanie szlaku turystycznego na Korbanie” w Gminie Solina.

Gmina Solina przy udziale środków z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego tj. ponad 144 tys. zł wyposażyła w niezbędną infrastrukturę szlak turystyczny na Korbanie (894 m n.p.m.), który ma początek w Bukowcu. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 21.03.2018 r. do 20.12.2018 r.

W ramach zadania wykonano: drewnianą wiatę turystyczną. Dodatkowo wykonano również oznakowanie szlaku turystycznego na Korbanie, oraz inną drobną infrastrukturę turystyczną.

Ad.6. Działania promocyjne mające na celu rozwój turystyki regionu

W ramach prowadzonych działań promocyjnych, 16.11.2018 r. zorganizowano IV Transgraniczne Forum Turystyki Kulturowej w Baszni Dolnej k. Lubaczowa dla przedstawicieli branży turystycznej (80 osób). Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.

Ponadto, 25.08.2018 r. zorganizowano wojewódzkie obchody Światowego Dnia Turystyki na terenie Bieszczadzkiej Kolejki Leśnej w Majdanie k. Cisnej dla 150 przedstawicieli branży turystycznej z terenu województwa podkarpackiego i 250 przedstawicieli oddziałów PTTK z terenu całej Polski. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.

Promocja Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo

Ważnym przedsięwzięciem w ramach realizowanego zadania była promocja Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.

W 2018 roku do zadań Województwa Podkarpackiego należało przeprowadzenie badania ruchu turystycznego na szlaku, wykonanie materiałów promocyjnych, zorganizowanie eventu promującego szlak w galerii handlowej GULIVER w Kijowie oraz podczas Festiwalu Partnerstwa Polsko – Ukraińskiego we Lwowie. W ramach działań regionalnych zorganizowano promocje szlaku podczas obchodów 100-lecia istnienia Chorągwi Podkarpackiej ZHP.

Zadanie realizował Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej w Urzędzie Marszałkowskim.

Ad.7. Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki

Zlecenie zadań odbywało się w formie wsparcia realizacji zadań. Dofinansowanie na łączną kwotę 99 500,65 zł otrzymało sześć podmiotów.

Oferent	Nazwa zadania	Wnioskowana kwota zł
Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich w Rzeszowie	Uatrakcyjnienie pola namiotowego w Wiśloczku.	18 000

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku	Modernizacja i promocja ścieżki spacerowej „Śladami Rodu Beksińskich” w Sanoku.	12 000
Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych Gminy Lubaczów	Modernizacja i podniesienie atrakcyjności tras rowerowych na terenie gminy Lubaczów.	20 000
Stowarzyszenie Rozwoju Wetliny i Okolic	Przedłużenie istniejącej trasy turystyczno-historycznej „Bieszczady Odnalezione” w nieistniejącej bojkowskiej wsi Jaworzec oraz prowadzenie społecznego punktu Informacji Turystycznej w Wetlinie.	11 190
Ziemia Frysztacka Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju	„A rower jest wielce OK, Rower to jest świat” Lech Janerka.	17 410,65
Bractwo Flisackie pw. Św. Barbary	Budowa tradycyjnej jednostki – galar ulanowski.	20 900

Ad.8. Prowadzenie analiz z zakresu turystyki

Studium rozwoju turystyki i rekreacji w województwie podkarpackim

Zadanie realizowało Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

Podstawowym celem opracowania była analiza możliwości rozwoju turystyki na obszarze województwa podkarpackiego przy uwzględnieniu przestrzennego zróżnicowania zasobów turystycznych i poziomu rozwoju bazy materialnej turystyki oraz wskazanie obszarów o wysokim potencjale atrakcyjności turystycznej.

Przeprowadzono analizę dokumentów strategicznych oraz dokonano wyboru inwestycji celu publicznego dotyczących turystyki zawartych w PZPWP, przygotowano zbiorcze zestawienia zabytków województwa podkarpackiego na podstawie bazy Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz opracowano 5 map tematycznych w skali 1:750 000.

Analizę podsumowano wykonaniem waloryzacji turystycznej z wyznaczeniem obszarów o zróżnicowanym potencjale turystycznym oraz określeniem dla nich preferowanych form turystyki, a także wskazaniem ośrodków obsługi.

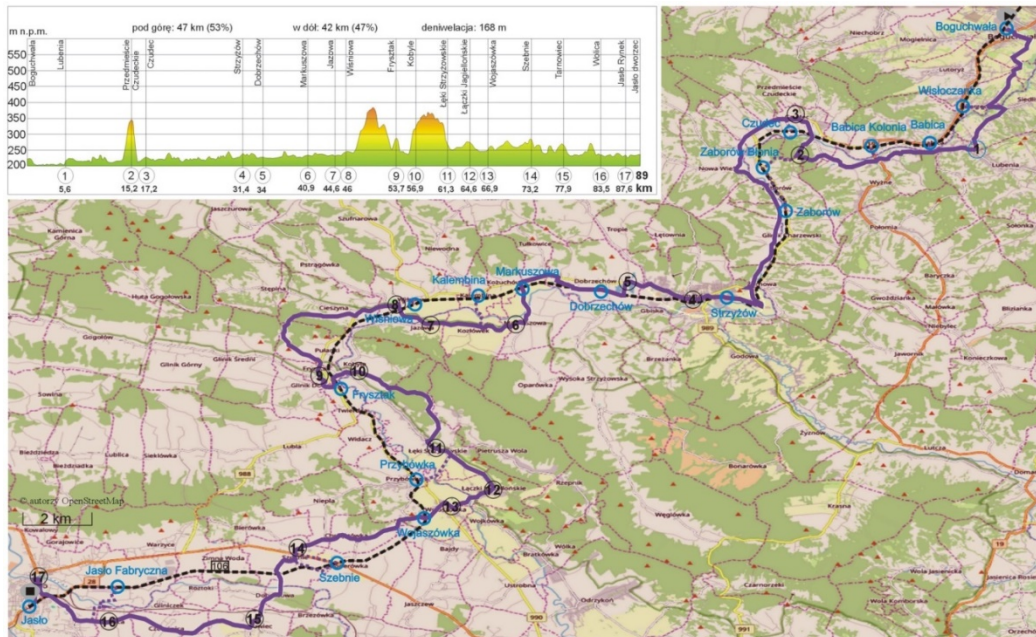
Analiza możliwości turystycznego wykorzystania obszarów położonych wzdłuż linii kolejowej nr 106 Rzeszów – Jasło

Zadanie realizowało Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

Celem opracowania było sformułowanie propozycji turystycznego wykorzystania linii kolejowej nr 106 jako infrastruktury transportu publicznego pozwalającej na eksplorację terenów o wysokich walorach turystycznych położonych wzdłuż tej linii, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki rowerowej, stanowiącej coraz popularniejszą formę aktywnego spędzania wolnego czasu.

W 2018 r. kontynuowano prace, które obejmowały przede wszystkim następujące zagadnienia: ogólna charakterystyka oraz rys historyczny linii nr 106, uwarunkowania fizyczno-geograficzne, charakterystyka walorów kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych, analiza zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych pod kątem zaproponowanych w dokumencie działań. Sporządzono mapę w skali 1:75 000 prezentującą walory przyrodnicze i kulturowe obszarów położonych wzdłuż linii nr 106. Opracowano również propozycje czterech tras rowerowych oraz piątej trasy „główniej” biegnącej wzdłuż całej linii 106, szczegółowo opisując ich przebieg oraz walory turystyczne. Opracowanie zostanie ukończone w 2019 r.

Rysunek. Schemat i profil wysokościowy opracowanej trasy rowerowej „Wzdłuż linii kolejowej nr 106”

Ad.9. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących turystyki

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące turystyki realizowane są przez Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Promocji i Współpracy gospodarczej na podstawie przepisów:

- Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1553 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2361 z późn. zm.), a także aktów wykonawczych do nich.

Zaszeregowanie obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów oraz nadanie kategorii.

W ramach realizacji zadania w 2018 r. zaszeregowano 4 obiekty hotelarskie, potwierdzono zaszeregowania 7 obiektów, uchylono zaszeregowania 6 obiektów hotelarskich i wykreślono je z ewidencji. Ponadto zmieniono kategorię 1 obiektu hotelarskiego oraz zaszeregowanie 4 obiektów. Przeprowadzono także 50 postępowań kontrolnych obiektów hotelarskich w zakresie przestrzegania wymagań określonych przepisami ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.

Prowadzenie Rejestru organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych

W ramach realizacji zadania do Rejestru wpisano 17 nowych przedsiębiorców turystycznych, oraz wykreślono 11 organizatorów turystyki i przedsiębiorców. Zawieszono 5 działalności przez przedsiębiorcę turystycznego. Zmieniono 31 wpisów do Rejestru.

Nadawanie uprawnień przewodnika górskiego

W ramach realizacji zadania w 2018 r. przeprowadzono 1 egzamin dla kandydatów na przewodników górskich beskidzkich, nadano 5 uprawnień przewodnika górskiego na obszar Beskidów. Ponadto wy-

dano 39 identyfikatorów przewodnika górskiego. Przeprowadzono również kontrolę 8 osób w zakresie wykonywania zadań przewodnika górskiego.

Wydawanie upoważnień do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na przewodników górskich

Przeprowadzono 1 postępowanie kontrolne organizatora szkoleń dla kandydatów na przewodników górskich.

PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I AKTYWIZACJA LOKALNEGO RYNKU PRACY

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Obsługa Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Obsługa Sieci Europejskich Ofert Pracy – EURES	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Realizacja transferu systemu zabezpieczeń społecznych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Opracowywanie analiz rynku pracy opartych o tzw. statystykę publiczną	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Projektowanie i realizacja badań rynku pracy	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
9.	Realizacja innych projektów i przedsięwzięć z zakresu polityki rynku pracy	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny

Ad.1. Świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej

W 2018 roku Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) w Rzeszowie realizował następujące zadania w zakresie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej:

- prowadzenie zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia;
- prowadzenie zajęć dla młodzieży dorosłej z klas maturalnych mające na celu pomoc w wyborze zawodu oraz ścieżki kształcenia;
- prowadzenie zajęć z młodymi absolwentami szkół, którzy po raz pierwszy wchodzi na rynek pracy;
- prowadzenie zajęć dla nauczycieli w celu wyposażenia ich w wiedzę z zakresu poradnictwa zawodowego;
- gromadzenie, aktualizowanie, opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa;
- wspomaganie powiatowych urzędów pracy (PUP) poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług skierowanym przez te urzędy bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie planowania kariery zawodowej z wykorzystaniem narzędzi psychologicznego pomiaru i zasobów informacji;
- organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej na terenie województwa podkarpackiego;
- współpraca z akademickimi biurami karier;

- działania o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy;
- wsparcie w sytuacjach trudnych oraz przeciwdziałanie bierności;
- diagnozowanie sytuacji zawodowej klientów oraz wspólna praca nad jej poprawą, stymulowanie do aktywnych zachowań na rynku pracy, w tym promocja własnej przedsiębiorczości;
- rozwiązywanie problemów zawodowych różnych grup odbiorców (udzielanie pomocy w wyborze zawodu, ścieżki kształcenia lub doskonalenia kwalifikacji, odpowiedniej pracy itp.);
- pomoc związana z projektowaniem przyszłości zawodowej, w tym badanie predyspozycji oraz kompetencji zawodowych z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi;
- określanie i ogłaszanie w wojewódzkim dzienniku urzędowym wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy.

Poniżej zestawiono informacje na temat usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej realizowanych w 2018 r. w WUP.

Poradnictwo indywidualne				Poradnictwo grupowe	Informacja zawodowa		Ogółem wiersze 1+5+6+7
Klienci poradnictwa indywidualnego	Liczba wizyt	Klienci korzystający z badań testowych	Liczba badań ogółem	Klienci Poradnictwa grupowego	Klienci informacji indywidualnej	Klienci informacji grupowej	
1	2	3	4	5	6	7	
1271	1559	308	358	1158	5577	3769	11775

Ad.2. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych

Rejestr Instytucji Szkoleniowych to jedno z narzędzi rynku pracy mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. Wpis do rejestru jest wymagany od instytucji szkoleniowych ubiegających się o zlecenia na szkolenie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, finansowane ze środków publicznych.

Według stanu na 31.12.2018 r. w Rejestrze prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie aktywnych było 716 instytucji szkoleniowych. Nowo zarejestrowanych instytucji było 224, natomiast wykreślono 184 na wniosek instytucji szkoleniowej lub niepowiadomienia WUP o kontynuowaniu działalności szkoleniowej w danym roku kalendarzowym.

Ad.3. Obsługa Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Rok 2018 był kolejnym, w którym funkcjonował nowy instrument polityki rynku pracy – Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) dedykowany pracodawcom i osobom pracującym.

Obsługa KFS należała do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Realizowana była w następującym zakresie:

- bieżące informowanie klientów na temat zasad korzystania ze wsparcia KFS,
- przekazywanie danych teleadresowych do odpowiedniego powiatowego urzędu pracy, informowanie o terminach naboru wniosków,
- organizacja konsultacyjnego spotkania roboczego dla pracowników powiatowych urzędów pracy województwa podkarpackiego dot. zasad wdrażania KFS w 2018 i 2019 roku,

- przygotowanie projektu Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie podziału środków dla powiatów,
- zbieranie i przekazywanie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kwartalnych informacji o przeznaczeniu limitu rezerwy,
- gromadzenie informacji o zapotrzebowaniu na środki KFS w 2019 r.,
- przeprowadzenie postępowań w zakresie zamówień publicznych na badania dotyczące efektywności KFS, materiały informacyjno-promocyjne oraz kampanię promocyjną,
- prace w zakresie badania efektywności wykorzystania środków KFS.

Limit środków przyznany w 2018 roku dla województwa podkarpackiego wyniósł 4 267, 20 tys. zł. O środki KFS w roku 2018 wnioskowały wszystkie powiatowe urzędy pracy z województwa podkarpackiego (21), na łączną kwotę 9 684,60 tys. zł. Dodatkowo 15 powiatowych urzędów pracy wniosło o środki z rezerwy KFS.

Wydatkowana łączna kwota limitu i rezerwy, wg stanu na 31.12.2018 r., to 5 198,14 tys. zł. Ostatecznie w 2018 roku wsparciem ze środków KFS objętych zostało łącznie 542 podmioty gospodarcze i 3050 osób.

Ad.4. Obsługa Sieci Europejskich Ofert Pracy – EURES

W 2018 roku ze wsparcia w zakresie poszukiwania pracy za granicą (sieć EURES) w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie skorzystało 2 930 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Sieć EURES dysponowała 676 ofertami pracy w ramach prowadzonych naborów (obejmowały 4 648 wakatów). Spośród osób zainteresowanych pracą za granicą 341 osób złożyło podania o pracę, które zostały przekazane do pracodawców i doradców EURES z terenu UE.

Doradca EURES uczestniczył w 6 targach pracy organizowanych przez powiatowe urzędy pracy, instytucje i organizacje z terenu województwa podkarpackiego, podczas których udzielał informacji na temat usług oferowanych przez sieć EURES, a także w dwóch edycjach Targów Pracy Absolwent Talent Days w Rzeszowie (w obu edycjach udział wzięło 7 778 osób).

W 2018 r. przeprowadzono 1 rekrutację dla zagranicznego pracodawcy, w której udział wzięło 17 osób bezrobotnych i poszukujących pracy (pracę podjęło 7 spośród nich).

We współpracy z Ambasadą Królestwa Niderlandów w Warszawie zorganizowano 2 spotkania informacyjne „Holenderski rynek pracy – warunki pracy i zagrożenia”. W spotkaniach uczestniczyło około 80 osób.

Ad.5. Realizacja transferu systemu zabezpieczeń społecznych

Celem zadania jest umożliwienie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii korzystania z prawa do wolnego przepływu osób, gwarantując jednocześnie zachowanie praw nabytych w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie pełni funkcję instytucji właściwej w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków bezrobotnych o wydanie dokumentów w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia.

W 2018 roku na podstawie złożonych wniosków wydano 7 666 decyzji o przyznaniu, odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz o umorzeniu postępowania prowadzonego w tej sprawie. Natomiast 833 osoby nabyły prawo do zasiłku transferowego po zatrudnieniu w krajach UE/EOG i Szwajcarii.

Ponadto, jesienią 2018 roku w radiu publicznym oraz w Internecie przeprowadzone zostało działanie informacyjne pod hasłem „Spakuj swój zasiłek! Tam i z powrotem!”, promujące możliwości transferu świadczeń socjalnych realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie (transfer zasiłku dla osób bezrobotnych). Skierowane było ono do osób wyjeżdżających z kraju do pracy lub powracających z zagranicy do Polski, ze szczególnym uwzględnieniem grup wykonujących pracę tymczasową, a powracających do kraju po zakończonym okresie prac sezonowych (z faktem tym związany był termin przeprowadzenia kampanii).

Ad.6. Opracowywanie analiz rynku pracy opartych o tzw. statystykę publiczną

W 2018 r. przygotowano następujące analizy tematyczne:

- Sprawozdanie MPiPS-01 – o rynku pracy (sporządzane po zakończeniu każdego miesiąca sprawozdawczego) – zawiera informacje na temat: struktury i bilansu bezrobotnych, poszukujących pracy, osób uprawnionych do dodatku aktywizacyjnego, osób uczestniczących w działaniach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z EFS, cudzoziemców z prawem do zasiłku, pośrednictwa pracy i wybranych form aktywizacji, zgłoszeń zwolnień i zwolnień grupowych, zwolnień monitorowanych; dodatkowo 7 załączników tematycznych (sporządzanych w okresach kwartalnych, półrocznych lub rocznych);
- Sprawozdanie MPiPS-02 – o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy (sporządzane po zakończeniu każdego miesiąca sprawozdawczego);
- Sprawozdanie MPiPS-07 – o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (sporządzane po zakończeniu każdego miesiąca sprawozdawczego);
- Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w województwie podkarpackim (sporządzana w okresach miesięcznych);
- analiza sytuacji na rynku pracy w województwie podkarpackim (sporządzana w okresach półrocznym i rocznym);
- Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim (sporządzany w okresach półrocznym i rocznym);
- Efektywność wybranych form promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych w województwie podkarpackim (sporządzana co roku);
- Analizy osób bezrobotnych na podstawie danych z Systemu Informacyjnego SYRIUSZ.

Ad.7. Projektowanie i realizacja badań rynku pracy

W 2018 r. Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie przeprowadził 6 badań obszaru rynku pracy.

„Bierni zawodowo na Podkarpaciu. Charakterystyka i możliwości aktywizacji”

Celem głównym badania było określenie potrzeb i oczekiwań osób biernych zawodowo z terenu województwa podkarpackiego w kontekście możliwości i sposobów ich aktywizacji i docelowo – powrotu na rynek pracy. W ramach badania przeprowadzono szczegółowe rozpoznanie czynników utrudniających aktywizację zawodową tych osób, które potencjalnie mogłyby pracować, co w konsekwencji posłużyć ma bardziej adekwatnemu i efektywniejszemu projektowaniu i wdrażaniu wsparcia w zakresie wzmocnienia zasobów kadrowych na rynku pracy, realizowanego przez powiatowe urzędy pracy z województwa podkarpackiego oraz w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020*.

Wyniki badania zaprezentowano podczas konferencji „Wielcy Nieobecni na rynku pracy – bierni zawodowo na Podkarpaciu. Jak wydobyć ukryty potencjał” .

„Klienci powiatowych urzędów pracy na Podkarpaciu. Jak widzą swoje szanse na rynku pracy?”

Celem głównym badania było opisanie trendów w zakresie postaw wobec zatrudnienia klientów podkarpackich powiatowych urzędów pracy. W obecnej sytuacji na rynku pracy, w której liczba ofert pracy przewyższa liczbę chętnych, a jednocześnie pracodawcy zgłaszają trudności ze znalezieniem odpowiednich kadr – za zasadne uznano zweryfikowanie oczekiwań osób bezrobotnych wobec oferowanych im propozycji zatrudnienia.

Wyniki badania zaprezentowano podczas konferencji „Wielcy Nieobecni na rynku pracy – bierni zawodowo na Podkarpaciu. Jak wydobyć ukryty potencjał”.

„Doradcy zawodowi pracujący w szkołach i placówkach oświatowych na terenie Województwa Podkarpackiego – rozeznanie sposobu realizacji doradztwa zawodowego wśród uczniów”

Badanie przeprowadzono w oparciu o dane przekazane przez organy prowadzące szkół i placówek oświatowych z terenu województwa podkarpackiego (podstawowych i ponadgimnazjalnych) na temat doradców zawodowych pracujących w poszczególnych szkołach i placówkach. Jego celem było rozpoznanie stanu poradnictwa zawodowego w podkarpackich szkołach i w oparciu o te dane przygotowanie wsparcia metodycznego dla doradców zawodowych.

Dane na temat funkcjonujących w szkołach doradców zawodowych zostały przekazane przez wszystkie gminy i powiaty oraz 5 organów niepublicznych.

„Wsparcie udzielone w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2015, 2016, 2017 w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego”

Badanie zostało zrealizowane w oparciu o dane przekazane przez 21 powiatowych urzędów pracy z województwa podkarpackiego.

Jego celem było rozpoznanie skali i zakresu tematycznego wsparcia udzielonego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2015–2017, w tym m.in.: ilości wniosków o przyznanie wsparcia z KFS, ilości podpisanych umów, liczby osób objętych wsparciem, rodzajów szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego.

„Barometr Zawodów”

Badanie zrealizowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Samorządem Województwa Podkarpackiego.

„Barometr zawodów” to jednoroczna prognoza zapotrzebowania na zawody. W 2018 r. w województwie podkarpackim zrealizowano IV edycję badania. Efektem badania był raport prognostyczny oraz opracowane plakaty.

„Analiza ofert pracy publikowanych w portalu internetowym www.pracuj.pl w województwie podkarpackim”

Celem badania było dokonanie ilościowej i jakościowej charakterystyki ofert pracy zamieszczonych w Internecie w branżowym portalu pośrednictwa pracy www.pracuj.pl. Analiza ofert pracy w Internecie obejmowała trzy główne etapy badania: gromadzenie i kodowanie ofert pracy oraz podsumowanie zebranych danych. Wyniki badania są dostępne w Wydziale Informacji Statystycznej i Analiz WUP. Informacje sporządzone są w okresach kwartalnych.

Ad.8. Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) funkcjonuje w strukturze zadań WUP w Rzeszowie. Ze środków Funduszu pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach, które są niewypłacalne głównie z powodu upadłości lub restrukturyzacji, mają gwarancję otrzymania wynagrodzeń i innych świadczeń związanych z pracą.

W 2018 r. WUP w Rzeszowie dokonał wypłat ze środków Funduszu na kwotę 7,62 mln zł na rzecz pracowników i byłych pracowników 40 podmiotów gospodarczych. Wypłacone świadczenia objęły łącznie 722 osoby uprawnione.

W 2018 roku, w porównaniu do 2017 r., nastąpił wzrost o 8,36 % wartości wypłaconych świadczeń w związku z niewypłacalnością pracodawcy i jednocześnie spadek o 15,36 % osób uprawnionych do skorzystania z FGŚP. Oznacza to większą wartość świadczeń przypadających na 1 uprawnionego, co jest pochodną wzrostu płac w województwie. Rzeczywisty obraz kondycji podkarpackich przedsiębiorstw zaburza 1 firma z branży papierniczej, która formalnie przeniósła swą siedzibę z Żywca (woj. śląskie) do Rzeszowa, co skutkowało koniecznością obsługi tego podmiotu ze względu na właściwość miejscową i wypłatę świadczeń dla blisko 160 osób na kwotę 1,2 mln zł.

WUP w Rzeszowie w 2018 roku odzyskał na rzecz FGŚP 1,9 mln zł z tytułu windykacji należności od niewypłacalnych podmiotów (głównie wpłaty od syndyków masy upadłości).

Ad.9. Realizacja innych projektów i przedsięwzięć z zakresu polityki rynku pracy

Projekt pn. „Być kobietą”

Projekt ma na celu podniesienie poziomu aktywności zawodowej i możliwości zatrudniania 75 kobiet bezrobotnych i biernych zawodowo zamieszkałych na terenie wybranych 11 powiatów woj. podkarpackiego. Grupę docelową projektu stanowią kobiety po 29 roku życia, zamieszkałe wybrane powiaty woj. podkarpackiego, bezrobotne lub bierne zawodowo.

Projekt realizowany jest w okresie 01.01.2018–31.12.2019 przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego w Rzeszowie ze środków RPO WP 2014–2020, Działanie 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe. Wartość projektu to 1 601 634,00 zł, w tym wartość dofinansowania z UE – 1 473 503,28 zł. Wkład własny RARR S.A. to 128 130,72 zł.

Zakłada się, że 39% z 75 bezrobotnych kobiet, uczestniczek projektu, znajdzie zatrudnienie samodzielnie lub przy pomocy RARR S.A. w terminie do 3 m-cy po jego zakończeniu.

W 2018 r. prowadzono między innymi czynności z zakresu pośrednictwa pracy oraz przygotowania umów stażowych dla II edycji (rekrutacji) projektu. Prowadzono także nabór do III edycji.

Projekt pn. „reAKTYWIZATOR”

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego ze środków RPO WP 2014–2020 w okresie od 01.10.2016 r. do 30.09.2018 r. Jego budżet wynosił 2 536 630,32 zł, w tym wkład finansowy RARR S.A. – 106 504,65 zł, a wkład rzeczowy – 113 200,00 zł.

Celem głównym projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia 79 osób długotrwale bezrobotnych powyżej 29 roku życia z Rzeszowskiego Obszaru Metropolitalnego do 30 września 2018 r. Cel projektu osiągnięto poprzez następujące wsparcie w ramach projektu:

- identyfikację potrzeb uczestników projektu oraz opracowanie Indywidualnych Planów Działania (IPD) dla 79 os. długotrwale bezrobotnych po 29 roku życia pochodzących z woj. podkarpackiego,
- poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe oraz pośrednictwo pracy, w tym w ramach Klubu Aktywizacji Zawodowej dla 79 os. długotrwale bezrobotnych po 29 roku życia pochodzących z woj. podkarpackiego,
- szkolenia z j. angielskiego przygotowujące do egzaminu TOEIC i szkolenia ECDL dla 79 os. długotrwale bezrobotnych po 29 roku życia z woj. podkarpackiego,
- 10-miesięczne staże zawodowe dla 79 os. długotrwale bezrobotnych po 29 roku życia pochodzących z woj. podkarpackiego.

Projekt pn. „Innowacyjne Techniki Projektowania i Wytwarzania w Branży Lotniczej SOLIDWORKS/CNC”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych. Budżet projektu to 966 150,00 zł, w tym wkład własny RARR. S.A. – 96 615,00 zł (72 000,00 zł stanowi wkład rzeczowy, a pozostałą kwotę – koszty pośrednie).

Projekt realizowany w okresie 01.04.2018–30.06.2019 skierowany jest do osób dorosłych, zamieszkających teren województwa podkarpackiego zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych w zakresie szkoleń zawodowych SOLIDWORKS oraz CNC. Podczas rekrutacji szczególnie premiowane są kobiety, osoby bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w wieku powyżej 50 roku życia, osoby zamieszkałe na terenach wiejskich oraz osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych.

W ramach projektu 200 jego uczestników będzie mogło skorzystać z jednego z wybranych przez siebie szkoleń zawodowych wraz z egzaminem certyfikującym (SOLIDWORKS lub CNC).

W 2018 r. w ramach I edycji projektu przeszkolono 100 osób. Przeprowadzono również nabór do II edycji.

Projekt pn. „Generator Kompetencji – Podniesienie kompetencji i kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw MŚP na terenie subregionu rzeszowskiego poprzez dofinansowanie usług rozwojowych, dostępnych w BUR”.

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020. Oś priorytetowa: VII. Regionalny rynek pracy, Działanie: 7.5. Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP. Wartość projektu to 11 302 501,21 zł, w tym dofinansowanie z UE – 7 627 883,04 zł. Wkład własny w wysokości 3 674 618,17 zł w całości pokrywany jest przez przedsiębiorców.

Projekt realizowany jest w okresie 01.05.2017–30.04.2019. Głównym jego celem jest udzielenie przez Operatora wsparcia finansowego co najmniej 560 przedsiębiorstwom sektora MŚP z subregionu rzeszowskiego w ramach programowej realizacji usług rozwojowych, dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych dla co najmniej 1 685 pracowników oraz będące efektem udzielonego wsparcia podniesienie kompetencji i kwalifikacji przez co najmniej 675 pracowników tych przedsiębiorstw poprzez skorzystanie z usług rozwojowych.

Obszar objęty projektem to subregion rzeszowski obejmujący powiaty: rzeszowski grodzki, rzeszowski ziemski, dębicki, leżajski, łańcucki, ropczycko-sędziszowski. Zakończenie projektu zaplanowano na 30.06.2019.

Konkurs „Biznes Klasa” oraz Konferencja „Współpraca podkarpackiego szkolnictwa zawodowego i biznesu. Mechanizmy – wyzwania”

W 2018 r. zorganizowano i przeprowadzono III edycję Konkursu „Biznes Klasa”. Jego ideą było wyłonienie i docenienie pracodawców, którzy angażują się w przygotowanie przyszłych kadr w swojej branży już na etapie kształcenia. Do konkursu zgłoszono 19 firm, w tym również spoza województwa podkarpackiego.

Konkurs „Biznes Klasa” pokazuje dobre praktyki i promuje społecznie odpowiedzialnych pracodawców, a także szkoły dbające o kontakt z przyszłym środowiskiem pracy swoich absolwentów.

TELEKOMUNIKACJA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	„Utrzymanie projektu pn. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie”	Polityka infrastruktury teleinformatycznej	Sieć osadnicza

Ad.1. Utrzymanie projektu pn. „ Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie”

Przedmiotem projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie” było wybudowanie na terenie województwa podkarpackiego regionalnej, światłowodowej infrastruktury szkieletowo-dystrybucyjnej, spełniającej wymagania dla sieci NGA, aby wyeliminować nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku polegające na braku efektywnej konkurencji opartej na infrastrukturze

w zakresie świadczenia szerokopasmowych usług hurtowych oraz obniżyć barierę inwestycyjną wejścia na rynek dla operatorów dostępowych poprzez przybliżenie węzłów dystrybucyjnych do skupisk potencjalnych odbiorców usług szerokopasmowych.

Projekt realizowany był w ramach *Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013*, oś priorytetowa II. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, Działanie II.1. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej.

Tabela. Parametry powstałej sieci szkieletowo-dystrybucyjnej będącej przedmiotem projektu

województwo podkarpackie	
Długość sieci [km]	2065
Węzły sieci, w tym:	203
• węzły szkieletowe	14
• punkty dystrybucyjne	189

Celem realizowanego obecnie zadania „Utrzymanie projektu pn. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie” jest utrzymanie wytworzonej w ramach projektu nowoczesnej infrastruktury publicznej bazującej na technologiach informatycznych. Zadanie to realizowane jest w latach 2015–2023. Całkowite zakładane koszty wynoszą 2 157 257 zł. W 2018 r. nie poniesiono wydatków. Natomiast kwota wydatków poniesionych ze środków budżetowych Województwa Podkarpackiego od początku realizacji zadania wyniosła: 657 256,66 zł.

Działania podejmowane w 2018 r. związane z utrzymaniem projektu Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej obejmowały:

- Dokonywanie opłat za dysponowanie nieruchomościami w związku z utrzymaniem infrastruktury wytworzonej w ramach SSPW:
 - Opłata roczna za umieszczenie urządzenia w pasie drogowym do 15 stycznia każdego roku – opłata za 2018 r. w kwocie 4 457 089,60 zł,
 - Opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami – opłata za 2018 r. w kwocie 6 924,20 zł.
- Monitoring i utrzymanie wskaźników projektu SSPW.
- Współpraca z operatorem w zakresie poprawności działania sieci SSPW.
- Zgłaszanie wad, w tym awarii infrastruktury teletechnicznej oraz sprzętu aktywnego zainstalowanego w węzłach sieci SSPW.

- Promocja sieci SSPW poprzez organizację spotkań mających na celu zachęcenie do budowy sieci przez Operatorów Sieci Dostępowych z wykorzystaniem sieci SSPW.
- Obsługa instytucji kontrolujących postępowania w ramach projektu SSPW.
- Bieżąca weryfikacja dokumentacji projektowej w związku z przebudową/rozbudową innych liniowych inwestycji kolidujących z siecią SSPW.

Zadanie realizowane jest przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Tworzenie regionalnego systemu innowacji	Wspieranie gospodarki podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Wsparcie MŚP przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	Promocja, wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
3.	Udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej w sektorze MŚP	Promocja, wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
4.	Utworzenie i działalność Podkarpackiego Centrum Innowacji Sp. z o.o.	Polityka pobudzania aktywności gospodarczej; podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
5.	Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym	Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
6.	Zarządzanie Centrum Wystawienniczo – Kongresowym Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Jasionce	Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
7.	Prowadzenie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów	Polityka rozwoju województwa, polityka edukacyjna, polityka rynku pracy	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
8.	Realizacja Projektu Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

Ad.1. Tworzenie regionalnego systemu innowacji

Projekt pn. „Inteligentne specjalizacje – narzędzie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności województwa podkarpackiego”

Projekt finansowany jest ze środków RPO WP na lata 2014–2020, oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie: 1.2. Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia. Łączny budżet projektu zaplanowanego do realizacji w okresie od 01.01.2016 r. do 30.06.2023 r. wynosi 4 240 500 zł.

Głównym jego celem jest uruchomienie i rozbudowa systemu monitorowania postępów w realizacji „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)”, a także organizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania w ekosystemie gospodarki i nauki.

Istotą monitoringu Strategii RIS3 jest gromadzenie, opracowywanie i przetwarzanie informacji przydatnych w procesie wdrażania zapisów Strategii RIS3. Proces monitorowania polega na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych specjalizacji oraz celów wytyczonych w Strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji.

Członkowie zespołu projektowego uczestniczyli w warsztatach „Peer eXchange and Learning (PXL)” organizowanych przez S3 Platform (Agendę Komisji Europejskiej). Peer eXchange and Learning (PXL) to metodologia przeglądu konkretnych elementów strategii innowacji w zakresie inteligentnej specjalizacji (S3) i strategii rozwoju terytorialnego oraz rozwiązywania wyzwań związanych z wdrażaniem strategii.

Ponadto w ramach spotkań na szczeblu krajowym uczestniczono w Regionalnym Forum Inteligentnych Specjalizacji przy konwencji Marszałków Województw RP. Forum jest międzyregionalną platformą wymiany doświadczeń i informacji oraz upowszechniania dobrych praktyk w zakresie problematyki inteligentnych specjalizacji.

W 2018 r. współpracowano z Clean Sky Joint Undertakings 2” (CSJU) tj. partnerstwem publiczno-prywatnym z udziałem Komisji Europejskiej i europejskiego przemysłu aeronautycznego, które pomaga Komisji osiągać cele w zakresie ochrony środowiska. Współpraca realizowana jest na podstawie Protokołu Ustaleń, który określa model współpracy między Województwem Podkarpackim a CSJU oraz identyfikuje cele tematyczne i wskazuje obszary wymagające priorytetowego wsparcia w obszarze komplementarności projektów.

W 2018 roku kontynuowano prowadzenie „przedsiębiorczego procesu odkrywania” (PPO). Jest to proces integrujący różnych interesariuszy w celu identyfikowania priorytetów w zakresie badań, rozwoju i innowacji, wokół których koncentrowane są inwestycje prywatne i publiczne. Kluczowe znaczenie przy określaniu priorytetów mają przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, izb branżowych i instytutów naukowych. W ramach PPO odbyły się dwa posiedzenia Podkarpackiej Rady Innowacyjności. Jest to organ opiniotwórczo doradczy Zarządu Województwa w obszarze prowadzenia polityki rozwoju gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach. W skład Rady wchodzi najwaźniejsi interesariusze regionalnego systemu innowacji tj.: przedsiębiorcy, przedstawiciele nauki, reprezentanci instytucji otoczenia biznesu i administracji. Zorganizowano również 6 spotkań Paneli Inteligentnych Specjalizacji.

Została opracowana koncepcja monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3). Rozpoczęto przygotowania do uruchomienia systemu monitorowania i ewaluacji Strategii RIS3.

Podstawowym narzędziem służącym realizacji celów związanych z monitoringiem i ewaluacją wdrażania Strategii RIS3 jest strona internetowa, będąca platformą informacyjno-komunikacyjną. Celem portalu jest gromadzenie, wymiana, analiza i prezentacja danych w sposób przejrzysty dla interesariuszy IS. Portal rozpoczął funkcjonowanie w listopadzie 2018 roku.

Ponadto, w 2018 r. w ramach realizacji projektu:

- W dniach 12-14.09.2018 r. współorganizowano konferencję pn. „Szybkie Prototypowanie – Wytwarzanie – Pomiary w strukturze Przemysłu 4.0” wraz z Politechniką Rzeszowską oraz Wojskową Akademią Techniczną.
- W dniu 01.10.2018 r. zorganizowano Podkarpackie Forum Innowacyjności (PFI). Tematem przewodnim PFI były innowacyjne pomiary akredytacyjne.
- W dniu 30.10.2018 r. współorganizowano II Rzeszowskie Forum „Technologia w Medycynie” wraz ze Stowarzyszeniem Klaster Technologia w Medycynie Technomed.

- W dniach 8-9.12.2018 r. współorganizowano 24-godzinny maraton programistyczny "Rzethon".
- Politechnika Rzeszowska wykonała usługę dot. promocji Województwa Podkarpackiego i Regionalnej Strategii Innowacji w związku z udziałem drużyny Legendary Rover w zawodach Łazików Marsjańskich.

Projekt pn. „Żywe laboratorium polityki publicznej”

Projekt realizowany jest w okresie od 01.04.2016 r. do 31.03.2020 r. ze środków Programu Interreg Europa na lata 2014–2020. Jego łączny budżet wynosi 532 300,00 zł..

Projekt ten ma na celu zbudowanie i umocnienie „regionalnych ekosystemów innowacji”, które obejmują ośrodki naukowe i badawcze, klastry, MŚP, władze publiczne, organizacje pozarządowe oraz regionalne systemy edukacyjne. Regiony przystępujące do projektu chcą rozwijać badania nad zaawansowanymi materiałami zwłaszcza w lotnictwie. W skład konsorcjum realizujących ww. projekt wchodzi regiony z Niemiec (Brema), Francji (Akwitania), Włoch (Piemont) oraz Dania i Litwa.

Efektem zakończonej w marcu 2018 r. I fazy projektu jest „Plan działań”. Dokument ten zawiera szczegółowe informacje o tym, w jaki sposób zostaną wykorzystane doświadczenia wyniesione z projektu P2L2 w celu udoskonalenia instrumentu polityki – Strategii RIS3 Woj. Podkarpackiego. Określa on charakter działań, które mają zostać wdrożone, ich ramy czasowe, zaangażowane podmioty, koszty i źródła finansowania.

II faza projektu ma na celu wdrożenie „Planu działań” oraz monitorowanie jego efektów.

Projekt pn. “Circular PP - „Using innovation procurement and capacity building to promote circular economy”.

Projekt „Circular PP – Wykorzystanie zamówień na innowacyjne rozwiązania i budowanie potencjału w celu promocji gospodarki obiegu zamkniętego” realizowany jest w okresie od 1.10.2017 r. do 30.09.2020 r. w ramach 1 priorytetu programu Interreg Baltic Sea Region „Potencjał dla innowacji”. Projekt realizowany jest przez Miasto Aalborg (Dania) będące liderem w partnerstwie z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., Miastem Malmo (Szwecja), Uniwersytetem w Aalborgu (Dania), Wyższą Szkołą Ekonomiczną w Sankt Petersburgu (Rosja), Łotewskim Funduszem Inwestycyjnym Ochrony Środowiska (Łotwa), Rijkswaterstaat – Ministerstwem Infrastruktury i Ochrony Środowiska (Holandia), Fińskim Instytutem Ochrony Środowiska (Finlandia), Łotewską Izbą Przemysłowo-Handlową (Łotwa) oraz Biurem NorthDenemark (Dania). Całkowity budżet projektu wynosi 2 453 620,00 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 185.288,00 EUR. Wkład własny RARR S.A. to 27 793,20 EUR.

Główne cele projektu Circular PP obejmują zestaw zaleceń dotyczących opracowania dalszej polityki zamówień w zakresie obiegu zamkniętego oraz poprawy obecnej organizacji instytucjonalnej podmiotów korzystających z zamówień publicznych; materiały szkoleniowe dla władz publicznych wraz z seminariami na temat zamówień we wszystkich siedmiu krajach partnerskich, działania mające na celu podniesienie świadomości wśród MŚP w zakresie projektowania i dostarczania produktów i usług okrężnych oraz dostarczenie pięciu pilotażowych zamówień, a także szereg działań promujących osiągnięcia projektu.

Główne działania w zakresie budowania potencjału będą miały miejsce na poziomie krajowym, ale szczególny nacisk zostanie położony na wykorzystanie wyników w całej Europie.

W ramach realizacji projektu w 2018 r. m.in. prowadzono kampanię promocyjną projektu w sieci, wyłoniono wykonawcę filmu animowanego i infografik, przygotowano i dystrybuowano Newsletter. Uczestniczono także w spotkaniu Partnerów Projektu w Holandii.

Projekt pn. „IRIS – Improved Results in Innovation Support – transnational exchange and joint development between Innovation Infrastructure Organisations”

Projekt realizowany jest w okresie 01.10.2017–30.09.2020 w ramach Programu Interreg Baltic Sea 2014–2020 pod patronatem Nordyckiej Rady Ministrów. Jego liderem jest Dalarna Science Park (Szwecja). Partnerzy projektu to: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości, Turku Science Park Ltd (Finlandia), Tallinn Science Park Tehnopol Foundation (Estonia), Latvian Technological Center (Łotwa), Foundation Ventspils High Technology Park (Łotwa), Kaunas Science and Technology Park (Litwa), Public Institution Open Coffee Club Vilnius (Litwa), DESY German Electron-Synchrotron (Niemcy), WITENO GmbH (Niemcy), Business Development Centre Central Denmark (Dania), Skappa Innovation (Norwegia) oraz Fund Viktoria (Rosja). Całkowity budżet projektu wynosi 2 688 983,80 EUR, w tym budżet RARR – 132 206,40 EUR. Wkład własny RARR S.A. to 19 830,96 EUR.

Celem projektu IRIS jest nawiązanie współpracy i wymiana doświadczeń pomiędzy Inkubatorami i Instytucjami Otoczenia Biznesu z regionu Morza Bałtyckiego w celu wzrostu ich skuteczności i innowacyjności jako ważnych elementów rozwoju innowacji. Projekt ma szczególne znaczenie dla unijnego konsorcjum na rzecz krajów bałtyckich i działa pod odznaką Baltic Sea Region Stars. BSR Stars to flagowe działanie w ramach Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego, a jego celem jest wspieranie projektów o szczególnym znaczeniu dla innowacji i umiędzynarodowienia sektora MŚP.

Projekt IRIS wzmocni potencjał w zakresie zarządzania i wsparcia dla inkubatorów w regionie Morza Bałtyckiego. Doprowadzi to do zwiększenia wydajności inkubatora, co w przyszłości zaowocuje powstaniem nowych firm rozpoczynających działalność i rozwijających się firm. IRIS przyczyni się do rozwoju regionu Morza Bałtyckiego jako dynamicznego, innowacyjnego i napędzanego przez przedsiębiorczość regionu. Istniejące instrumenty wsparcia dla inkubatorów będą udostępniane i przekazywane między partnerami. Opracowane i przetestowane zostaną także nowe instrumenty. Wytyczne zawierające opis użytecznych instrumentów wsparcia zostaną udostępnione również poza partnerstwem.

W 2018 r. w ramach realizacji projektu przedstawiciele RARR S.A. jako partnera uczestniczyli w spotkaniu zespołu projektowego w celu organizacji warsztatów z coachingu dla start-upów, a także w spotkaniu partnerów projektu Social Seeds i w warsztatach Coaching for Growth w Turku (Finlandia) oraz w kolejnej edycji Peer Review w Ventspils na Łotwie.

Projekt pn. “PPI2Innovate – Capacity building to boost usage of PPI in Central Europe”

Projekt „PPI2Innovate – Budowanie potencjału w celu zwiększenia wykorzystania Zamówień Publicznych na Innowacyjne Rozwiązania w Europie Środkowej” realizowany jest w okresie 1.06.2016–31.05.2019 r. w ramach Programu Interreg Central Europe przez Regionalną Agencję Innowacji – CTRIA z Węgier w partnerstwie z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., Centrum Innowacji – DEX (Czechy), Uniwersytetem w Turynie (Włochy), Regionem Piemont (Włochy), Instytutem ICT (Słowenia), Ministerstwem Administracji Publicznej (Słowenia), Zarządem Okręgu Somogy (Węgry) oraz Chorwacką Agencją ds. MŚP, Innowacji i Inwestycji. Budżet projektu wynosi 1 661 148,75 EUR, w tym budżet RARR – 146 494,50 EUR. Wkład własny RARR S.A. to 21 974,18 EUR.

Głównym celem projektu jest zwiększenie wykorzystania zamówień publicznych w celu pobudzenia innowacyjności na terenie Europy Środkowej. Projekt skierowany jest do podmiotów wykorzystujących zamówienia publiczne na każdym poziomie administracyjnym Europy Środkowej, zakłada wdrożenie PPI poprzez zmianę nastawienia, przekazanie wiedzy oraz wzmocnienie powiązań partnerskich na poziomie regionalnym pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Wszystkie te działania mają na celu zwiększenie wykorzystania zamówień publicznych w celu pobudzenia innowacyjności w regionach.

W odniesieniu do założonych celów projekt zakłada wdrożenie następujących rozwiązań:

- 3 tematyczne narzędzia PPI2Innovate (Smart Zdrowie, Smart Energia i Smart ICT) w pełni dostosowane do narodowych standardów partnerów projektu;
- 6 planów działania dotyczących funkcjonowania dla tzw. Centrów Kompetencji, jakie mają powstać celem poszerzenia wiedzy pracowników w zakresie realizacji zamówień publicznych pobudzających innowacje. Centra mają być założone przez partnerów na poziomie regionalnym (3, w tym RARR S.A.) oraz krajowym (3 – Słowenia, Chorwacja, Czechy);
- Środkowoeuropejską Sieć Centrów Kompetencji PPI2Innovate;
- Szkolenia skierowane do nowych członków z sektora PPI;
- Działania pilotażowe PPI – wdrażane celem poszerzenia wiedzy Centrów Kompetencji poprzez praktyczne podejście do tematu zamówień publicznych. Będą one wdrażane: w sektorze energii w Polsce (Lublin), w sektorze ochrony zdrowia we Włoszech, w sektorze technologii teleinformatycznych na Węgrzech oraz w Słowenii.

W ramach realizacji projektu w 2018 r. zorganizowano „Regional Joint PPI & PcP event” – spotkanie poświęcone zamówieniom publicznym na innowacyjne rozwiązania oraz zamówieniom przedkomercyjnym, a także „Policy Round Tables” dla sektora ochrony zdrowia, energii oraz ICT. Ponadto opracowano pakiet szkoleniowy dla nowych członków sieci PPI oraz plan działania dla Centrum Kompetencji w RARR S.A.

Sieć Enterprise Europe Network

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. jest członkiem sieci Enterprise Europe Network, która jest obecnie największą europejską siecią instytucji wspierających rozwój technologiczny przedsiębiorstw.

Sieć wspiera firmy w identyfikacji potencjalnych partnerów handlowych oraz rozwijaniu zagranicznych kontaktów dla MSP. Świadczy pomoc dla MSP w rozwoju nowych produktów, docieraniu do nowych rynków i przekazywaniu informacji w ramach Unii Europejskiej. Wsparcie obejmuje:

- Wsparcie doradcze w ramach sieci – doradztwo w zakresie międzynarodowej wymiany handlowej i transferu technologii, innowacji, know-how pomiędzy partnerami technologicznymi (MSP oraz sektora B+R):
 - transfer technologii pomiędzy przedsiębiorstwami,
 - transfer wyników badań ze sfery B+R do MSP,
 - audyty technologiczne,
 - analizy innowacyjności przedsiębiorstw w ramach KAM2SouthPL2.
- Pomoc w działaniach prowadzących do międzynarodowej wymiany handlowej i transferu technologii:
 - identyfikację potrzeb i ofert technologicznych MSP,
 - poszukiwanie dostawców i odbiorców technologii poprzez bazę najnowszych zapytań i ofert technologicznych,
 - doprowadzenie do kontaktów pomiędzy partnerami technologicznymi.
- Międzynarodową promocję wyników badań naukowych jednostek badawczo-rozwojowych:
 - identyfikację wyników badań o odpowiednim potencjale rynkowym,
 - promocję poprzez sieć do MSP,
 - doprowadzanie do kontaktów pomiędzy sferą B+R a MSP,
 - pomoc w negocjacjach.

Projekt realizowany jest do 31.12.2020 r. Dotychczas jego wdrażanie skutkowało m.in.: podpisanymi kontraktami międzynarodowymi pomiędzy przedsiębiorstwami, zgłoszeniami patentowymi przedsiębiorstw, czy uzyskaniem możliwości inwestowania na terenach stref ekonomicznych. Wartość projektu w całości finansowanego ze środków UE to 335 478 EUR.

Ad.2. Wsparcie MŚP przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju działa w oparciu o umowę: „Powierzenie zadań publicznych z zakresu zarządzania środkami finansowymi na rzecz Województwa Podkarpackiego w celu realizacji działań związanych z rozwojem województwa podkarpackiego, przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.”, zawartą w Rzeszowie w dniu 25 września 2017 roku pomiędzy Województwem Podkarpackim a Podkarpackim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. Całkowita wartość Umowy obejmuje środki finansowe, które Województwo Podkarpackie przekazuje w transzach w zarządzanie Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju w ramach deklarowanych środków, określone na kwotę 120 000 000 zł. Umowa została zawarta na okres 10 lat.

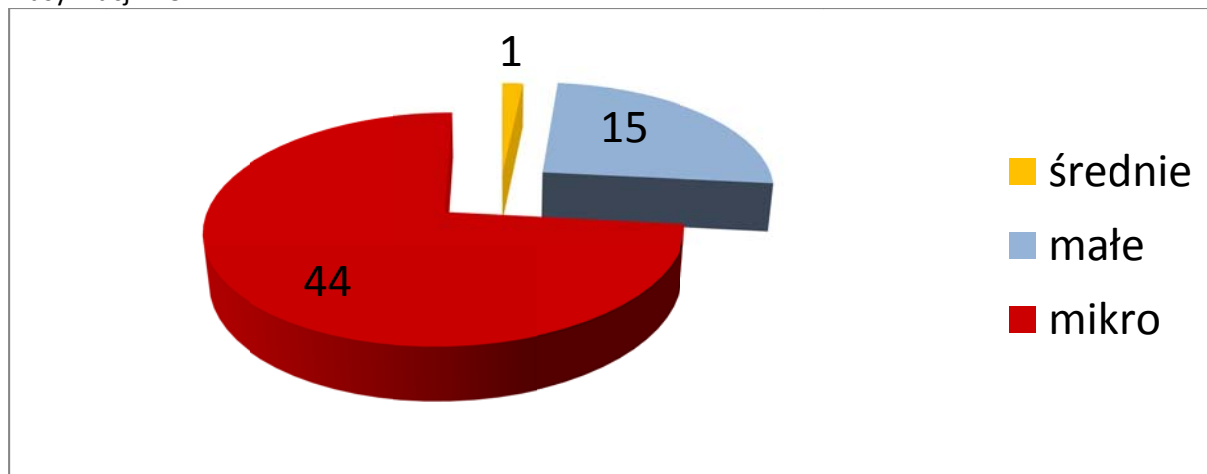
Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie jest spółką samorządową i ma za zadanie oferować instrumenty finansowe służące rozwojowi MŚP na Podkarpaciu. Wsparcie oferowane przez Fundusz przeznaczone jest w szczególności dla firm, które mają utrudniony dostęp do finansowania. Warunkiem udzielenia wsparcia finansowego przez Fundusz jest prowadzenie przez przedsiębiorcę działalności na terenie województwa podkarpackiego z zarejestrowaną siedzibą firmy lub jej oddziałem.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju wdraża instrumenty finansowe dla MŚP, ze środków zwrotnych wycyfanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013. Spółka w głównej mierze jako fundusz pożyczkowy udziela pożyczek dla firm, ale również dysponuje innymi instrumentami takimi jak faktoring czy poręczenia. Jego zadaniem jest również wzmocnienie aktywności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych z Podkarpacia, poprzez wzmocnienie ich pozycji, zwiększenie konkurencyjności i rozwijanie działalności gospodarczej. Zdywersyfikowany system Instrumentów Finansowych ma pomóc firmom w uzyskaniu dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania ich działalności gospodarczej oraz, co istotne, jest dostępny dla całego obszaru województwa podkarpackiego.

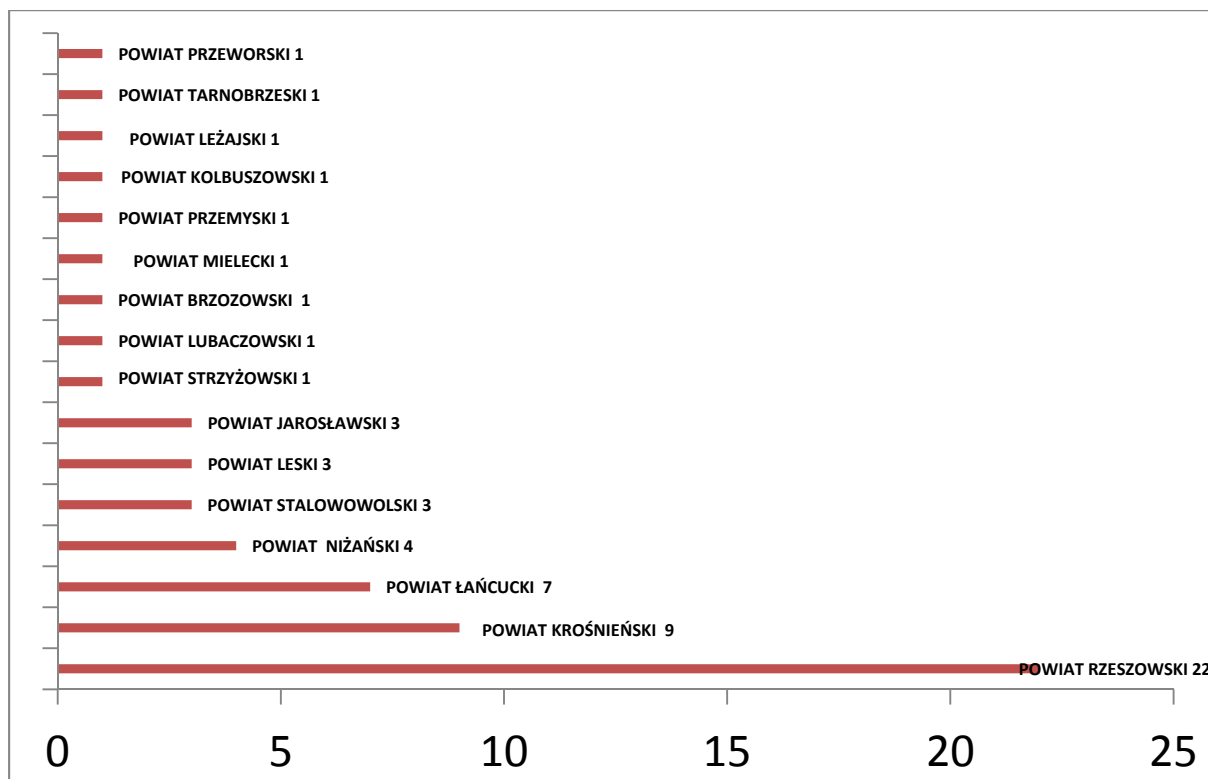
Fundusz realizuje coroczne nałożone plany sprzedażowe z nadwyżką w stosunku do upływu czasu trwania Umowy. Poniższa tabela przedstawia sprzedaż w roku 2018.

	Ilość [szt.]	Wolumen [zł]
Pożyczki	60	18 115 000,00
Poręczenia	6	1 640 000,00

Fundusz udziela wsparcia finansowego przedsiębiorcom wyłącznie z segmentu MŚP z terenu województwa podkarpackiego. Poniższy wykres przedstawia strukturę sprzedaży ilościowej w korelacji do klasyfikacji MŚP:

PFR dystrybuje pożyczki dla przedsiębiorców na terenie całego Podkarpacia, czego przykładem jest poniższy wykres przedstawiający sprzedaż ilościową w roku 2018 w odniesieniu do powiatów województwa podkarpackiego.

W dniu 14 września 2018 roku Sąd Rejonowy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Rzeszowie zarejestrował połączenie Spółek:

- Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. jako Spółki Przejmującej
- Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. jako Spółki Przejmowanej

Powyższe połączenie odbyło się zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. 2019.505 z późn. zm.), tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., jako Spółki Przejmowanej, na Spółkę Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o., jako Spółkę Przejmującą w zamian za udział, który Spółka Przejmująca wydała Wspólnikowi Spółki Przejmowanej.

W wyniku połączenia Spółka Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. została rozwiązana bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego na podstawie art. 493 §1 Kodeksu Spółek Handlowych. Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki Podkarpackiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.

Ad.3. Udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej w sektorze MŚP

Instrument Finansowy „Pożyczka Standardowa – Innowacyjna” jest finansowany ze środków RPO WP 2014–2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Budżetu Państwa. Wartość realizowanego projektu to 227 860 631,36 zł, w tym wkład UE – 193,68 mln zł, wkład krajowy z Budżetu Państwa – 22,79 mln zł.

Celem Projektu jest ułatwienie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom z terenu województwa podkarpackiego dostępu do kapitału zewnętrznego w formie pożyczek preferencyjnych na rozwój

działalności gospodarczej. Bank Gospodarstwa Krajowego pełni rolę Menadżera Funduszu Funduszy, który realizując swoje zadania wynikające z zawartej z IZ RPO WP umowy o finansowanie wyłonił dotychczas siedmiu Pośredników Finansowych, tj.:

- Lubelska Fundacja Rozwoju,
- Konsorcjum: Lubelska Fundacja Rozwoju – Lider, Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o. - Partner,
- Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.,
- Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Regionalna Izba Gospodarcza,
- Konsorcjum: Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej – Lider, Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości - Partner,
- Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu.

Umowy operacyjne zawarte pomiędzy BGK a Pośrednikami Finansowymi w ilości 12 szt. zaangażowały dotychczas środki projektu w wysokości 134 000 000,00 zł i zakładają wsparcie co najmniej 678 przedsiębiorstw z sektora MŚP.

Ad.4. Utworzenie i działalność Podkarpackiego Centrum Innowacji Sp. z o.o.

Podkarpackie Centrum Innowacji (PCI) Sp. z o. o. zostało utworzone przez Województwo Podkarpackie, w celu wdrożenia efektów realizacji inicjatywy Lagging Regions (zwanej również: Catching-up regions) tj. wspólnej inicjatywy Komisji Europejskiej, Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju oraz Województwa Podkarpackiego w zakresie utworzenia regionalnego biura transferu technologii.

Centrum ma formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w której 100% udziałów należy do Województwa Podkarpackiego.

Podkarpackie Centrum Innowacji jest finansowane w 100% w ramach Osi I. „Konkurencyjna i Innowacyjna Gospodarka” *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020* w ramach projektu pn. „Podkarpackie Centrum Innowacji”.

Spółka została utworzona na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2096). oraz uchwały Nr XLVI/767/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Spółki pod firmą: Podkarpackie Centrum Innowacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka została wpisana do KRS w dniu 22.12.2017 r.

Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o. zostało powołane przez Samorząd Województwa, w celu wypracowania płaszczyzn współpracy na linii biznes-nauka-administracja i swoim działaniem obejmuje 3 obszary zwane w projekcie Platformami.

Platforma 1: Waloryzacja projektów B+R

Wsparcie projektów badawczych (granty na badania PoP i PoC):

W trakcie swojej działalności PCI będzie pełnił rolę dystrybutora grantów dla naukowców (zespołów badawczych), które będą przyznawane na realizację projektów badawczych o wysokim potencjale do komercjalizacji. W dalszej działalności w tym obszarze, PCI będzie wspierać proces komercjalizacji opracowanych rozwiązań (wyników badań). Działanie to jest zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 dla działania 1.2.2. Wzmocnienie jakości kształcenia w ramach istniejących i nowych kierunków studiów, gdzie wskazano na konieczność uruchomienia regionalnego systemu wsparcia pracy badawczej młodych pracowników z tytułem doktora nauk, oraz 1.5.3. Kreowanie

i wspieranie przez IOB przedsięwzięć proinnowacyjnych, gdzie wskazano na konieczność zwiększenia

ilości przedsięwzięć innowacyjnych realizowanych przez podkarpackich przedsiębiorców we współpracy ze sferą nauki poprawiających ich pozycję konkurencyjną.

W 2018 r. po okresie związanym z utworzeniem Spółki opracowano, skonsultowano z przedstawicielami partnerów projektu i podpisano jednolite umowy o współpracy z partnerami projektu tj.

- a) Politechniką Rzeszowską (umowa z dnia 12.07.2018 r.)
- b) Uniwersytetem Rzeszowskim (umowa z dnia 11.07.2018 r.)
- c) Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania (umowa z dnia 10.07.2018 r.).

Umowy regulują podstawowe obszary współpracy o charakterze strategicznym mającym kluczowe znaczenie dla realizacji Projektu.

Platforma 2: Badania zlecone

Inwentaryzacja zasobów jednostek naukowych i budowa platformy informacyjno-promocyjnej

Podkarpackie Centrum Innowacji prowadzi działania polegające na inwentaryzacji dostępnej infrastruktury badawczej regionu, której efektem będzie uruchomienie elektronicznej platformy informacji i promocji oferty badawczej podkarpackich jednostek naukowych. Działanie to stanowi realizację Strategii Rozwoju Województwa – cel 1.5.3. Kreowanie i wspieranie przez IOB przedsięwzięć proinnowacyjnych, gdzie wskazano jako efekt utworzenie platformy informacyjnej o dostępnym zapleczu, specjalistycznej aparaturze naukowo-badawczej dostępnej do prowadzenia określonych badań lub ofercie wykonywanych badań przez ośrodki naukowo-badawcze. Działanie to realizuje cele przyjęte dla działania 1.2.2. Wzmocnienie jakości kształcenia w ramach istniejących i nowych kierunków studiów, gdzie wskazano na „Utworzenie międzyuczelnianej sieci współpracy służącej efektywnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury i kadry oraz poprawie atrakcyjności oferty studiów w województwie”. Platforma ta, oprócz generowania informacji dla przedsiębiorstw z regionu, będzie wykorzystywana do przepływu informacji w układzie nauka – nauka, czego wynikiem powinno być efektywne wykorzystanie dostępnej infrastruktury badawczej, zamiast jej powielanie.

W trakcie realizacji tego zadania Podkarpackie Centrum Innowacji we współpracy z Samorządem Województwa zorganizowało konferencję pn. „Innowacje-Pomiary-Akredytacje” w której udział wzięli przedstawiciele Głównego Urzędu Miar oraz Polskiego Centrum Akredytacji (1 października 2018 r.) oraz spotkanie techniczno - organizacyjne, podczas którego zaprezentowano warunki funkcjonowania sieci i zaproszono jednostki badawcze do współpracy. Od października realizowano spotkania z przedstawicielami laboratoriów badawczych w celu uzgodnienia zakresu i ram współpracy.

Utworzenie Podkarpackiej Sieci Laboratoriów Badawczych i Wzorcujących

Podkarpackie Centrum Innowacji prowadzi działania zmierzające do powołania Podkarpackiej Sieci Laboratoriów Badawczych i Wzorcujących (RSL), której celem będzie zintegrowanie i zinwentaryzowanie laboratoriów badawczych zarówno publicznych jak też niepublicznych. Sieć ta będzie ważnym elementem podkarpackiego ekosystemu wsparcia innowacji i wymiany wiedzy. Działanie to, podobnie jak inwentaryzacja zasobów jednostek naukowych, realizuje Cel 1.5.3. Kreowanie i wspieranie przez IOB przedsięwzięć proinnowacyjnych w zakresie zacieśnienia współpracy pomiędzy sektorem MŚP a jednostkami badawczymi i uczelniami wyższymi, w celu wypracowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz efektywnego wykorzystywania regionalnego potencjału badawczego. Oczekiwanym efektem będzie zintegrowanie infrastruktury badawczej poprzez sieć współpracy, a w dalszej kolejności wsparcie procesu certyfikacji i akredytacji laboratoriów badawczych oczekiwanych przez przedsiębiorstwa. Zakładanym celem strategicznym dla PCI w tym obszarze jest przekształcenie sieci laboratoriów w klastrer skupiający organizacje badawcze w tym również działy B+R przedsiębiorstw, a następnie jego promocja w ujęciu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Działanie to jest zgodne z rekomendacją nr 9 „Powstawanie klastrów branżowych oraz wysoki poziom współpracy przedsiębiorstw w zakresie innowacyjności” ujętą w tabeli Wnioski i rekomendacje dla Działin strategicznych

1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka. Ponadto, przyjmując, że laboratoria oferujące usługi badawcze to Instytucje Otoczenia Biznesu w szerokim ujęciu, to takie działanie wpisuje się w cele dla Priorytetu 1.5. Instytucje otoczenia biznesu CEL: Rozwój przedsiębiorczości poprzez ofertę instytucji

otoczenia biznesu, kierunek działania: 1.5.1. Wzmacnianie potencjału oraz rozwój IOB i sieci ich współpracy w zakresie nawiązanie wymiernej współpracy pomiędzy IOB, rozwój sieci ich współpracy oraz koordynacja prowadzonych działań, w tym w relacjach międzynarodowych.

Platforma 3: ProtoLab

Podkarpackie Centrum Innowacji odpowiada za utworzenie i administrowanie ProtoLab. Jest to międzyuczelniana fizyczna przestrzeń kreatywna, pełniąca rolę inkubatora przedsiębiorczości, wyposażona w podstawowe narzędzia oraz sprzęt umożliwiający budowę prototypów w szczególności opartych o design oraz innowacje. Działalność ta wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa realizując Priorytet 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe, w obszarze działania 1.2.2. Wzmocnienie jakości kształcenia w ramach istniejących i nowych kierunków studiów, dla którego przewidziano utworzenie międzyuczelnianej sieci współpracy służącej efektywnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury i kadry oraz poprawie atrakcyjności oferty studiów w województwie. Efektem realizacji działań w tym obszarze będzie tworzenie i kreowanie start-upów zakładanych przez studentów i młodych ludzi korzystających z przestrzeni ProtoLab.

Zarząd Podkarpackiego Centrum Innowacji w celu wdrożenia działalności prowadził prace zmierzające do wyszukania, a następnie pozyskania na cele projektu nieruchomości spełniającej parametry założone w projekcie. Na podstawie aktu notarialnego z dnia 15.10.2018 r. Repetytorium A numer 4976/2018 dokonano zakupu nieruchomości oznaczonej jako działka o nr ewid. 2165 obr. 207 o pow. 0,1409 ha wraz z budynkami biurowymi oznaczonymi jako Lenartowicza 4 i Lenartowicza 6 w Rzeszowie wraz z projektem budowlanym dla którego wydano pozwolenie na budowę nowego budynku o powierzchni ok 1365 m². Przekazanie budynku nastąpiło 15 grudnia 2018 r.

Ad.5. Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym

Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym zostało powierzone Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.

Misją i celem PPNT „Aeropolis” jest stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju województwa podkarpackiego w oparciu o idee innowacyjności i transferu technologii poprzez synergiczne wykorzystanie regionalnego potencjału naukowo-badawczego, gospodarczego oraz infrastrukturalnego.

Obecnie obszar Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego „Aeropolis” zajmuje ok. 166 ha. Na terenie PPNT działa 50 firm. Park stał się wizytówką regionu. Dzięki jego utworzeniu znacząco zwiększyła się liczba miejsc pracy – przedsiębiorstwa ulokowane w strefach inwestycyjnych utworzyły prawie 6 tysięcy miejsc pracy, ponadto w kompleksie Inkubatora Technologicznego powstało około 500 miejsc pracy.

W dniu 24 maja 2018 r. podpisana została umowa pomiędzy Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. a Województwem Podkarpackim w sprawie finansowania zadań z tytułu zarządzania Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym w roku 2018. Całkowita kwota przeznaczona na zarządzanie PPNT w 2018 r. wyniosła 2 843 963,39 zł brutto (w tym kwota 50 000,00 zł pochodząca z dotacji celowej Gminy Trzebownisko udzielonej Województwu Podkarpackiemu na koszty zarządzania PPNT w Strefie S-1 Jasionka).

Ad.6. Zarządzanie Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Jasionce

Centrum Wystawienniczo-Kongresowe Województwa Podkarpackiego G2A Arena to największy kompleks konferencyjno-wystawowy w regionie Jest on przestrzenią spotkań świata biznesu, polityki i nauki zarówno z kraju, jak i Europy. Obiekt stanowi centrum życia naukowego, towarzyskiego, prezentacji osiągnięć technicznych i technologicznych województwa. To doskonałe miejsce do organizowania spotkań z potencjalnymi inwestorami, organizacji szkoleń, warsztatów, konferencji, czy wystaw.

Obiekt jest własnością Województwa Podkarpackiego. Zarządcą obiektu jest CWK Operator Sp. z o.o.

Na realizację zadania w 2018 roku przewidziano kwotę 5 535 000 zł.

W 2018 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego zorganizowanych zostało 114 imprez (3 imprezy miały jednocześnie charakter konferencji/kongresów/sympozjów jak również targowo-wystawienniczy), z czego 92 to konferencje/kongresy/sympozja, a 25 to targi/wystawy. W 2018 r. zorganizowanych zostało 20 imprez o charakterze międzynarodowym, 44 imprezy

o zasięgu krajowym oraz 50 imprez lokalnych. We wszystkich wydarzeniach wzięło udział ogółem 100 412 uczestników, a liczba wystawców podczas targów/wystaw wyniosła 1 231 podmioty (wg szacunków Koncesjonariusza).

Wśród przykładowych imprez, jakie miały miejsce w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym w 2018 r. należy wymienić:

- II Ogólnopolskie Forum Samorządów w dniu 10.02.2018 r.,
- Kongres Lotniczy Fly & More w dniu 15.03.2018 r.,
- XI Forum Europa-Ukraina, w dniach 13-14.03.2018 r.,
- Europejskie Forum Rolnicze w dniach 23-24.03.2018 r.,
- IV edycja Kongresu Business Without Limits w dniach 20–21.06.2018 r.,
- Forum Regionów Trójmorza w dniu 3.07.2018 r.,
- II Kongres i Targi TSLA Expo Rzeszów, w dniach 28-29.09.2018 r.,
- Kongres 590 w dniach 15–16.11.2018 r.,
- Ekogala – Międzynarodowe Targi Produktów i Żywności Wysokiej Jakości w dniach 7–8.12.2018 r.

Nadzór realizacji praw i obowiązków wynikających z umowy koncesji na usługi polegające na organizacji imprez i zarządzaniu Centrum w zakresie przypisanym umową koncesji realizowany był przez Departament Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim.

Ad.7. Prowadzenie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów

Realizacja zadania jest związana z utrzymaniem trwałości projektu: Funkcjonowanie na terenie województwa podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) i odbywa się poprzez świadczenia usług informacyjnych dla inwestorów zagranicznych oraz przedsiębiorców krajowych. Podstawę jego realizacji stanowią:

- Umowa Partnerska z dnia 15 września 2004 roku zawarta pomiędzy Województwem Podkarpackim, Polską Agencją Inwestycji i Handlu oraz Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A;
- Porozumienie Ramowe w sprawie funkcjonowania na terenie województwa podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) zawarte w dniu 29 czerwca 2010 r. pomiędzy Ministrem Gospodarki a Województwem Podkarpackim. Zgodnie z w/w Porozumieniem trwałość ma zostać zapewniona do 31.12.2020 r.
- Podpisana w dniu 13.01.2016 r. Umowa określająca zasady funkcjonowania Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) na terenie województwa podkarpackiego w okresie trwałości projektu, tj. latach 2016–2020.

Zadanie finansowane jest ze środków własnych. Oprócz Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów działającego w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w jego realizację zaangażowane są: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., specjalne strefy ekonomiczne Euro-Park Mielec z siedzibą w Mielcu oraz Euro-Park Wisłosan z siedzibą w Tarnobrzegu, instytucje otoczenia biznesu m.in.: parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, klastry, centra transferu technologii, a także gminy oraz powiaty z terenu województwa podkarpackiego.

W 2018 r. liczba udzielonych usług wyniosła:

- 87 usług pro-biz (usługi dla inwestorów zagranicznych). W zakresie wsparcia inwestorów zagranicznych prowadzono bieżącą obsługę projektów inwestycyjnych. Wśród projektów znalazły się m.in.

firmy z branży lotniczej, spożywczej, maszynowej oraz motoryzacyjnej. Ponadto, nowym inwestorom udzielono informacji na temat możliwości uzyskania ulg podatkowych w przypadku zainwestowania na terenach włączonych do specjalnych stref ekonomicznych, dostępnych lokalizacjach inwestycyjnych oraz dostępnej kadrze w wybranych sektorach gospodarki. Zorganizowano 28 wizyt inwestorów zagranicznych, podczas których przedsiębiorcy odwiedzili tereny inwestycyjne, biura oraz hale produkcyjne, spotkali się z przedstawicielami specjalnych stref ekonomicznych, reprezentantami biur prawnych oraz przedstawicielami grup zrzeszających przedsiębiorców z terenu województwa.

- 59 usług pro-eksport (usługi dla przedsiębiorców polskich i importerów zagranicznych). W zakresie pro-eksport realizowano bezpośrednio usługi informacyjno-doradcze dla firm z województwa podkarpackiego oraz usługi matchmakingowe (kojarzenie lokalnych eksporterów z importerami z UE i spoza Unii), informowano także na bieżąco przedsiębiorców o możliwości uczestnictwa w targach branżowych i misjach, instrumentach wsparcia eksportu, dofinansowaniach z programów UE.

W ramach zadania pracownicy Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów zorganizowali i/lub uczestniczyli w licznych misjach gospodarczych, targach oraz prelekcjach na spotkaniach dla przedsiębiorców: m.in.:

- misji gospodarczej firm brytyjskich o charakterze pro-eksport zorganizowanej przez Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów UMWP oraz firmę MPI AERO,
- targach nieruchomości i inwestycji REAL CONNECT,
- przyjazdowej misji handlowej dla firm z Tajwanu z branży energii odnawialnej,
- targach lotniczych ILA BERLIN AIR SHOW 2018.

Działania Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w szczególności służą rozwojowi nowych innowacyjnych sektorów przemysłu oraz poprawie konkurencyjności gospodarki regionu, jak również podniesieniu jego atrakcyjności inwestycyjnej.

Ad.8. Realizacja Projektu Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego

Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, Wartość projektu – 16 mln zł. Okres realizacji projektu obejmuje lata 2016-2022.

Jego celem jest wzmocnienie rangi regionalnej gospodarki, poprzez promocję gospodarczą województwa oraz stref aktywności gospodarczej (terenów inwestycyjnych) w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Cele szczegółowe obejmują: wzrost rozpoznawalności regionu oraz poprawę wizerunku regionalnej gospodarki pod względem gospodarczym, pobudzenie eksportu produktów i usług z terenu województwa podkarpackiego, wzrost inwestycji krajowych i zagranicznych w województwie, promocję podkarpackich firm - małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwój turystyki biznesowej.

Realizacja projektu polega, w głównej mierze, na organizacji oraz udziale w wydarzeniach o charakterze gospodarczym i promocyjnym, takich jak: targi, konferencje, seminaria, misje gospodarcze i wizyty studyjne. Imprezy, w których województwo bierze udział, wybierane są z uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji województwa oraz innych kluczowych branż regionu. W 2018 r. województwo współorganizowało/brało udział w 32 wydarzeniach gospodarczych i/lub promocyjnych, w tym 13 o charakterze krajowym i 20 o charakterze międzynarodowym.

Wiele spośród przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu skierowanych jest do mikro, małym i średnim przedsiębiorstw z województwa podkarpackiego, które mogą ubiegać się o dofinansowanie udziału w organizowanych misjach i targach, udzielane w formie pomocy de minimis. W 2018 r. takie wsparcie otrzymało 50 firm.

Z uwagi na charakter projektu znaczący udział w jego realizacji mają również stowarzyszenia branżowe (klastry), małe i średnie przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu oraz inne podmioty, których działalność służy rozwojowi gospodarczemu regionu.

Od lipca do listopada 2018 r. w ramach projektu prowadzona była również kampania informacyjna i promocyjna, której celem było wzmocnienie gospodarczego wizerunku województwa i wzrost jego rozpoznawalności jako regionu dynamicznie rozwijającego się, innowacyjnego, wdrażającego nowe technologie, przedsiębiorczego, budującego własny potencjał w oparciu o inteligentne specjalizacje: lotnictwo i kosmonautykę, motoryzację, informatykę i telekomunikację oraz jakość życia. Działania promocyjne obejmowały: kampanię internetową, radiową, prasową, kinową i billboardową, prowadzoną w oparciu o spoty reklamowe, charakterystyczne elementy graficzne oraz udział ambasadorów i influencerów. Koszt kampanii wyniósł 1 499 806 zł, natomiast działania promocyjne zrealizowane w ramach kampanii wygenerowały łączną wartość kampanii na poziomie 4 058 566 zł (ekwiwalent promocyjny).

Wspieranie gospodarki regionu w ramach projektu realizowane jest poprzez promocję atutów i potencjału gospodarczego województwa podkarpackiego w kraju i na arenie międzynarodowej, a tym samym wzmocnianie jego wizerunku jako regionu dynamicznie rozwijającego się, innowacyjnego i przyjaznego inwestorom.

PROMOCJA WOJEWÓDZTWA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Promocja marki regionu	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Promocja Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem międzynarodowego przewoźnika lotniczego	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka; Sieć osadnicza
3.	Koordynacja działań Domu Polski Wschodniej w Brukseli	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
4.	Realizacja inicjatyw służących rozwojowi współpracy transgranicznej i międzyregionalnej	Polityka współpracy międzynarodowej	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
5.	Członkostwo w strukturach wdrażania programów współpracy terytorialnej	Polityka współpracy międzynarodowej	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
6.	Prowadzenie Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA 2014-2020 w Rzeszowie	Polityka współpracy międzynarodowej	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
7.	Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Interreg V-A Polska – Słowacja	Polityka współpracy międzynarodowej	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza
8.	Członkostwo w Stowarzyszeniu Euroregion Karpacki Polska.	Polityka współpracy międzynarodowej	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny
9.	Współpraca w ramach stowarzyszenia NEREUS	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
10.	Wydawanie pisma „Podkarpacki Przegląd Samorządowy”	Polityka rozwoju województwa	Sieć osadnicza

Ad.1. Promocja marki regionu

W ramach zadania realizowane są przedsięwzięcia mające na celu kreowanie pozytywnego wizerunku regionu i promocję marki regionu poprzez różnorodne narzędzia marketingu miejsc. Ich celem jest przede wszystkim wzrost rozpoznawalności marki i kreowanie pozytywnych skojarzeń z regionem. Zadanie jest realizowane w Departamencie Promocji i Współpracy Gospodarczej na podst. art. 11 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie województwa, zgodnie z którą, Samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa

Promocja marki regionu w ramach wydarzeń kluczowych

Działania promocyjne na rzecz województwa realizowane są podczas wydarzeń o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym, charakteryzujących się dużym potencjalnie medialnym i dużym prestiżem. Podczas takich wydarzeń podejmowany jest szeroki zakres działań promocyjnych, w szczególności działania brandingowe, ekspozycja systemów wystawienniczych identyfikacji wizualnej, działania media relations i komunikacyjne w mediach tradycyjnych (telewizja, radio, prasa), a także w Internecie i mediach społecznościowych.

W 2018 r. województwo podkarpackie było partnerem 37 wydarzeń, o charakterze kulturalnym, muzycznym, sportowym, turystycznym, gospodarczym, edukacyjnym, motoryzacyjnym, lotniczym i naukowym. Wśród największych i najważniejszych wymienić należy: Forum Europa – Ukraina, Rajd Rzeszowski, Kongres Europa Christi, Międzynarodowe Górskie Zawody Balonowe w ramach Pucharu Polski w Krośnie, Festiwal Biegu Rzeźnika, Wyścig Kolarski "Solidarności" i Olimpijczyków, Podkarpackie Pokazy Lotnicze, Międzynarodowe Dni Wina w Jaśle, Cieszanów Rock Festiwal, Speedway Diamond Cup, Festiwal Produktów Podkarpackich, Young Arts Festiwal, Folkowisko oraz Podkarpacki Kalejdoskop Podróżniczy.

Konkurs „Podkarpackie – przestrzeń otwarta”

Celem konkursu jest wyłonienie najbardziej wartościowych ofert działań promocyjnych na rzecz województwa, w ramach przedsięwzięć o skali regionalnej, ważnych dla lokalnych społeczności. Współpraca obejmuje różnorodny zakres działań promocyjnych, w szczególności działania brandingowe, ekspozycję systemów wystawienniczych identyfikacji wizualnej, działania media relations i komunikacyjne.

W 2018 r. do konkursu zgłoszono 95 przedsięwzięć, z czego po ocenie formalnej i merytorycznej, zrealizowano 38 inicjatyw, podczas których promowano markę regionu. Wśród najciekawszych wymienić należy: 9. Dzień Odkrywców – Interaktywny Piknik Wiedzy, Piknik Nauki Eksploracje, Łemkowska Ultra Trail, Piknik Lotniczy w Laszkach, Ogólnopolski turniej Ju-Jitsu Karate o Puchar 650-lecia miasta Tyczyna, Międzynarodowy Konkurs Win Galicja Vitis oraz Festiwal „Arts of Narol”.

Promocja marki „Podkarpackie – przestrzeń otwarta” realizowana była podczas 38 wydarzeń regionalnych, takich jak:

- inicjatywy sportowe i wydarzenia związane z aktywną formą spędzania czasu,
- wydarzenia kulturalne (festiwale, przeglądy, wystawy, wernisaże, etc.) i przedsięwzięcia wzmacniające tożsamość regionalną, rozumiane jako inicjatywy prezentujące lokalne tradycje i kuchnię, podkarpackie święta i zwyczaje, dziedzictwo kulturowe, historyczne i religijne regionu,
- wydarzenia naukowe: kongresy, konferencje, inicjatywy edukacyjne, pikniki, związane z inteligentnymi specjalizacjami województwa (lotnictwem, kosmonautyką, informatyką, motoryzacją i jakością życia) oraz wydarzenia promujące postawy proekologiczne.

Kampania informacyjno-promocyjna podczas imprez sportowych z udziałem klubów sportowych z województwa podkarpackiego

Przedsięwzięcie realizowano podczas imprez z udziałem klubów, które w danej dyscyplinie znajdują się na najwyższym szczeblu rozgrywkowym obecnym w województwie. Jego celem była promocja marki regionu podczas wydarzeń sportowych z dyscyplin: siatkówka damska i męska, piłka nożna, koszykówka męska, piłka ręczna, tenis stołowy kobiet i mężczyzn. Działania promocyjne obejmowały usługi brandingowe, ekspozycję systemów wystawienniczych identyfikacji wizualnej, działania media relations i komunikacyjne w mediach tradycyjnych, a także w Internecie i mediach społecznościowych. Łączna wartość ekwiwalentu reklamowego za rok 2018 r. to ponad 21 mln zł.

Promocja marki regionu w ramach programu „Twarze Podkarpacia”

Celem zadania jest promocja województwa poprzez wybitne osobowości: sportowców, naukowców, kluby i stowarzyszenie wynalazców i modelarzy, podróżników, artystów, zespoły taneczne i muzyczne

z naszego województwa, które w ramach realizowanych przedsięwzięć promują nasz region. W 2018 roku zadanie realizowane było poprzez współpracę:

- ze sportowcami: Krystianem Herbą, Rafałem Wilkiem, Jackiem Czechem, Iwoną Nierodą, Michałem Bartusikiem, Anną Kubik, Matyldą Kowal oraz Polskim Stowarzyszeniem Akrobatyki Sportowej,
- z młodymi modelarzami i wynalazcami: Katarzyną Chrapko, stowarzyszeniem studentów Euroavia, modelarzami z Młodzieżowej Akademii Umiejętności Technicznej „Leonardo” w Mielcu, stowarzyszeniem studentów Formuła Student Politechniki Rzeszowskiej,
- z artystami i zespołami tanecznymi: zespół taneczny Kornele, piosenkarką Agatą Rymarowicz,
- z podróżnikami: Łukaszem Łagoźnym, Wiktoria Królewicz, Weroniką Łukaszewską i Sławomirem Sanockim.

W ramach realizacji przedsięwzięcia, promocja marki „Podkarpackie – przestrzeń otwarta” miała miejsce w kraju i zagranicą podczas:

- zawodów sportowych rangi Mistrzostw Polski i Świata oraz kwalifikacji olimpijskich do Tokio w różnych dyscyplinach sportowych: handbike, pływanie, kick-boxing, judo, karate wushu, biegi z przeszkodami, akrobatyka sportowa.
- próby zdobycia rowerem po schodach budynku Rondo 1 w Warszawie,
- pierwszej w historii zimowej wyprawy „Łukiem Karpat”,
- zdobywania Korony Ziemi przez pierwszego mieszkańca Podkarpacia i wejściu na Mount Everest,
- Rejsu Niepodległościowego dookoła świata Darem Młodzieży,
- X Międzynarodowej Wystawy Wynalazków oraz III Światowego Forum Wynalazków i Innowacyjności w Chinach,
- Mistrzostw Świata Modeli Kosmicznych FAI we Włocławku,
- Zawodów Design Build Fly w USA,
- Zawodów bolidów Formuła Student Andorra 2018,
- Międzynarodowego Festiwalu IDO Approved Event, realizowanego podczas 17. Światowego Tygodnia Tańca w Rawie Mazowieckiej.

Promocja marki regionu poprzez publikacje i reklamę w mediach

Przedsięwzięcie obejmuje przygotowanie i zamówienie publikacji w mediach i wydawnictwach reklam oraz materiałów promujących walory regionu oraz inteligentne specjalizacje województwa. W 2018 roku materiały promocyjne zamieszczone zostały w następujących regionalnych, ogólnopolskich i angielskojęzycznych mediach i wydawnictwach:

- gazeta codzienna „Nowiny” i strona internetowa „Nowiny”,
- regionalny miesięcznik „Infoserwis”,
- specjalne wydanie Gazety z okazji IV Podkarpackich Pokazów Lotniczych,
- publikacja „Menedżer Sportu. Zarządzanie klubem sportowym”,
- portal internetowy „Encyklopedia miasta Mielca”
- dodatek do ogólnopolskiego dziennika ekonomiczno-prawnego „Życie Regionów”,
- angielskojęzyczny magazyn „Think Mice” poświęcony polskiej i międzynarodowej branży spotkań (MICE – meetings, incentives, conferences, events) w wersji drukowanej i elektronicznej.

Promocja województwa za pośrednictwem mediów społecznościowych

Przedsięwzięcie obejmuje współpracę z influencerami (blogerami, vlogerami, youtuberami), płatne działania promocyjne w mediach społecznościowych oraz usługi produkcji i montażu krótkich form wideo wykorzystywanych w mediach społecznościowych, a także usługi dot. dostępu do narzędzi monitorujących skuteczność działań w mediach społecznościowych.

Wśród rezultatów prowadzonych działań wskazać należy:

- Facebook: liczba obserwujących profil „Podkarpackie.przestrzen.otwarta” wzrosła w 2018 r. o 10 890 osób i na koniec roku wyniosła 36 725 osób; średni zasięg jednej publikacji w 2018 roku wynosił 12 300;
- Twitter: konto istnieje od lipca 2018 r., obecnie obserwuje go 326 osób, średni miesięczny zasięg twittów wyniósł 34,2 tysiące;
- Instagram: liczba obserwujących: 2 686 osób. Opublikowane tam 154 posty uzyskały w sumie ponad 20 tys. polubień i ponad 350 komentarzy.

Wsparcie w realizacji działań promocyjno-brandingowych

Niezależnie od realizowanych wyżej przedstawionych wydarzeń kluczowych i konkursowych, w 2018 r. działania brandingowe prowadzono również podczas ponad 200 konferencji, prezentacji i targów przygotowanych przez inne podmioty, w tym podczas wydarzeń objętych patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego, a także organizowanych w G2A Arena Centrum Wystawienniczokongresowym w Jasionce.

Wśród najważniejszych wydarzeń wskazać należy: Muzyczny Festiwal w Łańcucie, Karpackie Dni Dobrosąsiedztwa, Festiwal Partnerstwa we Lwowie, Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży w Sportach Zimowych, Ekogalę, Europejskie Forum Rolnicze, Kongres 590, II Forum Samorządowców, Dyplomatyczne Otwarcie Roku, Discover Podkarpackie – promocja w Stałym Przedstawicielstwie RP przy UE w Brukseli, wizyty Premiera M. Morawieckiego na Podkarpaciu, Agro Targi Wschód.

Promocja marki regionu poprzez różnorodne materiały promocyjne

Przedsięwzięcie obejmuje opracowanie koncepcji, zakup i dystrybucję materiałów promocyjnych i gadżetów (np. smycze, długopisy, kubki, notesy, pendrive, maskotki), kalendarzy, wydawnictw obcych

i własnych oraz produktów regionalnych).

Upominki z logo, kalendarze, wydawnictwa, foldery i broszury, produkty regionalne oraz inne materiały są eksponowane na stoiskach promocyjnych województwa podkarpackiego, jak również wykorzystywane do prezentacji podczas wielu wydarzeń targowych i biznesowych w regionie, w kraju i poza jego granicami. Są również wręczane w formie upominków delegacjom, w tym zagranicznym, odwiedzającym województwo podkarpackie.

Ponadto, Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej każdego roku rozpatruje 350–400 wniosków i próśb o przekazanie materiałów promocyjnych, kierowanych do urzędu przez organizatorów różnego typu wydarzeń, konferencji, seminariów, kongresów, pikników rodzinnych, konkursów, zawodów, olimpiad, wizyt studyjnych, etc.

Ad.2. Promocja Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem międzynarodowego przewoźnika lotniczego

Zadanie było realizowane na podstawie umowy zawartej z międzynarodowym przewoźnikiem lotniczym Ryanair Ltd. Umowa obejmowała lata 2015-2018 i opiewała na kwotę 30 000 000 zł.

Celem kampanii promującej Województwo Podkarpackie poprzez międzynarodowego przewoźnika lotniczego było dotarcie z informacją o atrakcyjności turystycznej i gospodarczej regionu do szerokiego grona odbiorców. Realizowane działania zmierzały do zwiększenia rozpoznawalności województwa zarówno w Europie, jak i innych kontynentach poprzez wykorzystanie dostępnych nośników komunikacyjnych i promocyjnych przewoźnika lotniczego w celu zachęcenie grupy docelowej do skorzystania

z oferty regionu z uwzględnieniem oferty turystycznej, inwestycyjnej, gospodarczej, edukacyjnej i kulturalnej.

W 2018 r. w ramach umowy z przewoźnikiem zrealizowano następujące usługi promocyjne:

- Zamieszczenie bannerów reklamowych Województwa Podkarpackiego przekierowujących na stronę www.podkarpackie.travel/en na stronie internetowej przewoźnika.
- Zamieszczenie reklam Województwa Podkarpackiego wewnątrz 5 samolotów i na zewnątrz 2 samolotów.
- Zamieszczenie reklamy Województwa Podkarpackiego w magazynie pokładowym przewoźnika – ukazała się jedna reklama w zimowej edycji oraz jedna w wiosennej edycji magazynu
- Zamieszczenie bannerów reklamowych w mailach wysyłanych przez przewoźnika do klientów i partnerów biznesowych – rozesłano 11 maili.
- Promocja połączeń lotniczych przewoźnika do i z Województwa podczas eventów promocyjnych i akcji marketingowych – odbyło się 6 eventów.
- Organizacja wizyt studyjnych zagranicznych dziennikarzy – odbyło się 6 wizyt.

Ad.3. Koordynacja działań Domu Polski Wschodniej w Brukseli

Dom Polski Wschodniej (DPW) został utworzony na podstawie porozumienia z dnia 2 grudnia 2009 r. pomiędzy samorządami pięciu województw Polski Wschodniej – podkarpackiego, świętokrzyskiego, lubelskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

Celem strategicznym działania DPW jest wsparcie znaczenia i konkurencyjności województw Polski Wschodniej na arenie międzynarodowej poprzez m.in. stały monitoring kluczowych dla polskich regionów procesów decyzyjnych w UE, wsparcie rozwoju gospodarczego Polski Wschodniej oraz stała promocja marki i wielobranżowego wizerunku regionów DPW w Europie. Inicjatywy podjęte w 2018 roku to:

- kompleksowa prezentacja oferty turystycznej Polski Wschodniej:
 - Międzynarodowe Targi „Salon des Vacances”,
 - Kampania promocyjna w portalach Le Vif i Knack,
- promocja artystów, pisarzy z Polski Wschodniej w Brukseli:
 - Klub DPW,
 - spotkania autorskie,
- wsparcie promocji i ułatwienie kontaktu dla podwykonawców przemysłowych z Polski Wschodniej:
 - Targi technologii i produkcji NORTEC w Hamburgu,
 - Targi Przemysłu i Kooperacji MIDEST w Paryżu,
 - Targi spożywcze TAVOLA w Kortrijk,
- promocja polskiego designu użytkowego:
 - Wystawa polskiego designu użytkowego w Brukseli,
- promocja Polski, w tym województw Polski Wschodniej:
 - Międzynarodowa impreza biegowa “Polish Run”,
 - Spotkanie z BEPOLUX,
 - Polska Food Festiwal.

Ad.4. Realizacja inicjatyw służących rozwojowi współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

XIV Posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. Współpracy Międzyregionalnej

16 lutego 2018 r. w Rzeszowie odbyło się XIV posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. Współpracy Międzyregionalnej. Gospodarzem spotkania był Samorząd Województwa Podkarpackiego.

W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele rządów, dyplomaci, marszałkowie województw, ukraińscy parlamentarzyści, wysocy urzędnicy ministerstw Polski i Ukrainy, przedstawiciele służb mundurowych i wielu instytucji. Głównym przesłaniem obrad była potrzeba budowania jedności europejskiej.

skiej poprzez wzmacnianie polsko-ukraińskich kontaktów regionalnych w wielu aspektach. Podczas posiedzenia

w Rzeszowie członkowie rady podsumowali dotychczasową działalność Komisji ds. ratownictwa i ochrony ludności w warunkach nadzwyczajnych zagrożeń oraz Komisji ds. planowania przestrzennego. Dyskutowano na temat Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 oraz na temat rozbudowy przejść granicznych, infrastruktury transportowej na pograniczu, współpracy służb zajmujących się ochroną granic.

Posiedzenie Polsko-Słowackiej Grupy Roboczej ds. Współpracy Przygranicznej Samorządu Terytorialnego

Polsko-Słowacka Grupa Robocza ds. Współpracy Przygranicznej Samorządu Terytorialnego działa w ramach Polsko-Słowackiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej. Spotkanie Grupy miało miejsce 18 kwietnia 2018 r. w Rzeszowie. Podczas wydarzenia partnerzy ze Słowacji i Polski rozmawiali m.in. o zrealizowanych i planowanych projektach z programu Interreg, o szlaku drogowym Via Carpatia, a także o połączeniu autobusowym z Preszowa na Słowacji do portu lotniczego w Jasionce. Tematem rozmów była także Strategia makroregionalna dla obszaru Karpat. Jednym z elementów posiedzenia grupy roboczej ds. współpracy przygranicznej samorządu terytorialnego było podpisanie umowy partnerskiej na realizację projektu pn. „Poprawa połączeń komunikacyjnych powiatów jasielskiego, bardejowskiego i świdnickiego z korytarzami TEN-T” (Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A PL-SK 2014-2020).

Współorganizacja Karpackich Dni Dobrosąsiedztwa

Karpackie Dni Dobrosąsiedztwa zorganizowane w dniach 14-15.09.2018 r. stanowiły podsumowanie dotychczasowej współpracy Województwa Podkarpackiego z ukraińskimi obwodami oraz sprzyjały wymianie doświadczeń i nawiązaniu nowych relacji partnerskich, ze szczególnym uwzględnieniem Obwodu Zakarpackiego. Wydarzenie zgromadziło wielu znamienitych gości, co stało się okazją do spotkań i rozmów dotyczących szeroko pojętej współpracy międzyregionalnej. Pierwszy dzień przedsięwzięcia miał charakter konferencyjny, obejmując tematy szeroko pojętej współpracy polsko-ukraińskiej m.in. w obszarze kultury, turystyki, rozwoju oraz Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Część panelowa konferencji poświęcona była zagadnieniom współpracy międzyregionalnej na rzecz zrównoważonego rozwoju Karpat. Istotnym elementem Karpackich Dni Dobrosąsiedztwa było sformalizowanie współpracy Województwa Podkarpackiego i Obwodu Zakarpackiego poprzez podpisanie Listu Intencyjnego o współpracy, a także „Programu Wspólnych Działań na 2019 rok”. Drugi dzień wydarzenia odbył się po stronie ukraińskiej na Przełęczy Besskid pod Menczyłem, w okolicach miejscowości Łubnia i opierał na aspekcie kulturalno-promocyjnym (występy, koncerty, wizytacja stoisk).

Podpisanie Listu Intencyjnego o współpracy między Województwem Podkarpackim a Obwodem Zakarpackim

W dniu 28 grudnia 2017 roku, Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr XLVII/809/17 w sprawie wyrażenia woli podjęcia współpracy międzyregionalnej między Województwem Podkarpackim (Rzeczpospolita Polska) a Obwodem Zakarpackim (Ukraina). Treść Listu Intencyjnego została wspólnie wypracowana z partnerem ukraińskim, następnie Minister Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej wyraził zgodę na jego podpisanie.

Podpisanie Listu Intencyjnego o współpracy między Województwem Podkarpackim a Obwodem Zakarpackim przez Marszałka Województwa Podkarpackiego - Władysława Ortyła oraz Giennadija Moskala - Przewodniczącego Zakarpackiej Obwodowej Administracji Państwowej miało miejsce podczas konferencji „Karpackie Dni Dobrosąsiedztwa”, która odbyła się 14 września br. w Lutowiskach (Bieszczady).

Razem z listem intencyjnym podpisano Programu wspólnych działań na 2019 rok wytyczający płaszczyznę współpracy między regionami. Program określa współdziałanie między innymi w zakresie promocji potencjału turystycznego i inwestycyjnego.

Współorganizacja Forum Regionów Trójmorza

Forum odbyło się 3 lipca 2018 r. w Jasionce k. Rzeszowa z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, Marszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego oraz wielu ważnych gości z różnych zakątków Polski i Europy. Uczestniczyli w nim politycy, samorządowcy, przedstawiciele świata nauki, gospodarki i biznesu, a także organizacje pozarządowych. Inicjatywa Trójmorza to platforma współpracy dwunastu państw położonych między Adriatykiem, Bałtykiem i Morzem Czarnym. Jej celem jest wzmacnianie spójności Unii Europejskiej poprzez zacieśnienie współpracy infrastrukturalnej, energetycznej i gospodarczej państw Europy Środkowej na linii północ – południe, poprzez wspieranie projektów transgranicznych i makroregionalnych o znaczeniu strategicznym dla państw regionu.

Forum stanowiło uzupełnienie dotychczasowych działań o aspekt regionalny, który miał służyć umacnianiu idei Trójmorza na poziomie europejskich regionów. Tym samym miało tworzyć dla nich kolejny fundament do budowania partnerskich relacji oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć. Forum stanowiło okazję do spotkania reprezentantów poszczególnych regionów, dyskusję o wspólnych przedsięwzięciach i możliwościach współpracy. W trakcie obrad odbyły się dwa panele. Pierwszy poświęcony był inicjatywie Trójmorza w kontekście wyzwań i szans jakie niesie dla regionów, drugi – idei Via Carpatia, jako szlaku wspólnych interesów dla regionów.

Ad.5. Członkostwo w strukturach wdrażania programów współpracy terytorialnej

Reprezentanci Województwa Podkarpackiego – pracownicy Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej uczestniczą w pracach struktur wdrażania poszczególnych programów współpracy terytorialnej.

Komitet Monitorujący Program Interreg V-A PL-SK

W pracach Komitetu uczestniczy Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej (stały zastępca Członka Komitetu). W 2018 r. odbyło się jedno posiedzenie Komitetu, podjęto również szereg decyzji obiegowych.

Podstawa prawna: Zarządzenie nr 41/2016 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 25 maja 2016 r. (§6 pkt 1), Regulamin Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Słowacja 2014-2020 z dnia 29 kwietnia 2015 r. (Art. 2). Udział w pracach Komitetu Monitorującego w 100% finansowany był z budżetu WP.

Wspólny Komitet Monitorujący Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020

W pracach Komitetu uczestniczy kierownik Oddziału Współpracy Terytorialnej (stały zastępca Członka Komitetu). W 2018 r. odbyło się jedno posiedzenie Komitetu, podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu Monitorującego w 100% finansowany był z budżetu Programu.

Komisja Wyboru Projektów programu Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.

W pracach Komisji uczestniczy kierownik Oddziału Współpracy Terytorialnej (członek Komisji). W 2018 r. odbyło się jedno posiedzenie Komisji. Udział w pracach Komisji w 100% finansowany był z budżetu Programu.

Komitet Monitorujący Program Interreg Europa Środkowa 2014-2020.

W pracach Komitetu uczestniczy kierownik Oddziału Współpracy Terytorialnej (stały zastępca członka Komitetu reprezentującego polskie regiony). W 2018 r. odbyły się dwa posiedzenia komitetu, podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu Monitorującego w 100% finansowany był z budżetu Programu.

Komitet Konsultacyjny ds. Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych.

W pracach Komitetu koordynowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju uczestniczą przedstawiciele Oddziału Współpracy Terytorialnej. Komitet jest ciałem nieformalnym, w którego pracach biorą udział reprezentanci wszystkich polskich województw (Urzędów Marszałkowskich), zaangażowani we wdrażanie i realizację programów i projektów programów współpracy terytorialnej. W trakcie spotkań omawiany jest m.in. stan wdrażania programów oraz uzgadniane są rekomendacje dla polskich przedstawicieli w poszczególnych komitetach monitorujących. Szereg informacji i uzgodnień przekazywane jest także na bieżąco drogą elektroniczną. W 2018 r. odbyły się 4 spotkania Komitetu. Udział w pracach Komitetu finansowany był w 100% z budżetu Województwa Podkarpackiego.

Grupa robocza ds. przygotowań wspólnych projektów transgranicznych.

Zgodnie z protokołem wykonawczym na 2017 rok do porozumienia o współpracy międzyregionalnej między Województwem Podkarpackim a Obwodem Lwowskim z dnia 30 marca 2000 roku strony uzgodniły, że w roku 2017 zostanie zwołana grupa robocza ds. przygotowania wspólnych projektów współpracy transgranicznej). Grupa odpowiedzialna była za przygotowanie wniosków projektowych do drugiego naboru wniosków dla programu Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. W pracach grupy udział brał przedstawiciel Oddziału Współpracy Transgranicznej. W 2018 r. odbyły się 3 spotkania grupy (na Ukrainie). Końcowym efektem było przygotowanie i złożenie 3 wniosków projektowych. Udział w pracach Grupy Roboczej finansowany był w 100% z budżetu Województwa Podkarpackiego.

Ad.6. Prowadzenie Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej POLSKA – BIAŁORUŚ – UKRAINA 2014–2020 w Rzeszowie

Oddział Programu Współpracy Transgranicznej POLSKA – BIAŁORUŚ – UKRAINA funkcjonuje w strukturach Urzędu Marszałkowskiego jako Biuro „Oddział Programu Współpracy Transgranicznej

POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA 2014-2020 w Rzeszowie”, lecz obejmuje swoim działaniem województwa: podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz część mazowieckiego. Merytorycznie i finansowo Biuro OT podlega Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu Programu PL-BY-UA, działającemu w ramach Centrum Projektów Europejskich w Warszawie przy Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju RP. Natomiast organizacyjnie Biuro stanowi tzw. komórkę równorzędną (biuro na prawach departamentu) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

W Biurze pracują 3 osoby: kierownik oraz 2 ekspertów. Do zadań Biura należy przede wszystkim organizacja i współorganizacja szkoleń dla wnioskodawców i beneficjentów na całym polskim obszarze kwalifikowalnym, organizacja Info Days – promocja i prezentacja informacji o Programie podczas wydarzeń (kongresów, konferencji, targów) w Polsce Wschodniej, udzielanie konsultacji telefonicznych, e-mailowych i bezpośrednich beneficjentom, tłumaczenie dokumentów programowych na jęz. angielski i polski, inne działania na rzecz promocji efektów wdrażania Programu oraz informowania o bieżących naborach i szkoleniach, a także bieżące wsparcie działań Wspólnego Sekretariatu Technicznego i Wspólnego Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina.

Ogółem zaplanowane w 4-letnim okresie realizacji tj. 01.01.2018-31.12.2021	Zaplanowane do zrealizowania w 2018 roku	Zrealizowane w 2018 roku	Przyczyny odchyień	Zaplanowane na następny okres (2019 rok)
--	--	--------------------------	--------------------	--

24 spotkania robocze ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym Programu PL-BY-UA	6	7	Wspólny Sekretariat Techniczny Programu PL-BY-UA zlecił udział w 7 spotkaniach roboczych	6
2 ważne wydarzenia programowe	0	1	Wspólny Sekretariat Techniczny Programu PL-BY-UA zlecił organizację polskiej edycji Forum Poszukiwania Partnerów	1
20 wydarzeń informacyjnych	8	8	Nie dotyczy	4
16 szkoleń dla potencjalnych beneficjentów	16	13	Liczba szkoleń została zmniejszona przez Wspólny Sekretariat Techniczny Programu PL-BY-UA	0
6 szkoleń dla beneficjentów nt. podpisywania umów grantowych	2	0	Wspólny Sekretariat Techniczny Programu PL-BY-UA nie zlecił organizacji tych szkoleń	4
32 szkolenia dla beneficjentów nt. realizacji projektu	5	4	Wspólny Sekretariat Techniczny Programu PL-BY-UA zlecił organizację tylko 4 szkoleń	0
4 wydarzenia w ramach Dnia Współpracy Europejskiej	1	1	Nie dotyczy	1
4 konferencje tematyczne	4	0	odwołane przez Wspólny Sekretariat Techniczny Programu PL-BY-UA w związku ze zmianą harmonogramu realizacji Programu	0
Współorganizacja Forum Europa-Ukraina	2	1	w związku z decyzją organizatorów ilość edycji forum została zmniejszona do 1 na rok	1
16 publikacji / informacji w prasie	4	4	Nie dotyczy	4

Ponadto w okresie od 12 lutego do 31 grudnia 2018 r.:

- udzielono 193 zarejestrowanych konsultacji,
- zorganizowano / współorganizowano 5 uroczystości podpisania umów o dofinansowanie z udziałem beneficjentów projektów i przedstawicieli IZ/WST,
- udzielono wsparcia przy obsłudze 5 innych ważnych wydarzeń programowych w kraju i za granicą,
- zgromadzono bazę 2300 potencjalnych wnioskodawców w Polsce Wschodniej i przesłano do nich łącznie ok. 7000 e-maili informujących o naborach projektów i szkoleniach,
- przygotowano i/lub przetłumaczono 33 informacje/teksty na potrzeby strony internetowej Programu,

- stworzono profil/stronę Programu w mediach społecznościowych: 750 obserwatorów, 90 postów utworzonych i opublikowanych przy max. zasięgu 2300 unikalnych użytkowników,
- zorganizowano 1 kampanię internetową z udziałem 697 unikalnych użytkowników,
- wykonano i dostarczono do Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu PL-BY-UA 477 zdjęć 24 wybranych projektów na różnych etapach wdrażania,
- zorganizowano 2 międzynarodowe wystawy prac artystów PL-BY-UA, wykonanych w ramach wspólnego pleneru z okazji Dnia Współpracy Europejskiej,
- przekazano do Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu PL-BY-UA 22 zdjęcia prac wykonanych przez artystów PL-BY-UA (do kalendarza Programu na 2019 rok),
- zaprojektowano, wydrukowano i rozpowszechniono 1 katalog wystawy (70 sztuk),
- rozpowszechniono 700 broszur i 62 kalendarze programowe),
- przetłumaczono 185 stron dokumentów programowych i informacji,
- sprawdzono tłumaczenia 70 stron dokumentów programowych i informacji,
- udzielono wsparcia przy organizacji Konkursu Szkolnego dla Szkół oraz Festiwalu Karpaty Fest w ramach obchodów Dnia Współpracy Europejskiej na Ukrainie,
- zorganizowano i sfinansowano profesjonalne konsultacje dotyczące innowacyjnych technik moderowania paneli dyskusyjnych dla Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu PL-BY-UA.

XI Forum Europa-Ukraina

W dniach 13–14 marca 2018 eksperci polskiego oddziału Programu po raz drugi wzięli aktywny udział w Forum Europa-Ukraina w Jasionce k. Rzeszowa. Organizowane od 2007 roku Forum jest jednym z największych europejskich wydarzeń służących dialogowi Europy i Ukrainy. Eksperti polskiego oddziału Programu prowadzili tzw. „strefę spotkań” – gościnne stoisko zorganizowane w ramach towarzyszących Forum II Targów Wschodnich. Odwiedzający „strefę spotkań Programu” mogli porozmawiać o planowanych naborach oraz aktualnych i przyszłych wyzwaniach stojących przed Programem. Łącznie na targach zaprezentowało się około 100 wystawców: samorządów, instytucji i przedsiębiorstw

z Europy Centralnej i Wschodniej. Biuro OT odpowiedzialne było również za zamówienie i sfinansowanie noclegów dla zaproszonych przez Program gości uczestniczących w Forum.

Festiwal Karpaty Fest

8 czerwca 2018r., z okazji obchodów 15-lecia współpracy pomiędzy Polską, Białorusią i Ukrainą w ramach funduszy Unii Europejskiej w Użhorodzie odbyła się międzynarodowa konferencja „Współpraca transgraniczna w Karpatach”. Miała ona miejsce w pomieszczeniach odnowionego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 „Sowiego Gniazda”.

Podsumowaniem konferencji był koncert „Melodie pogranicza”, który odbył się wieczorem w ramach festiwalu Karpaty Fest II. W programie znalazły się koncerty muzyki ludowej i warsztaty ludowe. Goście wydarzenia mogli cieszyć się występami zespołów z dwóch krajów: Rock-H (UA), Orkiestra św. Mikołaja (PL), Joryj Kłoc (UA). Organizatorem ww. wydarzeń był lwowski oddział Programu, a Biuro OT udzieliło wsparcia technicznego zapewniając i instalując sprzęt promocyjny oraz prowadząc obsługę rejestracji polskich uczestników.

Międzynarodowe wystawy prac artystów PL-BY-UA

Z okazji przypadającego we wrześniu Dnia Współpracy Europejskiej (ECDay – European Cooperation Day) 2018r., Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 zorganizował w dniach 4-8 września 2018 w Zamościu międzynarodowy plener malarski. Wzięło w nim udział 15 artystów z krajów objętych Programem. Tematem pleneru była architektura Zamościa, zwanego „Perłą Renesansu”, jako część dziedzictwa kulturowego pogranicza. Prace zostały wykonane w technice pastelii suchych, a ich reprodukcje trafią do kalendarza Programu na rok 2019. Dzięki gościnności

Muzeum Zamojskiego, wernisaż prac artystów odbył się 7 września 2018r. w należącej do placówki Galerii Rzeźby prof. Mariana Koniecznego na Plantach Zamojskich. Uroczystość połączona była z kameralnym koncertem pieśni pogranicza.

Następnie wystawy ww. prac zorganizowano w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w dniach 29.11-7.12.2018r. oraz w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju w dniu 12.12.2018r. podczas konferencji z okazji 10-lecia Centrum Projektów Europejskich. W obu przypadkach Biuro OT było odpowiedzialne za kompleksową organizację wystaw, w tym rezerwację sali, transport i rozłożenie/złożenie prac, opracowanie i druk katalogów wystawowych.

Konkurs Edukacyjny dla Szkół w ramach Dnia Współpracy Europejskiej (EC Day)

Program Polska-Białoruś-Ukraina organizuje Konkurs Edukacyjny dla szkół od 2013 roku. Jest on niezwykle popularny wśród młodzieży z trzech krajów. Za każdym razem uczestnicy przywożą z sobą do domu prezenty, pamiątki, dobre wspomnienia i wyjątkowo cenne doświadczenie w komunikacji transgranicznej. Wydarzenie finałowe konkursu odbywa się w różnych miastach na obszarze transgranicznym. W 2018 roku wydarzenie finałowe odbywało się na Ukrainie w obwodzie lwowskim i było organizowane przez lwowski oddział Programu, a Biuro OT udzieliło wsparcia poprzez zorganizowanie i sfinansowanie transportu (wraz z wyżywieniem i ubezpieczeniem) dla polskich uczestników finału konkursu.

Podsumowując, realizacja zarówno poprzedniej jak i obecnej umowy zawartej między Województwem Podkarpackim a Ministrem Inwestycji i Rozwoju na prowadzenie polskiego oddziału Programu Współpracy Transgranicznej POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA 2014-2020 sprzyja zacieśnieniu współpracy między naszym regionem a obwodami zachodniej Ukrainy objętymi oddziaływaniem Programu (zakarpackim, iwano-frankowskim, lwowskim, tarnopolskim, wołyńskim, rówieńskim), tworzy lepsze warunki do zawierania do nowych partnerstw i realizacji wspólnych projektów z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej w zakresie: infrastruktury granicznej, drogowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, wyposażenia służby zdrowia i służb ratowniczych, ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego pogranicza, rozwoju turystyki.

Ad.7. Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Interreg V-A Polska – Słowacja

W Departamencie Promocji i Współpracy Gospodarczej, w ramach Oddziału Współpracy Terytorialnej funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy programu Interreg V-A Polska – Słowacja, który w latach 2016–2018 realizował projekt pn.: „Partnerstwo dla wspólnego rozwoju”. Głównym celem projektu było zapewnienie wysokiej jakości zarządzania i efektywnego wdrażania programu Interreg Polska – Słowacja.

Partnerem wiodącym był Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) Programu PL-SK, a pozostałymi partnerami – Regionalne Punkty Kontaktowe umiejscowione w Urzędach Marszałkowskich po polskiej stronie programu oraz na terenie słowackich regionów objętych programem. Projekt realizowano w ramach środków Pomocy Technicznej Programu.

W ramach projektu, WST wraz z Regionalnymi Punktami Kontaktowymi w Polsce i na Słowacji realizował m.in. zadania z zakresu informacji i komunikacji mające na celu usprawnienie kanałów dystrybucji informacji o programie i zwiększenie ich zasięgu, tym samym zapewniając równomierne dotarcie informacji do grup docelowych, zdefiniowanych w Strategii Komunikacji Programu, we wszystkich regionach objętych obszarem wsparcia Programu.

W 2018 roku, w okresie naborów, ale także w trybie ciągłym pracownicy RPK przeprowadzili 45 konsultacji z potencjalnymi wnioskodawcami (mailowych, indywidualnych, telefonicznych oraz konsultacji indywidualnych z udziałem WST podczas dnia otwartego). Potencjalni wnioskodawcy otrzymywali informacje o możliwościach pozyskania partnerów do realizacji projektów oferowanych przez Program. W ramach konsultacji udzielano pomocy w nawiązywaniu partnerstw.

Pracownicy RPK pomagali WST w zakresie organizacji szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów, rozpowszechniając informacje, zaproszenia na szkolenia drogą elektroniczną oraz poprzez umieszczenie informacji na stronie www.ewt.podkarpackie.pl oraz www.podkarpackie.pl. Pracownicy RPK brali czynny udział w szkoleniach organizowanych przez WST kierowanych do potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych w 2018 roku: zorganizowano 1 szkolenie dla potencjalnych wnioskodawców Programu oraz 1 szkolenie dla beneficjentów Programu. Zapewniono promocję Programu podczas dziesięciu wydarzeń odbywających się w regionie. Uczestniczono także w wydarzeniu roczne Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014–2020 w Terchovej na Słowacji oraz przygotowano wizytę studyjną dla dziennikarzy z województwa podkarpackiego promującą Program i prezentującą dobre praktyki.

Ad.8. Członkostwo w Stowarzyszeniu Euroregion Karpacki Polska

Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska skupia 59 członków, którymi są jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego, gmina Ropa z woj. małopolskiego, a także samorząd Województwa Podkarpackiego, który przystąpił do stowarzyszenia na mocy Uchwały Nr XXXVII/732/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Stowarzyszenie stanowi również krajową strukturę Związku Międzyregionalnego Euroregion Karpacki funkcjonującego na obszarach przygranicznych Polski, Ukrainy, Słowacji, Rumunii i Węgier. Sam Związek nie jest organizacją w rozumieniu prawa międzynarodowego, nie jest więc podmiotem a jedynie formą współpracy politycznej. Swoje cele realizuje poprzez struktury krajowe.

Wśród wielu realizowanych przez Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska, na szczególną uwagę zasługuje wdrażanie projektu parasolowego (mikroprojekty) w ramach programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020. W pracach Komitetu uczestniczy Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej (członek komitetu) oraz kierownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w tamtejszym departamencie (stały zastępca członka). W 2018 r. odbyło się jedno posiedzenie Komitetu oraz podjęto szereg decyzji obiegowych.

Ponadto, Stowarzyszenie realizuje szereg projektów własnych z zakresu współpracy terytorialnej, zarówno w ramach programu PL-SK 2014-2020, jak i PL-BY-UA 2014-2020.

Departament Promocji i Współpracy gospodarczej jest odpowiedzialny również za kwestie techniczne związane z członkostwem Województwa Podkarpackiego w Stowarzyszeniu, w tym za przekazywanie środków z tytułu składki członkowskiej, wynoszącej 1/10000 budżetu jednostki samorządu terytorialnego po stronie wydatków na dany rok budżetowy W przypadku Samorządu Województwa Podkarpackiego, składka za 2018 wyniosła 153 760 zł. Stowarzyszenie corocznie przedkłada sprawozdanie ze swojej działalności.

Ad.9. Współpraca w ramach stowarzyszenia NEREUS

Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjmując 25 maja 2015 roku Regionalną Strategię Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3), określił obszary priorytetowe dla regionu (inteligentne specjalizacje). Jednym z nich jest „*Lotnictwo i kosmonautyka*”, określona jako inteligentna specjalizacja wiodąca. Oznacza to ukierunkowanie wsparcia publicznego na projekty i inicjatywy sprzyjające szybkiemu rozwojowi tych branż w regionie.

Aby to osiągnąć władze regionów, ich partnerzy (przedsiębiorcy, klastry, instytucje B+R) muszą angażować się w przedsięwzięcia i inicjatywy ponadnarodowe. Przedstawiciele regionu powinni być obecni na wszystkich istotnych spotkaniach w Europie i poza nią, na których tworzą się międzynarodowe i międzyregionalne konsorcja, czy pomysły na wspólne przedsięwzięcia. Jednym z takich forów współpracy na arenie europejskiej jest Stowarzyszenie NEREUS. Powstało ono 18 grudnia 2007 r. na

spotkaniu w Tuluzie, na którym 23 Regiony UE potwierdziły deklarację przystąpienia do prac mających na celu rejestrację Stowarzyszenia poprzez podpisanie Karty Politycznej w sprawie utworzenia i wdrożenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne NEREUS.

Zapisane w Statucie cele Stowarzyszenia NEREUS to:

1. Wprowadzenie poziomu regionalnego do opracowywania i rozwijania europejskich programów kosmicznych oraz działań związanych z infrastrukturą i zastosowaniami.
2. Promocja i wdrażanie partnerstwa, wspieranie programów współpracy transnarodowej i transgranicznej pomiędzy Regionami Europejskimi w celu rozwijania wspólnych lub uzupełniających środków i metod, w tym opracowanie zaleceń do wspólnych projektów i inicjatyw.
3. Spełnianie i wspomaganie potrzeb użytkowników końcowych w zakresie usług kosmicznych oferowanych przez programy Unii Europejskiej.
4. Zapewnianie wykorzystania usług kosmicznych we wszystkich Regionach Europejskich w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej i zapewnienia prawidłowego wykorzystania potencjału technologii kosmicznych.
5. Wspieranie lepszej promocji europejskiego wymiaru kosmicznego w zglobalizowanej gospodarce.
6. Wzrost uczestnictwa obywatelskiego w tworzeniu polityki europejskiej i rozwoju rynków usług kosmicznych.

Dla osiągnięcia założonych celów NEREUS może realizować m.in. następujące działania:

1. Zbieranie informacji o dostępnych źródłach finansowania w Europie, zarówno publicznych (Europejskie Fundusze Strukturalne, programy ramowe UE, itp.), jak i prywatnych, w celu umożliwienia członkom NEREUS planowania i rozwijania projektów związanych z technologiami kosmicznymi.
2. Rozpoznawanie europejskich możliwości finansowania w celu wspierania i wspomagania działań Stowarzyszenia w sieci, w razie potrzeby.
3. Organizowanie konwencji, seminariów badawczych i działań edukacyjnych na rzecz członków Stowarzyszenia.
4. Promowanie i edukowanie użytkowników (publicznych i prywatnych) w zakresie potencjału i korzyści zastosowań związanych z przestrzenią kosmiczną.
5. Realizowanie takich działań jak identyfikacja użytkowników końcowych, sporządzanie listy wspólnych pytań i potrzeb, omawianie wspólnych dla Regionów Europejskich wyzwań dotyczących zastosowań technologii kosmicznych, identyfikacja wspólnej płaszczyzny w zakresie potrzeb użytkowników.
6. Doprecyzowywanie lub nadzorowanie badań naukowych, planów i aktualizacji w celu rozpowszechniania wiedzy na temat technologii kosmicznych.
7. Wydawanie opinii regionów NEREUS na temat legislacji oraz publikacji Wspólnoty Europejskiej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; szczególnie, jeżeli ma to wpływ na cele NEREUS.

W dniu 27 lutego 2017 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr XXXIII/576/17 w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do międzynarodowego zrzeszenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne „NEREUS”. Zarząd Stowarzyszenia NEREUS w kwietniu 2017 r. zaakceptował wniosek Województwa Podkarpackiego, a Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia NEREUS w dniu 19 maja 2017 r. przyjęło Województwo Podkarpackie jako 26. pełnoprawnego członka Stowarzyszenia. W 2018 roku Województwo Podkarpackie aktywnie uczestniczyło w pracach Stowarzyszenia NEREUS.

Zwrócono się do ww. firm/uczelni wyższych z prośbą o przekazanie do informacji nt. gotowości zgłaszania swoich kandydatów na ekspertów do grup roboczych, bądź przyjęcia tych instytucji w poczet członków stowarzyszonych międzynarodowego zrzeszenia „NEREUS”.

Realizując cele NEREUSA, w 2018 roku Województwo Podkarpackie ściśle współpracowało z Terenowym Oddziałem Polskiej Agencji Kosmicznej w Rzeszowie w zakresie rozwoju i rozpowszechniania technologii satelitarnych m.in. programu Copernicus. W dniu 30 stycznia 2018 r. w terenowym oddziale Polskiej Agencji Kosmicznej w Rzeszowie zaprezentowano założenia Krajowego Programu Kosmicznego, przedstawiono także możliwości aplikowania o kontrakty z ESA. Przedstawiciel województwa podkarpackiego przedstawił prezentację dot. udziału województwa w Stowarzyszeniu NEREUS oraz dotychczasowych działań podejmowanych przez Urząd Marszałkowski w związku z przystąpieniem Województwa Podkarpackiego do międzynarodowego zrzeszenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne NEREUS. Przedstawiono także możliwości, jakie daje Program COPERNICUS. W 2018 r. przeprowadzono ankietę wśród jednostek zainteresowanych pozyskaniem

i wykorzystaniem danych satelitarnych w ramach projektu SmartCity. Przedstawiciele Województwa Podkarpackiego brali udział w Walnym Zgromadzeniu członków Stowarzyszenia NEREUS w Brukseli w dn.29 listopada 2018 r.

Województwo Podkarpackie promowane jest poprzez swój profil na stronie Stowarzyszenia NEREUS <http://www.nereus-regions.eu/full-members-list>.

Ad.10. Wydawanie pisma „Podkarpacki Przegląd Samorządowy”

Wydawany kilka razy do roku periodyk ma na celu informowanie mieszkańców Podkarpacia o aktywności Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz przedsięwzięciach odbywających się w regionie.

W 2018 roku Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego przygotowało, a następnie wydało 3 numery Podkarpackiego Przeglądu Samorządowego. Pierwszy i drugi numer miały nakład w wysokości 3 000 egzemplarzy, trzeci numer – 1 500 egzemplarzy. Pismo jest bezpłatne. Jest ono rozsyłane do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w województwie, urzędów marszałkowskich w całej Polsce, a także kolportowane w czasie ważnych wydarzeń, imprez, konferencji, kongresów organizowanych lub współorganizowanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, zarówno na terenie urzędu, jak i poza nim. Przykładowo, pierwszy numer PPS w 2018 roku był rozdawany uczestnikom IV Podkarpackich Pokazów Lotniczych w Mielcu, a 2 numer dystrybuowano między innymi podczas Kongresu 590 w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym G2A Arena. Pismo trafia również do urzędu wojewódzkiego oraz jednostek i instytucji podległych samorządowi województwa (WUP, teatr, filharmonia, etc.). Każdy kolejny numer dostępny jest również w wersji cyfrowej na stronie internetowej Samorządu Województwa.

OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Obronność, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i obrona cywilna	Obronność kraju, bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
2.	Ochrona informacji niejawnych	Polityka bezpieczeństwa	Nie dotyczy
3.	Ochrona danych osobowych	Polityka bezpieczeństwa	Nie dotyczy
4.	Wsparcie podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego	bezpieczeństwo publiczne	Środowisko i energetyka Sieć osadnicza

Ad.1. Obronność, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i obrona cywilna

Przedsięwzięcia z zakresu obronności i bezpieczeństwa publicznego wynikające z art. 14 ust. 1 pkt 13, 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz innych przepisów prawa wykonuje, koordynuje i nadzoruje Biuro Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Są to zadania dotyczące spraw obronnych (tzw. pozamilitarne przygotowania obronne), zarządzania kryzysowego, ochrony ludności, obrony cywilnej. Ponadto, w ramach zadań dotyczących obronności i zarządzania kryzysowego, Biuro sprawuje także nadzór nad wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi.

Cele realizacji zadań obronnych oraz bezpieczeństwa publicznego są określane zgodnie z otrzymanymi wytycznymi od organów wyższego szczebla, każdorazowo w opracowywanej dokumentacji planistycznej. W 2018 r. były to:

- Plan przedsięwzięć z zakresu pozamilitarnych przygotowań obronnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w 2018 roku.
- Plan szkolenia obronnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w 2018 roku.

Realizując przedsięwzięcia z zakresu obronności, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w 2018 r. przeprowadzono:

- szkolenie instruktażowe członków Zespołu Marszałka Województwa Podkarpackiego do prowadzenia kontroli problemowych z problematyki zadań obronnych,
- szkolenie seminaryjno-instruktażowe oraz szkolenie dodatkowe z pracownikami prowadzącymi sprawy obronne w departamentach (komórkach równorzędnych) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz z pracownikami prowadzącymi sprawy obronne w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,
- szkolenie instruktażowe członków Zespołu Stałego Dyżuru Marszałka Województwa,
- trening Zespołu Stałego Dyżuru, w tym osób upoważnionych do jego uruchomienia,
- Konferencję szkoleniową Marszałka Województwa w dniu 20.06.2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim z zakresu spraw obronnych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej dla kadry kierowniczej oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z tą tematyką
- Grę obronną Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Ponadto nadzorowano:

- realizację szkolenia specjalistycznego w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,
- funkcjonowanie elementów systemu powiadamiania i obiegu informacji Marszałka Województwa,
- sposób realizacji przyjętych zadań obronnych,

- współpracę wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych z departamentami Urzędu,
- znajomość procedur oraz gotowość do realizacji zadań przez pracowników prowadzących sprawy obronne, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w Urzędzie oraz wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych.

Zgodnie z „Planem kontroli problemowych w zakresie wykonywania zadań obronnych w departamentach Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych w 2018 r.” przeprowadzono kontrole w następujących podmiotach:

- Departament Budżetu i Finansów w Urzędzie Marszałkowskim,
- Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie,
- Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
- Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie,
- Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie,
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej.

Założone cele i zadania na rok 2018 ujęte w ww. planach zostały zrealizowane, o czym poinformowano w „Sprawozdaniu z realizacji zadań i przedsięwzięć obronnych, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej realizowanych w 2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie”, a także w kierowanym do Wojewody Podkarpackiego sprawozdaniu z realizacji w 2018 r. szkolenia obronnego.

Zasadność podjętych działań została potwierdzona w wystąpieniu pokontrolnym Najwyższej Izby Kontroli, będącym efektem prowadzonej w dniach 04.06.–26.07.2018 r. kontroli: „Przygotowania obronne Państwa w systemie bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej”, w którym stwierdzono, że Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie jest dobrze przygotowany do wykonywania zadań w ramach pozamilitarnych przygotowań obronnych.

Ad.2. Ochrona informacji niejawnych

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony informacji niejawnych realizowane są przez Dyrektora Biura Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego – Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych oraz podległy mu pion ochrony.

Zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, to ustawowy obowiązek Marszałka Województwa Podkarpackiego (kierownika jednostki organizacyjnej), natomiast zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych to ustawowe zadanie Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych, który bezpośrednio podlega kierownikowi jednostki organizacyjnej.

W zakresie ochrony informacji niejawnych, w 2018 r. przeprowadzono m.in. następujące przedsięwzięcia:

- Zrealizowano przygotowanie oraz doposażenie stref ochronnych w Urzędzie, w których przetwarza się informacje niejawne, zgodnie z wytycznymi aktów normatywnych.
- Utworzono system teleinformatyczny do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” tzw. ZBSK – 8 czerwiec 2018 r. Z ZBSK mogą korzystać nie tylko pracownicy Urzędu, ale także upoważnieni pracownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.
- Uzyskano akredytację dla BSK – systemu teleinformatycznego do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „poufne”. Proces zakończył się 17 stycznia 2019 r., BSK uzyskało z ABW akredytację i jest przygotowane do użytkowania.
- Przeprowadzono cykl szkoleń z zakresu ochrony informacji niejawnych, prowadzonych w formie wykładu przez Pełnomocnika ochrony. W 2018 r. zorganizowano 3 takie przedsięwzięcia i wyda-

no 124 dokumenty: zaświadczenia stwierdzające odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

- W celu zapewnienia dostępu do informacji niejawnych osobom kluczowym:
 - zainicjowano 11 procedur zwykłych postępowań sprawdzających, w ramach których wydano 7 poświadczenia bezpieczeństwa o klauzuli „poufne”,
 - koordynowano wydanie 25 upoważnień do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”,
 - wystąpiono do ABW z wnioskami o przeprowadzenie poszerzonych postępowań sprawdzających wobec 3 pracowników Urzędu,
 - przeszkolono oraz wydano stosowne zaświadczenia pracownikom Urzędu i wsjo, potwierdzające zapoznanie się z materiałem dotyczącą ochrony i przetwarzania informacji niejawnych – 124 zaświadczenia,
 - przeprowadzono zajęcia instruktazowe dla pracowników Urzędu pracujących z materiałami niejawnymi oraz odpowiedzialnych za obieg tychże materiałów.
- Przeprowadzono 4 kontrole problemowe przez zespół kontrolny BO (zgodnie z Planem kontroli wewnętrznych) w:
 - Departamencie Ochrony Środowiska,
 - Departamencie Promocji i Współpracy Gospodarczej,
 - Kancelarii Zarządu,
 - Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.
- Opracowano/zaktualizowano Plan ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz Dokumentację określającą poziom zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Zasadność podjętych działań została potwierdzona w wystąpieniu pokontrolnym Najwyższej Izby Kontroli. Wystąpienie pokontrolne NIK jak i audyt ABW nie wykazały nieprawidłowości w ochronie oraz przetwarzaniu informacji niejawnych w Urzędzie.

Biuro Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego nie wykonuje żadnych działań/czynności względem wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie wykonywania zadań dot. ochrony informacji niejawnych. Jest ona prowadzona w tych jednostkach indywidualnie, zgodnie z ustawą o ochronie informacji niejawnych. Za ochronę informacji niejawnych, a w szczególności za zapewnienie funkcjonowania tej ochrony odpowiada kierownik danej jednostki organizacyjnej, natomiast za przestrzeganie przepisów ww. ustawy

w jednostce organizacyjnej odpowiedzialny jest pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych, podlegający bezpośrednio kierownikowi jednostki.

Ad.3. Ochrona danych osobowych

Ochrona danych osobowych i związane z nią przedsięwzięcia w Urzędzie Marszałkowskim realizowane były przez Wieloosobowe stanowisko pracy ds. ochrony danych osobowych w Biurze Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych na podstawie Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

W zakresie ochrony danych osobowych, w 2018 r. przeprowadzono następujące przedsięwzięcia:

- Opracowano Politykę ochrony danych osobowych obowiązującą w Urzędzie. Opisano w niej między innymi zasady ochrony danych osobowych, procedury dotyczące realizacji praw osób, których dane dotyczą, sposób postępowania w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych z uwzględnieniem obowiązku zgłaszania określonych incydentów do Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz wzory formularzy do stosowania przez departamenty/komórki równorzędne.
- Wyznaczono Inspektora ochrony danych.
- Nadzorowano i koordynowano przeprowadzenia przez poszczególne departamenty/komórki równorzędne analizy wszystkich operacji przetwarzania danych w Urzędzie jako wstęp do prowadzenia rejestru czynności przetwarzania, tj. określenia zakresu, celów podstaw prawnych przetwarzanych danych.
- Dokonano przeglądu umów powierzenia przetwarzania danych osobowych, aneksowanie ich w celu uzupełnienia o zapisy wymagane przez RODO.
- Koordynowano realizację rozszerzonego obowiązku informacyjnego – analiza polityki prywatności, klauzul informacyjnych, klauzul zgód.
- Zainicjowano zmiany w Instrukcji i procedurach dotyczących zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych.
- Koordynowano przeprowadzenie przez poszczególne departamenty/komórki równorzędne analizy ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji. Na jej podstawie rekomendowano działania minimalizujące ryzyko, stosownie do wyników przeprowadzonej analizy.
- Prowadzono ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.
- Prowadzono rejestr czynności przetwarzania oraz rejestr kategorii czynności.
- Analizowano możliwość potencjalnego naruszenia ochrony przetwarzania danych osobowych oraz prowadzono rejestr naruszeń.
- Systematycznie szkolono pracowników nowozatrudnionych jak i wszystkich zainteresowanych.
- Udzielano bieżących konsultacji na temat prawidłowego sporządzania dokumentacji, projektów umów powierzenia danych osobowych, przetwarzania danych osobowych związanych z realizacją projektów w tym dotyczących programów unijnych, interpretacji przepisów prawa oraz wszelkich innych wątpliwości, które powstają w trakcie praktycznego zastosowania przepisów prawnych do konkretnych realizowanych zadań, z którymi łączy się przetwarzanie danych osobowych.
- Pełniono funkcję punktu kontaktowego dla osób, których dane dotyczą, we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem ich danych osobowych w Urzędzie Marszałkowskim.

Ochrona danych osobowych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych jest realizowana samodzielnie przez te jednostki na podstawie ww. przepisów. Odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych w tym wdrożenie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, zapewniających odpowiedni stopień bezpieczeństwa oraz wykazanie, że przetwarzanie odbywa się zgodnie z przepisami ochrony danych osobowych spoczywa na Administratorze – jednostkę organizacyjną, reprezentowaną przez jej kierownika. Za informowanie, doradzanie Administratorowi i jego pracownikom o obowiązkach spoczywających na nich na mocy przepisów o ochronie danych osobowych oraz za monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony danych osobowych odpowiada powołany przez Administratora Inspektor Ochrony Danych.

Ad.4. Wsparcie podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego

Dotacje celowe dla podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego

W 2018 r. ze środków Samorządu Województwa realizowano zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego poprzez przyznanie dotacji celowej na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego dla policji, straży granicznej i państwowej straży pożarnej, a także przyznanie dotacji celowej podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego na realizację zadania publicznego polegającego na poprawie bezpieczeństwa turystów w górach położonych na terenie województwa podkarpackiego. Podstawę prawną do przyznania dotacji na wyszczególnione zadania stanowiły:

- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r, poz. 161 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 147 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1313 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. Nr 208, poz. 1241 z późn. zm.).

Środki finansowe na realizację zadań zabezpieczone zostały w Uchwale Nr XLVII/789/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2018 r.

Wysokość przyznanych dotacji celowych wyniosła ogółem 1 200 000 zł. W ramach przyznanych środków finansowych zakupiony został następujący sprzęt i wyposażenie specjalistyczne:

- Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie – otrzymała 350 000 zł na dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia specjalistycznego, tj. oświetlacza do ujawniania śladów biologicznych, młynka laboratoryjnego, kamery do mikroskopu marki Leica wraz z oświetleniem, zestawów komputerowych, macierzy dyskowej, oprogramowania badawczego, kamery inspekcyjnej cyfrowej, plecakowych zestawów wyważeniowych, zestawu wyważeniowego i zapalarki elektrycznej do wysadzania elektrycznego i nieelektrycznego.
- Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej im. gen. bryg. Jana Tomasza Gorzechowskiego w Przemyśle – dofinansowanie w kwocie 150 000 zł na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego, tj. dwóch samochodów Dacia Duster, termowizora i oprogramowania do analizy danych internetowych na dyskach twardej.
- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie – 400 000 zł na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego na potrzeby jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej z obszaru województwa podkarpackiego, tj. dofinansowanie zakupu pompy do wody zanieczyszczonej dużej wydajności.
- Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Zakopanem – Grupa Regionalna GOPR – Grupa Bieszczadzka – 300 000 zł z przeznaczeniem na utrzymanie kadry ratowników górskich zawodowych i ochotników oraz ich szkolenie, utrzymanie obiektów oraz zakup i utrzymanie wyposażenia obiektów, utrzymanie środków łączności, wyposażenie ratowników górskich w sprzęt i ekwipunek, utrzymanie obsługi administracyjnej, a także prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie wypadkom.

Projekt pn. „Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa – trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankiowskim

Projekt międzynarodowy realizowano na podstawie Uchwały Nr LI/858/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa – trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankiowskim” w ramach programu Polskiej pomocy rozwojowej 2018. Projekt realizowano we współpracy z Komendą Wojewódzka PSP w Rzeszowie, Grupą Regionalną Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego – Grupą Bieszczadzką oraz partnerami ukraińskimi: Państwową Służbą ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy

w Obwodzie Iwano-Frankiowskim oraz Iwano-Frankiowską Obwodową Administracją Państwową.

Całkowita wartość projektu wyniosła: 343 271,52 zł, w tym dotacja z Ministerstwa Spraw Zagranicznych – 319 995,00 zł, wkład własny z budżetu Województwa Podkarpackiego – 17 350,00 zł. Realizacja projektu obejmowała 3 działania:

- Działanie 1: Organizacja szkolenia z zakresu ratownictwa technicznego – szkolenie odbyło się w dniach 25–29.06.2018r. w Nisku. Wzięło w nim udział 18 ratowników z ramienia Państwowej

Służby ds. Sytuacji nadzwyczajnych Ukrainy w Obwodzie Iwano-Frankiwskim. Szkolenie organizowane było przy współudziale Komendy Wojewódzkiej PSP w Rzeszowie.

- Działanie 2: Organizacja szkolenia z rozszerzonego zakresu ratownictwa medycznego i technik transportu rannych – szkolenie miało miejsce w dniach 7–14.09.2018 r. w Wetlinie. Uczestnikami szkolenia było 8 ratowników górskich stacjonujących w Polsko-Ukraińskiej Stacji Ratownictwa Górskiego na górze Pop Iwan. Szkolenie organizowane przy współudziale Grupy Bieszczadzkiej GOPR.
- Działanie 3: Zakup specjalistycznego sprzętu na rzecz beneficjenta – zestaw narzędzi hydraulicznych, wykorzystywany podczas wypadków komunikacyjnych, sprzęt uzupełniający do zestawu narzędzi hydraulicznych, zestaw medyczny PSP R-1 (jest to torba medyczna wypełniona asortymentem medycznym do pierwszej pomocy) z deską i szynami Kramera, quad z przyczepką oraz noszami specjalistycznymi, umożliwiające dotarcie i bezpieczny transport do poszkodowanego w trudnodostępnych terenach górzystych. Ponadto, zgodnie z wytycznymi otrzymanymi z MSZ, z oszczędności projektowych zakupiono dodatkowy sprzęt w postaci zestawu narzędzi hydraulicznych do ratownictwa drogowego. Łączna wartość sprzętu to ok. 205 000 zł

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Rozwój Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej	Polityka rozwoju usług administracji publicznej, rozwój usług cyfrowych	Sieć osadnicza
2.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	Polityka rozwoju usług administracji	Sieć osadnicza
3.	Współpraca z Jednostkami Samorządu Terytorialnego	Polityka rozwoju usług administracji	Sieć osadnicza
4.	Prowadzenie nadzoru właścicielskiego nad spółkami	Polityka rozwoju usług administracji publicznej	Sieć osadnicza
3.	Audyt wewnętrzny	Polityka rozwoju usług administracji publicznej	Sieć osadnicza
6.	Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii	Polityka rozwoju usług administracji publicznej	Sieć osadnicza
7.	Działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny

Ad.1. Rozwój Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej

Utrzymanie projektu pn. „PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej”

Głównym celem projektu „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” było zapewnienie mieszkańcom województwa podkarpackiego lepszego dostępu do szerokiego zakresu usług publicznych dostępnych drogą elektroniczną, a tym samym poprawę sprawności działania urzędów administracji samorządowej, poprawę jakości obsługi obywateli oraz lepszy dostęp obywateli do informacji publicznej. Decyzją nr UDA-RPPK.03.01.00-18-032/10-01 z dnia 14 czerwca 2011 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie bezwarunkowej decyzji o realizacji projektu własnego. Projekt PSeAP polegał na zbudowaniu bezpiecznego i skutecznego narzędzia komunikacji pomiędzy interesantem i urzędem w postaci Systemu e-Usług Internetowych (SeUI) zintegrowanego z Systemem Elektronicznego Obiegu Dokumentów (SEOD). Uruchomione rozwiązanie opiera się na dwupoziomowej strukturze złożonej z SeUI (System e-Usług Internetowych), który został zainstalowany w serwerowni Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz z SEOD zainstalowanym na serwerach zlokalizowanych w JST biorących udział w projekcie. Oba elementy projektowanego rozwiązania tj. część lokalna i część centralna (regionalna) zostały połączone za pośrednictwem bezpiecznego łącza internetowego. Projekt w założeniu stanowił uzupełnienie i rozszerzenie na poziomie regionu zadań, które są realizowane centralnie w ramach projektu ePUAP. Systemy zostały zaprojektowane, wykonane i wdrożone w taki sposób, aby możliwa była ich integracja z elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej 1 (ePUAP1).

Projekt zrealizowano ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 w ramach osi priorytetowej: 3. Społeczeństwo informacyjne, działanie: 3.1

Społeczeństwo informacyjne. Liderem projektu było Województwo Podkarpackie, a jego partnerami – 159 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego (14 powiatów, 145 gmin).

Celem utrzymania projektu pn. PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” jest utrzymanie wytworzonego w ramach projektu systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług. W ramach Projektu PSeAP wdrożono w 157 urzędach, system elektronicznego obiegu dokumentów, który wprowadza jednolite tryby załatwiania spraw, wspomaga pracę pracowników administracji samorządowej, świadczących usługi dla mieszkańców województwa podkarpackiego. Zaprojektowano i uruchomiono centralny System e-Usług Internetowych (SeUI) w ramach platformy regionalnej dla ponad 2 mln mieszkańców województwa podkarpackiego.

Jednostki samorządu terytorialnego udostępniły 2500 e-Usług na czterech poziomach dojrzałości. Architektura Projektu PSeAP w powiązaniu z ePUAP2 (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej 2) umożliwia sprawdzenie przez Internet statusu sprawy, a wykorzystując profil zaufany lub podpis kwalifikowany – składanie dokumentów elektronicznych ze skutkiem prawnym.

Zadanie przewidziano do realizacji w latach 2016–2025, Planowane łączne nakłady finansowe to 7 915 252 zł, w tym nakłady inwestycyjne: 4 447 334 zł, nakłady bieżące: 3 467 918 zł Poniesiona dotychczas kwota wydatków z budżetu Samorządu Województwa wyniosła 579 248,70 zł, w tym w 2018 r. – 278 597,20 zł.

Realizowane w 2018 r. czynności związane z utrzymaniem projektu PSeAP to:

- Administracja i utrzymanie oraz monitorowanie infrastruktury i oprogramowania zlokalizowanego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, w centrum Przetwarzania Danych (CPD) projektu PSeAP pod kątem prawidłowości działania, wydajności oraz dostępności.
- Administracja i zarządzanie użytkownikami SeUI (System e-Usług Internetowych), tworzenie i nadzór nad opisami oraz kartami e-usług we współpracy z administratorami lokalnymi.
- Monitoring i utrzymanie wskaźników projektu PSeAP, współpraca z Partnerami Projektu w zakresie zwiększania stopnia wykorzystania systemu PSeAP.
- Pomoc administratorom lokalnym, Partnerom projektu PSeAP w zakresie utrzymania infrastruktury i oprogramowania.
- Realizacja umowy nr OR-IV.273.2.39.2017 „Usługa wsparcia serwisowego urzędzeń zakupionych w ramach projektu PSeAP – część regionalna”. Zgłaszanie awarii urzędzeń, wdrożenie systemu monitoringu urzędzeń firmy Hewlett-Packard.
- Zgłaszanie wad, usterek, awarii w systemie HELPDESK oraz kontakty z Głównym Wykonawcą (GW), w zakresie poprawy funkcjonowania oprogramowania i infrastruktury.
- Współpraca z GW w celu dostosowania oprogramowania regionalnego SeUIv2 do wymogów RODO, zawarcie umowy z GW dotyczącej powierzenia przetwarzania danych osobowych w projekcie PSeAP.

Zadanie realizowane jest przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego.

Projekt pn. „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej – 2 (PSeAP-2)”

Projekt realizowany jest przez Województwo Podkarpackie, a bezpośrednio przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w ramach II osi priorytetowej Cyfrowe Podkarpackie RPO WP na lata 2014-2020 Priorytet Inwestycyjny 2 c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia Działanie 2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług. Zgodnie z uchwałą nr 132/2843/16 Zarządu Województwa z

dnia 12 stycznia 2016 r. za koordynację działań w Projekcie PSeAP-2 odpowiedzialny jest Departament Społeczeństwa Informacyjnego.

Nadrzędnym celem projektu jest usprawnienie realizacji zadań przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Realizacja celu odbywać się będzie poprzez zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w obsłudze zadań Urzędu oraz udostępnienie stronom mającym interes prawny i faktyczny usług świadczonych drogą elektroniczną. Usługi nakierowane będą dla odbiorców indywidualnych, przedsiębiorców, stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego.

W ramach zakresu rzeczowego projektu Podkarpacki System e-Administracji Publicznej - 2 (PSeAP-2) zakłada się m.in. wytworzenie i udostępnienie e-usług publicznych obsługiwanych przez merytoryczne departamenty, wdrożenie w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie Systemu elektronicznego obiegu dokumentów, wdrożenie Informatycznego systemu nadzoru nad wojewódzkimi jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Województwo Podkarpackie, wdrożenie Systemu zarządzania finansami i zasobami UMWP oraz integrację udostępnianych e-usług z platformą ePUAP oraz Systemem e-Usług Internetowych - portalu powstałego w ramach projektu PSeAP.

W projekcie przewiduje się wykonanie siedemnastu e-usług funkcjonujących w UMWP w Rzeszowie.

Z założenia Projekt realizowany będzie w obiektach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. System elektronicznego obiegu dokumentów wdrażany będzie w departamentach i komórkach równorzędnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie

W ramach Projektu zakłada się wdrożenie oprogramowania o charakterze dziedzinowym umożliwiającym zarządzanie finansami i zasobami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz Budżetem Województwa Podkarpackiego. System obejmował będzie również moduły o charakterze kadrowo-płacowym oraz zarządzania gospodarką materiałową.

Zaplanowane do realizacji w ramach projektu Podkarpacki System e-Administracji Publicznej-2 (PSeAP-2) e-usługi będą udostępniane zainteresowanym stronom poprzez generator wniosków, platformę ePUAP oraz portal SeUI powstały w ramach projektu Podkarpacki System e-Administracji Publicznej. Takie rozwiązanie ułatwi dostęp do tych usług poprzez wykorzystanie komplementarnych względem generatora wniosków portali internetowych dedykowanych do udostępniania e-usług przez administrację publiczną.

W celu weryfikacji tożsamości będą wykorzystywane mechanizmy udostępniane w ramach platformy ePUAP, w tym podpis kwalifikowany lub profil zaufany. Dotyczyć to będzie wniosków składanych poprzez wejście na portal SeUI oraz wniosków składanych z wykorzystaniem wykonanego w ramach projektu generatora. Zintegrowanie Systemu Elektronicznego Obiegu Dokumentów z platformą ePUAP umożliwi powiązanie poszczególnych spraw w ramach zdefiniowanej ścieżki obiegu dokumentów. Sposób i zakres powiązania składanych wniosków ze zdefiniowaną ścieżką obiegu dokumentów wynikać będzie z warunków technicznych funkcjonowania ePUAP.

W 2018 r. dokonano wyboru Inżyniera Kontraktu w projekcie „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej – 2 (PSeAP-2)”, który przygotował dokumentację do ogłoszonego postępowania przetargowego. Na podstawie powyższego postępowania wyłoniono wykonawcę – ASSECO Data Systems S.A. Zadanie w trakcie realizacji.

Ad.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Samorząd Województwa Podkarpackiego współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie „Programu współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, który określa cele, zasady, formy oraz obszary kooperacji. Program współpracy uchwalany jest przez Samorząd Województwa każdego roku, zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

Podstawą realizacji tego zadania w 2018 r. był Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 zatwierdzony Uchwałą Nr XLVI/771/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 r.

Współpraca Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi odbywa się w formie finansowej i niefinansowej.

Współpraca o charakterze finansowym Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego polegała na zleceniu realizacji zadań publicznych w formie ich wspierania, oraz powierzania wraz z udzieleniem dotacji na ich realizację. Samorząd Województwa w 2018 roku ogłosił 18 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Łączna kwota przeznaczona na dotacje dla organizacji pozarządowych wyniosła 5 743 003,62 zł.

Zarząd Województwa Podkarpackiego udzielił również dotacji w trybie pozakonkursowym na łączną sumę 76 833,48 zł.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi dotyczy między innymi zagadnień stanowiących ustawowe zadania Samorządu Województwa Podkarpackiego. Informacje na temat prowadzonej współpracy ujęto w poszczególnych rozdziałach Raportu.

Realizacja otwartego konkursu ofert na dofinansowanie w roku 2018 zadań własnych realizowanych przez organizacje z udziałem środków zewnętrznych.

Samorząd Województwa wykonuje swoje zadania między innymi poprzez kształtowanie rozwoju społeczności lokalnych. Funkcje te Województwo realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, skupiającymi aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska, między innymi poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art.3 ust.3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.) zadań publicznych.

Głównym celem ogłoszenia otwartego konkursu ofert na dofinansowanie w roku 2018 zadań własnych realizowanych przez organizacje z udziałem środków zewnętrznych było wsparcie realizacji zadań publicznych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, możliwość uzyskania przez organizacje pozarządowe środków finansowych na „wkład własny”, zwiększenie potencjału organizacji pozarządowych, włączenie organizacji w rozwiązywanie problemów społecznych oraz wsparcie projektów adresowanych do mieszkańców województwa podkarpackiego. Wartość przekazanych dotacji wyniosła 120 298,00 zł.

Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego

Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym w zakresie pożytku publicznego powołanym przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podstawie przepisów Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2018 r., poz. 450 z późn. zm.). W skład Rady wchodzi przedstawiciele Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Marszałka Województwa Podkarpackiego, Wojewody Podkarpackiego oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie województwa podkarpackiego.

W 2018 roku odbyły się trzy spotkania Rady Działalności Pożytku Publicznego. Każde ze spotkań miało miejsce w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Tematami spotkań były kolejno: utworzenie bazy kandydatów na członków komisji konkursowych w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych, procedura opiniowania przez Radę dokumentów, które w małym stopniu dotyczą III sektora oraz prace nad Programem współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi na 2019 rok.

Podkarpackie Forum Obywatelskie

Podkarpackie Forum Obywatelskie jest wydarzeniem, które stanowi platformę wymiany myśli, doświadczeń i planów działania. Służy również motywowaniu do wspólnych działań organizacje pozarządowe i samorządy. Forum organizowane jest corocznie od 2016 roku.

W 2018 roku Forum odbyło się w dniu 1 września w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Tematem obrad była współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi

w świetle najnowszych zmian ustawowych. W Forum wzięli udział przedstawiciele rządu, jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Gościem Forum był Wicepremier, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotr Gliński. Podczas Forum organizacjom trzeciego sektora zostały przyznane Nagrody Marszałka Województwa Podkarpackiego „NGO Wysokich Lotów”.

Realizacja konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa Podkarpackiego „NGO Wysokich Lotów”

Konkurs ma na celu podkreślenie potencjału organizacji pozarządowych w regionie oraz wyłonienie najlepszych, nowatorskich inicjatyw realizowanych przez podmioty trzeciego sektora w województwie. Ideą konkursu jest dotarcie do małych organizacji, opierających się przede wszystkim na wolontariacie, których działania mogą być realizowane także przez inne podmioty pozarządowe na zasadzie „dobrych praktyk”. Konkurs ma ponadto pomóc w tworzeniu pozytywnego wizerunku organizacji społecznych, podkreślać ich rolę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz sprzyjać współpracy samorządu województwa z podmiotami trzeciego sektora na zasadach pomocniczości i partnerstwa. Nagrody dla organizacji pozarządowych przyznawane są w pięciu kategoriach:

- polityka społeczna, zdrowie oraz działalność pomocowa;
- kultura i tożsamość narodowa;
- nauka, edukacja, sport i środowisko;
- społeczeństwo obywatelskie oraz zrównoważony rozwój;
- gospodarka, rynek pracy.

Konkurs ma charakter cykliczny. W roku 2018 nagrody przyznano trzem organizacjom pozarządowym: Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Koło w Mielcu, Podkarpackiemu Stowarzyszeniu dla Aktywnych Rodzin, Polskiemu Stowarzyszeniu Sportu po Transplantacji. Nagrodzone organizacje otrzymały pamiątkową statuetkę oraz voucher o wartości 5 tys. złotych. Wy-

różnienie przyznano pięciu organizacjom. Ich przedstawiciele odebrali pamiątkowe statuetki oraz vouchery o wartości 1 tys. złotych.

Ad.3. Współpraca z Jednostkami Samorządu Terytorialnego

Ogólnopolskie Forum Samorządów

Województwo Podkarpackie wspólnie z Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego, Podkarpackim Stowarzyszeniem Samorządów Terytorialnych oraz Fundacją Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci zorganizowało II Ogólnopolskie Forum Samorządów, które odbyło się 10 lutego 2018 roku w G2A Arena Centrum Wystawienniczo – Kongresowym w Jasionce. Pierwsze Forum odbyło się w lutym 2017 roku. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego z całej Polski wskazani przez Związek Województw RP, Unię Miasteczek Polskich, Unię Metropolii Polskich, Związek Gmin Wiejskich, Związek Miast Polskich oraz Związek Powiatów Polskich. Ponadto w spotkaniu uczestniczyli parlamentarzyści, Wojewoda Podkarpacki, Radni Województwa Podkarpackiego, służby mundurowe, rektorzy i studenci z wyższych uczelni z terenu województwa podkarpackiego oraz reprezentanci organizacji pozarządowych. Program wydarzenia obejmował między innymi organizację dwóch paneli dyskusyjnych zatytułowanych „Rządowy pakiet gospodarczy – perspektywy dla samorządu” oraz „Nowy wymiar samorządu w świetle zmian prawnych i społecznych”.

Powyższe wydarzenie było doskonałą okazją do promocji województwa podkarpackiego wśród przedstawicieli różnych środowisk z całego kraju.

Ad.4. Prowadzenie nadzoru właścicielskiego nad spółkami

Zgodnie z art. 13. ustawy o samorządzie województwa, w sferze użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjne lub spółdzielnie, a także może przystępować do takich spółek lub spółdzielni.

W sferze użyteczności publicznej, w celu realizacji działań z zakresu prowadzenia polityki rozwoju, województwo może utworzyć regionalny fundusz rozwoju w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółki akcyjnej,

Poza sferą użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne oraz przystępować do nich, jeżeli działalność spółek polega na wykonywaniu czynności promocyjnych, edukacyjnych, wydawniczych oraz na wykonywaniu działalności w zakresie telekomunikacji służących rozwojowi województwa.

Poniżej zestawiono informacje na temat liczby posiadanych przez Województwo Podkarpackie udziałów i akcji spółek na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2018 r.

Informacja o liczbie i wartości udziałów i akcji posiadanych przez Województwo Podkarpackie. Stan na dzień 31.12.2017 r.					
Nazwa spółki	Numer KRS	Liczba akcji/udziałów w Woj. Podk.	% udziałów/akcji w kapitale spółki	Wartość nominalna 1 akcji/udziału (zł)	Wartość nominalna akcji/udziałów Woj. Podk. (zł)
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.	0000008207	34 277	100	1 000,00	34 277 000,00
Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Sp. z o.o.	0000296055	2 634 226	54,35	100,00	263 422 600,00
Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.	0000072889	483	18,22	500,00	241 500,00
„Przewozy Regionalne” Sp. z o.o.	0000031521	75 490	2,45	500,00	37 745 000,00
Podkarpackie Centrum Hurtowe „AGROHURT” S.A.	0000022693	23 994	25,34	100,00	2 399 400,00
Podkarpacka Agencja Energetyczna Sp. z o.o.	0000259767	410	59,42	1 000,00	410 000,00
Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	0000217985	1 500	30,01	1 000,00	1 500 000,00
„Uzdrowisko Rymanów” S.A.	0000098424	1 865 000	100,00	10,00	18 650 000,00
„Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o.	0000088952	15 845	100,00	500,00	7 922 500,00
Voice Net S.A.	0000687915	2000	0,10	200,00	200,00
Stimo Net Sp. z o.o.	0000658100	1	1,00	50,00	50,00
AMTS Sp. z o.o.	0000538282	1	0,10	50,00	50,00
D&A Sp. z o.o.	0000647752	1	1,00	50,00	50,00
Media-Sys Sp. z o.o.	0000650586	1	1,00	50,00	50,00
NSS NET Sp. z o.o.	0000658093	1	1,00	1 000,00	1 000,00
Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	0000677127	3500	100,00	1 000,00	3 500 000,00
Podkarpackie Centrum Innowacji Spółka z o.o.	0000710883	500	100,00	1 000,00	500 000,00

**Informacja o liczbie i wartości udziałów i akcji posiadanych przez Województwo Podkarpackie.
Stan na dzień 31.12.2018 r.**

Nazwa spółki	Numer KRS	Liczba akcji/udziałów w Woj. Podk.	% udziałów/akcji w kapitale spółki	Wartość nominalna 1 akcji/udziału (zł)	Wartość nominalna akcji/udziałów Woj. Podk. (zł)
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	0000008207	36 077	100	1 000,00	36 077 000,00
Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Sp. z o.o.	0000296055	2 634 226	54,35	100,00	263 422 600,00
Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	0000072889	483	18,22	500,00	241 500,00
„Przewozy Regionalne” Sp. z o.o.	0000031521	75 490	2,45	500,00	37 745 000,00
Podkarpackie Centrum Hurtowe „AGROHURT” S.A.	0000022693	23 994	25,34	100,00	2 399 400,00
Podkarpacka Agencja Energetyczna Sp. z o.o. w likwid.	0000259767	410	59,42	1 000,00	410 000,00
„Uzdrowisko Rymanów” S.A.	0000098424	1 865 000	100,00	10,00	18 650 000,00
„Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o.	0000088952	36 705	100,00	500,00	18 352 500,00
Voice Net S.A.	0000687915	2000	0,10	200,00	200,00
AMTS Sp. z o.o.	0000538282	1	0,10	50,00	50,00
Media-Sys Sp. z o.o.	0000650586	1	1,00	50,00	50,00
NSS NET Sp. z o.o.	0000658093	1	1,00	1 000,00	1 000,00
Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	0000677127	3501	100,00	1 000,00	3 501 000,00
Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o.	0000710883	500	100,00	1 000,00	500 000,00
WDM Sp. z o.o.	0000715504	1	0,0005	50,00	50,00

Za realizację zadań związanych z prowadzeniem spraw związanych z nadzorem właścicielskim nad spółkami, w których udziałowcem jest Samorząd Województwa Podkarpackiego odpowiada Biuro Nadzoru Właścicielskiego i Analiz Ekonomicznych funkcjonujące w strukturze Urzędu Marszałkowskiego.

W 2018 r. Biuro prowadziło czynności związane z nabyciem bądź zbyciem udziałów oraz akcji spółek, realizując tym samym wymienione poniżej uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Uchwała nr L/825/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 60 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Po wniosku Zarządu Spółki Port Lotniczy Rzeszów Jasionka Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością dokonano podwyższenia kapitału zakładowego poprzez objęcie nowych 59 999 udziałów za kwotę 5 999 900 zł przez Województwo Podkarpackie z wyłączeniem prawa pierwszeństwa objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki przysługującego Przedsiębiorstwu Państwowemu „Porty Lotnicze”.

Kapitał zakładowy Spółki Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. zwiększył się z 484 642 600 zł do 490 642 500 zł. Kwota przekazana na podwyższenie kapitału zakładowego została przeznaczona na spłatę kredytu zaciągniętego na zrealizowane inwestycje ujęte w Planie Generalnym Spółki.

Uchwała nr LI/842/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie udziału Spółki WDM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

W 2018 roku realizowano zadani mające na celu udostępnienia na obszarze całego województwa możliwości dostępu do treści i usług Internetu szerokopasmowego. Województwo podkarpackie nabyło udziały w Spółce WDM Sp. z o. o. (nabycie 1 udziału o wartości nominalnej 50,00 zł za cenę 50,00 zł.)

Uchwała nr LV/906/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w latach 2018–2020 oraz zmiany uchwały nr XXII/392/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zarząd Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o. przedstawił projekt 5-letniego planu rozwoju Spółki na lata 2014-2018 wraz z planem inwestycyjnym na lata 2019-2020, w którym zaplanowano inwestycje mające na celu rozwijanie działalności uzdrowskiej, zwiększanie bazy pobytovej, poszerzenie katalogu świadczonych zabiegów o nowe kierunki rehabilitacji uzdrowskiej oraz podniesienie standardu usług i obiektów Spółki celem dostosowania ich do wymogów Narodowego Funduszu Zdrowia oraz kuracjuszy komercyjnych. Obrane kierunki rozwoju Spółki przyczynią się do osiągnięcia w kolejnych latach założonych celów strategicznych jakimi są: umacnianie pozycji rynkowej Spółki i zwiększanie jej wartości, stałe zwiększanie sprzedaży usług sanatoryjnych kuracjuszom, stopniowy wzrost sprzedaży produktów uzdrowskich, poprawa stanu technicznego budynków i ich modernizacja w celu poprawy warunków pobytowych oraz zmniejszania zużycia mediów, a także rozwijanie nowoczesnych produktów turystyki zdrowotnej i rekreacyjnej oferujących różnorodny program usług dla kuracjuszy i gości.

Zgodnie z Uchwałą Sejmiku LI/906/18 z dnia 25 czerwca 2018 r. wyrażono zgodę na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki poprzez objęcie udziałów przez Województwo Podkarpackie:

- w 2018 roku – 14 000 udziałów za kwotę 7 000 000,00 zł,
- w 2019 roku – 16 450 udziałów za kwotę 8 225 000,00 zł,
- w 2020 roku – 11 800 udziałów za kwotę 5 900 000,00 zł.

W 2018 r. Województwo Podkarpackie podwyższyło kapitał zakładowy Spółki o kwotę 4 250 000 zł. Środki te zostały przeznaczone na realizację inwestycji przewidzianych w 5 letnim planie rozwoju Spółki. Tym samym Zadanie zostało zrealizowane w części dotyczącej roku 2018 w około 60%. Województwo Podkarpackie objęło 8 500 udziałów spółki „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o. za kwotę 4 250 000 zł.

Uchwała nr LIX/947/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce Stimo Net. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

W dniu 4 czerwca 2018 roku wpłynęło do Marszałka Województwa Podkarpackiego pismo Zarządu Spółki Stimo Sp. z o.o., stanowiące ofertę nabycia od Województwa Podkarpackiego udziału w Spółce Stimo Net. Sp. z o.o. W związku z tym, że Spółka Stimo Net. Sp. z o.o. nie otrzymała dofinansowania na potrzeby realizacji projektu budowy infrastruktury sieci NGA w ramach działania 1.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, zbycie udziału przez Województwo Podkarpackie było zasadne.

W dniu 13 listopada 2018 r. zawarta została umowa sprzedaży udziału znak NW-033.12.3.2018.KC pomiędzy Województwem Podkarpackim a Spółką Stimo Sp. z o.o. na mocy której Województwo Podkarpackie sprzedało 1 udział w Spółce Stimo Net. Sp. z o.o. Spółce Stimo Sp. z o.o. za kwotę 50 zł.

Uchwała nr LXI/956/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Województwo Podkarpackie akcji Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna na rzecz Agencji celem ich dobrowolnego umorzenia

W dniu 29 maja 2018 r. Zarząd Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S. A. zwrócił się do Zarządu Województwa Podkarpackiego z wnioskiem, uzupełnionym w piśmie z dnia 14 sierpnia 2018 r., o zbycie 8 500 akcji Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna na rzecz Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna celem dobrowolnego umorzenia bez jakichkolwiek świadczeń na rzecz zbywającego akcjonariusza. Uzasadnieniem przedmiotowego wniosku była konieczność obniżenia kapitału zakładowego RARR S.A., w celu pokrycia straty bilansowej za lata obrotowe 2016 i 2017.

Liczba akcji proponowanych do umorzenia została powiązana przez Zarząd Spółki:

- z kosztami amortyzacji środków trwałych wytworzonych w związku z realizacją projektów dotyczących utworzenia Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego (AREOPOLIS PPN-T) w wysokości 4 174 756,39 zł wg stanu na 30 czerwca 2018 r.,
- z transferem pomocy na rzecz przedsiębiorców w ramach świadczonych usług przez PPN-T od dnia rozpoczęcia ich funkcjonowania do dnia 30 czerwca 2018 r. w wysokości 3 444 161,73 zł,
- z udzieleniem pomocy publicznej dla przedsiębiorców społecznych - w wysokości 878 318,05 zł.

W świetle złożonego wniosku zasadnym było obniżenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 8 496 000 zł tj. umorzenie 8496 akcji.

W dniu 16 października 2018 r. zawarta została umowa nabycia akcji własnych w celu umorzenia pomiędzy Województwem Podkarpackim a Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. Województwo Podkarpackie przeniosło na Spółkę RARR S.A. własność bez wynagrodzenia, a Spółka nabyła wymienione akcje w celu ich umorzenia. W dniu 21 stycznia 2019 r. zostało zarejestrowane umorzenie akcji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Uchwała nr II/29/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce D&A Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

W dniu 24 października 2018 roku wpłynęło do Województwa Podkarpackiego pismo Zarządu Spółki ZETO- Rzeszów Sp. z o.o., stanowiące ofertę nabycia od Województwa Podkarpackiego udziału w Spółce D&A Sp. z o.o. W związku z tym, że Spółka MEDIA- SYS Sp. z o.o. nie otrzymała dofinansowania na potrzeby realizacji projektu budowy infrastruktury sieci NGA w ramach działania 1.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, osiągnięcie celu przyświecającego przystąpieniu Województwa do tej Spółki stało się niemożliwe. Zbycie udziału przez Województwo Podkarpackie było zasadne.

W dniu 11 grudnia 2018 r. zawarta została umowa sprzedaży udziału znak NW-033.14.3.2018.KC pomiędzy Województwem Podkarpackim a Spółką ZETO – RZESZÓW Sp. z o.o. Województwo Podkar-

packie sprzedało 1 udział w Spółce D&A Sp. z o.o. na rzecz kupującego, tj. Spółki ZETO – RZESZÓW Sp. z o.o. za kwotę 50,00 zł.

Uchwała nr II/30/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce MEDIA-SYS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

W dniu 21 grudnia 2017 roku wpłynęło do Województwa Podkarpackiego pismo Zarządu Spółki ZETO- Rzeszów Sp. z o.o., stanowiące ofertę nabycia od Województwa Podkarpackiego udziału w Spółce MEDIA- SYS Sp. z o.o. Oferta ta została następnie wycofana przez Zarząd Spółki ZETO – Rzeszów Sp. z o.o.

Zarząd Spółki ZETO – RZESZÓW Sp. z o.o. na rzecz, którego Województwo Podkarpackie miało zbyć udział w Spółce MEDIA- SYS Sp. z o.o. poinformował pismem z dnia 25 stycznia 2018 r., że Spółka wstrzymuje się od nabycia udziału, tym samym Województwo Podkarpackie pozostaje udziałowcem Spółki MEDIA- SYS Sp. z o.o.

Uchwała nr III/41/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Województwo Podkarpackie udziałów w Podkarpackim Funduszu Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością celem ich dobrowolnego umorzenia

Zarząd Spółki Podkarpacki Fundusz Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zwrócił się do Marszałka Województwa Podkarpackiego Pana Władysława Ortyła w piśmie z dnia 28 listopada 2018r. znak: L.dz.233/11/2018 z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zbycia przez Województwo Podkarpackie 3496 udziałów o wartości nominalnej 1000 zł każdy, w celu ich umorzenia bez wynagrodzenia dla Województwa Podkarpackiego oraz utworzenia kapitału zapasowego, z którego następnie zostanie pokryta strata z lat ubiegłych. Strata ta wiąże się z połączeniem PFR Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze Spółką Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (spółka przejmowana). PFR Sp. z o.o. wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej.

W dniu 20 grudnia 2018 r. została zawarta umowa nabycia udziałów własnych w celu umorzenia znak NW-I.033.17.2018.KC pomiędzy Województwem Podkarpackim a Podkarpackim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. Województwo Podkarpackie przeniosło na Spółkę PFR Sp. z o.o. własność 3496 udziałów w kapitale zakładowym Spółki, bez wynagrodzenia, a Spółka nabyła 3496 udziały w celu ich umorzenia.

Uchwała nr III/42/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce AMTS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Dnia 26 listopada 2018 roku wpłynęło do Województwa Podkarpackiego pismo Pana Marcina Szmyda, stanowiące ofertę nabycia od Województwa Podkarpackiego udziału w Spółce AMTS Sp. z o.o. W związku z tym, że Spółka AMTS Sp. z o.o. nie otrzymała dofinansowania na potrzeby realizacji projektu budowy infrastruktury sieci NGA w ramach działania 1.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, osiągnięcie celu przyświecającego przystąpieniu Województwa do tej Spółki stało się niemożliwe. Zbycie udziału przez Województwo Podkarpackie było zasadne.

W dniu 30 stycznia 2019 r. zawarta została umowa sprzedaży udziału znak NW-033.13.1.2018.KC pomiędzy Województwem Podkarpackim a Panem Marcinem Szmydem. Województwo Podkarpackie sprzedało 1 udział Spółki AMTS Sp. z o.o. za kwotę 50,00 zł.

Ad.5. Audyt wewnętrzny

Zgodnie z art. 272 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze.

Ogólnym celem przeprowadzania audytu wewnętrznego jest wspieranie Marszałka Województwa Podkarpackiego w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradczych.

Standardy audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych wskazują dodatkowe cele, wśród nich :

- identyfikację i analizę ryzyka związanego z działalnością jednostki, a w szczególności ocena efektywności zarządzania ryzykiem,
- wyrażanie opinii na temat skuteczności mechanizmów kontrolnych w badanym systemie,
- dostarczanie Kierownikowi jednostki, w oparciu o ocenę systemu kontroli zarządczej, racjonalnego zapewnienia, że jednostka działa prawidłowo,
- składanie sprawozdań z poczynionych ustaleń, oraz tam gdzie jest to właściwe przedstawianie uwag i wniosków dotyczących poprawy skuteczności działania jednostki w danym obszarze.

Zadanie to realizowane jest przez Biuro Audytu Wewnętrznego. Liczy ono pięć osób wraz z kierownikiem. Cztery z pięciu osób to mianowani przez Marszałka Województwa Podkarpackiego audytorzy wewnętrzni. Aktualnie dwóch pracowników ma wynagrodzenie współfinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020. Efekty realizacji zadań przedstawiane są Marszałkowi Województwa Podkarpackiego do końca stycznia następnego roku za rok poprzedni. W informacji takiej przedstawiane są również kwestie związane z funkcjonowaniem audytu wewnętrznego w jednostce w roku poprzednim, w tym dotyczące przeprowadzania oceny wewnętrznej i zewnętrznej audytu wewnętrznego. Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem, w minionym roku 2018 przeprowadzono jedenaście zadań zapewniających, sześć zadań sprawdzających⁵⁴, w tym jedno zadanie zostało przeniesione na kolejny rok.

W wyniku „Porozumienia Ramowego o Współpracy” z 10 maja 2013 r. (wraz Aneksem z 9 października 2017 r.) zawartego w celu oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego, ustalono zasady współpracy w zakresie realizacji przeglądów partnerskich pomiędzy komórkami audytu wewnętrznego urzędów marszałkowskich. Mają one na celu m.in. porównanie działalności i utworzenia tzw. listy dobrych praktyk, oszczędnego, gospodarnego i efektywnego wydatkowania środków publicznych.

W dniu 29 października 2018 r. wpłynęło pismo Marszałka Województwa Dolnośląskiego informujące o ocenie z działalności audytu wewnętrznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. W treści pisma wskazano: „Jako inicjator przeglądów partnerskich z przyjemnością informuję, że działalność audytu wewnętrznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego z siedzibą w Rzeszowie została oceniona bardzo dobrze jako generalnie zgodna z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”. Kolejna ocena będzie miała miejsce w 2023 r. Wskazano również iż Biuro Audytu Wewnętrznego spełnia warunki, by wszystkie zadania sygnować formułą „wykonane zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”.

⁵⁴ Zadania zapewniające to obiektywne badanie dowodów w celu dostarczania niezależnej oceny procesów ładu organizacyjnego, zarządzania ryzykiem i kontroli. Przykładem takich usług są audyty finansowe, działalności, zgodności, bezpieczeństwa systemów oraz przeglądy typu due diligence. Po przeprowadzeniu zadania zapewniającego i upływie terminu wskazanego w sprawozdaniu z zadania przeprowadza się zadanie sprawdzające mający na celu weryfikację wdrożonych zaleceń, uwag, usuniętych nieprawidłowości wykazanych w sprawozdaniu z zadania zapewniającego.

Ad.6. Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii

Celem zadania jest prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, wykonywanie i udostępnianie kartograficznych opracowań tematycznych dla obszaru województwa, tworzenie, w uzgodnieniu z Głównym Geodetą Kraju, oraz prowadzenie i udostępnianie bazy danych, oraz standardowych opracowań kartograficznych w skali 1:10 000, analiza zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynacja prac urządzeniowo-rolnych, monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji, współdziałanie z Głównym Geodetą Kraju w prowadzeniu państwowego rejestru granic powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju, w tym prowadzeniu bazy danych, w części dotyczącej obszaru województwa podkarpackiego, wykonywanie kartograficznych opracowań tematycznych. Podstawę realizacji zadania stanowi Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie w ramach zadań Marszałka Województwa Podkarpackiego jako organu administracji geodezyjnej i kartograficznej prowadzi wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny, udostępnia materiały i dane z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. W 2018 roku zrealizowano 158 wniosków o udostępnienie. W ramach tworzenia i prowadzenia bazy danych topograficznych BDOT10k oraz standardowych opracowań kartograficznych w skali 1:10 000 w 2018 roku zaktualizowano i opracowano 64 arkusze mapy w skali 1:10 000, przeprowadzono 2 postępowania o zamówienia publiczne z zakresu geodezji, kartografii oraz weryfikację, kontrolę i odbiór zleczanych prac, sporządzono wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków celem przekazania do Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W zakresie analizy zmian w strukturze agrarnej oraz programowania i koordynacji prac urządzeniowo-rolnych, monitorowania zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji w 2018 roku wykonano taką analizę dla wszystkich powiatów województwa podkarpackiego za lata 2015 – 2017.

Część zadania w zakresie opracowania mapy topograficznej w skali 1:10 000 na podstawie BDOT10k realizowana jest w ramach projektu „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)” nr. RPPK.02.01.00-18-0037/16-00 współfinansowanego z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* w ramach Osi Priorytetowej nr II „Cyfrowe Podkarpackie” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020.

Ad.7. Działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego prowadzi dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności gospodarki i spójności społecznej w województwie. Działa na rzecz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych w województwie, a także budowania wokół nich społecznego porozumienia w drodze prowadzenia przejrzystego, merytorycznego i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej i samorządowej.

W 2018 roku odbyło się 5 posiedzeń prezydium WRDS oraz 5 posiedzeń plenarnych. Tematy nad którymi obradowała WRDS to kolejno: sytuacja lekarzy rezydentów w województwie podkarpackim, zanieczyszczenie powietrza na obszarze Mielca, sytuacja na regionalnym rynku pracy, spór zbiorowy w Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 w Rzeszowie i Szpitalu Wojewódzkim w Przemyślu oraz sprawa podwyżek dla nauczycieli.

VI. WYKAZ UCHWAŁ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rejestr uchwał prowadzi Kancelaria Sejmiku, która równocześnie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną posiedzeń komisji sejmiku oraz sesji sejmiku województwa podkarpackiego. Podjęte podczas sesji sejmiku uchwały przekazywane są organom nadzoru, Zarządowi Województwa oraz właściwym departamentom Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

W 2018 r. miały miejsce wybory samorządowe i rozpoczęcie VI kadencji sejmiku województwa podkarpackiego. W związku z tym podajemy dane z rozdzieleniem na kończącą się V kadencję i początek VI.

2018 r.	V kadencja	VI kadencja
liczba odbytych sesji	15	3
liczba podjętych uchwał	176	51
liczba uchwał stanowiących akty prawa miejscowego	39	5
liczba odbytych debat	5	1
liczba informacji przyjętych przez SWP	79	7
liczba sprawozdań przyjętych przez SWP	14	2

Wykaz uchwał podjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w roku 2018:

V KADENCJA (2014-2018)

1. XLIX/810/18 w sprawie przyjęcia rezygnacji Pana Lucjana Kuźniara i zwolnienia z pełnienia obowiązków członka Zarządu Województwa Podkarpackiego,
2. XLIX/811/18 w sprawie wyboru członka Zarządu Województwa Podkarpackiego,
3. XLIX/812/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.
4. XLIX/813/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018-2042.
5. XLIX/814/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
6. XLIX/815/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
7. XLIX/816/18 w sprawie zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
8. XLIX/817/18 zmieniająca uchwałę Nr XLVI/777/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie utworzenia Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu,
9. XLIX/818/18 zmieniająca Statut Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie,
10. XLIX/819/18 w sprawie nadania statutu Centrum Kulturalnemu w Przemyślu,
11. XLIX/820/18 w sprawie zmiany uchwały nr XLVIII/991/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Ciśniańsko - Wetlińskiego Parku Krajobrazowego,

12. L/821/18 w sprawie nadania śp. Księdzu Kardynałowi Władysławowi Rubinowi Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
13. L/822/18 w sprawie nadania 21 Brygadzie Strzelców Podhalańskich Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
14. L/823/18 w sprawie upamiętnienia zasług polskiego harcerstwa,
15. L/824/18 w sprawie udzielenia Gminie - Miasto Rzeszów pomocy finansowej,
16. L/825/18 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 60 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
17. L/826/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Dębickiego na realizację inwestycji pn. „Łącznik Węzeł Zachodni A-4 - Straszęcin Dębica”,
18. L/827/18 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości położonych w Mielcu na rzecz Skarbu Państwa,
19. L/828/18 w sprawie wyrażenia zgody na przeniesienie 90 % bonifikaty od pierwszej opłaty i opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego,
20. L/829/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.
21. L/830/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
22. L/831/18 w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2018 w województwie podkarpackim,
23. L/832/18 w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/997/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego,
24. L/833/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Rzeszowie,
25. L/834/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Obwodzie Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej,
26. L/835/18 w sprawie zmian w Statucie Obwodu Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej,
27. L/836/18 w sprawie nadania statutu Teatrowi im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie.
28. L/837/18 w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia regulaminu określającego dodatki do wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
29. L/838/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu przez Województwo Podkarpackie/Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie w ramach programu Erasmus+,
30. L/839/18 w sprawie powierzenia do realizacji zadania w zakresie utrzymania i rozwoju Portalu w ramach projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja”,
31. L/840/18 zmieniająca uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XIII/227/15 z 28 września 2015 roku dotyczącej zmiany uchwały Nr XXXVI/658/09 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 13 lipca 2009 roku i wyrażenia zgody na oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości położonej w Tajęcinie,
32. LI/841/18 w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego oddania hołdu wszystkim Polakom ratującym Żydów podczas II wojny światowej,
33. LI/842/18 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie udziału Spółki WDM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
34. LI/843/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.,
35. LI/844/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
36. LI/845/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do konkursu dotacji na działania wspierające Regionalne Obserwatoria Terytorialne (ROT),

37. LI/846/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVI/771/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 roku w sprawie „Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018”,
38. LI/847/18 w sprawie odmowy uwzględnienia wniosku Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza o podjęcie uchwał dotyczących obszarów chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego,
39. LI/848/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019*,
40. LI/849/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019*,
41. LI/850/18 w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019*,
42. LI/851/18 w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019*,
43. LI/852/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
44. LI/853/18 w sprawie zmiany Uchwały nr XXX/542/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie wyrażenia woli realizacji projektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020,
45. LI/854/18 w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2018,
46. LI/855/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
47. LI/856/18 w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014-2020,
48. LI/857/18 w sprawie deklaracji przekazania do wspólnego prowadzenia i finansowania Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle,
49. LI/858/18 w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa – trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankińskim” w ramach programu Polskiej pomocy rozwojowej 2018,
50. LI/859/18w sprawie uchylenia Uchwały Nr L/828/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 roku,
51. LII/860/18 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia dochodów gromadzonych przez wojewódzkie oświatowe jednostki budżetowe,
52. LII/861/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Przemyśl,
53. LII/862/18 w sprawie udzielenia Powiatowi Lubaczowskiemu pomocy finansowej,
54. LII/863/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Błażowa,
55. LII/864/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zarszyn z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2018,
56. LII/865/18 w sprawie wyrażenia woli utworzenia Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka,

57. LII/866/18 w sprawie zabezpieczenia środków finansowych dla Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na wkład własny i wydatki niekwalifikowane do projektu w ramach POIiŚ 2014-2020,
58. LII/867/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.,
59. LII/868/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
60. LII/869/18 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
61. LII/870/18 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych,
62. LII/871/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
63. LII/872/18 w sprawie nadania Statutu Podkarpackiemu Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
64. LII/873/18 zmieniająca uchwałę w sprawie Programu i szczegółowych warunków wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”,
65. LII/874/18 w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu pn. „Zwiększenie możliwości rozwojowych ROF oraz zwiększenie udziału społeczeństwa w procesach zarządzania przestrzenią poprzez stworzenie zintegrowanego systemu planowania przestrzennego dla gmin na obszarze ROF” realizowanego w ramach PO WER,
66. LII/875/18 w sprawie wyrażenia zgody Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Podkarpackiego na przedłużenie umowy najmu,
67. LIII/876/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Stalowowolskiego z przeznaczeniem na wykonanie remontu drogi powiatowej nr 1031R Stany–Maziarnia–Nisko na odcinku od km 5+800 do km 7+500,
68. LIII/877/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr LII/861/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Przemyśl,
69. LIII/878/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2018 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”,
70. LIII/879/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Sośno,
71. LIII/880/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Jasielskiego,
72. LIII/881/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Dębickiego,
73. LIII/882/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Przemyskiego,
74. LIII/883/18 w sprawie udzielenia dotacji z Budżetu Województwa Podkarpackiego Jednostkom Samorządu Terytorialnego realizującym zadania inwestycyjne w 2018 r. w ramach projektu pn. „Wojewódzki Fundusz Kolejowy,
75. LIII/884/18 w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego,
76. LIII/885/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.,
77. LIII/886/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
78. LIII/887/18 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Podkarpackiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2017 r.,

79. LIII/888/18 w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Podkarpackiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Podkarpackiego za 2017 r.,
80. LIII/889/18 w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemysłu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej,
81. LIII/890/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemysłu.
82. LIII/891/18 w sprawie przyjęcia projektu zmian w statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie i przekazania do uzgodnienia z Radą Miasta Rzeszowa,
83. LIII/892/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie,
84. LIII/893/18 zmieniająca uchwałę w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu w Województwie Podkarpackim,
85. LIII/894/18 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości położonych w Kolbuszowej i Kolbuszowej Dolnej na rzecz Skarbu Państwa,
86. LIII/895/18 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości położonej przy ul. Kasprowicza w Jarosławiu na rzecz Powiatu Jarosławskiego,
87. LIII/896/18 w sprawie zamiany nieruchomości położonych w Zaczerniu gmina Trzebownisko,
88. LIII/897/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu przez Medyczo – Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle w ramach Programu Erasmus+,
89. LIII/898/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu przez Medyczo – Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle w ramach Programu Erasmus+,
90. LIII/899/18 w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/402/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 czerwca 2012 r.,
91. LIII/900/18 w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie 90 % bonifikaty od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego,
92. LIII/901/18 w sprawie odstąpienia od zwrotu udzielonej bonifikaty Muzeum – Zamek w Łańcucie,
93. LIII/902/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie,
94. LIII/903/18 w sprawie wyrażenia woli przyjęcia przez Województwo Podkarpackie z dniem 1 stycznia 2019 r. roli współorganizatora instytucji kultury – Muzeum Historycznego w Sanoku,
95. LIII/904/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,
96. LV/905/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVI/463/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Sanockiemu z budżetu Województwa Podkarpackiego w latach 2017-2019,
97. LV/906/18 w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w latach 2018-2020 oraz zmiany uchwały nr XXII/392/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
98. LV/907/18 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego,
99. LV/908/18 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki,
100. LV/909/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 rok,
101. LV/910/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
102. LV/911/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym w Rzeszowie,
103. LV/912/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Województwa Podkarpackiego jako Partnera wiodącego w projekcie: *„Carpathian Route – exploring, promoting and protecting the richness of the cultural and natural heritage of the Carpathian Region”* (*„Szlak Karpacki - odkrywanie, promocja i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu Karpat”*),

104. LV/913/18 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w zakresie konieczności zapewnienia dodatkowych środków finansowych na realizację projektu pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)”,
105. LV/914/18 w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego,
106. LV/915/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,
107. LV/916/18 w sprawie zmiany uchwały o likwidacji Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie,
108. LV/917/18 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze bezprzetargowej nieruchomości położonych w Mielcu na rzecz Skarbu Państwa,
109. LV/918/18 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości na rzecz Gminy Lubaczów,
110. LV/919/18 w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/421/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie zmiany statutu Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
111. Nr LVII/920/18 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie sytuacji w podkarpackich szpitalach wojewódzkich w związku ze zwiększoną nieobecnością personelu medycznego,
112. LIX/921/18 w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego,
113. LIX/922/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Kolbuszowa,
114. LIX/923/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego na realizację zadania pn.: „Budowa kładki pieszo – jezdnej na rzece Osława w miejscowości Morochów, Gmina Zagórz” dla Gminy Zagórz,
115. LIX/924/18 w sprawie wyrażenia woli dofinansowania budowy strażnicy JRG nr 3 dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie,
116. LIX/925/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Rzeszowskiego z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2018,
117. LIX/926/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr LIII/878/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2018 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”,
118. LIX/927/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.
119. LIX/928/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
120. LIX/929/18 w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Banku Rozwoju Rady Europy (CEB) na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Województwa Podkarpackiego w latach 2018 – 2020,
121. LIX/930/18 zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego,
122. LIX/931/18 w sprawie przyjęcia projektu Statutu Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej i przekazania do uzgodnienia z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
123. LIX/932/18 w sprawie przyjęcia projektu Statutu Muzeum Okręgowego w Rzeszowie i przekazania do uzgodnienia z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
124. LIX/933/18 w sprawie przyjęcia treści umowy w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Historycznego w Sanoku,
125. LIX/934/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie,

126. LIX/935/18 w sprawie nadania Statutu Podkarpackiemu Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,
127. LIX/936/18 w sprawie zmiany w Statucie Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Rzeszowie,
128. LIX/937/18 w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Ośrodkowi Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie,
129. LIX/938/18 w sprawie zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
130. LIX/939/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
131. LIX/940/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
132. LIX/941/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
133. LIX/942/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie,
134. LIX/943/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim im. Jana Pawła II w Krośnie,
135. LIX/944/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr LV/908/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki,
136. LIX/945/18 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Sieniawa,
137. LIX/946/18 w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w drodze bezprzetargowej nieruchomości w użytkowanie wieczyste i udzielenie bonifikaty,
138. LIX/947/18 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce Stimo Net. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
139. LIX/948/18 w sprawie podjęcia inicjatywy zagranicznej i podpisania Listu Intencyjnego pomiędzy Województwem Podkarpackim (Rzeczpospolita Polska) a Zakarpaczką Obwodową Administracją Państwową (Ukraina),
140. LIX/949/18 w sprawie pozbawienia kategorii odcinka drogi wojewódzkiej i zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego,
141. LIX/950/18 w sprawie określenia terminów zakończenia zbiorów roślin uprawnych na terenie województwa podkarpackiego,
142. LIX/951/18 w sprawie wyrażenia zgody na użyczenie pomieszczeń o łącznej powierzchni 60,66 m² przez Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie,
143. LX/952/18 zmieniająca Uchwałę Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla *Województwa Podkarpackiego 2022*,
144. LXI/953/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Lutowiska,
145. LXI/954/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Bieszczadzkiego,
146. LXI/955/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Cieszanów,
147. LXI/956/18 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Województwo Podkarpackie akcji Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna na rzecz Agencji celem ich dobrowolnego umorzenia,
148. LXI/957/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.
149. LXI/958/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
150. LXI/959/18 w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego podwyżek wynagrodzeń w szpitalach wojewódzkich,

151. LXI/960/18 w sprawie nadania Panu Mateuszowi Szpytmie Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
152. LXI/961/18 w sprawie nadania Pani Elżbiecie Rączy Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
153. LXI/962/18 w sprawie nadania śp. Księdzu Prałatowi Stanisławowi Lei Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
154. LXI/963/18 w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli,
155. LXI/964/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
156. LXI/965/18 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
157. LXI/966/18 w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2018-2021,
158. LXI/967/18 w sprawie uchylenia Uchwały LIII/901/18 oraz Uchwały Nr LIII/900/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 maja 2018 r.
159. LXI/968/18 w sprawie zmiany Statutu Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Tarnobrzegu,
160. LXI/969/18 w sprawie zmiany Statutu Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Rzeszowie,
161. LXI/970/18 w sprawie zmiany Statutu Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Krośnie,
162. LXI/971/18 w sprawie zmiany Statutu Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Przemyślu,
163. LXI/972/18 w sprawie przekazania do dalszych uzgodnień projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/992/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014r. w sprawie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego,
164. LXII/973/18 zmieniająca Uchwałę Nr XXVI/463/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Sanockiemu z budżetu Województwa Podkarpackiego w latach 2017- 2019,
165. LXII/974/18 zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego,
166. LXII/975/18 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości położonej w Sanoku, przy ul. Kiczury na rzecz Gminy Miasta Sanoka,
167. LXII/976/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.
168. LXII/977/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
169. LXII/978/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień w Rzeszowie,
170. LXII/979/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
171. LXII/980/18 w sprawie zmiany uchwały XXVIII/510/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Podkarpackie oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków,
172. LXII/981/18 w sprawie wyrażenia woli realizacji mikroprojektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EIS Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020,

173. LXII/982/18 w sprawie wyrażenia woli kontynuacji realizacji projektu w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020,
174. LXII/983/18 w sprawie rozpatrzenia skargi Pani Agnieszki Mních na działania przedstawicieli Zarządu Województwa Podkarpackiego i pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego,
175. LXII/984/18 zmieniająca Uchwałę Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 roku w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,
176. LXII/985/18 w sprawie nadania Panu Franciszkowi Tereszkiwiczowi Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego,
177. LXII/986/18 w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030,

VI KADENCJA (2018-2023)

178. Nr I/1/18 w sprawie wyboru Przewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego VI kadencji,
179. Nr I/2/18 w sprawie wyboru Wiceprzewodniczących Sejmiku Województwa Podkarpackiego VI kadencji,
180. Nr I/3/18 w sprawie wyboru Marszałka Województwa Podkarpackiego VI kadencji,
181. Nr I/4/18 w sprawie wyboru Wicemarszałków Województwa Podkarpackiego VI kadencji,
182. Nr I/5/18 w sprawie wyboru Członków Zarządu Województwa Podkarpackiego VI kadencji,
183. Nr I/6/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Głównej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
184. Nr I/7/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Budżetu, Mienia i Finansów Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
185. Nr I/8/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rozwoju Regionalnego Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
186. Nr I/9/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Gospodarki i Infrastruktury Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
187. Nr I/10/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
188. Nr I/11/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
189. Nr I/12/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
190. Nr I/13/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
191. Nr I/14/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
192. Nr I/15/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
193. Nr I/16/18 w sprawie powołania składu osobowego Komisji Statutowej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
194. Nr II/17/18 w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego z okazji 100. rocznicy walk w obronie polskości Lwowa i Przemyśla,
195. Nr II/18/18 w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Miastu Rzeszów z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2018,
196. Nr II/19/18 w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIV/603/17 z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego na realizację inwestycji pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej” (PSIP),

197. Nr II/20/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie,
198. Nr II/21/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
199. Nr II/22/18 w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym im. prof. Eugeniusza Brzeźickiego w Żurawicy,
200. Nr II/23/18 w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
201. Nr II/24/18 w sprawie nadania statutu Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu,
202. Nr II/25/18 w sprawie nadania statutu Arboretum i Zakładowi Fizjografii w Bolestraszczykach,
203. Nr II/26/18 w sprawie przyjęcia projektu zmian w statucie Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie i przekazania do uzgodnienia z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
204. Nr II/27/18 w sprawie upoważnienia dyrektora Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
205. Nr II/28/18 w sprawie zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 24 lutego 2014 roku Nr XLIII/871/14 w sprawie wyrażenia zgody na przeznaczenie do sprzedaży nieruchomości położonej w Jasionce gm. Trzebownisko,
206. Nr II/29/18 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce D&A Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
207. Nr II/30/18 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce MEDIA-SYS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
208. Nr II/31/18 w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/992/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014r. w sprawie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego,
209. Nr II/32/18 w sprawie Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019,
210. Nr II/33/18 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego,
211. Nr II/34/18 w sprawie wyrażenia zgody na złożenie i realizację projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
212. Nr II/35/18 w sprawie wyboru delegatów do Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej,
213. Nr II/36/18 w sprawie upoważnienia Wiceprzewodniczących Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
214. Nr III/37/18 zmieniająca uchwałę Nr I/6/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Głównej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
215. Nr III/38/18 zmieniająca uchwałę Nr I/10/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
216. Nr III/39/18 zmieniająca uchwałę Nr I/11/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
217. Nr III/40/18 w sprawie zmiany uchwały nr XXII/393/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Rzeszowskiego na realizację inwestycji pn. „Rozbudowa łącznika autostrady A4 na odcinku od granicy miasta

- Rzeszowa do węzła Rzeszów Północ – etap I” oraz „Rozbudowa łącznika drogi ekspresowej S19 – drogi powiatowej na odcinku od węzła Rzeszów – Południe do drogi krajowej nr 19 – etap I”,
218. Nr III/41/18 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Województwo Podkarpackie udziałów w Podkarpackim Funduszu Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością celem ich dobrowolnego umorzenia,
219. Nr III/42/18 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału Województwa Podkarpackiego w Spółce AMTS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
220. Nr III/43/18 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r.
221. Nr III/44/18 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042,
222. Nr III/45/18 w sprawie powierzenia zadań z zakresu prowadzenia wspólnego przedstawicielstwa Województw: Lubelskiego, Podkarpackiego, Podlaskiego, Świętokrzyskiego, Warmińsko-Mazurskiego pod nazwą Dom Polski Wschodniej w Brukseli,
223. Nr III/46/18 w sprawie przyjęcia projektu zmian w statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie i przekazania do uzgodnienia z Radą Miasta Rzeszowa,
224. Nr III/47/18 w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Klinicznemu Szpitalowi Wojewódzkiemu Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
225. Nr III/48/18 w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
226. Nr III/49/18 w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
227. Nr III/50/18 w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,
228. Nr III/51/18 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022.

W 2018 r. – podobnie jak przy obradach sesji sejmiku – liczbę posiedzeń komisji sejmikowych podano w podziale na kończącą się V kadencję i początek VI kadencji samorządu.

- 13 posiedzeń Komisji Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska (10 w kadencji V i 3 w kadencji VI),
- 4 posiedzenia Komisji Rewizyjnej (4 w kadencji V),
- 6 posiedzeń Komisji Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia (4 w kadencji V i 2 w kadencji VI),
- 12 posiedzeń Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej (10 w kadencji V i 2 w kadencji VI),
- 12 posiedzeń Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej (9 w kadencji V i 3 w kadencji VI),
- 10 posiedzeń Komisji Współpracy z Zagranicą i Promocji (7 w kadencji V i 3 w kadencji VI)
- 11 posiedzeń Komisji Gospodarki i Infrastruktury (8 w kadencji V i 3 w kadencji VI),
- 10 posiedzeń Komisji Rozwoju Regionalnego (8 w kadencji V i 2 w kadencji VI),
- 11 posiedzeń Komisji Budżetu, Mienia i Finansów (9 w kadencji V i 2 w kadencji VI),
- 12 posiedzeń Komisji Głównej (10 w kadencji V i 2 w kadencji VI),
- 2 posiedzenia Komisji Karpackiej (2 w kadencji V).

ZAKOŃCZENIE

Przedłożony Raport zawiera najważniejsze informacje dotyczące obszarów społeczno-gospodarczych, ważnych dla rozwoju i funkcjonowania województwa, zgodnych z celami aktualnej Strategii Rozwoju Województwa do roku 2020 (SRWP 2020). W dokumencie przedstawiono także opis sposobu oraz stopnia realizacji polityk wynikających z kompetencji Zarządu Województwa w 2018 roku.

Informacje dotyczące realizacji zadań Zarządu Województwa Podkarpackiego zostały przygotowane w oparciu o dane gromadzone przez poszczególne Departamenty UMWP i jednostki organizacyjne samorządu województwa (JOSW). Realizowane przez Zarząd Województwa Podkarpackiego programy

i plany rozwojowe wpisują się w realizację celów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020 (SRWP 2020). Cechą charakterystyczną programów i planów jest tzw. efekt odroczonej w czasie – nie jest on widoczny bezpośrednio po zakończeniu działania.

Przedstawiona w Raporcie analiza sytuacji społeczno-gospodarczej regionu pokazuje, iż województwo konsekwentnie poprawia swoją pozycję na tle innych województw. Zdaniem ekspertów, wyrażonym

w raportach monitoringowych, województwo utrzymuje stabilną trajektorię i dobre tempo rozwoju oraz wykorzystuje własne atuty.

Analizując sytuację społeczno-gospodarczą województwa podkarpackiego zauważa się stopniową poprawę. Na przełomie 2004-2016r. PKB per capita według parytetu siły nabywczej wzrósł z 36% do 49% średniej UE 28. W 2018 roku w województwie było zarejestrowanych w porównaniu do 2017 roku, 3,8 tys. więcej podmiotów gospodarki narodowej(174,8 tys.).

Korzystne położenie geograficzne, jest jednym z potencjałów decydujących o możliwości rozwoju turystyki. W 2018 roku czynnych było 642 turystyczne obiekty noclegowe. W porównaniu z 2015 rokiem liczba wzrosła o 18%.

Województwo charakteryzuje wyższy niż przeciętny poziom przyrostu naturalnego. Mocną stroną jest duża liczba, na tle kraju, osób w wieku produkcyjnym. Systematycznie zwiększa się zabezpieczenie socjalne i dostęp do usług publicznych. Coraz większy procent dzieci objętych jest opieką od najmłodszych lat.

Pokazane w Raporcie nakłady inwestycyjne wskazują na realizację wielu zadań poprawiających dostęp do usług publicznych i podstawowej infrastruktury warunkującej jakość życia i możliwości prowadzenia działalności gospodarczej. Jednakże, potrzebna jest kontynuacja działań na rzecz rozwoju ogólnej infrastruktury. Mimo znaczących nakładów finansowych nadal wsparcia wymaga rozwój infrastruktury transportowej - drogowej i kolejowej. Nowe pojawiające się jako efekt zmian klimatycznych wyzwania to zapewnienie dostępu ludności do dobrej jakości wody, czy przeciwdziałanie zjawiskom ekstremalnym (powódzie, susze). Istotną kwestią horyzontalną, będzie problematyka dywersyfikacji źródeł energii, w tym kwestia energetyki odnawialnej.

Analiza ram ekonomicznych wskazuje na zrównoważony budżet samorządu województwa. Wzrosły w stosunku do roku poprzedniego dochody o 27%. Przy 1.197,3 mln zł dochodów wydatki wyniosły 1.143 mln zł. Największy udział w wydatkach (56,2%) miały wydatki transportowe. O stabilnej sytuacji województwa świadczy zamknięcie budżetu nadwyżką wynoszącą 54,2 mln zł.

W Raporcie przedstawiono 21 dziedzin, przez które Samorząd Województwa realizował polityki publiczne w 2018 roku. Łącznie w ramach dziedzin zrealizowano 130 zadania, z których najwięcej, 28 skierowanych było na politykę rozwoju, 11 politykę społeczną i 7 politykę rolną. W 2018 roku rozpo-

często, lub kontynuowano liczne projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych, które dodatkowo zasiły budżet województwa. W trakcie roku odbyło się 18 sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego, podczas których podjęto 227 uchwał, w tym 44 stanowiące akty prawa miejscowego.

Podstawowym źródłem informacji w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej są oficjalne dane Głównego Urzędu Statystycznego, informacje z departamentów i komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego (UMWP) odpowiedzialnych za realizację polityk i programów, oraz innych instytucji, w tym JOSW, uczestniczących we wdrażaniu Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020. Wszystkie rodzaje informacji zostały przedstawione zgodnie ze stanem na 31.12.2018 roku. Informacje, których źródłem jest statystyka publiczna są też prezentowane w innym przedziale czasowym, co wynika z zasad ich gromadzenia i publikacji lub jest uzasadnione specyfiką analizowanego obszaru. Osoby przygotowujące Raport starały się w ten sposób uwidocznić dynamikę zmian zachodzących w województwie podkarpackim.

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

UMWP w Rzeszowie	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JOSW	Jednostka organizacyjna Samorządu Województwa
EUROSTAT	Europejski Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
NGO	Organizacje pozarządowe
OKE	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
ONW	Tereny na których produkcja rolnicza jest utrudniona ze względu na warunki naturalne
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POIR	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
POWER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
POPC	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
POPT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna
POPW	Program Operacyjny Polska Wschodnia
POWER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
PPS	Purchasing Power Standard - jednostki standardowej siły nabywczej
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
REGON	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
RPOWP	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego
TIK	Technologie Informacyjno-Komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UPRP	Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
WDB	Wartość dodana brutto
PORYBY	Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze”

dam ³	dekametr sześcienny
dt	decytona
GW	gigawat
h	godzina
ha	hektar
hm ³	hektometr sześcienny
kg	kilogram
km	kilometr
km ²	kilometr kwadratowy
kW	kilowat
l	litr
m	metr
m ²	metr kwadratowy
m ³	metr sześcienny
mld	miliard
mln	milion
p. proc.	punkty procentowe
r.	rok
t	tona
tys.	tysiąc
zł	złoty

